

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

—●—
CİLT : 51

—●—
37 nci Birleşim
20 . 12 . 2000 Çarşamba

—●—
İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	4
II.- GELEN KÂĞITLAR	5
III.- YOKLAMALAR	7,8
IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	8
A) TEZKERELER VE ÖNERGELER	8:12
1.- Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM), Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü Parlamenter Asamblesi (NATOPA), Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu (Türkiye-AB KPK), Parlamentolararası Birlik (PAB), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi (AGİTPA), Karadeniz İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve İslam Konferansı Örgütü Parlamenter Asamblesinde (İKÖPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere, siyasi parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen asıl ve yedek üyelere ilişkin Başkanlık tezeresi (3/729)	8:12
2.- Fransa Millet Meclisinde gündeme alınmaya çalışılan sözde Ermeni soykırımı tasarısının yasalaşmasının engellenmesi amacıyla, Türkiye	

Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerden birer milletvekilinin katılımıyla oluşacak bir heyetin, görüşmelerde bulunmak üzere Fransa'ya gitmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/730)

12

V. - ÖNERİLER

12,225

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

12

1.- Genel Kurulun çalışma gün ve saatleriyle gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerileri

12:20

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

225

1.- 21 Aralık 2000 Perşembe günkü Genel Kurul çalışmalarının yapılmamasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi

225

VI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

20,126

1.- 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S.Sayısı:552)

20:91,91,239:262

2.- 1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi İle 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/642) (S.Sayısı: 554)

20:91,91:92,263:286

3.- 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S.Sayısı:553)

20:91,92,287:310

4.- 1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S.Sayısı: 555)

20:91,92:93,311:334

5.- Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650, 1/679) (S.Sayısı: 517)

93

6.- İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İhksay, Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemici'nin ve İzmir Milletvekili Işıl Saygı'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/94, 2/232, 2/286, 2/307, 2/310, 2/311, 2/325, 2/442, 2/449) (S.Sayısı: 527)

93:94

7.- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S.Sayısı : 433)	94
8.- Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporları (1/790) (S.Sayısı : 566)	94:125,126:155,335:358
9.- 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelemesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları raporları (1/792) (S.Sayısı : 567)	155:224,359:382,383:406
VII.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	125
1.- Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşması sırasında Bakanlığına sataşması nedeniyle konuşması	125:126
VIII.- SORULAR VE CEVAPLAR	226
A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	226
1.- Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir-Kozaklı Çayırıcı Köyünden geçen derenin ıslahına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın cevabı (7/2904)	226:227
2.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Futbol Federasyonu hakkındaki bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (7/3092)	227:229
3.- Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İlinde yürütülen projelere ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (7/3102)	229:231
4.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Bursa İlindeki köy içme suyu yapımı projesine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın cevabı (7/3052)	231:232
5.- Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak'ın, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalara Ziraat Bankasından kredi verildiği iddialarına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Recep Önal'ın cevabı (7/3055)	232:233
6.- Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata'nın, bakanlığın et alım ihalelerine ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoglu'nun cevabı (7/2988)	234:235
7.- Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, makam araçlarına, telefon görüşmelerine ve personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Ömer İzgi'nin cevabı (7/3083)	235:238

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.00'de açılarak yedi oturum yaptı.

Birinci ve İkinci Oturum

2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/764; 1/765; 1/740, 3/642; 1/741, 3/643) (S.Sayıları: 552, 553, 554, 555) görüşmelerine devam olunarak;

Maliye Bakanlığı 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Gelir bütçesi üzerinde bir süre görüşüldü.

Saat 18.00'de toplanmak üzere, birleşime 15.40'ta son verildi.

Nejat Arseven

Başkanvekili

Mehmet Batuk

Kocaeli

Kâtip Üye

Şadan Şimşek

Edirne

Kâtip Üye

Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Oturum

2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/764, 1/765, 1/740, 3/642, 1/741, 3/643) (S.Sayıları: 552, 553, 554, 555) görüşmelerine devam olunarak;

Maliye Bakanlığı 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı kabul edildi.

Gelir bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı, 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısının ve 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının maddelerinin kabul edildiği ve açık oylamalarının 20 Aralık 2000 Çarşamba günü birleşimde, son konuşmalardır. sonra yapılacağı açıklandı.

Ağrı Milletvekili Nidai Seven, Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün konuşmasında şahsına sataştığı iddiasıyla bir konuşma yaptı.

Alınan karar gereğince, 20 Aralık 2000 Çarşamba günü saat 11.00'de toplanmak üzere, birleşime 05.10'da son verildi.

Murat Sökmenoğlu

Başkanvekili

Şadan Şimşek

Edirne

Kâtip Üye

Yahya Akman

Şanlıurfa

Kâtip Üye

II. - GELEN KÂGITLAR**20.12.2000 ÇARŞAMBA****Tasarılar**

1.- Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/793) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

2.- Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/794) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

3.- Emniyet Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/795) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

4.- Türk Ceza Kanunu, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun ve Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796) (İçişleri ve Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2000)

5.- Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/797) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2000)

6.- Şeker Kanunu Tasarısı (1/798) (Plan ve Bütçe ve Tarım, Orman ve Köyşleri ve Adalet ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2000)

Teklifler

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Ay ve 11 Arkadaşının; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/643) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 8.12.2000)

2.- Fazilet Partisi Grup Başkanvekili Çorum Milletvekili Yasin Hatiboğlu'nun; Siyasal Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/644) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2000)

3.- İzmir Milletvekili Yıldırım Ulupınar'ın; 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/645) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

4.- İzmir Milletvekili Yıldırım Ulupınar'ın; Esnafın, Halk Bankasına Olan Faiz Borçlarının Bir Defaya Mahsus Olmak Üzere Affedilmesine Dair Kanun Teklifi (2/646) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

5.- Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın; Esnafın Maliye Bakanlığına Olan Vergi Borçlarının Faizlerinin Bir Defaya Mahsus Olmak Üzere Affedilmesine Dair Kanun Teklifi (2/647) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

6.- Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın; Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankasına Olan Borçlarının Faizlerinin Silinmesine Dair Kanun Teklifi (2/648) (Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

7.- Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın; 6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna Bir Bent Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/649) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

8.- Erzincan Milletvekili Sabahattin Karakelle'nin; Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/650) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

Tezkereler

1.- İstanbul Milletvekili Bülent Ersin Gök'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/724) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

2.- Ekrem Gökçe ve Mehmet Arı Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi (3/725) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

3.- Diyarbakır Milletvekili Sebgetullah Seydaoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/726) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

4.- Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/727) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

5.- Niğde Milletvekili Eyüp Doğanlar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/728) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2000)

Rapor

1.- 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Raporları (1/792) (S. Sayısı: 567) (Dağıtım tarihi: 20.12.2000) (GÜNDEME)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

20 Aralık 2000 Çarşamba

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Hüseyin ÇELİK (Van), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşimini açıyorum.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, yoklama talep ediyoruz efendim.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yoklama yapacağım.

Yoklama için 5 dakikalık süre vereceğim.

Bu sürede sisteme giremeyen arkadaşımız olur ise, teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen giremeyen arkadaşlarımızın, aynı süre içerisinde, yoklama pusulalarını teknik personel vasıtasıyla Başkanlığımıza ulaştırmalarını rica ediyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayımız yoktur.

Sayın grup başkanvekilleri?..

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, yarım saat ara verin.

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan, saat 11.30'a kadar ara verin.

BAŞKAN - Saat 11.30'da toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.30

BAŞKAN: Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER: Hüseyin ÇELİK (Van), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Bir önceki oturumda toplantı yetersayısı bulunamamıştı; şimdi, yeniden yoklama yapacağız.

Yoklamayı elektronik cihazla yapacağım.

Yoklama için 5 dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini; buna rağmen sisteme giremeyen arkadaşımız olur ise, yoklama pusulalarını, aynı süre içerisinde Başkanlığa göndermelerini rica ediyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum efendim.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yaptığım sayımda, 185'in üzerinde arkadaşımız Genel Kurulda mevcuttur. O nedenle, yoklama yetersayımız var diyor ve oturumu açıyorum.

Sayın milletvekilleri, 2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz; ancak, görüşmelere başlamadan önce, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutup, bilgilerinize sunacağım:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER VE ÖNERGELER**

1.- Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM), Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü Parlamenter Asamblesi (NATOPA), Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu (Türkiye-AB KPK), Parlamentolararası Birlik (PAB), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi (AGİTPA), Karadeniz İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve İslam Konferansı Örgütü Parlamenter Asamblesinde (İKÖPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere, siyasî parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen asıl ve yedek üyelere ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/729)

19 Aralık 2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM), Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü Parlamenter Asamblesi (NATOPA), Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu (Türkiye-AB KPK), Parlamentolararası Birlik (PAB), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teş-

kilatı Parlamenter Asamblesi (AGİPTA), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve İslam Konferansı Örgütü Parlamenter Asamblesinde (İKÖPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturmak üzere, siyasi parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen üyelerin isimleri, aynı kanununun 12 nci maddesi uyarınca Başkanlık Divanında yapılan görüşmeyi müteakiben, Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ömer İzgi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Türk Grubu

Asıl

Tayyibe Gülek	DSP	(Adana)
Uluç Gürkan	DSP	(Ankara)
Atilla Mutman	DSP	(İzmir)
Mehmet Telek	MHP	(Afyon)
Hüseyin Kalkan	MHP	(Balıkesir)
İ. Hakkı Cerrahoğlu	MHP	(Zonguldak)
Oya Akgönenç	FP	(Ankara)
Abdullah Gül	FP	(Kayseri)
Mehmet Ali İrtemçelik	ANAP	(İstanbul)
Süha Tanık	ANAP	(İzmir)
Mehmet Sağlam	DYP	(Kahramanmaraş)
Cevdet Akçalı	DYP	(Kütahya)
Yedek		
Hikmet Uluğbay	DSP	(Ankara)
Rıdvan Budak	DSP	(İstanbul)
Hayri Diri	DSP	(İzmir)
Abdülkadir Akcan	MHP	(Afyon)
Nidai Seven	MHP	(Ağrı)
Cemal Enginyurt	MHP	(Ordu)
Yakup Budak	FP	(Adana)
Ali Gören	FP	(Adana)
Kenan Sönmez	ANAP	(Bursa)
Yılmaz Karakoyunlu	ANAP	(İstanbul)
Saffet Arıkan Bedük	DYP	(Ankara)
Rasim Zaimoğlu	DYP	(Giresun)

Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü Parlamenter Asamblesi (NATOPA) Türk Grubu

Asıl

Ali Rahmi Beyreli	DSP	(Bursa)
M. Tahir Köse	DSP	(İstanbul)
B. Fırat Dayanıklı	DSP	(Tekirdağ)
Şefkat Çetin	MHP	(Ankara)
S. Servet Sazak	MHP	(Eskişehir)
Oktay Vural	MHP	(İzmir)
Oğuzhan Asiltürk	FP	(Malatya)
Temel Karamollaoğlu	FP	(Sivas)
Şamil Ayrım	ANAP	(İstanbul)
Kamran İnan	ANAP	(Van)
Zeki Ertugay	DYP	(Erzurum)
Doğan Güreş	DYP	(Kilis)

YEDEK

A. Sancar Sayın	DSP	(Antalya)
Rahmi Sezgin	DSP	(İzmir)
M. Cengiz Güleç	DSP	(Sivas)
H. Basri Üstümbiş	MHP	(Kayseri)
M. Sait Gönen	MHP	(Konya)
Nail Çelebi	MHP	(Trabzon)
Eyyüp Sanay	FP	(Ankara)
Alaattin Sever Aydın	FP	(Batman)
Cengiz Altinkaya	ANAP	(Aydın)
Sühan Özkan	ANAP	(İstanbul)
Bekir Aksoy	DYP	(Çorum)
Erdoğan Sezgin	DYP	(Samsun)

Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (Türkiye-AB KPK) Eş Başkanlığı

Ali Tekin	DSP	(Adana)
Mehmet Kocabatmaz	DSP	(Denizli)
İsmail Bozdağ	DSP	(Manisa)
Mehmet Arslan	MHP	(Ankara)
Kürşat Eser	MHP	(Aksaray)
Mustafa Yaman	MHP	(Giresun)
Sacit Günbey	FP	(Diyarbakır)
Remzi Çetin	FP	(Konya)
Yaşar Eryılmaz	ANAP	(Ağrı)
İlhan Aküzüm	ANAP	(Kars)
Ayfer Yılmaz	DYP	(İçel)
M. Sait Değer	DYP	(Şırnak)

Parlamentolararası Birlik (PAB) Türk Grubu

Ziya Aktaş	DSP	(İstanbul)
Cengiz Güleç	DSP	(Sivas)
M. Hanifi Tiryaki	MHP	(Gaziantep)
Abbas Bozyel	MHP	(İğdır)
Turhan Alçelik	FP	(Giresun)
Bahri Zengin	FP	(İstanbul)
Cavit Kavak	ANAP	(İstanbul)
İsmail Karakuyu	DYP	(Kütahya)

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Parlamenter Asamblesi (AGİTPA) Türk Grubu

Asıl

Ahmet Tan	DSP	(İstanbul)
Tarık Cengiz	DSP	(Samsun)
Ersoy Özcan	MHP	(Bolu)
Mehmet Kaya	MHP	(Kahramanmaraş)
Cemil Çiçek	FP	(Ankara)
Nevzat Yalçıntaş	FP	(İstanbul)
Lütfullah Kayalar	ANAP	(Yozgat)
Kemal Çelik	DYP	(Antalya)

Yedek

Akif Serin	DSP	(İçel)
Kemal Vatan	DSP	(İzmir)
Mustafa Gül	MHP	(Elazığ)
Seydi Karakuş	MHP	(Kütahya)
Mehmet Zeki Okudan	FP	(Antalya)
Suat Pamukçu	FP	(Bayburt)
Cengiz Aydoğan	ANAP	(Antalya)
Murat Akın	DYP	(Aksaray)

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Türk Grubu

Sadık Kırbas	DSP	(Çanakkale)
İhsan Çabuk	DSP	(Ordu)
Adnan Uçaş	MHP	(Amasya)
Mehmet Gül	MHP	(İstanbul)
Lütfü Esengün	FP	(Erzurum)
Cevat Ayhan	FP	(Sakarya)
Cemal Özbilen	ANAP	(Kırklareli)
Şükrü Yürür	ANAP	(Ordu)
Necati Çetinkaya	DYP	(Manisa)

İslam Kalkınma Örgütü Parlamenter Asamblesi (İKÖPA) Türk Grubu

Necdet Tekin	DSP	(Kırklareli)
Osman Müderrisoğlu	MHP	(Antalya)
Lütfi Doğan	FP	(Gümüşhane)
Yılmaz Karakoyunlu	ANAP	(İstanbul)
Mahmut Nedim Bilgiç	DYP	(Adıyaman)

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi daha var; okutup, oylarımıza sunacağım:

2.- Fransa Millet Meclisinde gündeme alınmaya çalışılan sözde Ermeni soykırımı tasarısının yasalaşmasının engellenmesi amacıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerden birer milletvekilinin katılımıyla oluşacak bir heyetin, görüşmelerde bulunmak üzere Fransa'ya gitmesine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/730)

19 Aralık 2000

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Fransa Millet Meclisinde gündeme alınmaya çalışılan sözde Ermeni soykırımı tasarısının yasalaşmasının engellenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerden birer milletvekilinin katılımıyla oluşacak bir heyetin görüşmelerde bulunmak üzere Fransa'ya gitmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Ömer İzgi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisi gruplarının, İçtüzüğü'nün 19 uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır; okutup, oylarımıza sunacağım:

V. - ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun çalışma gün ve saatleriyle gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerileri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 20.12.2000 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda, siyasi parti grupları arasında oybirliği sağlanamadığından, gruplarımızın ekteki müşterek önerilerinin, Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Aydın Tümen

Oktay Vural

Zeki Çakan

DSP Grup Başkanvekili

MHP Grup Başkanvekili

ANAP Grup Başkanvekili

Öneriler:

19 Aralık 2000 tarihli Gelen Kâğıtlarda yayımlanan 566 sıra sayılı Yetki Kanunu Tasarısının 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2 nci sırasına, 20 Aralık 2000 tarihli Gelen Kâğıtlarda yayımlanan 567 sıra sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanun ve Anayasamın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi"sinin 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 5 inci sırasına alınması; Genel Kurulun 20 Aralık 2000 Çarşamba günü birleşiminde bütçe görüşme programının bitiminden sonra kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmelerine geçilerek, gündemin 6 ncı sırasına kadar olan tasarı ve tekliflerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi, 20 Aralık 2000 Çarşamba günü saat 24.00'de kadar görüşmelerin tamamlanamaması halinde, saat 24.00'den sonra da çalışmalara devam edilmesi; tasarı ve tekliflerin görüşülmesi sırasında soru-cevap işleminin 10 dakikayla sınırlandırılması; Genel Kurulun 21 Aralık Perşembe günü 11.00-13.00, 14.00-16.00, 18.00-24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN- Öneri üzerinde...

TURHAN GÜVEN (İçel)- Aleyhte...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum)- Aleyhte söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Güven. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

TURHAN GÜVEN (İçel)- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bu telaş niye?! Türkiye'nin gündeminde fevkalade önemli olaylar var. Bu olaylar cereyan ederken, bunların üzerine daha dikkatle, daha titizlikle eğilmek, varsa kanayan yara onları sarmak, gerçekten, Türkiye'de sosyal barışı kurmak gerekiyken, sosyal barışı bozacak nitelikte birtakım kanun tasarılarını getirmek niye?!

Evet, bir yılbaşı geliyor, bir bayram gelmek üzere. Elbette, cezaevlerinde, gerçekten, birtakım adli kazalar veya hatalar sonucu yatabilen insanlar olabilir; ama, dün gördük ki, cezaevinde yatanların büyük bir bölümü, bu cezayı hak ettikleri için yatıyorlar ve devlete isyan hali var. Bu isyan hali devam ederken, görevli, gencecik arkadaşlarımız şehit olurken, siz, bu adamları mı affetmek için af kanunu getiriyorsunuz?! (DYP sıralarından alkışlar)

Bakınız "iyi hali olup olmaksızın" diyorsunuz getirdiğiniz kanun tasarısında; iyi haline baktı-maksızın adamı bırakacağım diyorsunuz. Siz... Telefon görüşmeleri sabit. Ne diyor; "düşman" diyor. Devleti düşman kabul eden zihniyete karşı siz, bunlara mı af getireceksiniz?! (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu telaş niye?..

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya)- Sizin giremediğiniz koşullara biz girdik Sayın Güven.

TURHAN GÜVEN (Devamla)- Efendim, koşu girdiniz de ne oldu? Koşu girip girmemek önemli mi?.. Bakınız, cezaevlerinde her zaman olaylar olur; ama, hiç böyle oldu mu?.. Hiç böyle oldu mu?.. (DYP sıralarından alkışlar) Ben, bakın, cezaevine kimin girip girmediğini önemsemiyorum. Ben, neyi önemsiyorum biliyor musunuz; sizin zihniyetinizi önemsiyorum, zihniyetinizdeki yanlışlığı önemsiyorum, onu dile getirmeye çalışıyorum, zamanlama bakımından yan-

İş olduğunu dile getirmeye çalışıyorum. Zamanlamanız yanlıştır. Af bir atıftır; siz, bunu yanlış uyguluyorsunuz. Bunun vebali altında kalırsınız değerli arkadaşlarım, bunun vebali altında kalırsınız! Siz, kimi affettiğinizi veya kendi deyiminizle... Aslında asıl maksadınız, kanun tasarısında çok açık seçik belli. Siz, hukuk bilgisi olanlara, evvela saygı göstermek durumundasınız. Cumhurbaşkanı, sekiz sayfada ve her sayfasında bir hukuk gerekliliğini, bir hukuk vecibesini size söyleye söyleye, döne döne anlatmaya çalışıyor; siz, bunu yok farz ediyorsunuz.

MUSTAFA ÖRS (Burdur) - Anlamazlar!

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Halen getirdiğiniz şey aynı, virgüllüne dahi dokunmadan getiriyorsunuz; Anayasa düzeninden kaynaklanan bir şeyi kullanmaya çalışıyorsunuz. Yanlıştır; bu yanlıştır, bu yanlıştır!

İSMET ATTİLA (Afyon) - Arkadakilere söyle.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Gelin, dönün bu işten, zamanlamasını iyi yapın; sosyal barışı böyle kuramazsınız. Siz, barış yerine yarayı büyütmek durumundasınız, kanayan yarayı daha da büyüteceksiniz. Onun için, biz buna karşıyız.

İkincisi, siz, daha evvel yetki kanunu almadınız mı; aldınız. Yine aynı emsal şeylerde, bu defa kanun numaralarını yazmışsınız fazladan. Ne oldu o, ne oldu o kanununuz; Anayasa Mahkemesi iptal etmedi mi?! Kaldı ki, ona benzer bir kanunu, yani, amiyane deyimiyle, memur kıyımı kanununu getirmediniz mi tasarı olarak, getirdiniz; bütçeden geçmedi mi, gündemde yerini almadı mı?! Peki, bunu niye getiriyorsunuz; memuru iyileştirme... Neyi iyileştireceksiniz siz, neyi; memura daha iyi imkânlar mı vereceksiniz?! Verecekseniz bütçeyle verin canım; verin, bütçeyle verin! (DYP ve FP sıralarından alkışlar) Siz neyle vermeye çalışıyorsunuz?! Bir şeyin arkasına saklanıyorsunuz değerli arkadaşlarım, bir şeyin arkasına saklanıyorsunuz. Bu, getirdiğiniz yetki kanununun amacı, yine kıyımdır. Acısını birlikte çekeceğiniz şeylere, lütfen, artık, hayır demeyi öğrenelim. Birileri istiyor diye Türkiye'de kanun çıkarılmaz; birileri istiyor diye...

PERİHAN YILMAZ (İstanbul) - Bölütçüleri besleyin o zaman!

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Ha, bölütçüleri tahliye etmekle ne kazanacaksınız?.. Siz, bölütçüleri zaten tahliye edeceksiniz; bu belli, bu belli, bu belli! Öğleden sonra görüşmeler başladığında -çünkü, çoğunluğunuza göre, parmak hesabına göre buna karar vereceksiniz- o zaman anlatacağım sizlere, neyin vebali altına gireceğinizi anlatacağım.

Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye'de çıkarılan kanunların, Türk toplumunun yararına düzenlenmesi lazım. Siz, öyle yapmıyorsunuz; bir yara var, siz, onu kaşıyorsunuz, onu büyütüyorsunuz. Sosyal barışı böyle gerçekleştirmeniz hiçbir şekilde mümkün olmayacaktır. Eğer, böyle de gidererseniz, Türkiye'de -Cenabı Hak inşallah göstermez; ama- çok daha değişik görüntüler de olabilir.

Bakın, görevli olmayan konuşuyor, işi bilmeyen konuşuyor ve siz, buna ses çıkarmıyorsunuz. Görevli olmayan bir insan konuştuğu zaman, ben "elinde yetki var mı" diye soruyorum, öğleden sonra "evet ben izin verdim" deniliyor; ama, akşam konuşan kişi diyor ki "hayır, ben böyle demedim." Bunlardan vazgeçin, kamu kurumunda çalışan devlet görevlilerini konuşturmayın; siz siyasi otoritesiniz, siz hükümete; siz konuşun. Siyasi otorite boşluğu, siyasette mümkün değildir. Bu boşluğu kendiniz yarattınız; hareketlerinizle yarattınız, tasarrufla, yapamamakla yarattınız. O zaman, işte herkesin konuşma hakkı doğar. Bakın canım, siz, siyaset yapacak mısınız; olumlu siyaset yapın, millet için siyaset yapın, milletin gerekleri için siyaset yapın; biz de, buna gönülden katkı sağlayalım. İyi olan şeyi getirdiniz de "hayır" mı dedik...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Maliye affını getirsinler, maliye affını...

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Bir şey söyleyin; deyin ki, memleket ve millet için hayırlı olan şunu getirdik de siz karşı çıktınız... Hayır, her şeyde beraber olduk, doğru getirdiğiniz her şeyde beraberiz; çünkü, o, milletin menfaatinadır, ülkenin menfaatinadır; ama, siz, hep yanlış şeyler getirdiğiniz zaman, evvela millet adına biz karşı çıkacağız, millet adına doğruları söylemeye devam edeceğiz. Siz yanlışlık yapmaya devam ettiğiniz sürece de, hep beraber sonucu göreceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hatiboğlu, aleyhinde olmak üzere; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)
Süreniz 10 dakika efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; iktidar gruplarının getirdikleri öneri üzerinde, kişisel görüşlerimi arz etmek üzere huzurunuzdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce, bir hususa temas etmeliyim: El-ilmü tasnifün; bilim tasniftir, düzenlemedir. Eğer, tasnifte hata ediyorsanız, yani, önceliklerin belirlenmesinde kusurunuz varsa, faydalı netice almanız, bilimsel sonuç elde etmeniz olası değildir. Nedir; burada, usul ile esası bir düzene koymamız, önce usule saygı göstermemiz, usulde dikkat etmemiz lazım gelen hususlara dikkat kesilmemiz lazım.

Buradan nereye varmak istiyorum; varmak istediğim şudur: Hep söyleye geldik. Biz bir Danışma Kurulu toplantısı istedik, gruplarımız istediler; hakkıdır. İhtüzlüğümüzün 19 uncu maddesi bu imkânı veriyor. Peki, uygun olan şu değil midir; Danışma Kurulunun toplanmasını, konunun istişare edilmesini, tartışılmasını, sonra da Genel Kurula getirilmesini isteyen grupların, neyin tartışılmasını, neyin istişare edilmesini, neyin danışılmasını istediğini, madde madde -şimdi, buraya getirdikleri gibi- diğer gruplara göndermek mükellefiyeti yok mu? Eğer, buna dikkat etmezsek... Yani, bir grubumuz iki satır yazı yazacak Sayın Başkanlığa; diyecek ki: Efendim, şu Danışma Kurulu bir toplayım. Peki, güzel kardeşim, toplayalım da ne konuşacağız? Efendim, ben orada söyleyeceğim... Devlet sırrı mı bu?! Devletin birinci derecede sırları caddelerde, sokaklarda gezerken, biz, bu en tabii ve alenen konuşulması lazım gelen hususları nasıl saklarız?! Yüz defa söyledik...

Değerli milletvekilleri, ben, Danışma Kuruluna, istişare edilecek grup olarak çağırılıyorum; her birimiz öyledir. Peki, benimle neyi istişare edeceksiniz önce ben bilmeliyim, onun hazırlığını yapmalıyım ve belki, ben de kendi grubumla onu istişare etmeliyim ki, faydalı bir meşveret olsun. Bu meşveretin hep lafını yapıyoruz da, gereğini yapmıyoruz. İhtüzlüğün 19 uncu maddesi gayet açık; Danışma Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının başkanlığında siyasi parti grupları veya gönderecekleri vekillerin toplantısıyla yapılır; gerekirse hükümet üyelerinden biri çağırılabilir, ilgili insan çağırılabilir deniliyor. Ee, gerçekten, bu, tam dörtbaşı mamur mesele müzakeresidir, istişaresidir. Biz oraya gidiyoruz... Bu, ilk defa değil, hep böyle oluyor; kim çağırıyorsa, o hep öyle yapıyor. Yani, kim çağırıyordsan kastım şu: Hangi grup çağırıyorsa... Sayın Çakan, bana, böyle acı bir tebessüm göndermeyin lütfen. Yani, buradan, kim çağırıyordsan kastım, hangi grup çağırıyor olursa olsun öyle yapıyoruz. Bu doğru değildir; ama, iktidar, bunu, maşallah, itiyat haline getirdi ve hem de -affedersiniz, tenzih ediyorum, siyasi anlamda ifade ediyorum- şifa bulmaz bir itiyat haline getirdi. Bu bakımdan, bu şekilde getirilen... Bakın, sizinle beraber biz de burada dindedik ne istediklerini. Değerli kardeşim, bizim elimizde basılı gündemimiz var. Bazen, 250 nci sıradakini 19 uncu sıraya, 230 uncu sıradakini 48 inci sıraya getiriyorsunuz. Neyi neyin önüne, niçin geçiyorsunuz, bunu bizim bilmemiz lazım ki, size katkıda bulunalım. Korkmayın... İnanınız, bizim siyasi birikimimizden, grup olarak -konuşmam grup adına değil; ama, bir grubun üyesi olarak huzurunuzda bulunuyorum- özellikle, anayasa nezdindeki çalışma, çaba ve başarılarımız konusundaki birikimlerimizden yararlanın; açıktır hepinize. Bu bakımdan, bu getiriliş biçiminden dolayı, oy vermemiz mümkün değil. Şahsım adına konuşuyorum.

Peki, ne getiriyoruz; şartla salıverme, erteleme. Bu görüşülmelidir. Bunu tek başına getirseydiniz, şahsen, konuşulmasına oy verecektim; yani, öneriye oy verecektim. Niye oy verecektim; halk deyimiyle, çıkmamış candan umut vardır. Ben hâlâ şu beklenti içerisindeyim: Düşünüyorum ki, şartla salıvermeyi ve ertelemeyi buraya getirip müzakereye başladığımızda, siyasi akıl avdet edecek ve diyeceksiniz ki, yahu, biz bunu zaten ayrı ayrı getirmiştik geçmişte; birisi, cezaların... Allah'tan ki, cumhuriyete nispeti kaldırdınız bari. O zaman takılmıştım, cumhuriyetin bilmem kaçınıcı yılı dolayısıyla af diye...

TURHAN GÜVEN (İçel) - O tarafa efendim, o tarafa... Cumhuriyete nispeti kaldıran onlar.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Efendim, Genel Kurula hitap ediyorum Sayın Güven; bana güvenin, kastım odur.

Değerli milletvekilleri, hâlâ umut içindeyim. Bu tasarı görüşülürken, umuyorum ki, siz bunu yine eski haline getireceksiniz, ayıracaksınız. Şartla salıvermeyi ayrı tasarıya dönüştüreceksiniz, ertelemeyi ayrı tasarıya dönüştüreceksiniz; biz de, gönül rahatlığıyla, enine boyuna konuşacağız. Esasen, Sayın Cumhurbaşkanımızın isabetli iadesinde buna dokunma var. O da buyuruyor ki, yüksek makam buyuruyor ki, bunu nasıl bir araya getirdiniz... Bende-i acizaneleri fakir-ü pür taksir, hatırlayacaksınız, geçen konuşmamda, bunu nasıl birleştirdiniz, hangi akla hizmet ederek birleştirdiniz; bak, bu ya köşkten ya Çankaya'dan döner dedim. Buyurun... Birinci merhaleden döndü. Zabıtlara lütfen bir bakın. Bu bakımdan, bu umudumu yine muhafaza ediyorum; inşallah bunu bölersiniz doğru dürüst, tasarı adama benzer hiç olmazsa.

İki, yetki kanunu... Bize güven vermiyorsunuz beyler, iktidar ortakları; bize güven vermiyorsunuz, halka güven vermiyorsunuz. Siz, memurların, kamu çalışanlarının hangi halini iyileştireceksiniz; bana bir örnek gösterin. Pancarı 35 000 liraya mal etti benim ekicilerim, 35 000 liraya; siz, 33 700 verdiniz. Bunun neresi iyileştirme?! Memur bir ailenin geçimi için 600 milyon lira lazım, siz verdiniz 102 milyon lira. Bunun neresi iyileştirme?!

Bakınız, memurlarınız da size döndü, yani, iktidara benzedi. Beni bağışlayınız lütfen. Bakınız, şunu görüyor musunuz; bu hepimizin derdidir, bunun üzerine gitmemiz lazım. Şimdi, Millî Eğitim Bakanına bunu duyuruyorum; gerekli takibatı derhal yapmalıdır. "Memuru jurnal süreci başladı. Bartın Millî Eğitim Müdürü, imamhatipli kız öğrencilerin velilerinden memur olanları fişleyip, haklarında işlem yapılmasını istedi." Dünyanın neresinde görülmüş?!. Diyor ki Millî Eğitim Müdürümüz, orada belki biraz daha uzun kalabilmek için: "Millî Eğitim Müdürlüğü, kızları Bartın İmamHatip Lisesinde okuyan 37 memuru tespit etti. Hazırlanan listeyi Bartın Valiliğine ulaştıran Müdür Mehmet Gümüş, öğrenci velilerinin cumhuriyet ve laikliğe karşı örgütlü suç işlediklerini iddia etti." Delilleri?.. Delilleri de çok kuvvetli maşallah! Nedir? Kızları; evvela, bir kız çocuğu dünyaya gelmesine vesile oluşları. Bu, zaten en büyük suç[!] Bak, sizi tenzih ediyorum, Parlamento'yu tenzih ediyorum; ama, bu kafa, cahiliye dönemi kafasıdır. (FP sıralarından alkışlar) Kız çocuğunun bulunışundan dolayı ailenin suçlanması, cahiliye dönemidir. Bunun üzerinde lütfen durun. Buna kimsenin hakkı yoktur. Bakınız "ilerde oluşabilecek istenmeyen olayların önlenmesi için bugünden her türlü tedbirin alınması, kamu görevlisi veliler hakkında varsa yasal işlem yapılması hususunu arz ederim" diyor. Bizim korkumuz bundan. Bir yüksek mahkeme üyesi, delilsiz görevden alınan bir memurun alınışını iptal eden dairesine karşı itiraz yazıyor, muhalefet şerhi yazıyor, bir yüksek mahkeme üyesi... Mantığı şu; iki satır, diyor ki: "Bu gibi isnatlarda delile filan ihtiyaç yok; dolayısıyla, bu davanın reddedilmesi gerekirdi."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) - Sayın Başkanım, delile ihtiyaç yoksa da, süreye ihtiyaç var; lütfeder misiniz...

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlarsanız, sevinirim.

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) - Tabii...

Bizim korkumuz bu. Bundan dolayı, bu serapa istendiği biçimde kullanılacak bir yetkiye bizim geçit vermemiz, elimizden geldiğince, hukuki çerçeve içerisinde geçit vermemiz mümkün değildir.

Bir de, yani, bu konuda geçmişiniz var; geçmişiniz şu: 30 tane kanun hükmünde kararnamenin 27 tanesi gitti, döndü, iptal edildi. Onun için, güvenimiz yok. Bu bakımdan, bunun müzakeresine de rızamız olmayacaktır.

Hepinize saygı sunuyorum efendim. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Başka?..

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Lehinde olmak üzere, buyurun Sayın Tümen. (DSP sıralarından alkışlar)

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmama başlamadan, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisi Gruplarının ortak önerisiyle bugün Danışma Kuruluna bir öneri götürdük. Danışma Kurulunda bir karar çıkmayınca, grup önerimizi Genel Kurulun onayına sunmak için buradayız.

Bizim bu getirmiş olduğumuz, üç parti grubunun getirmiş olduğu öneri paketi şu şekildedir, kısaca size açıklamak istiyorum; okundu her ne kadar; ama, yine de, size kısaca izah etmek istiyorum:

19 Aralık 2000 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan 566 sıra sayılı Yetki Kanunu Tasarısının 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2 nci sırasına, 20 Aralık 2000 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan 567 sıra sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanı Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkere"sinin 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 5 inci sırasına alınmasını önerdik.

Bir de, bunun yanında, Genel Kurulun 21 Aralık Perşembe günü 11.00-13.00, 14.00-16.00, 18.00-24.00 saatleri arasında çalışmasını önermiştik ve Danışma Kurulunda kabul edilmedi.

Aslında, Sayın Hatiboğlu, Danışma Kurulu toplantımızda, konuya, özellikle, bu şartla salıverilme konusunda mutabakat sağlanabileceğini ifade etmeye çalışsa da... Çünkü, şöyle izah edeyim: Bu konunun, özellikle son günlerde meydana gelen olaylardan dolayı, mutlaka, bir an önce, bayramdan önce çıkarılması gerektiğini ve toplum huzurunun bir şekilde sağlanması gerektiğini, haklı olarak ifade etmişlerdir; biz de kendisine aynen katılıyoruz; fakat, Doğru Yol Partisi, bizim önerimizin hiçbirine katılmamıştır.

Şimdi, Danışma Kurulunun çalışma yöntemiyle ilgili arkadaşlarımız sıkça değiniyorlar. Ben, bu konuda bir çalışma yaptırıp, sunmuşum. Daha önceki Danışma Kurulu toplantısından önce -dün sanyorum- değerli arkadaşlarımızla ayaküstü burada bir istişare etmiştik; ama, çağrı metninde detay yoktu diye eleştiriyorlar, haklı olabilirler.

Ben, geçmişe dönük, şöyle Danışma Kurulu toplantılarının çağrı şekillerine baktım; inanın, çok enteresan şeylerle karşılaştım. Biz, 57 nci hükümette, bugüne kadar, yani birbuçuk yılı aşkın süredir geçen süre içerisinde 37 kez Danışma Kurulunu toplantıya çağırmışız. Kıyaslama yapmak için, Refahiyol dönemindeki bir yıllık süreye baktığımızda, bir yıllık süre içerisinde 38 kez Danışma Kurulu toplantıya çağırılmış. Yani, bizim birbuçuk yılı aşkın sürede Danışma Kurulunu 37 kez toplantıya çağırılmamız çok görülüyor; ama, bir yıl içerisinde Refahiyol dönemindeki Danışma Kurulu sayısı nedense burada zikredilmiyor.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) - Demek ki Refahiyol hükümeti daha iyi çalışmış.

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Çarpıcı bir örnek daha vermek istiyorum.

Şimdi, Doğru Yol Partisi azınlık hükümeti döneminde, 24.10.1995, 26.10.1995, 27.10.1995, 30.10.1995... Peki, hangi gruplarla istişare ettiniz de, dört gün üst üste toplantıya çağırdınız Danışma Kurulunu?!

Yine, aynı şekilde, DYP-CHP hükümeti zamanında, 1 Kasım 1995, 2 Kasım 1995, bu şekilde gidiyor günler... Onüç gün içerisinde 11 defa Danışma Kurulu toplantıya çağırılmış.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, o, önemli değil.

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Tabii ki önemli...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Çağırdığımız zaman neyi görüşeceğiz?..

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Her buraya çıkıldığında, bunlar sürekli şekilde gündeme getiriliyor. Bunu söylüyorum.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Çağrılabilirim; ama, içeriği önemli...

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Bakın, biz defaaten, mümkün olduğunca, bu konuda sizi uzlaşmaya çağırıyoruz.

En son, yine Refahiyol döneminde, yaklaşık yirmi gün içerisinde 11 defa toplantıya çağırılmış Danışma Kurulu ve her gün üst üste. Bu mu, o zamanki muhalefetle istişare içerisinde olup da Danışma Kurulunu toplantıya çağırmak?!. Neyse, bunları geçiyorum. Bunları örnek olması açısından söylüyorum; çünkü, tekrar gündeme gelsin istemiyorum.

Şimdi, bizim getirmiş olduğumuz iki konu var. Bunlardan biri, bugün bütçenin görüşülmesinden sonra ele almak istediğimiz, 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlardan dolayı şartla salıvermeyle ilgili bir konu.

Özellikle, cezaevlerinde yapılan müdahaleyle ilgili hükümetimizi kutlamak istiyorum.

İSMET ATTİLA (Aydın) - Günaydın!..

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Gayet sabırlı, dikkatli, insanî, tutarlı ve ödünsüz bir tavır sergilemiştir hükümetimiz; bu açıdan kutlamak istiyorum. Yani, devlet, bir devlet gibi davranmanın örneğini sergilemiştir. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

İSMET ATTİLA (Aydın) - Günaydın!.. Günaydın!..

AYDIN TÜMEN (Devamla) - On yıldır devletin giremediği cezaevlerine girmiş ve oralarda gereken düzenlemeyi yaparak otoriteyi sağlamıştır.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Şimdi de kapılarını açıyorsunuz...

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Ülkemizde sosyal barışı sağlamanın amaçlandığı şartla salıvermeyi hükümetimiz uygun görmektedir ve biz de destekliyoruz ve bunun bayramdan önce çıkmasını arzu ediyoruz.

Bir diğ er konu, memurlar ve diğ er kamu görevlileri hakkındaki bazı kanunlarda değ iş iklik yapılmasına ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarma konusunda hükümete yetki verilmesiyle ilgili. Bu konuda da -ki, bu, hükümet programında özellikle yer almıştır- kamu yönetiminde ve kamu hizmetlerinde adaletli bir yönetim anlayış ının benimseneceğ i ve aynı iş i yapan personel arasındaki ücret farklılıklarının giderileceğ i ve bu amaçla yapılacak düzenlemelerde iş , görev ve sorumluluk esasına göre "eş it iş e, eş it ücret" ilkesinin uygulanacağı belirtilmektedir ve hedefimiz budur.

İSMET ATTİLA (Afyon) - IMF'den müsaade aldınız mı?!

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Ş imdi, yıllarca kamu yönetimindeki, kamu çalışmalarındaki düzensizliklerden bahsedip, bunların düzeltilileceğ ini gündeme getirdiğimizde, diyorsunuz ki "hangisi halkın yararına, hangisi vatandaşın yararına..." İş te, buna kamuoyu karar verecektir.

Değ erli arkadaşlarım, son kez ş unu söylemek istiyorum: Ramazan bayramının geldiğ i bu günlerde, yeni bir yüzyıla başlayacağ ımız ş u günlerde...

MUSTAFA ÖRS (Burdur) - Baş layalı bir sene oldu!..

AYDIN TÜMEN (Devamla) - ...toplumdaki hoşgör üş ü ve sevgi ortamını her zaman için bizlerin dikte etmesi gerektiğ ini, bizlerin sunması gerektiğ ini unutarak, toplumu bir kaosa sürükleyebilecek yanlış bilgilendirmeleri kamuoyuna sürekli şekilde empoze etmeye çalışmanın hiçbir anlamı yoktur. Bizim buradaki görevimiz, toplumdaki, halkımızdaki sevgi duygusunu, hoşgör üş ü, daima onlardan esirgemememiz gerekmektedir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkış lar)

TURHAN GÜVEN (İçel) - Cumhurbaşkanı doç ru bilgilendirdi sizi; siz anlayamıyorsunuz.

BAŞ KAN - Teş ekkür ederim Sayın Tümen.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Konuş macı, konuşmasının son bölümünde, muhalefet olarak bizi, toplumu yanlış yönlendirmek, topluma yanlış söylemlerde bulunmak, toplumu yanlış istikametlere sevk etmekle itham etmiştir ve bu nedenle de, sataş mıştır. İç tüzüğü göre cevap hakkı istiyorum.

BAŞ KAN - Sayın Gönül, burada herkes, kendi özgün, özgür görüşlerini ifade eder, millet de buna bir karar verir. Bir yasa tasarısına, 5 grubumuzun tamamı veya 550 milletvekilimizin tamamının katılması da mümkün değ ildir. Siz, görüşlerinizi farklı bir şekilde ifade ettiniz, onlar da farklı bir şekilde ifade ettiler. Herhangi bir sataş ma görmedim; o nedenle, söz vermiyorum.

Baş ka, lehte, aleyhte söz?..

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, biz, söyledüğ imizin yalan olmasıyla itham ediyor.

BAŞ KAN - Hayır efendim, sizinle ilgili yok. (DYP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

Öneriyi tekrar okutup, oylarınıza sunacağ ım:

Öneriler:

19 Aralık 2000 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan 566 sıra sayılı Yetki Kanunu Tasarısının 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğ er İş ler" kısmının 2 nci sırasına, 20 Aralık 2000 tarihli gelen kâğıtlarda yayımlanan 567 sıra sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İş lenen Suçlardan Dolayı Ş artla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğ ince Cumhurbaşkanıca Bir Daha Görüş ülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi"sinin 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğ er İş ler" kısmının 5 inci sırasına

alınması; Genel Kurulun 20 Aralık 2000 Çarşamba günü birleşiminde bütçe görüşme programının bitiminden sonra kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmelerine geçilerek, gündemin 6 ncı sırasına kadar olan tasarı ve tekliflerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi, 20 Aralık 2000 Çarşamba günü saat 24.00'de kadar görüşmelerin tamamlanamaması halinde, saat 24.00'den sonra da çalışmalara devam edilmesi; tasarı ve tekliflerin görüşülmesi sırasında soru-cevap işleminin 10 dakikayla sınırlandırılması; Genel Kurulun 21 Aralık Perşembe günü 11.00-13.00, 14.00-16.00, 18.00-24.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.(FP ve DYP sıralarından gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydı) - Sayın Başkan, sayın.

BAŞKAN - Saydım efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Ne çabuk saydınız!. Kompütür bile sizin kadar hızlı sayamaz.

MUSTAFA ÖRS (Burdur) - Ne zaman saydınız?..

BAŞKAN - Öneri kabul edilmiştir. (DYP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

HACİ FİLİZ (Kırıkkale) - Kabadayılığı bırak yalnız Başkan, kabadayılık yapma, başkanlığını yap.

BAŞKAN - Burada biz saydık...

HACİ FİLİZ (Kırıkkale) - Nasıl saydınız?!

BAŞKAN - Hükümetin 185 üyesi var, sizin de toplam 92 üyeniz var... Sayın!... Ben görüşmelere başlamadan önce saydım. Yerinizden konuşmayın! (DYP sıralarından gürültüler)

Şimdi, programa göre, 2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

VI- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S. Sayısı: 552) (1)

2.- 1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/642) (S. Sayısı: 554) (1)

3.- 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S. Sayısı:553) (1)

4.- 1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S. Sayısı: 555) (1)

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

(1) 552, 553, 554, 555 S. Sayılı Basmayazılar ve ödenek cetvelleri 11.12.2000 tarihli 28 inci Birleşim Tutanağına eklidir.

Bu görüŖmelerde gruplar ve hükümet adına yapılacak konuşmalar 45'er dakikayla, İçtüzüğün 86 ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmalar ise 10'ar dakikayla sınırlıdır.

Şimdi, grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Doğru Yol Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Tansu Çiller.(DYP sıralarından alkışlar)

Fazilet Partisi Grubu adına, Malatya Milletvekili Recai Kutan.

AYVAZ GÖKDEMİR (Erzurum) - Sayın Başkan, üyelerimizden "sayın" sıfatını esirgemeyin.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu henüz bildirmedir.

OKTAY VURAL (İzmir) - Grubumuz adına, İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Hatay Milletvekili Mehmet Şandır konuşacak.

BAŞKAN - DSP Grubu adına, Ankara Milletvekili Aydın Tümen, Konya Milletvekili Emrehan Halıcı.

ANAP Grubu adına, İstanbul Milletvekili Ahat Andican, Denizli Milletvekili Beyhan Aslan.

Şahısları adına, lehinde, Edirne Milletvekili Şadan Şimşek; aleyhinde, Sakarya Milletvekili Nezir Aydın.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Grubumuz adına görüŖlerimizi, Sayın Cevat Ayhan ifade buyuracaklar.

BAŞKAN - İlk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Tansu Çiller'e ait. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, ayakta alkışlar)

Şüreniz 45 dakika efendim, buyurun.

DYP GRUBU ADINA TANSU ÇİLLER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum; özellikle de, bugün televizyonları başında bizi izleyen vatandaşlarıma en derin sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Günlerdir, bu bütçede, bu bütçeye ilişkin düşüncelerimizi, bu kürsüden dile getirmeye çalışıyoruz; ancak, bütün millet bilmektedir ki, artık, 2001 yılı bütçesi diye bir tutarlılık kalmamıştır. Burada olanlarla, millet ilgilenmiyor; çünkü, milletin aklında, son derece önemli bir soru var: Ne oluyoruz?! (DYP sıralarından "Kaçma! Kaçma!" sesleri, gürültüler)

METİN MUSAOĞLU (Mardin) - Ayıp!.. Ayıp!..

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Ne oluyoruz?! "Ne oluyoruz" sorusu var.

(DYP sıralarından "Nereye Sayın Başbakan?!" sesleri, gürültüler)

İSMET ATTİLA (Afyon) - Rahatsız oldu!..

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Bugün, battık mı batmadık mı?!

Evet, gözüktüyor ki, artık, bütçelerde, Sayın Başbakanlar konuşmuyor; artık, görüldüyor ki, Başbakan Yardımcıları da konuşmuyor. (DYP sıralarından alkışlar)

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Konuşmaları da dinlemiyorlar.

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Görüldüyor ki, sadece, ellerine tutturulmuş bir yazıyla, ancak buralardan konuşmaya çalışıyorlar. Burası, milletin kürsüsü, gelin, hesap verin burada!.. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu ülkeyi bu hale getirdikten sonra, gelin!.. (DSP sıralarından gürültüler)

Evet, çünkü, millet, battık diyor, battık diyor millet; siz, hâlâ kaçırıyorsunuz! (DSP sıralarından gürültüler)

YÜCEL ERDENER (İstanbul) - Yalan söylüyorsunuz!.. Yalan söylüyorsunuz!..(DYP sıralarından gürültüler)

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Hâlâ kaçıyorsunuz!.. (DSP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın üyeler...

SALİH DAYIOĞLU (İzmir) - Sen, anlamıyorsun konuşmaları!.. (DYP sıralarından gürültüler)

(DSP İçel Milletvekili Akif Serin "Tabii yalıda otururum" içerikli bir gazete manşeti gösterdi)

SALİH SÜMER (Diyarbakır) - Sayın Başkan, neden müdahale etmiyorsunuz?!

(DYP ve DSP sıralarından birbirleri üzerine yürümeler; gürültüler)

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Bugün...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

SALİH DAYIOĞLU (İzmir) - Neredeydin sen bütçe görüşmelerinde?!

ÖMER BARUTÇU (Zonguldak) - Oturun yerinize...

BAŞKAN - Bir dakika... Sayın milletvekilleri... Bırakın da, biz müdahale edelim efendim... (DYP ve DSP milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları)

Sayın milletvekilleri, siz, yerinize oturun...(Genel Kurul salonundan "Ara verin" sesleri, gürültüler)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, nedir bu hareket?!..

BAŞKAN - Müsaade edin de söyleyelim... Sayın milletvekilleri, yerinize oturur musunuz...

(DYP sıralarından "Yuh" sesleri; gürültüler)

ÖMER BARUTÇU (Zonguldak) - Konuşma lan fazla!.. Otur oturduğun yerde!

SALİH SÜMER (Diyarbakır) - Sayın Başkan, yaptığınız yanlıştır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ÖMER BARUTÇU (Zonguldak) - Ayıp!.. Ayıp!.. Sen nasıl Başkansın!

FETULLAH GÜLTEPE (Van) - Sayın Başkan, yönetmeyi bilmiyorsun... Niye müdahale etmiyorsun?! Niye böyle duruyorsun?!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yerinize oturur musunuz... Sayın üyeler, yerinize oturur musunuz... (ANAP sıralarından "5 dakika ara verelim" sesleri)

FETULLAH GÜLTEPE (Van) - Benim üzerime kabadayılık yaparak yürütebiliyorsun; niye Başkanlığı yönetmiyorsun?!

BAŞKAN - Sen yerine oturur musun. (Gürültüler)

Sayın milletvekilleri, birleşime, 12.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.18

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 12.32

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Hüseyin ÇELİK (Van), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Değerli milletvekilleri, ben, burada şuna üzüldüm; özellikle, bir liderimizin bir genel başkanım... (DYP sıralarından gürlütlüler)

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Senden Meclis Başkanı olmaz!

METİN MUSAOĞLU (Mardin) - Buraya pankartla gelinmez ki... Ayıp...

BAŞKAN - ...konuşmasının bölünmesine üzüldüm. Genel Kurulumuzda, bugüne kadar her türlü satışma olmuştur; ama, Genel Kurulda, Genel Başkanın kürsüde bulunduğu sırada milletvekili arkadaşlarımızın laf atmaları ve ellerinde gazete kupürleriyle gezmeleri doğru değildir. Bu nedenle, özellikle, bu tür davranışlardan kaçınmamız gerektiğini arkadaşlarımıza bir kez daha hatırlıyorum, buna müsaade etmeyeceğimi bildiriyorum ve... (DYP sıralarından gürlütlüler)

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Kızılay'a gitmelerini söyle, orada göstersiz!

BAŞKAN - Şimdi, bu tür davranış biçimlerinden ve satışmalardan özellikle milletvekili arkadaşlarımızın kaçınması gerektiğini hatırlatıyorum; aksi halde, o tür satışmalara tevessül eden arkadaşlarımız, uyarılara rağmen satışmayı sürdürürlerse, İhtüzüğün gereği neyse onu uygulayacağımı bildiririm.

Bütçe görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1.- 2001 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S. Sayısı: 552) (Devam)

2.- 1999 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sumulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/642) (S. Sayısı: 554) (Devam)

3.- 2001 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S. Sayısı:553)(Devam)

4.- 1999 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sumulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S. Sayısı: 555) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve hükümet yerinde.

Şimdi, Doğru Yol Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Tansu Çiller konuşacaklardır. Buyurun. (DYP sıralarından ayakta alkışlar)

Konuşma süreniz 45 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA TANSU ÇİLLER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum ve yine, televizyonları başında bizi dinleyen vatandaşlarıma da en içten sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Uzunca bir süredir bütçe tartışmaları Meclisimizde devam ediyor; ancak, hepimiz biliyoruz ki, aslında, bu bütçe, rakamları ve dengeleri itibariyle, kendi kendini, bugün itibariyle yok etmiş bir bütçedir, tutarlı değildir, rakamlar doğru değildir ve daha da önemlisi, görüldüğü ki, millet bunlarla meşgul değil. Millet'in endişe içinde sorduğu bir soru var: Ne oluyoruz, nereye gidiyoruz, neler oluyor; acaba, batıyor muyuz?.. (DYP sıralarından alkışlar) Hemen söyleyelim ki, bu ülkenin dinamizminin, bu ülkenin özgüveninin neleri başarabileceğini bilen bir ekip olarak şunu hemen ifade ederiz ki, Türkiye batmaz; ama, batan, bu iktidar anlayışıdır; batan, uygulanmakta olan politikalarıdır. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Devlet, halka yabancılaştırıldı. Bu iktidarın irade eksikliği ve yokluğu, zaman içinde, Ankara'nın göbeğinde, kimi işadamlarımızın, kimi kurumların, doğrudan doğruya, iktidara ve hükümete değil, yabancı kurumlara, IMF'ye, Dünya Bankasına giderek, meselelerini anlattığını gördük; bu, bir iktidar boşluğunun gerçek anlamdaki bir tescilidir.

Şimdi, Türk ekonomisini kurtaracağız, nasıl kurtaracağız; IMF ile kurtaracağız, Dünya Bankasıyla kurtaracağız... Hepimiz bilelim ki, bu ülkeyi kurtaracak olan bu Meclis'in iradesidir, millet'in özgüvenidir. (DYP sıralarından alkışlar) Hiç kimse, yabancı kayyuma kendini emanet ederek, ülkesini kurtarabilmiş değildir.

Niye millet bu kadar tedirgin? Bakın, kısaca, şu son bir hafta itibariyle, bazı görüntüleri, ülke görüntülerini, memleket görüntülerini bir gözden geçirelim.

Ülkenin her bir yanı yangın yerine dönmüş. F tipi cezaevlerini protesto edenler, üniversiteler, Van üniversitesi, hepsi ayakta; o yetmiyor, açlık grevleri başlamış, Avrupa Parlamentosuna kadar gitmiş; Ankara'da, ikinci Ecevit döneminde, birinci Ecevit dönemini anımsatan 1980 öncesi manzaraları Kızılay'ın göbeğinde görüyoruz. (DYP sıralarından alkışlar)

METİN MUSAOĞLU (Mardin) - Dün gece de aynı...

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Kızılay'da taşlı sopalı tartışmalar ve nihayet, Gaziosmanpaşa'da, hepimizi üzen, polislerimizin şehit olduğu olaylar, arkasından, polisin yürütüşü... Memur yürümüş, ta Yalova'dan Ankara'ya yürümüş, Emek Platformu ayakta, esnaf ayakta, esnaf boy boy gazete ilanları veriyor; yetmiyor, polisimiz, cumhuriyet tarihinde ilk kez, üstelik de, elde silahlar, yürüyor ve amirler dinlenmiyor, müdürler dinlenmiyor, protesto ediliyor, valiler dinlenmiyor, polisin öfkesi her yerde; İstanbul'da, Ankara'da, Bursa'da, İzmir'de, Adana'da, Mersin'de, Antalya'da, Gaziantep'te yürütüşler; devletin kurumları "bu, bir toplu isyandır" diyor.

Şimdi, bütün bunların arkasından, nihayet, polisler elbette açığa alınıyorlar, gereği yapılmaya çalışılıyor; ama, bu arada, ölüm oruçları devam ederken, cezaevlerine giriliyor -niye bu kadar geç kaldığı belli değil- ve 18 veya 17 ölünün olduğu, ayrıca, jandarmada 2 şehidin olduğu ortaya çıkıyor.

Böyle bir ortamda, dış dünyada, Türkiye sahipsiz; Ermeni tasarıları birçok ülkede birbiri ardından geliyor. Ermeni soykırımını hemen daha bitmeden, birçok ülkede; ABD'de, İtalya'da, Fransa'da, Vatikan'da, İran'da... Birdenbire görüyoruz ki, Apo davası, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine, tarihinde olmadığı bir hızla intikal ediyor ve Apo diyor ki "ben, adil yargılanmıyorum, bana birtakım güzel davranışlar içinde değilim İmralı'da" ve bütün bunlar kabul ediliyor. Palermo'da PKK

propagandası ve o arada Katılım Ortaklığı Belgesi ortaya çıkıyor, Atina "bütün tavizleri aldık" derken, biz, bu Katılım Ortaklığı Belgesini, ilk önce, fevkalade bir belge olarak gösteriyoruz; sonra, ne olduğu belli olmadan bir dönüşle bir zirve, Denктаş çekiliyor ve büyük laflar ediliyor; arkasından, yine, hiçbir şey değişmeden, tıpış tıpış tekrar gidiliyor Nice'e; Nice'te "on yıl daha Avrupa Birliğinde yoksunuz, Bulgaristan'ın da gerisindesiniz" diyorlar. On yıl daha bu büyük devlet, tarihiyle, her şeyiyle yok ve millet şaşkın "hani 2003 yılında girecektik, ne olacaktı" sesleri arasında, Nice'ten dönüyoruz; PKK, propagandaya orada devam ediyor, Dışişleri yok, oradaki bir resme dahi Türkiye giremiyor ve netice itibariyle "bir ulusal program çıkacak" deniliyor, ulusal program henüz ortada yok ve netice itibariyle, onu bırakın, NATO'dan dahi Türkiye'nin zorluklar içinde olduğu ve bırakın onu, NATO'nun içinde olmak durumunu, Avrupa savunma kimliğinde, ancak, karar organında dahi olmayan, belki, Danışma Kuruluna girecek bir Türkiye imajı dış dünyada ortaya çıkıyor. Bunların hepsi, son birkaç günün meseleleri.

Yetmiyor, ekonomi, son derece önemli sıkıntılar içinde, kriz ardına kriz yaşıyor. Krizler bitiyor, milyarlarca dolarlık IMF yardımları, bu mevduat garanti altına alınıyor, yetmiyor, yabancı krediler sigorta altına alınıyor, büyük bankalar, buraya güvenmiş olanlar patır patır dökülüyor ve bütün Maliyenin hayali ihracatla ilgili birtakım verileri kamuoyu önüne geçiyor, krizin faturasını kim ödeyecek derken, ardi ardına vergiler; ama, nasıl vergiler; yaşam standardı vergisi, şu vergiyi de vereceksin, bu vergiyi de vereceksin, KDV'yi de yükselttim ve bütün bunun içinde, Türkiye yine el açıyor. Hazinesi, Maliyesi, 1 milyar doları bulmak için, bütün dünyayı dolaşıyor, her bir bankadan 100 milyon dolar almak için 10 banka verecek, altı ay için dahi vermeyecek ve Türkiye'nin faizleri dünya rekorları kırıyor, reel faizleri dünya rekorları kırıyor ve bütün bunlardan sonra ortaya çıkan tabloda, bunları ödeyen millet.

Bütün bunlar devam ederken af yasa tasarısı gündeme geliyor. Affi hiç kabul etmeyenler, reddedenler, bir bakıyoruz ki, yine sahiplenmiş. Bankanın içini boşaltanlar, trafikte bazı masum insanlarınımızı öldürenler, bunların hepsi affın içinde, Anayasa Mahkemesinin bunu iptal edeceği, birtakım sıkıntılar gündemde "aman dikkat edin, Apo, bu meseleden yararlanabilir, dikkat edin" diyorlar, savcılar uyarıyor, Cumhurbaşkanı yazıyor; ama, bütün bunların içerisinde gözler, nihayet, Sayın Başbakan'a dönüyor. Millet perişan, ne olacak diyor, neler oluyor!.. Bunu cevabını ve teşhisini Sayın Başbakan veriyor, diyor ki: "Biri düğmeye bastı." Her şey bırakılıyor, herkes başlıyor acaba kim düğmeye bastı, kim düğmeye basmadı, bir düğmeci arıyor iktidar partileri, bütün Türkiye... Böyle bir ortamda şu mesajı açıkça duyuyoruz, evet, sözde birileri düğmeye basmış. Bakın, bu, tam bir acz ifadesidir, tam bir acz ifadesidir. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Eğer, birileri eşzamanlı olarak Başkent'in sokaklarını savaş alanına çevirebiliyorsa, cezaevlerini ayaklandırabiliyorsa, ülke ekonomisini krizin en dibine sokabiliyorsa ve devletin polisleri, hükümete karşı gösteri yapmaya aynı anda ikna edilebiliyorsa, bunun tek bir anlamı vardır; o da, iktidar yoktur. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi, buradan Sayın Başbakan'a sesleniyorum. O parmak kiminse kırın Sayın Başbakan, o parmağı kırın, hemen kırın. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Eğer, gücünüz yetmiyorsa, gelin, bunu hep birlikte yapalım. Ama, eğer, siz, bütün millet sokaklarda yürütken, memurundan esnafına kadar "açız" diye bağıruken, vurdum duymaz bir biçimde bu sese kulak vermiyorsanız; bu parmak sizindir Sayın Başbakan, sizindir. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ve eğer, verdiğiniz bütün sözlere rağmen "biz, o teröristbaşını geldiğimiz gün cezalandırırız" demenize rağmen, verilen yargı kararının gereğini yapıp, bu kararı, bu Meclise indirmiyorsanız; o

yetmiyor; bakın, burada idam kararını kaldırılıyorsunuz, burada bir infaz imkânını yok ediyorsunuz denmesine rağmen, o Af Yasasını imzalıyorsanız hatta cumhurbaşkanı çıkıp da, bakın burada eşitlik ilkesi bozuluyor, eğer, bu, eşitlik ilkesinden bozulursa, herkes bu işin içerisine girer, Apo dahil, bunun içerisinde değerlendirilir denmesine rağmen, siz bu Af Yasasına imzanızı bastırıyorsanız, bu parmak sizindir Devlet Bahçeli, sizindir. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ve eğer, siz, suçüstü yakalandıysanız, bir pazarlık yaparken yakalandıysanız, bir Başbakan atanmışlığı kabul etmiş bir Başbakan olarak suçüstü yakalanıp, sizin pazarlık yapmış olduğunuz, o bankacı yargıdayken, kendiniz bu tarafta, kendinizi kurtarmak için, o Af Yasasını imzalıyorsanız, o parmak sizindir Sayın Yılmaz. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Hiç kimse, hiçbir Başbakan bir bürokratin arkasına saklanmaz. Saklanacaksa, bürokratlar Başbakanın arkasına saklanırlar. (DYP sıralarından alkışlar) Neden kaçıyorsunuz?.. Demokratikleşme mi... Çıkmıyorsa milletin kürsüsüne, ne diyecekseniz söyleyin. Nedir bu korkaklık?.. Nedir onun bunun arkasına saklanmak?.. Doğru dürüst ne diyecekseniz ifade edin.

Ve bütün bunlardan sonra döneceksiniz "Bizim alternatifimiz yok" diyeceksiniz. Bu, alternatifimiz yok demek; biz, ülkeyi bu hale getiririz, ekonomisini de bu hale getiririz, milleti de sokaklarda bu hale getiririz, bütün milleti vergi altında da inletiriz ve bizim de bunu yapmaya sonsuza kadar yetkimiz var demektir. Bunun anlamı bu. Hiç yadırgamadım. Demokrasi anlayışı olmayan, demokrasi standardı çok yüksek bir alanın çok ötesine kendini atmaya, atanmışlığı kabul eden bir iktidar anlayışının devamının "biz alternatifsiz" demesini yadırgamadım. (DYP sıralarından alkışlar) Ama, bilirsiniz ki, eğer, siz, burada "alternatifimiz yok" diyorsanız, o alternatif sokak olur. Bilirsiniz ki, eğer "alternatifimiz yok" diyorsanız, o zaman, o alternatif, netice itibarıyla sandıksız demokrasi olur. İşte o zaman da bütün meydanlar ayaklanır. İnsanlarda bir bedbinlik, bir umutsuzluk ortaya gelir ve o zaman da "ne oluyoruz, battıyor muyuz" derler.

Şimdi, buradan açıkça ifade ediyorum: Türkiye batmaz; çünkü, bu işin panzehiri, bilgili ve tecrübeli DYP kadrolarıdır. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yıllarca bunu yaptık. Yıllarca bu ülkeyi her çıkmazda, yüzde 7 büyümeye, yüzde 5 enflasyonla götürdük, en zor dönemlerde, terör mücadelesinin yapıldığı dönemlerde, Türkiye ekonomisinin yine krizde olduğu dönemlerde, bir dolar dış borç bulmadan o ülkeyi krizden çıkardık. O gün yaptık yine yaparız ve bilirsiniz ki, dümeninde olalım, altı ay içinde doğru istikamete, o ekonominin, dümenini kırarız ve doğru yola sokarız. Bundan herkes emin olsun. (DYP sıralarından alkışlar)

İZİYA AKTAŞ (İstanbul) - Kırsalınız evet.

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Ama, görüyoruz ki, sizinle krizler bitmiyor. 1998 krizi sizin; yetmedi 1999 krizi, o da sizin; yetmedi 2000 krizi, o da sizin; şimdi 2001 krizi geliyor, o da sizin. Ya bu ülkeyi doğru dürüst idare edin ya da çekip gidin. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bugün bütçe konuşmalarının önemli bir meselesini demokratikleşme olarak görüyorum. Bu millet iki hedefin arkasında birleşmiştir. Bunlardan birincisi, demokratikleşmedir; ikincisi, Avrupa Birliğine giden yolda irade ortaya koymaktır. Bunlar ulusal hedef haline gelmiştir; ama, demokratikleşmeyi devamlı kullananlar acaba bu demokratikleşme adına ne yaptılar? Çıkardınız, demokratikleşme adına MİT Müsteşarını konuşturdunuz. MİT Müsteşarı, neyin doğru, neyin doğru olmadığını anlattı. Dedik ki, bu vahim. Eğer Başbakan bunu bilmiyorsa bu vahim; ama, biliyorsa daha vahim. Sayın Başbakan "benim bilgim dahilinde" dedi. Sizin bilginiz dahilindeyse eğer birbirine kurumları düşürsünüz dedik. Devletin tepesini bölersiniz. O zaman başka bölücülüğe, dışarıdan birtakım bölücülere ihtiyaç yok; zaten onu siz yaparsınız. (DYP sıralarından alkışlar)

Niye çıkıp, ne diyecekseniz milletin önünde söylemiyorsunuz? Niye şeffafla, cesaretle söylemiyorsunuz? Bu ne korkaklık... Bu ne korkaklık... (DYP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bütün bunların içerisinde önemli gördüğüm bir konuya geri dönmek istiyorum. Polislerin yürütmesi vahim bir olay. Cumhuriyet tarihinde ilk kez oluyor. Elbette el konacak, elbette gereği yapılacak. Çünkü, haklı olsa dahi hukuk dışına çıkan kurumlar haksız konuma düşerler; ancak, bu sesi dinleyin. Bu ülkenin kendi kendini koruma refleksini tahrip etmeyelim. Bu seste bakın neler var: Bu ses diyor ki: "Bizi diğer vatandaşlardan ayırıyorsunuz." Hiç kimse işkencenin yanında olmaz; ama, birini af kapsamına alacaksınız birini almayacaksınız. Adaletsizlik eğer devam ederse o toplumda huzur olmaz.

Bir yandan diyeceksiniz ki "ben itirafçıları aldım, yataklıları da..." Bunlara yataklık yapanları da almanız lazım; doğrudur; ama, adalet ve eşitlik duygusu... Bundan sapmayacaksınız.

"F tipi cezaevlerini biz ortaya koyduk" diyorsunuz. Güzel, koydunuz. Madem yanlıştı onları niye yaptınız; madem doğruydı niye "vazgeçtik" diyorsunuz? Devamlı zikzak çizen bir tablo ve polis bağırıyor "biz açız" diyor. Buna kulak verin. "Gecekondularda dahi oturamıyoruz, bize kız dahi vermiyorlar" diyorlar. Bunlara dikkat edin. Ve nihayet, sonuç itibarıyla taşırın damla aflla birlikte ortaya çıkıyor.

Şimdi, bugün görüyoruz, bütün hapisanelerde ve cezaevlerinde birtakım mahkûmlar cezaevlerine elkoymuşlar. Cezaevlerindeki sıkıntı yeni değildir, eskidir; ama, şunu bilelim ki, cumhuriyet tarihinin hiçbir döneminde bu hale de gelmemiştir. Böyle, mahkûmlar rehin alacaklar; bilmem, diğer mahkûmlara günlerce işkence edecekler; çeteler, uzun süre, bilmem, ölüm oruçları tutturacaklar içeridekilere -sizin tabirinizle söylüyorum, Adalet Bakanının açıklamalarıyla söylüyorum- ondan sonra, bir gün boyunca devlet giremeyecek; o cesetler fırlatılıp atılacak ve görevlilerin önünde, mahkûmlar, ellerinde tabancalarla geçip gidecekler; istedikleri yere götürülecekler!.. Bunları Türkiye yaşamadı. Bunu yapacaktınız madem, niye şimdiye kadar beklediniz, girseydiniz o cezaevlerine? Bunca insanın, belki, bu kadar daha ayyuka çıkmadan, daha farklı bir konumda meseleye el atmak mümkün olabilirdi.

Tekrar ediyorum, bu Af Yasasına dikkat edin, bu Af Yasasındaki uyarılara dikkat edin. Herkes diyor ki, savcılar diyor ki: "Bu Af Yasasından teröristbaşları da yararlanabilir." Eşitlik ilkesiyle giderse eğer, Anayasa Mahkemesinde iptal olursa eğer, bir genel affa kadar götürülebilir. Herkes bir adım geri dursun ve meseleye baksın. Şu Türkiye'nin manzaralarını biraz önce ifade ettik. Böyle bir ortamda, Türkiye'nin, daha cezaevlerinin içinde kontrol altına alınamayan bu kişileri dışarı salıverdiğiniz zaman, bunlar, eğer, tek bir masum vatandaşı, yeniden bir suç unsuru olarak, bir haksızlık karşısında bırakırlar, onların bir kılına dokunurlarsa onun hesabını kim verecek?! Kim Verecek?!

Bütün bunların son derece hassas olduğunu ve Sayın Cumhurbaşkanının sesinin dinlenmesinin doğru olduğunu bir kez daha uyararak söylüyoruz.

Hani, siz, Cumhurbaşkanını, hukuk devleti adına seçmişiniz?! (DYP sıralarından alkışlar)

Hani Anayasayı bildiği için seçmişiniz?! Hani, hukuk devletini Türkiye'de istediğiniz için seçmişiniz?!

Şimdi, o hukuk devletinin gereğini yapın; çünkü, endişemiz büyük; endişemiz, bunun bedelini yine millet ödeyecek; ama, hesabını da, elbet sizden soracak. Bu sorumluluk ve bu vebal sizin üzerindedir.

Eğer bir af çıkaracaksınız, gelin çıkaralım; gelin, hep birlikte bir malî af çıkaralım. Esnaf haciz altında, bu çiftçi borç içinde; ne Halk Bankasına ödeyebiliyor... Niye gülüyorsunuz?! O bankaları boşaltanları affediyorsunuz da niye bunları affetmiyorsunuz?! Niye bunları affetmiyorsunuz?! (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Gelin, özellikle vergide... Faizler her ay yüzde 6... Bu vatandaş bunları ödeyemiyor. Gelin, bir af çıkaracaksak, hep birlikte bir malî affi çıkaralım.

Değerli arkadaşlarım, bu ülkenin ulusal bir hedefi olarak ortaya çıkan Avrupa Birliği konusunda da çok ciddi endişelerimiz var.

BAŞKAN - Sayın Çiller, bir dakikanızı rica etsem mümkün mü efendim; çalışma süremiz doldu; oylamaya başvuracağım.

Sayın Çiller'in konuşması tamamlanıncaya kadar sürenin uzatılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun efendim.

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Şimdi, görülüyor ki, Avrupa Birliği konusunda da çok büyük bir zaaf var. Memnun olduk; uzunca bir süre, Avrupa Birliği etrafında kenetlenen bir Meclis yoktu. Bir dönem vardı ki, bugün Avrupa Birliğinin arkasında olan birçok parti bunun karşındaydı; ama, açıkça görelim ki, bir samimiysizlik var burada. Avrupa Birliğini koruyacağız diye ortaya çıkanların bir samimiysizlik içinde olduklarını görüyoruz ve daha da önemlisi, bunu fark eden Avrupa'nın, bundan faydalanmasından endişe ediyoruz.

Bakin, demokrasi diyorsunuz, demokrasi bayraktarlığını yapacak olan bir Başbakan Yardımcısı, daha dün atanmışlığı kendi içine sindirebilen, yegâne, seçilmiş bir liderdir. Böyle bir sicil, acaba, demokrasinin bayraktarlığını yapmak mümkün mü; sicil müsait değil buna, sicil müsait değil! (DYP sıralarından alkışlar) Ne yapıyorsunuz; bir şova döndürüyorsunuz. Demokrasinin, bir yükselen değer olduğunu bildiğiniz için, buna sarılıyorsunuz; ama, inançla değil, sadece lafla bunları ortaya çıkarıyorsunuz.

Ve daha dün, Avrupa Birliğinde herkesin önünde olan Türkiye, bugün herkesin arkasına düşüyor. Daha, gümrük birliğinde... Ondan sonra, 1997 yıllarında Türkiye, Polonya, Macaristan, Litvanya, Slovakya, Romanya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, bunların tümünden daha fazla bir büyüme oranına sahipti, bir yatırım gücüne sahipti. Bunlardan daha fazla, kişi başına düşen bilgisayar vardı, bunların önünde, gümrük birliğine girmeyi başarabilmiş bir siyasi irade, bütün Türkiye'nin sivil toplum örgütleriyle birlikte oluşmuştu. Bugünse görülen şey şu ki, Helsinki'de yeniden bu millet kenetlendi, bu hedefin arkasında kenetlendi. Bütün sıkıntılarının olmasını görmemize rağmen, o zaman da aynı şekilde Kıbrıs meselesi, Helsinki zirvesinde ve anlaşmasında vardı. Aynı şekilde, Kıbrıs meselesinin ötesinde, Yunanistan'la sınır anlaşmazlıkları konusundaki, bizim, daha sonradan hassasiyet gösterdiğimiz bütün unsurlar vardı. Dedik ki, buna dikkat edin; dedik ki, bunların gereğini yapın; ama, Helsinki'den bu yana bir yıl geçti, yapılan hiçbir şey yoktur. Sayın Başbakan, ne zaman atladı da uçağına, ülke ülke dolaşarak ikna sürecine girdi?! Ne zaman gitti de, o zirveyi buraya topladı? Bir mekik diplomasisi gerekliyken, yapılan şey, tam tamamına bir sıfırdır, sıfır! (DYP sıralarından alkışlar)

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) - Mektup yazdı, mektup...

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Bunları söyleyenler de, sizin içinizdeki uzman kişilerdir, biz değiliz sadece. Evet, maalesef, bugün yapılan şey bu oldu.

Ve sonra dönüp, birtakım şeylerin arkasına saklanma... Neymiş, efendim, "biz istiyoruz Avrupa Birliğini; ama, o Avrupa Birliğine Türkiye'nin girmesini istemeyen bazı güçler var." Kimmiş o güçler?! Niye onlar, gümrük birliğine girmesine evet dediler, niye Helsinki'ye evet dediler; niçin o zaman evet diyorlardı?! (DYP sıralarından alkışlar) Belki onların rahatsızlık duyduğu şey, Avrupa Birliğine girmek değil de, sizin, Claudia Roth'un ağzıyla konuşmanızdır... (DYP sıralarından alkışlar) Belki de, müstemleke dolaşır gibi dolaşan Claudia Roth'un ağzıyla, bir Başbakan Yardımcısının konuşmasıdır. Bu ülkenin hassasiyetleri de var, onlara da dikkat etmek lazım. Bu ülkenin savunma refleksini de tahrip etmemek lazım. Evet, demokratikleşmeye evet; ama, bu ülkenin Yugoslavyalaştırılmasına hayır, sonuna kadar hayır. (DYP sıralarından alkışlar)

Katılım Ortaklığı Belgesini, ilk önce fevkalade bir belge olarak ilan ettiniz, sonra geri döndünüz bu işten; hayır dediniz bu defa, Denktaş'ı çekiyoruz, gitmemesi lazım, kabul edilemez... Kabul edilemez... Birdenbire bir zikzak... Bir büyük devlet, dediğinin arkasında durur, bir büyük devlet, böyle bir şeyi kolay söylemez; söylediğiniz zaman ne olur; o zaman, ya onun arkasında durun veya demeyin bunları. Zorla, Avrupa Birliğinin, bizim beceriksizliğimizi kullanan bir diplomatik kışkıracı bırakıyorsunuz Türkiye'yi.

Netice itibarıyla, Nice'e gittik; değişen hiçbir şey olmadı o katılım ortaklığı belgesinde; bir, diyalog lafı, o da, bir tamamen makyaj olarak ortaya kondu; ama, hiçbir şey değişmeden, onca birtakım gerilimleri yaratan Türkiye, netice itibarıyla oraya tıptış tıptış gitti, oturdu, bir de üstelik "siz, bir 10 yıl daha bu genişleme sürecinde yoksunuz" kararı alındı ve bırakıp, Türkiye'ye geldi. O resmin içine girmeyi dahi beceremediniz!.. Beceremediniz... (DYP sıralarından alkışlar)

Ve endişe ediyorum; çünkü, görülen şey o ki, aynı beceriksizlik, ciddi ölçüde, bir başka alanda devam ediyor. AGSK için, Avrupa'nın güvenlik kimliğine ilişkin ve savunma kimliğine ilişkin gelişmelerden de endişe ediyoruz; çünkü, görüldüğü ki, NATO üyesi olan ve ikinci büyüklükte olan Türkiye, Avrupa, bir acil ordu kuruyor, belki altyapısında NATO'dan faydalanacak; ama, Türkiye, orada tam söz sahibi değil. Türkiye, orada, sadece danışılabilir... Bunu, Türkiye'nin kabul etmesi mümkün değil ve Türkiye, veto ediyor. Ee, hani, siz, NATO'daki veto gücünüzü kullanamazdınız?! 1997 yılında bunu size söylediğimizde, bırakın, NATO'nun genişlemesi süreciyle Avrupa Birliği genişlemesi sürecini eş anlamlı götürelim, işte, o zaman, o noktada direnelim dediğimizde "hayır, Amerika'ya karşı bu olmaz. Türkiye, bu veto hakkını kullanmaz" dediniz. Ne yaptınız şimdi; bunu kullandınız, üstelik de, Amerikan Başbakanının, ta uçaktan "bunu yapmayın" dediği bir ortamda bunu kullandınız. Niçin, o zaman, Avrupa Birliği için de kullanmadınız bunu?.. Niçin bunu kullanmadınız; Türkiye'nin bir büyük fırsatı daha kaçırmamasına neden oldunuz?

Evet, şimdi, sadece, dışpolitika, Avrupa Birliğiyle de kısıtlı değildir. Ermeni soykırımını... Her bir alanda, bir büyük devlet olan Türkiye'yi hiçe sayarcasına devam ediyor... Yapılan hiçbir şeyi göremiyoruz. Ortada, ardı ardına, ilkönce, Fransa, İtalya, Vatikan, İran, Amerika'da tekrar gelmesi imkân dahilinde, İran'da, Ermeni tasarısı hazırlığının ciddi ölçülerde genişlediğini duyuyoruz ve bütün bunlarla birlikte, ABD ve Ermenistan, askerî işbirliğinde anlaşılıyor. Altını çiziyorum, ABD ve Ermenistan, askerî işbirliğinde anlaşılıyor.

Irak'ta adımız yok. Ankara süreciyle buraya getirtmiş olduğumuz Talabani, Barzani, oradaki Türkmenler, onlarla bütün her şeyimiz kopmuş görüntüde. Onlar, orada yaşayanlar, bizim vatandaşlarımızın akrabaları. Oradaki Kürtler olsun, Türkmenler olsun, bizim vatandaşlarımızın yakınları. Herkes orada, Türkiye yok ve netice itibarıyla, Kafkasları tümüyle boş bırakıyoruz. Çeçenler, kan ağlıyor. Karda kışta ciddi bir onur mücadelesi veriliyor, haysiyet mücadelesi veriliyor. Daha 1994 ve 1995'te, Çeçenler, Sovyet Rusya'nın Devlet Başkanı ve Başbakanıyla ayrı bir devlet gibi görüştü, konuştu; bunların hiçbiri kendi kendine olmadı. Neredesiniz siz?! Neredesiniz?! Hani Şeyh Şamil türküleriniz nerede?!.. (DYP sıralarından alkışlar)

Azerbaycan, kardeşlerimiz, kaç kez gittiniz, oradaki kaçkınıları gördünüz? Sefalet içinde... Azerbaycan'ın yarısı işgal altında. Ne zaman Sayın Başbakan gitti oraya? Ne zaman bunların meselelerine el atıldı ve netice itibarıyla, Doğu Türkistan, yıllardan beri komünizm altında; ne yaptınız oraya? Çin Devlet Başkanına resmî devlet nişanı verdiniz; bunu verirken, oradaki kardeşlerimizi, o Turan türkülerinin hesabını millete gidip kim verecek? Susarak mı bütün bunların hesaplarını vereceksiniz?.. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ve Putin, Ortaasya'ya el koyuyor; tek para ve tek ordu... Bunun içine, bugün itibarıyla, Kazakistan ve Kırgızistan giriyor, diğerlerinin hepsi "şimdilik dışarıdayız" diyorlar, hazırlıkları başlatıyorlar, duyuyoruz. Ne acı; düşünabiliyor musunuz, yıllarca, Turan türkülerıyla göğü, yeri birbirine katacaksınız, sonra, sizin iktidarınızda, Sovyetlerin güdümüne Türk cumhuriyetleri yeniden giriyor olacak... Nasıl vereceksiniz bunun hesabını?! (DYP sıralarından alkışlar, MHP sıralarından gürültüler) Susarak prim yapılmaz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurun Sayın Başbakan, Sayın Genel Başkan.

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Allah söyletiyor!

BAŞKAN - Efendim, Başbakanlık da yaptı Sayın Çiller.

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Ve ekonomi... Ekonomide, görüyoruz ki, çok ciddi sıkıntılar devam ediyor, hafife alınacak bir boyutta değil mesele, aştu onları. Bakın, burada, ne dediyseniz haksız çıktınız. Bir kere, diyorsunuz ki "bu, tablita programı değil." Kim buna tablita programı değildir diyorsa, gitsin ev ödevini tam yapsın gelsin. Bu, ayan beyan tablita programıdır. (DYP sıralarından alkışlar) Bundan daha klasik bir örnek de göremiyorum. Sadece tablita programı değil, bir para kurulu programıdır; ilk önce örtülü haldeydi, şimdi çok açık hale döndü.

Şimdi, bu programda uyardık; dikkat edin bu programa, bu programın hassas dengeleri vardır, bu program enflasyonu düşürme programı değildir, enflasyonu belli bir noktaya düşürme programıdır; o noktaya düşürmezseniz dengeleri kaybedersiniz, çok ciddi sıkıntılar olur, uygulayan her ülkede böyle olmuştur. Ne dediyseniz yanlış çıktı; bu programın hiçbir hedefi tutmadı, ama hiçbir hedefi!

Cari işlemler açığına dikkat edin dedik, 10 milyar dolarları bulur dedik; dediniz ki, 2,8 milyar dolar. İşte, açıklamalar; 10 milyar dolara merdiven dayandı, daha bugünden dayandı.

Dedik ki, ticaret açığına dikkat edin bu programda, bu kur programıyla sürmez, bu, 20 milyar dolarları aşar; nitekim, 20 milyar dolarları, bugünden, daha iki ay öncesinden aşmış durumda; ama, sizin hedefiniz 14 milyar dolardı, 14 milyar dolar.

Şu özelleştirmeyi bu kadar yüksek koyuyorsunuz, hesapları ona göre yapıyorsunuz, 7,6 milyar dolar; yarısını yapamazsınız dedik; nitekim, 2,9 milyar dolar girdi girmedi. Nere 7,6 milyar, nere aşağısı!

Petrol fiyatlarının arkasına saklanıyorsunuz, saklanmayın; çünkü, yine yanlış teşhis olur. Eğer, bırakılan fiyatlardan, yani 22 dolardan değil de 24 dolardan hesaplıyorsanız, yılbaşındaki dolar fiyatından, cari işlemlerdeki baskı sadece 1 milyar doların altındadır, 750 milyon dolardır. Bununla ilgisi yok bunun; bunun, kur politikasıyla doğrudan ilgisi var .

Ve dedik ki, bakın, bankalarda çok ciddi sıkıntılar olur; ne dediysek hepsi oldu. Dediniz ki "hiç ziyarı yok, tahkim yasasını çıkarıyoruz." Ne oldu tahkim yasasını çıkardınız da; hangi yabancı sermaye girdi; nerede o umutlar?! Çünkü, bu kur politikasıyla çok zor; cari işlemler açığının yükseldiği bir dönemde, özellikle yabancı sermaye eksi olur dedik; nitekim, bakın, eksi 257, eksi 257 milyon dolar.

Evet, ve bu ülkeyi fakirleştirdiniz, çok ciddi biçimde fakirleştirdiniz; Dünya Bankasına göre üst orta gelirli gruptan alt orta gelirli gruba düştü. O yetmedi, eskiden Fortune 500'e bizim büyük büyük sanayilerimiz girerdi; bir tanesi yok içinde.

Onu bırakın, yine bakıyoruz, Birleşmiş Milletlerin insan gelişme endeksinde küme düşürdünüz, 89 uncu sıraya; 20 puan düştü Türkiye, 20 puan, iktidarımızda.

Gelir dağılımında keza öyle. Asgarî ücreti ilan ettiniz, daha dün 102 milyon diyorsunuz; ondan bir hafta önce de, 4 kişilik bir ailenin sadece gıda masrafı, yani açlık sınırında olmaması için 195 milyon ilan edildi, 195 milyon... Evet, Türkiye'nin büyük bir bölümü bugün açlık sınırındadır. Bunun içinde sadece asgarî ücretliler değil, bunun içinde memurlar var ve bunun içinde en üzümlere gördüğüm ve gerçekten üzüntü duyduğumuz emekliler var; yazık, yazık!.. Bağ-Kur emeklilerinin 65 milyondan başlıyor, daha bir hafta öncesine kadar 195 milyon açlık sınırı, açlık sınırı. SSK emeklisinin 105'ten başlıyor, Emekli Sandığı, keza, onların emeklileri açlık sınırının altında. Hani, siz fakir babasıydınız?! Hani fakir babasıydınız?! (DYP sıralarından alkışlar) Hem yoksulluk, hem yolsuzluk bir arada!..

Evet, bir şampiyonluk daha geldi Türkiye'ye. Türkiye, son klasmanda, en fazla yolsuzlukları yapan 15 ülkenin içinde ve rüşvette de şampiyonluğa çıkıyor, ilk 8 arasına giriyor bu iktidar döneminde. Evet, yoksulluk ve yolsuzluk bir arada... Esnafın vergi ödeyemeyeceği açık; yüzde 92'si yatırım yapamıyor. Herkes, yüzde 50'den fazlası, işi çıkardığını söylüyor. Kepenkler kapatılıyor. Çiftçilerimiz, keza, her gün, bir başka sıkıntıyla karşı karşıya.

Hep, milletten saklıyorlar. Depremle ilgili, 3 katrilyon civarında, bu millet vergi vermedi mi? Sayın Başbakan, gelsin buraya, bu hesabı versin. Bu vergiden, öyle, çoğu falan, buraya, deprem bölgesine gitmedi; açıkça söylüyorum. O gitti dediğiniz, yabancı kurumlardan gelip de oraya gönderdikleriniz; ama, bu milletin topladığı vergiden ne kadarını yolladınız oraya, ne kadarını?.. Ben, oradaki 6 yetimin 5'inin hakkını arıyorum; çünkü, 3 katrilyondan, ifade edilen, sadece, 500 trilyon civarında -500 ile 600 arası- bir miktarın o vergiden gittiğidir. Gerisi, yine aldatmacadır, yine, doğru söylemiyorlar. Onun için, oradaki insanların hakkını arıyoruz, hakkını arıyoruz. (DYP sıralarından alkışlar) Verin o hakkı!..

Ve çiftçi, çok mağdur durumda. Pancar üreticisi, buğday, mısır, patates; bunların hepsini geçen sefer söyledim; ama, bugün, açıkça görülüyor, hatta hatta, bir monopol konumunda olduğumuz fındıkta bile beceremediniz. Fındıkta, fiyatları belirlemede çok etkindir Türkiye; ticaretteki yeri, üretimdeki yeri yüzde 80'dir. Bu gücü kullanarak, 2 dolar 27 sente kadar bu fiyatlar yukarı çekilebilmişti. Bugün, görüyoruz ki, 1 dolar 70 sente kadar düştü ve görüyoruz ki, buradan, zeytinyağında, keza, maliyetler dahi karşılanamadı. Maliyet 1 880 000; ama, verilen onun altında. Bütün dünyada, 120 sent veriliyor, 120 sent, aynı üretimi yapanlara... 20 sent istiyor, o 20 senti dahi çok görüyorsunuz, 20 senti dahi çok görüyorsunuz ve 9 sente indiriyorsunuz; geçen sefer 12 senti hiç olmazsa.

Şimdi, bu işin böyle gitmeyeceği açık. Tüttünde keza öyle, pamukta keza öyle... Eskiden verilen gübre sübvansiyonları, bugün, KDV'yle geri alınır hale gelmiş ve bir büyük perişanlık; çözüm diye getirdiğiniz şey de, tekrar ediyorum, dönüm başına 5 dolar. Bu, genel ortalama olarak 20 dönüme kadar olan bizim çiftçimizde 45 dolarlık sübvansiyon demektir. Avrupa Birliğinde, bu, 2 600 dolar, Amerika'da, hatta, 4 600 dolarların üzerine çıktı. Bunun, haklı rekabet için, aynısını vermek lazım. Evet, çözüm için, Avrupa Birliğinin normlarına dönmek lazım.

Gıda sanayii tasfiye ettiriliyor. Tekrar ediyorum, bu son derece önemlidir, kendi elinizle tasfiye ediyorsunuz ve özellikle, MHP'nin elindedir bu Tarım Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı. Sizin elinizle, dış dünyaya tarımı tasfiye ettiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Buna ilişkin, söyleyecek bir söz yok mu?.. Susarak mı prim yapılacak?.. Buna devam mı edeceksiniz?.. Yoksa, bu milletin hakkını, dış dünyanın önünde koruyacak mısınız? (DYP sıralarından alkışlar)

Evet, bütün bunlar için, kaynaklar nereden bulunacak denebilir. Açıkça ifade edelim; sadece 10,5 milyar dolar, 10 bankaya gitti. Bunun sorumluluğu bizde değildir diyemezsiniz. Bu 10,5 milyar dolarla, kilometrelerce yol, sayısız hastane, Türkiye'nin genç nüfusunu eğitmek için bugünkü bütçede olanın iki misli kaynak ayrılabilirdi. Bunların hiçbir tanesine ayrılabilmiş değil. Sağlık için ayrılanın iki misli ayrılabilirdi; ama, eğer siz, göre göre, önünüze gelen bütün Hazine raporlarına rağmen görmezden geldiyerseniz, o müsteşarlarınız istifa ettiyse, bakanlarınız intihar ettiyse, başbakan yardımcılarınız vekâlet ettiyse, hep üstünü örttüyseniz aylarca ve ondan sonra çıkıp, bu ülkenin 10,5 milyar dolarını verdik, yetmiyor, daha da katılacak dediyerseniz, o zaman, bunun sorumlusu siz olursunuz, siz! (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Söyledim, tekrar edeceğim; bu Heyetin önünde, bu, tarihe tanıklık eden Heyetin önünde ve milletin önünde tekrar ediyorum: Bunun miladı, o, kurulan havuzlardır, o havuzlardan yapılan milletvekili transferleridir, onlarla kurulmuş iktidarlardır. Bu iktidarlar da onların türevidir, başka bir şey değildir. (DYP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, bugün, o gün kurulan ahbap-çavuş ilişkilerinin, bu millet, bedelini ödüyor, hem de büyük ödüyor; vergileriyle ödüyor. Şu hale bakın, her yerde vergi... Bugün, bütün deprem vergileri devam edecek. Yetmez; bütün, kiralardan alınan, tahvillerden alınan... Yetmez; bütün Katma Değer Vergileri devam edecek, artırılacak; yüzde 8 olanlar yüzde 17, yüzde 17-18 ise eğer, yüzde 25; bunların hepsi ödenecek. Kelle vergileri ödenecek, elektrikte ödenecek. 2001 yılında Taşıt Alım Vergileri yüzde 60 artacak, Motorlu Taşıtlar Vergisi yüzde 75 artacak. Bunlar da yetmeyecek, harçlar, Özel İşlem Vergileri yüzde 100 artacak, harçlar yüzde 212 artacak. Bunların hepsinin bedelini millet ödeyecek. İşte, onun için buraya gelip, bu hesabı vermek lazım; çünkü, bunun bedelini millet ödüyor, millet ödüyor! Biz de, onun hakkını arıyoruz. (DYP sıralarından alkışlar).

Şimdi, bakın, her şey bitti diyorsunuz; hiçbir şeyin bittiği yok. Çok ciddi olarak, Türkiye, 2001 yılında tehlikeli bir noktaya geldi. Dışborç, ocak ve şubatla 1,5 milyar dolar ödenecek. Gittiniz, 1 milyar doları, altı ay için zor buldunuz. Şimdi, bu 1,5 milyar, ocak ve şubatla ödenecek. Onun arkasından, 8,3 katrilyon içborç, sadece ocak ve şubatla... Yeni bir tahvil çıkardı Hazine. O tahvil ufacak bir denemeydi, onu dahi içborç olarak almadılar.

Ve bakın, şurada, İzmir ihracatçılarının karşı karşıya kaldığı faizler... Bu faizler, şimdi, yüzde 1 700'lere çıktı, 1 900'lere çıktı. İndi, yüzde 50-60 diyemezsiniz. Yüzde 50-60, reel faiz olarak çok yüksektir, dünyanın hiçbir yerinde olmadığı kadar yüksektir; ama, bakın, bu ihracatçılara gelen faizler, yüzde 500'lerle, yüzde 300'lerle isteniyor. Bütün kredilerin uzatılması yüzde 500'lerle, yüzde 300'lerle; bankalardan uzatılıyor. Nasıl bu reel sektör ayakta kalacak?! Siz, bu imkânlarla, IMF'den aldığımız bu 7,5 milyar doları, 18 ay sonra nasıl ödeyeceksiniz?! Bütün bunların hepsi, bir büyük sıkıntı olarak karşımızda.

Bunun karşısında, Telekom diyorsunuz... Daha bundan on yıl önce çıkardığımız ve veto ettiğiniz, Anayasa Mahkemesine götürdüğünüz o projeyi, ondan on yıl sonra, yedi sekiz yıl sonra umut diye ortaya koyuyorsunuz; ama, o gün 40 milyar dolar olan, o gün bütün içborcu karşılayacak olan o miktar, bugün yok olmuş, erimiş gitmiş.

BAŞKAN - Sayın Çiller, toparlayabilir misiniz efendim.

TANSU ÇİLLER (Devamla) - Evet, bunun çözümü vardır. Bunun çözümünü, şimdi dikkatle dinleyelim.

Bakın, bir kere, hemen, hemen, Türkiye, liberal bir ekonomiye geçmelidir. Revize etmelidir o programı, ciddi biçimde revizyona tabi tutmalıdır. Aldığımız her şeyi IMF'den, hemen "contingency line" alanına çevirmeliyiz, daha uzun vadeye mutlaka götürmeliyiz.

Ve yapısal önlemlerde görüyorum ki, Ankara'yı büyütüyorsunuz. Ankara'yı küçültmek lazım. Partizanca atamalarla Ankara büyüyor, yük büyüyor. Enflasyonda bakılacak nokta bütçe açığı değildir; enflasyonda bakılacak nokta, kamu açığıdır; yüzde 14'lerdeydi gayri safi milli hâsılaya olan oranı, bugün 30'lara kadar çıkmıştır. Bunun, gelin, hesabını beraber yapalım. Bunların hepsi son derece vahimdir.

Liberal bir ekonomi, ihracat... Siz, borç alıyorsunuz, borçla götürmeye çalışıyorsunuz. Gelin, yeniden dışa açık, yeniden liberal piyasa ekonomisi... Bütün Asya ülkeleri toplandı; bu tablita programlarını, sakın ola uygulamayalım diye karar aldılar kendi içlerinde. Dedikleri şey, bu kur politikasını mutlaka dalgaları hale getirelim, kontrollü dalgaları hale getirelim şeklindedir. Bütün bunların hepsinde, Türkiye'nin çok büyük yanlışlarını görüyoruz.

Gelin, şu Seçim Yasasını değiştirelim. Gelin, bir an önce, millete imkân verelim. Millet, Meclisten koptu; gelin, tercih sistemini getirelim. Gelin, millet seçsin... Gelin, millet seçsin... (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Ve Türkiye'nin en büyük meselesi sıcak paradır. Bakın, açıkça söylüyorum. 1994 yılında bu sıcak para, sadece, 10-18 milyar dolardı; bugün, 26 milyar dolardır. Bu sıcak para gelir; eğer, kur düşükse, faiz yüksekse, gelir, o faizi alır çıkar, alır çıkar. Birtakım içerideki kurumlar da bunun içinde; bunlar, bu programın değişmesini istemiyorlar; ama, bilirsiniz ki, bu programın mutlak olarak bedelini millet ödemeye devam edecek.

Bütün bunların içinde "alternatifsiziz" diyorsunuz. Bütün bunları yapan bir iktidar "alternatif-siziz" diyor. Şunu açıkça söyleyeyim; alternatifsizlik demek, demokrasi demek değildir; demokrasiden uzaklaşmak demektir. (DYP sıralarından alkışlar) Yapılması gerekli olan şey, bir an önce, bu Meclisten alternatif çıkarılacağını ortaya koymaktır ve eğer bu olmuyorsa, sandığı ortaya koymaktır. Bugün "alternatifsiziz" demek, sokakları alternatif kılar.

BAŞKAN - Sayın Çiller...

TANSU ÇİLLER (Devamla) - "Alternatifsizlik" demek, bugün demokrasi yokluğu demektir.

Onun için, çözüm nedir dersiniz, gelin, tartışalım. Şu üç lideri de çağırıyorum; hangi televizyona isterseniz gelin, şu ülkenin çözümlerini bir arada tartışalım. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Üçü bir arada gelsin, hangi televizyona gelirse gelsin; bu son durak! Ülkenin çok ciddi sıkıntıları var; üçü de gelsin, istediği televizyona gelsin.. Çözüm üretmek için yapalım; son duraktır bu.

Onun için, çözüm demokrasidir. Çözüm, alternatifsiz değil, tam demokrasidir! Onun için de mücadeleyle demokrasi alanında devam ettireceğiz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum ve bütün millete ve size, hayırlı bir bayram ve iyi bir yeni yıl diliyorum.

Teşekkür ederim. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, ayakta alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime, saat 14.00'te toplanmak üzere, ara veriyorum.

Kapanma Saati : 13.28

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Hüseyin ÇELİK (Van), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesabı Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VI - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1.- 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S. Sayısı: 552) (Devam)

2.- 1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/642) (S. Sayısı: 554) (Devam)

3.- 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S. Sayısı:553) (Devam)

4.- 1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S. Sayısı: 555) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve hükümet yerinde.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Tansu Çiller'in konuşması tamamlanmıştır.

Şimdi, Fazilet Partisi Grubu adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 45 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) - Muhterem Başkan, muhterem üyeler; söze başlarken, 2001 yılı bütçesinin milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Hepinizi ve televizyonları başında bu müzakereleri takip eden aziz vatandaşlarımızı hürmetle selamlıyorum ve mübarek ramazanlarını tebrik ediyorum.

Muhterem arkadaşlar, 2001 yılı bütçesinin son müzakerelerini yapıyoruz. Kasım ayında Plan ve Bütçe Komisyonunda başlayan müzakereler, 10 gündür Genel Kurulda devam ediyor ve bugün, inşallah, son bulacak.

Değerli arkadaşlar, bütçe, ana rakamları itibariyle, kısaca arz edersek, 32 katrilyon vergi geliri, 11 katrilyon diğer gelirler olmak üzere, 43 katrilyon geliri olan bir bütçedir; 5 katrilyon da borç düşünülmüş; 48 katrilyon. Giderler de, esas kalemler itibariyle, 12 katrilyon personel giderlerine, yatırıma 3,5 katrilyon ve faizlere de 16,7 katrilyon kaynak ayrılmıştır. Tarıma ayrılan pay ise, bütçede, 1 katrilyon liradır; yani, dolar olarak hesaplırsak, 1,4 milyar dolardır.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu bütçeye bakıp, bütçeden kendilerine destek bekleyen toplulukların, vatandaşların, bu bütçeyle tatmin olmaları mümkün değildir. Tarıma ayrılan payı, 1 katrilyon demiştik; 1,4 milyar dolar yapar. Bakın, 2000 yılı bütçesinde de, tarıma ayrılan pay, 337 trilyon liraydı; 540 milyon dolar yapar ve maalesef, bununla da, tabii, 30 milyon çiftçiye hizmet götürmek mümkün değil.

Bu bütçe -baktığımız rakamlar da söylüyor- bir faiz bütçesidir, hizmet bütçesi değildir. 2000 yılında, on ayda, ocak-ekim döneminde, ödenen faizler 31 milyar dolardır, aylık ortalama ödenen faiz 3,1 milyar dolardır, günlük ödenen faiz 103 milyon dolardır, 64 trilyon liradır.

Muhterem Maliye Bakanı, bundan çok müteessir tabii, bu tablodan, kendileri de ifade ediyorlar. Nitekim, komisyonumuzda da, bir konuşmasında ifade ettiler "ben, 100 liralık bütçe yapıyorum, bir el omzuma dokunuyor 'ver bakayım 88 lirayı faiz olarak öde diyor' Geriye kalan 12 liradır." Tabii, geriye kalan 12 lirayla; yani, yüzde 12'yle millete ne hizmet yapacaksınız. İşte, Maliye Bakanının da, hepimizin de özünüstünün sebebi bu. Bir kötü miras devraldı Sayın Maliye Bakanı, tabii, kimden aldı; kendi hükümetinden devraldı. Türkiye'yi bu hale getirenler 55, 56 ve 57 nci hükümetlerdir. Zira, bugünkü hükümetin iki ortağı, 1 Temmuz 1997'den beri iktidardadır.

Size bir iki bilgi arz edeyim. Bakın, vergilerin faize giden payı, 1995 bütçesinde, 100 lira verginin 53 lirası faize gitmiş; 1996 bütçesinde, 100 liralık toplanan verginin 67 lirası faize gitmiş, 1997 bütçesinde, 100 liralık verginin 48 lirası faize gitmiş, ciddi bir düşüş var; yani, 19 puan aşağı düşmüş faize giden pay. 1998 bütçesi, tekrar, 100 liralık verginin 67 lirası faize gitmiş; 1999 bütçesinde, 100 liralık verginin 72 lirası faize gitmiş, tırmantıyor bakın, düşmüş tekrar tırmantıyor. 2000 bütçesinde de, Muhterem Maliye Bakanımızın da ifade ettikleri gibi, 100 liralık verginin 88 lirası faize gider hale gelmiş. Tabii, bu tabloya baktığımız zaman, bu tablonun yıldızı 1997 bütçesini yapan Refahyol hükümetidir, içinde bulunduğum hükümettir. Yüzde 48'e düşürmüştü; ama, yüzde 88'e çıkmış.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu tablo karşısında, Fadime Kalkancı oyuncularının kulakları çınlasın diyorum. Bu tablo karşısında, bugün "batıyoruz, uçurumdan önceki son çıkış" diye feryat edenlerin, o zamanki tavırları sebebiyle, kulakları çınlasın diyorum. Yani, Türkiye, bu tabloya, şüphesiz, bir günde gelmedi; ama, adım adım geldi; bu tabloyu ortaya koyan da, 55, 56 ve 57 nci hükümetlerdir.

Bakın, size, bir rakam daha arz edeyim: Rakamlar yalan söylemez. Hükümetler döneminde aylık ortalama faiz ödemelerine bakalım. Bir mukayese için, 1 Temmuz 1995 ilâ 30 Haziran 1996'yı aldım, önceki bir yıllık dönemi, ödenen faiz, 1 milyar 377 milyon dolar, bunun yüzde 95'i de hep iç faizdir, sıcak dövizlerin faizidir. 54 ücü hükümet döneminde, 1 Temmuz 1996'dan 30 Haziran 1997'ye, bu, 1 milyar 366 milyon dolara düşmüş, nispi bir azalma var. Bizden sonra gelen hükümet zamanında, 55 inci hükümet döneminde, 1 Temmuz 1997'den 31 Aralık 1998'e kadar olan dönemde, aylık ödenen ortalama faiz, 1 milyar 745 milyon dolara yükselmiş. 56 nci hükümet, DSP azınlık hükümeti zamanında, 1 Ocak 1999'dan 31 Mayıs 1999'a kadar olan dönemde, aylık ortalama faiz, 2 milyar 395 milyon dolara yükselmiş. 1 Haziran 1999'dan 31 Ekim 2000'e kadar, içinde bulunduğumuz yıl, 57 nci hükümet dönemidir, 2 milyar 675 milyon dolara yükselmiş. 2000 yılının 10 aylık döneminde ödenen faiz de, ocak-ekim döneminde 31 milyar dolardır, ayda ortalama, 3 milyar 100 milyon dolara yükselmiş bulunmaktadır. Görülüyor ki, bu tabloda da, yine, yıldız, Refahyol Hükümetinin bütçesidir ve DSP, ANAP, MHP -DTP şimdi yok- faize, rantiyeye çalışan hükümetler olmuşlardır. Yani, Türkiye, Muhterem Maliye Bakanlığının özünüstüyle karşıladığı, bu tabloya, haklı olarak, adım adım bizden sonraki üç hükümet döneminde getirilmiştir.

Tabii, emekli, memur, öğretmen, esnaf, çiftçi, bütçeden, derdine deva bekliyor; gözlerini Ankara'ya dikmiş bakıyor; ama, nafile!.. Rantiyeden kendisine sıra gelmiyor; hortumculardan, soygun-culardan, ihracat yolsuzluğundan, KDV yolsuzluğundan, ithalat yolsuzluğundan vatandaşa sıra gel-miyor. Memur, 150 ilâ 200 milyon arasındaki bir maaşa, emekli 60 milyon ilâ 200 milyon arasında bir maaşa, asgari ücretli 100 milyon maaşa talim yapıyor. Çiftçi, traktörünü, tarlasını satıyor. Esnaf, dükkânını siftahsız kapatıyor. Maalesef, Türkiye, bu tabloyu yaşıyor...

Bütçeden, bakanlar da memnun değil. Bakanların bütçe takdim konuşmalarına bakılırsa, ken-dileri de, haklı olarak, tahsil edilen ödeneklerle bu hizmetleri yapmalarının mümkün olmadığını, devamlı bütçelerinin küçüldüğünü ifade ediyorlar. Ödenek yetersiz. Sağlık Bakanlığının bütçesi, 2000 yılında ödenen onyediyüzdük faiz bedelidir. Millî Eğitimin Bütçesi, 2000 yılında ödenen el-libeş günlük faiz bedelidir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin içinde bulunduğu durum bu. İstikrar programı diye üç yıllık bir programa girdik; tam bir krize döndüştü. Bakın, enflasyon tutmadı. Toptan ve tüketici fiyatları yüz-de 20-25 denildi; geline nokta, aralık sonuna baktığımız zaman, bugünden görülen -ki, enflasyon artış eğilimindedir- toptan eşyada yüzde 35, tüketici fiyatlarında yüzde 40 mertebesinde bir enflas-yonla karşı karşıyayız. Yani, tahminlerin, hedeflerin yüzde 60 üzerinde, tüketici fiyatlarında hedef sapması var.

Gecelik faizler yüzde 1 700'e fırlamış, "böylesi görülmedi" diye ekonomi basını manşet atıyor. Faize gelen sıcak döviz kaçıyor; 7 milyar dolar gitmiş. Bankalar batıyor; 10 milyar dolar maliyeti var. Batan bankaları yüzdürmek için de, tekrar, Hazineden, 6 milyar dolar bunlara borç veriyoruz. Ne hikmeti varsa, bunları yüzdürmenin ne gereği varsa?! 80 tane banka Türkiye için gerekli midir acaba diye de, bu soruyu sormak lazım. Fabrikalar batınca, bunları yüzdürüyor musunuz, bunlara para veriyor musunuz, üretim yapan reel sektöre bu desteği veriyor musunuz; vermiyorsunuz; ama, kendi hükümetleriniz döneminde, önce, yatırım bankası diye kolay şekilde izin verip, sonra, hepsini bir gecede mevduat bankası haline getirdiğiniz bu maceracıları yaşatamaya mecbur değilsiniz; bun-ların daha birçoğu batacaktır.

Yabancı sermaye Türkiye'yi terk ediyor. Önce, faiz için gelen sıcak döviz terk etti; şimdi, yabancı sermaye terk ediyor; güven duymuyor, güven bunalımı var; siyasi ve iktisadi istikrar gör-müyorlar. 350 çoğunluğu olan bir hükümet, Mecliste her türlü kanunu çıkarmaya müsait gücü ol-duğu halde, Türkiye'de siyasi ve iktisadi istikrarı sağlayamıyor. Bakın, isim vereyim: Uluslararası, büyük, güçlü Philips firması, Türkiye'deki yatırımını Macaristan'a taşıyor; Pirelli, Kahire'ye taşıyor; Toyota, yarış modelini Fransa'ya taşıyor Türkiye'den. Diğerleri de var; bu listeyi çok uzat-mak mümkündür.

Reel sektör, Türkiye'de, kapanma noktasına gelmiş. Tabii, faizler fırlayınca, bankalar, borç-larını geri istiyorlar, vadesi gelmeden, borçlarını geri istiyorlar ve faizleri artırıyorlar. Reel sektör feryat ediyor. Üretim, istihdam tepetaklak gidiyor; sinyaller bunu gösteriyor. Kepenkler kapanıyor...

İstikrar programıyla on yıl ilerisini görmek isteyenler vardı; şimdi, feryat ediyorlar; bugün "burumuzun ucunu göremiyoruz; aman, hükümet, dikkat edin, ne yaparsanız yapın, uçurumdan önceki bu son çıkıştır" diye feryat ediyor. Reel sektörün feryadı budur. Anadol-M hükümeti, uyum içinde, Türkiye'yi batırıyor; bu tablonun manası budur.

Şimdi, Değerli Maliye Bakanımız, tabii, bu bataktan nasıl kurtuluruz diye çırpınıyor; biz de, başarılı olmasını istiyoruz; biz, Türkiye'nin, batağa gitmesini istemiyoruz, bu bataktan kurtulmasını istiyoruz; üreten, satan, ihraç eden, geçinen, kazanan insanların ülkesi, geleceğe umutla bakan in-

sanların ülkesi olsun istiyoruz; ama, buna da, maalesef, imkân, bu hükümetle görünmüyor. Bunları söylemek beni üzüyor aslında; millete umut vermek gerekir, kötümserlik doğru bir psikoloji değildir, insanların şevkini kırar, umudunu kırar; ama, şairin dediği gibi: "Gördüm de hazanında bu cennet yurdu, baykuş kesildim; gül devrini göreydim, bülbül kesilirdim." Yani, Türkiye'yi, bu kötü şartlara siyasî iktidarlar getirdi. Vatandaş nezdinde sorumlu olan biziz ve iktidarlara beraber, Meclis'tir. Bütçelerin yapıldığı yerler Meclis'tir, bütçenin denetlendiği yerin de Meclis olması lazım.

Türkiye, bu noktaya bir günde gelmedi değerli arkadaşlar. Yani, birçok şeyle sizi sıkmak istemiyorum; ama, bakınız, Türkiye'nin, geçmişten bu zamana, adım adım, adım adım bu batağın içine saplandığını görüyoruz. 1991'den 2000'e yılına kadar gelen dönemde, adım adım bu batağa saplanmışız biz. On yıllık dönemde ödediğimiz faiz 159 milyar dolardır; hep, bunlar, sıcak döviz gelmiş, almış götürmüş, almış götürmüş...

Şimdi, tabii, bu krizi açmak için, hükümet, acele birtakım tedbirler alıyor. Geçenlerde, aldığı tedbirde -bankaların iflasından sonra- bankaların dışarıdan getirecekleri mevduata da garanti vereceğim dedi, kredilere garanti vereceğim dedi. Yani, bu ne demektir, biliyor musunuz; en azından, 11 milyar doları, Hazine'nin risk hanesine yazmak demektir. IMF'den gelecek olan bu 7-8 milyar dolar mertebesindeki kaynağı da, ihtiyaç halinde içpiyasada kullanamayıp, bu risk karşılığında bloke etmek demektir. Tabii, bu kredileri kim getirecek, ne kadar getirecek, kime verecek, bu krediler geri dönmezse ne olacak?.. Ki, dönmüyor nitelikte, bankaların içini boşaltanlar bunu çok iyi beceriyorlar. Dışarıdan bankaların getireceği kredilere garanti vermek, bir yeni maceraya, sonu belli olmayan bir maceraya yönelik demektir.

Tabii, bütün bu tablolar karşısında, bakanlıkların yaptıkları hizmetlere bakıyoruz, bunlar, yetersiz; çünkü, kaynakları yok.

Hükümetin uygulamaları, sadece iktisadi sahada değil, diğer sahalarda da büyük sıkıntı veriyor. Bakım, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygulamaları, daha doğrusu hükümetin enerji politikaları tam bir fiyaskodur. Maalesef, Türkiye, her geçen gün biraz daha büyük bir enerji krizinin içerisine girmektedir Enerji sektörüne yılda 4-5 milyar dolar yatırım yapılması lazım; bunlar yapılamıyor. Tahkim denildi, muhalefet partisi olarak destek verdik, tahkim de çıktı; ama, enerji yatırımlarında ilerleme yok. Daha önce 54 üncü hükümet zamanında başlamış olan gaz projeleri, maalesef, bizden sonraki 55, 56 ve 57 nci hükümetlerin beceriksizliği sebebiyle, süratle neticelendirilemedi ve bugün, Türkiye gaz sıkıntısı içerisindedir. Hava kirliliği bir tarafa, sanayi enerji bulamıyor. Tabii, bundan memnun olunmaz; ama, 1999'da millî gelirin yüzde 6,4 küçülmesi; yani, Türkiye'nin daralması enerji krizini had safhada ortaya çıkarmadı. Bu yıl da, Türkiye, daha 1999 şartlarını aşma noktasındadır, 1998'e, 1997'ye dahi gelememiştir. Onun için, enerji krizi, önümüzde büyük bir mesele olarak durmaktadır. Hükümet, maalesef, bu meseleleri ciddi yönetemiyor.

Hükümet içerisinde tutarlı bir politika yok, hükümet içerisinde her bakanlık ayrı bir ses çıkarıyor. Bu hükümetin başbakanı yok mu, bu hükümetin bir merkezi siyasî iradesi yok mu? Devlet Planlama Teşkilatı enerjide başka söyler, Enerji Bakanlığı başka bir şey söyler... Basının önünde bu iki kurum aralarında kavga ederler; yani, bunlar, sadece, idarenin zafiyetini, güçsüzlüğünü, yönetme kabiliyetinin olmadığını göstermektedir.

Yatağan Termik Santralının baca filtreleri 1997'de başlatılmış, aradan üçbuçuk yıl geçmiş olmasına rağmen bitmemiş ve bu santral, maalesef, kapanma durumuyla karşı karşıya kalıyor.

Likit gaz taşıyan LNG gemileri 5 saat gecikse, Ankara'da gaz sıkıntısı oluyor, evlerde ısınma problemi oluyor. Yani, Türkiye, meselelerini yönetemiyor. Bunun bütününe baktığımız zaman, Türkiye, bir yönetim zafiyeti içindedir.

Nükleer enerjiyi yıllarca tartıştık; otuzluc yıllık bir projedir bu. Sonunda, Sayın Başbakan "rafa kaldırdım" dedi; kim gelip indirecek bilmiyoruz tabii; ama, Türkiye de, enerji sıkıntısı içerisinde, önmümüzdeki günlere, karanlık günlere doğru gidiyor; sokaklar karartılmış, koridorlar karartılmış, şehirler karartılmış; işte, bu şekilde bir enerji politikası, hükümet politikası, Türkiye'yi bu noktaya getirmiş durumdadır değerli arkadaşlar.

Tabii, yapılacak şeyler söylenir; ama, önce bunları yapacak olan hükümetleri bulmak lazım. Ortada bu hükümet yok; siyasi iradesi olmayan bir hükümet var ortada, yönetemeyen bir hükümet var ortada. Enerji meselelerimizi uluslararası sermayenin lütfuna terk etmişiz. Kanada gelecek birini yapacak, ABD gelecek birini yapacak, Rusya gelecek birini yapacak, Fransa gelecek birini yapacak ve biz de enerjiye kavuşacağız... Gelmezse ne olacak? İşte, siz, burada, birtakım siyasi meselelerinizde de, ülke menfaatlarını riske etme durumundasınız. Bu kadar iktisaden sıkışan, manevra sahası daralan bir ülke, elbette, siyasi meselelerde de, milletin arzu etmediği tavizleri verme durumunda olur.

Üçbuçuk yıldır iktidarsınız; evet, bugünkü hükümet üçbuçuk yıldır iktidardadır... D gitti, M geldi; ama, üçbuçuk yıldır iktidarda olan bir hükümet var ortada. Nihayet, bu son hükümetin de, on-dokuz aylık, hükümet ettiği bir dönem var.

Değerli arkadaşlar, bütün bunlar, ülkenin iyi yönetilmediğini göstermektedir. Şimdi bu bütçenin rakamlarına bakarak bu hükümete güvenoyu vermek neyi çözecek, soruyorum size? Bu hükümetin önüne "var" koysanız "yok" hale getiriyor, düzgününü koysanız bozuk hale getiriyor. Onun için, bu hükümetin ülkeyi yönetme kabiliyeti kalmamıştır. Süratle, bu hükümetin değişmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde de yeni bir hükümetin ortaya çıkması lazım. (FP sıralarından alkışlar)

Zaten, hükümet ortakları "uyumlu çalışıyoruz" diyorlar; ama, uyumlu şekilde işleri batırıyorlar. Nitekim, hükümet ortakları arasında da homurtular başladı; yani, bu, artık, basının sayfalarına da yansdı. Bu hükümetin devam etmesi mümkün değil. Aranızda koltuk mu değiştireceksiniz, ne yapacaksınız veya beceremiyoruz diye istifa mı edeceksiniz; Türkiye'nin, kendini yönetecek olan yeni bir hükümete ihtiyacı var.

Bu hükümetin -55 inci, 56 ncı, 57 nci hükümetlerin üçünü de kastederek söylüyorum- milli eğitimde verdiği hizmet, maalesef, milli eğitimi tahrip etmiştir, militle kavgalı bir milli eğitim haline getirilmiştir. YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığının uygulamaları, öğretmenler için, kazanılmış hakları yok etmektedir, kazanılmış denklik haklarını yok etmektedir, hepsini yok etmektedir, yok saymaktadır. Meslekî ve teknik lise mezunlarının üniversitelere girişini hatta memur oluşunu dahi önlemektedir. Çeşitli yönetmeliklere koydukları birtakım maddelerle, meslekî teknik liselerle, genel liseler arasında ayırım yapmaktadır. Puan sistemini değiştirerek, üniversiteye girişlerini engellemektedir. Maalesef, hiçbir insafa, akla, izana sığmayan uygulamalardır bunlar.

Bütün beş yıllık planlarda, meslekî ve teknik eğitimin geliştirilmesine öncelik verilmesi emredildiği halde ve uygulamalar bu istikamette olduğu halde, bugün bakıyorsunuz, hükümetin bu yanlış tutumu sebebiyle, endüstri meslek liselerine ve diğer meslek liselerine müracaat eden öğrenci sayısı azalıyor; açın bakın. Bu uygulamanın başladığı 1999-2000 ile 2000-2001 yıllarında kaybolan öğrenci sayılarına bakın, sadece endüstri meslek liselerinde, geçen yıl -bu yıl değil- daha önceki yıl 17 000 mertebesinde kayıt eksikliği var, aileler buraya gitmiyorlar çok haklı olarak gitmiyorlar; başarılı çocuğun üniversiteye gitmesinin yolu kesiliyor ve Türkiye, vasıflı işgücüne, yardımcı personele ihtiyacı olduğu halde, bunlar da meslekî ve teknik liselerden yetişeceği halde, sırf bu uygulama sebebiyle, Türkiye'nin insan kaynakları kötü yönetiliyor ve kötü kullanılıyor değerli arkadaşlar.

Bu hükümet ve önceki hükümetler, maalesef, eğitimi politize ettiler, eğitimi cepheleştirdiler. Aslında eğitim, millî değerlere dayalı eğitim olması gerekirken, eğitim içerisinde kavga başlattılar, cepheleşme başlattılar.

Öğretmenler eksik, öğretmenler geçinmiyor, 200-250 milyon maaşla bir öğretmen nasıl geçinir? Tabii, diğer zamanlarda pazarcılık yapıyor, başka işler de yapıyor. Bu şekilde geçim sıkıntısı içerisinde olan, baskısı altında olan bir öğretmenin, eğitimde, çocuklarımız için ne vermesini bekliyorsunuz? Önümüzdeki 100 yıla nasıl hazırlanacağız, içerisinde bulunduğumuz yüzyıla nasıl hazırlanacağız? Yani, Türkiye nasıl kalkınacak, gelişecek; bunun temeli eğitimdir esas itibarıyla.

Üniversitelerden öğretim üyeleri kaçıyor, bırakıyor, imkân bulan özel sektöre geçiyor, özel üniversitelere geçiyor. Bir doçente 250-300 milyon vereceksiniz, bir profesöre 600 milyon vereceksiniz; bu şekilde bu insanlar nasıl ilim yapar, nasıl araştırma yapar, nasıl hizmet eder ve üniversiteler nasıl güçlenir? İşte bunlar, hükümetin çözmediği, çözemediği problemlerdir. Biz, bunlar için, hükümete, haziran ayında yetki kanunu çıkardık buradan; ama, o bunları düzelterek yerde, üniversitelerde çalışanların özlük haklarını her tarafta düzelterek yerde, makul noktaya getirecek yerde, o, hangi memurun başı örtülü, hangi memur evinde nasıl oturuyor nasıl kalkıyor, hangisini atayım diye, ideolojik kıyımaya yöneldi, maalesef. Tabii, Anayasa Mahkemesi de iptal etti, bunu yapamadı. İnşallah, yeni getireceği tasarıda aynı hatalı yola yönelmez; öncelikle, kamu çalışanlarının özlük haklarını düzelterek olan uygulamalara yönelir değerli arkadaşlar.

Tabii, eğitimde binalar da yetersiz. Millî Eğitim bütçesinde bu uzun uzun tartışıldı. Bakın, bir iki rakam vereyim size. 1997'de ağustosun sıcak günlerinde, biz, 4306 sayılı eğitimle ilgili, vergi getiren bir kanun çıkardık, yeni vergiler getiren. Şimdi, hükümet, bunu iki yıl daha uzattı; 2000 yılının sonunda sona erecekken tekrar uzattı. 30 kişilik sınıflar olacaktı, bilgisayarlı eğitim olacaktır; ama, size rakam vereyim. Bakın -Millî Eğitimin istatistikleri bunlar, ben söylemiyorum- Adana'da sınıflarda ortalama 59 öğrenci var, Ankara'da 51 öğrenci var, Bursa'da 56 öğrenci var, Diyarbakır'da 62 öğrenci var, Gaziantep'te 62 öğrenci var, Hakkâri'de 70 öğrenci var, İstanbul'da 64 öğrenci var, Kocaeli'de 59 öğrenci var. Bunlar, Türkiye'nin, Hakkâri hariç, en büyük nüfusu olan yerleşim yerleri. İşte eğitimin tablosu bu. Siz ne öğreteceksiniz; öğretmeni, geçim imkânı içerisinde bunalmış, sınıfları 70 kişi olan okullarda ne öğreteceksiniz! İşte, bu hükümetin eğitimle ilgili bir sicilini de burada görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Millî Eğitim Bakanlığına verdiğimiz bütçe de, biraz önce de ifade ettim, 53 günlük faiz bedelidir, 5,5 milyar dolardır. İşte, Türkiye'nin tablosu budur; yani, bu hükümetle, Türkiye, nereye gider? Bu hükümetten, bir an önce, Türkiye'nin kurtulması gerekir. Türkiye, buna mahkûm değildir.

Bizim milletimiz, geçmişi, hakikaten, şanla şerefle dolu olan, insanlığa örnek tablolar ortaya koyan bir millettir; her bakımdan, yeryüzünde hâkim olan bir millettir. Tabii, son 2000 yıllık tarihe baktığımız zaman, orada, bir putperest Roma, bir Hristiyan Bizans, bir de Müslüman Osmanlı var. Bu kadar, yeryüzünde güçlü olan, son 2000 yıla damgasını basan bir büyük milletin çocuklarıyız. Biz, bu kadere mahkûm değiliz; ama, Türkiye'nin, önce, yönetimini düzeltmesi gerekmektedir ve Türkiye'nin kendini yönetecek olan siyasi kadroları -yüksek ahlakta, seciyede, bilgide, kabiliyetle- ortaya koyması gerekmektedir. İnşallah, bu Meclis ve milletimiz, seçimde, şu veya bu şekilde, bunu çözecektir.

Değerli arkadaşlar, tabii, bugünkü sıkıntıdan nasıl çıkartız? Müsaade ederseniz, birkaç kelime de onunla ilgili arz etmek istiyorum.

Tabii, bugün yaşadığımız sıkıntı, Türkiye'nin fakirliği meselesidir; gelirlerinin ihtiyacı karşılayamaması meselesidir ve milletin istediği hizmetleri; altyapı hizmetlerini, sosyal güvenliği, eğitimi, sağlığı finanse edecek olan kaynakları ortaya koyamamış olmamızdır. Borçla bir yere gitmek mümkün değil. Hükümet, IMF'ye bakmaktan vazgeçsin, Dünya Bankasına bakmaktan vazgeçsin. Elbette, onlardan birtakım yardımlar gelecektir, yapılmış anlaşmalar yürüyecektir; ama, bunların hiçbir biri kalıcı olmayacaktır. Şimdi, nasıl iç borçlanmalarla bir felaketin içine gelmişsek, verginin yüzde 88'i faize giden bir tabloya sapsanmışsak; şimdi, bu yüksek faizli içborçları dış borca tahvil ettiğiniz zaman, aşağı yukarı, 48 milyar dolar mertebesinde içborç var; siz, şimdi, bunu, dış borca atmaya çalışıyorsunuz; anaparadır bu esas itibarıyla, atınız; ama, bu, hiçbir zaman güvenli olmayacaktır. Türkiye'nin yapması gereken, üretimi artıran ve bunu ihraç edebilen bir seviyeye gelmektir.

Değerli arkadaşlar, tabii, Uruguay Rounds, uluslararası anlaşmalar, Avrupa Birliğiyle gümrük birliği ve Avrupa Birliğine üyelik yolunda ilerlerken, önmümüzdeki mesele, üretim; kaliteli üretim, ihraç edebilen, rekabet edebilen bir üretim seviyesini yakalamaktır; hükümetin, öncelikle üzerinde durması gereken budur. Tarıma da bu gözle bakmaya mecburuz, sanayie de bu gözle bakmaya mecburuz, hizmet sektörüne de bu gözle bakmaya mecburuz; bunu yapmazsak, ayakta durmamız mümkün değil.

Tabii, çevremizdeki ülkelerle, komşu ülkelerle ticaretimizi geliştirmemiz gerekir. Maalesef, Türkiye, kendi komşularıyla kavgalı olan bir ülke haline gelmiştir. Kendi kendiyile kavgalı olan bir ülkenin, elbette ki, komşularıyla da kavgalı hale gelmesi, başka türlü düşünülemez.

Türkiye'nin, uluslararası pazarlara uzanmak için, ciddi gayretler sarf etmesi gerekir. Bugün, 10 milyon nüfuslu bir Belçika'nın ihracatı 180 milyar dolardır; Türkiye'nin, ıkına sıkına geldiği bütün nokta 27-28 milyar dolardır. Nitekim, bu hükümetin uygulamalarında, ihracatın da tepe aşağı gittiğini görüyoruz. Bu yıl sonunda, muhtemelen, dışticaret açığı 25 milyar dolar mertebesinde olacak; cari işlemler dengesi 10 milyar dolar mertebesinde açık verecek. Bu tablonun düzelmesi için, hükümetin, ciddi olarak, bu meselelerin içerisine girmesi lazım. Alt sektörleri, sektörleri, mal gruplarını, muhtemel ihracat pazarlarını, bölgeleri, gayet iyi değerlendirmesi lazım.

Rahmetli Özal, uçaklara işadamlarını doldurur, ülke ülke gider, yeni pazarlar arardı. O dönemi yaşadık hep beraber. O dönemlerden, biz, nihayet, 15 milyar, 20 milyar veya 25-30 milyar dolar mertebesine geldik; bunu, 50 milyar, 100 milyar dolara çıkarma hedefi içerisinde, hem içeride üretim ve kalite bakımından hem de dışarıda pazar bulma bakımından, hükümetin, fevkalade dinamik bir politika ortaya koyması lazım; ama, maalesef, bunları yapacak hükümet görmüyoruz.

Tarım, ayrı bir maceradır; tarıma verilen destekler yetersizdir. Uluslararası birtakım rakamları, burada, size tek tek arz etmeye, diğer ülkelerin verdiği destekleri burada tekrar etmeye vaktim yok; buna, esas itibarıyla, lüzum da yok; ama, bugün, en gelişmiş ülkeler, en kalkınmış ülkeler dahi, tarımına, fevkalade yüksek seviyede destek vermektedirler.

Avrupa Topluluğunun, son otuzbeş yılda, 60'lı yıllardan beri uyguladığı tarım politikaları, bugün, Avrupa Topluluğunu, tarımın her sahasında, ithalatçı değil, ihracatçı ülke haline getirmiştir; kalite bakımından, maliyet bakımından, rekabet şartları bakımından, bu altyapıyı sağlamışlardır. Türkiye'nin önündeki mesele budur; ama; maalesef, biz, tarımı destekleyecek yerde, tarımdan destekleri çekiyoruz. İstikrar tedbirleri en büyük darbeyi tarıma ve çiftçiye vurmuştur.

Değerli arkadaşlar, biz, tarımı korumazsak 30 milyon insan aç kalır. 30 milyon insan çalışmazsa, traktörünü çalıştıramazsa, mazot, gübre alamazsa Türkiye aç kalır. Nitekim, son yıllarda, rakamlara baktığımız zaman görüyoruz ki, giderek, Türkiye'nin tarım ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri sanayi malları ithalatının ihracatını aştığını görüyoruz.

Tarım meselesi fevkalade mühimdir. Bugün 60 milyonluk bir Fransa'nın, yıllık tarım ürünleri ve işlenmiş gıda maddeleri ihracatı 41 milyar dolardır, bir Hollanda'nın 39 milyar dolardır; Türkiye'nin, topu topu 4,5-5 milyar dolardır değerli arkadaşlar. Yani, önümüzdeki bu hedefleri hükümetin görüp, bu hedefler etrafında aşkla, şevkle, gayretle çalışacak siyasi iktidarlara ihtiyaç var. Hükümetiniz yorulmuş olabilir; bunu değiştirip bunları çözecek olan siyasi iktidarları getirmek lazımdır.

Hükümette gördüğüm bir eksiklik de, iktisadi meselelerde, ekonomik meselelerde bir ciddi koordinasyon eksikliğidir. Hükümet âdeta üç başlıdır bu meselelerde. Onun için, bu işlerde dirayetli bir başbakan yardımcısının getirilip, bütün ekonomik meselelerden sorumlu hale getirilmesi lazımdır. Üç lider toplanacak, hangi banka özelleşecek, hangisi özelleşmeyecek... Bir arıza çıktı, tekrar toplanacak. Yani, bu şekilde hükümet etmek mümkün değildir. Ekonomik meseleleri birinci elden alacak ya başbakan veya onun bir yardımcısı; ama, bu meselelerde vukuf sahibi, dirayetli, karar verebilen bir hükümete ihtiyaç var.

Hükümetin bu siyasi zafiyeti, irade zafiyetini, biz, deprem bölgesinde de gördük. Bunu, deprem bölgesinin milletvekili olarak söylüyorum. Bakın, depremedeler, Türkiye'nin en gelişmiş bölgesindeki insanlar, bugün, ikinci kış barakalarda ve çadırlarda geçiriyorlar. Maalesef, hükümet bu meseleyi yönetemedi; hükümet, bu meseleye gerekli olan kaynakları tahsis edememiştir. Dünya Bankası Başkan Yardımcısı, daha 1999 yılının Ekim, Kasım ayında "ben konut yapacağım arsa verin" diye feryat etmiştir. Odalar Birliği "5 000 konut yapacağım" dedi; arsa olmadığı için, bunun sayısını azalttı ve düşürdü "artık yardım toplayamıyorum" diyor. Yani, hükümetin, maalesef, bu zafiyetini, işte, siyasi olaylarda da görüyoruz, iktisadi olaylarda da görüyoruz. İşte, hapishanelerin durumu; işte, yaşadığımız terör, anarşi hadisesi; yani, hapishaneler bir başkasının!.. İşte, sokaklarda milyonlarca memurun nümayişleri; işte, devletin kurumlarındaki şevksizlik, ümitsizlik, bıkkınlık! Millete hâkim olan bu hava.

Şimdi, hükümetin tek yaptığı şey, habire vergi toplayıp faize ödemek. Şimdi, geldiniz, 2001 yılı için, 2002 yılı için, tekrar, birsürü vergi kanunları getirdiniz. Yeniden değerlendirme katsayısı yüzde 56 iken, maktu olan vergilerde, Gelir Vergisi dilimlerinde aynı şekilde, yüzde 56 oranında dilimleri artırmanız gerekirken -bunu uzman arkadaşlar bilirler- bunu artırmadınız. Yani, şunu söylemek istiyorum: Bu 2000 yılı için vergi düzenlemelerimiz, Bakanlar Kurulu kararıyla yaptığımız düzenlemelerle memurdan ve Gelir Vergisi mükelleflerinden, esnaftan, işçiden, çalışanlardan, görünmeyen bir elle, gizli olarak, yüzde 5 ilâ yüzde 8 oranında tekrar ilave vergi aldınız. 2 milyar 500 milyon lira olan Gelir Vergisi en alt dilimini 2 milyar 800 milyona yükselttiniz; halbuki, bunu, en azından 4 milyar liraya yükseltmeniz gerekirdi; teknik bir meseledir; ama, sırf ortada kalmasını diye arz ediyorum.

Taşıtlarına yüzde 60-70 zam getirdiniz. LPG kullanan, likit gaz kullanan dargelirli vatandaşlar var, üç beş senelik, on senelik eski bir arabası var, bayramdan bayrama kayınpederine gidecek, dayısına gidecek, amacasına gidecek, sılai rahm yapacak insanlar. Arabaya binmiş olmak da bir ailenin en büyük zevkidir, en büyük isteğidir; her ailenin isteğidir kendi arabasının olması. Buna, getirdiniz korkunç vergiler koydunuz. Yıllık 200-250 milyon, 300 milyon lira Taşıtlarına koydunuz, taşıtların devir vergilerini aynı şekilde artırdınız, 4 misli artırdınız. Lüks arabalarını artırmadınız, düşük tutunuz -vergi tablolarını açın bakın- en küçük arabaları, 900 kilonun altındaki arabaların vergilerini 4 katı artırdınız. Bu, hangi insafa sığar? Yazık değil mi, bu insanlar kendilerini idare eden hükümetlerden böyle insafsız muameleler görmeye müstahak mıdır değerli arkadaşlar? Hükümetin uygulamalarının, neresinden bakarsanız bakınız, Türkiye'nin meselelerini çözecek uygulamalar olmadığını görürsünüz.

Değerli arkadaşlar, tabii, Türkiye'nin meselesi, fakirliktir, işsizliktir, gelirlerin geçime yetmemesidir. Onun için de, üretim artışı şarttır dedim. Evet; ama, bütün bunları yönetmek için de, bütün bunları yönetecek kadroları işbaşına getirmeniz lazım. Maalesef, Türkiye'de, bugün yaşadığımız, bu hükümet döneminde yaşadığımız, fevkalade elem verici tablolar var, manzaralar var. Hiçbir hükümet döneminde olmadığı şekilde, her gün kalktığımız zaman, yeni bir soygunla, yeni bir yolsuzlukla karşılaşyoruz. Üçbuçuk yıldan beri iktidarda olan bir siyasi iktidarın değişen ve birbirini tamamlayan üç iktidar zamanında Türkiye'nin içine düştüğü bu durum, ümit verici değildir, şevk kırıcıdır. Onun için, kamu yönetimini ahlaki bakımdan, سعیye bakımdan, bilgi bakımından yetenekli, milletine ve devletine bağlı, sadık; menfaati için, milletin menfaatlarını satmayacak istikamette insanlarla yönetmeniz gerekir. Yapılması gereken şey budur. Maalesef, bugün, Türkiye'deki yolsuzlukların temelinde, gelişmekte olan ülkelerdeki yolsuzlukların temelinde, yolsuzluğun üç tane ayağı var; bir tanesi, yolsuzluk başoyuncusu, maalesef, birtakım işadamları; onun yanında, bazı siyasiler; onun yanında da, bazı yüksek bürokratlardır. İşte, bu üçlü sacayağını dağıtmanın yolu, kamu yönetimini ehil kadrolarla yönetmek ve millete hizmet edecek hale getirmektir.

Değerli arkadaşlar, tabii, millete genel bir ümitsizlik verdiniz. Hakikaten, bugün, vatandaş arasında dolaştığımız zaman, siyasi şahsiyetimizden sıkılır duruma geldik. Ne söyleyiniz, sizi haklı da bulsalar "evet, sizin söylediğiniz doğru; ama, biz yapılanlardan memnun değiliz" diyor vatandaş. Millet siyasetten umudu kesmiş vaziyette. Siyasetten umudu kesmek, Allah korusun, Türkiye'yi karanlık bir diktatörlük dönemine getirir. Onun için, siyasetin seviyesini yükseltmek, kalitesini iyileştirmek ve millete en güzel hizmet edecek hale getirmek, öncelikle, siyasi kadroların görevidir.

İşte, bu noktada, Muhterem Genel Başkanımızın her zaman ifade buyurdukları, siyasi kurumlar arasında diyalog olması, işbirliği olması, dayanışma olması temel meselelerden biridir. Yani, bizim, kavga ederek bir yere gitmemiz mümkün değildir. Birilerinin gelip, bu işleri çözmesi lazım. Evet, siyasi iktidarlar yorulur, biri gelir, biri gider; ama, çizginin muhafaza edilmesi ve iyileştirilmesi gerekir. Batı demokrasilerininin yol almalarının sebebi de budur.

Şimdi, çok yakında, hemen bugünlerde bir Amerikan seçimini gördük. Bakın, orada, çok fevkalade ciddi bir hukuki tartışma olmasına rağmen, bir noktadan sonra "ben kaybettim; bütün Amerika 43 üncü Başkanın arkasına geçmelidir" diye, bizzat, seçimi kaybeden de, mevcut başkan da aynı beyanda bulundular. Yani, Türkiye'nin bu dayanışmaya ihtiyacı var.

Bulduğumuz bölge jeopolitik bakımdan, jeostratejik bakımdan fevkalade mühim bir bölgedir. Yani, bu bölgede zayıf bir milletin ayakta durması mümkün değil. Bizim, nihayet, bu topraklardaki varlığımız takriben bin yıldır; bin yıl uzun bir süre değildir ve bu süreler hiç kimse için de garanti değildir. Bakın, Endülüs'te sekizyüz yıl Endülüs Emevi Devleti vardı, İslam medeniyeti vardı; ama, bugün, onun sadece yıkık kubbeleri ve duvarlarında incir ağacı çıkmış medreseleri, sarayları var.

Onun için, bu vatan üzerinde onurumuzla yaşamak için, şerefimizle yaşamak için, bu vatan içinde varlık içinde, refah içinde yaşayabilmemiz için çok çalışmamız gerekmektedir. Biz, bütçeleri uygulayan hükümetlerin de bu istikamette düşünmesi ve bu istikamette uygulamalara yönelmelerini diliyoruz değerli arkadaşlar. Türkiye'nin sıkıntılarını Türkiye'nin aşması gerekir.

Evet, Avrupa Birliğine bugün umutla bakıyoruz. Nüfusun aşağı yukarı yüzde 70'i, Türkiye'nin, Avrupa Birliğine girmesini istiyor; biz de istiyoruz, hepimiz istiyoruz. İsteme sebebimiz şudur; iki tane sebep var, vatandaş gözyle bakarak söylüyorum: Bunlardan bir tanesi demokratikleşme, hukuk ve insan hakları meselesidir. Maalesef, bu noktaya gelmiş olmak, bizi de üzüyor, hepimiz için üzüyor; yani, bizim, bu meseleleri kendimiz inşa etmemiz lazım; kendi mutfağımızı kendimiz düzene sokmamız lazım.

İkinci mesele de refahtır, gelirdir, kalkınma ve gelişmedir. Evet, Avrupa Topluluğu, bugün 370 milyon nüfusuyla -ki, yarın, yeni katılımcılarla 500 milyon olacaktır- 20 000 dolar mertebesinde milli geliri olan, fevkalade yüksek tüketim seviyesi olan, teknolojik seviyesi olan; her meselede akılla, bilgiyle, ilimle makul şekilde çözüme ulaşan ve hakikaten, insanlık tarihinde fevkalade başarılı bir projedir. Yani, ben, bu meseleyi, baştan beri takip eden bir kardeşiniz olarak söylüyorum.

Tabii, gönül isterdi ki, bu noktada Türkiye, Ortadoğu'nun bir Japonyası olsun; geliriyle, sanayisiyle, her bakımdan güçlü bir ülkesi olsun; ama, maalesef, biz, ikiyüz yıllık çağdaşlaşma projemizde başarılı olamadık. Rakamlar ortada; 1960'lı yıllarda, bizim çok gerimizde olan, bizim mertebemizde olan İspanya, Portekiz, hatta Kore, Malezya bugün milli gelirden bizi geçmiş durumdadır, bizden çok çok ileri gitmiş ülkelerdir; yani, aramızdaki fark giderek açılmaktadır. 1971'de, zannedirim Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanırken, uzun vadeli, orta vadeli strateji yaklaşımında, 1995'te, yirmiki yıl sonra, Türkiye'nin İtalya seviyesine gelmesi hedef alınmıştı. Bugün, maalesef, rakamlara baktığımız zaman, milli gelirden fert başına, İtalya'nın sekizde 1'i seviyesindeyiz. Bütün rakamlara baktığımız zaman, Türkiye, bu hedeften daha da uzaklaşmıştır; yani, makas açılmaktadır, açılıştadır. Onun için, Avrupa Topluluğuna bu gözle bakıyoruz.

Avrupa Topluluğuna girişin zorlukları var, kabul ediyorum; yani, Avrupa kulübü içine girdiğiniz zaman, tabii, bu kulüp, fakiri zengin yapacak bir kulüp değildir; Avrupa Topluluğu, bilgisizi bilgili yapacak, kabiliyetsizi kabiliyetli yapacak bir topluluk değildir. Tabii, orada, fevkalade çetin şartlarda çalışacağız; ama, umut ederim ki, temenni ederim ki, dua ederim ki, bin yıl önce Orta Asya'dan kalkıp göçlerle Anadolu topraklarına gelen ecdadımız, nasıl, bu topraklarda hem kendi değerlerini yerleştirirken, bu toprakları kendi toprakları haline getirirken, bu topraklarda meskün olan insanlarla, Sümerleriyle, Akatlarıyla, bütün geçmişten kalan insanlarıyla bir değer bütünlüğü içinde kaynaşıp, yepyeni bir medeniyetin ufkunu açmışlarsa, ben inanıyorum ki, Avrupa Topluluğuna eğer girilirse, Türkiye'nin de, kendi dinamiklerini muhafaza ederek, kendi değerlerini geliştirerek, Avrupa Topluluğuna ve uluslararası topluma, kendi medenî değerlerini yüksek seviyede temsil edecek, tanıtacak ve sevdirecek olan bir üslup, kabiliyet ve başarı çizgisinde olması gerekir. Yani, öntümüzdeki mesele, bir teslimiyet meselesi değildir. Bugün, Türkiye'de yaşadığımız birtakım sıkıntılar, kimlik bunalımları, kimlik tartışmaları, kimlik üzerindeki değişik yaklaşımlar, Avrupa Topluluğu içine girdiğimiz zaman, kimliğimizi inkâr ederek ortadan kalkmayacak. Biz, o topluluk içinde, o toplulukta yerleşmiş olan insan hakları, hukuk, özgürlükler ve demokrasi çerçevesinde kimliğimiz, kendi değerlerimiz üzerinde daha da güçlenerek, onlarla rekabet eden; ama, beraber yaşayan bir topluluk haline gelmek istiyoruz; öntümüzdeki hedef budur. Onun için, hükümetin, Katılım Ortaklığı Belgesinde elini çabuk tutmasında fayda var. Nice zirvesinde -basından bize intikal eden bilgilere göre, tabii, hükümet, inşallah, burada bir açıklama yapar veya yapmıştır belki Dışişleri Bakanlığı bütçesinde- Türkiye'nin, on yıl sonraya üyeliğinin tehir edilmesi istikametinde bir yaklaşım, Türkiye'ye umutsuzluk verir. Bizim, uzun vadeli beklemeye tahammülümüz yok. 1960'lı yıllarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla) - Bitiriyorum Muhterem Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Devamla) - Teşekkür ederim.

...1963'te başlayan Ankara Anlaşmasıyla, aşağı yukarı otuzyediy yıldır devam eden bu yolda, biz, maalesef, ciddi hazırlanamadık, kendi ödevimizi iyi yapamadık. İspanya'nın, 1970'li yıllarda topluluğa üyelik istikametindeki çalışmalarını hatırlıyorum; binlerce uzman, İspanya'yı, topluluğa üyelik için, gerek topluluk mevzuatı olsun gerekse kendi üretimi, sanayii olsun, kalitesi olsun, bütün sektörleri ele alıp, topluluğa uyum noktasına getirdiler; ama, maalesef, biz, bunları yapamadık. Onun için, süreyi uzatmamak lazım; milli değerlerimizi, millî birliğimizi, vatanımızı, bir arada yaşama irademizi güçlendirecek istikametteki politikalarımıza da öncelik vererek, toplulukla bütünleşecek olan yolu süratle açmamız gerekir. Hükümetin önündeki en öncelikli meselelerden biri budur.

Ben, bu istikametteki çalışmaların, bütçe çalışmalarımızın milletimiz için hayırlı olmasını diliyor ve bütçeye kırmızı oy vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Hepinizi hürmetle selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Ayhan.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına iki konuşmacı var.

İlk söz, İzmir Milletvekili Sayın Oktay Vural'ın. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreyi eşit mi paylaşacaksınız Sayın Başkan?

OKTAY VURAL (İzmir) - Evet efendim.

BAŞKAN - Peki.

Buyurun efendim.

MHP GRUBU ADINA OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarıları hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyete saygılar sunuyorum.

Bütçe üzerindeki görüşlerimi iletmeden önce, cezaevlerinde huzuru temin etmeye çalışırken şehit olan güvenlik görevlilerimize, polislerimize, yapılan menfur bir saldırı sonucu şehit olan ülküdaşımıza, Cenabı Hak'tan rahmet diliyorum. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, vatanın ve milletin birlik ve bütünlüğünü sağlama, milletimizin menfaatını ve huzurunu koruma kararlılığımızdan, istikrardan, uzlaşmadan vazgeçmeyeceğimizi vurgulamak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarıları ile ülke meselelerinin tamamı hakkında görüşlerini ifade eden sayın bakanlara, tüm milletvekili arkadaşlara, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu görevlilerine teşekkür ediyoruz.

Esasen, bütçeyi hazırlayan siyasi otoriteyi değerlendirirken ele alınması gereken husus, ekonomik performanstır. Acaba, geçmiş dönemlerden bu bütçeye kadar nasıl bir trendin ve tercihin etkisi olmuştur? Bunları ortaya koyarak 2000 yılındaki gelişmeleri ve 2001 yılı bütçesi ile hükümetin performansını mukayeseli olarak ortaya koymamız daha akılcı olacaktır. Bunu yaparken amacım, ülkemizin içinde bulunduğu sorunları, size, halkımıza anlatmak; bunları, neleri, neden yapmamız gerektiğini ortaya koymaktır. Bu tabloyu ortaya koyarken, bir devri yargılamak gibi bir amacımız yoktur; ancak, vatandaşlarımız, bu gerçekleri yaşamıştır. Onun için, sorunların sebeplerini ortaya koymak, çözüm için de, yapılanları değerlendirmek gerekmektedir.

Bu değerlendirmeyi, geçmiş on yıldaki gelişmeler ışığında yapmak istiyorum: 1990-1999 arasında, bir önceki yıla göre artışlar hesaplamasıyla, içborç faiz ödemeleri tam 767 kat artmıştır. Buna mukabil, dışborç 2,1 kat artmıştır. Demek ki, bu dönemin temel tercihi, iç borçlanma olmuş-

tur. Bu dönemde, dolar 201 kat artarken, dış borcun, sadece, 2,1 kat artması; buna mukabil, 767 kat iç borç faiz artışı, yurt dışından sıcak paranın ülkemize girerek, yüksek faiz neticesinde, iç borçlanmaya kanallı olduğunu göstermektedir. İşte, saadet zincirinin ilk halkaları böyle olmuştur. Şüphesiz, bu rakamlar, bize artık, faizleri ödemek için borçlanma yapıldığını da ortaya koymaktadır. Bu dönemde ortalama faiz oranı yüzde 108 iken, enflasyon yüzde 70 kadar olmuştur; yani, rant kesimine, saadet zincirinin halkalarına reel kaynak aktarılmıştır. Peki, kimden alıp, kime verilmiştir? Bu sorunun cevabını vermeyi milletimiz de bekliyor.

Bu dönemde, benim çiftçime ne verilmiştir ona bakalım? Bakınız, 1990-1999 arasında, ekme-klik buğdayın destekleme alım fiyatı 166 kat, şekerpancarının fiyatı 175 kat, tütünün fiyatı 128 kat, yaş çay yaprağının fiyatı 191 kat, pamuğun fiyatı 160 kat artmıştır. Çiftçimize şunu verdik, bunu verdik diye böbürlenelerin rakamları bunlar. Bakın, çiftçilere verdik diyenler, acaba, çiftçiden ne alıp, götürmüşler?.. Evet, bu dönemde tüketici fiyatları, tam 306 kat artmıştır; yani, çiftçilerimize verdiklerinin 2 katını enflasyonla alıp, götürmüşler. İşte, hep, oy deposu olarak gördükleri çiftçilerimize yaptıkları! Rant kesimine, enflasyonun üzerinde, ortalama yüzde 50'den fazla reel kaynak sağlamışsınız; köylülerimizin, çiftçilerimizin gelirlerini ise, enflasyonun yarısı kadar artırmışsınız. Buğday ekenin geliri, enflasyondan yüzde 140 kat, şekerpancarı ekenin, enflasyondan 130 kat, tütün ekenin 178 kat, pamuk ekenin enflasyondan 146 kat daha az artmış. Çiftçilerimizin sizde kalmış daha çok alacağı var. İşte, çiftçiden, köylüden alıp faize, ranta aktardığınız hortum ekonomisi; işte, enflasyon karşısında ezdirdiğiniz çiftçilerimiz.

Peki, bu dönemde memurlarımızın durumu ne olmuştur; bütçede personel harcamaları 260 kat artmıştır; faizler 767 kat artarken, memurların harcamaları, evet, sadece 260 kat artmıştır; 306 kat artan enflasyon karşısında, memurlarımızın maaşları 46 kat daha az artmıştır. İşte, enflasyon karşısında ezdiğiniz memurun hali; ranta, her yıl faiz olarak yüzde 50 gelir, memura her yıl reel azalma; işte, bu dönemin tercihi. Enflasyon karşısında ezilen, hak ettiğini alamayan çiftçilerimiz, memurumuz, harcamalarını borçlanmak zorunda bırakılmak suretiyle temin etmek zorunda kalmıştır. İşte, çiftçisini, memurunu hortumcularına teslim eden ekonomik politikası.

Bu dönemde gerçekleşen kamu borçları, memura, çiftçiye, emekliye gitmediğine göre, belki de, bunlar, okul, hastane, yol, içmesuyu gibi kamu yatırımlarıyla onlara hizmet olarak geri dönmüş olabilir mi; hayır. Bu dönemde konsolide bütçe yatırım harcamaları 264 kat artmıştır; yani, enflasyon artışından 42 kat daha az yatırım harcaması yapılmıştır. Borçlanma, ne memura ne emekliye ne de yatırımlara yansımıştır. Görülen o ki, borçlanma, sadece borç ödemek için yapılmış.

Şüphesiz, hortum ekonomisinin göstergeleri bunlarla bitmiyor; gelelim, vatandaşlarımızdan alınan vergilere. Bu dönemde vergiler tam 326 kat artmıştır, enflasyonun 20 kat üstünde bir vergi artışı! Peki, bütçede personel harcamaları, yatırım harcamaları enflasyonun katbe kat altında gerçekleşirken, vatandaşlardan aldığımız vergi nereye gitmiştir sizce; faizden başka bir yere değil. İşte, enflasyonun üstünde vergi veren vatandaşlarımızın vergilerini borç ödemelerine aktaran hortum ekonomisi.

Gelelim vergilerin dağılımına: Vergi politikası, gelirlerin yeniden dağıtılmasının en önemli araçlarından biridir. Gelirlerin oluşmasında ortaya çıkan bozukluklar vergi politikasıyla düzeltilir. Gelirde, çiftçiyi, memuru, köylüyü, esnafı, enflasyon karşısında ezdirdiniz, faizcileri, rantçıları ihya ettiniz.

Gelirin oluşmasındaki bu adaletsizliği, acaba, vergi politikasıyla giderebildiniz mi, vergiyle kimleri, hangi kesimleri, nasıl etkilediniz; gelin, bunun cevaplarını arayalım.

1990-1999 arasında vergi gelirleri, 326 kat artarken, dolaylı vergilerin artışı tam 371 kat artmıştır; yani, vatandaşlarımızın yaptığı harcamalardan, çiftçimizin yaptığı harcamalardan, esnafımızın yaptığı harcamalardan alınan vergiler, enflasyonun tam 45 kat üstünde gerçekleşmiştir. Bu harcamaları yapanlar hangi kesimlerdir; biraz önce ifade ettiğim gibi, çiftçidir, köylüdür, emeklidir, işçidir, memurdur, öğrencidir. Bu kesimlerin gelirlerini enflasyonun altında vereceksiniz; ama, iş vergiye gelince, bu kesime bindireceksiniz.

Bu dönemin tercihi, düşük gelirliileri daha fazla vergilendirmek olmuştur. Harcamalardan alınan vergilerle, düşük gelirliiler ağır bir yük altına sokulurken, bakınız, gelirden alınan vergilerde durum ne olmuştur; bu dönemde dolaysız vergiler; yani, gelirden alınan vergiler 282 kat artmıştır, enflasyon artışından tam 24 kat daha az gerçekleşmiştir. İşte, dargelirliinin harcamalarından 45 kat üstünde, gelirden ise, enflasyonun 25 kat altında vergi alınması. Bu da gösteriyor ki, faiz ödemelerinin finansman kaynağı, harcamalardan alınan, dargelirliilerden alınan vergilerden sağlanmıştır, saadet zincirlerini, dargelirliilerin gelirlerini azaltarak beslemişler. İşte, hortum ekonomisinin bir boyutu daha.

Sayın milletvekilleri, 1990-1999 arasında bankalardaki mevduat 482 kat artmıştır. Ekonomik manada tasarrufların artması, esasen, yatırımların artmasına yol açar; ancak, bu dönemde, gayri safi sabit sermaye yatırımları sadece 187 kat artmıştır. Yani, tasarruflar yatırımlara, müteşebbislere değil, içborç faizlerine yönelmiştir. Böylece, işadamlarının ihtiyacı olan finansman imkânları daraltılmış ve üretim ekonomisi sıkıntıya sokulmuştur.

Böyle bir dönemde işadamlarımız ne yapmıştır? 500 büyük sanayi kuruluşunun net bilanço kârı içinde faiz ve döviz gelirleri gibi faaliyet dışı gelirlerin payı, 1990 yılında yüzde 33,3 iken, 1999 yılında faaliyet gelirleri içerisindeki payı, tam olarak, yüzde 219 olmuştur. Yani, firmalar, normal faaliyetlerinden zarar ederken, döviz ve faiz gibi diğer alanlardan kazanç sağlayarak varlıklarını sürdürme yoluna gitmişlerdir.

Gelelim küçük işletmelere, KOBİ'lere... Halk Bankasının KOBİ'lere açtığı krediler, bu dönem içerisinde 214 kat artmıştır. Mevduat 482 kat artarken, bu mevduat artışı, KOBİ'lere de gitmemiştir. Kredi artışı, mevduat artışından 268 kat daha azdır. Şimdi, faizle uyarılan tasarruf, KOBİ'lerin, esnafın kredilerine yansımadığına göre nereye gitmiş; kamu faizlerine. Hani nerede KOBİ'lere, esnafa verilen destek?

Bir ekonomideki sorunların göstergelerinden bazıları da karşılıksız çekler, protestolu senetler, icra dairelerindeki iş artışlarıdır. Bunlar, esnafın durumunun nasıl olduğunu ortaya koyar. İşte, 1990-1999 arasında karşılıksız çekler tam 2,2 kat artmıştır, protestolu senetler ortalama yüzde 27 artmıştır. 1995 yılında, protestolu senet sayısında, bir yıl içerisinde yüzde 191 artış olmuştur. Kapanan firma sayısında, yine bu dönemde 2,2 kat artış olmuştur. İşte, özel sektörün durumu ortadadır, günbegün ödeme güçlüğü içine düşürülmüştür.

Oysa, aynı göstergeler, ekonomik program neticesinde, karşılıksız çeklerde -2000 yılı ilk yedi aylık dönemde- geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36,2 azalma, protestolu senetlerde ise yüzde 28 azalma olmuştur.

Her bütçe görüşmesinde, enflasyondan bahsederken, mutfaktaki enflasyon şöyle oldu, böyle oldu diyerek enflasyonun ölçüm hesapları ve endeksi gözardı edilmektedir. Böylece, güya rakamların çarpıtıldığı ima edilmektedir. 1990-1999 arasında, ekmeek fiyatı 235 kat, makarna 162 kat, peynir 127 kat artmıştır.

Bütçenin ilk görüşmelerinde, 2000 yılında ekmeğin fiyatının yüzde 80 arttığı vurgulanmış, "hani, nerede yüzde 20-25" diye sorgulanmıştı. Bakınız, 1994 yılında, ekmeğin fiyatı yüzde 224, enflasyon yüzde 106; 1995 yılında, ekmeğin fiyatı yüzde 205, enflasyon yüzde 75 artmıştır; 2000 yılında ise, ekmeğin fiyatı ortalama yüzde 51,8 artmıştır, bu dönemdeki enflasyon ise yüzde 43,6'dır.

Sayın milletvekilleri, eğer son on yıldaki trend devam etseydi, ekmeğin on yıl sonraki fiyatı 63 milyon, peynirin 1 kilogramlık fiyatı da 197 milyon lira olacaktır. Huzurlarınıza getirdiğim bu tablo içinde, esas olarak, kaynaklarımızın kötü kullanılmasıyla, serbest piyasa ekonomisinin dinamiği olarak tanımlanan görünmez el, âdeta, paslaşan el mekanizmasına dönüşmüştür.

Bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde partileri adına görüşlerini dile getirirken, "milletin hakkını arıyorum; halka hizmet Hakka hizmettir" söylemleri ışığında ben de sesleniyorum: Bütün bu hususları dikkate aldığımızda, sizce, bu millet hakkını, kim, ne zaman kaybettirmiştir? Sizce, bütün bu göstergeler halka mı hizmettir? Millet hakkını arayanlar, önce nerede kaybolduğunu öğrenmelidir. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar) Halka hizmet etmeyenleri, millet haklarını yok edenleri, millet kendinden, kendi merkezinden uzaklaştırmıştır, bir daha da yaklaştırmayacaktır. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar) Milliyetçi Hareket Partisi olarak, millet hakkını millete veren bir ekonomik programın kararlı takipçisi olacağız.

Sayın milletvekilleri, böyle bir ekonomik tabloyu doğuran önemli faktörlerden biri de, siyasî istikrarsızlıktır. Her onbir aya bir hükümetin düştüğü dönemde, siyasî partiler, kısa vadeli başarı arayışlarına yönelmiştir, sorunların temeline inememiştir. Her hükümet, oy depolarını ilgilendiren göstergeleri sanal olarak iyileştirerek, ben daha başarılıyım iddiasını ortaya koymak istemiştir; ama, bu politikaların sonucu ortadadır. Siyasî istikrarsızlık içinde yaşadığımız ekonomi, popülist demokrasilerin kontrolünde, köşeli ekonomiye dönüşmüştür. Bu dönemi, esasen, ekonomik ve politik popülizm dönemi olarak nitelendirmek daha uygundur. Bu husus dikkate alındığında, sorunların çözümü için, orta vadeli bir programa ve bunu gerçekleştirecek siyasî istikrara ihtiyaç olduğu açıktır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, istikrar ve uzlaşmayı, millete gerçek manada hizmet için zorunlu görmemizin sebepleri, zannederim, daha iyi anlaşılmalıdır.

Bütçenin ilk günlük görüşmelerinde konuşma yapan üç siyasî partinin hatibinin ortak noktalarından biri de DNA reformuydu. Biri, ürünlerin verimliliğini artırmak için, diğer sayın hatip - muhalefetten- sağlıklı ürünler elde etmek için, diğeri de kamu yönetim sistemini değiştirmek için... Belki, bunların hepsi doğru gibi; ama, bence, bu reformu, Milliyetçi Hareket Partisinin, milletin menfaatını koruyan ekonomi ve siyaset anlayışının diğerlerine teşmilinde kullanmak daha doğru olacaktır.

Sayın milletvekilleri, bütçenin ilk günlük görüşmelerinde bazı hatipler, bugünkü gelişmeleri, daha bir yıl önceden gördüklerini ifade etmiştir. Bakın, bir yıl önceden 2000 yılını nasıl görmüşler: Vergi gelirlerinin yüzde 100'den fazlasının faize gideceğini ifade etmişler; bu oran, yüzde 76 olmuş. Bütçe açığının 16 katrilyon olacağını söylemişler; 11,5 katrilyon olmuş. Nasıl büyüteceksiniz bu ülkeyi diye sormuşlar, yüzde 5'i açacakmış diye, konulan hedefi küçümsemişler; ama, 2000 yılı son çeyrekte, büyüme yüzde 6,9 gerçekleşmiş. Bakın, bir yıl önce "hani, o kur var ya; 2,1'den gidecek, enflasyon yüzde 70... Adam, alacak, getirecek döviz bozduracak, oradan bu yüksek faizi alacak, yurtdışına çıkaracak; niye yapmasın ki" denmiş; peki ne olmuş; bir kere, enflasyon yüzde 43 olmuş, döviz getirmek yerine döviz götürmüştü. İşte, yurtdışına çıkarmayla ilgili kehanetleri ortada. Bu tespitlerin değerlendirmelerini sizlere bırakıyorum.

Sayın milletvekilleri, şüphesiz, bütün bu gelişmeler, 57 nci hükümet dönemindeki gelişmeleri izah edemez; ama, gelişmelerin ne kadar önemli olduğunu ortaya koyar. Bunu değerlendirebilmek için, bu trendin dışında, 2000 yılında ne olduğunu ve 2001 yılında ne hedeflendiğini, trend devam etseydi ne olacağını, halka ve siz değerli milletvekillerine göstermek gerektiği kanaatindeyim.

RASİM ZAIMOĞLU (Giresun) - Doğru!..

OKTAY VURAL (Devamla) - Son on yıldaki trend devam etseydi, 2000 yılında ödediğimiz iç-borç oranı yüzde 107 olacaktı; oysa, 2000 yılında yüzde 38 olmuştur; böylece 20 milyar dolar daha az faiz verilmiştir. 2001 yılında ise ödenecek faiz miktarı 45 katrilyon olacaktı; oysa, 2001 hedefimiz 16,6 katrilyondur. Yani, eğer hükümet geçmiş dönemlerdeki politikayı devam ettirseydi 29 katrilyon daha fazla faiz ödeyecektik.

Aynı trend devam etseydi, toplam vergi gelirleri 2000 yılında 28 katrilyon olacaktı; oysa, 2000 yılında bundan 4 katrilyon daha az vergi alınmış olacaktır. Trendin devam etmesi halinde 2001 yılı vergi gelirleri 53 katrilyon olacaktı; oysa, hedefimiz 32 katrilyondur. Yani, vatandaşın alınan verginin faize aktarılması giderek azalmaktadır. Eğer tedbir alınmasaydı, vergi gelirlerimizin yüzde 79'u 2000 yılında, yüzde 85'i 2001 yılında faize gidecekti; oysa, bu oran, 2000 yılında yüzde 76, 2001'de ise yüzde 52,5 olacaktır.

Bütün bu gelişmeler, bütçeleri, geçmiş trendlerin aksine, bir borç ödeme bütçesi olmaktan çıkardığını göstermektedir. Böylece, bütçenin ekonomi politikasının bir aracı olması, gelir dağılımının düzeltilmesinde kullanılması mümkün olabilecektir. Bu başarıların kısa dönemde elde edilmesi kâfi değildir, bunların sürdürülebilir olması gerekmektedir. Eğer bu temin edilirse, giderek düşen enflasyonla beraber, yatırımlara daha fazla kaynak aktarmamız mümkün olacak, emeklilerimize, memurlarımıza, çiftçilerimize daha sağlam kaynaklardan transfer yapabileceğiz.

Sayın milletvekilleri, makro ekonomik istikrar programının temini ve enflasyonun düşürülmesi politikasının en önemli unsuru güvenilirliktir. Güvenilirlik olmazsa hem üretim hem de enflasyon maliyetleri meydana gelir. Programın güvenilirliğini temin eden politik faktörler, iktidarın gereken kanunları yürürlüğe koyma yeteneği, iktidarın programı uygulamak için zamanı ve iktidarın, gerek kendi içinden gerekse seçmenlerden gelen politik baskılar sonunda programı değiştirmek zorunda kalıp kalmayacağıdır.

Bütün bu tespitler, Milliyetçi Hareket Partisinin, Meclisin çalışmasına, istikrara ve programın uygulanmasındaki kararlılığa verdiği önemin ne kadar stratejik olduğunu ortaya koymaktadır. Bir denge politikasının başarısı, optimal olmasına, özel sektör açısından da güvenilir olmasına bağlıdır. Zaten, uygulanan programın temel hedefi, rant ekonomisinden üretim ekonomisine geçmektir.

Bu tür bir dengeyi sağlamaya yönelik anti-enflasyon politikasında çıkar çatışmalarının doğması mümkündür. Bu çıkar çatışmasının esasında, bugüne kadar rant ekonomisinden beslenen kesimler vardır. Bu, kolay ve haksız çarkların kaybolmasına mâni olmak istemektedirler. İşte, son haftalardaki gelişmeler, özellikle devalüasyon baskısı, bu zorlamaların neticesinde meydana gelmiştir. Güvenilirliğin bozulmaması için, hükümet, bağlayıcı kurallar koymuş, bunları da uluslararası kuruluşlarla yaptığı anlaşmalarla imza altına almıştır.

Hükümetin bu kurallardan vazgeçme güdüsü yoktur. Bu kararlılık, kısa vadeli kazanç arayışlarının netice almasına da engel olmuştur. Enflasyonla mücadelede üretici kesim kritik bir öneme sahiptir. Bu bakımdan, işadamlarımızın bu mücadeleye verdikleri destek son derece önemlidir. Bu mücadele, aslında, üretimi artırma, işsizliği azaltma mücadelesidir. Bu konuda, işadamları, üretimden gelen gücünü kullanmalıdır. Ekonomik programın uygulanmasında kararlı olduğumuzu onlara açıkça ifade etmek istiyorum.

Son günlerde ekonomik programa olan güveni azaltmaya yönelik politik senaryoların, felaket tellallığının "ekonomi kötü yönetiliyor" şeklindeki yaklaşımların amacını biliyoruz. Ekim ayında "makro ekonomik uyum programı gerçekleştirenler başarılı, sıra gerçekleştirilemeyenlerde", "2000 yılı hedeflerinden çok fazla sapma olmayacağı", "2001 yılında, yapısal düzenlemelerin siyasi uzlaşma içerisinde hayata geçirilmesi suretiyle makro ekonomik büyüklüklerde kalıcı bir iyileşme sağlanması beklenmektedir" diye tespit yapanların, daha sonra, aralık başında "uçurumun kenarındaki son çıkıştayız" tespitini yadırgadığımızı ifade ediyorum. Hele hele, Türkiye Büyük Millet Meclisi dışındaki bir iradeye ekonomi yönetimini bırakmak isteyenlerin sivil toplum örgütünü nasıl temsil ettikleri de merak konusu olmaktadır.

Böyle bir ortamda ekonomik programın uygulanması kararını veren koalisyon partilerinin, programın hedefe ulaşmasındaki kararlılıklarını, güvenilirliklerini devam ettirmeleri son derece önemlidir. Şüphesiz, bunların yanında, programın gerektirdiği yapısal reformlar gerçekleştirilmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ekonomik dönüşümleri gerçekleştirmek kolay değildir. Yıllardan beri süregelen haksız gelir oluşumu ve paylaşımını tersine çevirmek, sadece, bunlardan çıkar sağlayan kesimleri değil, bunlardan beslenen siyaset anlayışlarını da etkilemektedir.

Bu sorunların doğmasında dahli olmayan Milliyetçi Hareket Partisi olarak, milletimizin içerisinde bulunduğu sorunların derinleşmesine izin vermedik; çözümü için samimi destek veriyoruz. İktidar ortaklığını siyasi rekabetin aracı olarak kullanmadık. Milletın hakkını millete vermeye kararlı olduğumuzu gösterdik. Bunu engellemeye çalışanların aradığı siyasi istikrarlılıklara, kavgalara, çatışmalara izin vermeyeceğiz. Milletimizin bize verdiği sorumluluğu, açık, net ve samimi olarak yerine getireceğiz.

Enflasyonla mücadelede kararlılık, yoksullukla mücadele, yolsuzluk operasyonları, huzur politikaları, bizim sesimizdir. Bunları duymayanlara, görmeyenlere sesleniyorum: Bağırıp çağırarak, kavgaya atılmakla, suçlamakla, ses tonunu yükseltmekle, sıra kapaklarına vurmakla milletın sesi olunamaz! (MHP sıralardan "Bravo" sesleri, alkışlar, DSP sıralarından alkışlar)

Millet, gökgürültülerinizi çok duydu; ama, bir türlü yağmur olmadınız. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Millete hak ettiğini kazandıracak gelişmelere engel olmayın. Bırakın, yağmur, yağmama devam etsin.

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Dolu yağdı, dolu!..

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Buz yağdı!..

OKTAY VURAL (Devamla) - Sayın milletvekilleri, kazanan, her zaman, çözümün bir parçasıdır; kaybeden, her zaman, problemın bir parçasıdır. Kazananın, her zaman, bir programı vardır; kaybedenin, her zaman, bir özrü vardır. Kazanan "bu işi senin için yaparım" der; kaybeden "benim işim değil ki" der. Kazanan, her sorunda bir çözüm görür; kaybeden her çözümde bir sorun görür. Kazanan "uzak; ama, yolu biliyorum" der; kaybeden "yakın; ama, yolu bilmiyorum; der. Kazanan, çakılların yanındaki çimeni görür; kaybeden, çimenin yanındaki çakılları görür. (MHP sıralarından alkışlar) Kazanan "zor olabilir; ama, mümkün" der; kaybeden "mümkün; ama, çok zor" der.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, millet adına kazanmaya talibiz; Herkesi de bunu paylaşmaya davet ediyoruz; Mutlu insanda, mutlu toplumda, lider ülkede buluşmaya davet ediyoruz.

Bu düşüncelerle, 2001 yılı bütçesinin milletimize hayırlı olmasını diliyor, cuma günü idrak edeceğimiz mübarek Kadir Gecenizi, mübarek Ramazan Bayramınızı ve yeni yılınızı tebrik ediyor, Yüce Heyetinize saygılarımı arz ediyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Şandır. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Şandır; süreniz devam ediyor.

MHP GRUBU ADINA MEHMET ŞANDIR (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının tümü üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum; yüce milletimizi ve Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

İçerisinde bulunduğumuz mübarek Ramazan Ayının ve kısa süre sonra idrak edeceğimiz Ramazan Bayramının ve yeni yılın, bütün vatandaşlarımıza, İslam âlemi ve nihayet tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz uzlaşma, hoşgörü ve barışı esas alan sevgi ve kardeşlik ikliminin, birlikte yaşamaktan başka alternatiflere sahip olmadığımız dünyamıza ve özellikle ülkemize egemen olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe kanunu tasarısının hazırlanmasında emeği geçen herkese, Grubumuz adına Sayın Oktay Vural teşekkür etti; ben de, bu teşekkürlere yürekten katılıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı üzerinde, Sayın Maliye Bakanımızın isabetle ifade ettikleri "bütçe hakkı" temelinde konuşma yapmak istiyorum. Meclisimizin, millet adına, devletin izlemeyi amaçladığı ve planladığı sosyoekonomik politikaları tartışması, müzakere etmesi ve ulaştığı sonuçları bir kanun disiplinine bağlayarak yürütmeye talimatlaması hakkıdır bütçe hakkı. Bu hakkın kullanılması bağlamında, bütçe görüşmeleri, ülkemizin ve vatandaşlarımızın içerisinde bulunduğu durumun, muhatap olduğu sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geniş bir perspektifle tartışılmasına imkân sağlaması bakımından önem arz etmektedir. Bu itibarla, konuşmamda, içinde bulunduğumuz çağın siyasi, sosyal ve ekonomik alandaki temel özelliklerinin genel bir değerlendirmesini yapmaya çalışacağım. Müteakiben, zaman kalırsa, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının makro ekonomik göstergelerinin analiziyle sürdürmeye çalışacağım.

Değerli milletvekilleri, benden önce konuşan Grup Başkanvekili arkadaşımız, gerçekten, çok güzel bir örnek ortaya koydu. Muhalefete muhalefet yaptı; bütçe rakamlarını, geriye dönük, mukayeseli olarak ortaya koydu ve bugün içinde bulunduğumuz ve özellikle muhalefetin, bir kısım çevrelerin ısrarla şikâyetlendiği bugünkü halimizin nerelerden kaynaklandığını rakamlarla ifade etti.

Ben, daha çok, bugün içinde bulunduğumuz durumun, global düzeyde, küresel düzeyde sebeplerini ifade etmeye çalışacağım. Tabii, bu bütçe görüşmelerinin buna imkân vermesi, son noktada bir tahlil yapılmasına, bir analiz yapılmasına ve çözüm önerileri, teklifleri getirilmesine bir imkân vermesi beklenirdi. Gelenek de buydu; ama, burada, maalesef, bazı muhalefet sözcüleri, bunu, günlük politikanın hafifliğinde, gündemi istismar ederek, gerçekten, çok kötü kullanmışlardır.

Ben, yine sormak istiyorum burada; yapılan konuşmalarla, acaba, bizi izleyen millete hangi umutları verdik, hangi projeleri teklif ettik?

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Siz vereceksiniz, biz değil.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) - Hükümete "çekin, gidin" diyorsunuz. Nedir teklifiniz? Altı ayda bu sorunları çözeceğinizi söylüyorsunuz. Siz, milleti gerçekten, anlamaz, bilmez mi zannediyorsunuz?..

Dolayısıyla, ben, kaçırılmış bir fırsat olarak görüyorum, muhalefet açısından, bütçe görüşmelerini. Bunun için, müsaadenizle, içinde bulunduğumuz çağın küresel değerleri ve küresel anlamıyla, ülkemizi, ülkemizin içinde bulunduğu sorunları arz etmeye, bir tahlil yapmaya çalışacağım.

Başdöndürücü gelişme ve değişmelerin yaşanmakta olduğu yeni bir yüzyılın başlangıcında bulunmaktayız. Sorunlarla dolu sancılı bir yüzyılın mirasçısı olan çağımızı anlayabilmek için, geçen yüzyılı kısaca hatırlatmakta yarar görmekteyim.

Bilindiği üzere, 20 nci Yüzyılda, milyonlarca insanın hayatını kaybettiği, insanlık tarihinin en acılı iki büyük dünya savaşı yaşanmış; faşizm ve komünizm gibi, temel hak ve hürriyetler ile insan haysiyetini dikkate almayan rejimler yıkılmış; bir taraftan, millî devlet ve milliyetçilik olgusu güçlenirken, diğer yandan, sınırların kaldırılması nihaî amacını öngören yeni birlik ve oluşumlar ortaya çıkmıştır.

İnsan emeğinden ve doğal kaynak sömürsünden beslenen vahşi kapitalizm ise, yüzyılın sonuna doğru evrim geçirmek zorunda kalarak, sevimli bir çehreyle mevcudiyetinin devamını sürdürme gayretine girişmiştir.

Soğuk savaş döneminin kapanması, doğal kaynakların aşırı kullanımının getirdiği sorunlar ve özellikle bilgisayar ve iletişim başta olmak üzere teknolojik alanda sağlanan hızlı gelişmeler, yeni bir dünya düzeninin oluşumunu zarurî kılmıştır. Küreselleşme olarak tanımlanan bu olgu, 20 nci Yüzyıldan 21 inci Yüzyıla intikal eden ve üzerinde önemle durulması gereken bir süreç olarak karşımıza çıkmış bulunmaktadır.

Küreselleşme olgusu, ulusların, toplumların ve fertlerin hayatında siyasi, sosyal ve ekonomik ilişkiler bağlamında büyük değişiklikler yapmış, yeni normlar getirmiş ve yeni değer yargıları geliştirmiş ise de, kendine özgü birçok problemi de beraberinde taşımıştır.

Küreselleşme olgusunun, bildiğiniz gibi, üç temel dinamiğini kavramadan ne bugünü ne de geleceği tanzim edebilme imkânına sahip olmadığımız açıktır. Bu dinamiklerden birincisi, sosyoekonomik hayatımızdaki köklü değişikliklerdir. İkincisi, bilgi teknolojilerinin üretimden iletişime kadar hayatımızın her alanına nüfuz etmesiyle meydana gelen değişimlerdir. Üçüncüsü ise, çağımızın alternatifsiz yönetim sistemi olan demokrasilerde, birey, aile, toplum ve devlet ilişkilerini belirleyen esas unsurun temel hak ve özgürlükler ile hukukun üstünlüğü ilkesi olduğunun, artık genel kabul görmeye başlaması olarak ifade edebiliriz. Yine, bu süreç, her alanda acımasız bir rekabet ve işbirliğinin birlikte geliştiği kaos ve düzenin, dengenin çok ince bir çizgiyle ayrıldığı evrensel bir iklim yaratmıştır.

Günümüzde, bu sürecin işleyişine bakıldığında, maalesef, dünün emperyalizmi veya vahşi kapitalizmi kadar gayri adil olduğu göze çarpmaktadır. Bundan yirmi yıl önce gezegenimizde 1 milyar yoksul insan varken, günümüzde bu sayı 2 milyara ulaşmıştır.

Bu gelişmeler sonucunda, dünya ülkeleri birtakım tasniflere tabi tutulmaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinde hazırlanan dünya teknoloji haritasına göre, ülkemiz, teknolojiyi, üretimde ve tüketimde kullanabilen kesimlerin bulunmasına karşılık, bu haritada, teknolojide dışlanmış ülkeler arasında gösterilmektedir.

Özet olarak söylemek gerekirse, sermaye, teknoloji ve bilginin yanında yoksulluk da küreselleşmiş, küresel ekonomiye uyum sağlayamayan veya ona entegre olamayan ekonomiler, ülkeler, birçok sorun yaşamaya, ekonomiler batmaya mahkûm hale gelmiştir.

21 inci Yüzyılın, gerçekten, demokrasi ve insan hakları yüzyılı olabilmesi için, küreselleşmeye, yardımlaşma ve dayanışma, adalet kavramlarının da uluslararası bir sorumluluk anlayışıyla ele alındığı daha bir insanî boyut kazandırılmak, bir zorunluluk haline gelmiştir. Bilim ve teknolojinin insanlığın ortak mirası olduğu dikkate alınarak, teknolojik imkânlar, sadece sahipleri yararına değil, tüm insanların yararına kullanılmalı ve insan hakları kavramı, bireysel hak ve özgür-

İlklerle sınırlandırılmamalı, çevre ve gelecek kuşak hakları da dikkate alınarak, temiz, yaşanabilir ve korunmuş bir çevrenin, gelecek nesillere intikali sağlanmak mecburiyetindedir. İşte, o zaman, yeni yüzyıl, yıkıcı bir ekonomik ve teknolojik savaşı değil, beşerî sorumlulukların gözardı edilmediği, sürdürülebilir bir yaşa dönüşecektir. İşte, o zaman, insan, küreselleşmenin kölesi değil, efendisi olabilecektir.

Ülkemizin, yeni dünya düzenine ve yeni ekonomiye uyum açısından en önemli avantajlarından biri, coğrafyamızın jeopolitik konumudur; bir diğeri, genç nüfusumuzdur; bir diğeri, tecrübe birikimimizdir; ama, şunu ifade etmek lazım; bunlardan faydalanabilmek, genç nüfusumuzun, çağın gerektirdiği donanımına sahip nitelikli insan kaynağına dönüştürülmesini, eğitime, bilime ve bilimsel araştırmalara daha fazla kaynak ayrılmasını, yine önümüze bir zorunluluk olarak getirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, küresel olguda oluşan tüm değerlere ve tüm kurumlara, bugüne kadar içinde yer aldığı her oluşuma, tüm vecibelerini yerine getirerek katılmış bulunmaktadır. Biliyorsunuz, ülkemizi ve ülkemizin içinde bulunduğu durumu kuşatan, küresel düzeyde birtakım gelişmeler bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, 6-8 Eylül 2000 tarihinde New York'ta yapılan Milenyum Zirvesinde, küresel yönetim etiği oluşturma maksadıyla toplanan dünya milletlerinin tespit ettiği kriterlerdir. Bir diğeri, Avrupa Birliğinin Maastricht ekonomik kriterleri, Kopenhag siyasi kriterleri, Helsinki Zirvesi kararları ve Katılım Ortaklığı Belgesindeki hususlardır. Bunlar, ülkemizi kuşatan ve bizim de kabullenmeyi taahhüt ettiğimiz şartlardır.

Bir diğer küresel platform ise, dünyanın gelişmiş ülkelerinin ve -sevinererek ifade etmek gerekirse- ülkemizin de içinde bulunduğu G-20'ler dediğimiz oluşumdur. Bu oluşumun da, küresel ekonomiye ve küresel siyasete dikte ettirdiği birtakım kriterler bulunmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; küresel süreçte uyum sağlamak esastır, günümüzün "olmazsa olmaz" şartıdır. Üyesi olduğumuz ve sözleşmelerini kabul ettiğimiz evrensel değerleri reddetmeden, bize ait, bizi biz yapan, vazgeçilmezleri ve tartışılmazları, öncelikle, hep beraber, birlikte ifade etmemiz gerekir. Ekonomik, siyasi ve kültürel anlamda küreselleşme, millî kimlik vasıflarının ortadan kalkmasına sebep olmamalıdır. İnsanlık ailesi bütünü içinde milliyetçilikler, ortak medeniyetimizi, insanlığın ortak medeniyetini besleyen zenginlikler olmalıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Avrupa Birliğinin dikte ettirdiği ortak yaşam kriterlerini ve Amerika Birleşik Devletleriyle oluşturduğumuz stratejik ortaklığın Türkiye'ye yüklediği bölgesel sorumlulukları yüklenmeye "evet" diyoruz. Çağdaş değerlerin ve küresel değerlerin bize yüklediği tüm sorumluluklara ve bu sorumlulukların getirdiği değişim taleplerine "evet" diyoruz. Her ölçekte, her anlamda bunları tartışmaya da "evet" diyoruz.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, 18 Nisan seçimlerinde halkımıza söz verdik. "Bir şey değişecek, her şey değişecek" dedik. Değişim, değişim içinde gelişim, Milliyetçi Hareket Partisinin artık kimliğidir veya bir diğer deyişle, değişim ve değişim içinde gelişimin adresi artık Milliyetçi Hareket Partisidir.

Bizi, derin devletin, kutsal devletin siyasi ayağı olmakla suçlayan dar görüşlü çevreler, muhtemelen, toplumla ve yüzyılla yaptığımız bu sözleşmeden ürktüler. Yaptığımız bu sözleşmeden ürkemelerine, aslında, hiç gerek yok. Halkla mutabakatımızdan korktular. Siyasal merkezin Milliyetçi Hareket Partisiyle bütünleşmesine, kendileri açısından bir gelecek kalmadığı endişesiyle itiraz ettiler. Asılsız, tutarsız, ölçsüz suçlamalar yaptılar. Evet, değişim içinde gelişim, Milliyetçi Hareket Partisinin topluma vaadidir, gelecekle ilgili iddiası ve sorumluluğudur. Bu gelişmeyi, bu değişmeyi, biz, ülkemizin bugünkü sorunlarının çözümünde peşinen kabul edilmesi gereken bir olgu olarak görüyoruz ve milletimizin dikkatine sunuyoruz.

Yüzelli yıldır tartışılan, ancak, bir türlü sonu gelmeyen sistem arayışları da dahil, geliniz, her şeyi yeniden tartışıp, yeniden tanzim edelim. Ancak, bunu yapmadan önce bir çerçeve çizelim. Vazgeçilmez, tartışılmaz kavramlarda bir mutabakat sağlayalım. Unutmayalım, Büyük Atatürk'ün bize emanet ettiği cumhuriyetin bizzat kendisi, en büyük toplumsal mutabakatımızdır. Bu mutabakatta, Türkiye'de yaşayan herkes, eşitlik temelinde vatandaş değil midir? Geliniz, geçmiş günah ve komplekslerimizden kurtularak, hep beraber, yeniyi birlikte tanzim edelim; bunun için yapılması gereken ne ise, onu yapalım; ancak, öncelikle, vazgeçilmezlerimizi birlikte ifade edelim.

Anayasamızın başlangıcında belirtilen hususları, müsaadenizle arz etmek istiyorum: Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir. Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Millî Marşı "İstiklal Marşı"dır. Başkenti Ankara'dır. Bunlara itiraz eden var mıdır? Varsa, yenileyelim, tekrarlayalım.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bunları, hiçbir hal ve şartta, hiç kimseye tartışmayız. Bunlar için, herkesle, her mücadeleye varız; ancak, bunun dışında, ülkemizin ve halkımızın yararına gördüğümüz her şeyi, her zeminde tartışmaya açtığımız.

Avrupa Birliğinin, bize göre, bizden istediği, anadilde yayın ve eğitim talebi, aşama aşama, bir millî dil ve kültür oluşturmaktır. Bu, özerklik ve müstakil devlete varan bir oluşumun ilk basamaklarıdır. Bunun, birçok mahfilde ifade edildiğini biliyoruz. "Korkuya gerek yok. Millî bütünlüğümüze bir zarar gelmez" deniliyor. Bunu söyleyenler, iyiniyetli de olabilirler; ancak, cehenneme giden yollar iyiniyet taşlarıyla döşenmiştir. Kürtçe televizyon yayını savunular, birçok Kürtçe lehçeden ortak bir Kürt dili yaratma düşüncesine hizmet ettiklerinin farkında değiller mi? Yayında kullanılacak lehçe, diğer lehçeleri kullananlar için anadil mi sayılacaktır? Türkçeyi kullanmadan yayın hayatını sürdüremeyen bölücü yayınları niçin görmezlikten geliyoruz? Yoksa, bu bir meşruiyet mücadelesi midir? PKK'nın siyasallaşma politikalarına katkı sağlayacak böyle bir talebe sonuna kadar karşı çıkacağız. Kimse aslımı inkâr etmesin, anasından öğrendiği dili de unutmasın; ancak, devlet eliyle bir dil ve millet yaratılmasını kimse bizden beklemesin. Yaşar Kemal "Kürt asıllı Türk olmak, kime züldür? Ben, Kürt asıllı bir Türk yazarım" diyor. Bunu kendine zül görenler bunu kabul etmek istemiyorlarsa, onlarla paylaşacak hiçbir şeyimiz yoktur. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu hususları birlikte düşünmeden, birlikte tekrar etmeden, içinde bulunduğumuz problemleri doğru algılamak, yeterince algılamak, çözüm yollarını doğru bulmak çok mümkün değildir diye düşünüyorum. Biliyorum, ülkemizin, günü belirleyen birçok sorunu da var. Siyaseten, bunların üzerinde de durulması gerekiyor. Ancak, bir şey söylemek lazım. Hükümetimiz işbaşındadır. Hükümet istikrarı, siyasi istikrar, her zamankinden çok daha fazla güçlü olarak devam etmektedir. Sorunlar vardır; ama, sorunların muhatabı da vardır. Dolayısıyla, küresel gelişmeyi yok saymadan, küresel gelişmenin bize dikte ettirdiği şartları, mecburiyetleri yok saymadan ülkemizin içinde bulunduğu tüm sorunlara, milletimizin katılımıyla, Meclisimizin katılımıyla mutlaka çözüm bulunacaktır ve bu hükümetimiz de bu çözümleri bulmakta muktedirdir, yeterlidir.

Bütçemizle ilgili, sayın konuşmacıların birçok değerlendirmesi oldu, benim de hazırladığım birçok şeyler var; ancak, zaman kalmadığı için çok fazla ifade etme imkânım yok; ancak, şunu söylemek lazım: Özellikle, bu hükümetin iki yıl içerisinde yapısal düzeyde gerçekleştirdiği reformları, ümit ederim ki, Sayın Bakanımız, bir daha burada tekrarlayacaktır ve bu yapısal yeni düzenlemeler, geleceğin tanziminde, reform düzeyinde yeniyi tanzim etmekte bize gereken gücü verecektir. Buna bütün samimiyetimizle inanıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, biz, 21 inci Yüzyılın vizyonunda sorumluluklarımızın idarindeyiz. Ülkemizin, toplumumuzun, milletimizin sorunlarının çözümü için tüm katkılarımızı, tüm komplekslerimizden arnarak, bütün gayretimizle vereceğimizi ifade ediyorum.

Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Şandır.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Sayın Aydın Tümen. (DSP sıralarından alkışlar)

Yalnız, süremiz, ancak bir konuşmacı arkadaşın konuşması için yeterli; onu önceden söyleyeyim.

Buyurun Sayın Tümen.

DSP GRUBU ADINA AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmanın başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2001 yılı bütçesi görüşmelerinde 10 uncu günü tamamlamış durumdayız. Bütçenin başlangıcından itibaren geçen bu 10 günlük süreç içerisinde, çok değerli konuşmacılar, çok değerli fikirlerini, katkılarını, esirgmeden bu kürsüden sunmuşlardır.

Sayın milletvekilleri, konuşmanın metinden yapılması veya irticalen yapılması önemli değildir. Önemli olan, konuşmanın doğru olması, yansız olması ve gerçeklerin çarpıtılmamasıdır.

Sabahki konuşmada, Sayın Çiller, şampiyonluklarından bahsetti bu hükümetin. Evet, çalışmada şampiyon; bunu, bütün dünya kabul ediyor. Bu hükümet, icraatlarında şampiyon; bunu, herkes kabul ediyor. Parlamentoyu çalıştırmada şampiyon; bunu, herkes kabul ediyor; ama, Sayın Çiller, yıllık enflasyonun yüzde 149 olduğu dönemde şampiyon, bir aylık enflasyonun yüzde 32 olduğu dönemde şampiyon ve yine aynı dönemde, eksi 6,1 büyümeyle şampiyon. İşte, şampiyonluklar bunlar. (DSP sıralarından alkışlar)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Terörlü bastırmada da şampiyon...

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Peki, o şampiyon oldukları dönemde, ne vardı; bir dünya krizi mi vardı, bir Asya krizi mi vardı? Durup dururken, bu ülkeyi bir krize sürükleyip, daha sonradan da, böyle şampiyonlukları bütün ülkeye gösterdiniz. Sizleri tebrik ediyorum.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, sizinkiler eksik kaldı.

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Bir diğer konu: "Sürekli vergi getiriyorsunuz" ve sonra da "biz, gelip, altı ayda her şeyi düzeltiriz" diyorlar. Sizin şoförlüğünüzü gayet iyi biliyor bu vatandaş. Hatta ve de diyorsunuz ki: Biz, bu direksiyonu kırarız. Kırarsınız; bunu, vatandaş da biliyor (DSP sıralarından alkışlar) ve daha başka neleri kıldığımızı, vatandaş çok daha iyi biliyor.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Biz, 78'i de 74'ü de unutmadık.

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Yıl 1994; ekonomik denge ve net aktif vergisi... Biz getirmedik diyorsunuz hiçbir şey.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Yolsuzluklardan bahsedin.

AYDIN TÜMEN (Devamla) - 4 Mayıs 1994'te... Bunları siz getirdiniz.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Rüşvetten bahsedin.

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Biz icat etmedik bunları.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sizin eseriniz...

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlarım...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Banka soygunlarından bahsedin. (DSP sıralarından gürültüler)

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Bilindiği gibi, bütçeler...

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - İstanbul Bankasından mı bahsedelim?!

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen...

AYDIN TÜMEN (Devamla) - Bilindiği gibi, bütçeler, gelecek bir yıllık dönemde, hükümetlerin yapacağı harcamalar ve toplayacağı gelirlerle ilgili olarak, Parlamento tarafından hükümetlerin yetkili kılınmasını ifade eden yasalardır. Bütün yasalarda olduğu gibi bütçe yasaları da, Yüce Meclisin, dolayısıyla Türk Ulusunun iradesini ifade eden belgelerdir. Bu anlamda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleri ve halkımızın temsilcileri olarak bizlerin sorumluluğunun, kısa vadeli, dar görüşlü ya da siyasi polemige dönük düşüncelere kapılmadan, halkımızın bize duyduğu güvene ve bizlere verdiği yetkiye uygun hareket etmek olduğunu unutmamalıyız. Bu nedenle, bütçe hakkı temelinde, Yüce Meclis çatısı altında yapacağımız tartışmaların, ulus olarak hepimizi yakından ilgilendiren 2001 yılı bütçesinin şekillenmesine olumlu katkılarda bulunacağına içtenlikle inanmaktayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2001 yılı bütçesi, 57 nci hükümetin hazırlayıp, siz değerli milletvekillerinin görüş ve değerlendirmelerine sunduğu ikinci bütçesidir; hükümetin, ödün vermeksizin, kararlılıkla uyguladığı üç yıllık enflasyonla mücadele ve mali uyum programının ikinci dilimini oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra, 2001 yılı bütçesinin, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planının ilk bütçesi olması, bu bütçenin önemini daha da artırmaktadır.

Bu noktada, 2001 yılı bütçesi üzerinde konuşmaya başlamadan önce, yine, 57 nci hükümet tarafından hazırlanan ve uygulanan 2000 yılı bütçesinin değerlendirilmesinin, yöntem olarak daha doğru bir yaklaşım olacağını düşünüyorum. Böylece, hükümetin 2000 yılı bütçesinin uygulamalarıyla ilgili performansını değerlendirebilir ve 2001 yılına ilişkin beklentilerimizi daha sağlıklı şekillendirebiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe tekniği ve uygulaması açısından 2000 yılı bütçesi, son derece olumlu bir performans göstermiştir. Buna yol açan temel etkenleri biliyoruz. En başta, hükümet, hiçbir siyasi gelecek kaygısına kapılmadan, hiçbir popülist düşünceye kapılmadan, IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlarca da desteklenen istikrar programı uygulamasını büyük bir ciddiyetle sürdürmüştür. Hükümet tarafından kararlılıkla sürdürülmekte olan ve esasen, 1999 yılının sonundan itibaren uygulamaya konulan enflasyonla mücadele ve mali uyum programının hedeflerinden biri ve en önemlisi, son yirmibeş yıllık dönemde, ülkemiz veya halkımızın en önemli sorunu olan kronik yüksek enflasyonun kaynağını teşkil eden kamu açıklarının önlenmesi ve kamu finansman dengesinin sağlanmasıdır. Bu programın uygulanması sonucunda, Türk ekonomisi ve kamu maliyesinin sağlıklı bir yapıya kavuşacağına, bu yapının kalıcı ve sağlam bir denge durumunu ifade edeceğine inanıyoruz.

57 nci hükümet, halen ödün vermeksizin uygulamasını sürdürdüğü ekonomik programla hem büyümeyi hem de istikrarı birlikte götürmeyi hedeflemiş ve bunu, 2000 yılı içinde başarmıştır. 2000 yılında, temel ekonomik büyüklüklere ilişkin en son gerçekleşme tahminlerine baktığımızda, büyüme oranının yüzde 6 ve tüketici fiyatlarındaki artış oranının da yüzde 35'ler düzeyinde olduğunu görmekteyiz. Bu rakamlar, bize, 2000 yılında tatmin edici düzeyde bir ekonomik büyüme sağlanırken, aynı anda enflasyonunun da aşağıya çekileceğini ifade etmektedir.

2000 yılı bütçesi, faiz ödemeleri hariç, gelir-gider dengesinde gayri safi milli hâsılının yüzde 5,6'sı oranında fazla vererek içborç stokunun gayri safi milli hâsılaya oranını azaltmayı, kamu açıklarının piyasalardaki baskısını hafifletmeyi ve reel faiz oranlarını makul düzeylere düşürmeyi öngörmüştü. 2000 yılı gerçekleşme tahminleri, bu konuda, başlangıçtaki hedefin ötesinde bir iyileşme sağladığını ve faiz dışı bütçe açığının henüz yıl bitmeden gayri safi milli hâsılının yüzde 7 oranını aştığını göstermektedir.

2000 yılında, ekonomik programın bir devamı olarak para politikaları da buna göre belirlenmiş ve Merkez Bankasının döviz girişi olmadan para arzını artırmaması esas alınmıştır. 2000 yılı için oluşturulan döviz sepetinin değeri günlük olarak açıklanarak, ekonomide yer alan birimlerin önlerini görmeleri, orta ve uzun dönemde tahmin ve yapılanma yapabilmeleri sağlanmıştır. Programın iç ve dış çevrelerde kabul görmesi ve destek bulması, ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu dış borçlanmanın yapılabilmesine olanak vermiş; böylece, piyasa faiz oranlarının hızla düşmesi, reel ekonominin asli faaliyetlere dönmesi sağlanmış ve kapasite kullanımı ve üretim bir önceki yıla göre artış göstermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümet, enflasyonla mücadele programı çerçevesinde önemli ve ciddi adımlar atmış, bu konudaki siyasal kararlılığını devam ettirmiştir. Hükümet, bu yöndeki çabalarının başarıya ulaşmaması halinde ülkemiz ve halkımız açısından doğacak zararın bilincindedir ve sorumluluğunu bilmektedir. Aksi halde, kronik yüksek enflasyonun yol açtığı ekonomik ve sosyal dokudaki tahribat ağırlaşarak devam edecek, işsizlik artacak, ekonominin büyüme hızı düşecek ve gelir dağılımındaki dengesizlikler daha da artacaktır.

Globalleşen bir dünyada, ülkeler arasındaki ekonomik rekabetin, ülkelerin üretici güçlerinin kararlılık ve verimlilik düzeyleriyle belirlendiği, artık, herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Yüksek enflasyon olgusu ise, işletmeleri, uzun dönemli tahminler ve planlar yapma yeteneğinden yoksun kılarak, bunları kısa vadeye hapsedmekte, ekonomik aktörlerin, dolayısıyla, ülkelerin uluslararası ticaret alanında rekabet yeteneğini ortadan kaldırmaktadır.

57 nci hükümetin bu konudaki kararlı tutumuyla, enflasyon, uzun yıllardan beri ilk defa, 75-85 arasındaki bir denge seviyesinden, yüzde 35'ler civarındaki bir dengeye doğru gerilemiştir. Enflasyondaki bu düşüş seyri, hükümetimizin ve uygulamaya konulan ekonomik istikrar programının başarılı bir sonucu olarak kaydedilmelidir. Ancak, dünya petrol fiyatlarında beklenmedik yükseliş, ülkemiz ekonomisindeki canlanma ile faizlerdeki gerilemenin getirdiği talep artışı nedenleriyle, 2000 yılı sonu için hedeflenen enflasyon oranının tutturulması mümkün olmamıştır. Ancak, biliyoruz ki, petrol fiyatlarındaki artıştan dolayı, dünyanın pek çok ülkesi de enflasyon hedeflerini revize etmek zorunda kalmışlardır.

Her şeye rağmen, enflasyonda bugün gelinen nokta itibarıyla baktığımızda, son on dört yılın en düşük enflasyon oranının yakalandığını görüyoruz. Ülkemizde uzun yıllardan beri ilk defa yaşanan bu kararlılığın sonucu olarak, uzun dönemli yüksek kronik enflasyon olgusu, bugün, ciddi bir düşüş eğilimi içine girmiştir. Bu mücadelede toplumun tüm kesimlerinden gelen destek, mücadelenin bu çizgiye ulaşmasında, şüphesiz, gözardı edilmemesi gereken bir unsurdur. Hükümetimiz, karar ve uygulamalarıyla halkımıza güven telkin etmeyi başarmış ve karşılığını da almıştır. Enflasyon oranında 2000 yılında yaşanan bu düşüş, bir süre sonra, halkımız tarafından, cebinde, mutfağında ve pazarında hissedilecektir. Nihai amacı halkımızın mutluluğunu ve refahını sağlamak olan ekonomik istikrar programını kararlılıkla sürdüren hükümetimiz, enflasyon oranını tek haneli rakamlara indirme konusunda azimli ve ısrarlıdır.

Enflasyonun dstrlmesi, kamu finansmanının güçlendirilmesi ve ekonomik büyümenin hızlandırılması alanlarında başarılı olan ekonomik programın, başarı ve devamı konusunda, son zamanlarda birtakım Şüphe ve kaygıların ortaya çıktığı görülmektedir. Esasen, mali piyasalarda geçen iki u hafta boyunca yaşanan yüksek dalgalanmadan kaynaklanan bu tereddüt ortamının giderilmesi için, hükümet, süratle gerekli önlemleri almıştır. Bu çerçevede, bankacılık sektörünün güçlendirilmesi, döviz girişlerinin artırılması ve enflasyondaki düşüşün hızlandırılması amacıyla kapsamlı bir tedbirler paketi uygulamaya konulmuştur. Finans sektöründe ortaya çıkan bu olumsuz gelişmeler veya karşılaşılan glkler, IMF tarafından miktarı 10 milyar doları aşan bir finansman desteği de sağlanarak, hızla aşılmıştır.

Uluslararası kuruluşlardan sağlanan bu destek, bu kuruluşların, ülke ekonomisine, hükümete ve ekonomik program erevesi içinde yürütülen politikalara duydukları güvenin bir kez daha teyit edilmesi olarak değerlendirilmelidir. Programın uygulandığı geçen bir yıl içinde elde edilen başarılar ve kaydedilen olumlu gelişmeler, Şüphesiz, uluslararası desteğin hemen harekete geçmesinde en önemli rolü oynamıştır. Sonuç itibariyle, hükümetimiz ve uygulamaya koyduğu ekonomik program, bu sınavdan başarıyla ve güçlenerek çıkmıştır. Yaşanan bu olayda alınması gereken derslerin alındığına ve tecrübe hanesine kaydedildiğine, programın uygulanması konusundaki kararlılığın artarak ve tavizsiz süreceğine kimsenin Őüphesi olmamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde, yurtiçi tasarrufların yetersiz kalması nedeniyle, dışarıdan kaynak bulmaya ihtiyaımız vardır. Eğer ihtiyaımız olan dışkaynakları yeterli miktarlarda bulamazsak, başta, borç, anapara ve faiz ödemeleri olmak üzere, kamu kesiminin finansmanında sınırlı olan ikaynağa başvurulmaktadır. Bu durum ise, bir taraftan piyasa faiz oranlarını yükseltirken, diğer taraftan reel ekonominin finansman ihtiyaının karşılanmasını güçleştirmekte, sınırlı miktardaki ikaynağın maliyetini yükselterek, enflasyonu körüklemektedir.

Dışkaynak temini ise, mali piyasalardaki kamu baskısını azaltarak, reel ekonomiye ihtiyaı olan kaynağı bulabilmesine imkân yaratmakta, faiz oranlarını düşürerek, maliyetlerin ve enflasyonun gerilemesine zemin hazırlamaktadır. Nitekim, uygulanan ekonomik program, bu alandaki olumlu etkilerini göstermeye başlamış ve yıllardır net dışborç ödeyeceği olan ülkemize dışkaynak girişi başlamış ve ülkemiz, net dış borlanıcı konumuna gelmiştir.

2000 yılı bütçesinin finansmanı için, yılbaşından bu yana, programlanan miktarın da üzerinde, 7,5 milyar dolar dış borçlanma gerçekleştirilmiştir. İlk defa, dolar piyasasında 30 yıl, euro piyasasında ise 10 yıl vadeli tahvil ihracı yapılmış; böylece, dış borçların vadesi uzatılmış, borçlanma maliyeti de geçen yıllara göre önemli oranda düşürülmüştür. Uygulamaya konulan istikrar programı kapsamında sağlanan dış kaynakların ülkemiz ekonomisine girişiyle birlikte piyasa faizleri hızla dşmş ve bu gelişmeye bağlı olarak kamu borçlanma maliyetlerinin de önemli oranda düşmesi sağlanmıştır. Bütün bu olumlu gelişmeler, bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde, kamu finansmanı alanında hem ciddi bir faiz tasarrufuna hem de bütçe dengelerinde faizdışı fazla hedefinin aşılmasına imkân vermiştir. Bütçenin faiz baskısından çıkarılarak sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasında önemli bir mesafe alınmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Şimdi, sizlere 57 nci hkmetimizin öncülüğünde bugüne kadar gerçekleştirilen ve u yıllık ekonomik programın başarıları açısından büyük önem taşıyan yapısal reformları, kısa cümlelerle hatırlatmak istiyorum.

Sosyal güvenlik sisteminin finansman yapısını ve dengesini sağlamlaştırmayı amaçlayan yasal değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Nitekim, sosyal güvenlik yasasında yapılan bu değişiklikler olumlu etkilerini göstermiş ve 2000 yılının haziran ayından itibaren ilk defa Sosyal Sigortalar Kurumu Hazinesinden yardım alma ihtiyaı duymamıştır. Bütçe dengesini de olumlu etkileyen bu gelişme, önemli bir gelişme olarak değerlendirilmelidir.

Kamu mali yönetiminde de, bütçe uygulamasında disiplinin ve saydamlığın sağlanması amacıyla, 24 bütçe içi ve 3 bütçe dışı olmak üzere toplam 27 fon kapatılmıştır.

Uluslararası tahkimle ilgili anayasa değişikliğinden sonra, ilgili kanunlarda da gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

İletişim ve enerji sektörlerinde devlet imtiyazına son veren yasal değişiklik yapılmış ve Türk Telekomun Türk Ticaret Kanununa tabi özel bir şirket olarak faaliyet göstermesi sağlanmış; ayrıca, Telekomünikasyon Kurulu adıyla, düzenleyici yetkilere sahip bir kurul oluşturulmuştur.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kurularak faaliyete geçirilmiş; böylece, bankaların denetim ve gözetimi, olası politik baskılardan uzak, bağımsız bir kuruluşa verilmiştir.

Ülkemiz tarımını ve tarımsal destekleme politikalarını daha etkin ve verimli hale getirerek üretimde devamlılığı ve üretici gelirlerinde istikrarı sağlayacak tarımsal sistemin yeniden yapılandırılmasını gerçekleştirmek üzere, Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulu oluşturulmuştur.

Devletimiz tarafından verilen tarımsal desteklerin, aracılara değil, doğrudan üreticilere ulaşmasına imkân sağlayacak olan doğrudan gelir desteği uygulaması için hazırlıklar tamamlanmış ve deneme amaçlı uygulamalara başlanmıştır.

Kamu bankalarının özleştirilerek üç yıl içerisinde özelleştirmeye hazır hale getirilmesini öngören yasa yürürlüğe girmiştir. Bütün bu düzenlemeleri ve uygulamalarıyla, hükümetimiz, yapısal değişikliklere verdiği önemi ve bunların gerçekleştirilmesindeki kararlılığını ortaya koymuş bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uygulanan ekonomik istikrar programının başarıya ulaşması için, bütçede öngörülen hedefler büyük önem taşımaktadır. Hükümetimizin temel amacı, enflasyonu düşürüp, sağlıklı bir kamu finansman dengesiyle sürekli gelişme ve refah artışı sağlamaktır. Bu amaca ulaşmak için, üzerimize düşen sorumluluklardan kaçmadan, çıkarlarımızın ve geleceğimizin ortak olduğu bilinciyle, birlikte hareket etmek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

Hükümetimiz, devletin asli gelirinin ve en sağlam finansman kaynağının vergiler olduğunun bilincinde hareket ederek, vergi sisteminde etkinlik ve verimliliği artırmak ve kayıtdışı ekonominin kayda alınmasını sağlayarak vergi tabanının genişletilmesi çalışmalarına aralıksız devam etmektedir. Kayıtdışı ekonominin önlenmesi amacıyla, yurt çapında yapılan yaygın ve yoğun vergi denetimleri aralıksız sürdürülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamı bitirmeden önce, gözden kaçabileceğini düşündüğüm, ancak, son derece önemli gelişmeleri yansıttığına inandığım bazı hususları, özette dikkatlerinize sunmak istiyorum.

2001 yılı bütçesinin öngörülleri çerçevesinde, öngörümüzdeki bir yıllık süre içerisinde faiz giderlerinin gayri safi millî hâsılaya oranı yüzde 17'den yüzde 11'e; vergi gelirlerinin nispeti yüzde 88'den yüzde 52'ye, bütçe giderleri içerisindeki payı yüzde 45'ten yüzde 34'e çekilmiştir. Bütçe açığının gayri safi millî hâsılaya oranı yüzde 11'den yüzde 3,4'e düşürülmektedir. Bu gelişmeler, kamu maliyesinin, yıllardır özlünen bir yapıya dönüşmekte olduğunu açık bir biçimde ortaya koymaktadır.

2000 yılı bütçesi, mali politikalar açısından, ekonomik istikrar programı hedefinin üzerinde olumlu gelişme göstermiştir. 2000 yılı bütçesinin gelir hedefleri ve faiz dışı fazla miktarı, öngörülen büyüklükleri ve oranları aşmıştır. 2000 yılı bütçe açığının, başlangıç hedefinin altında gerçekleşmesi beklenmektedir.

2001 yılı bütçesi, üç yıllık ekonomik programın ikinci ve en önemli yılının bütçesi olmasının yanı sıra, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planının da başlangıç yılı bütçesidir. Bu bütçeyle, ülkemiz, uzun vadeli strateji planımızda da tanımlandığı gibi, yapısal dönüşümlerini tamamlamış, istikrarlı ve sürekli büyüme trendini yakalamış, kişi başına geliri Avrupa ülkeleri seviyesinde olan ve dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girmiş güçlü bir dünya devleti olma yönündeki hedeflerine bir adım daha yaklaşmış olacaktır. Bu hedef, bugün, hatırası önünde saygıyla eğildiğimiz ve daima izinde olduğumuz Büyük Atatürk'ün bize gösterdiği çağdaş uygarlık seviyesine ulaşma hedefidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gelinen noktada, ülkemiz, hepimizin geleceği açısından son derece önemli olduğunu düşündüğüm bir sürecin içinde bulunmaktadır. Bu sürecin sonunda, Türkiye'nin önünde iki temel tercih bulunmaktadır. Bunlardan ilki, ülkemizin bir dünya devleti olarak, dünyanın birinci liginde bulunan devletleri arasında saygın yerini, hak ettiğini düşündüğümüz yerini almasıdır. İkincisi ise, en iyi ihtimalle, başladığımız yere geri dönmek olabilir. İnançım odur ki, Türkiye ve Türk halkı, saygın, güçlü ve çağdaş bir dünya devleti olma yönündeki tercihini çoktan yapmıştır. Bu ulusun temsilcileri olarak bizlerin temel sorumluluğu, bu hedefe doğru ilerleyişimizi kolaylaştırmak, bir anlamda, geleceğimizin önünü açmaktan ibarettir.

Bu görev anlayışı ve sorumluluk duygusuyla, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Tümen.

Sayın milletvekilleri, çalışma süremizin sonuna geldik. Bu nedenle, alınan karar gereğince, saat 18.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 15.58

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 18.00

BAŞKAN : Başkanvekili Ali İLİKSOY**KÂTİP ÜYELER : Hüseyin ÇELİK (Van), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 37 nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1.- 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S. Sayısı: 552) (Devam)

2.- 1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/642) (S. Sayısı : 554) (Devam)

3.- 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S. Sayısı:553) (Devam)

4.- 1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S. Sayısı: 555) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesabı Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelerde, Doğru Yol Partisi, Fazilet Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi konuşmalarını tamamlamış, Demokratik Sol Parti adına ilk konuşmacı Sayın Aydın Tümen görüşlerini ifade etmişti.

Şimdi, söz, Demokratik Sol Parti Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Emrehan Halıcı'da.

Buyurun Sayın Halıcı. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 23 dakika.

DSP GRUBU ADINA MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Bütçeler, uygulanacak ekonomik ve sosyal politikaları ortaya koyan ve ülkelerin yarınlarını planlayan en önemli belgelerdir. On gündür, partilerimizin değerli sözcüleri, bütçenin tümü ve detayları üzerinde eleştirilerini ve önerilerini dile getirdiler; hepsine, huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Ben ise, bütçe ve yeni eğilimlerle ilgili olarak, genel bir analiz yapmaya çalışacağım.

2001 yılı bütçesinin iki önemli özelliği bulunuyor: Bunlardan birincisi, hükümet tarafından geçtiğimiz yıl uygulamaya konulan üç yıllık ekonomik programın ikinci yılına ait olması; ikincisi ise, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Programı ve cumhuriyetimizin kuruluşunun 100 üncü yılı olan 2023'te dünyanın ilk on ekonomisi arasına girmeyi hedefleyen uzun vadeli stratejinin, yine, ilk bütçesi olmasıdır.

Bildiginiz gibi, 57 nci hükümet, uygulamaya koyduğu ekonomik programda, enflasyonu kesin olarak düşürmeyi, kamu maliyesini sağlıklı bir yapıya kavuşturmayı, bütçe açıklarını ve faiz giderlerini azaltmayı, ülkemizde yatırımı, üretimi, istihdamı ve ihracatı artırmayı ve yine ekonomik program çerçevesinde, dönem içerisinde yapılacak yapısal reformların desteğiyle de, ekonominin sağlıklı ve istikrarlı bir büyüme ortamına kavuşması hedeflerine dayanmaktadır.

Bu programın en önemli ve en belirgin hedefi enflasyondur. 1970'li yıllardan beri bir türlü yenediğimiz enflasyon belası, ülkemizin ekonomik ve sosyal hayatında, tedavisi çok zor yaralar açmıştır. Üç yılın sonunda enflasyonu tek haneli rakamlara indirme hedefini 2000 yılı bütçesinde açılmış olan hükümetimiz, bu konudaki kararlılığını sürdürmektedir.

Şimdiye kadar birçok hükümet de, tıpkı 57 nci hükümet gibi, enflasyonu temel bir sorun olarak tanımlamış ve mücadele programlarını uygulamaya koymaya çalışmışlardır; ancak, başarılı olamamışlardır. Başarısızlığın nedenini incelememiz gerekir.

Enflasyon, tek başına oluşan bir problem değildir, ekonomideki problemlerin, hastalıkların bir sonucudur. Dolayısıyla, enflasyonla mücadele demek, onu oluşturan ve büyüten problemlerle, koşullarla mücadele etmek demektir.

Ancak, bu mücadele hiç de kolay değildir; kararlılık ister, irade ister, azim ister ve en önemlisi, risk alma cesareti ister.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Bizde var.

MEHMET EMREHAN HALICI (Devamla) - Bunların karşısındaki en büyük engel ise popülizmdir. Şimdiye kadar, iyi niyetle de başlanmış olsa, popülizmin cazibesinden kendini kurtaramayan siyasi iradeler, enflasyonu yenememiş, tam tersi, daha da büyümesine neden olmuşlardır. Enflasyon şampiyonluğu unvanını kazanan kadrolar da, şu an Meclisimizdedir.

Popülizm, ekonominin gerektirdiği kuralları uygulamak yerine, vatandaşa, çok kısa bir süre için bile olsa, sempatik görünecek tavizleri vermek demektir. Devletin tarım ürünlerini ederinin üstünde bir fiyatla satın alması, insanlarımızı genç yaşlarda emeklilik hakkının verilmesi, devletin en önemli gelir kaynağı olan vergi konusunda gerekli düzenlemelerin yapılmaması, vergi ve sigorta borç ve faizlerinin ertelenmesi popülist yaklaşımlara verilebilecek örneklerden bazılarıdır.

Seçim öncesi dönemler, bu yaklaşımların en üst düzeye çıktığı dönemler olmuştur. Siyasetçiler, devletin satın alacağı ürünlerle ilgili âdeta açık artırma yapar gibi fiyat yarıştırmışlardır; ücretlerle ve yatırımlarla ilgili bol keseden sözler vermişlerdir. Kaynağı olmadan verilen sözler ve bu sözlerin yerine getirilmesi, bütçe açığı ve onu takip eden enflasyon demektir.

Yaklaşık otuz yıldır devam eden enflasyon serüvenimiz, bazı vatandaşlarımız ve iş dünyasında da olumsuz alışkanlıkların doğmasına neden olmuştur. Mal ve hizmet üretenler, girdi fiyatlarında bir artış olduğu zaman, kendi fiyatlarına bu artışları, üzerine çoğu zaman yeni bir kâr da ekleyerek otomatik olarak yansıtmışlardır.

Kimi kesimler, kimi insanlarımız, enflasyondan tamamen kurtulmayı hedeflemek yerine, kendi gelirlerinin, enflasyon oranında veya enflasyon oranının üstünde bir oranda artmasına çabalayan bir tutum sergilemişlerdir. Fiyatların ve faizlerin sürekli artması, rant kesimini büyütmüş ve yaygınlaştırmıştır.

Yatırımcıların, yatırım yapmak yerine, faiz geliri elde etmeyi daha kârlı buldukları, hepimizin bildiği bir konudur. Bu faiz ve kâr ortamının kaybolmaması için, bazı çevrelerin enflasyonla mücadele programına direnişleri, maalesef devam etmektedir. Daha acı olan, bu direnişlere bazı siyasi kadroların da destek vermeleridir.

İş çevreleri ve iş dünyasını üst düzeyde temsil eden örgütlerin öneri ve eleştirilerini hükümetimiz saygıyla karşılamakta ve özenle değerlendirmektedir; ancak, aynı özeni ve saygıyı beklemek, hükümetlerin de, tüm siyasetçilerin de hakkıdır. Son günlerde bu örgütlerin yaklaşımları, bu beklentimizden uzak bir görünüm arz etmektedir. Son olarak, İstanbul Ticaret Odası Başkanlığı sıfatını taşıyan Mehmet Yıldırım adındaki kişi, kendisini ve kurumunu zor durumda bırakan talihsiz ve sorumsuz beyanlarda bulunmuştur. İçerik olarak ele alındığında, hitap, üslup, mantık ilişkisi ve anlam bütünlüğü açısından değerlendirildiğinde sadece mizah malzemesi olabilecek bu konuşmayı ve konuşmacıyı, ülkemizin en büyük ticaret odası başkanlığı sıfatıyla yapıldığı için bu kurumun değerli üyelerinin ve kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

Milletvekillerini belirlemek, yani seçmek, tüm milletimizin hakkıdır; ancak, hükümetleri ve onun yapısını belirlemek Parlatmentonun görevidir. Bunun dışındaki beklentiler, ararejim arayışından başka bir şey değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enflasyonla mücadelenin sıkıntılı bir dönem sonunda başarılacağı ve her kesimin fedakârlık yapmak zorunda kalacağı, hükümetimiz ve yetkililer tarafından çok kez dile getirilmiştir. Bu fedakârlıklara bir yıldır katlanıyoruz ve hedefe doğru önemli ilerlemeler kaydetmiş durumdayız. Hal böyleyken, bu programa karşı çıkmak, hükümetin kararlılığını âdeta kırmaya çalışmak, taviz almaya çalışan kesimleri cesaretlendirmek, doğru bir davranış değildir. Bu millî bir davadır; politik kaygı ve beklentilerin çok üzerinde tutulmalıdır. Millet adına verilen bu ekonomik savaş kazanıldığında, bunun galibi, tek başına bu hükümet olmayacaktır. Bu zaferde en büyük paylardan biri, gece gündüz demeden çalışan, yapısal reformları ve gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştiren Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Sosyal güvenlik, gümrük, sermaye piyasası, bankacılık ve tahkim konularında yapılmış olan reform ve yasal düzenlemeleri, hükümetimizin getireceği yeni reformlar takip edecektir.

Yıllık ortalama enflasyon oranları incelendiğinde, bu oranın, gelişmekte olan ülkelerde yüzde 10 civarında, gelişmiş olan ülkelerde ise yüzde 2 civarında olduğu görüldü. Ülkemizde, tüketici fiyat endeksine göre, 1998 ve 1999 yıllık artışları, yüzde 70 mertebelerinde gerçekleşmiştir; 2000 yılında ise, bu oranın, yüzde 34 civarında olacağı anlaşılmaktadır; bu, çok önemli bir gelişmedir. Son on dört yılın en düşük enflasyon oranına erişmiş olmamız, bu beladan kurtulabileceğimizi, hedefe doğru yaklaştığımızı, bize göstermektedir. Başbakanımız Sayın Bülent Ecevit'i ve 57 nci hükümeti, bu başarılarından dolayı kutluyoruz. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Daha önce de belirttiğim gibi, 57 nci hükümetin uyguladığı ekonomik program, kamuda bir bütün olarak genel dengeyi sağlamayı, harcamaları disiplin altına almayı ve devletin gelir ve gideri arasındaki farkı kapatmayı amaçlıyor. 2000 yılı bütçesinde yüzde 11,3 olarak hedeflenen bütçe açığının gayri safi millî hâsılaya oranının yüzde 9,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir; aynı oran, 2001 yılı bütçesinde yüzde 3,4 olarak hedeflenmiştir. 2000 yılında yüzde 88'i faize giden vergi gelirlerimizin, 2001 yılında yüzde 52'ye düşmesi öngörülmüştür.

Tüm bu veriler, olumlu gelişmeleri göstermektedir; tabii ki, görmek isteyenler için. Maalesef, muhalefet liderleri ve sözcüleri, olumlu gelişmeleri görmezlikten geliyorlar; onlara göre, hiçbir şey, ama, hiçbir şey iyi gitmiyor.

Değerli arkadaşlar, her şeyin iyi gittiğini söylemek ne kadar hatalıysa, hiçbir şeyin iyi gitmediğini de söylemek, aynı ölçüde hatalıdır. Dünya değişiyor, siyaset değişiyor; bizler de, kesin, ama, kesin değişmeliyiz. Keşke mümkün olsa, bu eskimiş ve milletimizin kanıksadığı siyasî rolleri bir kenara bırakabilsek.

İktidarların pembe, muhalefetlerin siyah gözlükleri, çoğu zaman, gerçekleri görmemize engel oluyor. Bu açıdan değerlendirildiğinde, 57 nci hükümet güven vermektedir; kararlılığının yanı sıra, gerçekçi bir tutum da sergilemektedir; sadece iyilerden değil, kötülerden de bahsetmektedir; amaca ulaşmak için zorluk ve sıkıntılar olduğunu, bu sıkıntılara katlanmamız gerektiğini ifade etmektedir ve milletimizden sabır istemektedir, destek beklemektedir.

Daha önce enflasyonla mücadeleyle başlayıp, sonradan tavizler vererek başarısız olanlar, şimdi bu hükümeti de taviz vermeye zorlamaktadırlar, üstelik, taviz almayı bekleyen kesimlerle birlikte hareket ederek; bu, doğru ve mantıklı bir davranış değildir.

Değerli arkadaşlarım, bütçe görüşmelerinde, ne yazık ki, Meclisimize yakışmayan düzeysiz davranışlara da şahit olduk. Doğru Yol Partisi sözcüleri, âdeta organize bir biçimde, Başbakanımızın sağlığıyla ilgili gerçekdışı iddialar dile getirdiler. Bir genel başkan, bir başbakan için hastalık, ne saklanacak ne de saklanılabilecek bir durumdur. Bu iddialara muhatap olan kişi belli bir süre ortada olmasa, kamuoyu tarafından görülme, iddia sahipleri belki bunu bir gerekçe olarak sunabilirler; ama, basının ve kamuoyunun huzurunda gece gündüz görev yapan birisi için fütursuzca ortaya atılan bu iddialar, sadece ve en yumuşak tabirle, bir kötü niyet ürünüdür. (DSP sıralarından alkışlar) Daha da kötüsü, bir kişinin sağlığının bozulması için âdeta bir temenni görüntüsü vermektedir.

Değerli arkadaşlarım, Yüce Mecliste millet adına görev yapan tüm milletvekillerinin diğer bir milletvekili için dileyebileceği tek ortak dilek, iyilik ve sağlık dileği olmalıdır. (DSP sıralarından "Bravo" sesleri ve alkışlar, MHP sıralarından alkışlar)

Dün kulislerde bana, Sayın Başbakanımızın hareketini yavaş bulduğunu söyleyen arkadaşlarım çıktı. Eğer öyleyse, onu da, 75 yaşında, günde 14 saat çalışan Başbakanımızı; kem gözlerden koruyacak bir unsur olarak kabul ediniz. (DSP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 inci Yüzyılı karşılarken dünyada geçerli olan kavramlar, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve piyasa ekonomisidir. Bilgi teknolojilerinin gelişmesi, ekonominin küresel bir kimlik kazanması, iletişim ve özellikle internet uygulamalarının süratle yaygınlaşması, bu kavramların önemini ve etkilerini artırmakta; dünyamız, kendini hızla geliştiren ve yenileyen bir oluşuma sahne olmaktadır. Ürün ve hizmetlerin üretim, pazarlama ve tüketiminde yepyeni süreçlerin tanımlandığı bu oluşum, bilgiye dayalı ekonomi, bilgi ekonomisi ya da daha yeni bir deyimle yeni ekonomi olarak adlandırılmaktadır. Bilgi toplumu olmayı hedef olarak kabul eden bir Türkiye, yeni ekonomiyi anlamak ve tüm kurallarıyla uygulayabilir bir hale gelmek zorundadır.

Yeni ekonomiyeye geçme çabalarımız, eski ekonomimizin sorunları olan enflasyon, verimsizlik ve kamu kesimindeki hantallıkla mücadelemizde doğrudan katkı sağlayan itici bir güç oluşturacaktır. Eski ve yeni ekonomi arasındaki en belirgin fark, bilgi ve iletişimin önemi ve kullanış biçiminde ortaya çıkmaktadır. Eski ekonomide işi yöneten ve sonuçlandıran kurumsal sistemlerde, sadece iş süreçleri ve ilişki süreçleri bulunur; ürün ve hizmete yönelik olarak üreticiden tüketiciye tek yönlü bir iletişim söz konusudur; tüketici talepleri ve tercihleri birincil öneme sahip değildir.

Eski ekonomide sürecin bir parçası olan iletişim, yeni ekonomide sürecin bizzat kendisidir. Bunu sağlayan ise, yeni ekonomide bilginin başlı başına bir üretim faktörü haline gelmiş olmasıdır. Bilgi, en önemli değer haline geldiğine göre, bilginin üretim, iletim, paylaşım ve denetiminde çok yönlü kanallara ihtiyaç duyulacağı açıktır ve bilgiden katma değer yaratabilmek, iletişimin başarısına bağlıdır.

Bilgi toplumu hedefine, sadece bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmakla ulaşamayız; toplumu oluşturan insanların bilişim kültürüne sahip olmaları gerekir. Düşünen, bilgi üreten ve bilgi teknolojilerini kullanarak verimli olmasını bilen, zihinsel üretimi yüksek, girişimci, yaratıcı ve zeki insanlar, bilgi toplumunun örnek insanlarıdır. Bu amaçla, çocuklarımızın ve gençlerimizin, beden eğitimlerinin yanı sıra, beyin eğitimlerine de önem vermeli, bilgisayar sistemleriyle erken tanışmalarını, satranç ve benzeri zekâ oyunlarına ilgi duymalarını sağlamalıyız.

İnternetin sağladığı olanaklar, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatımıza, daha önce hayal dahi edemediğimiz uygulamaların girmesini sağlamıştır. Elektronik posta, kısaca e-posta olarak tanıttığımız bu uygulamalar, benzer şekilde başına (e) harfi alarak e-iş, e-ticaret olarak gelişimini sürdürmüş ve e-devlet kavramına kadar bizleri getirmiştir.

Kimilerinin dijital, yani sayısal devlet de dedikleri bu tanım, devlet ve vatandaş ilişkilerinin bilişim teknolojilerine bağlı olmasına dayanmaktadır. e-ticaret uygulamalarında, tüketicilerin, üretici ve satıcılardan, ucuzluk, kalite ve sürat bekledikleri gibi, e-devlet uygulamalarında da, vatandaşlar, devletten, güvenilir, eşit, şeffaf ve hızlı hizmet beklemektedir.

Ülkemizde, bireylerin ve kurumların etkin bir şekilde kullandığı, hizmet ve içeriklerin adil olarak sunulduğu bir ulusal bilgi altyapısı kurulmalıdır. Elektrik, yol, su hizmetlerinde olduğu gibi, devlet, her haneye internet erişim olanağı sağlamalıdır.

Kamu kurumlarında üretilen halka açık bilgilerin tamamı elektronik ortama aktarılarak bütün vatandaşlar için uzaktan erişilebilir hale getirilmeli-dir.

Biraz önce bahsetmiş olduğum demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü kavramlarının en üst düzeyde geçerlilik kazanması, e-devlette çok daha kolay gerçekleşir.

Ülkemizde bazı problemlerimizi daha yeni çözmeye başlamışken, böyle bir bilişim devrimi düşünmek, acaba ütöpik bir davranış mıdır? Bence bu-nun cevabı hiç düşünmeden "hayır" olmalıdır.

Ülkemiz, genç ve dinamik nüfusuyla, değişime ve yeniliğe son derece açıktır. Bu devrimi gerçekleştirmek üzere, kendi kaynaklarımız kısa sürede harekete geçebilir. Özel sektör, kamu, üniversite ve sivil toplum örgütlerinden oluşan bilişim sektörümüz, bu atılımı yapmaya hazır haldedir.

Yazılım üretiminin, üniversite-sanayi işbirliğinin, ar-ge ve inovasyon'un, teknoparkların, risk sermayesi ve girişimciliğin desteklenmesi, bu süreci hızlandıracaktır. Türkiye, bilgi toplumu olmayı, yeni ekonomiye geçmeyi ve elektronik devlet uygulamalarını gerçekleştirmeyi, tümleşik bir misyon olarak belirlemelidir. Bu misyon, ancak, amaçlar, ilkeler, politikalar ve eylem planlarının tanımlandığı bir reform kapsamında gerçekleştirilebilir. Bu reformun adı "bilişim reformu"dur.

Değerli arkadaşlar, sizlere şimdi, içinde 4 adet "doğru" geçen çok önemli bir hedef dile getireceğim: Doğru kişi, doğru bilgiye, doğru zamanda, doğru maliyetle ulaşsın. Bilişim reformunun özeti budur. Tekrar ediyorum: Doğru kişi, doğru bilgiye, doğru zamanda, doğru maliyetle ulaşsın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ülkemizin, tehditler ve fırsatlar arasında çok hassas bir konuma sahip olduğu dönem geçiriyoruz. Tehditleri bertaraf edebilmemiz ve fırsatları değerlendirebilmemiz, birlik ve beraberliğimizi koruyabilmemize bağlıdır. Bunu da en iyi gösterebileceğimiz yer, Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Gece gündüz demeden mesai yapan Yüce Meclisimizin değerli milletvekilleri, çalışkanlıkta gösterdikleri başarıyı, uyum ve uzlaşma konusunda da göstermelidir.

Hiçbir milletvekili ve siyasi lider, biraz önce Sayın Çiller'in yaptığı gibi, kaba kuvvetten, parmak kırmaktan bahsetmemelidir. Biz DSP Grubu olarak, bileği, yüreği ve beyni güçlü bay ve bayan milletvekillerinden oluşuyoruz; ancak, bırakın parmak kırmayı, gönül kırmayı bile aklımızdan geçirmeyiz. (DSP sıralarından alkışlar)

Başbakanımız Sayın Bülent Ecevit başkanlığında 57 nci hükümetin ekonomik programı çerçevesinde özellikle enflasyona karşı yürüttüğü mücadele, siyasi hesapların ötesinde değerlendirilmeli ve desteklenmelidir. Enflasyonu yenmiş bir Türkiye'de hizmet yarışı yapmak, çok daha anlamlı ve güzeldir. Daha iyi düşünen, daha iyi üreten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Halıcı.

MEHMET EMREHAN HALICI (Devamla) - ...ve daha iyi paylaşan bir Türkiye umuduyla, 2001 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, tüm vatandaşlarımızın, soydaşlarımızın ve Yüce Meclisin ramazan bayramını ve yeni yılını kutluyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Halıcı.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan, sayın konuşmacı, sözleri içinde, Sayın Başbakanın sağlığıyla ilgili konuların, Doğru Yol Partisi yöneticileri tarafından gündümlenen ve onların yönetimi ve direktifleriyle bu meselenin gündeme getirildiği yolunda bir açıklamada bulundu. Yani, Doğru Yol Partisinin Genel Başkanı, Genel Başkan Yardımcıları ve Grup Başkanvekillerini böyle bir suçlamayla karşı karşıya bırakmışlardır. Ben, konuya cevap vermekten öte, bu hususta bir açıklama yapmayı gerekli görüyorum, bir görev kabul ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Gönül, yerinizden, çok kısa olmak üzere, buyurun, ifade edin.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın)- Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Sayın Halıcı'nın konuşmaları içinde yer alan Sayın Ecevit'in sağlık sorununun, rahatsız veya sağlıklı olma konusunun, Doğru Yol Partisi yöneticileri tarafından organize edildiği, teşvik edildiği anlamına gelebilecek sözlerine karşı, gerek Muhterem Heyetinize gerekse kamuoyuna bir açıklamada bulunmayı görev kabul ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ RIZA GÖNÜL(Aydın)- Sağlıklı olmak sağlıksız olmak, kısa olmak, uzun olmak, insanlığın elinde olan bir hadise değildir, gayet doğaldır. Sayın Başbakanın sağlığı üzerinden siyaset yapma gibi bir iddiayı, kastı aşan cümleler olarak mütalaa ediyoruz. Kesinlikle aklımızdan böyle bir şey geçemez ve böyle bir şeyin bize yakıştırılmış olmasını da şiddetle reddederim. Herkese sağlık dileriz, herkese huzur dileriz, herkese başarılar dileriz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Gönül.

Anavatan Partisi Grubu adına iki konuşmacı arkadaşımız var.

Süreyi eşit mi paylaşacaksınız?

A. AHAT ANDİCAN (İstanbul)- Evet.

BAŞKAN - İlk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Ahat Andıcan'ın.

Buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA A. AHAT ANDİCAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2001 yılı Bütçe Kanunu Tasarısı üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; sizleri ve ekranları başında bu görüşmeleri izleyen değerli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

İçerisinde bulunduğumuz 2000'li yılların iki temel belirleyicisi var ve bu kürsüden, konuşmacılar tarafından çok gündeme getirildi; bunlar, bilgi devrimi ve küreselleşme. Ulus devletleri etkileyen bu süreçler, bu iki temel eksen üzerinde gelişmekte. Bu süreçlerin en önde geleni, karşılıklı bağımlılık sürecidir. Artık, hiçbir devletin, kendi kendine yeterli olma imkânı yoktur ve bu karşılıklı bağımlılık, bütün ekonomileri, diğer ekonomilere karşı hassas ve hatta çoğu kez kırılğan bir hale getirmektedir ve bir ülkede başlayan kriz, yakın çevresinden öte, çok uzak ülkeleri de hızla etkileyebilmektedir.

Küreselleşmenin bir diğer boyutu, ekonomik bloklama ve artık, bugün, uluslararası rekabet yerine, bloklararası rekabetten söz edilmektedir. Ulus ölçeğinin çok ötesinde, dünya genelinde üreten ve ticaret yapan, dev, ulusötesi şirketler ortaya çıkmıştır. Bugün, dünya ticaretinin büyük bir kısmı, bu, ulusötesi ya da uluslararası dediğimiz çokuluslu şirketler tarafından gerçekleştirilmektedir. Teknolojideki bu hızlı değişim, ulus devlet diye tanımladığımız 20 inci Yüzyılın aktörlerini zorlar hale getirmiştir ve bugüne kadar geçerli olan emek/sermaye yoğun üretim biçiminin yerini, bilgi ve teknoloji yoğun bir üretim biçimi almak durumundadır.

Siyaset ve ekonomi iç içe girmiştir. Artık, klasik dışişleri kavramı, yerini, uluslararası ekonomi politik kavramına terk etmektedir ve bu kavramın bir ucunda, klasik uluslararası diplomatik ilişkiler; diğer ucunda ise, çokuluslu şirketler, bölgesel entegrasyon konuları ve yatırım, ticaret konuları yer almaktadır. Özellikle ekonomi, çevre ve insan hakları gibi konularda, millî olanın nerede bittiği, küresel olanın nerede başladığı, artık, hayli flu hale gelmiştir ve kesin karar vermek çok zor olmaktadır. Alan Greenspan'ın, dolar faizi üzerindeki bir görüşmesi ya da demeci, bütün dünya tarafından izlenmektedir. Çin millî para birimi yuanın üzerinde enflasyon olup olmayacağı konusu, Türkiye de dahil olmak üzere birçok ekonomiler üzerinde baskı ortaya çıkarabilmektedir. Benzer şekilde, Soros isimli bir spekülâtör, Rusya'da krizi başlatan olayı tetikleyebilmektedir ve insan hakları, çocuk işçi çalıştırmak, demokratik sürecin kesilmesi gibi kavramlar nedeniyle, ulus devletler üzerinde boykotlar, ambargolar uygulanabilmektedir.

Bütün bu gelişmelerin ortaya çıkardığı bir gerçek vardır, bunu söylemek için bu açıklamaları yaptım. Ekonomisini dünyayla bütünleştirmek isteyen bir ülke, artık, kendi iç dinamiklerine ve toplumsal taleplerine göre politikalar üretmek dünyada var olmayı sürdüremeyecektir. Bu ülkelerin siyasi kadroları da, ülkeleriyle ilgili kararlar alırken, bu kararların dış dengelerle ne kadar örtüşüğünü, ne kadar uyum içerisinde olduğunu göze almak zorundadırlar; aksi takdirde, verdikleri sözleri yerine getiremeyeceklerdir.

Bu gelişmeleri içeren küreselleşme olayının, milletlerin toplumsal yapılarına, tarihsel birikimlerine, sosyal değer yargılarına göre farklı farklı algılandıkları ve farklı uygulamaları ortaya çıkardığı da bilinen bir gerçektir.

Bazıları için, küreselleşme, bugüne kadar uluslararası ekonominin ve siyasetin aktörleri olan ulusları çok etkilemeyecektir, ulus devletler, yine, aktör olma özelliklerini sürdürecektir. Bazılarına göre ise, artık, ulus devletlerin dönemi kapanmaktadır, ulusötesi ya da ulusüstü teşkilatlar ve NGO'lar, ulus devletlerin görevlerini büyük ölçüde ellerinden alacaklardır. Bir kısmına göre ise, globalizm ya da kapitalizm süreci, tamamen kapitalizmin bir uzantısıdır ve yeni bir yüzdür.

Bütün bu teorik tartışmaları bir tarafa bırakacağım; ama, burada sizinle paylaşmak istediğim bir gerçek var. Özellikle Doğu Blokunun dağılmasından sonra, dünyada gerçekleşen bir süreci, Türkiye'nin de geleceğe yönelik karar alma mekanizmalarını etkilemesi bakımından, burada sizinle paylaşmak istiyorum. Doğu Blokunun dağılmaya başladığı yıllardan itibaren dünya ekonomisi, korucu tabii, karmaşık bir ekonomi; ama, bir şey var, çok net. Bunu paylaşmak istiyorum; o da şu:

Değerli arkadaşlarım, dünya ekonomik aktivitesinin büyük bir kısmı, bir üçgene yoğunlaşmış durumda. Bu üçgenin bir ucunda Kuzey Amerika, bir ucunda Avrupa Birliği, bir ucunda da Pasifik havzası var ve bu üçgen ekonomileri arasındaki karşılıklı etkileşim giderek artıyor. Çin, Hint ve Rus ekonomileri de, bu üçgenin kenarlarında bekliyorlar ve değerli arkadaşlarım, bir gerçek var; arşivlerde duruyor. Bu üçgen, 90'lı yılların bütün ekonomik aktivitelerinin yüzde 70'ini içeriyor. Sanayi mallarının ithalat ve ihracatının yüzde 70'ini, bu üçgen ülkeleri kendi aralarında yapıyorlar ve daha da önemlisi, dünyanın fakir ülkelerini aşağıdan yukarıya doğru sıraladığımız zaman, 102 tane fakir ülkenin toplam sanayi ihracatı, dünya sanayi ihracatının yalnızca yüzde 1,4'ü, ithalatı ise, yüzde 5'i kadar.

Dünya para, sermaye hareketleri açısından baktığımızda, yine, çok çarpıcı bir gerçek var; o da şu: Sınırların çok geçirgenleştiği ve sermayenin, artık, çok kolay hareket ettiği bir dönemde, bu üçgen ülkeleri içerisinde hareket eden sermaye, dünyada hareket eden sermayenin yaklaşık yüzde 80'i; kalanı, gelişmekte olan ülkelere kalanı, fakir ülkelere kalanı yüzde 5-6 kadar.

Dünya ekonomisinin ortaya çıkardığı bir gerçek daha var: Sembol ekonomisi. Nedir o; üretime ve onu satmaya dayanmayan, sadece, para hareketine; yani, döviz kurlarına, spekülasyona, kredi bulma ve onun karşılığında para kazanmaya dayanan bir ekonomi ve reel ekonominin, yani, üretime ve satmaya dayanan reel ekonominin neredeyse defalarca katı. Sadece örnekleme açısından söylüyorum: Bu merkezlerden Londra euro-dolar piyasasında, bir günde olan miktarı söylemeyeyim; ama, bir yılda, dünya reel ekonomisinin neredeyse 25 katı fazla para dönüyor. Bütün bu konuları, malumatfuruşluk -eskiler öyle derler, biliyorsunuz- ya da, yeni deyimle söylemek gerekirse bilgiçlik yapmak için söylemiyorum, bütün bu verileri, bir şeyi paylaşmak için gündeminize getirdim; o da şudur: Bu, bir gerçek artık, istesek de, istemesek de, görmek istesek de, görmek istemesek de, yukarıda belirtilen üçgen ülkeleri dışında kalan ülke ekonomileri, bu üçgen içerisinde yer alamadıkları takdirde, giderek marjinalleşecekler, kenara doğru itilecekler ve zenginlik oluşturma sürecinin dışında kalacaklardır ve maalesef, bu, dünyanın gerçeğidir. Kuşkusuz, bu öngörünün bir alternatifi olarak şunu söyleyebilirsiniz, bir dördüncü ayak yaratarak, bu üçgeni bir dörtgen haline çevirebilir dışarıda kalan ülkeler, bugünün koşullarında bunun nasıl ve hangi ortamda gerçekleştirilebileceğini de, sizin takdirlerinize bırakıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuşkusuz, her ülke gibi, Türkiye de, bu yüzyılın, 21 inci Yüzyılın acımasız rekabet ortamında ayakta kalabilmek için, kendi toplumunun doğal kaynaklarını, fizikî değerlerini, insan sermayesini ve sosyal sermayesini en etkin biçimde kullanmak zorundadır. Amaç, iyi bir toplumsal yapı ve etkin bir siyasi liderlik temelinde istikrarlı bir ekonomik sistem oluşturmak ve millet genelinde sürdürülebilir bir zenginliği ve refahı yakalamaktır. İstikrarlı bir ekonomi kavramından ne anlaşıldığı tartışmalıdır; ama, ekonomik büyüme, fiyat istikrarı, ödemeler tablosu dengliği, tam istihdam ve adil gelir dağılımı olarak bunu tanımlamamız mümkündür. Bütün dünya ekonomilerinde temel amaç, üretilen mal ve hizmetlerin miktarlarında artış sağlamaktır. Zira, görelî olarak çok mal ve hizmet üretmek, aynı zamanda kalkınmış ülke olmak anlamına da gelmektedir. Bu üretimin rakamsal göstergeleri ise, hepimizin çok yakından bildiği gayri safi milli

hâsıladan artış ve kişi başına düşen gelirin artmasıdır. Bu parametreler açısından baktığımızda, hedeflerin ne olması gerektiği ortadadır. Gelişmiş bir ülkeyseiz eğer, diğer gelişmiş ülkelerin ortalaması kadar bir gayri safi milli hâsıla artışı gerçekleştiriyorsanız, problem yoktur; ama, gelişmekte olan bir ülkeyseiz, nüfus artışınızı da göz önüne alarak, bu ortalamanın üzerinde bir gelişme sağlamak mecburiyetindedir. Gelişmiş ülkelerdeki ekonomik büyüme ortalamasının yüzde 4'ler civarında olduğunu, ülkemizdeki nüfus artışının da yüzde 2'ler civarında olduğunu hatırlarsak, Türkiye'nin hedefi ortadadır. Yani, bu farkı kapatabilmek için, en az yüzde 7'lik bir büyüme hızını gündeminde tutmak, siyasetçilerine düşen görev de bunu gerçekleştirmektir. Ne yazık ki, Türkiye, ilk planlama dönemlerinden itibaren bu hedefi önüne koymuştur; ama, 1980'li yıllar itibarıyla, bugüne kadarki ortalamayı aldığımızda, yüzde 4'ler civarında bir büyüme yakalanmıştır.

Kişi başına düşen milli gelir kavramını da burada çok kısa konuşmak istiyorum. Değerli arkadaşlarım, ekonomi için 5 000 dolar seviyesi, bir benzetmeyle bunu gündeminize getirmek istiyorum; pistten kalkan bir uçak gibidir; yani, bir ekonomi, kişi başına düşen gelirini 5 000 dolara ulaştırdığı zaman, pistten kalkan uçak konumuna geçmiş demektir ve onun, artık, bir otomatik pilota bağlanarak, rahatça uçabilmesi; yani, o kalkış ve iniş anındaki riskten kurtulabilmesinin yolu da 10 000 dolarlar düzeyidir.

Bunun, bir şeyle daha çok yakından ilişkisi vardır; dünyanın hiçbir gelişmiş demokrasisi 7 000-8 000 doların, 10 000 doların altında kişi başına düşen gelire sahip değildir. Türkiye 3 000 dolarla bunu başarmaya çalışmaktadır; fakat, o ortamı yaratmak; işte siyasetçiye, işte Parlamento'ya, işte Türkiye'ye düşen görev budur.

Ekonominin yapısının ve gelişmişliğinin bir diğer göstergesi de, üretim sektörlerinin milli gelir içerisindeki payı, onlara ne pay düşüştüğüdür. Gelişmiş bir ekonomiye baktığımızda, milli gelire tarımın katkısı yüzde 5'in altındadır. Sanayi yüzde 30-35'lerde ve hizmet sektörü de özel sektöre de yüzde 65'ler civarında olmak durumundadır.

Türkiye'ye baktığımız zaman, tarım kesiminin ağırlığının hâlâ yüzde 15-20'lerde olduğunu görüyoruz ve maalesef, istihdamımızın da yüzde 40'ı bu kesimde yer almaktadır. Uzun bir süreden bu yana, ikili bazen üçlü rakamlara ulaşan müzmin bir enflasyonla karşı karşıyayız ve 57 inci cumhuriyet hükümeti tarafından başlatılan üç yıllık istikrar programıyla enflasyonun son on dört yılın en düşük seviyesine düşmüş olması sevindirici bir gelişmedir.

Sosyal güvenlik, enerji, tarım ve bankacılık alanlarında yapılan yapısal düzenlemeler, gerçekten, geleceğe yönelik ümitlerimizi artırmaktadır.

Vergi ve harcamalar boyutunda 2000 yılının hedefleri yakalanmıştır, 2001 yılı açısından da faiz yükünün çok azaldığı görülmektedir. Bütün bunlar, benden sonraki konuşmacı arkadaşım tarafından, bütçeyle ilgili olarak, analitik bir biçimde huzurunuzda getirilecek; onun için üzerinde durmak istemiyorum; ama, bir konuya değinmek istiyorum.

Özellikle, kasım ayı içerisinde geçirdiğimiz ve şu anda kontrol altına alınan krizin ışığı altında bir konuyu açıklamamız gerektiğini düşünüyorum. Özelleştirme konusunda, 2000 yılı için konuşmak gerekirse, söylemek gerekirse, ikircikli bir tavır sergilenmiştir ve zaman zaman da çelişkili olan bu tavır, ne yazık ki, 2000 yılı için bütçeye konulan hedeflerin yakalanmasına imkân vermemiştir. Ayrıca, bu o kadar önemli değil belki; ama, daha da önemlisi, istikrar programının sürdürülebilirliğiyle ilgili kuşkulara yol açmıştır. Bu konudaki görüş farklılıklarının, maalesef, biraz iç politika malzemesi olarak da kullanılması ve hatta zaman zaman medyanın önünde, sanki bir reality-show programı gibi tartışılıyor olması da, zannediyorum buluttan nem kapan dış finans çevreleri için biraz hassaslaştırıcı, ilite edici, uyarıcı bir ortam yaratmıştır ve böylece, bu negatif etki, kasım krizinin doğmasına bir zemin hazırlamıştır.

2001 yılı bütçesine, 3,7 katrilyonluk bir özelleştirme geliri konulmuştur. Dolayısıyla, burada, altını çizerek vurgulamak istediğim şey, özelleştirmede bir tikanıklığın olmasına hükümet ortakları izin vermemelidirler ve bunu, uyum içerisinde, bütçeye konulduğu formatta gerçekleştirmelidirler.

Programın bir diğer temel unsuru da, döviz programıdır veya döviz uygulamasıdır. Burada da, çipa sisteminin ihracatı zorlaştırıcı etkisine bağlı olarak, hükümet, bu konuda önlemlerini almalı ve gümrük birliğinin ve dışicaret rejimimizin izin verdiği ölçülerde, bu noktada da ihracatçımıza destek sağlamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye açısından çok önemli bir diğer konu, Avrupa Birliği meselesidir. 55 inci Mesut Yılmaz Hükümetinin, 1997 yılında, Lüksemburg Zirvesi kararlarına karşı, Türkiye, diğer aday ülkelerle aynı statüde kabul edilmedikçe Avrupa Birliğiyle siyasi ilişkilerin dondurulacağı yönündeki kararlı politikası meyvelerini vermiştir. Bugün, Katılım Ortaklığı Belgesi ve ardından da ulusal program hazırlanma noktasına gelmiştir. Avrupa Birliği üyeliği, rahmetli Özal'ın söylediği gibi, uzun, ince ve zor bir yoldur. Avrupa Birliğini bir Hıristiyan kulübü olarak bırakmak isteyen, genç ve dinamik Türk nüfusundan çekinen çevreler, birçok gerekçeler ileri sürerek Türkiye'yi dışarıda bırakmak istemektedirler. Benzer şekilde, Türkiye'de de, bugüne kadar kazandıkları siyasi, ekonomik ve sosyal konumu kaybetmekten korkan birçok çevre, benzer nitelikte engeller yaratmaktadırlar.

Türkiye, değişim ve gelişim için tarihi bir fırsatı yakalamıştır. Konuşmamın başlangıç bölümünde vurguladığım gibi, üçgen ekonomilerinden biri olma imkânını yakalamıştır. Bu noktada, hem içerideki dinamikler hem dışarıdaki dinamikler örtüşmektedir. Bize düşen, bu noktadaki gerekli değişimleri, reformları yaparak, hızla başarıya ulaşacak yönde çalışmalarımızı sürdürmektir ve ulusal programın mümkün olduğu kadar hızlı gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; 1990'lı yıllarla birlikte bağımsız Türk cumhuriyetlerinin ortaya çıkması, Türkiye için bir başka büyük fırsat yaratmıştır ve Türkiye'nin Avrupa karışısındaki konumunu da büyük ölçüde güçlendirmiştir. Türkiye, Avrasya coğrafyasında etkinliğini artırmak için ciddi bir çaba içerisinde, günden güne de etkisi artmaktadır; fakat, burada, duygusal olmaksızın bir gerçeği de sizinle paylaşmamız lazım. Avrupa Birliğinin alternatifi olarak kısa dönemde bir Türk bloğu oluşturulabilir mi; ne yazık ki, uzun vadede gerçekleşeceğine kesin olarak inandığım bu süreç, kısa vadede mümkün olmayacaktır. İşte, bu noktada, tabii, bunun gerekçelerini de tartışmamız lazım; çünkü, siyasi veya ekonomik bir bloklaşma, iki şekilde olmaktadır: Ya bir merkez ülkesi olacaktır ABD gibi, onun etrafında bloklaşacaktır ya da siyasi yapısı, ekonomik yapısı, millî geliri birbirine denk olan ülkeler bir araya gelerek, siyasi ve ekonomik bir bloklaşma yapacaklardır. Aksine, sadece, dinî, millî, etnik, tarihî ve dil birliktelikleri olması, bu işin gerçekleşmesi için, biraz önce söylediğim ekonomik süreçle organik olarak desteklenmedikçe mümkün olamamaktadır.

Hepinizin çok yakından takip ettiği Arap dünyasının durumu, buna, çok yakından bir örnektir; ama, demokrasisini güçlendirmiş, olgunlaştırmış, ekonomisini küresel rekabete dayanıklı hale getirmiş ve siyasi gücünü yoğunlaştırmış AB üyesi bir Türkiye, Türk dünyasında hedefimiz olan büyük dönüşümün merkez ülkesi haline gelebilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyaset kurumu, ne yapılırsa ülkemiz gelişir, güçlenir sorusu kadar, ne yapılırsa ülkemiz geri kalır sorusunu da sormak zorundadır ve bu soruya verilecek cevaplara da inanıyorum ki, hepimiz katılacaksınız- şöyle demek mümkündür: Türkiye, toplumda gelen demokratik talep ve beklentileri dikkate almadığı zaman, insanımız, düşünceleri veya inancı

nedeniyle baskı gördüğü zaman, toplum devletine güvenmediği zaman, adalet kavramı anlamını kaybettiği zaman, siyasi alan daraldığı zaman, etkisini ve sorun çözüme yeteneğini kaybettiği zaman, özgürlükçü değil, baskıcı ve yasağcı bir anlayış egemen olduğu zaman, değişim ve yenilikçilik yerine statükoculuk ve bağnazlık hâkim olduğu zaman, temel hak ve özgürlükler insanımıza fazla görüldüğü zaman, gelir dağılımı bozulduğu zaman ve bir avuç mutlu azınlık, ülke kaynaklarını haksız bir şekilde sahiplendiği zaman ve en önemlisi, en önemlisi, gerekçesi ne olursa olsun, dış dünyaya açılmaktan korkarak kendi içine kapandığı zaman geri kalacak ve bir kaos içerisinde, bir üçüncü dünya ekonomisi, geri kalmış bir ekonomi olma kaderiyle karşı karşıya kalacaktır. Bu, Türkiye'nin layık olmadığı bir durumdur. Bizim görevimiz, bunun olmasını engellemektir.

Değerli arkadaşların, konuşmamı tamamlamadan önce -sürem dolmak üzere- bir konuya daha değinmek istiyorum. Sabah saatlerinde Doğru Yol Partisi adına burada konuşma yapan değerli konuşmacı 55 inci Hükümet Başbakanını atanmış Başbakan olarak ve dolayısıyla 55 inci Hükümeti de atanmış hükümet olarak tanımladı. Ben de, o hükümetin bir üyesiydim ve verdiğim hizmetten onur duyuyorum. Öncelikle şunu söylemek istiyorum. Bu mukaddes çatının altında seçilmiş milletvekillerinin oylarıyla görev almış bir hükümet atanmış hükümet değildir, onun Başbakanı da atanmış Başbakan olmaz, olamaz, değildir. (ANAP sıralarından alkışlar)

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Söylediklerinizle gerçeği çarpıtamazsınız.

A. AHAT ANDİCAN (Devamla) - İkincisi, sayın konuşmacının da içinde olduğu hükümetin, Türkiye'yi getirdiği uçurumun kenarında, demokrasinin tartışılır hale geldiği noktada elini taşın altına koyarak, o güçlüğü, her türlü negatif etkilerinin geleceğini bile bile, omuzlayan, o cesareti gösteren Anavatan Partisi ve Demokratik Sol Parti önderliğinde, onların bir araya gelmesiyle ortaya çıkan hükümetin ve onun Başbakanı Mesut Yılmaz'ın...

NEZİR AYDIN (Sakarya) - Vay anasını!..

A. AHAT ANDİCAN (Devamla) - ..atanmış Başbakan değil, kutlanması gereken bir Başbakan olduğuna inanıyorum, o hükümetin de kutlanması gerektiğine inanıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar) Eğer, o partiler ve o Başbakan o sıkıntılı dönemde omuzlarına o görevi almamış olsaydı, belki sabahki sayın konuşmacı şu kürsüden özgür bir şekilde, istediği bir şekilde, canı nasıl istiyorsa o şekilde tenkitlerini gündeme bile getiremeyecekti; bunu unutmamamız lazım diye düşünüyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Ne olacaktı, onu söyle... 28 Şubatın gölgesini..

RAMAZAN GÜL (Isparta) - 28 Şubat olayını silemezsiniz.

A. AHAT ANDİCAN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, toplumu gerginleştirmememiz gerekiyor. Siyaset gerginleştiği ölçüde, toplum gerginleşir, kutuplaşmalar olur ve Türkiye'nin en son istemesi gereken şey budur, Türkiye'yi geri bırakacak gerekli atılımları yapmasını engelleyecek en önemli şey, siyaset kurumunun klişeleşmiş siyaset yapmasıdır, toplumu kamplaşmaya götürmesidir ve kavgaya dayalı bir siyaset yapmasıdır; bu eski siyaset anlayışını bırakmamız lazım.

2001 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Hepinize ve ekranları başında bizleri izleyen değerli milletimize, vatandaşlarımıza saygılar sunuyorum. Önümüzdeki bayramın ve yeni yılın ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Saygılarımla. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Andican.

İkinci konuşmacı, Denizli Milletvekili Sayın Beyhan Aslan.

Buyurun Sayın Aslan. (ANAP ve MHP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anavatan Partisi Grubu ve şahsım adına Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Siz milletvekili arkadaşlarımın ve bizleri televizyonları başında izleyen değerli vatandaşlarımın bayramlarını ve yeni yıllarını kutluyorum.

Bütçeler, ülkede alınacak tüm ekonomik kararlar için en temel göstergedir; devletin, ekonomiden aldığı kaynakları nasıl kullanacağını belirleyen, bu kullanımı bir plan, program ve disipline bağlayan metinlerdir. Bütçe, bizim, nereye, nasıl, hangi araçla, hangi zamanda ulaşacağımızı gösteren bir taahhüname dir.

Bütçe görüşmeleri, sadece iktidarın değil, muhalefetin de geleceğe ilişkin değerlendirme ve beklentilerinin tartışıldığı bir platform özelliği taşır. Ne var ki, muhalefet, bugün, bütçeyi konuşmak varken, demagojik ve abartılı beyanlarla, felaket tellallığı yaparak, popülist yaklaşımlarla ucuza kaçarak bütçeyi konuşmamıştır.

Bebek katilini affetmek, Anayasanın 14 üncü maddesi dururken, kimin haddine! Yanlış beyanlarla milletimizi ve şehit ailelerimizi tahrik etmekle kimse bir şey kazanamaz. Atanmışlık, seçilmişlik edebiyatı yapanlar, Genel Başkanımızın demokratik açıklamalarını kıskanarak izleyenler, 28 Şubat öncesi Millî Güvenlik Kurulu belgelerinin altındaki imzaların kime ait olduğunu iyi tetkik etsinler.

NEZİR AYDIN (Sakarya) - Vay anasını!..

BEYHAN ASLAN (Devamla) - Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'in veto ederek geri gönderdiği Af Yasasında, ısrarla, affı reddetme hakkını koyduran Sayın Yılmaz'dır. Bu, afila ilgili iddiayı, Sayın Genel Başkanımıza yakıştıranları, yüce milletimizin takdirine bırakıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomi, kıt kaynaklarla toplumun refahını maksimuma çıkarmak için kullandığımız politikalar manzumesidir. Hedef, ekonomiyi sağlıklı bir yapıya kavuşturmaktır.

Görüşüğümüz 2001 yılı bütçesi, üç yıllık ekonomik programın ikinci aşamasını oluşturmaktadır. Bu bütçenin bir başka özelliği de Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planının ilk bütçesi olmasıdır. 2001 yılı bütçesi, 57 nci hükümetin de sizlere sunduğu ikinci bütçedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son iki yüzyıl boyunca, dünya, hızla giderek artan bir değişim içerisine girdi. Ülkelerin geleceği de, sadece bu değişime ne derece öncülük ettikleri veya ayak uydurabildiklerine göre belirlendi. 21 inci Yüzyıl, bilgi ve iletişim yüzyılıdır. Dijital devrim, yeni yüzyılda pek çok endüstri kolunu değiştirecek ve yok edecektir.

Örneğin, konvansiyonel kimya teknolojisiyle ilaç üreten şirketlerin hiçbirisi kalmayacaktır. Bir hastanenin ameliyat odasında, bugün, kullanılırken gördüğümüz aletlerin hiçbirisi onbeş yıl önce yoktu; onbeş yıl sonra da hiçbirisi kalmayacaktır. Benzin sıkıştırılmalı motor kullanan otomotiv endüstrisi de yok olacaktır. Yeni teknoloji, hidrojen tüketen yakıt hücreleri sistemini hayata geçirecektir. Askerî güç, kitle imha silahlarına sahip olmakla ölçülmeyecektir. Uluslararası askerî güç, uydu sistemiyle dünyayı gören, işiten, diğer ülkelerin uydu sistemlerini bozabilen sistemlere sahip olmakla ölçülecektir. 21 inci Yüzyılda, ülkeler, arz etmeye çalıştığım niteliklere göre, ekonomide güçlü olabileceklerdir. Eski teknolojiyle üretim yapan tesisleri, en kısa zamanda kapatabilen ülkeler, en çabuk olarak zarardan kurtulacaklardır. Bu özellik, iki kaçınılmaz sonucu beraberinde getirmektedir: Devletçi ekonomik politikaları sürdüren hiçbir ülkenin başarı şansı yoktur. İşgücü esnekliği bulunmayan hiçbir ekonominin rekabet gücü olmayacaktır. Yeni sanayi kollarını açma yeteneğini teknolojiyle bütünleşiren, hizmet sektörünü koruyabilen, tüketime yönlendirebilen üretim teknolojisini yaratan insanların yeteneklerinden en geniş ölçüde yararlanan ülkeler, 21 inci Yüzyılın öncü ülkeleri olacaktır.

Türkiye, bunun dışında kalmaz. Aşımız da, işimiz de, çağdaş dünyanın bir parçası olmaktan geçiyor. Bunları yapabilmek için, öncelikle enflasyonu almak üzere, temel yapısal sorunlarımızı aşmamız ve ülkede, yeniden, sürdürülebilir bir büyümenin altyapısını kurmamız gerekiyor.

Bu nedenle, 2000 yılı başında uygulamaya koyduğumuz 57 nci hükümetin istikrar programı son derece önemlidir. Bu programda hedeflediklerimizi yapmakta geciktığımız zaman ve global bir dünyada yaşadığımızı unuttuğumuz zaman, başımıza nelerin gelebileceğini, 22 Kasım'da kara çarşambada gördük. Bu olayın, bize, istikrar programından ayrılmamız gerektiğinin bir ihtarı olduğunun idraki içerisinde olmamız gerekmektedir. Bu programın uygulamalarından ve hedeflerinden hiçbir tavizin verilmesi söz konusu olmamalı; ilaç, acı da olsa, içilmelidir. Popülist yaklaşımdan kesinlikle uzak durulmalıdır. Bu politikadır ki, ülkede, yatırım şevk ve iklimini yeniden yaratacak; ekonomi, sağlıklı bir zemine oturacak, istikrarlı ve sürekli büyüme ortamına kavuşacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi, yüksek enflasyon, ülkeye ve topluma çok yönlü zararlar veren ekonomik bir sorundur; gelir dağılımını bozduğu gibi, ileriye dönük planlamaların yapılmasını da zorlaştırır.

2001 yılı bütçesinin temel hedeflerinden biri de enflasyonu düşürmektir. Enflasyonla mücadele programı, tavizsiz uygulanmalıdır. Enflasyon hedeflerinin tutmadığı noktadaki eleştirilere kısmen hak veriyor ve saygı duyuyorsak da, onlarca yıl yüzde 70'ler bandında dolaşan enflasyon, yıllar sonra, ilk kez yüzde 30'lar bandına indirildi. Bu, ciddiye alınması ve önemsenmesi gereken bir başarıdır. 2001 bütçesine bakınca, enflasyon hedefi, toptan eşyada yüzde 10, tüketici fiyatlarında ise yüzde 12'dir. Çıtanın iddialı bir şekilde aşağıya düşürülmesi, son derece önemli bir hadisedir. Bu hedefin gerçekleşmesi en büyük dileğimizdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; faiz ödemelerinde müspet gelişmeyi, iyileşmeyi görmezlikten gelemeyiz. İç borçlanmanın vadesi, 1999 yılının ilk on ayında ortalama 296 gün iken, 2000 yılında bu rakam 391 güne çıkmıştır. Daha da önemlisi, iç borçlanmanın ortalama faiz oranı yüzde 98,8'den yüzde 36,2'ye inmiştir.

2000 yılında vergi gelirlerinin yüzde 88'i faize giderken, 2001 yılında yüzde 52'ye düşmüştür. Bu durum, kamuda ciddi bir faiz tasarrufunu sağlamıştır. Faiz ödemelerinin bütçe içindeki payı da, yüzde 45'ten yüzde 34'e inmiştir. Böylece, uzun yıllar faiz ve personel harcamalarından ibaret hale bürünmüş olan bütçenin, bu niteliğinden kurtarılması yönünde önemli ve ciddi adımlar atılmıştır. Kamu kaynakları yeniden devletin aslı hizmet alanlarına yönelmiştir.

2000 yılında, yatırım ve üretimdeki canlanma ithalatta büyük artışa yol açmış, bu gelişme, ihracat yerine, iç tüketimde artışa sebep olmuştur. İhracatta uluslararası rekabet acımasızdır. Öncelik, dünya standartlarında, kaliteli, ucuz, yani, rekabet gücü yüksek bir üretim altyapısını kurmaya verilmelidir. Bunu yaptığımızda, ihracattaki tüm eşikler kendiliğinden aşılacaktır. Aynı zamanda, ithalatın sarsıcı baskısından da kurtulduğumuzu göreceğiz.

Değerli milletvekilleri, bütçe gelirlerinin 3,7 katrilyon lirasının özelleştirmeden sağlanması hedeflenmiştir. Özelleştirme, en sorunlu hedefdir. Enflasyonun düşürülmesi ve kamu maliyesinde sağlanan disiplinin devamı, özelleştirmedeki başarıya bağlıdır. Özelleştirme konusunda, öncelikle, hükümeti oluşturan partiler arasında esaslı bir uzlaşmaya varılması, sonra, süratle ve kararlı bir uygulama dönemine girilmesi şarttır. Bu konuda, Anavatan Partisi, üzerine düşeni yapmaya kararlıdır.

Kredibilitiyi, yani, inanılabilirliği kazanmak zordur; ama, kaybetmekse çok kolaydır. Biz, suni gündemler yaratır ve onlarla boğuşursak, yabancı sermaye ülkemizi yavaş yavaş terk eder. Terk eden, beğenmediğimiz portföy yatırımları değil de, terk eden, Opel, Isuzu gibi, Türk işçisi çalıştıran, Türk üretim girdisi kullanan doğrudan yatırımlar olursa, o zaman, bu hadise, ciddiye alınması gereken bir hadisedir; aşımızın, işimizin gitmesi demek olur ki, ciddiyetle takip edilmesi gerekir. Bir an önce gerçek gündemimize dönüp, topyekün kalkınma seferberliğine girişmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, günümüzde, hiçbir ekonomi, dünyadaki gelişmelerden bağımsız, yönünü tayin etme imkânına sahip değildir. Türk ekonomisi, 1980'li yıllarda serbest piyasa ekonomisinin mimarı Anavatan Partisinin başlattığı atılımla dünyayla entegre olma yönünde önemli ilerlemeler kaydetmiş, çok önemli yapısal reformlar bu dönemde yapılarak yenilik ve değişim rüzgârları estirilmiş, Türkiye'nin önündeki kara bulutlar dağıtılmış, Türkiye kabuk değiştirmiş, kalkınma şevk ve heyecanı bütün yurdu sarmıştır. Bu yıllarda, Türkiye'nin siyasi ve ekonomik ağırlığı artmış, her on yılda bir içerisine düştüğümüz döviz krizi, yokluk ve kuyruk dönemleri geride bırakılmış; halkımızın otoyollarla, F-16'larla, bilgisayarlarla tanıştığı; teleks ve telgrafın yerini faksa bıraktığı; siyah beyaz televizyonların renkli televizyonlara, ülke içi yayınların küresel yayımlara dönüştüğü yıllar olmuştur. Enerji ithalinden enerji ihracatına geçtiğimiz, organize sanayi bölgelerinde fabrika bacalarının tüttüğü, turizmin ayağa kalktığı yıllar olmuştur.

1983 yılında fert başına düşen milli gelir 1 200 dolardı. Anavatan iktidarlarının 1991'de bırakmasıyla, fert başına düşen milli gelir 2 605 dolardır. Ne var ki, bu statükocu iktidarlar sayesinde, dokuz yılda mesafe alınmamış ve bugün, 2 700 dolardadır hâlâ. (ANAP sıralarından alkışlar) Eğer, o atılım, o şevk devam etseydi, o felsefe devam etseydi, bugün, bu fert başına düşen gelir, hesaplara göre, 7 000 dolar civarında olmak durumundaydı. Ne var ki, 1991 yılından sonra, statükocu anlayışın iktidarları döneminde, kalkınma şevk ve heyecanı, ekonomi yeniden duraklamış; hesaba kitaba sığmaz vaatler ve popülist yaklaşımlarla ekonominin raydan çıkmasına sebep olmuşlardır, ta ki 55 inci hükümet imdada yetişene kadar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2000 yılı bütçesiyle uygulamaya konan esasların korunması, elbette takdir edilecek bir husustur; ancak, daha da önemlisi, dünyanın ve ülkenin değişen şartlarına göre yeni politikalar geliştirilmesidir.

2001 yılı bütçesinde, bu çerçevede, arzuladığımız kapsamda ve düzeyde açılımları göremediğimizi belirtmek isterim. Sorunun kaynağı bütçe kanunu değildir. Sorun, Türk maliyesinin giderek daha da ağırlaşan sağlıksız yapısından kaynaklanmaktadır. Bugün, Türk siyasetinin önündeki en ciddi sorun, ekonomik problemlerin çözümü yanında, insan hakları ve hukuk devleti unsurlarını da içeren, çoğulcu, özgürlükçü demokrasinin tesisine, bu çerçevede devletin yeniden yapılandırılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, demokratik cumhuriyet, eşitlik, özgürlük ve uygarlıktır; insan haysiyet ve onurunu her şeyin üstünde tutmaktır. Cumhuriyetin temelindeki iddia, vatandaşlarını çağdaş vatandaş yapmaktır. Ne var ki, Türkiye Cumhuriyeti, hâlâ somut muhtevasına kavuşamamış, şekli bir cumhuriyet konumundadır. Bugün, cumhuriyetin önündeki görev, gelenekçi, jakoben devletçi anlayıştan süratle kurtulmak, bireylerin temel hak ve hürriyetlerinin korunup yaşatılması amacına odaklı, insan unsurunu dikkate alan bir rejim haline gelmektir.

Vatandaş, hakları olan, vatandaşlık hukukuna sahip olan insandır. Vatandaşın haklarını koruyamazsanız, cumhuriyetin temelini yıkarınız. Vatandaşın haklarını korumak, cumhuriyetin en temel görevidir. Cumhuriyeti, cumhuriyet haline getirmenin yolu, modern insanı yaratmaktan ve vatandaşımızı her şeyin önüne koymaktan geçer. Modern insan, özgürlüklerine sahip olan insan, haklarını kullanan insandır. Cumhuriyetin bu insana ihtiyacı vardır.

Cumhuriyeti cumhuriyet haline getirmenin yolu, modern insanı yaratmaktan ve vatandaş her şeyin önüne koymaktan geçer. Modern insan, özgürlüklerine sahip olan insan, haklarını kullanan insandır. Cumhuriyetin bu insana ciddiyetle ihtiyacı vardır.

Büyük Atatürk'ün kurduğu cumhuriyet, Türk insanını vatandaş yapma, onu temel hak ve özgürlükleriyle donatma projesiydi. Cumhuriyet, insanımızı her türlü tahakküm ve tasalluttan kurtaracaktır. Bu nedendir ki, cumhuriyet, gerçek bir aydınlanma, bir modernleşmeydi. Ne var ki, zaman içerisinde, Osmanlıdan kaynaklanan devlete bakış açısı cumhuriyete de hâkim olmuş, devleti kurtarma anlayışı önplana çıkararak, fert küçümsenmiş, inkâr edilmiş, yok sayılmış, halksız demokrasilerle vakit harcanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde çağdaş uygarlığın gelişim dinamiği hep yanlış yorumlanmıştır. Problemler devlet merkezli olarak halledilir sanılmıştır. Halbuki çağdaş medeniyeti oluşturan yapı ferdiyetçi anlayış üzerine kurulmuştur; yani, çağdaş uygarlığı yaratan bireyselliktir. Ferdi boğan devlet odaklı yapılanmadan uzaklaşmak, demokratik cumhuriyete yaklaşımdır, demokrasiyle kucaklaşmaktır.

Nazari olarak insanımıza haklar verilmiş olması, uygulamada, ona hak sahibi bir vatandaş olarak davranıldığı anlamına gelmemelidir. Bazen de verilen haklar keyfi şekilde askıya alınmıştır. Onun içindir ki, cumhuriyet, halkın rejimi olmaktan daha çok devletin rejimi haline getirilmiştir.

Siyasî partiler gerektiğinde darbe yapılarak, yasaklar konularak tasfiye edilmiştir. Gerçi, millet, her defasında bu çabaları sonuçsuz bırakmıştır. Demokrat Parti, Adalet Partisi ve Anavatan Partisinde olduğu gibi, ihtilal sonraları jakoben anlayışın değil, halkın arzusu iktidarlara gelmiştir; ama, devlet, siyaset üzerinde çeşitli yollarla baskı kurmaktan hiç vazgeçmemiştir. Siyasete biçilen rol, halkın talep ve beklentilerini cevaplandırmak değildir; otoriter bir dayatmanın toplu mühendisliğini yapmakla vazifeli kılınmışlardır.

Her zamanda ve zeminde siyasetin hareket alanı sınırlanmakla yetinilmemiş, millî iradenin eseri olan siyaset ve siyasetçi, daima bir yıpratma gayretinin hedefi olmuştur. Siyasetçi, sürekli itham altındadır. Ne var ki, varlığını demokrasiye borçlu olan sivil kurumlar dahi siyasetçiye yönellik saldırılardan zevk almışlardır.

Farklılıkları reddeden otoriter zihniyet, oy mekanizmasından, siyasî rekabetten ve muhalefetten daima nefret eder hale gelmiştir. Siyasete yönelik bu nefret ve bu korkunun temelinde, millet iradesi vardır. İçinde yaşadığımız gerçeği teslim etmekten çekinmeyelim.

Bugünkü temel mevzuatımızın tamamına yakını millî iradenin ürünü değil, askerî yönetim dönemlerinin eserleridir. Siyasî irade, dolayısıyla da demokrasi, çoğu zaman vesayet altında olmuştur.

Değerli milletvekilleri, kalkınma çabasına bizden çok sonra başlayan Güney Asya ülkelerinin ulaştıkları ekonomik seviye ile bizim aramızdaki farkın sebebi, devletin ekonomi üzerindeki tahakkümüdür. Türkiye'de devlet ile iş âlemi arasındaki ilişkinin sağlıksızlığına da işaret etmek isterim. İleri ülkelerde yönetimler, işadamlarının ekonomik faaliyetlerini destekler, onları koruyan konumdadır. Bütün sorunlarına rağmen, bugün, geleceğimizde umutlu bir ekonomiye sahipsek, bunu 1980 sonrası uyguladığımız dışa açık serbest rekabete dayalı büyüme stratejine borçluyuz.

Rahmetli Cumhurbaşkanımız Özal'ın kararlı tutumuyla gerçekleştirilen dışa açılma politikası sayesinde, Türk insanının ufku genişlemiş, Türk siyaseti evrensel standartları idrak etmiştir. Vatandaşımız, insanca yaşamının koşullarının farkına varmıştır. Kurtuluş ya da başarı, dünyanın gittiği yönde gitmektir; demokraside, özgürlüklerde, insan haklarında, hukukun üstünlüğünde, çağdaş standartlara ulaşmaktır. Anavatan Partisinin siyasî programının ilkelerini oluşturan düşünce hürriyeti, inanç hürriyeti ve teşebbüs hürriyeti, çağdaş devletin çerçevesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devlet kapısına gelen vatandaşlarımızı, itilip kakılan, hakir görülen, onuru kırılan, boynu bükük, el pençe divan duran bir zavallı insan olmak konumundan çıkarıp, hizmet edilecek birey konumuna, vatandaş konumuna yüceltmeliyiz. Öyleyse, kendi vatandaşını tehlike sayan bir anlayışla dizayn edilen bu yapıyı, mutlaka değiştirmeliyiz. Sadece, şikâyet etmek, manzaranın vahametini tasvir etmek, birtakım odakları suçlamak çözüm değildir; tespitler doğrultusunda yapılması gerekenleri hayata geçirmeyi başarmaktır; bunları gerçekleştirecek olan da Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Asgariden atacağımız adımlar bellidir. Anayasa, konjonktürel olaylara göre değil, demokratik ve özgürlükçü açılımlar, çağdaş hukuk normları ve imzaladığımız uluslararası sözleşmeler çerçevesinde değiştirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aslan, toparlar mısınız efendim.

BEYHAN ASLAN (Devamla) - Sayın Çiller'e 7 dakika verdiniz Sayın Başkan.

Ceza Kanunumuz başta olmak üzere, çağdaş standartlara uymayan, özgürlükleri kısıtlayan hükümler kaldırılıp, bunların yerine çağdaş düzenlemeler süratle hayata geçirilmelidir. Adli sistemimiz, adaletin hızlı ve adil yargılanma hakkı çerçevesinde reorganize edilmeli, vazgeçilmez, nitelikli savunma hakkı çerçevesinde avukatlık yasası acilen çıkarılmalıdır.

Cezaevlerimize yapılan operasyonla devlet otoritesinin yeniden tesisi, örgüt reklamına dayalı ölüm oruçlarının sona erdirilmesi, cezaevlerimizin örgütlerin tasallutundan kurtarılmış olmasını takdirle karşılıyoruz.

Ceza ve infaz kurumlarımızda temel ilke olan suçluların ıslahı hedefi doğrultusunda, cezaevlerinin şehirlerin dışına, güvenlik alanları da olacak şekilde yeni baştan değerlendirilmeli ve bunu fırsat bilerek, fizikî yapıya ağırlık verilmelidir. Koğuş sistemi terk edilmelidir. F tipi cezaevinden asla taviz verilmemelidir. Eskişehir Cezaevinin kapatılmasındaki yanlış, hatırlardan çıkmamalıdır.

Çağdaş anayasalar ve çağdaş ceza mevzuatında, Anayasamızın 87 nci maddesinde var olan genel ve özel af yoktur. Bugün, gelin, Anayasamızın 87 nci maddesini değiştirerek genel ve özel afı mevzuatımızdan çıkaralım.

Hukuk dünyamızın, üniversitelerimizin, vatandaşlarımızın bizden beklediği, yargının yansızlığı ve bağımsızlığına teminat olacak yargı reformunu mutlaka gerçekleştirelim. Unutmayalım ki, insan vicdanında en köklü ve içten duygu, adalet duygusudur. Bir ülkede, adaletten kaygı duyulmamalıdır; çünkü, yargı, son çözüm yeridir.

Hantal devlet yapısını değiştirmenin bir boyutu olan ve koalisyon protokolünde ve hükümet programında yer alan Mahalli İdareler Reformu Yasa Tasarısı, hızla hayata geçirilmelidir. Bir yıllık süre içerisinde çıkması taahhüt edilen bu yasanın çıkarılmaması, yerel yönetimleri üzümüştür. Bu konudaki hassasiyetimi belediye başkanlarımızla paylaştığımı ifade etmek istiyorum.

Sosyal güvenlik sisteminde, geçtiğimiz dönemde çıkarılan reform yasası, yeni yasalarla tamamlanmalıdır. Sosyal güvenlik alanındaki eksikliklerimiz giderilmelidir. Sosyal Sigortalar Kurumu, yılların batağından kurtarılmış ve mali yönden kendisine yeterli olma yönünde önemli adımlar atılmıştır. Geçen yıl, bütçeden 3 katrilyon kaynak emen Sosyal Sigortalar Kurumu, bu yıl, bu rakamın beşte 1'ini almıştır. İşsizlik Yasası, işçi-işveren konsensüsüyle çıkarılmalıdır. Sağlık reformu bir an önce hayata geçirilmeli, çağdaş ve kalıcı bir sistem kurulmalıdır. Eğitim sistemimiz, altyapısı ve içeriğiyle, hızla, çağdaş bir anlayışa oturtulmalıdır.

Sanayi çabalarımız yanında, ülkemizde, ciddi çevre sorunları da vardır. Çevreyi koruma ve iyileştirme çabalarımıza yoğunluk kazandırmalıyız.

Trafik, ülkenin en büyük iç düşmanıdır. Kazaların önlenmesine ilişkin gayretlere rağmen, kazaların önüne geçemiyoruz. Son on yılda, trafik kazalarında ölenlerin sayısı, yetmiş yılda meydana gelen tabii afetlerde, İstiklal Savaşında kaybettiklerimizden ve hatta, Kıbrıs Harekâtında kaybettiklerimizden fazladır. Her yıl, orta büyüklükte bir ilçemiz kadar insanımızı toprağa veriyoruz. Her kesimden insanımızı, bu sorunun çözümü konusunda gayrete çağırıyorum.

Devlet olarak, altyapıyı oluşturan karayollarının düzeltilmesi, kara noktaların kaldırılması, bölünmüş yollara ağırlık verilmesi, demiryollarının geliştirilmesine acil müdahale, denetim ve eğitime önem verilmesi gerekiyor.

BAŞKAN - Sayın Aslan, toparlar mısınız efendim.

BEYHAN ASLAN (Devamla) - Toparlıyorum efendim.

Turizmdeki müspet gelişmeleri takdirle izliyoruz. 21 inci Yüzyılın en stratejik unsuru olan enerji alanında gösterilen başarılı yürüyüş, teşvik ve takdir edilmelidir. Demokrasinin katılımcılık unsuru güçlendirilmelidir ve halk, rejimin sahibi yapılmalıdır. Bu itibarla, Siyasi Partiler ve Seçim Yasasında yapılacak iyileştirmeyle, demokrasimiz, daha sağlıklı hale getirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özgürlükçü, çoğulcu, katılımcı demokrasiye, iktidarbirey özgürlüğü dengesine, hukukun üstünlüğü temelini oturan, dogmalardan uzak, değişime açık, düşünce ve inanç özgürlüğüne, hür teşebbüse yol veren bir yeniden yapılanma dileklerimizle, 2001 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Hükümet adına, Başbakan Sayın Bülent Ecevit; buyurun efendim. (DSP sıralarından ayakta alkışlar, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2001 mali yılı bütçesi üzerinde hükümet adına konuşmaya başlarken, sizlere saygılar sunarım, televizyonları başında bizi izleyen değerli, aziz yurttaşlarımıza da saygılarımı ve en iyi dileklerimi sunarım.

11 Aralıkta başlayan bütçe görüşmeleri, Genel Kurulumuzda bugün sona ermektedir. Bu yoğun ve yorucu çalışmaya görüş ve eleştirileriyle katkılarda bulunan tüm milletvekillerine içten şükranlarımı sunarım.

Sayın milletvekilleri, bir ay kadar önce uygulamaya konulan üç yıl süreli ekonomik istikrar ve yapısal uyum programının birinci yılı tamamlanmak üzeredir. Programla, küçülerek değil, büyüyerek istikrar sağlama kararındayız. Üç yıl sonunda, enflasyonun tek rakama indirilmesi, sürdürülemez noktaya gelen kamu maliyesinin düzlüğe çıkarılması, ekonominin enflasyon-borç-faiz sarmalından kurtarılması ve pek çok yapısal ekonomik sorunun kalıcı biçimde çözülmesi amacındayız. Ekonomik program öncesinde ve programın uygulanmaya başlanmasından sonra, bazı olumsuzluklar yaşandı. Dünyada ortaya çıkan ekonomik krizler ve özellikle Rusya krizi Türkiye'yi de olumsuz etkiledi. Dünya petrol fiyatlarında olağanüstü artışlar görüldü. 1999 yılı başlarında 10 dolar civarında olan hampetrolün varil fiyatı, zaman zaman 30 doların üzerine çıktı; bugün de, fiyatlar yüksek düzeyini korumaktadır. Ayrıca, euronun dolar karşısında değer kaybetmesi de dış ticaretimiz üzerinde olumsuz etkiler yarattı. Son iki yıl içinde euronun değeri dolara göre yaklaşık yüzde 5 oranında azaldı. Türkiye'nin dışsattımının yarısından çoğu Avrupa Birliği ülkelerine yapılmaktadır. Buna karşılık, dışalımın büyük bölümü Avrupa Birliği ülkeleri dışından gerçekleştirilmektedir. Bu olgu, euronun değer kaybıyla birleştiğinde cari işlemler dengesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Geçtiğimiz yıl iki büyük deprem yaşadık. En gelişmiş 9 ilimizi vuran depremler ekonomimize ağır yükler getirdi. İki yıldır ülkemizde oldukça yaygın bir kuraklık yaşanmaktadır. Bu durum, özellikle tarımsal üretimimizi olumsuz etkilemektedir. Bu arada, bankacılık alanındaki zorunlu operasyonların yarattığı duyarlı ortama enflasyon ve yüksek faiz lobilerinin çabaları da eklendi. Bunların sonucu olarak, kasım ayında ortaya çıkan yapay kriz de, maalesef, ekonomiye belli ölçüde zarar vermiştir.

Bu yoğunluktaki krizlerin etkisi genellikle çok uzun sürer. Türkiye’de ise, kriz, birkaç hafta içinde aşılabilmektedir. Bu da, kararlılıkla uygulamakta olduğumuz programın sağlanlığını ve başarısını gösterir. Programın uygulama sonuçları genel olarak olumludur. Bu durum, gelecek için de umut vericidir, yeter ki, bazı çevreler yersiz bir panik havası yaratmaya kalkışmasınlar.

Kamu maliyesi alanında çok olumlu sonuçlar alındı. Kasım ayı sonunda gelirler yüzde 86,6; vergi gelirleri yüzde 88,2 oranında arttı. Buna karşılık, giderlerdeki artış yüzde 66,3’te kaldı. Gelirlerde yıl sonu hedefinin yakalanacağı anlaşıldı. Vergi gelirleri hedefi kasım ayında aşıldı. Giderlerin yıl sonu hedefinin altında kalacağı belli oldu. Yıl sonunda 7 katrilyon lira olması öngörülen faiz dışı fazla ise, daha eylül ayından itibaren hedefi aştı, kasım sonunda 9 katrilyon liraya ulaştı. Aynı şekilde, yıl sonunda 14 katrilyon lira olması hedeflenen bütçe açığı, kasım ayı sonunda 11 katrilyon oldu. Bu durum, gelirlerin artırılması, giderlerin kısılması için gösterilen olağanüstü çabaların sonuç verdiğini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, programın uygulanmaya başlamasıyla Türkiye, dışarıdan, uygun koşullarda ve rahatlıkla borçlanabilen bir ülke konumuna geldi. Bütçenin finansmanı için yılbaşından bu yana 7,5 milyar dolar dışborçlanma gerçekleştirildi; uzun vadeli ve düşük maliyetli borçlanma olanağı sağlandı -dışkaynak faiz oranlarının ve enflasyonun gerilemesine katkı sağlamaktadır- faizlerin gerilemesiyle içborçlanma maliyeti önemli ölçüde azaldı, vadeler uzadı. Borçlanmadaki bu olumlu gelişmeler, kamu maliyesinde faiz giderlerinin azaltılmasına olanak sağladı.

Enflasyonda da önemli düşmeler oldu. Onbir aylık dönemde artış, toptan eşya fiyatlarında yüzde 30,2, tüketici fiyatlarında yüzde 35,7 oldu. Son beş yılın enflasyon ortalaması, TEFE’de yüzde 71,7; TÜFE’de yüzde 78,6 oranına vardı. Buna göre, 2000 yılında enflasyonun, TEFE ve TÜFE’de, son beş yıl ortalamalarının yarısından bile aşağıda kalacağı belli olmuştur. Aynı zamanda, enflasyon, son on dört yılın en düşük düzeyine inmiş olmaktadır. Enflasyon değerlendirmesi bakımından önem taşıyan ve kısaca "çekirdek enflasyon" adı verilen özel imalat sanayii fiyatlarındaki artış da, onbir ayda, geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık 20 puan gerileyerek yüzde 31,8’e düşmüştür. Enflasyon beklentilerinin kırılmasında en önemli etken, yürürlüğe konulan ekonomik programın kararlılıkla uygulanmasıdır.

Bu arada, Türkiye ekonomisi yeniden büyümeye başlamıştır. Dünyada yaşanan ekonomik krizler, petrol fiyatlarındaki artış ve depremler dolayısıyla geçen yıl ekonomide görülen küçülme, bu yıl yerini ciddi bir büyümeye bıraktı. Gayri safi millî hâsıla, 2000 yılının ilk dokuz ayında, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,4 arttı. Yıl sonunda, büyümenin yüzde 5,5 olan hedefi aşacağı ve yüzde 6’ya yaklaşacağı hesaplanmaktadır. Bu beklenti, sanayi üretiminde ve işletmelerin kapasite kullanım oranlarında saptanan önemli artışlarla da güçlenmektedir; şöyle ki: Ekim ayı itibariyle sanayi üretimi yüzde 13,2 civarında artış gösterdi, imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı, geçen yılki yüzde 71,3’lük düzeyinden yüzde 81,9’a yükseldi.

2000 yılının ilk dokuz ayında, parasal tutar olarak, dışsattım yüzde 4 artmıştır; ancak, miktar olarak dışsattımdaki artış yüzde 17’dir. Dışsattımdaki artışın belirli düzeyde kalması, büyük ölçüde,

euronun dolar karşısında değer kaybetmesinden kaynaklanmıştır. Dışalım ise, aynı dönemde yüzde 35,1 oranında artmıştır. Dışalımın sermaye ve aramalar ağırlıklı olduğu görülmektedir. Sağlanan güven ve saydamlık, faizlerin düşmesi, talebin artması, dışalımdaki artışın en önemli nedenleri olmuştur. Kuşkusuz, dışalımdaki artış, yatırımların ve üretimin canlanmasına katkıda bulunmuştur.

Türkiye, turizm bakımından çok olumlu bir yıl geçirmiştir. Turizm gelirlerimiz, yılın ilk dokuz ayında yüzde 47,9 oranında artarak 5,9 milyar dolar olmuştur.

Dıştımadaki artış sınırlı, buna karşılık dışalımdaki yüksek artış nedeniyle cari işlemler dengesi 6,7 milyar dolar açık vermiştir. Bu açık, alınmakta olan önlemlerle azaltılacaktır ve özellikle üretim ve istihdam bakımından büyük önem taşıyan dıştımanın daha yüksek oranda artması özendirecektir. Bu amaçla, bütçeden dıştımatıcılara sağlanan finansman desteği iki katına çıkacaktır. Eximbankın sağladığı finansman desteği de artırılacaktır. Bankanın verdiği kredilerin faiz oranları, önemli ölçüde düşürülmüştür. Malî piyasalardaki son dalgalanmalardan sonra, yaklaşık 400 milyon dolar tutarında kredinin vadesi bir ay uzatılmıştır.

Sayın milletvekilleri, malî piyasalarda, kasım ayının sonlarında likidite alanında yüksek bir dalgalanma yaşanmıştır. Bu dalgalanma, ekonominin geleceğine ve ekonomik programın başarısına ilişkin kaygılar uyandırmıştır. Hükümetimiz, bu olumsuz gelişmelere derhal müdahale etmiştir. Bankacılık sektörünün güçlendirilmesi, beklenen döviz girişlerinin özelleştirme yoluyla artırılması ve enflasyondaki düşüşün hızlandırılması amaçlarını taşıyan bir dizi kapsamlı önlem uygulamaya konulmuştur. Bu bağlamda, bankacılıktaki mevduat garanti sisteminin sürdürülmesi, ayrıca, bankacılık sektörüne açılan kredilerin de güvence altına alınması kararlaştırılmıştır. Böylece, bankacılık sisteminde güven ortamının sağlanması amaçlanmıştır.

Türk Telekomun yüzde 33,5 hissesi ile Türk Hava Yollarının yüzde 51 hissesinin özelleştirilmesi kararlaştırılmış, her iki özelleştirmeye ilişkin ihale ilanları 14 Aralıkta Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Elektrik sektörünün hızla özelleştirilmesinin yolunu açacak Elektrik Piyasası Yasa Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Uluslararası Para Fonu yetkilileriyle yapılan görüşmeler sonunda 10,4 milyar dolar ek kaynak sağlanmıştır. Bu kaynağın kullanılmasına bu hafta sonundan itibaren başlanabileceğini umuyoruz. Ayrıca, Dünya Bankasından alınacak 778 milyon dolar tutarındaki malî sektör uyum kredisi ve 250 milyon dolar tutarındaki özelleştirme sosyal destek kredisi, Dünya Bankası Yönetim Kurulunun yarınki toplantısında ele alınacaktır. Bunun dışında, çeşitli yabancı bankalardan 1 milyar dolar köprü kredisi sağlanmasıyla ilgili çalışmalar sürdürülmektedir. Böylece, ülkemizde ilk kez bu kadar yüksek tutarda bir dış kaynak sağlanmış olacaktır. Kuşkusuz, bu durum, Türkiye'nin güven veren bir ülke olmasının ve istikrar yolunda gösterdiği kararlılığın sonucudur.

Bugüne kadar elde edilen sonuçlar, ekonomik programın başarılı olduğunu açıkça göstermektedir. Program bir yıllık değil, üç yıllıktır; dolayısıyla, her şeyin bir yılda düzelmesini beklemek insafsızlık olur. Hükümetimiz uzun yılların sorunlarını çözmektedir. Uygulanan ekonomik programla, enflasyon düşünceye, malî yapı ve üretim yapısı tam olarak sağlıklı bir duruma gelinceye kadar bazı sıkıntılar çekilecektir. Ekonomik program, sadece bir enflasyon düşürme programı değildir, aynı zamanda, ekonominin her alanda disiplin altına alınması, yeniden yapılandırılması programıdır. Amaç, hem malî sektörün hem reel sektörün gerçek işlevlerine kavuşturulmasıdır.

Bankalar, yüksek faizli kamu kağıtlarıyla bol para kazanmak yerine, reel sektöre fon sağlayarak gerçek bankacılığa dönecektir. Tasarruflar, yatırıma ve üretime yönelecektir. Reel sektör ise, bu yolla daha çok üretecek, daha çok istihdam sağlayacak, daha çok kazanarak, kazandığıyla yeni yatırımlar yapacaktır.

Bu sağlıklı yapıya geçiş, her kesimin çaba ve özveri göstermesini gerektirmektedir. Önemli olan, özverinin, toplum kesimleri arasında olabildiğince adaletli bir biçimde dağıtılmasıdır. Bugüne kadar bunu yapmaya çalıştık, bundan sonra da amacımız bu olacaktır.

Bu amaçla, 2000 yılı bütçesiyle, Türkiye'de ilk kez, uygulanan ekonomik program dolayısıyla memurların ve memur emeklilerinin zarar görmesini önleyen bir mekanizma getirilmiştir. Buna göre, memurlara ve memur emeklilerine yapılan maaş artışları enflasyonun altında kaldığı zaman, aradaki farkın otomatik olarak maaşlara yansıtılması öngörülmüştür.

Bu uygulamanın ilk örneği, geçen haziran ayında uygulanan ek zamla verilmiştir. Yılın ikinci yarısı için, enflasyondaki gelişmelere koşut olarak memurların ve emeklilerinin maaşlarına yapılacak ek zam ise, önümüzdeki günlerde Bakanlar Kurulunda görüşülecektir. Böylece, memur ve memur emeklileri aylıklarının enflasyonun altında kalmaması sağlanmış olmaktadır.

SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin maaşları ise, geçen yıl yapılan düzenlemeyle, her ay, bir önceki ayın enflasyon oranına göre artırılarak ödenmektedir.

Ayrıca, 2000 ve 2001 yıllarında kiraların, program hedeflerine uygun olarak artırılması için bir yasa çıkarılmış, bu yolla kiracıların zarara uğraması önlenmiştir.

Önümüzdeki yıl bütçe gelirlerinin yaklaşık yüzde 24, harcamaların yüzde 4,3 artması programlanmıştır. Böylece, devletin iki yakasının bir araya getirilmesi bakımından, 2000 yılında attığımız adımlar, 2001 yılında, daha da hızlandırılarak sürdürülecektir.

Bunun sonucu, bu yıl hedefi aşarak, kasım ayı sonunda 9 katrilyon liraya ulaşan faiz dışı fazla, 2001 yılında, yaklaşık, 11,5 katrilyon liraya yükselecek. Yine, hedefi aşarak, kasım ayı sonunda 11 katrilyon liraya gerileyen bütçe açığı 5,2 katrilyon liraya inecektir. Böylece, 2000 yılında gayri safi milli hâsılanın yüzde 9,3'ü olması beklenen bütçe açığı, 2001 yılında gayri safi milli hâsılanın yüzde 3,4'ü düzeyine düşecektir.

Bu iddialı, ama, aynı zamanda, bize göre, gerçekçi hedefleriyle 2001 bütçesi, ekonomik program bakımından, büyük önem taşımaktadır. Geçen yıl, bugünlerde 2000 yılı bütçesinin hedeflerinin hayali olduğundan söz edilmişti. Yıl sonuna yaklaştığımız şu günlerde, açıkça görülüyor ki, hayali denilen hedefler, birçok olumsuzluğa rağmen, büyük ölçüde gerçekleşmiştir. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, ekonomik programın yükünün, toplumsal kesimler arasında adaletli dağıtılması konusunda gösterdiğimiz özen, 2001 yılında da sürdürülecektir. 2001 yılında, ayrıca, büyüme oranının yüzde 4,5; enflasyonun, yıl sonunda, TEFİE'de yüzde 10, TÜFE'de yüzde 12 olması öngörülmüştür. Dışsattımın özendirilerek, dışsattıma dayalı sektörlerle canlılık kazandırılması, böylece, cari işlemler açığının azaltılması hedeflenmiştir.

Ekonomik programın önemli bir ayağını da yapısal reformlar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, ekonomik bakımdan önem taşıyan birçok düzenleme gerçekleştirildi. Bankacılık sistemini sağlıklı bir yapıya kavuşturmak amacıyla yasalar çıkarıldı. Böylece, bankaların ekonomiye katkısı özendirildi. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu oluşturuldu. Sosyal güvenlik reformu gerçekleştirildi. Sosyal güvenlik sisteminin finansman dengesini sağlamaya yönelik önlemler alındı. Bu önlemlerin sonuç vermeye başlamasıyla, Sosyal Sigortalar Kurumu, haziran ayından itibaren, herhangi bir bütçe desteği almadan, ödemelerini yapmaya başladı. Ayrıca, ülkemizde, ilk kez, işsizlik sigortası kuruldu.

Dış alımda haksız rekabeti önleyici yasa çıkarıldı.

Vergi yasalarında önemli düzenlemeler yapıldı.

Gümrük Reformu Yasası yürürlüğe konuldu.

Kamu maliyesinde disiplinin ve saydamlığın sağlanabilmesi amacıyla, 27 fon kaldırıldı.

Uluslararası tahkimle ilgili anayasa değişikliği gerçekleştirildi; ayrıca, bu değişikliğe uyum yasaları çıkarıldı.

İletişim sektörünün devlet imtiyazı olmaktan çıkarılmasına olanak sağlayacak yasa değişikliği yapıldı; Türk Telekomun, Ticaret Yasasına göre, özel bir şirket olarak hizmet vermesi öngörüldü. Telekomünikasyon Kurulu adıyla yeni bir kurul oluşturuldu.

Sermaye Piyasası Yasası çıkarıldı.

Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulu kuruldu.

Tarımsal ürünler için verilen desteklerin, araçlar yerine doğrudan üreticilere ulaşmasını sağlayacak doğrudan gelir desteği sistemi pilot bölgelerde uygulanmaya başlandı. Bu sistem, 2001 yılından itibaren, giderek, ülke çapına yaygınlaştırılacaktır. Ayrıca "Alternatif Ürün", "Çiftçi Kayıt Sistemi", "Hayvancılığın Geliştirilmesi ve Desteklenmesi" adıyla çeşitli projeler uygulanmaktadır.

Tarım Satış Kooperatifleri ve birliklerine malî ve idarî özerklik verilmesini öngören düzenlemeler yapıldı.

Ürün ihtisas borsaları kurulmasıyla ilgili yasa yürürlüğe konuldu.

Orman Yasasında önemli değişiklikler yapıldı.

Organize Sanayi Bölgeleri Yasası çıkarıldı.

Petrol boru hatlarıyla ilgili yasal düzenleme yapıldı.

Son olarak, kamu bankalarının yeniden yapılandırılarak, özelleştirilmesine olanak sağlayacak yasalar çıkarıldı.

Bankacılık sektöründeki devir ve birleşmelere, geçici süreyle, vergi bağışıklığı tanındı.

Az önce de belirttiğim gibi, elektrik sektörünün hızla özelleştirilmesine yol açacak yasa tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu.

Öte yandan, çok sayıda geçici işçi, sürekli işçiliğe kavuşturuldu.

2000 yılı, Köy Hizmetlerinde büyük atılım yılı oldu.

Ekonomik programın en önemli öğelerinden birini de, özelleştirme oluşturmaktadır. Geçmiş yıllarla karşılaştığımızda, 2000 yılının özelleştirme bakımından en başarılı yıl olduğu açıkça görülmektedir. 57 nci hükümet döneminde gerçekleştirilen özelleştirme tutarı, daha önceki hükümetler döneminde yapılan özelleştirmelerle karşılaştırılamayacak bir düzeydedir.

Ekonomide sağlıklı bir yapılanma amacıyla, yapısal düzenlemeler, bundan böyle de, kararlılıkla sürdürülecektir.

Bankalarla ilgili yasal düzenlemeler yapıldıktan ve uygun ekonomik koşullar oluşturulduktan sonra, malî durumu bozuk olan bazı bankalar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiştir. Bu dönemde, bankalarla ilgili çağdaş düzenlemeler yapılmış, uluslararası standartlar yürürlüğe konulmuştur. Bankacılık alanında düzenleme, denetleme ve yaptırım uygulama yetkisine sahip bağımsız bir otorite oluşturulmuştur.

Çıkarılan yasalarla, bankaların istismar edilmesinin yolları kapatılmış, banka sahiplerinin veya yöneticilerinin kişisel sorumlulukları en geniş duruma getirilmiştir. Dolayısıyla, hükümetimiz, ekonomik istikrar ve yapısal uyum programını uygulamaya koyarken, en duyarlı alanlardan birinin bankacılık olduğunu bilerek, gerekli düzenlemeleri yapmaya başlamıştır.

Değerli milletvekilleri, hükümetimiz döneminde, bölücü ve laik demokratik rejim karşısı terör örgütleriyle mücadele ve faili meçhul cinayetlerin aydınlatılması bakımından da önemli başarılar elde edildi. Böylece, ülkemizde huzur ve güvenin pekiştirilmesi yönünde ciddi gelişmeler sağlandı. Bölücü terör örgütünün etkinliği, büyük ölçüde geriletilmiş olmakla birlikte, örgüt, silah bırakmamıştır. Bu nedenle, güvenlik önlemlerinin sürdürülmesi gereklidir. Terör örgütünün siyasallaşma çabalarına da fırsat verilmeyecektir.

Öte yandan, ülkemizdeki Anayasal düzeni yıkarak, yerine din esasına dayalı devlet kurma amacıyla çalışan örgütler üzerine de etkili biçimde gidilmiştir.

Yıllardan beri halkımıza büyük acılar veren birçok hunhar cinayetin üstündeki perde kaldırılmış, sorumluları adalete teslim edilmiştir. Bu kapsamda, Hizbullah örgütü çöktürülmüş, örgütün yeniden canlanma çabalarına da fırsat verilmemiştir.

Bu arada, demokratikleşme ve insan haklarının geliştirilmesi yolunda atılan adımları da kısaca anımsatmak isterim.

Devlet güvenlik mahkemelerinin sivilleşmesi sağlanmıştır.

Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Yasası çıkarılmıştır.

İşkence ve kötü muameleyle verilen cezalar ağırlaştırılmış, bu suçların kapsamı genişletilmiştir.

Bu arada, Türk Ceza Yasasının yenilenmesiyle ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, Medeni Kanunun günümüz koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesine ilişkin yasa tasarıları hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Öte yandan, İnsan Hakları Eğitimi On Yılı Ulusal Komitesi oluşturulmuş ve bu komite, İnsan Hakları Eğitimi Türkiye Programını hazırlayarak uygulamaya koymuştur.

Anımsanacağı gibi, geçen yıl Siyasal Partiler Yasasında yapılan düzenlemelerle, partilerin kapatılmasının zorlaştırılması yolunda adım atılmıştı. Biz, öteden beri, parti kapatmaların, çok sınırlı durumlarda söz konusu olmasından yanayız. O nedenle, bu konuda, Anayasada gerekli değişikliklerin yapılarak, soruna köklü bir çözüm getirilmesi için uğraşıyoruz.

Reform niteliği taşıyan pek çok yasal düzenlemede, bugüne kadar muhalefet partilerimizin de önemli katkıları olmuştur. Yalnız hükümet içinde değil, muhalefetle de ve sivil toplum örgütleriyle de uzlaşmaya önem veriyoruz, bundan sonra da önem vermeye devam edeceğiz.

Sayın milletvekilleri, uzun yılların birikimi ve devletimizin utancı olan cezaevleri sorunu, hükümetimiz döneminde çözüm yoluna girmiştir. Cezaevleri koşulları, dünden beri, devlete meydan okunan terör karargâhları durumundan çıkarılmıştır. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Bu sonucun alınabilmesi için uyum içinde çalışan tüm güvenlik güçlerimizi yürekten kutluyorum. Bu sonuca, devlet güçlerimizin aylar süren hazırlık çalışmaları sayesinde ulaşılabilmektedir. Harekâtın, 20 ayrı cezaevinde, aynı anda ve aynı yöntemlerle başlamış ve sürdürülmüş olması da, ne kadar hazırlıklı ve uyumlu çalışıldığının göstergesidir.

Bu harekât başlatılmadan önce, teröristleri ölüm eyleminden caydırabilmek için, hükümetimiz her çabayı göstermiştir, değişik toplum kesimlerinin de katkılarından da yararlanılmıştır; ama, sonuç alınamamıştır ve harekât zorunlu olmuştur. Harekât, bütün güçlüklerine karşın, kısa sürede ve olabildiğince az can kaybıyla sonuçlanmıştır. Harekât sahasında yaşamını yitiren 2 şehidimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza esenlikler diliyorum. Ölüm eylemcileri ise, daha çok, kendi kendilerini yakmışlardır. Artık, ülkemizde bu tür çılgınlıklar olmayacağını umarım.

F tipi cezaevleriyle ilgili her türlü kaygının yersiz olduğu da önümüzdeki günlerde ortaya çıkacaktır.

Polislerimizin yaptıkları son yürütümlere de burada kısaca değinmek istiyorum. Polislik en zor, en çetin, en tehlikeli mesleklerden biridir. Polisler zaman zaman bir insan olarak duygularına kapılabilirler. Bazı olaylara tepki duyabilirler; fakat, eğer, izinsiz olarak sokaklara dökülürlerse, asayişten sorumlu oldukları halde, asayişsizlik etkeni olurlarsa, işler çığırından çıkar, halk, güven-sizlik ve çaresizlik duygusuna kapılır. Gelişmelere ilişkin idari süreç, doğal olarak işletilecektir.

Kısa bir süre önce emniyet teşkilatımızla ilgili olarak yapılan yasal düzenlemeyle, polisteki atama ve yükselmelerin objektif ölçülere göre yapılması için, yeni bir sistem geliştirilmiştir, kadrosuzluk tazminatı uygulanmaya başlamış, fazla çalışma ücretleri artırılmıştır. Polis gücümüze gösterdiğimiz duyarlılık ve özen bundan sonra da sürecektir.

Sayın milletvekilleri, 10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki'de yapılan Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Doruğu, Türkiye'nin, Avrupa Birliği ile ilişkilerinde önemli dönüm noktalarından birini oluşturmuştur. Tam üyeliğe adaylığımızın tesciliyle birlikte, Avrupa Birliğiyle uzun bir geçmişi bulunan ilişkilerimizde yeni bir dönem başlamıştır. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Avrupa kurumları içerisinde yer alan ve Avrupa Birliğine tam üye olmayı temel dışpolitika hedefleri arasında sayan Türkiye, 1997'de aday ülkelerle müzakerelerin başlatılması kararının aldığı Lüksemburg Doruğunda ayrımcı bir muameleye tabi tutulmuştu. Bunun üzerine, Türk Hükümeti, 14 Aralık 1997 tarihli açıklamasıyla, ülkemize yönelik ayrımcı muamele sürdükçe, Avrupa Birliğinin önkoşul olarak ileri sürdüğü alanlarda siyasi diyaloga girmeyeceğimizi bildirmiştir.

Türkiye'nin bu kararlı tutumu sonucunda, Avrupa Birliği, Lüksemburg'da yaptığı yanlışlığın ayırımına kısa sürede varmış ve Helsinki'de somutlaşan bir tutum değişikliğine gitmiştir. Helsinki Doruğunda Türkiye'nin adaylığının tanınması, 1963 yılından başlayan Türkiye-Avrupa Birliği ortaklık ilişkisinin doğal bir sonucudur. Dolayısıyla, Helsinki Doruğu, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin kapsam ve boyutlarını etkilemiş, geliştirmiştir.

Avrupa Birliğinin kurumsal alandaki düzenlemelerinin ele alındığı hükümetlerarası konferans 7-9 Aralık 2000 tarihlerinde Nice'de yapılmıştır. Türkiye'nin, genişleme sürecinden dışlanması veya adaylığımızla ilgili herhangi bir pürüzün varlığı söz konusu değildir.

Helsinki Başkanlık Sonuçları uyarınca, üyeliğin objektif koşullarını karşılama yükümlülüğünü üstlenmiş olan Türkiye, Katılım Ortaklığı Belgesinin Avrupa Birliği Konseyince benimsendiği 4 Aralık 2000 tarihine kadar geçen süre içinde bu doğrultuda bazı önemli adımlar atmıştır. Türkiye, bu dönemde, ayrıca, Avrupa Birliği edinimlerinin üstlenilmesi için ülke içindeki çalışmaların eş güdümlünü ve ulusal programın hazırlanmasını sağlamak amacıyla, Başbakanlığa bağlı olarak çalışan Avrupa Birliği Genel Sekreterliğini kurmuştur.

Katılım Ortaklığı Belgesi, tüm adaylar için olduğu gibi, Türkiye için de, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanan tek taraflı ve adaylarla müzakere edilmeyen bir belgedir. Bununla birlikte, belgede yer alacak konulara ilişkin görüşlerimiz ve duyarlılıklarımız komisyon yetkililerine iletilmiştir. Ancak, 8 Kasım'da açıklanan belgenin kısa vadeli hedefler bölümünde Kıbrıs'a ilişkin bir paragraf da yer almıştır. Bunun üzerine, gerek Avrupa Birliği organlarının gerek üye ülkelerin yöneticileriyle temas kurularak, Kıbrıs konusunun, Türkiye için siyasal bir ölçüt olarak belirlenemeyeceği, buna, 1999 Helsinki sonuçlarına göre olanak bulunmadığı, Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyeliği ile Kıbrıs konusu arasında bağlantı kurulmasını kabul edemeyeceğimizi bildirilmiştir.

Katılım Ortaklığı Belgesinin, Kıbrıs ve ikili sorunlarla ilgili çözümlerine gösterdiğimiz tepki, Türkiye'nin yaşamsal çıkarları söz konusu olduğunda sorumlu davranmayı temel ilke olarak benimseyen her hükümetin ortaya koyması gereken bir tepkiydi. Bugün geldiğimiz nokta, her iki konudaki yaklaşımımızın da olumlu sonuçlar vermekte olduğunu göstermektedir.

Katılım Ortaklığı Belgesinde, Kıbrıs ve ikili anlaşmazlıkların çözümü, Türkiye'nin karşına bir önkoşul olarak çıkarıldığında, bunu, kabul edemeyeceğimizi bildirmiştik. Böylesi yanlış yaklaşımların, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimize olumsuz yansımaları olacağı gibi, gerek Kıbrıs gerekse Yunanistan'la ikili anlaşmazlıklarımızın çözümünü de zorlaştıracak bir kez daha açıklıkla anlatık. Bu tutumumuzu "Avrupa Birliğine meydan okumak" veya "arkası getirilemeyecek bir blöf" olarak değerlendirenler oldu; ancak, sonuçta, sözüntü ettiğimiz konuların, siyasi birer ölçüt olmaktan çıkarılarak, güçlendirilmiş siyasi diyalog kapsamına alındıklarını, hep birlikte gördük.

Türkiye'nin bundan sonraki hedefi, Katılım Ortaklığı Belgesinin kabulünden önce başlatmış olduğu çalışmaları bir an önce tamamlayarak, ulusal programını açıklamak ve uygulamaya koymaktır.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık yarım yüzyıldır, Avrupa'nın güvenlik ve savunmasına önemli katkılarda bulunmuş olan Türkiye'nin, Avrupa güvenlik ve savunma kimliğinin geliştirilmesinde ve uygulanmasında da söz sahibi olması gereklidir.

Avrupa Birliği, NATO olanaklarından yararlanmak istediğinde, Türkiye, karar, planlama, hazırlık ve uygulama aşamalarına, tam yetki ve etkinlikle katılabilmelidir. Çok duyarlı bir bölgede bulunan ülkemiz için bu gereksinim, yaşamsal önem taşımaktadır; bu konuda herhangi bir ödün vermemiz söz konusu olmaz. (DSP, MHP ve ANAP sıraların alkışlar)

Bu arada, konuyla ilgili NATO toplantısının ertelenmesi, Başkan Clinton'un anlayışlı bir tutuma yönelmesi, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanının "Türkiye'nin duyarlılığını dikkate almak gerekir" saptaması ve yeni Amerika Birleşik Devletleri yönetiminden de yapıcı sesler gelmesi, güvenliğimiz açısından, haklılığımızın olumlu yankılar bulmaya başladığını göstermektedir.

Sayın milletvekilleri, beşinci turu Kasım ayında yapılan Kıbrıs aracılı görüşmelerinin son günlerinde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Annan "sözlü ifadeler" adı altında, bir sözde çözüm çerçevesi sundu. Ancak, bu öneri, Türk tarafının, tüm süreç boyunca ortaya koyduğu yapıcı düşünce ve önerileri hiç dikkate almıyor, üstelik, Türkiye'nin garantörlük haklarının sulandırılması ve Kıbrıs Türk Halkını, üniter bir devlet içinde azınlık konumuna getirme tehlikesini barındırıyordu.

Bunun üzerine, 24 Kasım günü, Sayın Cumhurbaşkanımızın başkanlığında bir toplantı gerçekleştirdik. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş'ın, görüşme süreciyle ilgili verdiği bilgiler ışığında yapılan değerlendirme sonucu, Sayın Denktaş'ın aldığı "bu çerçevede değiştirilmedikçe ve iki devlet esasına dayanan bir anlayış benimsenmedikçe aracılı görüşmelere gitmeme" kararına, Türkiye Cumhuriyeti olarak, tam destek vermeyi kararlaştırdık. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar) Bu kararımızı eleştirenler ve sakıncalı bulduklarını açıklayanlar oldu. Ancak, Türkiye'nin ulusal çıkarlarını savunmak için attığı adımların olumsuz sonuçlar doğuracağını sananları; yani, Türkiye'nin dünyadaki ağırlığına, gücüne veya haklılığına inanmayanları, bundan önce olduğu gibi, gelecek günlerde de, tarih, haksız çıkaracaktır. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Aslında, Kıbrıs'ta ilgili olarak, Türk ve Rum tarafları arasında bir uzlaşmaya varabilmenin çok basit bir gereği bulunuyor. Hep söylediğimiz gibi, bu da, Kıbrıs'ta, iki ayrı bağımsız devlet varlığı gereğinin kabul edilmesidir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, en ağır engellemelere rağmen, bağımsızlığını ve özgürlüğünü korumuş ve kanıtlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti de, her zaman ve her konuda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin yanında olmuştur ve yanında olmaya devam edecektir. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Şu gerçek de gözardı edilmemelidir: Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin güvenliği için ne kadar gerekliyse, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de, Türkiye'nin güvenliği için o kadar gereklidir. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kalkınmasına da büyük önem veriyoruz. Bu bağlamda hazırlanan bir ekonomik güçlendirme programıyla, Türkiye, Kuzey Kıbrıslı soydaşlarına desteğini sürdürmektedir.

Öte yandan, Türkiye ile Yunanistan arasında geçen yıl başlayan diyalog ortamının daha verimli ve önemli sorunlara çözüm sağlayıcı bir biçimde geliştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu bağlamda Türkiye'nin, Avrupa Birliğine Katılım Ortaklığı Belgesinde, Yunanistan ile ilişkilerimize siyasal diyalog kavramının getirilmiş olması ve Yunanistan'ın bunu onaylamış bulunması olumlu bir gelişme sayılabilir.

Hükümetimiz döneminde Türkiye'nin, Ortaasya'daki ve Kafkasya'daki ülkelerle, Karadeniz ülkeleriyle, Balkan ülkeleriyle, Ortadoğu ülkeleriyle, öteki komşularıyla ve uzak-yakın çeşitli ülkelerle ilişkileri olumlu bir ortamda gelişmektedir. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hatnının kesinleşmesiyle Türkiye'nin stratejik önemi çok ileri bir düzeye varmıştır. G-20'lere katılmamız da, Türkiye'nin uluslararası alanda ulaştığı düzeyin somut bir göstergesidir. Türkiye, artık, kendi yöresinde yalnızlık çeken bir ülke durumundan, ilişkileri bütün dünyaya yayılan bir ülke durumuna gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, son olarak, deprem bölgesiyle ilgili çalışmalara kısaca değinmek isterim.

Geçen yıl, iki büyük felaketi ardı ardına yaşadık. Depremlerde yitirdiğimiz yurttaşlarımızı, bir kez daha, Allah'tan rahmet dileğiyle anıyorum, yaralananlara ve sakatlananlara esenlik ve sağlık diliyorum.

Ayrıca, geçen cuma günü Konya ve Afyon'da yaşanan depremde yitirdiklerimize Allah'tan rahmet, yaralılara şifa diliyorum, tüm yurttaşlarımıza geçmiş olsun diyorum.

Geçen süre içinde, Türkiye, böylesine büyük bir doğal afetin altında kalmayacak kadar güçlü bir ülke olduğunu göstermiştir. Geçtiğimiz yıl bugünlerde, bölgede prefabrike konutların tamamlanmasıyla ilgili yoğun bir çaba sürüyordu. Şu günlerde ise kalıcı konutların bir an önce tamamlanması konusunda özverili çalışmalar sürdürülüyor.

Depremde yıkılan kentlerimiz, şimdi çok daha modern ve sağlıklı bir biçimde yeniden kuruyluyor. Bölgede 41 000 kadar kalıcı konut yaptırılmaktadır. Konutların dağıtımı için kura çekimleri başlamıştır. Konutlar, nisan ayına kadar peyderpey tamamlanacak ve hak sahibi ailelere teslim edilecektir.

Oluşturulan yeni yerleşim bölgeleriyle ilgili olarak, yer seçiminden toprak ve zemin etütlerine, konutların planlanmasından yapılmasına kadar her konuda büyük bir özen gösterilmiştir ve gösterilmektedir. Konutlar, her türlü gereksinim düşünülerek titizlikle yapılan konutlardır. Konutlar, planlanan sürede tamamlanacaktır.

Türkiye, prefabrike konutlarda olduğu gibi, kalıcı konutlarda da dünyada örnek gösterilecek bir başarıyı elde edecektir.

Bunun dışında, konutlarını kendi yapmakta olan 16 041 yurttaşımıza, ödemeler, konutların düzeyine göre aşamalı olarak yapılmaktadır. Hazır konut almak isteyen 3 330 hak sahibi yurttaşımıza ise 20 trilyon lira tutarında ödemede bulunulmuştur. 54 585 orta hasarlı konutun onarımı için, yine, inşaatın ilerleme durumuna göre, 49,1 trilyon lira orta hasarlı konut yardımı yapılmıştır. Ayrıca, 5 077 orta hasarlı işyerinin onarımı için de 1,4 trilyon lira ödenmiş bulunmaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan yapılan barınma, onarım, ölüm, sakatlık ve işyeri yardımları ile ivedi yardımların tutarı 260 trilyon liraya, yardım yapılan kişi sayısı da 420 000'e ulaşmıştır.

Böylece, ekonominin yeniden canlandırılması için özel önlemler alınmış, Ziraat ve Halk Bankalarımız, depremedelerinin 27 trilyon lira tutarındaki borçlarını ertelemiş, yaklaşık 65 trilyon lira tutarında yeni kredi açmıştır.

17 Ağustos 1999 depreminden bu yılın ekim ayı sonuna kadar kamu kurum ve kuruluşlarımızın depremle ilgili harcamaları ise, toplam 1 katrilyon 623 trilyon liraya ulaşmıştır.

Öte yandan, bir deprem ülkesi olduğumuz gerçeği her alanda göz önünde bulundurularak, olası depremlere karşı hazırlıkların önceden yapılabilmesi, deprem olduğunda ise gerekli çalışmaların aksaksız bir biçimde yürütülmesiyle zararın en alt düzeyde tutulabilmesi için sivil savunma teşkilatında ve Kızılayda yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü ve Ulusal Deprem Konseyi kurulmuş, zorunlu deprem sigortası ve yapı denetim sistemi oluşturulmuştur.

Ülke olarak doğal afetlerle ilgili stratejimiz, artık, edilgen bir yaklaşımla, yalnızca yara sarmak değil, aynı zamanda, önceden alınacak önlemlerle doğal afetlerde zararı en aza indirmektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, 1999 Nisan seçimlerinden sonra kurulan 57 nci hükümetle, Türkiye, uzun yıllardan beri eksikliğini duyduğu siyasi istikrara kavuştu. Üç siyasi partinin oluşturduğu hükümetimiz, çalışmalarını kendi içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ve toplum kesimleriyle uyum ve uzlaşta içerisinde sürdürmektedir.

2001 yılı, ülkemizde, kalıcı bir istikrarın sağlanması yönünde çok daha etkili çalışmalarla değerlendirilecektir.

Avrupa Birliği sürecinde attığımız adımlar, bundan böyle daha da hızlandırılacaktır. Bu bağlamda, demokratikleşme, insan hakları ve benzeri öteki düzenlemeler gündemimizde ağırlıklı yer alacaktır.

Terörün belinin kırılmasının ardından, Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da kalkınma ve yeni yerleşim alanları oluşturma ve eğitim ve sağlık hizmetlerini yaygınlaştırma çabalarına ivme kazandırılmaya başlanmıştır.

2001 yılı, aynı zamanda, ülke olarak, her bakımdan aydınlık geleceğimize, kalkınan özgürlükçü ve çoğulcu demokrasinin egemen olduğu bir Türkiye'ye daha çok yaklaştığımız bir yıl olacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin de katkısıyla başlattığımız adımlardan, o arada enflasyona karşı açtığımız mücadeleden çıkarları bozulan kimi çevreler, istikrar programlarımızı dinamitleme ve demokrasimizin altını oyma hevesine kapılabilirler; fakat, halkımız, böyle çarpık heveslere fırsat vermeyecektir. (DSP sıralarından alkışlar)

Atatürk'ün aydınlık yolunda ve hakça bir düzen doğrultusunda iktidarıyla muhalefetiyle, hükümetiyle Meclisiyle, halkıyla devletiyle, özel ve kamu kesimleriyle tüm kurum ve kuruluşlarıyla dayanışma içinde çalışmaya özen göstereceğiz. Demokrasimizi güçlendirerek yaşatacağız. Bu kararlılık ve umutla, 2001 yılı bütçesinin halkımıza ve ülkemize hayırlı olmasını dilerim. (DSP sıralarından ayakta alkışlar)

Bütçenin yasalaşma sürecine katkılarda bulunan tüm partilere ve milletvekillerine hükümetimiz adına şükranlarımı sunarım. Yaklaşan Ramazan Bayramının ulusumuza ve tüm İslam âlemine, yeni yılın da tüm insanlığa mutluluklar, esenlikler ve sürekli barış getirmesini dilerim.

Saygılar sunarım. (DSP sıralarından ayakta, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Başbakanım.

EMİN KARAA (Kütahya) - Sayın Başkan, yazıklar olsun, 30 milyon dolarlık bir salonda oturuyoruz, ses düzeninin haline bakın!.. Kınyoruz bunu!..

PERİHAN YILMAZ (İstanbul) - Evet, kınyoruz!.. Kınyoruz!.. Kesinlikle!..

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, gruplar ve hükümet adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, biliyorsunuz, ses donanımı birbuçuk yıl önce yapıldı; ama, maalesef, bu donanımdan bugüne kadar çok verimli bir şekilde yararlandığımızı söyleyemeyiz. (DSP sıralarından gürültüler)

Ses düzeniyle ilgili çalışmaları devam ettiriyoruz.

İSMAİL AYDINLI (İstanbul) - Bugünü mü buldu!..

BAŞKAN - Şahısları adına, lehinde, Edirne Milletvekili Sayın Şadan Şimşek... (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır Sayın Şimşek;buyurun.

ŞADAN ŞİMŞEK (Edirne)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Yüce Meclisi ve televizyonları başında bizleri izlemekte olan değerli yurttaşlarımızı saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Yüce Meclisimizde on gündün beni 2001 mali yılı bütçesi üzerinde konuşmalar yapılmaktadır. Üzülerek belirtmek istiyorum ki, muhalefet partileri, tüm konuşmalarında, aynı konuları dile getirmektedirler. Sanki, kendileri geçmişte bu ülkenin yönetiminde bulunmamışlar, sorunların çığ gibi büyümesinde pay sahibi değilmişler gibi, üste çıkmaya çalışıyorlar. Muhalefet partilerimiz, geçmişte, bu ülkeyi popülist, günü kurtaran politikalarla yönettiklerini ne çabuk unuttular! Çiftçi, memur, işçi, esnaf ve emeklimizin bugünlere gelmesinde oynadıkları rolü ve sorumluluğu unutup, Parlamente'ya yeni gelmiş gibi konuşmaları halkımız tarafından yadırganmakta ve hayretle izlenmektedir. Muhalefet partileri adına konuşan sayın milletvekilleri, çözüm önerilerini belirtmek yerine, maalesef, her zaman olduğu gibi "seçmene selam, yola devam "man-tığıyla hareket etmektedirler. Bu da, Meclisimizin çok büyük bir kaybıdır.

Bizler, buraya uzaydan gelmedik; halkımızın arasından, içinden geldik; Genel Kurul çalışmalarının dışında kalan zamanlarda, yine halkımızın arasındayız; çiftçimizin, memurumuzun, işçimizin, esnafımızın ve emeklimizin içinde bulunduğu durumu biliyor, bu bilinçle, ülkemizin içine girmiş olduğu ekonomik zorlukları aşmaya çalışıyoruz.

Takdir edersiniz ki, almış olduğumuz ekonomik kararlar ve istikrar tedbirleri sayesinde, enflasyon, son onbeş yılın en düşük seviyesine ulaşmıştır. Gündümüzde bankaları boşaltanların, hortumlayanların ve daha nice yolsuzlukların üzerine kararlı ve tutarlı bir şekilde gidiliyorsa, yakalanamayanlar birer birer yakalanıp yargıya havale ediliyorsa; geçmişte ne hikmetse, bir türlü çıkartılmayan Banka Yasası çıkartılıyorsa, kusura bakmayın, o zaman, ortada bir gerçek vardır; o da, bütün bu olumlu gelişmeler, 57 nci hükümetin uyumlu, kararlı ve başarılı çalışmaların ürünüleridir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisi son yirmibeş yıldır kronik enflasyon, artan kamu açıkları, dalgalı büyüme yapısı ve istikrarsız bir görünüm arz etmiştir. Kamu açıklarının, yurtiçi mali piyasalar üzerindeki baskının yanı sıra, yaşanan dış şokların da etkisiyle, reel faizler yükselmiş, artan faiz oranları, kamu açıklarını daha da artırmış ve borç/faiz kısır döngüsü sürdürülemez boyutlara ulaşmıştır.

Tarihimize kara bir leke olarak geçmiş olan 5 Nisan 1994 kararlarını biliyorsunuz. Bu kararlarla, banka mevduatlarına sınırsız devlet güvencesi getirilmiş, esas anlamda, batık bankalar o zaman kurtarılmış, bankalar yasasının olmaması nedeniyle, ilgililer hakkında gerekli soruşturmalar açılmamıştır. 1994 yılında kriz yaratılmış, düz giden ekonomi tersine çevrilmiş, dolar bir gecede yüzde 300 artmış, üç aylık net faiz yüzde 50'lere çıkmış, bazı yandaşlar zengin edilmiş, ülkenin dış borçları TL bazında artmıştır. Aşırı faiz ve borçlanmalar, ülkemizde, 100 lira verginin 88 lirasının faize gitmesine neden olmuştur. Yani, milletin parası heba olmuştur, bu hebanın etkisini hâlâ güntümüzde yaşıyoruz. Bütçemizin önemli bir kısmı, o zamanda başlanan borçların, katlanarak, bugüne ulaşan faizlerine gitmektedir.

Ben, inanıyor ve güveniyorum ki, Başbakanımız Sayın Bülent Ecevit'in başkanlığında oluşturulan 57 nci hükümetimizin, kararlı, tutarlı, popülist politikardan uzak yönetim şekli ve üç yıllık istikrar programının, ödün verilmeden gidildiğinde, uzun yıllardan beri yaşadığımız yüksek enflasyon rakamlarımız tek hanelere inecek, kamu açıklarımız ve dolayısıyla bütçe açıklarımız kapanacak, sosyal gelir dengesizliğinin giderilmesi sağlanacak olup, bir yıllık istikrar programımızın uygulanmasında önemli gelişmeler mevcuttur. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Başbakanımız Sayın Bülent Ecevit'in dediği gibi, yolsuzluk varsa, sonuna kadar gidilecektir, gidilmeye devam edilecektir. 57 nci hükümete destek veren bizler, bu ülkede yolsuzluğun yapılmasına karşı olduğumuz gibi, şunu soruyoruz: Bu kürsüye çıkılıp, hükümetimiz haksız olarak eleştiriliyor ve "bankalar hortumlandı, yolsuzluklar meydana çıktı" deniliyor. Pekala, sizler, yıllarca hükümetteyken akıllarınız neredeydi; bu yolsuzlukları neden ortaya çıkaramadınız?! Yoksa, şu anda ortaya çıkan isimlerden bazıları, bir zamanlar partinizde görev yapanlar değil miydi? (DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, halkımız diyor ki: "Bizler 'geçmişte enkaz devraldık', 'beyaz sayfa açıyoruz' edebiyatıyla çok kandırıldık. Bu hükümetin istikrar programına ve enflasyonla mücadele edilmesine toplumun her kesiminden destek var. Biz, muhalefetin, eleştirilerinin yanında çözüm önerilerini de görmek istiyoruz. Bizim bugünlere gelmemizde, sanki sorumlulukları yokmuş gibi davranıyorlar. Bizim tek ümidimiz, Başbakan Sayın Bülent Ecevit'in başında bulunduğu Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Anavatan Partisinden oluşan 57 nci hükümettir. Ülke ekonomisini düzleteceklerine inanıyor ve güveniyoruz."

Halkımız, bizleri, buraya, ülkemizin sorunlarına çözüm bulmak ve önünü açacak kanunları çıkarmak için göndermiştir. Bizler, burada, Yüce Meclisimizin kürsüsüne çıkıp maksadını aşan konuşmalar yaparsak, birbirimizin ancak kalplerini kırarız ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığının azaltulmasına yol açarız; çözüm üretemeyiz. O yüzden, benim temennim, 2001 yılı yasama çalışmalarında bunlara dikkat edeceğimizdir.

Genel Başkanımız ve Başbakanımız Sayın Bülent Ecevit, siyasi yaşamı boyunca almış olduğu kararları ve söylemleriyle her zaman halkımız tarafından takdir edilmiş, ülkemizin bugünkü gibi en bunalımlı zamanında görev başına gelerek, laik, demokratik cumhuriyet rejiminden ve Atatürk ilke ve devrimlerinden, ulusal birlikten taviz vermeden, çalışmalarını, ülke menfaatına devlet adamı ciddiyetiyle yerine getirmiş, çalışmaları ve davranışları örnek teşkil etmiş bir kişidir. (DSP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, gün, ülkemiz için, yurttaşımız için birlik, beraberlik günüdür; gelin çözüm üretelim. Bakınız, ulusal gelirin coğrafi bölgelerde ve büyük kentlerimizdeki dağılımında büyük bir çarpıklık var. Kuşkusuz, bu çarpıklık, dünden bugüne, bir gecede ortaya çıkmadı. Özel-

likle 1980 sonrası yaşanan stürecin gelir dağılımını ihmal eden girişimi, tarımda ve büyük kentlerde ciddi bir orta sınıf erozyonu yaratırken, en üstteki gelir grubunda aşırı bir birikimi de beraberinde getirmiştir. Orta sınıfı aşırı zayıflamış bir toplumda, siyasi ve ekonomik istikrarı yakalamak çok zordur. Yaşadığımız bir çok sorunun altında bu gelir çarpıklığının yattığını bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Çiftçilerimiz için gerçekçi tarım politikalarına ihtiyaç vardır; bu da, 57 inci hükümet programındadır. Çiçimiz, ürün paritesiyle, ekeceği ürünün fiyatını, ekmeden bilecek; ürün planlamasıyla, ülkemiz için gerekli ürünü ekecek; doğrudan gelir desteğiyle, gerçek çiftçimize destekleme primi verilmesi sağlanarak, kayıt altına alınacak; devletimizin vergi kaybı önlenecek ve tarımsal sigorta kanunuyla, çiftçimizin gelir kaybı olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Birliğine tam üyelik konusunun gündemde olduğu şu günlerde, Türkiye'nin, Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Kafkas ülkelerinin yer aldığı bölgedeki lider konumunu, Dünya Bankasının son verilerini kullanarak gözler önüne sermek mümkündür. Hükümetin ortaya koyduğu üç yıllık istikrar programında en önemli unsurlardan birisi, konsolide devlet bütçesi açıklarının azaltılmasıdır. Uygulamaya konulan istikrar programının başarılı olması ve orta dönemde devletin gerekli altyapı hizmetlerinin sağlanması yönünden vergi politikası çok önemli bir unsurdur.

Ülkemiz, 1999 yılında yaşamış olduğu deprem felaketiyle, ekonomik krize rağmen ürettiği 188 milyar dolarlık ulusal geliriyle çok daha büyük bir pazara sahiptir.

Türkiye, gelişmesini, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün belirttiği çağı aşma hedefi doğrultusunda daha ileri aşamalara ulaştırmakta kararlıdır. Binlerce yıllık tarihi birikiminden gelen toplumumuzun, zaman dinamiğinde daha etkili olmasını hedefleyen bir yaklaşımla, orta ve uzun dönem gelişme hedefleri ve stratejileri doğrultusunda ilerleyecektir. Türkiye'nin yolu, dünya standardında üreten, gelirini adil paylaşan, insan hak ve sorumluluklarını, katilmeç demokrasiyi, laiklik, din ve vicdan özgürlüğünü en etkin düzeyde uygulayan, küresel düzeyde etkili bir dünya devleti olma yoludur.

Bu umut verici gelişmeler, kararlı ve istikrarlı yönetimin ürünleridir. Hükümetimiz tarafından kapsamlı bir ekonomik program uygulamaya konulmuştur. Hedef, üç yıllık dönemi kapsayan ekonomik program sonunda, enflasyonu tek haneli rakamlara indirmek, reel faizi aşağıya çekmek ve sürdürülebilir bir ekonomik büyümeyi sağlamaktır.

Üç yıllık bir dönemi kapsayan ekonomik programın birinci dilimini oluşturan 2000 yılı bütçesinin ilk uygulamaları, izlenen mali politikaların geleceği açısından ümit vericidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2001 yılı bütçesinin hedefe ulaşması halinde, ülkemizde ekonomik istikrarın sağlanmasında önemli adımlar atılacaktır. Ben, bu nedenle, 2001 yılı bütçesine beyaz, yani olumlu oy vereceğim.

Bu vesileyle, ulusumuzun ve Yüce Meclisimizin yaklaşan Ramazan Bayramını kutluyor, yeni yılın, yurttaşlarımıza, devletimize ve hükümetimize hayırlı ve başarılı olmasını diliyorum. Sözlerime son verirken, Yüce Heyetinizi ve televizyonları başında bizi izleyen yurttaşlarımızı saygılarımla selamlıyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Şimşek.

Aleyhinde, Sakarya Milletvekili Sayın Nezir Aydın. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika Sayın Aydın, buyurun efendim.

NEZİR AYDIN (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

On gündür görüşmekte olduğumuz bütçenin aleyhinde konuşmak üzere, şahsım adına, söz almış bulunuyorum. Gördüğüm şekliyle, hizmet aşkı, heyecanı, savunanı ve adaleti bulunmayan 2001 yılı bütçesini görüyorsunuz; halkımız da, TV'leri başında bizleri seyrediyor; âdeta, gördükleri bir filmi, tekrar, tekrar seyredir gibi; çünkü, sonucu belli, tabiri caizse senaryosu belli, oynayanları da aşağı yukarı belli, tecrübe edilmiş. Onunu içindir ki, ne bu bütçeden ne de hükümetten, halkımızın umudu yoktur, 2001 yılına umutla bakmaları da mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, halkımızın ifadesi şu: Yine bunlar, bizden toplayacaklar, götürüp, bankacılara, televizyonculara, gazete patronlarına takdim edecekler. Gerçi, bu saydıklarımız sanki farklı sektörler gibi görünüyor; ama, aslında, bunlar, aynı kişilerdir." Yine, 2001 yılında bankalar batacak, Hazine'den; yani, halkın cebinden, o paralar, batıranlara ödenecek; gazeteler sahip değiştirecek; ekonomi yine krizlere girecek; Başbakan Yardımcısı Sayın Bahçeli, her zamanki ciddiyetiyle "bu kriz çok öğretici oldu" diyecek; sık sık liderler zirvesi yapılacak "halkın ezilmesini önleyecek ekonomik politikalar izlenmeye devam edilecektir" açıklamaları da yapılacaktır. Sayın Başbakan, düğmeye basanları aramaya devam edecektir.

Yıllardır uygulanan ekonomik politikalar, zengini daha zengin, yoksulu ise daha yoksul yapmıştır. Bu bütçe, bu dengeyi nasıl düzeltecek? Memur için bu bütçede bir şey var mı; emekli için bu bütçede ne var; KOBİ'ler, esnaf, çiftçiler için ne var? Eğitim, sağlık ve sosyal yardımlar için içerisinde bir şey yok; temel yatırımlar için bir şey yok. Buna karşın, bütçede çok önemli bir şey var; vergi gelirlerinin yüzde 86'sı faize gidecek. 65 milyon insanımız, faiz ödemek için, 2001 yılında da devamlı çalışacak.

Sayın Bakan garanti veriyor "faiz ödemelerinde sorun çıkmayacak." Yani, 3 000-5 000 kişiye 16 katrilyon tıkr tıkr ödenecek. Peki, ezilen kesimlerin garantörü kim; onlara hangi bakan veya hangi hükümet garanti verecek? Memur sokaklarda, işçi sokaklarda; esnaf yürüyor, çiftçi yürüyor. 2000 yılında kapanan dükkân sayısı onbinlerle ifade ediliyor. Hükümet ise, gelir vergisi mükelleflerine hayat standardı getiriyor "kazansan da, kaybetse de, ben, almasını bilirim" diyor. Alırken şahin, verirken güvercin.

Asgari ücret, 2001 yılı için net 102 milyon lira; 5 nüfuslu bir ailenin her öğün ancak 1'er simitle 1'er çay içebileceği bir paraya eşit. Ülkemizde, maalesef, esnaf huzursuz, öğrenci, öğretmen huzursuz; hâkim, mahkeme, mahkûm huzursuz; amir, memur huzursuz; doktor, hasta huzursuz; huzuru sağlayacak polis huzursuz.

Kulaklarımız cezaevlerinde, kim kimi rehlin aldı, kaç isyan çıktı, müdahalede kaç kişi öldü, kaç güvenlik görevlisi şehit oldu! Tüm bunlara rağmen huzur ve uyum, sadece 57 nci hükümette mevcut. Devlet, dolayısıyla hükümet vatandaş içindir, vatandaşın mutluluk ve refahı içindir.

Depremzedelere yardım edilecek diye ilave vergiler getirdi bu hükümet ve devam ettiriyor. Gerek yazılı olarak gerekse bu kürsüden defalarca dile getirdik; 17 Ağustos ve 12 Kasım depremleriyle ilgili yurt içinden bağış olarak kaç para toplandı; yurt dışından şahsî bağış ne kadar yapıldı; uluslararası kuruluşlar ve dış devletlerden gelen yardım miktarı nedir; Dünya Bankası ve benzeri kurumlardan sağlanan kredi ne kadardı; 4481 sayılı Kanunla bugüne kadar ne kadar vergi topladınız; velhasıl, depremle ilgili tüm gelirler toplamı nedir?

Depremzedelere aynı ve nakdi ne kadar yardım yaptınız; geçici iskân barakaları ve çadırlar ile bunların altyapıları için ne kadar harcandı?

Altyapı yenileme, onarım harcamaları, toplam ihale bedelleri, bugüne kadar ödenen avans ve hakediş miktarları nedir?

Bu soruları artırmak mümkün; ama, maalesef, hükümetten cevap almak mümkün değil. Tüm bu hesapların Sayıştay denetiminden kaçırılmasını anlamak ise hiç mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesindeki insanların yaraları çok yavaş sarılıyor. Yöreyi, afet bölgesi ilan etmediniz, bari, toplanılan yardımları yöreye harcayınız; toplanılan ve harcanan miktarları açıklayınız, şeffaf olunuz.

Değerli milletvekilleri, 2000 yılı enflasyon hedefleri TEFE'de 20, TÜFE'de 25 olarak tahmin edilmişti. Gerçekleşen rakamlar ise 33 ve 39 civarında; sapma olduğu ortada. Etkilenen kesimlere farklar neden ödenmiyor. Nakarat yine aynı, ücretliler enflasyona ezdirilmeyecek.

Bir tarafta "Avrupa'yla bütünleşeceğiz, ileri ülkeler seviyesine çıkacağız" diyoruz, diğer taraftan, geri kalmış ülkelerin sistematiği olan soygun, baskı ve vergi kıskacından da bir türlü kurtulamıyoruz. 2001 yılında, yine, cumhuriyet döneminin en yoğun ve çeşitli vergileme rejimiyle, karşı karşıyayız. Her gün, yeni bir kriz yaşıyoruz. Tüm krizlerin faturasını, vergilerle, düşük ücretlerle tüm halkımıza ödetiyoruz. Anadolu'da insanlarımız bekliyor; neyi bekliyor: Ödediği vergilerin yol, su, elektrik olarak kendine dönmesini bekliyor.

Hastane kapılarında bekleyen, ameliyat parası bulamadığı için ölen insanlardan hiç kimsenin haberi yok. Sağlık Bakanlığına ayrılan para ise 1,8 milyar dolar; kişi başına 26 dolar, diğer bir ifadeyle kişi başına sadece 18 milyon lira. Öbür tarafta, 12 banka patronuna 12 milyar dolar! Rahmetli-şairin ifadesiyle "bir kişiye tam dokuz, dokuz kişiye bir pul; kurt yapmaz bu taksimi kuzulara şah olsa."

Değerli milletvekilleri, son yirmi yılın, personel ödemeleri en az olan, kamu harcamalarına en düşük pay ayrılan, vergi gelirlerinin neredeyse tamamı 3 000 - 5 000 kişiye ödenen, çiftçilerimizi âdeta açlığa mahkûm eden, işte, görüşmesini bugün bitireceğimiz bu bütçedir. Bu bütçe, esnaf, memur, emekli, dul, yetim, çiftçi velhâsıl tüm toplum tarafından reddedilmektedir. Sayın Bakan diyor ki "faiz dışında bütçe fazla veriyor." O zaman, faiz ödemelerini bir yıl erteleyiniz. 2001 yılında, milyonlarla birlikte rantiyeciler de biraz eksik kazanmış olsun, sıkıntıya böylece ortak olsunlar. Halkımızın sofrasındaki zeytinden, bir dilim ekmekten; neredeyse, tenefüs ettiği havadan vergi alacaksınız; götürüp, bankasını batırarlara, faizcilere ödeyeceksiniz; ondan sonra da, yasal olması için, gelip, burada, milletin vekillerine, bu bütçeyi onaylatıracaksınız.

Değerli milletvekilleri, her zaman yaşadığımız, ülkemizde gördüğümüz olaylardandır. Sendikalar hak arar, ücretliler hak arar; ama, böyle bir heyecanla, meydanların ve salonların doldurulduğu veya doldurdukları, bugüne kadar, hiç görülmemiştir. Gerçi "yollar yürütmekle aşınmaz" denilmektedir; ama, onları bu hale düşürenlerin itibarı da mı aşınmamaktadır acaba?!

Bu ülkenin, emeklisi, dulu, yetimi, işsizler ordusu, hep geçim zorluğu çekerler. Bu, yaşadığımız yıllar itibarıyla, yaşadığımız bir gerçek; ama, ilk defa "açız" diye bağırın memurlar "açız" diye bağırın ücretliler bu dönemde olmaktadır ve bu bütçe göstermektedir ki, 2001 yılında da, bu devam edecektir.

Ankara Ticaret Odası Başkanı Sayın Aygün "Yolsuzluk Kıskacında Türkiye" konulu panelde, bakın ne diyor. Zabıtlara geçmesi, bizden sonraki nesillerin de ibretle okuması bakımından, bir cümleyle tekrar etmek istiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, 1 dakika içinde toparlayın efendim.

Buyurun.

NEZİR AYDIN (Devamlı) - Diyor ki; batan bankalara verilen bu 12 milyar dolarla, Türkiyemiz-de, en çok ihtiyaç duyulan alanlarda bakın neler yapılabilir: 40 adet boğaz köprüsü, 800 000 konut!..

Değerli milletvekilleri, benim Adapazarı'nda, deprem bölgesinde, devletimizin imkânlarıyla, 6 000-7 000 konut yapılabilir; ama, esas konut açığı 42 000'dir. Oraya para bulamıyoruz; ama, bu parayla, eğer yapsaydık, bakın, 800 000 konut, 2 milyon memura ilave 350 milyon daha maaş verebilirdik. 200 yataklı 400 hastane yapabilirdik. 7 milyon öğrencimize, her ay 100 milyon kredi verebilirdik.

Bütün bunların olmadığı bir bütçeye, ben, bir milletvekili olarak, ezilen insanların buradaki temsilcisi, sesi olarak kabul oyu; yani, beyaz oy vermem mümkün değildir, oyum reddir.

Onun için, memleketime, milletime yaklaşan Ramazan Bayramı hayırlı olsun diyor, milletimin yeni yılını kutluyor; hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Aydın.

Sayın milletvekilleri, 2001 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu tasarısının, 1999 Mali Yılı Genel Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarısının, 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısının, 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısının açık oylamalarını yapacağız.

Her dört kanun tasarısının açık oylamasının sırayla ve elektronik oylama cihazıyla yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1.- 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S. Sayısı:552) (Devam)

BAŞKAN - 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının açık oylamasını başlatıyorum. Vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar, hangi bakana vekâleten oy kullandığınızı, oyunun rengini ve imzasını havi oy pusulasını, aynı süre içerisinde Başkanlığa ulaşturmalarınızı rica ederim.

Oylama için 3 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının açık oylamasının sonuçlarını açıklıyorum:

Katılan üye	: 453
Kabul	: 315
Ret	: 137
Mükerrer	: 1

Böylece, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı kabul edilmiştir; hayırlı olsun. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

2.- 1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/642) (S. Sayısı: 554) (Devam)

BAŞKAN - 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısının açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için 2 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısının açık oylamasının sonuçlarını açıklıyorum:

Katılan üye : 448
Kabul : 310
Ret : 135
Mükerrer : 3

Böylece, tasarı yasalaşmıştır; hayırlı olsun. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

3.- 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S. Sayısı:553) (Devam)

BAŞKAN - 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısının açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için 2 dakikalık süre veriyorum.

Sisteme giremeyen arkadaşlarımızın teknik personelden yardım istemelerini, giremeyenler olursa, oy pusulalarını aynı süre içerisinde Başkanlığımıza göndermelerini rica ediyorum. Süre sonunda gelen pusulaları işleme almadığımızı bildiririm.

Bazı arkadaşlarımız, sisteme girerken ret veya kabul oyu veriyorlar; sonra, değiştirmek amacıyla oy pusulasını Başkanlığımıza gönderiyorlar. Buna gerek yok. Sisteme girip kabul veya ret oyu verdiğinizde, en son girdiğiniz oy şekli geçerli olanıdır. O hususu da bilgilerinize arz ediyorum Sayın İyimaya.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısının açık oylamasının sonuçlarını açıklıyorum:

Katılan üye : 456
Kabul : 315
Ret : 140
Mükerrer : 1

Böylece, tasarı yasalaşmıştır; hayırlı olsun. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

4.- 1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sumulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S. Sayısı: 555) (Devam)

BAŞKAN- 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısının açık oylamasına başlıyoruz.

Oylama için 2 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısının açık oylamasının sonuçlarını açıklıyorum:

Katılan üye : 462
Kabul : 314
Ret : 141
Çekimser : 1
Mükerrer : 6

Böylece, tasarı yasalaşmıştır; hayırlı olsun diyoruz. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Yüce Heyetinizce kabul edilerek kanunlaşmış bulunan Bütçe ve Kesin-hesap Kanunlarının, milletimize, memleketimize hayırlı olmasını temenni ederim.

Bu arada, Başkanlık olarak, uygulamalarımızda, sözlerimizde veya içtüzükte bir hatamız olduysa, bu aziz günde affolunmasını dilerim. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, teşekkür konuşmasını yapmak üzere, Başbakanımız Sayın Bülent Ecevit'i kürsüye davet ediyorum. (DSP ve Bakanlar Kurulu sıralarından ayakta alkışlar; MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2001 mali yılı bütçesinin hazırlık çalışmaları konusunda sarf ettiğiniz gayretler için sizlere şükranlarımı, hükümet adına teşekkürlerimi sunarım.

Çok verimli bir çalışma yapıldı, memleket hayrına olacağına inandığım bir çalışma yapıldı. Buna, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün üyelerinin çok değerli katkıları oldu. Biz de hükümet olarak, bu bütçeyi, sizlerin bir emaneti olarak kabul edeceğiz ve olabildiğince, dengeli bir şekilde, verimli bir şekilde, tutumlu bir şekilde, memleket hayrına değerlendirmeyi görev bileceğiz.

Tekrar, sizlere şükranlarımı sunarım, saygılar sunarım. (DSP ve Bakanlar Kurulu sıralarından ayakta alkışlar; MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına devam ediyoruz.

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının müzakeresine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

5.- *Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650, 1/679) (S. Sayısı: 517)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy'un; Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemic'i'nin ve İzmir Milletvekili İshay Saygın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifleri ve Anayasa Komisyonu raporunun müzakeresine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

6.- *İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy, Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemic'i'nin ve İzmir Milletvekili İshay Saygın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/94, 2/232, 2/286, 2/307, 2/310, 2/311, 2/325, 2/442, 2/449) (S. Sayısı: 527)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok

Ertelenmiştir.

Kamü Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu raporunun müzakeresine başlayacağız.

7.- *Kamü Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S. Sayısı: 433)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince 2 nci sıraya alınan, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının müzakeresine başlıyoruz.

8.- *Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/790) (S. Sayısı:566) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Sayın milletvekilleri, komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunmadan önce, aynı tasarıyla ilgili olarak Başkanlığımıza gönderilen Bakanlar Kurulu listesinde, Çevre Bakanı Sayın Fevzi AYTEKİN ile Orman Bakanı Sayın Nami ÇAĞAN'ın isimleri sehven yer almamıştır; matbaa hatası olsa gerek; bu hususu düzelterek bilgilerinize sunuyorum.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen arkadaşların isimlerini okuyorum:

Fazilet Partisi Grubu adına, Manisa Milletvekili BÜLENT ARINÇ; DYP Grubu adına, Samsun Milletvekili Kemal KABATAŞ.

Şahısları adına; Sakarya Milletvekili Nevzat ERCAN, Aydın Milletvekili Ali Rıza GÖNÜL, İçel Milletvekili Turhan GÜVEN, Aksaray Milletvekili Murat AKIN, Ardahan Milletvekili Saffet KAYA, Eskişehir Milletvekili Sadri YILDIRIM, Isparta Milletvekili Ramazan GÜL, Tekirdağ Milletvekili Nihan İLGÜN, Bingöl Milletvekili Necati YÖNDAR, Çorum Milletvekili Yasin HATİBOĞLU, İstanbul Milletvekili Masum TÜRKER, Bursa Milletvekili Hayati KORKMAZ, Erzurum Milletvekili Aslan POLAT, Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ, İstanbul Milletvekili Nevzat YALÇINTAŞ.

Fazilet Partisi Grubu adına, Manisa Milletvekili Sayın BÜLENT ARINÇ; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepimizi, saygıyla selamlıyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

Sözlerimin başında, biraz önce, sayın milletvekillerimizin oylarıyla kabul edilmiş bulunan, 2001 Mali Yılı Bütçe Kanununun, ülkemiz için, aziz milletimiz için hayırlı olmasını, Cenabı Hak'tan diliyorum ve Sayın Başbakanın teşekkür konuşmalarında ifade ettiği gibi, bu bütçenin, aziz milletimize, çiftçisiyle, esnafıyla, çalışanlarıyla, emeklileriyle, dul ve yetimleriyle, hayırlar getirmesini diliyorum.

---

(1) 566 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Bütçe Kanununun, gerek Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında ve gerekse Meclis Genel Kurulundaki görüşmelerinde, hem değerli milletvekillerimiz hem de Anamuhalefet Partisi olan Fazilet Partimiz, elinden gelen bütün katkıyı göstermiştir, yapıcı tenkitlerde bulunmuştur, önergelerle desteklemiştir ve Bütçe Kanununun mükemmel olması için, elinden gelen gayreti göstermiştir. Her kanunda yaptığımız gibi, Bütçe Kanununun da, ülkemiz için çok önemli bir belge olduğunu düşünüyoruz ve Bütçe Kanununa gereken değeri veriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, görüşmeler sırasında da görüldü ki, bu on günlük süre, çok yetersiz bir süredir. Bakanlık bütçeleri üzerinde, bazen 6 dakikaya kadar inen, en fazla 15 dakika olan konuşmalarla, bir bütçe, yeteri kadar değerlendirilememekte ve değişik konular gündeme getirilememektedir. Âdeta, bir resmigeçit hüviyeti içerisinde, arkadaşlarımız, kürsüye çıkıyorlar ve sadece birkaç konuyu ortaya koyabiliyorlar.

Yine, Meclisi yöneten Sayın Başkanlarımızın da hemen hemen ittifakla söyledikleri gibi, soru-cevap süresi de fevkalade kısadır. Bu soru-cevap süresi içerisinde, milletvekillerimiz, hem bütçeyle doğrudan ilgili olan hem de seçim bölgeleriyle ilgili olan konuları yeterince gündeme getirememektedirler. Buna benzer ve bütçeyle ilgili olan pek çok konunun, Allah kısmet ederse, önümüzdeki yılların görüşmeleri esnasında yeniden değerlendirilmesinde büyük yarar görmekteyim. Değerli Genel Kurul üyelerimizin dikkatlerine bunları sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi görüşeceğimiz konu, çok süratle önümüze gelmiştir. Anayasa Komisyonu tali komisyon olarak, Plan ve Bütçe Komisyonu asıl komisyon olarak, bir gün içerisinde görüşmelerini tamamlamış ve bugünkü Danışma Kurulu kararıyla da tasarı üzerinde görüşmeler başlamış bulunmaktadır.

566 sıra sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısını müzakere ediyoruz. Tasarının gerekçesine baktığımız zaman, kamu hizmetlerinde etkinliğin artırılması ve kamu kesiminde ücret adaletinin sağlanması amacıyla yürütülen çalışmalar tamamlanuncaya kadar, kamu personelinin hakları arasındaki dengesizliklerin giderilmesi için bazı ivedi düzenlemeler yapılması gerekmektedir deniliyor. Sanıyorum, bu gerekçeye pek çok arkadaşımız katılacaktır; çünkü, kamu kesimindeki ücret adaletsizlikleri giderek yüksek sesle konuşulmaya başlanmış, bir facia haline gelmiş ve çalışanlar arasında büyük uçurumlar açılmıştır.

Yine, gerekçede, böyle, acil ve ivedi bir çalışmanın, yani kanun hükmünde kararname için yetki istenmesinin, Meclisin yoğun gündemine bağlı olduğu söylenmektedir. Yani, bunlar yasa tasarısı olarak Meclise gelebilirdi; ama, gündem çok yoğun, bunları bir an önce geçirmek mümkün değil; o yüzden, kanun hükmünde kararname olarak düşünüyoruz diyorlar, bir de, süreyi üç ayla sınırlı tutuyorlar.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı üzerindeki görüşmelerimizin tamamı, 1 inci maddesinde hemen hemen kendisini gösteriyor. 1 inci madde -yine, özetle söylüyorum- memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarındaki etkinliği artırmak, kamu hizmetlerinin düzenli ve hızlı bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla üç özellik gözetmişler; idari, mali ve sosyal haklar arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi deniyor. Dikkatlerinizi çekiyorum; çünkü, bu Parlamento, bu milletvekilleri, iktidarıyla muhalefetiyle çok yakın bir zamanda, çok tatsız bir macera yaşamış ve memurlar hakkındaki kanun hükmünde kararname, önce, yaz aylarında, daha sonra da yasa tasarısı olarak Plan ve Bütçe Komisyonundan çıkan bir düzenlemeyi hemen aklına getirmektedir. Anadolu tabiri çok güzeldir "sütten ağzı yanan yağurdu üfleyerek yermiş." Acaba,

burada da, yine, sütten ağızımız mu yanacak endişesi bütün milletvekili arkadaşlarımızı bir tedirginlik, bir endişe içerisine sokmaktadır; çünkü, sadece malî ve sosyal haklar denilebilse, bunları herkesin anlaması mümkündür; ama, idarî haklar ve bu konuda yapılacak düzenleme denildiği için, idarî haklar konusunda acaba ne getirilmek isteniyor, hangi amaç gizlenmek isteniyor, yine aynı trajediyi mi yaşayacağız, herkesi tedirgin eden, korku içerisine alan bir düzenlemeyle mi karşı karşıya kalacağız endişesini taşımaktayım.

Değerli arkadaşlarım, bu endişemizi hemen tekrar hatırlamak amacıyla şöyle birkaç ay öncesine dönmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, Meclis, çalışmalarına ara verirken temmuz itibarıyla, son günlerde, 29 Haziran 2000'de bir yetki kanunu çıkardı. Bu, meşhur tabiriyle, 4588 sayılı Yetki Kanunudur. Bu kanunun müzakereleri sırasında da ne gariptir ki, Plan ve Bütçe Komisyonundaki üye arkadaşlarımız, yine bugün ifade edeceğimiz endişeleri dile getirdiler ve bunlar, malî düzenlemelerle kalmazlar, mutlaka bunun içerisine birtakım Anayasa dışı hükümler de konulabilir dediler. Tutanaklar bunun şahididir. "Hayır" denildi, teminatlar verildi; ama, arkasından gördük ki, bu, 4588 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak yirmiye yakın kararname çıkarıldı. Bu kararname, emniyet teşkilatına, şehit dul ve yetimlerin aylıklarına, maaşlarına, Emekli Sandığıyla ilgili düzenlemelere, Çalışma Bakanlığının getirdiği sosyal sigorta kurumları ve sosyal güvenlik kurumlarıyla ilgili düzenlemelere ilişkin -vaktimi alır diye hepsinin tek tek isimlerini saymıyorum ama- yirmi civarında kanun hükmünde kararname çıkarıldı. Bunların içerisinde, kamu iktisadî teşebbüsleri, Emekli Sandığı, esnaf sanatkârlar, Türkiye iş kurumunun kurulması, millî savunma, polis, yükseköğretim kurumları, vesaire var; ama, kamuoyunda en çok tartışılan, Sayın Cumhurbaşkanının iki defa imzalamayarak hükûmete iade ettiği bir taslaktır. O taslağın da meşhur ismi, memurlar hakkında kanun hükmünde kararnamedir. Yani, Anayasanın, yasaların öngördüğü tedbirlerin dışında, eğer bu kanun hükmünde kararname çıkabilseydi, memurlar, görevlerinden alınabilecekler, hiçbir kamu kurum ve kuruluşunda kendilerine görev verilmeyecek, çalıştırılmayacak ve buna bağlı olarak birtakım haklardan mahrum kalacaklardı. Bu kanun hükmünde kararname tartışması temmuz ağustos aylarının tamamını kaplamıştır ve Sayın Cumhurbaşkanı, Anayasaya uymazlık konusundaki hukukçu tavrını devam ettirmiş ve bunun ancak yasa olarak Meclisten geçirilmesi gerektiğini, Anayasanın 91 inci maddesinin bunu öngördüğünü ifade etmiştir. Ne gariptir, Meclis açıldıktan sonra, yine, aynı inatla, devlet krizi çıkar, şu olur, bu olur sözleri bir kenara bırakılmış ve özelliği itibarıyla Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gereken, Anayasa Komisyonunun görevine giren bir konu -yeni İçtüzük kabul edildiğinde, bununla ilgili maddede, her komisyonun görev sınırı belirlenmiştir, belki böyle bir aksama bir daha olmayacaktır- maalesef, Plan ve Bütçe Komisyonu gibi, yasa gereği iktidar ağırlıklı olan bir komisyondan geçirmeye, büyük tartışmalara rağmen, muvaffak olmuşlardır.

Henüz Genel Kurula inmeyen ve henüz üzerindeki tartışmalar bitmeyen bir konu belleklerimizde dururken, şimdi, yeniden, bir yetki kanunu tasarıyla karşı karşıyayız ve bunun içerisinde, idarî haklar vesaire düzenleme kapsamına alınacaktır diye birkaç kelime dikkatimizi çekiyor.

Değerli arkadaşlarım, gerek hükümetin gerekse değerli grup sözcülerinin bu konudaki görüşlerini ve hepimizi ferahlatacak, yasa adına, Anayasa adına, çalışanlarımız adına ne gibi düzenlemeler yapılacak; bunun temel sınırlarının çizilmesinde çok büyük önem vardır.

Değerli arkadaşlarım, Fazilet Partimiz, bir sorumlu muhalefet partisidir, anamuhalefet partisidir ve hepiniz biliyorsunuz ki, 4588 sayılı Yetki Kanununun iptali için Anayasa Mahkemesine dava açmıştır ve bu dava, 5 Ekim 2000 tarihinde, yürürlüğün durdurulmasıyla birlikte iptal edilmiştir. Daha sonra, bu yetki yasasına dayalı olarak çıkarılan yirmi civarındaki kanun hükmünde kararname de, anayasal dayanaktan mahrum olmaları sebebiyle, yine Fazilet Partimizin müracaatıyla, bir bir iptal edilmiş bulunmaktadırlar.

Değerli arkadaşlarım, o tarihlerde bize, bazı tarizler ve serzenişler geldi "canım bu düzenlemelerin içerisinde faydalı olanlar da vardı, yararlı olanlar da vardı, siz onların iptali için de Anayasa Mahkemesine gittiniz" dediler. Doğrusu, önce, hepimizi düşündüren bu konuda, yine hukukun tarafını tuttuk; çünkü, hukuk bize şunu söylüyordu: Siz, Anayasa Mahkemesine, yetki kanununun, Anayasanın 91 inci maddesine aykırı olduğu için gitmediniz mi? Gittik. İptal edilmedi mi? Edildi. O zaman, Anayasaya dayanmayan düzenlemeler ne olursa olsun, Anayasa Mahkemesine gidilmesi gerekir. Fazilet Partisi, istikrarlı, kararlı tavrını sürdürdü ve bu kararnamelerin hepsi iptal edilmiş oldu.

Ancak, o tarihte kamuoyuna, bir şey daha ifade ettik; bu düzenlemeler içerisinde iptal edilmiş olmasına rağmen, getirilen haklar sebebiyle faydalı olduğuna inanacağımız düzenlemeleri biz teklif edeceğiz ve eğer hükümet, bunları bir yasa olarak getirirse, biz destekleyeceğiz. Bu sözümlü tuttuk; değerli arkadaşımız Avni Doğan ve arkadaşlarımızın, Meclise getirdikleri yasa teklifleri, komisyonlarda değerlendirildi ve bütün bu kararnamelerde önemli ve faydalı bulduğumuz konuları da, hükümete açık çek vermek suretiyle, destekleyeceğimizi ifade ettik.

Bakin, elimde, bugün dağıtılan bir gündem var. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı, 9 Ocak tarihinde gündemine aldığı dört tasarı ve teklifi görüşmek üzere üyelerine çağrıda bulunuyor. Bunlardan bir tanesi de, değerli arkadaşlarımızın verdiği şehit, dul ve yetimlerin aylık ve maaşlarıyla ilgili düzenlemedir. Bu, sevinç verici bir olaydır. Hükümete, bir taraftan, tekliflerde ve yapıcı tenkitlerde bulunurken, faydalı olan her şeyi açıkça destekleyeceğimizi de ifade ediyoruz. Bizim sorumlu muhalefet anlayışımız bunu gerektirir. Meclisimizden yasa olarak geçirilecek her faydalı düzenlemeye şimdiden katkıda bulunmayı vaat ediyoruz ve bu konuda söz veriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, böylesine bir şey yaşanmışken; yani, Anayasa Mahkemesine gidilmiş ve Anayasa Mahkemesi de 2000/45-27 karar sayılı iptal kararıyla, bir kanun hükmünde kararnamede hangi unsurların bulunması gerektiğini ifade eden çok güzel bir örnek kararını ortaya koymuşken, yeni düzenlemeye de bu açıdan bakmamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, bir defa, konuyu, birtakım doktriner görüşlerle, birtakım Anayasa Mahkemesi kararlarıyla, bu kararların içerisinde dalıp da hepimizin dikkatlerini dağıtacak bir düzeyde ortaya koymak istemiyorum. Zaten, mesele, çok basit ve yalın olarak anlatılabilecek düzeydedir. Bir defa, Anayasanın 87 nci maddesi, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisine bir görev olarak, bir yetki olarak veriyor; yani, Meclisin görevleri içerisinde Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini vermiş. Bunu tartışmıyoruz; ama, Anayasanın 91 inci maddesi önemli. Anayasanın 91 inci maddesinde sayılan temel öğelerle dikkat edilmediği takdirde, kanun hükmünde kararname şu konularda çıkaramazsınız deniyor. Bu Anayasanın emri ve çok da doğru bir düzenleme. Bunu gözardı ederek yapılacak bütün düzenlemeler, bırakın Anayasa Mahkemesi duvarına çarpmayı... Çünkü -dün de bir vesileyle ifade ettim- biz, burada bir düzenleme yaparken, Cumhurbaşkanı veto etsin diye bekleyemeyiz, Anayasa Mahkemesi geri göndersin diye bekleyemeyiz. Bunu yapmak bizim görevimiz ve bu Meclis bu kanunları, bu kararnameleri en iyi biçimde düzenleyebilecek yetkinliğe sahiptir, bütün milletvekili arkadaşlarımız bu evsafıdır. Dolayısıyla, biz buradan yarım çıkaralım da bir başka yer bunu tamamlasın; böyle bir düşünce çok garip bir düşünce olur. Anayasanın 91 inci maddesi çok açık bir biçimde kanun hükmünde kararnamelerin hangi konuları düzenleyebileceğini, hangi konularda böyle bir düzenleme yapılamayacağını çok açık olarak göstermiş. Bize düşen, o maddeyi açık okumaktır. Hem hükümete düşün görev budur hem de milletvekili arkadaşlarımızın ve bu konularda düzenleme yapmak isteyen herkesin böyle bir düşünceye sahip olması gerekir.

Bakınız, sadece şunlara dikkat edeceğiz: Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan "temel haklar, kişi hakları ve ödevleri" ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamele düzenlenemez..." Hepimizin elinde Anayasa var; ikinci bölümünde ne var, dördüncü bölümünde ne var, sanıyorum, 5 dakikalık bir inceleme bunu bize gösterebilir; ama, mesela, Anayasanın 128 inci maddesini açıp baktığımız zaman, ötümüzde konuştuğumuz konuyla da doğrudan bir ilgisi olması sebebiyle, kafamızda hemen şöyle bir kanaat oluşabilir. 128 inci madde diyor ki: "Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler." Biz de, kamu hizmetinde görevli olanlarla ilgili konuyu görüşmüyor muyuz? İşte, 128 inci madde: "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." Kararnamelerle düzenlenir demiyor "kanunla düzenlenir" diyor. Üzerinde sıkça durduğumuz bir temel kuralı koyuyor "kanunla düzenlenir" diyor. Diğer fıkralar da, hemen hemen bunu destekleyen konulardır.

İşte, yine, bu düzenlemenin içerisinde mademki "idari haklar" diyoruz, sadece maaşlarındaki eşitsizliği gidermek vesaire değil "idari haklar" dediğimiz zaman, kamu görevlileri de söz konusu olunca, bunların işe girmeleri ayrı bir usuldür, çalışırken disiplin kurallarına uymaları ayrı bir usuldür, memuriyetten çıkarılmaları ayrı bir usuldür ve bunları tarif etmek için kullanılacak kelime de, sadece "idari haklar"dır. Dolayısıyla, Anayasanın 38 inci maddesinin sekizinci fıkrası, Anayasanın 70 inci maddesi ve 91 inci maddesindeki sınırlamalar, getirilen bu düzenlemedeki idari hak kavramının... Yine, bundan evvelki 4588 sayılı Yasada olduğu gibi, memurlarla ilgili hepimizin üzüldüğü hatırladığı bir düzenlemeyi, yine aradan zaman geçtikten sonra Meclisten geçirmeyelim, Meclisi by-pass edelim de kanun hükmünde kararnamenin arkasına saklayalım telaşını, maalesef, görmekteyiz.

Değerli arkadaşlarım, 91 inci maddedeki yetkinin, kanunda bulunması gereken unsurların, kanun hükmünde kararnamenin amacı, kapsamı, ilkeleri, kullanma süresi ve süresi içinde birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını gösterilmesi -mutlaka- zorunludur. Bakanlar Kuruluna verilen yetki yasasında öngörülen konu, amaç, kapsam, ilke ve süreyle sınırlı bir yetkidir. Anayasa Mahkemesinin, bizim müracaatımız üzerine verdiği karardan okuyorum bunu. Bu sınırlı, bu ivedi, bu zorunlu konu, mutlaka, Mecliste çıkarılırken, ne için yetki istendiğinin çok açık olarak gösterilmesi gerekir. Bu, maalesef, bu kanunda da gösterilmemiş bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, memurlar arasındaki ücret dengesizliğinin gerçekten bir faciaya dönüştüğünü başta söylemiştim. Bunu, biz de söylüyoruz; ama, bununla ilgili yapılacak düzenlemelerin, mutlaka, Meclisten bir yasa olarak çıkarılması gerekirdi; bir. İkincisi; bu konu çok acil, Meclisin gündemi de yoğun deniliyorsa, bugün kabul ettiğimiz Bütçe Kanunu içerisinde de bunların giderilmesi mümkündür.

Bütçe Kanunu görüşürken, memurların maaşlarıyla ilgili düzenlemeye bir iyileştirme getirmeyen hükümetin, şimdi, kanun hükmünde kararnameyle bu eksikliği giderebileceğini düşünmek elbette mümkün; ama, bize, yaşadığımız tecrübeler gösteriyor ki, asıl amaç, herhalde, bu olmamak gerektir.

Değerli arkadaşlarım, maalesef, hükümetin, bu konudaki, açıkça, ısrarcı tavrı, yanıfta ve hata-da ısrarcı tavrı ilk değildir. Hem memurlarla ilgili kanun hükmünde kararnamede bu konuyu gördük hem de biraz sonra konuşacağımız Af Kanununda bu ısrarı görüyoruz. Anayasa ortada iken, yasalar ortada iken ve buna uymak çok doğru ve çok mümkün iken, bütün bunları bir tarafa atarak, ben, yanıft da olsa, söylediğimi yapacağım ve hükümet ile Cumhurbaşkanlığı makamı arasında veya Meclis ile hükümet arasında, âdeta, bir güç gösterisini kabul ettireceğim düşüncesi, kabul edilemez bir düşüncedir.

Değerli arkadaşlarım, biz, anamuhalefet partisi olarak, Fazilet Partisi olarak, sosyal hakların ve mali hakların iyileştirilmesi konusunda getirilecek her düzenlemeye, zaten, kendi programımızda yer verdiğimiz için, bu konuları her zaman ve zeminde yerine getirip söylediğimiz için, hükümet bizden destek bulacaktır. Değişik kanunlarda yer almış bulunan bu özlük ve mali hakların iyileştirilmesini getiriniz, hep beraber, sevinerek, alkışlarla ve oylarıyla bu Meclisten çıkaralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Arınç; 1 dakika içerisinde toparlayınız.

BÜLENT ARINÇ (Devamla) - Toparlıyorum hemen.

Yoksa, buradan kanun hükmünde kararnameyle, sınırları belli olmayan bir yetki kanununa dayandırmak, sürekli bir münakaşayı, sürekli bir endişeyi ve korkuyu da beraberinde taşıyacaktır. Türkiye, buna müstahak değildir.

Memurlarla ilgili karamameler konusunda yaşadığımız ve ülkeye hâkim olan korku havasını, hâlâ, çalışanlar, üzerlerinde hissediyor. Gelen mektupları gözyaşları içinde okuyoruz. Bakınız, bir memur arkadaş "benim evimin içine ajan mı koyacaklar ki, ben, hangi televizyonu dinliyorum, hangi gazeteyi okuyorum; eşimin ve benim iç yaşamım nereden bilinecek; artık, ben, karıma ve çocuklarıma evimdeki bir gizli ajan gözüyle mi bakacağım" gibi, devletin korkusu altında yaşayan, başkalarına karşı endişe taşıyan insanları karşımızda görüyoruz.

Değerli arkadaşlarım, sürem bitiyor; ama, lütfen, bu kanunun düzenlemesini yapacaksak "idarî hak" kelimesini ve kavramını 1 inci maddeden çıkarmak zorundayız. Bu konu, Meclisimiz ve hükümetimiz tarafından, bir endişenin giderilmesi olarak, derhal yerine getirilmelidir.

Bunu hepinizin dikkatlerine sunuyor, saygılarla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Arınç.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz yetki tasarısı hakkında, Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümetlerin, acil ve kısa sürede çözümlenmesi gereken sorunlar konusunda kanunla düzenleme yerine, kanun hükmünde kararname çıkarma ve bu acil sorunları, Anayasanın verdiği yetki içinde çözüme konusunda uygulamaları var, yetkileri var. 57 nci hükümet, bu konudaki ilk denemesini, yaz aylarında, 4588 sayılı Yasayla aldığı yetkiyle ilk kez kullandı.

Hatırlıyorsunuz, bu Yetki Kanununda, kamuda, teşkilat görev ve yetkiler açısından kamu idaresini bir şekilde yeniden yapılandırma amacını taşıyan geniş yetkiler vardı. Yine, bu yetkiler içinde, kamu mali yönetiminde disiplinin sağlanmasına ilişkin yetkiler vardı ve yine, bu Yetki Kanunu içerisinde, memurlar ve diğer kamu görevlileri arasındaki ücret adaletsizliklerinin giderilmesini ve "eşit işe eşit ücret" ilkesinin gerçekleştirilmesini öngören yetkiler vardı.

Ücret sisteminde, yine, nitelikli personelin kamu sisteminde istihdamını sağlayacak düzenlemelere yer verilmişti.

Yaz ayları boyunca, hükümetin gündemini, ülkenin gündemini bu Yetki Kanununun uygulamasıyla ilgili çelişkili kararlar ve uygulamaya yönelik girişimler oluşturdu. Öncelikle, yirmiyeye yakın, bu kanun kapsamında çıkarılan kararnamelerin çoğu, teşkilat konularıyla ilgiliydi; yeni teşkilatlar, teşkilatlarda değişiklikler yapılmasıyla ilgiliydi değerli arkadaşlarım.

Yine, çok tartışmaya yol açan, cumhuriyetin temel niteliklerine aykırı tutum ve davranış içinde olan ve sakıncalı diye tarif ettiğimiz, devlet içindeki her kademedeki yönetici ya da teknik personel grubunda olan personelin, disiplin suçlarına işlerlik kazandırılmak suretiyle, devlet yönetiminden sürekli şekilde uzaklaştırılmasına ilişkin kanun hükmünde kararname yürürlüğe konulması yönünde hazırlandı, Cumhurbaşkanlığı makamınca Anayasaya aykırı bulunarak geri çevrildi, ülkede devlet krizi yaşanacağına dair geniş tartışmalar, yorumlar kamuoyu gündeminde uzun süre kaldı.

Değerli arkadaşlarım, bu dönemde ilginç bir gözlemim var benim. Aradan geçen altı aylık süre içerisinde, kamu personelinin özlük haklarında iyileştirme, kamu çalışanlarının ücretleri arasındaki adaletsizliği giderme ve çok iddialı bir tanımla "eşit işe eşit ücret" verilmesi ilkesine işlerlik kazandırılması anlamında, hükümette hiçbir çalışma, hiçbir yaklaşım görülmedi, bu yönde bir hazırlık yapılmadı. Dolayısıyla, hızla tasfiye operasyonuna yönelen çalışmaları yapan hükümet, teşkilatlar kuran hükümet, yirmiyeye yakın kanun hükmünde kararname çıkaran hükümet, aldığı yetkiyi, kamu çalışanlarının ücretlerini düzeltme, iyileştirme ve var olduğunu bildiğimiz adaletsizliği giderme yönünde hiçbir hazırlık, hiçbir girişim içerisinde bulunmadı. Bu gecikmeyi bugün telafi etmek istiyor. Nasıl telafi etmek istiyor, nasıl bir yaklaşım içerisinde telafi etmek istiyor; lütfen, bunlara birlikte bakalım.

Bu arada, kamu görevlilerinin ücretleriyle ilgili iki temel tespiti de sizlerle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlarım. Bugün, hükümet, Türkiye için tek alternatif olarak ortaya koyduğu IMF destekli, stand-by anlaşmasıyla destekli istikrar programına göre ve bu istikrar programında yer alan gelirler politikasına göre, kamuda çalışan her seviyedeki görevlilerin ücretlerini, programda açıkça ifade edilmiş net ve spesifik rakamlarla ve gelir politikaları içerisinde sabitleştirmiştir. Bu rakam, 2000 yılı için yüzde 25'tir. Bu, çalışanların fakirleştirilmesi ve ülkedeki enflasyonun düşürülmesi açısından, satınalma güçlerinin budanması, kesilmesi, daraltılması anlamına gelmektedir. 2001 yılı içinde -yine, bu programda belirtilmiştir- hedef enflasyon olan 10-12'lik limit içinde tutulacaktır. Bu, hükümetin uluslararası kuruluşlara ve IMF'ye açık, net, imzayla taahhüt ettiği bir düzenlemedir.

Dolayısıyla, bu kararnameyle neyin iyileştirileceği, hangi oranda, kimlerin ücretinde adaletsizliği giderme, ücretlerdeki var olduğunu bildiğimiz adaletsizliği, ücret eşitsizliğini giderme yaklaşımı nasıl telafi edilecektir, doğrusu, ortada bir sorudur.

2001 yılı bitmiştir değerli arkadaşlarım, program hedefleri ortadadır; ama, hedef diye ortaya koyduğumuz enflasyon, hedefin çok üstündedir. Yaşanmış enflasyon, bir tanıma göre yüzde 56'dır, bir tanıma göre yüzde 43,8'dir, bir tanıma göre yüzde 35'tir ve efektif rakam olarak da memur maaşlarına, kamu çalışanlarının maaşlarına yansıyan rakam yüzde 25'tir.

Değerli arkadaşlarım, bu enflasyon tanımında, kamu çalışanları için getirilmiş tanımda üçlü bir standart var. Devlet gelirlerinin artırımında ortalama 12 aylık enflasyonu alıyoruz, bu enflasyon yüzde 56; IMF ile yapılan müzakerelerde tanımlanan enflasyon, 12 aylık enflasyon, kasım sonu itibarıyla yüzde 43,8 ve bir şekilde, sadece kamu çalışanlarının ücretlerini artırmamak amacıyla ihdas edildiği anlaşılan enflasyon tanımı ise yüzde 25. Dolayısıyla, bu üçlü kriterler varken ve hükümetin imzasıyla taahhüt altına alınmışken, hükümet kamu çalışanlarının ücretlerinde nasıl bir iyileştirme yapacağını açık yüreklilikle ortaya koymak ve Yüce Meclise de bunu açıklamak durumundadır.

İfade ettiğim, bu yaklaşım; yani, 2000 yılında, yüzde 25 hedef enflasyon, yüzde 56 yaşanan enflasyon, yüzde 43 IMF tanımlı enflasyon üçlüsüyle götürülmüşken, 2001 yılı artışları da, bu yıl bütçesiyle, program çerçevesinde tespit edilmiş ve az önce Yüce Genel Kurulun oylarıyla yürürlüğe konulmuştur, yüzde 12'dir. Bu programa, hükümet, her yönden bağlı olduğunu ifade ettiğine göre, bu hedefi aşma, bu hedefin dışında artış getirme esnekliği, maalesef, yoktur.

Değerli arkadaşlarım, yeni düzenlemeyle, yani, şu anda, önümüzde, Genel Kurul gündemine getirilen Yetki Yasasıyla daraltılmış -bir önceki Yetki yasasına göre- bir metin var. Bu metin, 1986 yılında kabul edilmiş ve ilk başarılı uygulaması gösterilmiş olan 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı Yetki Yasasının bir çeşit kopyası gibi. O dönemde bu yasa aleyhine de Anayasa Mahkemesine gidilmiş ve iptal edilmemiş bir metin.

Yine, çok açık ve net tanımlar var. Hükümet, eşit işe eşit ücret ve kamu çalışanlarının ücretleri arasındaki adaletsizliği gidermek amacıyla bu Yetki Yasasına ihtiyaç duyduğunu ifade ediyor; yani, yapılacak düzenlemelerde hükümetin çıkaracağı kanun hükmünde karamamelerde iş, görev, sorumluluk esasına göre, eşit işe eşit ücret ilkesi uygulamaya konulacak, bunu sağlayacak kanun hükmünde karamameler yürürlüğe konulacak.

Doğrusu böyle bir ilkeyi alkışlamamak, böyle bir ilkeye katılmamak mümkün değil ve böyle bir ilkenin uygulanacağı kitlenin, bugün, ücret eşitsizlikleri yönünden hangi konumda olduğuna da biraz dikkatle bakmamız lazım değerli arkadaşlarım. Yani, sadece sloganlarla, gerçekten, kamu çalışanları arasında ücretlerde eşitsizlik ve adaletsizlik var; bu eşitsizliğin giderilmesi, bu adaletsizliğin ortadan kaldırılmasını mümkün kılacak yasal çerçeveyi, yetkiyi oluştururken, hangi kitlenin hangi açıdan eşitsiz olan ücretleri meselesini doğru ortaya koymamız lazım.

Değerli arkadaşlarım, bu düzenleme, yaklaşık 2 700 000 aktif çalışanı ilgilendiriyor ve metinde açıkça ifade edilmiş olmamasına rağmen-benim yorumuma göre- yaklaşık 5 milyon emekliyi de ilgilendiriyor. Bugün kamu çalışanları ve emeklilerine ilave, devlet bordrosundan maaş alan ve devletin emekli haline gelmiş Bağ-Kur, SSK ve Emekli Sandığı emeklilerinden oluşan yaklaşık 5 milyonluk bir kitle, emekli kitlesini teşkil ediyor. Dolayısıyla, hükümet bu geniş çerçeveden bu olaya bakacaksa, 2 700 000 artı 5 milyon kitleyi ilgilendiren, yaklaşık 8 milyonluk bir kitlenin var olan ücretlerindeki eşitsizliği, adaletsizliği giderecek bir yaklaşım ortaya koymak zorunda.

Evet, bugün emeklilerde emekli aylığının asgarisi 65-70 milyonla, 80 milyonla başlıyor, 1 milyar 100 milyona kadar çıkıyor; yani, belki de, cumhuriyet tarihinde ilk defa, emekli statüsünde olan ve hayat pahalılığının tüm ezici etkilerine maruz insanlarımız arasında 10-12 katlık emekli maaşı farklılığı yaratmış durumdayız. Bir tarafta 80-85 milyon, bir tarafta 1 milyarı aşan emekli aylıkları var. Herhalde düzeltilecek kategori, yani, ücret, emeklilik aylıklarındaki farklılığı, adaletsizliği, eşitsizliği tarif ederken, buralarda da düzeltme yapılacağını düşünmek ve hükümete önermek istiyorum.

Şimdi, bu haksızlıklar, nasıl bir düzen içinde gidiyor değerli arkadaşlarım? Önce, çalışanlar arasında "toplusözleşmeli olan" ve "olmayan" farkları var; artık, bunlar, herkesin gündeminde, herkesin dilinde. Toplusözleşme içinde kalmış, bundan yararlanmış kamu çalışanlarının ücretleri ile devletteki yönetici kadroların ücretleri arasındaki mukayese, hepimizi rahatsız edecek boyutta. Her yerde anlatılan, müdürü ile şoförü, sekreteri ile genel müdürü arasındaki maaş farklılıkları, artık, hepimizi rahatsız ediyor; herhalde, bu bölgede bir düzeltme yapılacak.

Tabii, başka bir şey yaratılmış bugün kamuda, özellikle memur statüsünde çalışanlar arasında, yaklaşık 2 milyonluk kitle içinde. Hint sistemindekine, Hint toplumundakine benzer bir kast sistemi oluşmuş değerli arkadaşlarım. Ücret yapısında, bugün, Hint toplumundakine benzer bir kast sistemi oluşmuş; çok ilginç. Bunları, çok kısa başlıklarla ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlarım.

Bir, en alttaki kesim var; böyle tarif ediyoruz; bunlar, sadece, devletin verdiği maaş alan insanlar. Öyle kurumlarımız var ki, bunların döner sermayesi yok, fonu yok, ikramiyesi yok, fazla mesaisi yok ve hiçbir eködemesi yok. Bizim tanımladığımız memur maaşını alan kesimler bunlar; bunlar en alttakiler. Sözgelimi, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde çalışıyorsanız, sadece maaş alıyorsunuz.

Bunun üstünde, ikinci kategori var; "kötünün iyileri" dediğimiz kategori bunlar. Bunlar, devletin verdiği çok yetersiz olan maaşa ilave eködemeler alıyorlar. İşte, Maliye Bakanlığında ben biliyorum; orada, bir fon desteği var maaşlarının yüzde 15'i, 20'si kadar; Sosyal Sigortalar Kurumunda bir eködeme sistemi var. Bunlar da gerçekten, asgarinin biraz üzerinde, ama, yaşam standartları olarak da fevkalade düşük bir standart içinde yaşıyorlar.

Tabii, üçüncü grup olarak üsttekiler var. Üsttekiler, herkesin imrenerek baktığı, Başbakanlık ve bağlı kuruluşlarında çalışan ve kadro karşılığı maaş alan kamu görevlileri; bunlar, muhtelif müsteşarlıklar -Hazine, Dış Ticaret, Denizcilik- ve benzeri, Başbakanlık merkez teşkilatına bağlı kuruluşlar; bunların ücretleri, üst ücret grubunda.

Tabii, üsttekilerin de üstünde, en üsttekiler var değerli arkadaşlarım; bunu da, son yıllarda, büyük bir özenle yaratmaya devam ediyoruz. Özel kurullar, üst kurullar, özerk statüde kurullar oluşturuyoruz. Bunlar, artık, devletteki ücret sisteminin tepe noktasında olanların ücretlerinin katlarıyla ifade edilen maaşlar alıyorlar değerli arkadaşlarım; yani, devlette, en yüksek maaşı, bürokrasinin başında olan Başbakanlık Müsteşarı alıyorsa, bu kurullara mensup yöneticiler ve personel, onun, 1 kat, 2 kat, 3 kat fazlasını, bazen kata da bağlanmadan, istediği kadarını alabiliyor; böylesine de bir yapı bozukluğu var. En üsttekiler, bu son günlerin çeşitli şekillerde oluşturulmuş kurul ve kuruluşları; görevlerinde özerk; ama, ücretlerinde fevkalade imtiyazlı. Böylesine kurullar oluşturmaya devam ediyoruz ve devletteki büyümeyi de, bu ücret artışlarının, bu büyük ücret farklılığı yaratan statülerin, imtiyazlı statülerin yarattığı cezbedici motivasyonlarla büyümeye devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bu kurulların ücretleri konusunda da büyük adaletsizlikler var. Adalet nispi bir kavram. Bakıyorsunuz, bir kurulda, Başbakanlık Müsteşarının 1 katı, başka bir kurulda 2 katı, bir başkasında 3 katı... Tabii, sadece, kurulun yöneticileri değil; kurulda çalışan her seviyedeki personel de, bu katlanmış ücretlerden, imtiyazlı bir statüde yararlanmaya devam ediyor.

Yine, devam ediyoruz; bu kuruluşlardaki, yükseltilmiş, katlarla artırılmış ücretler, maalesef, çalışma veriminde ve devlete katkıda çok önemli sonuçlar yaratmıyor.

Yüksek maaş, aynı zamanda, devlette garantiyi de beraberinde getiriyor. Devletin gücünü kullanacaksınız, en yüksek maaşı alacaksınız, iş güvenceniz de olacak; böylece, Hint sistemindeki kast yapısının tepe noktasında kurumlar oluşturacaksınız. Daha da ilerisi, bu kurumların yöneticilerine, kendi maiyetlerinde çalışan insanların maaşlarını da, devlet gibi, devlet adına tespit etme yetkisini de vereceksiniz değerli arkadaşlarım.

Bunun daha da ilginç örnekleri var: Bir kurumun başındaki görevliye, Resmî Gazetede yayımlanmamış kararnamelemlerle, devletteki ücret sistemini ayda 100 milyar liraya çıkaracak kadar yetkiler veriyorsunuz. Yani, o yetkili isterse, öylesine bir gücün sahibi ki, kendisi dahil, kurumda çalışanların ücretlerini, brüt olarak ayda 100 milyar liraya kadar yükseltebiliyor ve bütün bunlara kimsenin bakma, bunları görme, devletin, devlet olarak bu işe müdahale etme, standartlarını koyma, çalışanlar arasındaki büyük ücret huzursuzluğunu gündeme getirme konusunda hiçbir yetkisi ve doğru, tutarlı, rasyonel bir çabası da yok değerli arkadaşlarım. Böylesine bir sistemle karşı karşıya bugün kamu yönetimi.

O zaman ben şunu sormak istiyorum: Eğer, hükümet bu aldığı yetkiyi kullanacaksa, ne yapacaktır, nasıl kullanacaktır? Eğer, bu kitleyi, yani kast sisteminin en altındakileri ve bir üstündekileri, kötüler içinde iyileri yukarı doğru çekecekse, bu kitle çok büyük ve böyle bir düzeltmenin maliyeti de bilinenden çok fazla. Hükümet böyle bir kaynağı bir kenara koydu mu? Eğer koyduysa, bütçeyi biraz önce oyladık, işin bir ciddiyeti varsa, bu iş için, bu düzeltme operasyonu için ortaya konulmuş olan kaynağın bu bütçede tanımlanması gerekiyordu. Bu tanım yok değerli arkadaşlarım.

Peki, hükümet acaba, bu çok imtiyazlı kesimin ücretlerinde ciddi bir kesintiye giderek mi adalet sağlayacak? Bunu, doğrusu, muhtemel görmüyorum.

Ortada, sadece şöyle bir geçişirme olması riski var diye düşünüyorum değerli arkadaşlarım, bunu temenni etmemekle beraber. Kamu çalışanlarından, alt sınıfa girenler, büyük ücret kaybına uğramış olanlar ve ezilen kesim, artık, sesini duyurmaya, sokakta varlığını göstermeye başladı.

BAŞKAN - Sayın Kabataş, 1 dakika içinde toparlayabilir misiniz.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Polis dahil, devletin silahlı güçleri de ücret konusunda büyük ve ciddi şikâyetler içinde. Acaba, hükümet, bu ciddi şikâyetleri bir ölçüde kontrol etmek üzere, palyatif, geçici ve bir şekilde avutu- cu, tutarlılıktan yoksun düzenlemeler mi yapmak istiyor zaman kazanmak için; yoksa, kamu ücret rejiminde, biraz önce ifade ettiğim bu içinden çıkılmaz tabloya ciddi bir teşhis koymak ve bu işi düzeltmek için ciddi bir yaklaşım mı sergilemek istiyor? Eğer, bu yaklaşımı sergileyecekse, kamu ücret rejimindeki, herkesi isyan ettiren bu tabloyu düzeltmek istiyorsa, biz, sonuna kadar bu tasarıya evet diyoruz, bu tasarıyla getirilecek kanun hükmünde karamamelere de evet diyoruz; ama, bu, bir önceki örneğinde olduğu gibi, gerçekten bir oyalama, bir çeşit, insanları ve grupları beklentiye sokmaya neden olacaksa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL KABATAŞ (Devamla) - Bağlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kabataş.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) - ... yine de bir şeyler yapılabileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kabataş.

Grupları adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahsı adına, Sayın Ercan, söz talebini Sayın Ramazan Gül'e devretmiş.

Buyurun Sayın Gül. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı hakkındaki görüşlerimi arz etmek üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi en derin saygılarla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek maaşlarınız olduğu üzere, bu hükümet, daha önce de aynı amaçla bir yetki kanunu çıkarmış; ancak, bu kanun, Anayasa Mahkemesince, Anayasaya aykırılık gerekçesiyle iptal edilmişti. Bu kanunun da aynı akıbete uğrayacağı açıktır. Kaldı ki, daha önceki yetki kanunu uzun süre yürürlükte kalmış; ancak, hükümet, her ne hikmetse, bu konuda bir düzenleme yapmamıştı.

Şimdi, burada, izinizle, sayın hükümete sormak istiyorum: Daha önceki yetki kanunu çerçevesinde, memurlar arasındaki ücret farklılığını gidermek için niçin yetkinizi kullanmadınız? Milletimizin huzurunda sizlere soruyorum.

Dikkat ederseniz, bu hükümet, önce kendisine masum bir gerekçe buluyor ve bu masum gerekçeyi göstererek Yüce Meclisten yetki alıyor; ama, yetkiyi aldıktan sonra da, burada bizlere sunulan gerekçeyi tümüyle unutarak kendi asıl niyetini ortaya koyuyor.

Anayasa Mahkemesince iptal edilen yetki yasasında memurların durumunu iyileştirecek düzenlemeler yapılmamış; ancak, memurların görevlerine son verilmesiyle ilgili kanun hükmünde kararname hemen hazırlanıp Sayın Reiscumhurumuza sunulmuş idi. Bu yetki yasasında da, hükümet, eski alışkanlığını sürdürecektir ve memurların durumunu düzeltmeyi ihmal ederek yine bildiğini okuyacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bu yetki yasa tasarısının sınırları da iyi belirlenmemiştir; çünkü, yasa tasarısının 1 inci maddesinde bazı kanunlar ismen zikredildikten sonra, (f) bendinde "diğer kanun ve kanun hükmündeki kararnamelerin memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde" ifadesi kullanılmıştır. Bu ne demektir? Hükümet, böylesine muğlak bir ifadeyi, niçin kullanma ihtiyacında olmuştur? Nedeni "şayet atladığım yasa olabilir, o nedenle böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyuldu" ise, bu, çok daha vahim bir olaydır. Çünkü, hükümet, hangi yasalarda değişiklik yapacağını dahi tam olarak bilmemektedir. Böyle bir hükümete yetki verilebilir mi?! Çünkü, daha işin esasını dahi çözömlüyememiş bir hükümet, yetkiyi de yanlış kullanır ve yeni yeni mağdurlar yaratır. Bundan hiç kimsenin endişesi olmasın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yetki yasa tasarısının bize sunulan amacı ne; memurlar arasındaki ücret dengesizliğini gidermek... Çok güzel. Peki, bu ücret dengesizliği giderilecekse, bu yetki yasa tasarısı içerisinde idari yetkiye neden gerek duyulmaktadır? Mali hakları anlıyoruz; ama, idari hakları anlamış değiliz. Yoksa, sizler, bu yetki yasasına dayanarak memurlarla ilgili idari düzenlemeler de mi yapacaksınız? Aslında, bu yasa tasarısının gizli amacı da burada yatmaktadır.

Hükümet, kanun olarak bu Meclisten geçiremeyeceği düzenlemeleri, bu yetki yasasına dayanarak kanun hükmünde kararnamelerle yapacaktır. Daha açıkçası, memurların işten çıkarılması ve görevlerine son verilmesi bu yetki yasasıyla yapılmaya çalışılacaktır. Değerli milletvekilleri, bu doğru mudur?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada hükümete ve siz değerli milletvekillerine sormak istiyorum: Acaba hangi milletvekili, memurlar arasındaki ücret adaletsizliklerinin kaldırılmasını istemez? Her milletvekili, kamu çalışanlarının eşit işe eşit ücret anlayışı içinde çalışmalarını ister. Zaten, kamuda etkinliğin ve verimliliğin artırılmasının temel koşullarından birisi de budur. Peki, böyle bir anlayış tüm Parlamentoda hâkimken, bu hükümet, niçin bir kanun tasarısı hazırlayıp bu Parlamenteoya sunmuyor da yetki yasası çıkararak sorunu çözmeye çalıştığını söylüyor? Hükümet, şayet böyle bir konuda yasa tasarısı hazırlayıp Parlamenteoya sunduğunda engelle karşılaşacağını sanıyorsa, yanlıyord; çünkü, az önce de ifade ettiğim gibi, her sayın milletvekili, kamu çalışanının daha adil ücret almasını ister ve destekler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belki burada hükümet "Parlamenteoyu daha az işgal edelim, Parlamenteonun gündemi çok yoğun, o nedenle, bir yetki yasasıyla bu işi ivedilikle çözelim" diye düşünmüş olabilir. Aslında, biz, böyle düşünmediğini biliyoruz; ama, yine de iyi niyetle soruna yaklaşmaya çalışıyoruz. Şayet hükümet böyle düşünüyorsa, bunda da hata yapıyor; çünkü, bu Parlamenteo, yeri geldiği zaman, 24 saat bile çalışmaya hazırdır. Unutulmamalıdır ki, bizim görevimiz, çalışmak ve yasa yapmaktır. Hele hele, kamu çalışanları arasında ücret dengesizliğini giderecek bir yasa tasarısı Parlamenteoda hiç beklemez ve ivedilikle yasalaştırılır. Hükümet istiyorsa, tasarını getirsin, hep birlikte ivedilikle çıkaralım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; anayasal açıdan bakıldığında, bu yasa tasarısının Anayasaya aykırı olduğunu görüyoruz. Anayasanın 91 inci maddesi ve Anayasa Mahkemesinin bu konuyla ilgili kararlarına baktığımızda, bu yetki yasa tasarısının da Anayasaya uygun olarak hazır-

lanmadığını görüyoruz; çünkü, Anayasa Mahkemesi kararlarına göre, bir yetki yasasının çıkarılabilmesi için çok ivedi bir durum olması gerekmektedir. Oysa, ortada böyle ivedi bir durum yoktur. Kaldı ki, az önce de belirttiğim gibi, kamu görevlilerinin daha adil bir statüde maaş almalarını hepimiz istiyoruz ve böyle bir yasayı da ivedilikle görüşmeye, tartışmaya ve yasalaştırmaya hazırız.

Bakınız değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir, hukukun üstünlüğü Anayasamızda da yer almaktadır; ancak, bu hükümetin, zaman zaman hukuka taharümül edemediğini görüyoruz. Geçmişte Sayın Cumhurbaşkanının iade ettiği kanun hükmünde karar-nameler nedeniyle hükümetin takındığı tavır henüz belleklerimizden silinmedi. Sayın Başbakanın, Sayın Cumhurbaşkanını âdeta suçlarcasına takındığı tavır, hukuka ne denli önem verdiğini bize göstermiştir. Nitekim, bu yetki yasası da, aynı anlayışla hazırlanmış ve Yüce Parlatentonun gündemine getirilmiştir. Hukuka inanan, hukuku ihlal eden, kamu vicdanını rahatsız eden eylemlerden bu hükümetin kaçınması gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, bakınız, bu hükümet, memura daha fazla maaş vermekte samimiyse, bütçe kanununda kamu görevlileri için daha fazla ödenek ayırırdı. IMF'nin korkusundan, bütçede daha fazla ödenek ayırmayan bir hükümet, nasıl olur da, bir yetki yasasıyla memurların durumunu düzeltmeye çalışır!(DYP sıralarından alkışlar) Böyle bir davranış samimî görmek, samimiyetle karşılamak mümkün mü; elbette mümkün değil. Bunun içindir ki, bu yetki yasasının başka amaçlarla kullanılacağı; ama, memurun içinde bulunduğu durumu asla düzeltmeyeceği bilinmektedir. Biz, Doğru Yol Partisi Grubu olarak, bu art niyetli, samimî olmayan tutum için siz değerli milletvekillerinin dikkatini çekmeyi bir görev sayıyoruz. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yukarıda da ifade ettiğim üzere, bu yetki yasasında asıl niyet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, 1 dakika içinde toparlayın; buyurun.

RAMAZAN GÜL (Devamla) - ...kamu görevlileri arasında ücret farklılıklarını gidermek değildir; çünkü, buna IMF karşı çıkmaktadır, bu hükümetin de, IMF'nin bir dediğini iki etmediğini biliyoruz. O kadar ki, asgarî ücret bile bu hükümet döneminde anlamını yitirdi; çünkü, IMF bunu istiyordu. IMF'nin emir ve talimatlarını aynen kabul eden bir hükümetin, memura daha fazla maaş vermesini beklemek, herhalde aşırı iyimserlik olacaktır.

Bu yetki yasa tasarısıyla yapılacak olan, idarî hak kavramından hareketle, kamu çalışanlarıyla ilgili olumsuz düzenleme yapmaktır; çünkü, idarî hak ile memur maaşları arasında bir bağlantı yoktur. Bu yasa tasarısının samimî olarak hazırlanmadığını biliyoruz. Hükümet, açık yüreklilikle ortaya çıkıp, ne yapmak istediğini burada ifade edememektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN GÜL (Devamla) - Art niyetli bu tür yetki yasalarının, Türkiye'de huzuru bozmaktan başka bir anlamı yoktur. Bu nedenle, biz, Doğru Yol Partisi olarak, bu tür yetki yasalarına karşıyız ve karşı olmaya devam edeceğiz. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz; sağ olun.

Sayın Ali Rıza Gönül, söz hakkını Sayın Sadri Yıldırım'a devretmiştir.

Buyurun Sayın Yıldırım. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 566 sıra sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısının I inci maddesi üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinize ve yüce milletime saygılar sunarım.

Konuşmama başlamadan evvel, mübarek kadir gecenizi ve mübarek ramazan bayramımızı kutluyor; ayrıca, yeni yılımızın da hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Tasarı, eşit işe eşit ücret ilkesi ve kamu hizmetlerinin verimli ve etkin bir şekilde yürütülmesi, ülkenin ekonomik ve sosyal durumunu dikkate alarak, memurlar arasında idari, mali ve sosyal haklar nedeniyle dengesizlikleri ve adaletsizlikleri giderici düzenlemeleri yapmak amacıyla, Meclise sevk edilmiş bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tasarı güzel; ancak, bu tasarı, Yüce Meclise kanun tasarısı şeklinde gelseydi, enine boyuna tartışılarak, Mecliste önce komisyonlardan, sonra da Genel Kuruldan geçseydi, çok daha iyi olurdu. Ama, maalesef, bu tasarı, belirttiğim hususlarda Bakanlar Kuruluna verilecek yetki tasarısı şeklinde getirilmiştir; onun için, bu tasarı, çok çok önemlidir.

Hatırlarsınız, bu tasarı, 27-28 Haziran 2000'de görüşüldü ve kabul edildi; ancak, Anayasaya aykırı olması nedeniyle, Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. İptal gerekçeleri nazara alınmadan tekrar aynı hususta Meclise getirilmesiyle, acaba, hükümet, maksatlı olarak, bu tasarıyı çıkarmaması için Cumhurbaşkanı'ndan veya Anayasa Mahkemesinden geri dönmesini mi istemektedir; yoksa, memur ve çalışanları oyalama taktiğini mi düşünüyorsunuz; ya da daha evvelki gibi, memur kıyımı mı yapacaksınız?

Esas maksadınızda, memura ve kamuda çalışanlara bir şey vermek veya eşit işe eşit ücret politikasında ve görüşünde samimi iseniz, bütçe kanununda neden vermediniz? Doğrusu, bizim şüphelerimiz vardır; bunadır.

Biz, bu nedenle, Doğru Yol Partisi olarak, bu hususta hükümete güvenmiyoruz; ama, sadece biz değil, size halk da, memur da ve tüm kamuda çalışanlar da güvenmiyor. Bu nedenle, 28 Haziran 2000 tarihinde, yine, Grup adına yaptığım konuşmada da, Doğru Yol Partisi olarak, bu yetki tasarısına karşıydık; şimdi, yine karşıyız. Zaten, komisyonunda da, bu nedenle muhalefet şerhimiz vardır.

Değerli milletvekilleri, bu yetki tasarısına Doğru Yol Partisi olarak neden karşı olduğumuzu müsaade ederseniz izah etmek istiyorum:

Biz, Doğru Yol Partisi olarak, tasarıyı özüne karşı değiliz. Biz, esas, tasarıyı gizli maksadına karşıyız. (DYP sıralarından alkışlar) Yoksa, tüm kamu görevlilerine ve memurlarına tanınacak sosyal ve mali hakların her türlü süsünün yanındayız. Memurlarımızın ve tüm kamu hizmetlerinde çalışanların mağdur olduğunu ve dengesizliklerin giderilmesi gerektiğini bilenlerdeniz; her zaman destekledik; sizin hakkınızı da, sonuna kadar savunanlardanız; ancak, biz, hükümet yetkiyi aldıktan sonra, yine, kötü niyetli olarak, memurumuz ve çalışanlarımız hakkında yargısız infaz yapılmasından korkarız.

Anayasamızda "kamu hizmetleri, iş ve işlemleri, kamu görevlileri eliyle yürütülür" denilmektedir. Ayrıca, atama usulleri, görev, yetki ve sorumlulukları da, yine, kanunla düzenlenmiştir. Bugün, Türkiye'de memurlar ve kamu hizmetlerinde çalışanlar arasında ücretlerde büyük dengesizlik vardır, hem de öylesine büyük dengesizlikler vardır ki, aynı işte çalışan kişiler farklı ücret almaktadır, hatta amir pozisyonunda olan kişilerin ücretleri, maiyetindekilerden 3 misli daha aşağıdadır.

Değerli arkadaşlar, dünyanın hiçbir ülkesinde böylesine ücret dengesizliğine, böylesine çarpık ve yanlış bir anlayışa rastlamak mümkün değildir. Biz de, haksızlığa uğrayan memur ve kamuda çalışanlarımızın hakkının acilen verilmesine, bunu düzenleyecek ve düzeltecek bir siyasi iradeye ve aynı zamanda bir devlet anlayışına ihtiyaç olduğunu kabul ediyoruz; ancak, bizim ikinci itirazımız ve karşı oluşumuz, neden Meclis Genel Kurulunda görüştürülerek kanunlaşmıyor, Meclis çalışırken neden yetki istenmektedir? Yani, yetki yasasını neden getiriyorsunuz? Milletten vekalet alan vekiller burada; eğer, Meclis çalışırken size bu yetkiyi verirsek, bize oy verenlere ne diyeceğiz; millet iradesine ters düşmüş olmuyor muyuz?! Hükümet çıkıp, Meclis çalışırken, neden yetki istediğini, nasıl izah edecektir?!

Anayasanın 2 nci maddesi "Türkiye Cumhuriyeti, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik bir hukuk devletidir" dediğine göre ve yine Anayasanın 7 nci maddesi "yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez" dediğine göre, hal-ki, milleti ve millî iradeyi temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi görevi başındayken, yasama yetkisini nasıl devredecektir?! Öyleyse, bu yetki tasarısı, Anayasaya aykırıdır, hukuk devleti ilkelerine aykırıdır, demokrasiye aykırıdır. İşte, Doğru Yol Partisi bunun için yetki yasasına karşıdır. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın hükümet, gelin, bu yetkiyi geri çekin, kanun tasarısı halinde getirin; hem ülkedeki huzursuzluğu önlersiniz hem de memurlarımızın, çalışanlarımızın dört gözle beklediği... Ve aylardır meydana hak arayan memurlarımızı da kurtarmış olursunuz. Bu tasarımı kanunlaştırcaksınız; ancak, yine tekrar ediyorum; yetkiyi kötüye kullanmayınız.

Değerli milletvekilleri, ülkede ekonomik kriz vardır; pahalılık almış yürümüş; memurlarımız, kamuda çalışanlarımız, hakikaten zor durumda, açlık sınırı içinde hayatlarını devam ettiriyorlar; emekliler perişan. Öyleyse, gelin, bu ülke bizim, bu memurlar bizim, bu çalışanlar bizim. Zaten, fazla bir şey istemiyorlar; sadece, insanca yaşamak, evlerine bir dilim eklemek götürmek istiyorlar.

Gelin, aradaki dengesizlikleri giderelim, memurlarımıza ve emeklilerimize de yüzde 10 ek zam verelim diyor, Yüce Heyetinize Doğru Yol Partisi ve şahsım adına saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Gruplar ve şahıslar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Yönder, buyurun, sorunuzu sorun.

NECATİ YÖNDAR (Bingöl) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakanımın aşağıdaki soruları tevdi etmek istiyorum. Hükümet olarak ücretler arasındaki dengesizliğin giderilmesi için gerekli tedbirler alınacak mıdır diye:

1-Genel ve katma bütçeli kurumlarda çalışan personel ile özel bütçeli kurumlarda çalışan personelin ücretleri arasında oldukça büyük farklar bulunmaktadır. Bu ücret dengesizliklerini gidermek için düzenlemeler yapılacak mı?

2 nci sorum: Memur ile işçi ücretleri arasındaki fark oldukça açılmış durumdadır. Bu dengesizliği giderecek ne türlü tedbirler alacaksınız?

3 üncü sorum ve son sorum: Anayasamızın 91 inci maddesinde, yetki kanununda, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamein amacının gösterilmesi gerekir denildiği halde, hükümet, çıkaracağı kanun hükmünde kararnamein amacını açık olarak belirtmediğinden, kanun, Anayasaya aykırıdır.

Mali haklarda iyileştirme yapmak ve ücret dengesizliğini gidermek için bütçeye ilave yük getirmesi gerekir. Çünkü, fazla maaş alanların maaşı düşürülmeyeceğine göre, diğerlerinin de maaşlarının artırılması yoluyla ancak maaş dengesizliği giderilebilir. Halbuki, hem kabul edilen 2001 yılı bütçesinde hem de IMF'ye verilen Niyet Mektubunda, personel giderlerinin artırılacağına ilişkin bir hüküm yoktur.

Öyleyse, yapılacak olan, gerçekten mali hakları iyileştirmek midir, yoksa, idari düzenlemeler için bu ad altında yetki almak mıdır?

Sayın Bakanım, çıkacak bu kanunun, bu şekilde kullanılmayacağı ve bu kapsamda kanun hükmünde kararname çıkarılmayacağı, hükümet tarafından, Genel Kurula beyan edilebilecek mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yönder.

Sayın Malkoç, buyurun.

SEREF MALKOÇ (Trabzon) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, delaletinizle Sayın Bakanımın şu hususun açıklanmasını istiyorum: Bilindiği gibi hükümet, 29 Haziran 2000 tarihinde aldığı yetkiyle, daha sonra memurlar için "yargısız infaz" veya Sayın Adalet Bakanının deyimiyle "cadı avı" denilen kanun hükmünde kararnameyi Cumhurbaşkanına sevk etmiştir ve Sayın Cumhurbaşkanı da, bu kararnameyi geri çevirmiştir.

29 Haziran 2000 tarihinde çıkarılan yetki yasasıyla, bugün Meclise sevk edilen yetki yasası birbirine benzemektedir. Acaba, hükümetin sayın yetkilileri, memurlar için "yargısız infaz" diye adlandırılan veya Sayın Adalet Bakanının deyimiyle "cadı avı" olarak adlandırılan benzer bir kanun hükmünde kararnameyi sevk etmemeyi veya etmeyi düşünmekte midir? Bu kanun tasarısının, bu yetkinin gizli bir amacı var mıdır; yani, kanun hükmünde kararnameyle, memurlara yargısız infaz şeklinde bir düzenleme düşünülmemekte midir? Birinci sorum bu efendim.

İkinci sorum: Daha önce, yine 29 Haziran 2000 tarihinde alınan yetkiyle Sayın Cumhurbaşkanından dönen kanun hükmündeki kararnamenin sevk tarihi arasında 3 ay 10 günlük bir süre vardır. Acaba, benzer bir düzenleme, niçin bu üç aylık süre içerisinde yapılmamıştır; şimdi üç aylık yeni bir süre istenmektedir?

BAŞKAN - Sayın Erbaş, buyurun.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanıma sormak istiyorum; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanun Tasarısıyla, İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Jandarma Genel Komutanlığında görev yapan rütbeli subay ile Emniyet Genel Müdürlüğünde çalışan rütbeli komiser ve emniyet müdür muavinleri arasındaki ücret farkı ne kadardır; bu kanun tasarısıyla bu fark giderilecek midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Parlak, buyurun.

EVLİYA PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakanımın şunu öğrenmek istiyorum: Haziran ayında çıkarılan ve sonra iptal edilen yetki kanununa dayalı olarak çıkarılmış bulunan 17 kanun hükmünde kararname iptal edildi. Bunlardan birisi olan 612 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, üniversitelere bağlı olarak yeni fakülte ve yüksekokulların kurulmasını ön-

görüyordu. Bu 612 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 10 Kasım 2000 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan kararla iptal edilmiş. Şimdi, acaba, bu 612 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulması öngörülen fakülte ve yüksekokulları, yeniden bir yetki kanunuyla mı kurmayı veya yeni kanun tasarısıyla mı kurmayı veya Meclis gündeminde bulunan, örnek olarak Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne bağlı Hakkâri Eğitim Fakültesinin kanun teklifi olarak desteklenmesini mi düşünüyorlar? Bunu öğrenmek istiyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Soru sorma işlemi tamamlanmıştır.

Sayın Bakan, sorulara cevap verebilirsiniz; buyurun.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısıyla ilgili, gerek gruplar adına yapılan konuşmalara gerek şahıslar adına yapılan konuşmalara ve sözlü sorulara, bir bütünlük içerisinde cevap vermeye çalışacağım.

Özellikle, kanunun çıkarılış amacıyla ilgili sorular vardı. Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin de, düzenli, sınırlı, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla, bu yetki kanunu çıkarılmak istenmektedir. Ayrıca, konuşmacılar ve soru soran arkadaşlarımız tarafından, bu yetki yasasıyla ilgili, ne getirmek isteniliyor, ne gizleniyor, gizli amacı nedir gibi sorular yöneltilmiştir; yasa tasarısındaki muğlak ifadelerden söz edilmiştir.

Yasa tasarısının 1 inci maddesinde, kanunun amacı, çok açık ve net bir biçimde ifade edilmiştir. Burada amaç, kamuda çalışan görevliler arasındaki eşitsizliklerin ve mağduriyetlerin giderilmesidir; başka bir amacı yoktur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmacı arkadaşlarımızın da ifade ettikleri gibi, daha önce de, 13.12.1986 tarihinde 3268 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu çıkarılmıştır ve bu yetki kanunuyla ilgili, dönemin ana muhalefet partisi grubu adına, Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılmıştır ve bu yetki kanununun, Anayasanın 91 inci maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür. Anayasa Mahkemesi yetki kanununu, Anayasanın ilgili maddelerini göz önüne alarak ayrıntılı bir şekilde incelemiş ve kanunu Anayasaya aykırı bulmayarak iptal başvurusunu reddetmiştir. Anayasa Mahkemesi, ret gerekçesinde "3268 sayılı Yetki Kanununun 1 inci maddesiyle Bakanlar Kuruluna verilen düzenleme yetkisinin, 657 sayılı Kanuna tabi memurlar ve kamu hizmetlileri bakımından idarî, malî ve sosyal haklarda iyileştirmeler yapmakla sınırlandırıldığı, kanun ile belirlenen amaç göz önünde tutulduğunda 3268 sayılı Kanunun Türk vatandaşlarının devlet memurluğuna alınmalarıyla ilgili bir alanda yeni olanaklar yaratmak üzere değişiklik ve düzenleme yapılmasını kapsamadığını" belirterek iptal başvurusunu reddetmiştir. Ayrıca, kadro, sicil, izin, nakil, ilerleme gibi hakların idarî haklar içerisinde yer aldığı, bu hususun yetki kanununda yer almasının Anayasaya aykırı olmadığı, çünkü, dolaylı bir biçimde kişi hak ve özgürlüklerini ilgilendirmeyecek bir düzenlemenin düşünülmeceğini ve dolaylı bir ilginin varlığına dayanılarak sonuca gitmenin de isabetli sayılamaya çağını Anayasa Mahkemesi belirtmiştir.

Sayın Gül, konuşmasında 1 inci maddenin (f) bendinin Anayasaya aykırı olduğunu ifade etmişti. Anayasa Mahkemesi, yine aynı kararda, bu Anayasaya aykırılık iddiasıyla önüne getirilen bu

bendi "burada yasa koyucu bizzat yapacağı araştırmada devlet memurları ve diğer kamu görevlileriyle ilgili kimi yasaların gözden kaçmış olabileceği ihtimalinin yaratabileceği sakıncaları önlemek gibi bir amaçla bu şekilde bir belirlemeyi tercih etmiş bulunmaktadır. Topyekûn bir yetki devri olarak yorumlanması isabetli olmaz" gerekçesiyle iptalini uygun görmemiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; esasen personel mevzuatımızda idarî, malî ve sosyal haklar net bir şekilde ayırt edilememiş hatta söz konusu haklar iç içe girdiğinden genellikle bu üç kelime birlikte kullanılmaktadır, idarî, malî ve sosyal haklar ifadesi kullanılmaktadır. Örneğin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 37 nci maddesinde yer alan, memurların azami yükselebilecekleri derecenin üstünde bir dereceye yükseltilmesi; 64 üncü maddesinde yer alan, kalkınmada öncelikli yörelerde çalışanlara iki yılın karşılığında ilave bir kademe verilmesi, 65 inci ve 66 ncı maddelerinde yer alan kademe ilerlemesi ve derece yükselmesinin onay merciiinin belirlenmesi gibi hükümler, malî bir hak doğurmakla beraber, anılan kanunda ne malî hakların ne de sosyal hakların içerisinde yer almamıştır.

Ayrıca, yine bir örnek vermek gerekirse...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, toparlar mısınız...

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

...bir kamu görevlisinin kadro derecesinin artırılması, üç hakla da ilgili olabilmektedir. Örneğin, aylıkta artış sonucu doğuracağından, maddî haklar-la ilgili olmaktadır; görevde ilerlemeyi kapsadığından idarî haklarla ilgilidir; emekli müktesebinin belirlenmesiyle de sosyal haklarla ilgilidir. Dolayısıyla böyle bir yetki yasa tasarısında mutlaka "idarî" kelimesinin de bulunması gerekmektedir. Kaldı ki, bu kanunla alınması öngörülen yetki, 3268 sayılı Kanunun kapsamından daha sınırlı olup, sadece ücret adaletsizliklerinin giderilmesini kapsamaktadır.

Bu konuda herhangi bir kaygıya gerek olmadığını ifade ediyor, arz ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Bir daha bu kadar süre yok, süreye uyacağız yahut da yazılı olarak cevap vereceksiniz.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDAKİ BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YETKİ KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1. - Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla bunların idarî, malî ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler, kamu kurum ve kuruluşlarında (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilât Kanunları ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin bu Teşkilâtlarla ilgili hükümleri hariç) çalışan memurlarla diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin olarak;

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda,

b) 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda,

c) 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda,

d) 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda,

e) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararıda,

f) Diğer kanun ve kanun hükmünde kararların memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idarî, malî, ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde,
yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar.

BAŞKAN - 1 inci maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, değerli üyeler; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı üzerinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Getirilen bu düzenlemeyle, hükümete bir yetki verilmeye çalışılıyor. Bu yetkiyle de kamuda çalışanların verimliliğini artırmak, etkinliğini artırmak, bunun yanında, aynı zamanda, rantabl çalışmalarını sağlayabilmek için malî, idarî ve sosyal konularda gelişmelerin sağlanması olarak, konu özetlenmeye çalışılıyor.

Gerçekten, bu düzenleme yapılırken, Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu unutulmuştur. Ne demektir, malî, idarî ve sosyal durumlarıyla ilgili konularda düzenleme yapmak; bununla ilgili bütün kanunlarda da değişiklik yapma yetkisini hükümete vermek?!. Bu, bir defa, hükümetlerin kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisiyle ilgili Anayasanın 91 inci maddesiyle çelişiyor. Burada, bir defa, kapsamı, ilkeleri, süresi, oldukça belirsizlik... "İdarî" diyoruz, idarî kelimesinin kapsamının içerisine memurun hangi konusu girmeyecek veya "sosyal" kelimesinin içerisine hangi manalar sığdırılmayacak; bu mümkün mü?! Dolayısıyla, bu tasarı, oldukça flu, muğlak bir ifadeyle, kanun yapma tekniğine de aykırı bir tarzda, kanun hükmünde kararname çıkarmanın ilkelerine, 91 inci maddeye de aykırı olarak getirilmiştir.

Yine, Anayasanın 128 inci maddesine göre, memurların haklarıyla, ödevleriyle, maaşlarıyla, özlük haklarıyla, yükümlülükleriyle ilgili konular kanunla düzenlenir. Eğer bu yetki kanunu çıkarırsa, âdeta, Büyük Millet Meclisinin kullanması gerekli olan bir yetkiyi, Meclis, hükümete devrediyor. Halbuki, Anayasanın 6 ncı maddesinde "Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir, bu yetki devredilemez" deniliyor. Anayasanın 7 nci maddesinde "hiç kimse, Anayasadan kaynaklanmayan bir hususta görev yapamaz" deniliyor. Böyle denilmesine rağmen, Meclis by-pass ediliyor, Meclisin yetkileri, üç aylık bir süreyle, belirli bir konunun da sınırları çizilmeden, hükümete veriliyor. Bu, mevcut mevzuatımıza da, Anayasamıza da oldukça aykırı bir tutumdur, hukuk devletiyle de bağdaşmamaktadır ve keyfiliğe de yol açacak mahiyettedir.

Anayasa Mahkemesi, buna benzer bir kanun hükmünde kararnameyi iptal etti ve yıl sonuna geldik. Aradan bu kadar süre geçti; acaba, memurların durumlarının iyileştirilmesiyle ilgili, yani, ileriye sürüldüğü gibi, maaşlarının artırılmasıyla, özlük haklarının düzenlenmesiyle ilgili bu hükümet ne yaptı Anayasa Mahkemesi bu kanun hükmünde kararnameyi iptal ettikten sonra; hiçbir şey yapmadı. Eğer, hükümet, iyi niyetli olsaydı "Anayasa Mahkemesi, Anayasaya aykırı bularak bu kanun hükmünde kararnameyi iptal etmiştir, dolayısıyla bu konuda iyileştirici birtakım tedbirler alayım" diye çalışırdı, çırpınırdı, Meclisimizin huzuruna da bir yasa tasarısı getirirdi. Ama, bunların

hiçbirisini yapmamıştır. Yine, bunun yanında, eğer, gerçekten, memurlarının ücret durumlarının düzenlenmesiyle ilgili iyi niyetli düşünmüş olsalardı, 2001 bütçesinde, memurlarımızın durumlarını iyileştirecek maddeleri Maliye Bakanlığı bütçesi içerisine koyarlardı. Bütçeye, memurlarımızın durumlarının düzeltilmesiyle ilgili, mevcut ekonomik şartlara göre ne konulmuştur; yüzde 10 gibi bir rakam konulmuştur.

Geçen yıl, 2000 yılı bütçesinde TEFE yüzde 20 olarak öngörülmüştü, TÜFE de yüzde 25 olarak öngörülmüştü; ama, 2000 yılı sonunda gerçekleşme oranı, TEFE'de yüzde 50, TÜFE'de de yüzde 55'tir. 25 puanlık bir açık vardır. Bunu bile telafi etmeye yanaşmayan bir hükümet, bu yetkiyle çıkaracağı kanun hükmünde kararnameyle neyi getirecektir allahaşkına?!

Dolayısıyla, bu, keyfilige yol açacak bir yetki tasarısıdır. Hükümet, gerçekten, memurlarımızın durumlarını iyileştirmek için bir kanun hükmünde kararname çıkarmak istiyorsa, açıkça yazardı "biz, memurların, malî ve özlük haklarını düzenlemek için, kanun hükmünde kararname çıkarmak için yetki istiyoruz" derdi. Halbuki, böyle, açık bir ifade yok. Hani, her konuda bu hükümet şeffaf olacaktır; bütün meseleler, halkla, toplumla, şeffaf bir şekilde değerlendirilecekti. Nerede bu şeffaflık; neyi kaçırıyorsunuz, neyi gizliyorsunuz, neyi saklıyorsunuz milletten?! Bununla da memurları aldatacağınızı mı zannediyorsunuz? Milleti aldatmanız mümkün değil.

Muhterem arkadaşlar, tasarı muğlaktır, açık değildir. Bunun yanında, muhtevası da açık değildir. Gelir dağılımı bakımından, memurların durumlarının iyileştirilmesiyle ilgili, sadra şifa olacak hükümler de içermemektedir. Maalesef, Türkiye, gelir dağılımı bakımından, dünyanın gelir dağılımı en bozuk ilk beş ülkesi arasına girmektedir. Maalesef, hükümet bunu yeniden düzenleyebilmek, bu gelir dağılımı bozukluğunu ortadan kaldırabilmek için kendi memuruna bile cimri davranmaktadır.

Bunun altında ne vardır; idarî birtakım düzenlemeler yapılacak, sosyal birtakım düzenlemeler yapılacak. Zaten, bunun uçlarını da, birtakım uygulamalarını da, YÖK'te, diğer kurumlarda görüyoruz. Eğer bu kanun çıkarılırsa, bütün devlet dairelerinde jumaller başlayacaktır, memurların sicilleriyle oynama başlayacaktır; bir millî eğitim müdürünün yaptığı gibi... Kendi okulunda, imam-hatip okulunda, öğrencilerin velileri memursa, onu valiliğe bildiriyor "bunlar, Anayasaya aykırı bir davranış içindedirler" diyor. Böylesine bir mantığı kabul etmek mümkündür.

Yine, hem açıklıktan söz edeceğiz hem insan haklarından söz edeceğiz ve bizim insan haklarıyla ilgili, sorumlu Devlet Bakanımız, bütün valiliklere, bütün kaymakamlıklara tamim gönderecek, diyecek ki, efendim, ilinizde, ilçenizde, insan hakları takip kurulu kurun ve insan hakları ihlallerini merkeze bildirin; arkasından da, yine, ayrı bir tamimle... Başbakanlıkta Batı Çalışma Grubu var; onun, ilçelerde ve illerde de şubeleri var, valiliklerin ve kaymakamlıkların içerisinde. Bir taraftan, insan haklarını izleme komiteleri kuracaksınız, bir taraftan da, insanları fişleyebilmek için ayrı kurullar oluşturacaksınız. Bunun, devlet etme mantığıyla, devlet ile vatandaş bağdaştırma mantığıyla, hukuk devleti anlayışıyla ne alakası vardır Allahaşkına?! (FP sıralarından alkışlar) Yani "bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" derler ya...

Bu hükümet, ne yaptığını bilmiyor. Zaten, bu hükümetin kafası karışık. Bu hükümetin öncelikleri yok, bu hükümetin hedefleri yok, sahnenin dışındakilerden ne talimat gelirse, ne emir gelirse ancak onu yasalaştırmaya çalışıyor. Dolayısıyla, her gün kendi icraatlarıyla kriz üzerine kriz çıkartıyor, ondan sonra da krizi çözmüş gibi kahramanlık taslıyor; büyük başarılar elde ettim diyor.

Muhterem arkadaşlar, getirilecek yasa tasarısı, gerçekten, memurumuzun, emeklimizin ihtiyaçlarını karşılayacak noktada olmuş olsa, elbette, bunları konuşmak istemeyiz. Ama, bu hükümetin

ekonomik uygulamaları, Türkiye'nin bir yanındaki insanları Almanya seviyesinde yaşıyor, çok az bir kesimi; Türkiye'nin büyük bir bölümü de Tanzanya seviyesinde yaşıyor. Bu memleketi ortadan, âdeta, ikiye bölmüştür. İnsanların bir kısmı Almanya, bir kısmı da Tanzanya'da yaşıyor. Böyle bir mantığı, böyle bir hükümet etme anlayışını kabul etmek mümkün değildir.

Biz, memurumuza, insanımıza güvenmek mecburiyetindeyiz. Fişlemekle, onların işten atılmasını kolaylaştıracak birtakım yasalar çıkarmakla çağa ayak uyduramayız, 21 inci Yüzyıla da giremeyiz. Memurunu SS subayı gibi gören, tek tip insan olarak değerlendiren, devletin, âdeta, bir subayı gibi bana hizmet etsin diyen zihniyetler 1940'larda kalmıştır, tarihin karanlığına gömülmüştür. 21 inci Yüzyıl, özgürlüğü ve insan haklarının önplana çıktığı, demokratik değerlerin yükseldiği bir dönem olacaktır. Dolayısıyla, hükümet, bu yasayı getirirken, karanlığı Türkiye'de yoğunlaştırmak istiyor, insan hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmak istiyor, memuruna güvenmiyor. Biz, memurumuza güvenmeyeceksek, insanımıza güvenmeyeceksek kime güveneceğiz?! Peki, bu hükümete kim güvenecek; bu yasaları çıkarana, bu yasaların çıkması için oy veren insanlara millet niye güvenecek?! Eğer, siz, millete güvenmiyorsanız, milletin büyük bir bölümünü, kılığından kıyafetinden, düşüncesinden ve inancından dolayı tehdit unsuru olarak görüyorsanız, bu millete nasıl hizmet götüreceksiniz; bu milletin nasıl hükümeti olacaksınız, bu milletin nasıl devleti olacaksınız?!

Devlet olabilmek için, ülke olabilmek için, hükümet olabilmek için, adalet ve insan haklarına saygılı bir ülke olabilmek için, insanların düşünceleri, fikirleri, kılıkları, kıyafetleri ne olursa olsun, hayat tarzları ne olursa olsun hepsini kucaklarsak, hepsine çatımız altında yer var dersek, tehdit unsuru olarak görmeyecek olursak ancak çağdaş bir devlet olabiliriz.

Maalesef, Türkiye'ye yön vermek isteyen insanların büyük bir kısmı, kendilerini, hâlâ, 1930'lardaki, 1940'lardaki totaliter rejimlerin yöneticileri olarak görüyorlar ve hâlâ -valilerin partilerin il başkanı olduğu dönemler vardır, kaymakamların CHP'nin ilçe başkanı olduğu dönemler vardır- o dönemi, Türkiye'ye tekrar getirmek isteyen kafalar var. Bu kafalar, 1930'lara, 1940'lara takılmış olan kafalardır! Eğer böyle bir kafa, böyle bir zihniyet olmamış olsaydı, memuruna bu şekilde tek tip düşünceli, tek tip yaklaşım tarzını benimsetecek bir yasayı buraya getirmezdik. Adalet Bakanlarımız, personelle ilgili bakanlarımız da, bu tip kanunlarla kendilerini bile savunacak durumda değillerdir.

Üzülerek söylüyorum; iktidara mensup arkadaşlarımız, birtakım ifadelerle, değişik yerlerden örnekler vermek suretiyle olayı değerlendirmeye çalışıyorlar. Keşke, getirilen düzenleme, memurumuzun, işçimizin durumunu düzelterek bir düzenleme olmuş olsaydı, yürekte kabul ederdik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAKUP BUDAK (Devamlı) - Hükümet, 1999 yılında, memura yüzde 50 vermiştir; halbuki, TÜFE de yüzde 70 olmuştur. Memurumuzun, emeklimizin 1999 yılından 20 puanlık alacağı vardır. Yine, TÜFE, 2000 yılında, yüzde 25 olarak hükümet tarafından öngörülmüştü; yüzde 55 olmuştur; yine, burada 30 puanlık bir artış vardır. Eğer, hükümet, gerçekten bu konuda samimiyse; eğer hükümet, gerçekten, memurun durumunu iyileştirmek istiyorsa, memurun kayıplarını telafi etsin, ondan sonra memurumuzun ve milletimizin huzuruna gelsin diyorum ve şunu da açıkça ifade etmek istiyorum: Gerçekten çalışana, üreten, bu memlekete emeğiyle katkıda bulunmak isteyen çevrelere ve üreticilere, o beğenmediğiniz ve bu kürsüde, bugün, çok çok itiraz ettiğiniz 54 üncü hükümet, cumhuriyet tarihinin en büyük maaş artışı sağlamıştır. Eğer, yüreciniz yetiyorsa, onun yaptığını yapın, alınızdan öpelim. (FP sıralarından alkışlar) Evet, 1997 yılında, memura yüzde 116 artış verilmiş; 2000 yılında memurun eline geçen eksi yüzde 14'tür. Rakamlar önünüzde, memur için hazırlanmış olduğunuz kaynaklar önünüzde!..

Saygılar sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Budak.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Mehmet Dönen; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarrın 1 inci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüşmekte olduğumuz bu tasarrıyı iki biçimde ele almak gerekir. Birincisi, biçim açısından, şekil açısından ele almak gerekir. Bir de, içerik açısından ele almak gerekir. Şekil olarak ele aldığımızda, görüşülmekte olan bu tasarı, hükümete, belli alanlarda, belli yasaları değiştirme yetkisi vermektedir.

Elbette ki, biz, Anayasanın 87 nci maddesinin hükümete tanıdığı, yasama organının yürütme organına devrettiği yetkisine karşı değiliz. Bu kararnameyle, belirli yetkilerini yürütme organına devretmekte. Buna karşı değiliz; ama, sonuç olarak, devredilen bu yetki, Anayasanın yine 91 inci maddesine aykırı bir yetkidir. Biz, biçim olarak buna itiraz ediyoruz ve önlümüzdeki günlerde Anayasa mahkemesine gittiğinde, yine, bir önceki çıkardığımız, burada emek vererek, üstünde bu kadar çalışarak çıkardığımız yasa gibi, bu da, Anayasa Mahkemesinden döner diye düşünmüyoruz. Hükümeti düşündüğümüz için, bir daha böyle bir yasayı buraya getirip, Meclisi, önünde birçok konu varken, bu tür yasalarla, gerçekten, meşgul etmesi konusunda çok hovardaca davrandığını görüyoruz. Onun için, biz, hükümete bu konuda yardımcı oluyoruz; diyoruz ki, bu alacağımız yetki, size Meclisin devredemeyeceği yetkileri de kapsamakta. Onun için, Anayasaya aykırı olduğu için, bu açıdan karşıyız.

İkincisi, içerik olarak baktığımızda, gerçekten, bu yetkiyle, hükümet, birçok kanunda; 657 sayılı Devlet Memurları Yasasında, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Yasasında, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunda, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede ve memurları ilgilendiren bütün kanunlarda değişiklik yapma yetkisi alıyor; ama, hükümet gerekçeyi burada koyarken diyor ki, biz yalnızca memurlar arasındaki, kamu çalışanları arasındaki ücret dengesizliğini giderecek bir yetki alıyoruz. Ancak bu devrettiğimiz yetkiyle, bu tasarrın içeriğine baktığımızda, yeni bir personel yasası yapma yetkisi veriyoruz, her alanda yeni bir personel yasası yapma yetkisini veriyoruz. Eğer, hükümete yeni bir personel yasası yapma yetkisi veriyorsak ve üç ay da süre veriyorsak, böyle bir personel yasasını hükümetin üç ayda çıkarma şansı yoktur. Böyle bir yasayı üç ayda çıkaramaz, çıkarması mümkün değil.

Eğer, zaten, var olan ücret eşitsizliğini dengelemek istiyor ve onun için yetki istiyorsa, bundan önceki, özellikle Anayasa Mahkemesinden dönen yetki yasasında hükümetin bu hakkı vardı, bunu çıkarabilirdi, çok kısa sürede çıkarması mümkündü; ama, bunu yapmadı. Şimdi, hükümet, bizden, Anayasa Mahkemesinden dönen bu yetki yasasının yerine yeni bir yetki istiyor.

Değerli arkadaşlarım, hiç kuşkusuz ki, biz, kamu çalışanlarının arasında oluşmuş olan ücret dengesizliğini savunan bir siyasal parti değiliz. Biz, bunun düzeltilmesinden yanayız; ancak, bunu düzeltebilmek böyle bir kararnameyle de, böyle bir yetkiyle de mümkün değil.

Bakın, biz, özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunda bir önerge verdik; dedik ki orada, bakın, kamu çalışanlarının alım güçleri çok büyük oranda aşındı. Bakın, siz hükümet olarak "bizim gelirlerimiz yüzde 56 aşındı" diyorsunuz; ama, kamu çalışanlarına yüzde 10 zam veriyorsunuz. Hatta, resmî rakamlara göre, 2000 yılından bu döneme aktarıldığında yüzde 10 aşınması var; ama, siz, 2001 yılı bütçesinden, kamu çalışanlarına; yani, memurlara, yüzde 10 zam veriyorsunuz. Resmî

rakamlara göre bile yüzde 10 daha eksik veriyorsunuz. Plan ve Bütçe Komisyonunda, bir önergeyle, gelin, bu yıl, hiç olmazsa, kamu çalışanlarının ücretlerini yüzde 20 oranında artıralım; 48 katrilyon liralık bütçe içerisinde -bu sanıyorum, takriben, 800 trilyon lira tutan bir rakamdı- bunun da çok büyük bir önemi yoktur; birtakım yatırımlardan bunu keserek kamu çalışanlarımıza vermemiz mümkündür dedik; ama, hükümet ve iktidar grupları, bizim bu önergelerimizi reddettiler ve kamu çalışanlarına yüzde 12 civarında bir zammın verilmesini bütçeye koydular.

Şimdi, önümüze böyle bir yetki kanunu tasarısıyla geliyorlar. Dün, karşı çıktılar, bugün böyle bir yetki kanunu tasarısı... Şimdi, böyle bir yetki yasasıyla, siz eğer kamu çalışanlarına daha yüksek ücret verecekseniz; yani, bugün, sokağa çıkmış, iş bırakmış, hastasını bırakmış doktorlara daha çok ücret vermek istiyorsanız, okulda dersini bırakmış profesörlere daha çok ücret vermek istiyorsanız ve sokağa çıkmış polislere daha çok ücret vermek istiyorsanız -bütçede zaten kaynağınız yok, koymadınız bu kaynağı- bu kaynağı nereden bulup vereceksiniz? Yok, bir başka açıdan bakıp, biz bazı, çok ufak tefek iyileştirmeler yapacağız diyorsanız; bu yasa, hükümete fayda yerine zarar getirir. Biz, buradan sizi uyarıyoruz. Bu hükümetin elinde bu yasa bir saatli bomba gibi olur ve ülkeyi çok ciddi anlamda huzursuzluklara iter, sokakları kıpır kıpır hale getirir. Niye getirir; çünkü, siz, doktorlara verirsiniz hâkimler yürür, hâkimlere verirsiniz öğretmenler yürür, öğretmenlere verirsiniz diğer kamu çalışanları yürür. Siz, eğer verecekseniz, adaletli bir biçimde, bunu, bütçe yasasıyla vermek durumundasınız. Şimdi, hükümet, bununla, kime ne verecek, belli değil; kime ne vereceği belli değil; birine verse, diğeri sokağa çıkacak.

Değerli arkadaşlarım, böyle palyatif tedbirlerle bu sorunları çözemezsiniz. Özellikle, biz, daha önce de bu kürsüden söyledik, bakın, herkes sokağa çıkmaya başladı; bu insanlar geçinmiyor, bu insanların sıkıntıları çok büyük, özellikle önümüzde bayram ve yılbaşı var, kamu çalışanlarına zekat ve fitre düştüğü bir dönemi yaşıyoruz, sıkıntılı bir süreci yaşıyoruz; bu insanlar, bayramda çocukların sevindiremiyorlar. Eğer, bunların, bayramdan önce ücretlerini iyileştirecek tedbirler alacak isek, eğer hükümet gerçekten bunu istiyorsa, bunun, bugün burada, bütçede, müjdesini vermek durumundaydı.

Siz, ileriye dönük, ne vereceğinizin belli olmadığı, hatta, burada idari ve sosyal hakları da içine katarak, ne anlama geldiği belli olmayan, muğlak, idari olarak başka alanlarda da, onların aleyhine olacak yetkilerinizi kullanarak, bu yasadan alacağımız yetkileri kullanarak, onları ödüllendirmek yerine cezalandıracak birtakım olguları buraya koyuyorsanız, işte, biz, onun için bu tasarıya, bu yetkinin hükümet verilmesine, bu açıdan karşıyız. (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, hükümet, eğer gerçekten, Türkiye'deki bu gelir uçurumunu düzeltecekse... Daha dün, Asgari Ücret Komisyonu toplandı; hükümet kanadı, 102 milyon lira asgari ücret tespit etti ve çalışanların oradaki bütün temsilcileri buna muhalefet şerhi koydu.

Değerli arkadaşlarım, mademki, kamu çalışanlarının, ülkede çalışanların mali durumlarını iyileştirecek idiyse, neden, asgari ücreti bu kadar düşük tutunuz?! Onun için, özellikle, memurların, kamu çalışanlarının, sizin, kendi mali durumlarını iyileştireceğinizden umutları yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Döner, 1 dakika içerisinde toparlar mısınız.

MEHMET DÖNER (Devamla) - Çünkü, daha bu hafta, asgari ücreti 102 milyon lira tespit eden bir hükümetin, herhalde, kamu çalışanlarına, daha fazla ücret vermesini kimse bekleyemez diye düşünüyor ve hepimize, tekrar, saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Döner.

Gruplar adına başka söz isteği?.. Yok.

Şahısları adına, Sayın Ercan, söz isteğini Sayın Genç'e devretmiştir.

Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin statülerinin düzenlenmesi konusunda, hükümetin istediği bir yetki kanunu tasarısı nedeniyle, şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinize saygı sunuyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bugün, saat 04.00'te, biz, burada konuştuk ve iktidar gruplarından, o kadar çok tepkiler geldi ki, biraz halden de anlarız, konuşmalarımızı belli bir maddeden sonra kestik ve bugün, saat 05.30'a kadar, Türkiye Büyük Millet Meclisi, yani, arkadaşlarımız buradaydı. Bugün de, işte, akşam saat 10.00'u geçti, yine buradayız. Bu Parlamento, niye bu kadar sıkıştırılıyor; niçin sıkıştırılıyor? Yani, parlamenterlik görevi, bu kadar basit midir ki, kanun yapmak bu kadar basit midir ki, bu hükümet, bu insanları... Yani, bir oyuncak mıdır?

Şimdi, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini hükümet istiyor. Şimdi, burada bile, bu kanun tasarısında bile, bu hükümetin, böyle bir yetkiye ihtiyacı olmadığı belli. Bakın, kanun kuvvetinde kararname çıkarma

yetkisini isteyen Başbakanlık yazısı 15.12.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor, bugün ayın 20'si; 5 günde komisyondan geçmiş, Genel Kurula gelmiş ve burada da müzakere ediliyor.

Kanun gücünde kararname çıkarmanın esas amacı ve felsefesi, parlamentoların yavaş işleyen bünyeleri nedeniyle, özellikle ekonomik konularda, bunalımlı zamanlarda, hükümete, süratle ekonomik konulara müdahale etme yetkisini veren bir yetkidir.

Daha dün, burada, yani bu sabah saat 04.00'te, kamu görevlilerinin maaşlarıyla ilgili olarak kat-sayıyı tartıştık. Eğer, sizin hükümetinizde ve iktidar grubunda bir keramet vardıysa, orada, o insanlara ne verecektiyse, verseydiniz. Yani, hakikaten, göz boyama taktiği, bir şeyler yapıyoruz zihniyeti, bu hükümetin en büyük zaafı. Bu hükümete böyle bir yetki verilemez. Bu hükümet, iki adım önlü görmüyor. İki adım önlü görmeyen hükümete böyle bir yetki verilemez. (DYP sıralarından alkışlar) Çünkü, bu hükümet bölücüdür, bu hükümet taraflıdır.

Daha bundan üç gün önce... Bakın, en basitinden bir şey... Çankaya Belediyesine gaz bombası atılıyor; 7 ne katına kadar gidiliyor ve 7 ne katında, DSP'li belediye meclis üyesi dövülüyor. Şimdi, bir İçişleri Bakanı, hâlâ bir başkomiser zihniyetinden yukarı çıkmayan bir İçişleri Bakanı... Soruyorum kendisine: Çankaya Belediyesine bu saldırı niye oldu? Kim saldırdı? Yani, eğer, tarafsız bir hükümetse, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Başkentinde, bir belediyenin camları kırılıyor, kim kırıyor; çıksın, hükümet, buradan söyleşin.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bakın, sokakların barut ve duman koktuğu bir aşamada, bir milletvekili sorumluluğunu taşıyarak, ben de, bu bombaya bir bomba atmak istemiyorum, sorumluluk taşıyorum; ama, bunu yapanların, hesabını vermesi lazım. Türkiye'de, barışı sağlamak zorundayız, birlik ve bütünlüğü sağlamak zorundayız.

Şimdi, ayrımcılıkla hareket eden bir hükümete böyle bir yetki verilemez; verildiği anda da, elbette ki, icraatlarında yine ayrımcılık yapacaktır.

Bakın, devlet memurluğu sınavı yapıldı. Devlet memurluğu sınavında vatandaşlar imtihanı kazanıyorlar; yani, devlet memurluğu imtihanını kazanan bir kişinin bilmem ağabeyi veyahut da sülalesinden birisi bir defa içeriye alınmış, bırakılmış ve devlet memuriyetine alınmıyor. Şimdi, peki, bu hükümet, bu yetkiyi aldığı zaman bunu düzelterek mi? Bilakis, kendi zihniyetinde olmayan, kendi düşüncesinde olmayan kamu görevlilerinin görevine son verecek. Yani, bu ayrımcılıkla, bu ikilikle bir yere varılmaz, Türkiye'ye barış getirilmez. Ben soruyorum, bu hükümetin yetkilisi kimse, Çankaya Belediyesinin camlarını kıran ve orada Belediye Başkanının makamına kadar çıkıp da gaz bombası atan kimse çıksın bunun hesabını versin. Çankaya Belediyesi, bu Meclisin de hududu içinde olduğu belediyedir; eğer, Çankaya Belediyesinde böyle bir olay yapıyor ve bu hükümet bunun müsebbibini bulamıyorsa, bu hükümet taraflı bir hükümettir; bu hükümet insanlara şaşı gözle bakıyor, ayrımcılık yapıyor. Onun için, sevgili milletvekilleri, tabii, zamanımız çok da az olduğu için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Genç, 1 dakika içerisinde toparlar mısınız efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) - Onun için, değerli milletvekilleri, Anayasamıza göre belirli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilebilir. Burada belli konu yok, memurların idari, mali ve sosyal hakları konusunda çok geniş bir yetki. Ayrıca, bu sürenin kısa olması lazım. Şimdi, bakın, daha Meclis dün toplanmış, devam ediyor ve öyle süratle devam ediyor ki, dediğim gibi, işte, iki gün içinde kanun tasarısı hükümetten geliyor, Meclis komisyonlarında görüşülüyor, geliyor buraya. Böyle bir, Mecliste, yetkiye gerek yok değerli milletvekilleri. Şimdi, ben biliyorum, bu hükümet içinde bazı meslek grupları var. İşte, bu meslek grupları... Her bakan, kendisinin geldiği belirli meslek gruplarının haklarını korumak için, o meslek gruplarına birtakım imtiyazlar verecek; ama, öte tarafta, esas bu ülkenin kalkınmasına hizmet eden, bu ülkeye hakikaten sağlıklı hizmet eden insanların yine hakkı yenilecek.

Ben, özellikle, burada, bir şey daha vurgulamak istiyorum: Bu polis kardeşlerimden rica ediyorum; bakın, sizler, çok kutsal bir görev yapıyorsunuz. Bu kutsal görevi yaparken, hükümetin emirlerine göre değil, Türk Halkının menfaatlarına göre hizmet edin.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Peki, teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ali Rıza Gönül...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Söz hakkımı Sayın Murat Akın'a devrediyorum

BAŞKAN - Sayın Gönül de, söz sırasını Sayın Akın'a devretmiştir.

Şahsı adına, Sayın Murat Akın; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

MURAT AKIN (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 566 sıra sayılı tasarının 1 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kamu hizmetlerinde müessiriyetin artırılması ve kamu kesiminde ticaret adaletinin sağlanması maksadıyla yürütülen çalışmaların tamamlanmasına kadar, kamu personelinin hakları arasındaki dengesizliğin giderilmesi ve bazı ivedi düzenlemelerin yapılmasında hükümet zorunluluk görmüş ve bu düzenlemeyi de üç aylık kısa bir zaman zarfında tamamlamak üzere bu yetki tasarısını huzurunuzda getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, daha bir saat olmadı, 2001 yılı bütçesi burada kabul edildi ve 2000 yılı bütçesi de, bu ayın sonuna kadar uygulanmak üzere halen meriyettedir. Soruyorum size, memurlara bir refah payı verilecekti, eğer, yılbaşı itibariyle hedeflenen enflasyon, yılsonu itibariyle tutmaz ve memurların aleyhine tahakkuk ederse, hedeflenen enflasyon ile gerçekleşen enflasyon arasındaki farkın, memurlara refah payı olarak ödeneceğini, bilhassa hükümetin başı, ortakları ve ortaklarından birisi olan Maliye Bakanı, sık sık ifade etmişti.

Hedeflenen enflasyon yüzde 25 idi, verilen refah payı yüzde 3, yüzde 4'lerle yüzde 28'lere balığ oldu; ama, bugün, fiili enflasyon, şekli enflasyon, hükümetin şeklen kabul ettiği enflasyon yüzde 30-35'lerdedir. Fiili enflasyon yüzde 45'lerde; ama, bilhassa orta, dargelirli, emekli, dul ve yetimlere sirayet eden, onların geçimlerine taalluk eden o metalarda, emtialarda ise enflasyon yüzde 60-70'lerde. Şimdi, yüzde 60-70'leri bir tarafa bırakalım, yüzde 40'ları da bir tarafa bırakalım. Hükümet, yüzde 28'le, beyan ettiği ve kendisinin kabul ettiği yüzde 35 arasındaki o refah payını ödedi mi de, acaba, bu üç ay zarfında yapacağı değişiklik sonucunda, ayarlamalar üzerine, bu memurlara ilave bir ücret verecek; mümkün değildir. Buna, her şeyden önce, IMF müsaade etmez.

Değerli milletvekilleri, enflasyonu düşürmek amacıyla, IMF'le ekonomik istikrar programı uygulamakta olan 57 nci solcu Ecevit ve onun ortakları olan ANAP ve MHP Hükümeti, ülkede üretim ve yatırımı askıya alarak, Türkiye'yi ithalat cenneti yaparak, 2000 yılının ilk on ayında, yaklaşık olarak 20 milyar dolarlık dış ticaret açığı ve ülkemizin yirmi yıllık ödemeler dengesini büyük çıkmaza sürüklediği bir zamanda ve IMF'ten hiçbir şekilde müsaade almadan bir iş yapamayacağımız, iyiniyet mektubuyla imza altına alındığı bir zamanda bunu gerçekleştirmeniz mümkün müdür? Biz, burada, işçilere yüzde 28'den fazla, çiftçilere yüzde 25'ten fazla veremeyeceksiniz dedik ve hakikaten, işçilere, memurlara yüzde 28'lerde, çiftçilere de -IMF'le yaptığımız iyiniyet mektubunun 40 ıncı ve 41 inci maddelerinde olacak herhalde- yüzde 25'e kadar artırmak suretiyle pancar üreticilerine daha yeni fiyat tespiti yaptınız. Şimdi, bu IMF'e, eğer, bağlı kalınmasa, insan, vicdaniyla hareket etmiş olsa, soruyorum, belki elli kez, mazota, akaryakıtta -pancarın girdisi olan, sulamada kullanılan akaryakıtta- zam geliyor ve fiyatı, en az başlangıçtan sonu itibariyle 1 misli artırdığı bir durumda, sizin 30 000 lira olan pancara 33 000 lira vermeniz, acaba vicdana sığar mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika içinde toparlayın efendim.

Buyurun.

MURAT AKIN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bakınız, bunu yapmadan önce, insan kaynaklarının yönetimi diye bir hazırlığınız var mı? Dünyada, özellikle, son yirmi otuz yıllık dönemde ortaya çıkan hem teknolojik gelişmeler hem de düşünce devrimi bütün kurumlarda insan kaynaklarının önemini artırmış ve değişik fonksiyonlar kazanmak suretiyle insanların yapılan işe göre değerlendirilmesi en az bir birbuçuk yıl bir çalışmayı gerektirmektedir. Siz bu çalışmayı, insan kaynaklarının yönetimiyle alakalı bir çalışmayı yapmadıktan sonra, böyle bir hazırlığınız olmadan bunu üç ay içerisinde gerçekleştirmeniz mümkün değildir.

Biraz önce muhalefet sözcülerinin ifade ettiği gibi, siz, burada değişik maksatları gerçekleştirmek üzere bu tasarıyı getiriyorsunuz. Bunun doğru olmadığı düşüncesiyle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gruplar ve şahıslar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru işlemine geçiyoruz.

Sayın Erbaş, buyurun.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkanım, aradığımızla Sayın Bakanımıza sormak istiyorum.

İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Jandarma Genel Komutanlığında görev yapan personel, yani, subay ve assubaylar ile Emniyet Genel Müdürlüğünde görev yapan polisler, komiser ve komiser yardımcılar arasındaki ücret farkları ne kadardır? Bunlar, bu yetki yasasıyla düzeltilecek mi?

İkinci sorum: Bu tasarıyla, devlet memurlarının idarî, malî ve sosyal hakları üzerindeki adaletsizliklerin giderilmesi amaçlanmaktadır; ancak, hükümetin adalet anlayışına baktığımız zaman, Başbakanlık Takip Kurulunun çalışmalarıyla Van ilinden sürülen din adamlarının durumu ne olacak; yine idarî bir kararla bunlar sürülecek mi?

Arz ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Akçalı, buyurun.

RIZA AKÇALI (Manisa) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakandan bir soruma cevap vermesini arz ediyorum.

Haziran ayında çıkarılan yetki yasasına istinaden kanun hükmünde kâramame şeklinde Köşke gönderilen; ancak, Köşkte de veto edilen, memurların yargı by-pass edilmek suretiyle işten atılmalarını kolaylaştıran kanun hükmünde kararname, daha sonra, Meclise, bir kanun tasarısı şeklinde intikal etti.

Şimdi, bu yetki yasasıyla kanun tasarısı şeklinde Meclise intikal eden bu tasarı, kanun hükmünde kararname olarak çıkacak mıdır? Bu konuyu, Sayın Bakan "evet" "hayır" veya "bilmiyorum" şeklinde cevaplandırırsa, daha iyi aydınlanmış olacağım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Akçalı.

Sayın Alçelik, buyurun.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) - Sayın Başkanım, Sayın Bakandan öğrenmek istediğim husus şudur: Biraz önce bu Mecliste kabul edilen 2001 bütçesi -bir Anayasa hükmü olarak biliyorum- gider artıncı hiçbir önergeyi burada kabul etmiyor. Şimdi memurların veya çalışanların özlük haklarının iyileştirilmesiyle ilgili bir yetki isteniyor. Burada gider artıncı bir önerge verilemeyeceğini bildiğimiz halde, hangi kaynaktan bu özlük hakları iyileştirilecek? Bütçedeki bu konuda ayrılmış olan rakamı kullanmak zaten hükümetin yetkisinde bir konu. Şöyle bir düşünce olabilir mi, o endişemi özellikle burada, Genel Kuruldaki arkadaşlarımla paylaşmak istiyorum. Acaba, hükümetin kafasının arkasında, birtakım çalışanların işine son verip, onlardan kalan parayı mı dağıtmak var? Böyle bir düşünce olabilir mi; Sayın Bakandan, özellikle bu konuda çalışanlara güvence arzu ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Malkoç, buyurun efendim.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, biraz önce, geneli üzerindeki görüşmelerden sonra sorulan sorulara çok geniş, detaylı, genel cevaplar vermiştir. Sorulan soruların karşılığını tam olarak vermemiştir. Şimdi, soracağım sorunun karşılığını tam olarak istiyorum.

Bu getirilen tasarı kanunlaşır mı, 2001 yılı bütçesi üzerine ne kadar yük bindirecektir? Bunun karşılığı var mıdır; karşılığı yoksa, yeni vergilerle mi, yeni zamlarla mı veya borçlanarak mı, nereden, karşılanacaktır?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Malkoç.

Evet, sorular bitmiştir.

Sayın Bakanım, buyurun.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biraz önce yaptığım konuşmada da belirttiğim gibi, bu yetki kanununun amacı, ülkemizdeki kamu görevlileri arasındaki ücret dengesizliklerinin giderilmesi ve kamu görevlilerinin durumlarının iyileştirilmesidir. Biraz önceki konuşmamda da belirttim; sayın milletvekillerimizin konuşmalarındaki ve sorularındaki endişelerine mahal yoktur, herhangi bir kaygıya mahal yoktur; amaç, sadece, memurlarımızın durumlarının iyileştirilmesidir.

Sayın Başkan, Sayın Akçal'ın bir sorusuna cevap vermek istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde memurlarla ilgili olarak bulunan kanun tasarısının yetki kanunu kapsamında çıkarılarak kanun hükmünde kararnamele düzenlenmesi söz konusu değildir; yetki kanunu kapsamı, böyle bir düzenlemeyi de öngörmemektedir.

Arkadaşlarımızın, bu bütçeyle ilgili, 2001 yılı bütçesiyle ilgili soruları oldu. Tabii ki, bu, teknik bir çalışmayı gerektirmektedir. İlgili kamu kuruluşlarında bu konuda çalışmalar yapılacak ve Bakanlar Kurulumuzda değerlendirilecektir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Madde üzerinde 5 adet önerge vardır; önergeleri, geliş sırasına göre okutup, aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı yasa tasarısının 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesindeki "idari" kelimesinin metinden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı yasa tasarısının 1 inci maddesinin (c) bendinin madde metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (a) bendinde yer alan "...657 sayılı Devlet Memurları Kanununda..." ibaresinin "...657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen..." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ziya Aktaş
İstanbul

Biröl Büyükdöztürk
Osmaniye
Mehmet Ali Bilici
Adana

Salih Dayıoğlu
İzmir

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı Kanunun I inci maddesinde geçen "...kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak..." ibaresinin "...kamu görevlilerinin çalışmalarında verimliliği artırmak..." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ziya Aktaş	Bırol Büyüköztürk	Salih Dayıoğlu
İstanbul	Osmaniye	İzmir
Mehmet Ali Bilici		Yalçın Kaya
Adana		İçel

BAŞKAN - Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı yasa tasarısının I inci maddesinin birinci fıkrasının beşinci satırında bulunan "idari" kelimesinin fıkra metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fethullah Erbaş	Eyyüp Sanay	Temel Karamollağlu
Van	Ankara	Sivas
Mehmet Batuk	Ali Oğuz	Rıza Ulucak
Kocaeli	İstanbul	Ankara
Cevat Ayhan	Mukadder Başegmez	Ramazan Toprak
Sakarya	İstanbul	Aksaray
Şeref Malkoç	Bülent Arınç	Nevzat Yalçıntaş
Trabzon	Manisa	İstanbul
Yakup Budak		Yasin Hatipoğlu
Adana		Çorum

BAŞKAN - Son okunan önerge en aykırı önerge; işleme koyuyorum:

Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Yalçıntaş, buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

NEVZAT YALÇINTAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, biz, niçin "idari" ibaresinin çıkmasını teklif ediyoruz, onu arz edeceğim.

Sayın Bakanımız teminat veriyor; tamam, bunlara inanmamak iyi niyet kaidelerine uygun değil. Diğer, bizim komisyonunda, Anayasa Komisyonunda teminatlar verildi; ama, endişelerimiz var, şahsen, kendi endişelerimiz ve etrafımızın, hem de ciddî ve derin; çünkü, sözler, bir şey, tatbikat bir şey... Bu uygulamaları görünce, ister istemez, bu endişeler güçleniyor, kuvvetleniyor.

İşte, İstanbul'dan bir örnek; yani, idarî, nerelere çekilebilecek. Sosyal bir tahkikat açılmış bir hâkim hakkında: "Sosyal ve ailevi yaşantımız ile eşinizin yakın zamana kadar benimsediği çağdaş

olmayan giyim tarzı itibariyle -zavallı kadın, herhalde, kocasına fazla bir şey gelmemesi için, yakın zamana kadar benimsediği- laiklik karşıtı düşüncelere yakınlık duyduğunuz hususunda kanaat uyandırdığımız, bu arada, evinize gelen misafirleri 'haremlik-selamlık' tabir edilen şekilde ağırladığımız..." Şahsî, personel yaşama tarzı; Morozov. 1930'lardaki Morozov; yani, anasını, babasını, dedesini ihbar eden Sovyet kahramanı genç çocuklar. Ve devam ediyor: "Keza, dairedeki odanızda, radyo ve teypten dinî yayınlar ve ilahi dinlediğiniz ileri sürüldüğünden, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 84 üncü maddesi..." Yani, bunları dinlerseniz, işte, o tasniflere giriyorsunuz; yok, metal dinlerseniz rock dinlerseniz, pop dinlerseniz o tasniflere girmiyorsunuz. Zihin yapısını açığa koyuyor...

Efendim, yine bir başka tahkikat konusu 7 hâkim hakkında. Uzun şeyler; ama, dikkatinize arz ediyorum:

"Soruşturma maddesinin izahı: Adı geçen hâkimlerin -7 hâkim; Karadeniz Bölgesinden, Ankara'daki hâkimlerden bir kısmı da, bendenize, hocadır, akademisyendir, şu sorunlarımızı açıklayalım diye geldiler Meclise- eşlerinin, kapalı ve başörtülü giyim tarzını benimsedikleri, kendilerinin sosyal ve özel yaşantılarında mesleğe yakışmayan davranışlarda buldukları, toplu halde ve bir tören havasında cuma ve teravi namazlarına gittikleri..."

Yani, dinî işler yapmak bir tarafa, dinî kültürü olan bir insan dahi, şu ülkede... Katolik ülkelerde, Fransa'da, İtalya'da, İspanya'da olduğu gibi, böyle bir Katolik merasimi; sokaklarda, yollarda ikonları almışlar... Arkadaşlar, 7 hâkim, güya, tören havası içinde cuma namazına gidiyor. Ya, nasıl gider?!

Selâtin camileri hariç; yani, padişahların adına yaptırılan camiler hariç, Anadolu'da, camilerin genellikle -bu, Karadeniz civarında bir olay- tek kapısı vardır; yani, üçlü, beşli kapı yoktur. O kapıya da, camiye de gidecek olan hâkimlerimiz veyahut herhangi kişiler, herhalde, tören yapmazlar. Üç beş dakika önce camiye giderler. Giderken, toplu halde gidecekler; aynı daireden çıkıyorlar. Biz, İstanbul Üniversitesinde, arkadaşlarla cuma namazına gideceğimiz zaman, yahu, gelin benim odamda, Ahmet'in odasında... Akıl alacak şeyler değil!

Bu vesikalar başka türlü açıklanınca ilgili Sayın Bakan burada buyurdular ki, bunlar tahkikata, savcılığa girmiştir. Ne kadar iyi bir bakan olduğunu, ben, şahsen, vicdanen burada söylemek durumundayım; iyi niyetli, gayretli; devraldığı birtakım yanlışlıkları düzeltmek için uğraşiyor didiniyor; ama, bu cevap, cevap değil. Elinizin dersiyle iteceksiniz; gayri ciddi, gayri ilmi, insan hak ve hürriyetlerine aykırı, din ve vicdan hürriyetine aykırı. Bu, Ortadoğu kafasını, Ortadoğu rejimlerini çağrıştıran, Baas rejimini... Baas böyle düşünür, böyle yapmıştır. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

Bunlara mı imreneceğiz?! Sürekli devrimcilik... Olacak iş mi arkadaşlar?! Yani, zihniyeti tahlil etmeye çalışıyorum, bunları niye yapıyorlar, bu işler neden oluyor dediği zaman, işte, güney komşumuz ortaya çıkıyor, Ortadoğu tipi bir yönetim tarzı getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVZAT YALÇINTAŞ (Devamla) - Fazla girecek değilim. Onun için, Sayın Bakandan da rica ediyorum, katılmadılar, yine katılmasınlar; ama, Türkiye'de bunlar oluyor, bu insanlar hakkında tahkikat açılıyor ve bunlardan müdafaaalar isteniliyor; daha başka şeyler, bunları anlatmaya vakit yok, şu "idare" gibi, her tarafa çekilebilecek... Biz de idarecilik yaptık. İdare demek, insan alacaksınız, personel... Çalışma sisteminde birtakım disiplin kovuşturmaları var, çıkaracaksınız. Bütün bunlar giriyor; yani, bu ülkede, din ve vicdan hürriyetine, tam böyle tepeden, 180 derece bir saldırı demek

de ağır kelime; ama, böyle geliyor ve bir değerli arkadaşımız muhalefeti işaret etti "buralarda oturursunuz" dedi. Şimdi, oralarda oturan bir partiyi söyledi. O partinin orada oturmasının bir sebebi de, dine saygılı, laiklik fikrinin gelmesidir bu ülkeye; çünkü, vatandaş alternatifini gördü. Şimdi, bunu nasıl inkâr edeceksiniz? Bu; kutsalsız bir milliyetçilik anlayışı olur. Hürriyetlerin genişletilmesine yönelik çalışmayla bunu nasıl izah edeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVZAT YALÇINTAŞ (Devamla) - Hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yalçıntaş.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, benim önerimde aynı mahiyette, ben de çıkıp konuşayım, ikisini birlikte oylayın efendim.

BAŞKAN - Önergenizi işleme alacağım.

Bu birinci önerge...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Aynı konuda benim de önergem olduğu için, bununla birlikte oylarsınız...

BAŞKAN - Sayın Genç, siz ikinci fıkrayla ilgili olarak vermişsiniz.

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Sayın Başkan (f) fıkrası için vermiş.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Hayır, efendim, burada "idari" kelimesinin kalkmasını istiyorum, aynı konuda benim de önergem var.

BAŞKAN - Sayın Genç, "ikinci fıkradaki "idari" kelimesinin" demişsiniz, yazdığımız önerge orada, ben de "idari" kelimesini aynı...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Arkadaşların istediği de aynı "idari" kelimesinin kalkması.

BAŞKAN - Efendim, onlar birinci fıkradakini söylüyor, siz ikinci fıkradakini söylüyorsunuz.

KAMER GENÇ (Tunceli) - İki de aynı; yani, bilmiyorum, ama, ben konuşayım, siz ikisini birlikte oylayın.

BAŞKAN - Önergeye hükümet ve komisyon katılmadı.

Gerekçesini Sayın Yalçıntaş'tan dinlediniz.

Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Genç'in önergesini okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı yasa tasarısının 1 nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesindeki "idari" kelimesinin metinden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

BAŞKAN- Sayın komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya)- Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın hükümet?..

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak)- Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN- İkinci fıkradaki "idari" kelimesinin çıkarılmasıyla ilgili önergesindeki görüşlerini belirtmek üzere Kamer Genç; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Yetki Kanunu Tasarısında istenilen yetkinin çok belli konuları kapsaması lazım. 1984'ten 1996'ya kadar sekiz yetki kanunu bu Meclis tarafından çıkarılmış ve bunların altısının iptali için Anayasa Mahkemesine dava açılmış ve Anayasa Mahkemesi altısının iptaline karar vermiş. Karar verirken de "yetki geniştir" denilmiş "amaç ve kapsamı belirtilmemiştir" denilmiştir. Anayasanın 153 üncü maddesine göre de, Anayasa Mahkemesinin kararları, yargı, yasama ve yürütmeyi ve idare makamlarını bağlayıcı bir niteliktedir ve bu kararlara aykırı hareket de, Anayasayı ihlal suçudur. Onun için, buraya getirilen her yetki kanunu tasarısının, Anayasa Mahkemesince daha önce verilen kararlarla belirlenmesi lazım.

Hadi, memurun mali ve sosyal haklarının geliştirilmesi konusunda hükümete yetki verelim. Verilmesine de gerek yok ya; çünkü, daha bugün bütçeyi çıkardık. İdari konusunda ne yetki vereceğiz? O zaman, idari yönde verdiğimiz yetki, kamu hizmetinde, tamamen, kamu hizmetini yapan kişilerin, siyasi amaçla ve siyasi iktidarın emrindeki kişileri orada tutacak bir raya oturtma yolunda belirleyecektir.

Bakın, biraz önce "İçişleri Bakanı, daha başkomiser düşüncesinden yukarı çıkmadı" dedim. Ben bir iki şey söylüyorum: Hani, şu paraşüt operasyonu vardı ya; bana polisin biri dedi ki: "Bize, Gaziantep'e ve Kilis'e İçişleri Bakanlığından 'Altınbaş TIR'larını aramayın' diye her gün faks geliyordu" Bir gün komiserin birisi "dur bakalım, bu nedir, günde 5-6 faks geliyor, bu TIR'larda ne var" demiş, TIR'ı durdurup arama yapmış. O komiser görevden alınmış.

Şimdi çok iyi İçişleri Bakanımız var ya, şimdi, ben, bu Bakana soruyorum: Kendisi, Fatih Belediye Başkanırken, Fatih Belediyesi hudutları içinde 5 tane Migros mağazasının açılması için yer tahsis etti mi, etmedi mi?! Kendisinin çocuğu, şu anda, Koç'ta çalışıyor mu, çalışmıyor mu?! Şimdi, bakın...

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Senin oğlun nerede çalışıyor?! Onu konuş!..

KAMER GENÇ (Devamla) - Efendim, neyse...

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Senin oğlun nerede çalışıyor?! Meclise aldırın, Mecliste çalışıyor!...

KAMER GENÇ (Devamla) - Sen şimdi konuşma!.. Çıksın, senin Bakanın konuşsun!..

Ayrıca da, ben öyle görüyorum ki, yapılan bu uygulamalar, kendi yandaşlarına; kendi yandaşlarının...

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, gündeme gelsin!

BAŞKAN - Sayın Genç... Sayın Genç, önergenizle ilgili konuşursanız...

KAMER GENÇ (Devamla) - ... yolları üzerindeki taşları temizlemek için yapılan birtakım operasyonlardır.

BAŞKAN - Sayın Genç, önergenizle ilgili...

KAMER GENÇ (Devamla) - Önergeyle ilgili konuşuyorum canım!..

BAŞKAN - İçişleri Bakanı...

KAMER GENÇ (Devamla) - Yani, sizi, niye rahatsız ediyorum?!

Ben diyorum ki, idari yetki verdiğimiz zaman, bu bakanlar, kendi emirlerine uyan memurları orada tutacaklar; idareyle ilişkilerini yeniden düzenleyecekler.. Kamu hizmetine alınmasında gereken nitelikleri belirlerken, kendilerine hizmet ilkesini önde tutacaklar.

Şimdi, Gümrükten sorumlu Bakan burada. Kendisinde, gümrükte yapılan suiistimallerle ilgili 500 sayfa aşan bir rapor var; niye açıklamıyor bunu?! Üstelik de, hakkında suiistimal iddiaları olan müsteşar, bugün, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyesi.

Arkadaşlar, çıksın, bu hükümet, burada konuşsun! (DYP sıralarından alkışlar) Şimdi, bunları söylüyoruz da, niye, başkanlar, burada rahatsız oluyor?!

Bakın, kamu hizmetinde çalışanları, köle statüsüne sokamazsınız. Kamu hizmetinde çalışan insan, vatandaşa, objektif kriterler çerçevesinde hizmet yapıyorsa, bu insanları "efendim, benim iktidarına taş çıkartıyor, benim yoluma taş koyuyor" diye bir statüyle sindiremezsiniz. Getirilen bu madde, tamamen, hakkıyla, namusuyla, şerefiyle kamu hizmeti yapan insanlar, siyasi iktidarların emirlerine ve talimatlarına uymadığı takdirde, bunların görevlerine son vermek amacını güden bir düzenleme. O halde, Parlamento alarak, bunlara el koyalım. Zaten, Türkiye bitmiş; işte, hayali ihracatçılar, banka hortumlayıcıları...

NIHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) - Dikmendeki arsalar..

KAMER GENÇ (Devamla) - Yarın, öbür gün de, namuslu inceleme yapan müfettişler için "ben idarî düzenleme yapacağım, seni görevden atacağım" diyecek.

Kamu görevlisinin mali haklarının düzeltilmesi konusunda hükümete yetki verelim. Kaldı ki, şimdiye kadar, kamu personelinin, idarî yönden düzenleme yetkisi, Parlamento tarafından, hükümete verilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, siz "350 milletvekiliyle, biz, kadını erkek, erkeği, kadın yaparız" diyor-sanız, o sizin mantığınız; ama, hukukun da, yetkinin de belli bir aşaması vardır; bir yerde, gidemez-siniz, hak ihlali yapamazsınız, vatandaşın hakkını elinden alamazsınız. Bu Türkiye Cumhuriyeti Devletini satılık bir duruma getiremeyiz ve batıramayız.

Saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan; konuyla ilgili açıklama mı yapacaksınız?

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Konya) - Efendim, sayın hatip, konuşurken, gümrüklerden sorumlu bakanla ilgili bir iddiada bulundu; sataşma var.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

VII.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'in, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşması sırasın-da Bakanlığına sataşması nedeniyle konuşması

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Konya) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç, biraz evvel yapmış olduğu konuşmada, eski gümrük müsteşarı hakkında 500 sayfalık bir raporun bulunduğunu...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Onun için demiyorum; ben, gümrük teşkilatı hakkında söyledim. Saptırma!.. Saptırma!..

BAŞKAN - Sayın Genç, yerinizden müdahale etmeyin; Sayın Bakan açıklık getiriyor.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Devamla) - ...ve bu rapora rağmen, bu ar-kadaşın, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunda görevlendirildiğini iddia etti. Bakanlığımızda çalışan, görev yapan, hizmet yapan bu arkadaşımız hakkında, iddia edildiği gibi, öyle 500 sayfalık bir rapor, Bakanlığımıza intikal etmiş bir rapor söz konusu değil. Bu arkadaşımızın tayin edildiği

göreve, her türlü araştırma yapılarak, inceleme yapılarak atandığı da bir vakıadır. Burada kendisini savunamayacak insanlar hakkında herhangi bir iddiada bulunurken, elinizde belge olması lazım. Biz, hiçbir yolsuzluğun arkasında olmadık, bundan sonra da olmayacağız. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Hükümetimiz döneminde, daha önceki dönemlerde yapılmış yolsuzluklar birer birer ortaya çıkarılmakta, sorumluları adli makamlara sevk edilmektedir. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar) Onun için, hiçbir surette, bu iddiayı kabul etmemiz mümkün değildir; aslı yoktur, tamamen iftiradan ibarettir.

Arz ederim, saygılar sunarım. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Bakan konuyu saptırıyor. Gümrüklerle ilgili yolsuzluklar hakkındaki 500 sayfalık rapor Başbakanlıktadır; ama, bu Bakanlıkta mıdır, Başbakanlıkta mıdır?.. Ama, Sayın Bakandan bir teminat istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Genç, oturur musunuz?..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Eğer böyle bir rapor varsa kendisi istifa etmeyi düşünüyor mu? Yoksa ben istifa edeceğim efendim. Var mısın?.. Var mısın Bakanım, var mısın?.. Söyle... Söyle... Söyle... (DYP sıralarından alkışlar, DSP sıralarından gürültüler)

VI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

8.- *Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/790) (S. Sayısı: 566) (Devam)*

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 566 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinde geçen "...kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak..." ibaresinin "...kamu görevlilerinin çalışmalarında verimliliği artırmak..." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ziya Aktaş (İstanbul)
ve arkadaşları.

A. ZIYA AKTAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, önergelerimizi geri çekiyoruz.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergenizi de mi çekiyorsunuz efendim?

A.ZIYA AKTAŞ (İstanbul) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Diğer önergeleri de çekiliyor.

Son önerge, Sayın Genç'in önergesidir, okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görülmekte olan 566 sıra sayılı yasa tasarısının 1 inci maddesinin (c) bendinin madde metninden çıkarılmasını saygılarımla arz ederim.

Kamer Genç
Tunceli

BAŞKAN - Sayın Komisyon?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım. (DSP sıralarından "geri çekiyor" sesleri)

BAŞKAN - Geri mi çekiyorsunuz?

KAMER GENÇ (Tunceli) - Benim adıma niye konuşuyorlar? Ben onlara vekalet vermedim. (Gülüşmeler)

BAŞKAN - Sayın Genç, buyurun. (DYP sıralarından alkışlar, DSP sıralarından "maaş..." sesi)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın milletvekilleri, benim maaşım gidebilir; önemli olan bu devletin kurtulmasıdır. Ne olacak, ben bir kişiyim. Yani, önemli olan, suiistimalcilerin, hortumlayıcıların gün ışığına çıkmasıdır. Tabii, güneş balçıkla sıvanmaz. Şimdi, birtakım şeyleri örtebilirsiniz parmak hesabınızla; ama, yarın, bu halk, sizin o örtüyü çıkarır, çıplağınızı ortaya koyar; ama, çıplağın altında, o örtünün altından çok kötü çirkinlikler çıkar ortaya. Onu da vatandaş görecektir. (DSP sıralarından "çiçekler" sesleri)

Çiçekleri siz ne yapacaksınız; siz, evvela suiistimallere bakın.

Değerli milletvekilleri, Anayasamıza göre, hâkim ve savcıların aylık ve ödenekleri, özlük hakları, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkim teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir. Biliyorsunuz, Anayasamızda kuvvetler ayrılığı ilkesi vardır. Hâkimlerin, kuvvetler ayrılığı ilkesine göre, yürütmenin tayin edeceği maaş ve sosyal haklarla yürütmenin emrine girmesi gibi bir sonuç doğurmaktadır; bu da Anayasaya aykırı bir durumdur.

Ben özellikle şunu istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışıyor, iktidar partilerinin çok büyük bir çoğunluğu var, en fazla 3 saatte, 5 saatte yasalar çıkıyor. Zaten, iktidarın, koalisyonun 3 ortağı, maşallah, susmuşlar; hele genel başkanları buraya gelince, böyle çok büyük bir saygı içinde, konuşmamak ve dışarı çıkmamak nezaketi içinde, çok büyük bir saygın duygular içinde kalıyorlar. Güzel bir şey de; yalnız, bu kadar saygı da fazla.

ESVET ÖZDOĞU (Ankara) - Siz daha fazlasını yapıyorsunuz!..

KAMER GENÇ (Devamla) - Çünkü, biz, bu kadar saygıyı gösterirken memlekette bir şeyler de elden gidiyor. Onun için, diyoruz ki, bu kadar gücünüz var, bu kadar yasa çıkarma yetkiniz var; hiç olmazsa, hâkim ve savcılarla ilgili olarak, aylık ve ödenekleriyle, sosyal durumlarıyla ilgili şimdi de getirmişsiniz idarî durumlarla ilgili kurallar... Neyse...- kurallar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde enine boyuna tartışılır, çıkarılır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde, hâkimler ve savcılarının, kamu görevlilerinin, bütün kamu görevlilerinin aylık ve ödeneklerinin artırılması konusunda, şu Parlamentoda bulunan hiçbir siyasi parti ve hiçbir milletvekili, buna karşı çıkamaz. Hatta, bu konudaki bizi tatmin eden kanun tasarılarını getirin ve biz burada hiç söz almayalım, bunları geçirelim; ama, bunları, biz, yürütmeye verdiğimiz zaman, siyasi iktidara verdiğimiz zaman, bu siyasi iktidar, siyasi amaçlarla hareket ederek, hâkimlik ve savcılık mesleğinin tarafsızlığına gölge düşürecek şekilde, icabında, siyasi iktidarlar, kendisine bağlayacak bir biçimde düzenlemeler yaparlar. Bunun önüne geçmek istiyoruz.

Geçen gün, burada, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi müzakere edilirken Sayın Millî Eğitim Bakanımız çıkıyor "öğretmenler az maaş alıyor" diyor. Kardeşim, sen Millî Eğitim Bakanısın. Öğretmenler az maaş alıyorsa, getir üç misli, beş misli... Yani, bugünkü hayat standardına göre uygun bir maaş baremini getir, biz, öğretmenlere elimizden gelen yardımı yapalım.

Şimdi, işin kötü tarafı, hükümet edenler, şikâyet mercii haline gelmiş. Hükümet edenler şikâyet mercii olabilir mi sayın milletvekilleri? Hükümet edenler, icra makamıdır. Aslında, devletimizin elinde imkânlar da var; ama, bu imkânlar, maalesef, yeteri kadar isabetli kullanılmıyor; maalesef, belirli basın holdinglerine devletin kaynakları aktarılıyor. O basının gücünü ellerinde tutan insanlar da, hükümetin her kötü hareketini büyük bir başarı olarak gösteriyor. Bir ülkede de en büyük tehlike zaten bu; çünkü, bir ülkede gerçekleri halk anlamazsa, kamuoyu, hırsız, dürüst; dürüstü, hırsız diye ta-nırsa, o memlekete felaket gelmiştir demektir. (DYP sıralarından alkışlar) Bu felaketin önüne geçmek için Türkiye Büyük Millet Meclisi, belki, bunu, bu dönem yapmayabilir; ama, ben inanıyorum ki, gelecekte, halkımız, bu gerçekleri görür ve bunların gerekli düzeltilmesini yapacaktır.

Benim bu önergemdeki amaç, hâkimler ve savcılar, Anayasanın teminatı altındadır ve yürütmenin dışındadır, bağımsız bir organdır. Bunların aylık ve ödeneklerinin tespitinin Yüce Meclis tarafından yapılması lazımdır, yürütme tarafından yapılmaması lazımdır. Böyle bir yetki kanununda onlarla ilgili bir hükme gerek yok.

Saygular sunarım efendim. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Komisyonun ve hükümetin katılmadığı, gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

İlkeler ve yetki süresi

MADDE 2. - Bakanlar Kurulu 1 inci madde ile verilen yetkiyi kullanırken kamu hizmetlerinin verimli ve etkin bir şekilde yürütülmesini; ülkenin ekonomik ve sosyal durumunu dikkate alarak, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal haklarında hizmetin özellik ve gereklerine uygun olarak adaletsizlikleri giderecek düzenlemeler yapılmasını gözönünde bulundurur.

Bu Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetki, Kanunun yayımından itibaren üç ay süre ile geçerlidir. Bu süre içinde Bakanlar Kurulu birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

BAŞKAN - FP Grubu adına, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan...(FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim; buyurun

FP GRUBU ADINA CEVAT AYHAN (Sakarya) - Muhterem Başkan, muhterem üyeler; memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında düzenlemeler yapmak üzere, hükümete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren 566 sıra sayılı kanun tasarılarının 2 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Muhterem üyeler, tabii, bu tasarıların müzakeresine negatif bir psikolojiyle girmiş bulunuyoruz. Aslında, bir tasarıların müzakeresine, Meclis üyelerinin, eksikleri belirlemek, daha iyi olması için gayret etmek ve tasarımı olgunlaştırmak için girmesi gerekir; ama, bunun da sebebi, hükümetin, haziran 2000'de, yine, bu Meclisten, memurlarla ilgili yeni düzenlemeler yapmak üzere, daha şümüllü bir yetki kanunu çıkarıp, o yetki kanununa göre de gerek komisyonda gerekse Genel Kurul-

da, bu yetki kanunuyla, memurların malî ve sosyal haklarını; yani, özlük haklarını düzenlemek, ücret dengesizliklerini -daha açık ifadesiyle- gidermek üzere bu yetkiyi kullanacağız denilmesine rağmen, alelacele, biraz da 28 Şubat gölgesiyle, hemen, memurlar arasında tasfiyeye yönelmiş olmasdır.

Bu, maalesef, hükümetin, memurlarla ilgili, kamu görevlileriyle ilgili çıkarmış olduğu o kanun hükmünde kararname yetkisini, beklenenin tersine ve etkâri umumiyenin taleplerinin tersine bir istikamette kullanmış olmasdır. Şimdi, bu psikolojik zeminde, bu yetki kanunu tasarısını tartışıyoruz.

Şahsen ben inanmak istiyorum; hükümet, daha daraltılmış olan bu yetki kanununu, sadece kamu görevlilerinin malî ve özlük haklarını düzenlemek için, onları daha verimli bir çalışma düzeyine kavuşturmak için kullanacaktır, böyle olması gerekir. Bunun dışında bir tasarruf, hükümete olan güveni daha da sarsar ve memurlar arasında da huzursuzluğa sebep olur.

Peki, malî ve sosyal haklarla ilgili kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi gerekli midir; bir bakıma da gerekli olabilir. Şu bakımdan; şunu ifade etmek istiyorum: Tabii, memurlar arasında özlük haklarını düzenleyen bir tasarıyı burada uzun uzun müzakereye açtığınız zaman, kamu görevlileri arasında büyük gerilim ve kargaşaya sebep olunuyor.

1970'li yıllarda, ben, hatırlıyorum, o zaman, merkez valilerine kadar, caddelerde nümâyîş yapan kamu görevlileri vardı; o, Personel Kanununun ilk çıktığı yıllardı. Yani, tabii, iyileştirilirken, huzursuzluğa da artırmayacak şekilde tedbir almak lazım. Bunu, ben, iyi niyetimle söylüyorum ve inanıyorum ki, hükümet de böyle düşünecektir, böyle olması gerekir. Aksi takdirde, Meclisle veya Meclisin bir kısmını teşkil eden muhalefet partileriyle, hatta, hükümet içinde birçok milletvekiliyle, hükümet arasında güven sarsılmış olur; bu, doğru değildir.

Nitekim, haziran kararnamesinin ilk çıkışının, biraz önce arz ettiğim istikamette olması, iktidar partilerine mensup milletvekilleri arasında da geniş şikâyet ve güvensizliğe sebep olmuştu; onu aşık.

Ben, bu kararnameyle, hükümete verilen yetki çerçevesinde, kamu kurumlarında yapılması gereken bazı hususları dikkate arz etmek istiyorum. Tabii, bunların başında memurların sıkıntısının çok olduğunu ve bunun da geçim sıkıntısı olduğunu ifade etmek istiyorum. Çoluk çocuklarını geçindirememek bir aile reisi için en zor meseledir, en ağır meseledir hakikaten ve bugün de, memurlarımız, büyük ölçüde bununla karşı karşıyadır. Yani, 170 milyon, 200 milyon maaş alan bir memur, bir ilde, bir ilçede ne kira ödeyecek, ne giyecek, ne yiyecek, çocuklarının okul masraflarını nasıl karşılayacak, bunlar mühim meselelerdir, bunları çözmek lazım bu tasarıyla, bunları rahatlatmak lazım.

Biz, memurlara olan zammı yüzde olarak yapıyoruz; bu yeni bütçede de, memurlara yüzde şu kadar seyyanen zam yapıyoruz, bu, adaletli bir yaklaşım olmuyor. Yani, 1 milyar maaş alan memur var, yüzde 10 verdiğiniz zaman 100 milyon alıyor; 150 milyon, 180 milyon maaş alan memura yüzde 10 verdiğiniz zaman da, 18 milyon oluyor.

Hükümete teklifim şudur, komisyonda da bunu arz ettim: Seyyanen, ne veriyorsa, 50 milyon diyorsa, bütün memurlara 50 milyon versin. Yani, 170-180 milyon alan bir memura 50 milyon verdiğiniz zaman, onun bütçesinde o, yüzde 25, yüzde 30 bir iyileşme sağlar ki, memnuniyet uyandırır. Öbür, yüksek maaş alan da, biraz az almış olsun, o zaten geçinme noktasındadır. Yani, seyyanen bir zam yapmak lazım, birinci söyleyeceğim budur.

İkinci, tabii, memurlarla ilgili, bilhassa üniversite hocaları, eğitim, sağlık ve teknik hizmet veren zümrelerde büyük sıkıntılar var, maaşlar düşüktür. Bugün bir vesileyle daha arz ettim, 250 ila

600 milyon arasında maaş alan üniversite öğretim üyelerini, verimli olarak, ilimde, araştırmada istihdam edemezsiniz ve onu orada muhafaza etmeniz de zorlaşır. Devlet üniversiteleri çöküyor, bunun, özellikle altını çizeyim. Devlette, kamu kurumlarında, özel bilgiye ve ihtisasa ihtiyaç hissettiren, ihtiyaç olan görevliler var, bunların ücreti sözleşmeli olur veya bir başka şekilde dengelenmesi lazım. Birtakım teknik hizmetlerin piyasa şartlarında yapılabilmesi, o teknik hizmetleri verecek olan uzmanları istihdam etmenize bağlı, bunu çözmesi lazım kamu hizmetlerinin belli seviyede devam edebilmesi için.

Ayrıca, ücret dengesizliği var, çok konuşuyoruz; şoförü şunu alıyor, müdürü şunu alıyor; bunlar malum meseleler ve bunların çözülmesi lazım.

Yine, kamu hizmetleriyle ilgili bir diğer husus da, idarenin hizmet kabiliyetinin geliştirilmesi. Bunun, ana bir proje olarak hükümetin önünde olması lazım. Bilgi, kabiliyet ve güvenilirlik... Uluslararası toplumla bütünleşen, hatta, Avrupa Topluluğuna üyelik yolunda ilerleyen Türkiye'de, muhataplarımız, bunu aramaktadırlar.

Geçenlerde, üç ay kadar önce, İstanbul'da bir sempozyumda -Avrupa Topluluğuna giderken daha iyi yönetim arayışı içinde- Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler, Avrupa Topluluğu ve bizim TESEV gibi, TÜSİAD gibi birtakım kurumların ortak düzenlediği bir sempozyumda önmüze çıkan şu meseleyi burada nakletmek istiyorum: Orada, sempozyuma katılan Avrupa Topluluğunun sözcüleri -tabii, Türkiye'yi zikretmediler; ama, bunun manası budur- "biz, topluluğa üye olacak olan Hollanda'nın sınırlarında güvenli olmak istiyoruz" dediler. Yani, topluluğun aradığı husus -bunda da haklıdır- bizim kamu yönetiminizin bugünkü şartlara, ihtiyaçlara cevap verecek bilgi, kabiliyet ve güvenilirlik çerçevesinde olmasını gerektirmektedir. Zaten, Katılım Ortaklığı Belgesine bakılırsa, birçok kamu hizmetlerinde, bilgi eksikliğinin, düzen eksikliğinin, güven eksikliğinin süratle giderilmesi istikâmetinde talepler vardır, teklifler vardır; bunlara dikkat etmek lazım. Tabii, burada, büyük ölçüde meslekî eğitimi geliştirerek, mevcut kamu görevlilerinin istenilen seviyede ve kabiliyette hizmet verecek noktaya getirilmesi lazım.

Tabii, çok acele bir meselemiz de önmümüzde. Bugün, yine, bir iktidar grubunun sözcüsü, idarecisi, buradaki konuşmada ifade etti; şu mahalli idareler kanunu ile hemen arkasından merkezî idarenin yeniden düzenlenmesine ait kanunu çıkarmamız lazım; zira, mahalli idareler kanununu çıkardığı-nız zaman, buna paralel olarak, merkezî idarenin de tekrar düzenlenmesi gerekli olmaktadır. Bu, hakikaten, bugün ihtiyaçtır. Yüzyıl öncenin şartlarıyla oluşan Türk kamu yönetiminin, bu yüzyılda, dünya şartlarında ve Türkiye'nin şartlarında ihtiyacı karşılamadığı ortadadır.

Son bir mesele olarak da şunu arz etmek istiyorum: Tabii, memurlarla ilgili, kamu çalışanlarıyla ilgili ideolojik yaklaşımın olmaması lazım. Bunun altını çizerek söylüyorum; yani, bir memur dürüstse, görevine bağlıysa, kurumuna bağlıysa, sadıksa, devlete de sadıksa; yani, o, hangi siyasi görüşte olursa olsun, hangi inançta olursa olsun, hangi zümreye mensup olursa olsun, ona başka bir muamele yapılmaması lazım, onun emeğinden faydalanılması lazım. Bu vasıfları yoksa, onu, tabii, görevinden de alabilirsiniz; ama, sırf, fikrî, düşüncesi, inancı ve mensup olduğu zümre sebebiyle, hiç kimseye karşı ayırıcı bir muamele yapılmaması lazım. Bu, fevkalade mühimdir tabii.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla)- Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Devamla)- Teşekkür ederim Muhterem Başkan.

Tabii, 1980 darbesinden sonra, memurlarla ilgili güvenlik tahkikatı vardı. Bu Mecliste uzun uzun müzakere edildi; zannedirim, 1994'te kaldırıldı o. Memurlarla ilgili seyyanen uygulanan, her-kese uygulanan güvenlik tahkikatı kaldırıldı. Tabii, güvenlik tahkikatı yine olabilir. Kozmik görev-lerde çalışacak, çok özel güvenlik isteyen görevlerde çalışacak kişiyle ilgili güvenlik tahkikatı yapabilirsiniz; ama, herhangi bir görevde çalışacak memur için bunun olmaması gerekir. Bu kal-dırıldı; ama, şimdi, tabii, 28 Şubat'tan sonra bir tedirginlik var. Batı Çalışma Grubunun tamimleri var; inşallah uygulanmıyordur. Başbakanlık takip kurulları var; âdeta, memurları, kaymakamına kadar, mülki idare amirlerine kadar, ideolojik olarak takip eden, tasnif eden, onlar hakkında hüküm-ler ve muameleler geliştiren bir yaklaşım var. Bunun süratle kaldırılması gerekir. Bunlar yanlış şey-lerdir. Bunları burada, daha önce de, muhtelif vesilelerle konuştuk; bunları bertaraf etmek lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bingöl Milletvekili Necati Yönder.

Buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA NECATİ YÖNDAR (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 566 sıra sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlar-da Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısının 2 nci maddesi üzerinde, söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, şahsım ve grubum adına, hepinize saygılar sunarım.

Görüşülmekte olan Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanun Tasarısıyla 657, 926, 2802, 2914 sayılı Kanunlar, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer kanun ve kanun hükmünde kararnameler ile memur-lar ile diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde değişiklik yapıl-mak üzere, Bakanlar Kuruluna, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmektedir.

Kanun tasarısının 2 nci maddesinde, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında et-kinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütül-mesini temin etmek, bunların idari, mali ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek amaç olarak gösterilmiştir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında iyileştirme yapmak, bunların mali ve sosyal hakları arasındaki adaletsizliği gidermek, kamu görevlilerinin çalışmalarında etkin-liği, verimliliği ve düzeni sağlamak, kimsenin karşı çıkmayacağı hususlardır.

Türkiye'de, kamu personel rejimi büyük sorunlar yaşamaktadır. Personel kanunları olarak tanımladığımız, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Kanunu, 2802 Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu gibi çok sayıda kanun ve kanun hükmünde kararnameler değiştirilmiş, personel rejimi sistemi bozulmuştur. Kamu personel sisteminin yeniden oluşturulması günümüzde, artık, bir zorunluluk haline gelmiştir. 29.6.2000 tarihli ve 4588 sayılı yetki kanunuyla, kamu personeli arasındaki ücret dengesizliklerinin giderilmesi ve mali yönetiminde disiplin sağlanması konusunda, Bakanlar Kuruluna, kanun hük-münde kararname çıkarma yetkisi verilmiş, bu kanuna dayanılarak çok sayıda kanun hükmünde kararname çıkarılmıştır; ancak, bu kanun hükmünde kararnamelerin hiçbirisi kamu personeli rejimine ilişkin olmamış, başka konuları kapsamıştır. Bu husus, hükümetin, kamu personel rejimi-ni yeniden düzenleme, ücret adaletsizliklerini giderme konusunda samimi olmadığını göstermek-tedir.

Anayasaya aykırı olan 4588 Sayılı Yetki Kanunu ve bu kanuna dayalı olarak çıkarılan kanun hükmünde kararname, malumunuz, Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. Şimdi, hükümet, yeni bir yetki kanunu talebiyle gelmiş bulunmaktadır. Yetki kanunu tasarısıyla memurlar ve diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek, amaç olarak gösterilmiştir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarının neler olduğu, bunlar arasındaki adaletsizlikler kamuoyuna bilinmektedir; ancak, kanun tasarısında geçen "idari" kavramından neyin kastedildiği belli değildir.

Anayasa Mahkemesi kararlarında belirtildiği üzere, yetki kanunu kapsamının açık bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Aksi takdirde, Anayasaya aykırılık söz konusu olacaktır. Yetki kanunu tasarısının kapsamından "idari" kavramının çıkarılması yahut bu yönde yapılacak düzenlemenin sınırlarının çizilmesi ve açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli ve verimli, ekonomik bir şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla, bunların idari, mali ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi talep edilmekte; ancak, bunu ne şekilde gerçekleştireceği kamuoyuna açıklanmamaktadır. Bu konuda hükümetin kamuoyuna açıklanmış bir çalışması bulunmamaktadır. Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikler nasıl giderilecektir? Nispeten daha düşük ücret ve sosyal hakkı bulunanların maaşları artırılacak mıdır? Maaşlarda bir iyileştirme sağlanacak mı? Hükümetin, bunları açıklaması gerekmektedir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenlemeler oldukça dağınık bir hal almıştır. Maaş unsurları, çok sayıda kanunda farklı bir şekilde düzenlenmiştir. Maaş hesaplamaları karmaşıktır. Memurlar, kendi maaşlarını hesaplayamamaktadır. Maaş hesabı, artık, bir uzmanlık alanı haline gelmiştir. Bu dağınıklık ve karışık uygulama da sorun yaratmaktadır. Kimin, hangi maaş unsurlarından yararlanacağı konusunda tahakkuk birimleri ve ilgililer arasında tartışma yaratılmaktadır.

Bakın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 31.7.1970 tarihinde çıkarılmış ve o zaman "Kamu görevlilerine ödenen daha önceki tazminat, ödenek, vesaire ek ödemeler kaldırılmış ve yerine, tek bir aylık ödenmesi kararlaştırılmıştır" denilmiş. Bundan sonra, o günden bugüne kadar biz eskiye gitmişiz. Kamu personelinin şu andaki maaş unsurlarına şöyle bir göz attığımız zaman, 24 maaş unsurunun olduğunu görürüz.

Arkadaşlar, 24 kalemden oluşan bu unsurlar nelerdir; aylık, taban aylığı, ekgösterge, kıdem aylığı, özel hizmet tazminatı, yanödemeler, makam tazminatı ve temsil tazminatı, yüksek hâkimlik tazminatı, lojman tazminatı, yabancı dil tazminatı, dışişleri hizmetleri tazminatı, emniyet uçuş tazminatı, askerî uçuş tazminatı, yargı ödeneği, denetim tazminatı, üniversite ödeneği, geliştirme ödeneği, eğitim-öğretim ödeneği, idari görev ödeneği, aile yardımı ödeneği, fazla çalışma ücreti, ekders ücreti, tayin bedeli, fon ücreti.

Bu gibi ödemeler, personelin maaş unsurlarından bazılarıdır. Memurun bu kadar çok sayıda ödeme unsurunu hesaplaması, bilmesi mümkün değildir. Hatta, konunun uzmanları bile, çoğu zaman, bu konuda tereddüde düşmektedir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin maaş unsurları sadeleştirilmelidir. Maaş hesaplamaları basitleştirilmelidir. Her memur, kendi maaşını hesaplayabilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değinilmesi gereken bir diğer husus da, memur ve diğer kamu görevlilerinin sosyal ve mali hakları arasındaki adaletsizliklerdir. Bu adaletsizlikler hem statü farklarından hem de kurumlar arası ücret farklarından kaynaklanmaktadır. Memur, sözleşmeli personel, geçici işçi, sürekli işçi ve geçici personel arasında, yapılan iş gözetilmeksizin, ücret adaletsizliği bulunmaktadır. Aynı odada, aynı işi yapan kamu görevlileri, statüleri farklı olduğu için, farklı ücret almaktadırlar.

Diğer yandan, bazı kamu kurum kuruluşlarında özel personel rejimi uygulanmakta ve bunlara farklı ücretler ödenmektedir. Bu tür farklar giderilmelidir; aynı işi yapanların aynı seviyede ücret almaları sağlanmalıdır. Bu da, ancak, kapsamlı bir personel mevzuatı reformuyla sağlanabilir. Büyülesine kapsamlı personel mevzuatı reformu, kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemez. Kamu personel reformu kapsamlı ve uzun süreli çalışmayı gerektirir. Kapsamlı ve uzun süreli reform çalışması konusunda kanun hükmünde kararname çıkarılması, Anayasaya aykırıdır. Ayrıca, Anayasanın 128 inci maddesinde, memurların ve diğer bazı kamu görevlilerinin hakları ve yükümlülükleri, aylıkları ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Kamu görevlilerine tanınacak sosyal ve mali hakların her türünü destekliyoruz. Kamu görevlilerinin sosyal ve mali haklarının yanı sıra, çalışma koşullarının da iyileştirilmesi lazımdır. Ancak, hiçbir gerekçeyle Anayasaya aykırı düzenleme yapılamaz.

Değerli arkadaşlarım, bakın, size çok güzel bir örnek vereyim; kamu görevlilerinin bazı maaş unsurları niteliğini yitirmiştir diyoruz. Örneğin, "lojman tazminatı" adı altında yapılan yardım, personelin ekgöstergesine göre, bugün 200 000 liradır, 400 000 liradır ve 600 000 liradır. Bu ödemeler devletin itibarını zedelemektedir. Hiçbir devlet, personeline, kira yardımı adı altında bir paket sigara fiyatının altında ödeme yapmaz. Bu tür maaş unsurları güntümüz koşullarına uygun hale getirilmelidir.

Bazı maaş unsurlarıyla, kamu personeli arasındaki ücret adaletsizlikleri artırılmıştır. Bu unsurlardan biri de, temsil tazminatıdır. 4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkındaki Kanunda, makam veya yüksek hâkimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek olanlara temsil tazminatı ödenmesi hükme bağlanmış, 2000/457 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, sadece, göstergeleri 7 000 ve daha fazla olanlara tazminat ödenmeye başlanılmıştır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yönder, 1 dakika içinde toparlayınız efendim.

NECATİ YÖNDAR (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bu uygulama, kamu personeli arasındaki ücret adaletsizliğini artırmıştır. Çok basit bir örnek vereceğim: Adalet Bakanlığında, iki yıllık bir hâkime 370 milyon lira, on yıllık kıdemli bir hâkime 400 milyon lira, onbeş yıllık bir hâkime 470 milyon lira maaş veriyoruz. Birinci sınıfa ayrılmış bir hâkime ise 1 milyar lira maaş veriliyor. Bu, aynı kurum içerisinde dahi, maaş dengesizliğinin hangi boyutlara ulaştığına çarpıcı bir örnektir.

Kamu personeli reformu ciddi bir işittir. Bu konuda, kapsamlı ve tutarlı bir çalışma yapılarak, herkesin üzerinde mutabık kalacağı sistem oluşturulmalıdır.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Yönder.

Şahsı adına, Sayın Kamer Genç.

Süreniz 5 dakika.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, aslında, yani, boş bir işle uğraşıyoruz. Daha bugün... Yani, işte, siz boş işler getirince, biz de boş emek sarf ediyoruz; çünkü, niye, bugün bütçeyi çıkarmışız. Bütçede, kamuda çalışanların aylıkları, ödenekleri, sosyal hakları bütünüyle belirtilmesi lazım ve bu bütçede vardır da. Bütçeyi bugün çıkarıyoruz, arkasından, hükümetimiz diyor ki, bana üç ay yetki verin... Ne yapacaksın ey hükümet?.. Efendim, memurların, idarî, malî ve sosyal haklarını düzeltereğim... Peki, nasıl düzeltereceksin?! Nasıl düzeltereceksin?! Yahu, daha bugün bütçe çıkardın. Eğer, çıkardınsa, o bütçede niye düzenlemedin? Ee, yok...

Şimdi, değerli arkadaşlarım, yani, bu Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama yetkisine sahip bir kurumdur. Yasama yetkisinin, yürütmeye devredilmesi çok istisnai hallerde olması gereken bir sonuçtur ve üç aylık bir süre isteniyor. Ee, şimdi Meclis de açık... Ayrıca, Meclisin şu sırada, bu Meclis çalışmıyor, yasa çıkarmıyor gibi bir bahanesi de olamaz; yani olabilir ki, bir yanda fifty - fifty bir muhalefet iktidar dengesi olur, Parlamentodan yasa çıkmaz ve çok zorunlu ve ivedi bir yasa olur... Yetki de istenirken çok zorunlu ve ivedi bir yasanın çıkarılması için ve çok dar sınırlarla istenen bir yetki olması lazım.

Sayın Cumhurbaşkanı, biliyorsunuz, yani kanun hükmünde karamamelerin bazılarını imzalamadı, geri iade etti "bunlar Parlamentonun yetkisindedir" dedi.

Sayın milletvekilleri, eğer Parlamento, üç ay, görevini yürütmeye devredecekse, o zaman, bir teklifte bulunuyorum üç ay maaş almalıyız; bizim yerimize yürütme görev yapacaksa ve biz de bir görev yapmayacaksak o zaman biz niye maaş alıyoruz? Yani, işin içine girdiğiniz zaman, gerçekten, istenen yetki fuzuli; ama, bu yetkinin arkasındaki temel amaç nedir ben onu kavrayamadım. Çünkü, böyle, çok genel ifadelerle, hükümetimiz gelmiş, bizden yetki istiyor.

Bu istenen yetkiyle, işte, kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarının düzeltilmesi konusunda da ne yapacağını da söylemiyor. Şimdi "kamu hizmetlerinin verimli ve etkin bir şekilde yapılması için" diyor. Kamu hizmetlerinin etkin ve verimli şekilde yapılabilmesi için, kamuda çalışan insanların tek şeye ihtiyaçları vardır, aylıklarının artırılmasıdır. Bugün, kamuda çalışan insanların aldıkları maaş sefalet maaşıdır. Yani Türkiye Cumhuriyeti Devletin şanına ve şöhretine yakışmayan bir sefalet sınırı içinde maaş alıyor, çocuğunu okutuyor, ilacını almasını, normal bir evde oturamıyor. Öte taraftan da, siyasi iktidarlar, kendilerine yandaş olan kişileri geçici işçi statüsünde veya belirli şeylerde, bir yandan da işçi olarak alıyorlar, geçici işçi kadrosuyla eleman alıyorlar. Tabii, bunlar idarenin zaafıdır. Tabii, bu, yalnız bu dönem yapılmıyor, her dönemde yapıyor maalesef. Aslında, bunlar, Parlamentoda enine boyuna tartışılmalı, yapılsa, daha sağlıklı bir sonuç olacağına inanıyorum.

Tabii, iktidar çoğunluğu bizim dediklerimizi geçerli kılmıyor. Anayasa Mahkemesi bunları defalarca iptal etmiştir. Anayasanın 153 üncü maddesi çok açık: Yasama, yürütme ve yargı, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorundadır, aksi takdirde, Anayasa suçu işlemiş olur, Anayasa suçunu işleyenlerin cezası idamdır... Her gün idamlık suçlar bu Parlamentoda işleniyor. Bu idamlık suçları parlamentoların işlemesi için de, maalesef hükümetler buna vesile oluyor... Ama, tabii, parlamentoları yargılayacak güç de olmayınca... İşte, böyle, güçlü olan Anayasayı zaman zaman ihlal ediyor, kimse de bunu yargılamıyor, güçlü olmayan da tabii, mahkemelere gidiyor, işte "sen Anayasayı ilga suçunu işledin, değiştirme, ortadan kaldırma suçunu işledin" denilerek, yar-

gılanıp belli cezalar alıyor. Tabii, bu statüdeki, yani milletvekili dokunulmazlığı olan kişilerin yarılınması mümkün değil; ama, aslında tabii, önemli olan, kişilerin yaptıkları işlerin vicdan süzgecinden geçirilmesidir. Yani, ben, Anayasaya sadakat yemini etmiş bir parlamenter olarak, namusum ve şerefim üzerine Anayasaya sadakat yemini etmiş bir parlamenter olarak, yapacağım işlemlerde Anayasaya sadakat göstermek zorundayım. Göstermiyorsam, demek ki yaptığım yemimde bir çürüklük var demektir.

Hepinize saygılar sunarım. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aksaray Milletvekili Murat Akın; buyurun Sayın Akın.

MURAT AKIN (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 566 sıra sayılı tasarruun 2 nci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2 nci madde, 1 inci maddeye atıf yapmak suretiyle, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, bu yetkiyi kullanırken, 2 nci maddeyi de içerisine alacak şekilde -zımnen de olsa- düzenlenmiş bir maddedir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, 1 inci madde olsun 2 nci madde olsun, bir kere, bu, Anayasanın 7 nci, 87 nci, 91 inci ve 38 inci maddelerine aykırı hükümler taşımaktadır. Şimdi "verimli ve etkin şekilde yürütülmesi" derken, bunun kriteri nedir; şartları nedir; memurun yaptığı hangi çalışmalar verimlidir, yaptığı hangi çalışmalar verimsizdir; bununla ilgili şartları belirlediniz mi? Bir amire göre, memurun bazı çalışmaları verimli görülebilir; ama, diğer bir amire göre, diğer bir müdüre göre, o memurun çalışması verimsiz sayılabilir. Peki, bu kriteri tespit etmeden, siz, kalkıp, tamamen, bu memurları, belirli insanların eline teslim ederseniz, bu insanlar, bu uygulamanın neticesinde rencide olurlarsa, bunun vebali kimi üzerine olacak?

Değerli milletvekilleri, ilk önce, bu kriterleri tespit etmek için, memurlarda bir performans değerlendirmesine gitmek lazım. Bugün, modern dünyada, bilhassa, insan kaynaklarının yönetiminde, en önemli fonksiyonlardan birisi, çalışanların başarı düzeyini ölçmek üzere performans değerlendirmesi yapılmasıdır. En genel şekliyle, performans değerlendirmenin amacı, çalışanı, tüm yönleriyle değerlendirerek, eksikliklerini ortaya çıkararak, bunların giderilmesini sağlamak, başarılarını güçlendirmektir. Performans değerlendirmesinde olması gereken temel öncelik, başarısızlıkların cezalandırılması değil, başarıların ödüllendirilmesidir; hedeflenen tüm çalışmaların, kendi başarı ve başarısızlıklarını gözden geçirmektir.

Şimdi, bu uygulama sonucunda, bazı insanlar, ola ki, kabiliyeti itibarıyla başarılı olamayabilir. Siz, emekliliğine birkaç sene kalmış veya memuriyetinin onbeşinci, yirminci yılına gelmiş bu insanları cezalandırma yoluna mı gideceksiniz? Halbuki, yeni alımlarda bu kriterleri değerlendirmiş olsaydınız, bu kriterler, memurun ilk defa göreve alınmasında, seçiminde uygulanmış olsaydı, hiç değilse, bu değerlendirmenin sonucunda, kriterlere uymayan insanların cezalandırılması cihetine gidilmesi yolu da seçilmemiş olurdu.

Değerli milletvekilleri, Anasol - M Hükümeti, 1999 yılında ve 2000 yılında, memurları, enflasyonun altında ücret vermek suretiyle cezalandırma yoluna gitmiş ve emek platformunun taleplerine kulaklarını tıkamıştır. Bu talepleri yerine getirmeyen hükümet, acaba, memurlar arasında, işçiler arasında, çalışanlar arasında yeniden hoşnutsuzluklar mı oluşturacaktır?

1999 yılı sonu itibarıyla TÜFE 68,8; memur ücret zammı yüzde 55, 2000 yılı sonu itibarıyla TÜFE 43,8; kasım sonu itibarıyla memur ücret zammı, ortalama, yüzde 30'ların altında ve memurlarımız, halen, geçen yıllardan alacaklı durumda bulunmaktayken, hükümet, 2001 bütçesiyle...

BAŞKAN - Sayın Akın, 1 dakika içerisinde toparlayınız.

MURAT AKIN (Devamla) - ... memurlara yüzde 15 zam vermeyi kabul etmiş; ancak, yürürlüğe koymakta olduğu vergilerle, memurların ve diğer çalışanların, işçilerin, emekli, dul ve yetimlerin, sanayici ve esnafın, ziraatçının, serbest meslek erbabının; velhasıl, tüm toplum kesimlerinin bütün gelirlerine el koymuş bulunmaktadır.

DYP olarak, 1996-1997 yıllarında memur maaşlarını en iyi şekilde değerlendirerek, memur maaş katsayısı altı ayda yüzde 195 artırılmış; yine, memurlara, enflasyonun üzerinde, reel olarak yüzde 64,7 oranında artış sağlanmış, asgari ücret de yüzde 100 oranında artırılmış, gelir dilimlerinde iyileştirmeler yapılmış, bu artışlar, esnafa, işçiye, emekli, dul ve yetimlere aynen yansıtılmıştır.

Doğru Yol Partisi dönemindeki bu durumun memurlar üzerinde yansımaları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT AKIN (Devamla) - Halen, memurlar, bu gelirlerle, temin ettikleri imkânlarla, bugün, ayakta durabilmektedirler.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Akın.

Sayın Gül, buyurun.

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanım bir soru arz etmek istiyorum.

Malumlarınız olduğu üzere, haziran ayında bu kanun hükmünde kararname Yüce Meclisten geçti. Biz, o zamanın hükümet yetkililerine bazı sorular sormuştuk. Soru sormamızın nedeni de, özellikle Karayollarında çalışan mühendisler ile Devlet Su İşlerinde çalışan mühendis arkadaşlarımız, kardeşlerimiz, beni ziyarete gelmişler ve "Efendim, mühendisler arasında maaş uçurumu vardır. Örneğin, bir Merkez Bankasında çalışan bir mühendis 1 milyar liraya yakın maaş almakta; ama, Devlet Su İşlerinde veyahut da Karayollarında çalışan bir mühendis, 240 milyon lira maaş almaktadır. Aslında, hepimizin yaptığı iş, bir mühendislik görevidir. Bu, bizde huzursuzluk yaratmaktadır ve görev anlayışımızda da bir üstünlüğe neden olmaktadır" demişlerdi, o zamanın şartları içinde. Ben de, bu konuyla ilgili olarak, sayın hükümet yetkilileriyle görüşüm ve bu konuyu arz etmiştim. Onların bana vermiş oldukları cevap şuydu: "Ramazan Bey, tamam, biz kanun hükmünde kararname çıkarıyoruz ve bu konulara kesinlikle çözüm buluyoruz" dediler.

BAŞKAN - Sayın Gül, sorunuzu sorar mısınız... Soru soracak arkadaşlar var...

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Bitiriyorum efendim.

Bu kanun hükmünde kararname çıktı; maalesef, başka amaçlarla kullanıldı.

Sayın Bakanım, yine, şu anda, Yüce Meclisin huzurunda bu kanun hükmünde kararname çıkarılma durumunda. Acaba, bu mühendisler arasındaki ücret dengesizliğini ne zaman çözeceksiniz? Bunun aydınlatılması konusunda sizden kesin bir tarih rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, sorular kısa ve gerekçesiz olmalı. Lütfen...

Sayın Seven, buyurun.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Sayın Başkan, uzun zamandır, farklı kurumlarda farklı ücret grupları arasında büyük adaletsizlikler olduğu görülmektedir ve bugüne kadar, gelmiş geçmiş hükümette bulunan insanlar, devamlı, bu memurların durumunun düzeltilmesi konusunda değerlendirmeler yapmışlardır. Bugün, görüyoruz ki, bu hükümetin getirmiş olduğu kanun hükmündeki kararnemeye karşı çıkmaktadırlar.

Sayın Bakanımaya soruyorum; acaba, kamuoyunda memur tepkisini dile getiren bu karşı çıkanlara karşı bir anket düzenlediler mi?

İkinci sorum: Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun Meclise bağlanması konusunda bir çalışma var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Seven.

Sayın Erbaş, buyurun.

FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakanımaya aşağıdaki sorularımı sormak istiyorum.

Birincisi, kamuda çalışan 657 sayılı Kanuna tabi mühendisler ve şeflerin, şoförlerinden daha az maaş aldıkları bir vakiadır. Toplu iş sözleşmesi yapan, kamuda çalışan işçiler ile mühendisler arasındaki bu ücret adaletsizliği bu yetkiyle giderilecek mi?

İkinci sorum: Yüzüncü Yıl Üniversitesinde, 42 öğrenci, hiçbir uyarıda ve ihbarda bulunulmadan, başları örtülü kampuse geldiler diye okuldan atıldılar. Bu yasada, bu adaletsizlikleri giderecek düzenlemeler yapılması göz önünde bulundurulur denildiğine göre, bu adaletsizlik giderilecek mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Güler, buyurun.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakandan aşağıdaki sorularımın cevaplandırılmasını istiyorum.

Birinci sorum: Hükümet, 1 inci maddeyle verilen yetkiyi kullanırken adaletsizliği giderecek kriterleri nasıl tespit edecek? Bu kriterler nelerdir?

İkinci sorum da şu: İdari hakların içeriği nedir? İdari haklarla kastedilen bu muğlak terimi açıklar mısınız?

Ayrıca, bu maddeyle, neden birden fazla karamamenin çıkarılması düşünülmektedir?

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım, buyurun.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben, daha önce yaptığım açıklamalara ilave olarak tekrar etmek istiyorum. Öncelikle, şu anda gündemde olan Yetki Kanunu Tasarısına benzer bir yetki yasası, 1986 yılında, 3268 sayılı Yasayla iki yıllık süre için alınmış ve bu iki yıllık süre içerisinde, memurlarla ilgili, kamu görevlileriyle ilgili çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Anayasaya aykırılık iddiaları var. Bu yasayla ilgili, Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesine gidilmiş; fakat, Anayasa Mahkemesi, Anayasaya aykırı bulunmamıştır. Şu anda bizim getirdiğimiz yetki yasası da, daha önceki 3268 sayılı Yetki Yasasına benzer bir yasadır ve daha sınırlıdır, süresi de daha kısadır, üç aylık bir süre için çıkarılmaktadır.

Şimdi, biraz önce de ifade ettiğim gibi, bu yasanın amacı, kamu görevlileri arasındaki ücret dengesizliklerinin, adaletsizliklerinin giderilmesi ve kamu çalışanlarının durumlarının olabildiğince iyileştirilmesidir. Tabii ki, kamu personeli arasındaki ücret dengesizliği bir anda oluşmamıştır. Dolayısıyla, bu düzensizliğin ve bu dengesizliğin tamamen giderilmesini, bu 57 nci hükümetten beklemek de doğru değildir; ama, hükümetimiz, olanaklar elverdiği ölçüde bu adaletsizliği giderecek ve kamu görevlilerinin durumlarını iyileştirmeye çalışacaktır.

Biraz önce de ifade ettiğim gibi, arkadaşlarımızın, Sayın Gül'ün, Sayın Erbaş'ın ve Mahfuz Güler'in sorularında, tabii ki, teknik konular var. O teknik konular, bu yetki yasasıyla birlikte yapılacak çalışmalarla belirlenecektir.

Onun dışında, kanunun kapsamıyla ilgili çeşitli meslek gruplarından söz edilmektedir. Tabii ki, kanun, bütün kamu görevlilerini kapsayacaktır.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Maddeyle ilgili 4 önerge vardır; önergeleri, geliş sırasına göre okutup, aykırılık derecesine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı kanun tasarisının 2 nci maddesinde geçen "sosyal haklarında hizmetin özellik ve gereklerine" ibaresinin "sosyal haklarında hizmetin nicelik, nitelik ve gereklerine" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

A. Ziya Aktaş	Salih Dayıoğlu	Yalçın Kaya
İstanbul	İzmir	İçel
Müjdat Kayayerli		Mehmet Ali Bilici
Afyon		Adana

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 566 sıra sayılı kanun tasarisının 2 nci maddesinde geçen "ülkenin ekonomik ve sosyal durumunu" ibaresinin "ülkenin ekonomik ve sosyal gelişmişlik durumunu" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

A. Ziya Aktaş	Salih Dayıoğlu	Yalçın Kaya
İstanbul	İzmir	İçel
Müjdat Kayayerli		Mehmet Ali Bilici
Afyon		Adana

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Arkadaşlar önergelerini çektiler Sayın Başkan.

A. ZİYA AKTAŞ (İstanbul) - Önergemizi geri çekiyoruz efendim.

BAŞKAN - Önergelerini geri alıyorlar.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Önerge sahipleri kalksın da söylesinler... Grup başkanvekilleri "arkadaşlar önermelerini geri alıyolar" der mi yani!

BAŞKAN - Önerge sahibinin görüşünü de aldım... Kalktı, söyledi Sayın Güven.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Kalksın, Sayın Aktaş söylesin "ben, önergemini geri alıyorum" desin.

BAŞKAN - Söyledi efendim, geri aldığını ifade etti.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 3 üncü maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Sayın Yasin Hatiboğlu.
(FP sıralarından alkışlar)

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, müsaade eder misiniz...

Şimdi, bu önermelerde 5 imza var. Bir imzanın geri çekilmesi yeterli değil.

BAŞKAN - Sayın Güven, bunlardan biri çekildiği zaman imza eksik oluyor...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Efendim, neden? Bunlar önceden verilmiş önermeler...

BAŞKAN - Hayır efendim, yeni verildi.

Sayın Güven, buraya güvenin.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Genel Kurulda mı verildi bunlar?

BAŞKAN - Evet...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Mesela, Nidai Beye sormuyorsunuz.

Çektiniz mi efendim?

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Çektim efendim; siz görmediniz...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Tamam, söyleyin o zaman...

BAŞKAN - Sayın Hatiboğlu, buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Yüce Heyetin değerli üyeleri; görüşülmekte olan Yetki Tasarısıyla ilgili olarak Grubum adına huzurunuzda bulunuyorum; Grubum adına ve şahsım itibarıyla Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözünü zatacak değilim; ama, bir iki hususa temas etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette, Anayasanın 87 nci maddesi ile 91 inci maddesi birlikte müta-laa edildiği takdirde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kanun hükmünde kararname çıkarabilmesi için hükümete yetki vermesi mümkün. Bu, anayasal bir düzenlemedir; buna bir itirazımız yok.

Bir hukukçu olarak ve grup başkanvekili sorumluluğunu hissederek ifade ediyorum; bizim itirazımız şuna: Bizde, maalesef, kurallar istisna, istisnalar kural haline getiriliyor. Olağanüstü hal diyorsunuz, olağan hale geliyor; işte sıkıyönetim diyorsunuz, sanki normal yönetim gibi. Yani, Anayasada haklar düzenliyorsunuz, falan falan "amma", "ancak" diyorsunuz, istisnalar getiriyorsunuz. Takibat açısından istisnalar, sanki, kuralmış, kaidelermiş gibi, olağan kurallarmış gibi, hayatımızı onlar kapsıyor, onlar çevreliyor, onlar çerçeveliyor. Bizim itirazımız buna.

Bakın, bir örnek vereyim: Anayasanın 91 inci maddesinin lafzında yok ise bile, müzakere tutanaklarına baktığımız zaman görürüz; 91 inci madde neden düzenlendi... İhtiyaç hâsıl olabilir - bu, gayet doğaldır- Meclis, toplantıda olmayabilir, çok acil meseleler olabilir, zaruret hali olabilir; o takdirde, hükümetlere kanun kuvvetinde, gücünde kararname çıkarma imkânı verilebilir. 91 inci madde de zaten bunun için düzenlenmiştir.

Peki, şimdi, biz, olayımıza bakalım. Biz, haziran ayından beri, altı aydır bu meseleyi konuşuyoruz. Yani, biz -ben hatırlıyorum- 240 maddelik Gümrük Kanununu, benim kürsüde bulunduğum dönemde çıkardığımız 153 maddelik Trafik Kanununu, altı saatte çıkardık, bir günde çıkardık. Yani, şu kanun hükmünde kararnameye dayanarak, Bakanlar Kurulu kararıyla, kişisel hakları, temel hakları, siyasî hakları düzenleyeceğinize, doğrudan tasarı olarak getirseniz, şimdiye kadar kırk defa çıkardı. Bunun neresinde müstaceliyet; hiçbir tarafında. Zaruret hali neresinde; hiçbir tarafında. Şimdiye kadar kırk defa çıkardı. Ne düzenlenmek isteniyor, ne yapılmak isteniyor; bunu anlayamıyoruz. Anlayamadığımız için de, acaba diyoruz, -affedersiniz, amiyane tabiriyle- yine, bir tezgâh mı var diye insan korkuyor.

Bakınız, bir örnek vereyim: Değerli milletvekilleri, gerçekten, Türkiye Büyük Millet Meclisinin düzenlemeleri düzgün olmalıdır. Yani, Anayasa Mahkemesi, elbette, anayasal bir kurumdur; kanunlarda aykırılık varsa onları iptal eder, en doğal hakkıdır; ama, ben istiyorum ki, eserleri, düzenlemeleri, her gittiğinde geri dönen bir Parlamento olmasın. Benim istediğim budur. Bu çabayı bunun için sarf ediyorum ben. Ben, korkuyorum ki, bu düzenlemeniz -unutmayın, şuraya da bir çizgi çekiyorum, benim bölgede iyi bilirler şuraya bir çizgi çekmeyi- bakın, iptal edilecektir. Bizi dinlemiyorsunuz; ne olursunuz, şu iktidar-muhalefet ayrılığını, peşin hükümlülüğünü bir kenara koyun, bir dinleyin. Bakın, bu, iptal edilecektir ve biz, iptal edilmesi için müracaat edeceğiz. Onun için, bunu biraz düzgün yapalım.

Bir örnek vereceğim: Kanun hükmünde kararnameler, çok ihtiyaç halinde çıkarılır, yetki kanunları ender ahvalde, "enderi nadirat" denilen ahvalda alınır. Ender ahvalde yetki... Şimdi, sizinki öyle mi; hayır, sizinki öyle değil. Ben size rakam vereyim; bu hükümet, 21 inci Dönem içerisinde...

Şimdi, değerli milletvekilleri, ciddi bir şey söylüyorum; bazı arkadaşlarımız, belki bu meseleyi kavrayamadığı için tebensüm ediyorlar. Bunu, mazur görüyorum; olabilir. Bir şey söylüyorum; 770 tane tasarı sevk etmiş, 228 tanesi kanunlaşmış, 228 tane tasarı... Peki, kanun hükmünde kararname kaç tane; 290 tane.

Beyler, yasa meclisi biziz. Eğer, şu rakamlar, 770'e karşı 10, 3 yahut 15, 18, 6 olsa, bunun izahı mümkündür. Asıl kanun yapması lazım gelen merciin görüştüğü, konuştuğu, kanunlaştırdığı tasarı sayısı 228, Bakanlar Kurulunun kanun hükmünde yaptığı yasa, yasa gücünde düzenlediği belge 290.

Şimdi, yasama kurulu, yasa yapan kurul, biz miyiz, hükümet mi?! Bizim sıkıntımız burdadır. Bizim başka bir sıkıntımız daha var; işte, siz, yine -İktidar kanatları için söylüyorum; beni, lütfen, anlayışla karşılayınız- bu tasarımı, Plan ve Bütçe Komisyonundan aldınız, getirdiniz... Yapmayın!.. Biz, sizin, hangi sözünüzle güveneceğiz; söyleyin bize lütfen... Biz, anlayışsız falan değiliz; yanlış anlamayınız. Bakın, sizin bile anlayışsızlık göstereceğinize, biz inanmıyoruz. Lütfen, bizim anlayışsız olduğumuzu vehmetmeyiniz. Neden, siz, hâlâ... Tarihi şu: 15.12.2000. Hâlâ, Plan ve Bütçe Komisyonundan getirdiniz. Halbuki, bizim düzenlediğimiz, yarı kalan İktisadî düzenlememiz var. 5 inci maddesinde bir düzenleme yaptık, 5 inci maddesinde ne deniliyor?.. Komisyonların görevlerini belirledik beyler. Hükümet üyelerimiz oy verdi buna; böyle olsun dedi. Siz oy verdiniz, biz oy verdik, böyle olsun dedik. Nasıl olsun dedik; demişiz ki: "Anayasa Komisyonunun görevi:

Anayasa yapımına, değiştirilmesine veya kaldırılmasına yönelik kanun tekliflerini, yetki kanunlarıyla ilgili tasarıları Anayasa Komisyonu görüşür" demişiz. Oy verdik, onbeş gün önce oy verdik; onbeş gün önce oy verdiğimiz şeye kendiniz uymuyorsunuz; gidiyorsunuz, Plan ve Bütçe Komisyonundan toplayıp getiriyorsunuz; sonra da, bize diyorsunuz ki, ne olursunuz, bize güvenin. Ee, biz, size güvenemiyoruz; amellerinizden dolayı, amalinizden dolayı güvenemiyoruz. Yoksa, sizin kaşınızı, gözünüzü seviyoruz, bir itirazınız da yok. Boyunuz, posunuz iyi. Boyunuz iyi, huyunuz iyi değil, huyunuz!.. (FP sıralarından alkışlar) Bizim üztünlüktü bu. Bırakın artık bu huyu; yani, canınızla can gardaşı olmasın huyunuz. Canınız uzasin, uzun olsun ömrünüz; ama, şu huyunuz, çık-sın artık, bırakın şu huyunuzu.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, bakınız, Anayasanın sadece maddelerini söyleyeceğim, sürem doldu... Lütfen bir tetkik buyurunuz, ciddi bir mesele görüşüyoruz. Anayasanın 2 nci, 7 nci, 11 inci, 87 nci, 91 inci ve 153 üncü maddelerini bir inceleyiniz. Biz, yasa yapıyoruz, anayasa yapıyoruz aynı zamanda. Peki, biz kendimiz uymazsak, buna kim uyar?.. Kimin uymasını isteyebiliriz?..

Değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum. Grubumun görüşlerini arz ve ifade ettim Heyetinize. Bu düzenleme içimize sinmiyor; içimize sinmediği için de oyumuz olumsuz olacaktır.

BAŞKAN - 1 dakika içerisinde toparlayınız efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - 1 dakika verildiğine göre, zaman boşa geçmesin. (Gülüşmeler)

Kanun hükmünde kararname için yetki alıyorsunuz değil mi efendim? Kararname çıkaracaksınız; kararname Resmî Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girecek, öyle değil mi efendim?.. Yürürlüğe girecek... Peki, siz ne yapacaksınız; o gün Meclis Başkanlığına vereceksiniz. Böylece, görevinizi yapmış olacaksınız. Kaç sene kalacak? 297 tane kanun hükmünde kararname burada bekliyor. Kaç sene olmuş? Otuz senelik kanun hükmünde kararnameler var. Bundan sizi sorumlu tutuyorum falan zannetmeyin. Hep böyle gelmiş geçmiş. Yani, olmaz bu. Onun için, biz, bir anayasa taslağı hazırladık, orada diyoruz ki: "Resmî Gazetede yayımlandığı günden itibaren, tatiller, ara vermeler dahil, kanun hükmünde kararnameler, altı ay içerisinde neticelendirilmelidir; neticelendirilmiyorsa eğer, düzenlenmemiş sayılmalıdır."

Efendim, saygı sunuyorum, Sayın Başkanlığı da zorlamak istemiyorum.

Teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkür ederiz Sayın Hatiboğlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Ali Naci Tuncer, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA ALI NACİ TUNCER (Trabzon) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının 3 üncü maddesi hakkında Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi Grubum ve şahsım adına selamlıyorum.

Vakit çok geçti; oruç nedeniyle dudaklarımız kuruyor; onun için, sürçülisan edersek kusura bakmayın.

Saygıdeğer milletvekilleri, iki gün önce, bir seyahatten döndüğümde tasarıyı bize verdiler, Anayasa Komisyonunda görüşülecekti. İnanın, iki yıla yaklaşan yasama döneminde, en haz olduğum yasa tasarısı olarak gördüm. Ömrünü bürokraside geçirmiş, saçlarını bürokraside ağartmış bir arkadaşınız olarak, memurlara yapılacak iyiliği duyunca nasıl haz duymazdım... Ama, tasarıyı inceledikçe bu duygularım değişmeye başladı.

Saygıdeğer arkadaşlar, tasarımı, bir kere, hukukî yönden incelememiz lazım. Yüce Meclisimiz, yasama yetkisini kullanırken Anayasaya bağılı olarak görev yapmalıdır. Anayasanın 91 inci maddesi, Yüce Meclise, kanun hükmünde karamame çıkarma yetkisini hükümete verme hakkını vermiştir. Çok net yazılmamış, birçok hükümet, bu hükümden istifade ederek, yasama meclisine gelmeden bazı tasarrufları yapmak için yetki istemiş. Bunlar Anayasa Mahkemesine gitmiş ve artık Anayasa Mahkemesinin takarrüreten içtihatlarına göre, üç fonksiyon aramaktadır bunda. Birincisi, çok acil ve ivedi olacak; ikincisi, zamanla mukayyet olacak; üçüncüsü, yetki aldığımız sahaları tadadî olarak belirtmeniz lazım diyor. Şimdi, biz, yasada ne yapıyoruz; kamuda çalışan tüm insanların özlük haklarını, sosyal haklarını ve bu tasarıyla getirilen, hukuk literatüründe olmayan, idarî haklarını... İdarî hak nedir; izah edeceğim. İdarî hak diye bir şey olmaz, idarî sorumluluk olur. Peki, ne kadar zümreyi ilgilendiriyor; 1 milyon 900 bin memur, 200 000 sözleşmeli, 600 000 işçi; yani, 3 milyona yakın bir topluluğun özlük haklarını, sosyal haklarını, idarî haklarını düzenleyeceğiz. Ne kadar zaman içerisinde; üç ay içerisinde.

Saygıdeğer milletvekilleri, daha önce de bu hususlar gündeme gelmiş -kamuda çalışanlar arasındaki ücret dengesizliği her hükümet döneminde gündeme gelmiş- ve uzun çalışmalar yapılmıştır. Benim dönemimde yaptığım çalışmada -rakam şimdi tam aklımda değil- ya 111 ya 115 mevzuattan kamu çalışanlarına ücret ödüyoruz, bir kısmı kanunla, bir kısmı tüzükle, bir kısmı yönetmelikle, bir kısmı da bakan oluruydu.

Şimdi, bu kadar girift bir mevzuu üç ay içerisinde düzenleyebileceğiz!.. Eğer, hükümetin böyle bir sihirli değneği varsa, mutluluk duymamak mümkün değil; ama, tasarımı incelediğimizde, ağırlıkla, baştaki kelimelere takılıyoruz "idarî haklar..." Sayın Bakana Anayasa Komisyonunda sorduk "bu idarî haklar nedir" dedik "teknik bir mevzudur, buradaki bürokrat arkadaş açıklasın" dedi. Beraber çalıştığım, çalışmasına inandığım, mevzuatı bilen Sayın Genel Müdür "disiplinle ilgili" dedi. Demek ki, arkadaşlar, buradaki ağırlık disipline dayanıyor. Şimdi, sayın hükümete soruyorum: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda, disiplin yönünden ne eksiklik var? Eğer varsa, o maddeleri burada tadaden sayacak, ben şurada eksiklik görüyorum, bunları düzeltmek için getiriyorum diyecek.

Mali mevzuda spesifik örnekler verdiler, doğrudur. 2802 sayılı Hâkimler Kanununda - zamanında çıkarılmıştır- birinci sınıf hâkimler ile birinci sınıfa ayrılmayan hâkimler arasında bir uçurum meydana gelmiştir. Madde konulduğunda böyle bir uçurum yoktu, ufak bir fark vardı. Birinci sınıf hâkim demek, on yılını, oniki yılını dolduracak -bir zamanlar on yıldır- sicilleri müsait olacak, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca birinci sınıfa ayrılacak. Kitap üzerinde yapılan bir işlemdir. Birinci sınıfa ayrılan hâkim ile birinci sınıfa ayrılmayan hâkimin oyları aynıdır, aynı yargılamayı yapar, savcı olarak aynı görevi yapar, aynı iddianameyi yazar. Bu uçurumların kaldırılması doğrudur; ama, burada tadaden belirteceksin. 3 milyona yakın insanın hakkını koruyacağım ve üç ay içerisinde yapacağım demek, gerçekçi bir ifade tarzı olmaz ve acil olmaz.

Tamam, hükümet, gerekçesinde "ben, çalışmaları yapıyorum" diyor. Bugün, Bütçe Kanunu çıktı, oraya hiçbir şey koymuyorsun; bu, malî bir külfet getirecek. Sosyal haklarını sorduk, nedir; "lojman yapmaktır" denildi. Üç ay içerisinde hangi memura lojman yapacaksınız?.. Demek ki, gerçekçi bir ifade değil.

İlk aklıma gelen, acaba, bu "idarî hak" dedikleri, disiplini, bazı güçlerin veya bazı organlar nedeniyle kamufle mi etmek istiyorlar?.. Ramazan günü, şeytan, insanın aklına getiriyor. Ondan

sonra, yok canım, onlar da bizim gibi yemin etmiş, bu Parlatentonun üyeleri, yüce bakanlar, böyle bir şey yapamazlar dedim; ama, bugün, o şeytanın kafama soktuğu fikir, biraz daha yeşermeye başladı. Yüksek oylarımızla, o cümle çıkarılmadı. Eğer böyle bir endişemizi gidermek isteseydiniz, "arkadaşlar, bizim düşüncemiz, memuru biraz daha iyi hale getirmek... Belki, tamamını yapamayacağız; ama, 100, 200, 300 tanesini düzeltirsek, bu da bir kârdır. Sizin endişenizi ortadan kaldırmak için de, bu "idari" kelimesini kaldırıyoruz" diyebilirdiniz. Ama, mazur görün beni, şüphemiz, hep, idari haklar içerisinde saklanmaktadır. İdari haklar... Hukuk literatüründe böyle bir kelime dahi yoktur. Ama, bu kanun çıktığı takdirde, bu da bir kanun terimi haline gelecek ve yasalaşacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bilhassa hükümet kanadının sıkıntısı muhalefete nazaran daha çok. Biz de bu ıstırapı duyuyoruz sizin kadar; ama, sizin, bir de mesuliyetiniz var, sokaklar kan gölüne döndü.

Bugün, memurlarımızın yüzde 50'si yoksulluk çizgisinin altında. Getirin buraya, imkânlarımız neye elveriyorsa yapalım; ama, böyle, muğlak kelimelerle gelmeyin. Zaten, ikinci fıkrada, onu kamufle edecek bir hüküm de getirmişsiniz: "Devletin malî imkânları müsaade ettiği nispette..." Zaten, devletin malî imkânlarının müsaade etmediğini her gün söylüyorsunuz. "Ben, yüzde 10'dan fazla veremem, devletin malî imkânı yoktur, IMF'den aldığım program budur, benim istikrar programım bozulur" diyorsunuz. Peki, bunu, şimdi, nereden getireceksiniz?.. Ha, oraya sığınacaksınız "malî imkânların müsaade etmiyor..." O zaman aciliyeti nerede?..

Kanunları değiştirelim... Bundan önce de yapılmıştır. Yıllara sâri malî iyileştirmeler getirilmiştir. Ek göstergeleri hatırlayın. İşte "1980 yılında şu kadar girecek..." 1981, 1983, 1985'e kadar gitmişti. Öyle hükümler getirin; ama, Meclise getirin.

Kanun hükmünde karamame demek, çok acil, anında alınması gereken tedbir demek ve ana gerekçede de böyle yazıyorsunuz. "Kamu kesiminde ücret adaletinin sağlanması amacıyla yürütülen çalışmaların tamamlanmasına kadar kamu personelinin hakları arasında dengesizliklerin giderilmesi için bazı ivedi düzenlemeler..." İşte, bu ivedileri sayın; nerede ivedilik var, hangisinde çok büyük zaruret var. "Efendim, örnek: Şoförü, genel müdüründen çok maaş alıyor..." Yeni bir olay değil; şoför, toplu sözleşmeden alıyor. Toplu sözleşmeyi de mi kaldıracaksınız?..

Saygıdeğer milletvekilleri, şimdi, bu gerekçeler, ne bana ne Grubuma inandırıcı gelmiyor. İnandırıcı gelmeyince de, müsaade buyurun da, kabul değil, ret oyu verelim. Biz, bu ret oyunu verirken de üzülüyoruz. Keşke, burada inansam ki, on tane memurun durumu düzelecek, yine evet oyu vereceğim; ama, bu da yapılmayacak; çünkü, burada, kamufle edilen bir amaç var. Bu amacı da, yüksek oylarınızla, belki bilerek belki bilmeyerek -bilmiyorum- siz de bunu tasdik ettiniz, Yüce Meclis olarak. Ne olurdu o kelimeyi oradan çıkarsaydık da, huzur içerisinde, Anayasaya aykırı olmasına rağmen, belki, Anayasa Mahkemesi görtüş değiştirir de, bunu bozmasın diye biz de oy verdik; ama, maalesef...

Bu duygular içerisinde, biz, evet diyemeyeceğiz; üzülerek diyemeyeceğiz. Keşke, memurlar için daha düzenli kanunlar getirseniz de, biz de, sizinle beraber burada evet diyebilsek.

Bu duygular içinde, hepimize saygılarımı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Tuncer.

Şahsı adına, Bahkiesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız. (DYP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika Sayın Yılmazyıldız.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Bahkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanıp, hükümetçe uygulamaya konulan, 2001 yılı yatırım programında da yer aldığı gibi, 2000 yılında memurlar, emekliler ve düşük ücretli çalışan işçilerin gelirlerinde ciddi gerilemeler olmuş ve bu kesimler, önemli ölçüde gelir kaybına uğratılmıştır.

2000 yılında, memur maaşlarında en az yüzde 11,2'lik; asgari ücretli işçilerde en yüzde 14,1'lik; Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur emeklilerinde ise, en az yüzde 12 ilâ 14 oranında reel gelir azalması gerçekleşmiştir. Uygulanan ekonomik programın sıkıntısını dar ve sabit gelirli emekliler çekmektedir. Bu kesimlerin satın alma gücü ciddi şekilde kayba uğramıştır ve enflasyona ezdirilmişlerdir. Hükümetin gelirler politikası sosyal içerikten yoksundur. Bu yanlış politikalar, dar ve sabit gelirli emeklilerin geçim sıkıntısını günbegün artırmaktadır. Memurlara onurlu bir yaşam düzeyi sağlayacak ölçüde yeterli maaş artışı verilmemiştir.

Kasım ayında, 4 kişilik bir ailenin asgari gıda harcaması 171 milyon liradır. Bu rakama, elektrik, su, giyecek, ulaşım, sağlık, eğitim ve kira gibi harcamalar da eklendiğinde, ihtiyaç duyulan gelir tutarı katbekat artacaktır. Nitekim, son verilere göre, yoksulluk sınırı 520 milyon liraya çıkmıştır. Oysa, bugün, ele geçen asgari ücret sadece 102 milyon liradır. İşçi, memur ve emeklilerin, bugün, almakta oldukları ücretle geçinmeleri mümkün değildir. Dar ve sabit gelirli emeklilerin geçim sıkıntısıyla karşı karşıya bırakan bu hükümet, acaba, hiç vicdan azabı çekmiyor mu diye kendi kendine sorarken, bir de baktım, bir kanun tasarısı geldi; Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı geldi. Galiba, bu hükümet, biraz ramazan ayının da verdiği o ulvi havayla bir vicdan azabı çekti, hah, güzel bir yasa çıkaracağız dedim; ancak, içini okumaya başladığınızda, bu hükümetin yaptığı her iş gibi, milletin hayrına bir iş olmadığını hemen anlıyorsunuz.

Daha önce, bu yasayla, bu tür kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini -üç aylık koca yaz tatilinde- bu hükümet almış; bunları düzelticekken, bir bakıyoruz, memur kıyımı diye kamuoyunda bilinen kanun hükmünde kararnameleri getirdiler ve ondan sonra, başladılar, Cumhurbaşkanını zorlamaya: İmzala... İmzala... Seni biz seçtik; imzalamazsan, devlet krizi çıkar ha!.. Haklı olarak bir gazeteci yazar diyor ki: "Kanun hükmünde kararnamenin Çankaya'dan dönmesi sırasında, Başbakan Ecevit, günlerce aynı sözü söylüyor; 'Cumhurbaşkanı bu kararnamayı imzalamazsa, devlet krizi çıkar.' O günlerde, Ecevit ile bir görüşmemizde, devlet krizi nedir, devlet krizi çıkınca ne olacak diye soruyorum; Ecevit, yeniden başa dönüyor -bu gazeteci, merak ederseniz, söyleyeyim, Yalçın Doğan'dır- cevap veriyor yine 'imzalamazsa, devlet krizi çıkar.' Ben sorumu tekrarlıyorum: Devlet krizi çıkınca ne olacak? Başbakan 'bunu düşünmek bile istemiyorum' diye karşılık veriyor." Cumhurbaşkanı Sezer, kararnamayı imzalamıyor; ama, ne olduğunu bilemediğimiz o devlet krizi filan çıkıyor; ortada bu... Ama, devlet krizi, başka konularda çıkıyor. Polisler yürütünce devlet krizi çıkıyor. Başbakan "Kürtçe TV'yi -yayın olsun olmasın- ben destekledim" diyor, müsteşarına açıklatıyor; bir taraftan, diğer Başbakan Yardımcısı "olmaz" diyor; devlet krizi o zaman çıkıyor. Yine, bakıyoruz, Türkiye'nin Avrupa Birliğine girişi 10 yıl sonraya ertelenince, devlet krizi çıkıyor. Yine, bakıyoruz, cezaevlerinde otorite kalmadığı zaman devlet krizi çıkıyor. Kısacası, bu iktidar, sorun çözmek yerine, kendi eliyle sorun üretiyor; insanlarımızı huzura kavuşturmak yerine, maalesef, sorun yaratıyor.

Burada, mali ve sosyal haklarla ilgili bir düzenleme olsa, oyumu veririm. Evet, memurun hakkı düzelmelidir; ama, idari konularla gelince, ne idiği belirsiz bu tanıma oy vermem mümkün değil.

Bir sonraki maddede, diğer 5 dakikada, ne olduğunu, niye oy vermeyeceğimi bir daha anlatacağım; kişisel söz hakkımı aldım.

Teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yılmazyıldız.

İkinci söz, Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın.

Buyurun Sayın Yıldırım.

MEHMET SADRI YILDIRIM (Eskişehir) - Konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN - Sayın Turhan Güven?..

TURHAN GÜVEN (İçel) - Konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN - Sayın Murat Akın?..

MURAT AKIN (Aksaray) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Sayın Saffet Kaya?.. Yok.

Sayın Ramazan Gül?..

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Sayın Nihan İlgün?.. Yok.

Sayın Necati Yönder?.. Yok.

Sayın Yasin Hatiboğlu?..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Konuşmuyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Masum Türker?.. Yok.

Sayın Hayati Korkmaz?.. Yok.

Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sayın Kamer Genç?.. Yok.

Sayın Ahmet Derin?.. Yok.

Evet, maddeyle ilgili başka konuşmacı yok.

Maddeyle ilgili önergeler geri çekilmiştir.

3 üncü maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3 üncü madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - 4 üncü maddeyle ilgili olarak, Fazilet Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Mustafa Geçer; buyurun.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, Sayın Sünnetçioğlu konuşacaklar.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Sünnetçioğlu. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 566 sıra sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi selamlıyorum.

Bu tasarının 4 üncü maddesinde "Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür" deniliyor; ama, bence, Anayasa Mahkemesi iptal etmezse demek daha doğru olur kanaatindeyim; çünkü, daha önce, çoğunluğunuza, sayınıza güvenerek çıkardığınız bir yetki kanununa dayanan 20 kanun hükümünde kararnameden 17'sini ve yetki yasasını Anayasa Mahkemesi iptal etti, yürütemediniz.

Yetki yasası iptal edilince, 540 sıra sayılı tasarımı, yine sayınıza ve çoğunluğunuza güvenerek, esas komisyon olan Anayasa Komisyonu yerine Plan ve Bütçe Komisyonundan telefonlarla geçirip, Meclis gündeminde ön sıralarda yer almışken, nerelerden düğmeye basıldı ki -ki, bu düğmeye basma bugünlerde çok moda olduğu için söylüyorum- ve aceleniz nedir ki, yine bir yetki tasarısı hazırladınız ve yürütemeyeceğinizi bile bile, bugün Meclisin gündemine getiriyorsunuz.

Gerekçede, kamu hizmetlerinde adaletli bir yönetim anlayışının benimseneceği ve aynı işi yapan personel arasındaki ücret farklılıklarının giderileceği, eşit işe eşit ücret ilkesinin uygulanacağı, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idari, mali, sosyal haklarında değişiklikler yapılacağı ifade ediliyor. Biz, bu filmi daha önce de seyrettik. O zaman da ekonomik iyileştirmeler diyordunuz, mali yapıdan söz ediyordunuz; ancak, idari ve sosyal yapının, iki müfettiş raporuyla memurların bir daha dönmek üzere işten atılması demek olduğunu gördük. O zaman size anlatamadık; ama, Anayasa Mahkemesi, haklı olduğumuzu, birçok yasada olduğu gibi, bunda da ispatladı.

Zaten, bazı konuları sizlere anlatmanın yolunun, ya her çıkışta bu kürsüde tekrarlamak ya da magazin türü konuşma yaparak basında yer almasını sağlamak şeklinde olduğuna inanıyorum. Bakın, bunun en güzel örneğini Sayın Karakoyunlu vermiştir. Bu kürsüye her çıkışında, yapacağı konuşmalarda bu kürsüye zamanı gösteren bir aygıt -bir saat- konuluncaya kadar onu tekrar edeceğini söylemişti ve söyledi; her çıkışında konuştu, hatta gündem dışı konuşmalarda, beş dakika olan konuşmanın iki, üç dakikasını buraya ayırarak, bu konuya zamanı gösteren bir aygıt koydurttu ve çok da güzel oldu.

Ben de, bazı konuların ancak burada tekrarlanarak anlaşılacağı, muhalefetin yaptığı tekrarları iktidarın ancak anlayacağı kanaatini taşıyorum. Geçen gün, Ulaştırma Bakanlığı bütçesi görüşülürken tekrar ettim, söyledim; cevabını alamadığım için, tekrar aynı konuyu burada gündeme getirmek istiyorum.

Bir değerli grup başkanvekilimiz, daha önceki günlerde, Meclis İçtüzüğüyle ilgili teklifler görüşülürken "muhalefetin söyleyeceği hiçbir şey yok ve gürlüğü yaparak bir şeyler anlatmaya çalışıyorlar" diyordu ve yine aynı grup başkanvekili, daha sonra, bütçe sunuş konuşmasında "bütçe konuşmaları sessiz geçiyor, muhalefetin konuşacağı hiçbir şey yok" diyordu. Bugün yapılan bir konuşmada, yine değerli bir grup başkanvekili de "sıra kapaklarına vurmakla muhalefet yapılmaz" diyorlardı.

Şimdi, siz hangisinden anlıyorsanız, ben o şekilde söylemek istiyorum. Geçen gün sordum, cevap alamadım ve bugün, Sayın Ulaştırma Bakanının ağzından ve Türk Telekomun özelleştirilmesiyle ilgili konuları tekrar gündeme getirmek istiyorum. Sayın Ulaştırma Bakanı -ki, bu konuda görüşlerine katıldığım Ulaştırma Bakanı- aynen şöyle diyor: "10 milyar dolar denilmiş. Dünden bugüne değişen şartlarda, bu değer çok artması gerekir. Razi mısınız, 10 milyar dolara bütün Telekomu satalım? Yüzde 25'i 2,3 milyar dolar eder diye, devletin belirli kademelerinde başkan veya müsteşar mevkiindeki insanlar basına açıklama yapıyorlar, tekzip edin diye yazı gönderiyorum, tekzip etmedikleri gibi ısrarla bunu konuşmaya devam ediyorlar. Lanet olsun, gidiyor, çürüyor bu iş; aman verip kurtulalım havası içerisinde kim ne yapmak istiyorsa... Bunu da bilgilerinize sunuyorum. Böyle özelleştirme olmaz. Bilinen bir stratejik ortak varsa, falan holding

deyiverin, biz de anlayalım, kime satmak istiyorsunuz, kaç a söz verdiniz. Ben, yağmacılık, şusu busu peşinde koşan, duvarların arkasına veya birilerinin arkasına saklanmış yatan tilkilere benzettim bazı insanları. Bundan almanlar olmuş. Sırf bunun için yazı yazan kalemler vardır, sırf bunun için finanse edilen gazeteler vardır Türkiye'de. Bunlar yalan mı?" Bakın bunları ben söylemiyorum, feryat eden, Türkiye Cumhuriyetinin bir bakanı, o söylüyor. Bunlara karşılık almış olduğu cevap da "civık popülist" ve "şark kurnazı." Ben bu ifadeleri Türkiye Cumhuriyetinin bir bakanına yakıştıramıyorum; ama, bir iki gün sonra bu ülkede ekonomik kriz patlıyor, yabancılar piyasadan çekilme eğilimine giriyor, faizler yüzde 1 700-2 000 civarına çıkıyor ve hemen IMF heyetleriyle toplantılar yapılıyor ve imzalar atılıyor; "Türk Telekom 14 Aralık tarihine kadar ihaleye çıkarılacak" deniliyor ve "Türk Hava Yollarının da yüzde 51 hissesi, hemen, 14 Aralık'a kadar ihaleye çıkılacak, işlemlere başlanacak" deniliyor ve Sayın Başbakanımız da, bugün yapmış olduğu bütçe kapanış konuşmasında, bu şekildeki bir ihaleyi, Türk Telekom ihalesini çok güzel bir işmiş gibi burada takdim ediyorlar.

Şimdi tekrar soruyorum sayın grup başkanvekillerine; yani "sıra kapaklarına vurmakla muhalefet olmaz" diyen grup başkanvekillerine tekrar soruyorum: Bu yağmacılık peşinde koşan, yatan tilkiler kim; arkasına saklandıkları duvarlar ne; arkasına saklandıkları insanlar kim; kime satmak istiyorsunuz, kaç a söz verdiniz?.. Bakanın ifadesiyle "dilimde tüy bitti" demekle olmaz; gelin, hep beraber, bunların hakkında bir yetki yasası çıkaralım. Bunlardan sorgulayalım, ne yapacaksa bunlara soralım ve haydi biraz da -bugünkü ifadenizle söylüyorum- bunlara güreleyin, Bakanımızın feryatlarını da hep beraber dindirelim. Bir yetki yasasını bunlar için çıkaralım. Bugün, artık, yağmaktan söz ediyordunuz "yağıyoruz" diyordunuz. Sadece memura, garibana yağmayın da, şu tilkilere de bir yağın da görelim bakalım, hep beraber görelim. (FP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Bill Clinton, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bu kürsüde yapmış olduğu bir konuşmada Mustafa Kemal Atatürk'ün bir sözü olarak, çoğumuzun belki de ilk defa duyduğu "egemenlikler korkular üzerine kurulmamalıdır" cümlesini kullanmıştı, bu kürsüde kullanmıştı. Sonradan bu sözleri çok düşündüm. Gerçekten, insanlar hep korkmuştu, korkutulmuştu. Yıllarca "komünistler geliyor" diye halkı sağcı, solcu olarak kamp-lara bölmüşlerdi, her iki taraftan da gencecik fidanlar birbirine kırdırılmıştı. Bunun acısını 1968 kuşağı çok iyi biliyor. Sonunda, 11 Eylül günü var olan tehlike 13 Eylül günü yok oldu. Her iki tarafın da silahları aynı fabrikanın çıktı. Daha sonra, terör büyük tehlike oldu. Hep korktuk, korkutulduk. 14 yılda 30 000 insanımızı, 150 milyar dolarımızı kaybettik. Daha sonra, rolünü tamamlayan terörün başı, bir gecede paketlenip teslim edildi. Bu kadar korku, toz duman içinde hep birileri de egemenlikler kurdu. Bankaların içi boşaltıldı, aile fotoğrafları çekildi, çete, mafya ilişkileri apaçık ortaya çıktı, iş takipçisi medya mensupları türedi, faili meçhul cinayetler ülke gündemini iş-gal etti, andıçlardan söz edilir oldu.

Şimdi yeni korku irtica; ama, halkın gündeminde böyle bir olay yok. Halk, işsizlik, açlık, enflasyon, gelir dağılımı bozukluğu, batık bankalarla ilgili ve bu ülkede "ne olacak bu ülkenin hali?" diyenler çoğunlukta. Artık bu sihirli kelime insanları etkilemiyor. Tabii ki, yasaların suç saydığı, yıkıcı, bölücü, irticai eylemlere katılanların, ister devlette ister özel sektörde çalışsınlar, yargılanmaları, cezalandırılmaları gerekir. Burada sorun, irticai ve bölücü eylemin kim tarafından ve nasıl tanımlanacağıdır. Suçun tespitini bağımsız mahkemelerden alıp idarenin müfettişlerine vererseniz, bu, insanları ekmekle, işi kaybetmekle korkutup yeni egemenlikler kurmaktır. Bu konuda olumsuz örnekler de mevcuttur. Sayın Yalçıntaş Hocam biraz evvel okudular; ama, tekrarında fayda var diye çok kısa olarak söylüyorum ve bugün Adalet Bakanlığı müfettişleri İsmail Turgut ve Mustafa Kılıçhan, 3 Ekim 2000'de, İstanbul Sekizinci Vergi Mahkemesi üyesi Ahmet Güler hakkında "ailevi yaşantınız, eşinizin giydiği elbiseler..."

BAŞKAN - Sayın Sünnetçioğlu, 1 dakika içinde toparlar mısınız.

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Devamla) - Hemen toparlıyorum efendim.

"...evinize gelen misafirleri, haremlik selamlık tabir edilen şekilde ağırlamanız ve dairenizdeki odanızda radyo ve teypten dinî yayınlar ve ilahi dinlediğiniz için savunmanızı verin" diyorlar. Şimdi, aranan, soruşturulan şeyin, inanç, yaşam tarzı, mezun olduğu okul olduğu apaçık ortada.

Değerli milletvekilleri, bu konuda, ben de, benden evvel konuşan arkadaşlarım gibi, eğer, meselenin mali yönü ise, tamam, bunu konuşalım, tartışalım ve hep beraber bunu görüşelim; ama, idari noktada, daha önce yaşanmış olan bu durumlardan dolayı bundan şüphemiz vardır. Onun için, bu tasarıya oy vermeyeceğimizi belirtip, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Sünnetçioğlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük.

Buyurun Sayın Bedük. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 566 sıra sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı üzerinde, Doğru Yol Partisinin görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye'de en önemli husus, demokrasinin en temel ilkesi olan şeffaflıktır ve açıklıktır. Demokrasinin şeffaflığında ve açıklığında, millete, eğer, güven telkin etmezsek, getireceğimiz her düzenlemeyle ilgili yanlış veya doğru bir kısım değerlendirmelere de sebebiyet vermiş oluruz.

Bu itibarla, benzeri bir kanun hükmünde karamamenin veya yetkinin, gelip de, daha sonra, bahsedildiği gibi olmaması ve bizim burada ısrarla ifade etmiş olmamıza rağmen, kamuoyunda da makes bulduğu gibi, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi; ekonomik maksatla getirilmiş olmasına rağmen, eşit işe eşit ücret denilmiş olmasına rağmen, onun yerine, memurların, süratle ve çok kısa bir zaman içerisinde iki müfettişin raporu üzerine memuriyetten ihraç sistemini gündeme getirdiğiniz için, bu yasada da benzeri bir düzenlemenin gelme ihtimaline binaen fevkalade rahatsızlık duyduğumuzu ve kamu çalışanları bakımından da, gerçekten büyük bir tereddütün mevcut olduğunu, bilhassa huzurlarınıza getirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, biz, üzerinde hassasiyetle durduğumuz demokrasi ve standartlarını, ileri ülkeler standartlarına getirelim. Biraz evvel Sayın Başbakan, sivil toplum örgütleriyle birlikte hizmet yapacağımızı ifade etti. Ben, şimdi, buradan seslenmek istiyorum. Kamu çalışanlarının ekonomik ve sosyal durumlarını dile getirmek, kamu çalışanları sendika kanun tasarısının bir an evvel görüşülmesini temin etmek üzere Yalova'dan çıkarak Ankara'ya kadar yürüten Kamu-Sen Genel Başkanı dahil, Mem-Sen, KESK Başkanlarının da içerisinde bulunduğu Emek Platformu, Sayın Başbakanımızdan randevu istedi ve hitap ettikleri kitlenin sorunlarını, özellikle Sayın Başbakan'a arz etmek istemişler; ama, ne yazık ki, randevu alamamışlar. Öyle zannediyorum ki, herhalde haberleri yoktur; ama, eğer, sivil toplum örgütleriyle birlikte yönetimde etkili olmak istediği hususu gerçekten samimiyse, o zaman, Emek Platformunun bu çalışanlarını, mutlak surette Sayın Başbakanın dinlemesi gerekmektedir.

Değerli arkadaşlarım, ben, bu anlayış içerisinde şunu dile getirmek istiyorum: Ana prensip nedir; kamu hizmetlerinin, aslı ve sürekli görevler itibarıyla, memurlar ve diğer çalışanlar

aracılığıyla yürütülmesi hadisesidir. Dünya, mükemmelliğe doğru gidiyor, hizmetlerde kalite ve standardın yükseltilmesi için kamu çalışanları, kamu teşkilatı dahil olmak üzere kendini yenileme ihtiyacını duyuyor. Mükemmelliğe doğru giden bir dünyada, kamu çalışanlarının hayat standardını düzenlemek, ekonomik ve sosyal meselelerini tespit ve onu çözümlenmek, mükemmelliğe gidişin yolunu da açacaktır. Eğer biz, Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak, milletimizin hizmetlerini ileri ülkeler standardına getirmek istiyorsak, mükemmelliği yakalamak istiyorsak, kamu çalışanlarının da ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının, sorunlarının, mutlak surette, çözümlenmesi gerektiği muhakkaktır. İşte, bu anlayış içerisinde, biz, çalışanların meselelerinin çözümlenmesinden yanayız ve bu anlayış içerisinde, eşit işe eşit ücretin, mutlak surette tespit edilmesinden yanayız ve yine, biz diyoruz ki, bugün, öğretmen, 220 milyon lira para alıyor, 200 milyon lira ev kirası ödüyor; bir polis memuru, keza, aynı şekilde, ev kirası olarak, 150 ilâ 200 milyon lira arasında veriyor, aldığı para 200 ilâ 230 milyon lira arasında; mühendislere bakıyorsunuz, mühendisler, emrinde çalışanlara - mutlaka vereceksiniz, hakkını alıyor; hiçbir surette onlarla ilgili olarak bir itirazım yok- 800-900 milyon lira, mühendise ise, 270 milyon lira para veriyorsunuz. Yine, doktora bakıyorsunuz, 6 yıl hizmet etmiş, 350 milyon lira veriyorsunuz. Sağlık çalışanlarından ebe, hemşireye bakıyorsunuz, tatili yok, cumartesi, pazarı yok, sabaha kadar çalışıyor ve aldığı ücret, 200 milyon lira; gülünç bir rakam. Bütün bu şartlar altında memurlara bakıyorsunuz, 150 milyon lirayla geçiniyor.

Değerli arkadaşlar, 150 milyon lirayı bir gecede, bir öğün yemekte veren bir kısım insan varken, bu çalışanların meselelerini eğer çözümlenmezsek, bu ülkede ne mükemmelliği yakalayabiliriz ne de Avrupa Birliği standartlarını yakalayabiliriz. İşte, onun içindir ki, bu kanun tasarısı, bu yetkiyle ilgili olan kanun tasarısında en önemli husus, eşit işe eşit ücreti mutlak vermektir. Daha evvelden de bu yetki kanunu verildi, yetki alındı; ama, ne yazık ki, o kanun hükmünde kararname, yani, eşit işe eşit ücreti verecek olan kanun hükmünde kararname çıkmadı. Çıkmadı bu ve hükümet bu konuda hazırlıksızdı; ama, ısrar etti "fevkalade önemlidir, mutlak surette, bunu gerçekleştirmek istiyorum" dedi.

Değerli arkadaşlar, işte, bizim üzerinde durduğumuz nokta şu: Önceki Yetki Kanununa, şu andaki Yetki Kanunu Tasarısına da bakıyorsunuz, 91 inci maddeye dayalı olarak çıkarılıyor.

Değerli arkadaşlar, eğer, siz, idari, mali ve sosyal adaletsizlikleri gidermek maksadıyla kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi alıyorsanız ve bunun içerisinde de "idari" terimini koyuyorsanız... İdari, nedir; idari, bir memurun işe alınmasıdır, terfiidir ve daha sonra disiplin suçları ve cezalarıdır; idari budur. Bunu koyduktan sonra arkasından da, siz, mutlaka, yine, memurların ihracıyla veya disiplinle ilgili hükümleri getireceksiniz diye endişemiz var. Eğer, bunu getirirseniz...

Değerli arkadaşlarım, çok açık olarak ifade etmek istiyorum, Anayasanın 91 inci maddesine göre, Anayasanın ikinci kısmının birinci, ikinci ve dördüncü bölümlerindeki kısımlar, hiçbir surette, kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemezler, kanunla düzenlenirler.

Yine, Anayasamızın 70 nci maddesini açın, inceleyin, bakın. 70 nci maddede "Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez" deniliyor. Bu, kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemeyecek, ancak, kanunla düzenlenebilecek olan hükümleri ihtiva ediyor.

Yine, Anayasamızın 38 inci maddesine bakıyorsunuz; bu madde de "İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müleyide uygulayamaz. Silahlı Kuvvetlerin iç düzeni bakımından bu hükme kanunla istisnalar getirilebilir." Yani, yaşla ilgili olan hükümler, Anayasamızın bu hükümden istifade edebilir; ama, memurlarla ilgili, yani, hâkimlerle, savcılarla, valilerle, kaymakamlarla

ve diğer bütün memurlarla ilgili getireceğiniz bir hüküm bu anlamda olursa, Anayasaya aykırı olur ve Anayasaya aykırı olduğu için de, iptal edilir. Yazık olur; çünkü, o zaman, biz, Anayasaya uygun hareket edeceğimize dair, bütün milletvekilleri olarak, yemin ettik, bu yeminimizin gereğini yerine getirmemiz lazım. Dolayısıyla, Anayasaya aykırı olan böyle bir düzenlemeyi gündeme getirmememiz lazım, "idari" terimini oraya koymamak lazım. "İdari" teriminin çıkarılması için vermiş olduğumuz önergeyi reddettiniz, yanlış yaptınız.

Dolayısıyla, şunu da belirtmek istiyorum: "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur" diyor. Bu, aynı zamanda, ceza yerine geçen güvenlik tedbiridir; eğer, o anlama gidecekseniz. Her ne kadar Sayın Bakan onu söylediye de, halen "idari" yi kaldırmadı. Dolayısıyla, bu yön itibarıyla de Anayasaya aykırıdır. Anayasanın 7 nci maddesine; yani, egemenliğin, yani yasama yetkisinin sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğu, bunun devredilemeyeceği hususundaki maddeye de aykırı olduğunu, bilhassa huzurlarımıza getirmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, madem bunu getirdiniz, eşit işe eşit ücreti getirdiniz, bütçe düzenlemesinde dikkate almadınız. Peki, bir şey sormak istiyorum. IMF, acaba, size, bu eşitsizlikleri -biraz evvelki söylediğim eşitsizlikleri- yani, emrinde çalışan işçilerimizin alması gereken paranın nispetine kadar artırmaya imkân verebilecek bir izni verdi mi? Bu anlaşmayı imzaladınız mı? Eğer, bizim bildiğimiz anlaşmalarsa, orada memurların maaşlarının artırılmayacağı hususunda bir mutabakat var. Biz öyle biliyoruz; yanlış da bilebiliriz.

BAŞKAN - Sayın Bedük, toparlar mısınız efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Devamla) - Bunu, lütfen, bu kürsüden büyük milletimize, yüce milletimize ve kamu çalışanlarımıza duyurmanızı dile getirmek istiyoruz, onu rica ediyoruz. Bilhassa, sizleri, bu konuda açıklığa davet ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, eşit işe eşit ücret anlayışı içerisinde, ekonomik bakımdan, kamu çalışanlarının hakkının teslim edilmesinden yanayız, mutlaka bunun verilmesinden yanayız; ama, Anayasaya aykırı düzenlemeler getirildiği takdirde -kanun hükmünde kararname gelecek, öyle görünüyor- biz, özellikle Anayasa Mahkemesinin daha evvel -1987'de aldı; ama, 2000 yılında- aldığı "sürekli ve ivedi hallerde ancak yetki kanunu çıkarılabilir" denilen o kararını da dikkate almak mecburiyetinde olduğunu hükümete duyuruyor, bu yasanın Anayasaya aykırı olacağı düşüncesiyle ve özellikle karşı olduğumuzu belirtiyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına, Sayın İlyas Yılmazyıldız.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanuna niye karşı olduğumuzu, bundan önceki maddede anlatmıştım.

Değerli arkadaşlarım, eğer, hükümet, hakikaten memurların durumunu düzeltmek istese, dün akşam, burada, katsayıyla ilgili 44 üncü madde görüşülürken verilen önerge kabul edilirdi, kabul edilmedi; çünkü, IMF müsaade etmiyor. Tamam, IMF'yle görüşülmesine bir şey söylemiyoruz, krizde olan her ülke mutlaka konuşur, görüşür; ama, IMF'nin verdiği talimatlardan bir milim öteye çıkamıyor; dolayısıyla, alınan bu yetkiyle de, memurların durumunu düzeltici en küçük bir şey yapılması mümkün değil.

Zaten, hükümet, eğer samimi olsaydı, bakın, kaç gündür gece sabah 05.00'e kadar çalışıyoruz, hayhay getirsinler yine sabah 05.00'lere kadar çalışalım, hani nerede şu memur sendikaları yasası? Anasol hükümeti zamanında, geçen dönem, 24 üncü maddeye kadar getirmiştik, bugün dışarıda kalan ortağın engellemeleri, dışarıdan destekleyen ortağın engellemeleri sonucunda 24 üncü madde kalmıştı. Ancak, yeni gelen ortakta, bir memur sendikasının kurucu başkanı var, bu memur sendikasında şube başkanlığı yapmış en az onbeş milletvekili var; ama, gelin görün ki, memurlar Yalova'dan kalkıyor, Sayın Bakanın adını taktıkları etapları ortaya koyuyor, bu yasayı çıkarın diyorlar, Sayın Başbakanla görüşelim diyorlar; ancak, bir dakika bile görüşmek mümkün olmuyor. Getirin bu yasayı, çıkaralım; bakın ondan sonra, memurlar kendi haklarını nasıl koruyorlar, kendi yasaları nasıl düzeliyor. Bakınız, bu yasayla ne olacak; ben size söyleyeyim, maalesef...

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Söyle de öğrenelim!

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) - Öğrenirsin; merak ediyorsan dinle, anlatacağım.

Burada, Bütçe Komisyonu Başkanına Telekomda çalışan bir vatandaş yüz sayfalık bir doküman getirmiş. Diyor ki; bakın, böyle böyle böyle durumlar var; ben de DSP'den aday oldum, benim durumuma çare... Aldığı cevap: Kusura bakma, ben senin dosyanı bile alamam; çünkü, Telekom koalisyonun diğer ortağına ait, dolayısıyla biz ona karışmıyoruz, ne halin varsa gör. Müsaade alarak konuştum; çünkü, ola ki kıyıma uğrar diye; korkmuyor.

Şimdi, ondan sonra bakıyoruz, özellikle Millî Eğitim Bakanlığında pek çok milliyetçi öğretmenin yönetici kadrolara atanmadığını görüyoruz. Şikâyetleri var... İsimlerini söylerim; ama, zarar görmelerinden korkarım. Niye?.. Bakıyoruz, burada Balıkesir milletvekili arkadaşlarımız var, bu şikâyetler kendilerine de gelmiştir.

Şimdi, sanki bu bir koalisyon değil de, bağımsız konfederal bir hükümet gibi, uyumsuz, herkes birbirinden bağımsız çalışıyor; dolayısıyla, tabii ki, memur kıyımıyla ilgili yasa teklifini getirirler, bu Meclisten, ben, geçmeyeceğine inanıyorum. Bunun acılarını 1980'den önce yaşadık. Bir hükümet geldi; milliyetçi muhafazakâr memurları, o gün için sol görüşlülerin hâkim olduğu yere sürdü, istifa etsinler diye, can güvenliğini kaldırdı; daha sonra, bir başka hükümet geldi, sol görüşlü memurları sağ görüşlülerin hâkim olduğu illere sürdü ve Türkiye iç savaşın eşliğinden döndü. Eğer yine bu tür memur kıyımı karamamesini çıkarırsanız, Türkiye'yi yine o günlere getirirsiniz, Türkiye'yi yine huzursuz edersiniz, kargaşaya götürürsünüz. Birkısım memurları, sırf siyasi inancı veya dinî inancı nedeniyle yok ederseniz, o zaman, Türkiye'nin nüfusu 70 milyon olmaz! Türkiye, 70 milyonluk bir büyük ülke olmaz! Türkiye, 50 milyonluk, 40 milyonluk bir ülke olur; çünkü, yarısını yok varsayıyorsunuz. Türkiye'nin bu beyin gücünü harcamaya kimin ne hakkı var?!

Bakın, üniversitelerde, bir darbe geliyor, işte 1402'ye göre sol görüşlüler temizleniyor, bir başka hükümet geliyor veya darbe geliyor, sağ görüşlüler temizleniyor. Üniversitelerde, doğru düzgün öğretim elemanı yok; dünya standartlarında bir araştırma yok ve insanların iyi yetişmiyor, doktorlarımız iyi yetişmiyor. Ondan sonra, ameliyat olan bir hastanın omuriliğinde bisturi unutuluyor veyahut iğne olan bir vatandaşın kolu kesiliyor. Bu şekilde, Türkiye düzalmaz!..

Değerli arkadaşlarım, olabilir; eğer, böyle bir iddianın varsa, gelin buraya, o kanunu getirin, açık açık herkes görüşünü dile getirsin, kabul edelim veya reddedelim; ama, sonuçta Meclisin olsun. Meclisin kabul etmeyeceği bir kanunu, kabul edilmesinden endişe ettiğiniz bir kanunu, arkadan dolaşarak, takıyyeyle geçirmeye çalışmak doğru bir şey değil ve yine, alacağınız bu yetkiyle -size şu kadarını söyleyeyim- siz memurun durumunu düzelterek bir şey getirmiyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) - Alacağınız bu yetkiyle, sadece ve sadece -size şu kadarını söyleyeyim- bu milleti daha sıkıntıya sokacak bir düzenleme getireceksiniz.

Bakınız, İbn-i Sina diyor ki: "Hiç kimse, görmek istemeyen kadar kör değildir" Ben şu kadarını söyleyeyim: Bazen, görmeyen vatandaşlarımızın gönül gözü daha açıktır. Bu hükümet, bir devlet memurluğu sınavı yapıyor -herhalde, gözü görmeyen insanın yazması çizmesi için bir görevli var yanın-da- göreve atıyor "sınavı kazandın, 90 puan aldın" diyor -Balıkesir'den Mehmet Salih Aslan yazıyor- ondan sonra cevap yazıyor: "Gözün görmediği için, kör olduğun için çalışamazsın" diyor. Soruyorum, be hükümet, ey hükümet: Onun gözü kör değil, senin gözün kör; çünkü, kimi sınavı aldığı bilmiyorsun, kimi atadığını bilmiyorsun ve atadığın insanı göreve başlatmıyorsun, özürölüler için ayrımcılık yapıyorsun, ondan sonra Özürölüler Haftasında nutuk atıyorsun! Yazıklar olsun diyorum!..

Bu kanun tasarısını desteklemediğimi bildirir, saygılar sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsı adına, Antalya Milletvekili Sayın Salih Çelen, buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

SALİH ÇELEN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 566 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının 4 üncü maddesi, kanunun Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceğini düzenlemektedir. Yürütecek olan Bakanlar Kuruluna, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren bir yetki kanunudur. Yetki kanunu ve kanun hükmünde kararname, Anayasamızın 87 nci ve 91 inci maddelerinde düzenlenmiştir.

Ayrıca, Anayasamızın 6 nci maddesi, Türk Milletinin egemenliğini, yetkili organları eliyle kullanacağını düzenlemiştir. Yetkili organlardan kasıt, yasama, yargı, yürütmedir. Yasama yetkisinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğu ve devredilemeyeceği Anayasamızın 7 nci maddesinde; yürütme yetkisi ve görevinin Sayın Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunda olduğu, 8 inci maddesinde, 9 uncu maddesinde de, yargı yetkisinin, bağımsız mahkemeler tarafından kullanılacağı düzenlenmiştir. Ayrıca, Anayasamızın Başlangıç bölümünün dördüncü paragrafında da, kuvvetler ayrılığının, devlet organları arasında üstünlük sıralaması değil, belli bir devlet yetkisinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı bir işbölümü ve işbirliği olduğu, üstünlüğün de, ancak ve ancak, Anayasa ve yasalarda olduğu düzenlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun tasarısının 1 inci maddesinin (c) bendinde, bu yetki yasasına dayanılarak çıkarılacak olan kanun hükmünde kararnameyle, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa tabi olanların da bazı haklarında düzenleme yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Anayasamızın başlangıç hükümlerinde de ifade edildiği üzere, kuvvetler ayrılığı ilişkisinin, bir üst-üst ilişkisi olmayıp, kuvvetler arasında bir işbirliği ve dayanışma olduğu düzenlenmiştir.

Şimdi, kuvvetler ayrılığından, yasama, yargı ve yürütme kuvvetlerinin birbirine eşit olduğu, birinin diğerine karşı üstün olmayacağından bizim anladığımız, kanunumuza göre, Anayasamıza göre, bir sacayağıdır. Bu sacayağının üç tane ayağı vardır; bir tanesi yasama, bir tanesi yürütme, bir tanesi de yargıdır. Bunlardan bir tanesi eğer zayıf, güçsüz olursa, maalesef, bu sac dik durmaz, düşer. İşte, düzenlenecek olan kanun hükmünde kararnameyle, eğer biz, bağımsız yargının birtakım özlük haklarını düzenlersek, o takdirde, yargı, yürütme karşısında zayıf konuma düşer ve sacayağın-daki denge bozulur.

Şimdi, tasarının 1 inci maddesinde, ayrıca, idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin olarak da düzenleme yapılacağı düzenlenmiştir. Buradaki idarî hak kavramı, birtakım istifhamlara neden olmaktadır. Zira, idare, statü düzenler, hak düzenlemez. Kaldı ki, tasarının tasarruf alanı fevkalade geniş tutulmuş, sınırsız ve belirsiz olmuş, sonradan daha da genişlemesi mümkün olacak tarzda düzenleme yapılmıştır.

Değerli milletvekilleri, hatırlayacaksınız, bu kanun tasarısıyla düzenlenen hususlar, daha önce, haziran ayında da, Meclis yasama yılının tatile gireceği sırada da, yine, son dakika kanunu olarak gündeme getirilmişti; ancak, o yetki kanununa dayanılarak çıkarılan kanun hükmünde kararname Sayın Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmamış, geri çevrilmiştir.

Şimdi, biz, hükümetimize güven duyuyoruz; hükümetimizin, kanun hükmünde kararnamede sözlünü ettiği şekilde, sadece memurların maaşlarına ilişkin düzenleme yapacağına inanıyoruz, bunun dışına çıkmayacağına inanıyoruz; ancak, kamuoyunda vatandaşlar arasında deniliyor ki: "Bu kanunla yapılan düzenleme, hazıranda getirilen düzenlemeyle yapılmak istenilenleri yapacaktır; yani, hükümet, haziran ayında getirdiği kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren kanunla neyi yapmayı planlamışsa, bu kanunla da onu yapmaya çalışacaktır."

Hatta, yine deniliyor ki: "Bu kanun, Cumhurbaşkanından geri döner; Cumhurbaşkanı bu kanunu da iade eder; çünkü, bu kanun Anayasaya aykırıdır." Kanunda ifadesini bulan "idarî" kelimesinden, "idarî, malî ve sosyal haklar" cümlesinde yer alan "idarî" kelimesinden dolayı birtakım devlet memurlarının özlük haklarına, disiplin hukukuna ilişkin düzenlemeler yapılacaktır ki, işte, bundan, maalesef, vatandaşlarımız şüphe etmektedir. Bu kanunun bu yönü itibarıyla Anayasaya aykırı olduğu inancındayım. Bu kanuna, o yüzden, maalesef kırmızı oy vereceğim.

Sözlerimi bu şekilde noktalıyorum; hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çelen.

Madde üzerinde önerge yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Oylama sırasında karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - İsteyebilirsiniz Sayın Genç.

4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum ve karar yetersayısını Sayın Genç'in isteği üzerine arayacağım: 4 üncü maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4 üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünü oylamadan önce, İçtüzüğü'nün 86 ncı maddesine göre, aleyhte, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu...

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Sayın Saffet Arıkan Bedük...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Sayın Masum Türker...

MASUM TÜRKER (İstanbul) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Lehte, Sayın Fırat dayanıklı...

BAYRAM FIRAT DAYANIKLI (Tekirdağ) - Konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN - Konuşmuyor...

Sayın Musa Uzunkaya...

Aleyhte, buyurun efendim; 3 dakika içerisinde, oyunuzun rengini belirterek, görüşlerinizi bildirin.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 566 sıra sayılı Yetki Kanunu Tasarısı üzerinde söz almış bulunuyorum ve aldığım söz de, tasarının aleyhinde, yani kırmızı oy kullanacağıma dairdir.

Tabii, deminden beri, değerli konuşmacı arkadaşlarım ifade ettiler; muhalfarz, biz, bu yasada hükümetin samimiyetine inanırdık, inanmak isterdik Sayın Çelen'in dediği gibi. Bu tasarının, daha önce buraya getirilip, oylayıp geçirildikten sonra, Çankaya'ya çıkıp geri dönmesi yaşanmış olmasaydı, böyle bir şeye inanabilirdik; ama, biz, bu filmi beş ay önce yaşadık, bu ülke insanları gördü ve yaşadı.

Eselden bir tabir vardı, yanlış hesap Bağdat'tan dönüyordu. Elhamdülillah, şimdi, yanlış hesap Çankaya'dan dönüyor. Bu, yine Çankaya'dan dönecek. Bana sorarsanız, bugüne kadar bu hükümetin kişisel olarak onayladığım tek bir tasarrufu var -ki, ona da şu anda hükümet katılmıyor- Çankaya'daki Cumhurbaşkanı'nın seçiminde gösterdiği tavrıdır. Hükümeti ve arkasındaki oy desteğini tebrik ediyorum; ama, bu hükümet, o desteğini, onun arkasından çekme azminde olduğunu, yani birbuçuk yıllık iktidarı döneminde yaptığı tek bir uygulamanın, müspet uygulamanın da arkasında olmadığını ortaya koyuyor.

Değerli arkadaşlar, hükümetimiz, bu yasayla, eğer memura gerçekten hak verecekse, özlük haklarını düzelterekse, bunun bütçede yansımalarını görmemiz mümkündür. Daha bütçenin kabulü üzerinden birkaç saat geçmedi, neyi nereden vereceksiniz? Cottarelli'yi, IMF'yi razı mı ettiniz? Memura kaç kuruş daha ilave verebileceksiniz? Daha dün akşam söyledim burada; memura verdiğiniz yakacak yardımı, kira yardımı, çocuk yardımı, aile yardımının miktarını bana hükümet söyleyebilir mi? Kaç kuruş olduğunu biliyor mu hükümet?

Değerli arkadaşlar, üzülererek söylüyorum, hükümet, burada, bu talebinde samimi değildir; üzülererek ifade ediyorum. Keşke samimi olabilseydi, hakikaten memurumuz için iyi bir tasarruf yapmayı, maaşını, malî durumunu, sosyal durumun iyileştirmeyi düşünseydi, muhalefet partileri, şu sıralarda bulunan arkadaşlarımızdan değil parti olarak, tek bir ferdin, getireceğiniz bu konudaki yasaya aleyhte oy kullanması mümkün değildi, söz de almazdı, kanunlarımızı takır takır, istediğiniz süre içerisinde geçirebilirdi.

Şu ana kadar, iyileştirme konusunda bir yasa getirmediğiniz, memurun maaşını iyileştirelim diye. Niye kanun kuvvetinde kararname...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uzunkaya, oyunuzun rengini belli eder misiniz... Oyunuzun rengini belli etmeniz için mikrofonu açıyorum, sadece o kadar.

Buyurun.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Niçin sadece...

BAŞKAN - Sayın Uzunkaya, oyunuzun rengini belli edin; süreniz geçti efendim.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Ben başta söyledim oyunun rengi kırmızıdır dedim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - Ben, daha başta oyumun rengini söyledim ve Yüce Heyetinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, oyunun rengini anlamadık..

BAŞKAN - Oyunun rengi kırmızıymış efendim, duyurulur.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Oyumun rengi, hükümetin yüzünün rengi gibi...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarı açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın şekli konusunda Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için 2 dakikalık süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerimizin, teknik personelden yardım istemelerini; buna rağmen giremeyen arkadaşlarımız olur ise, yine aynı süre içerisinde, Başkanlığımıza oy pusulalarını göndermelerini; vekâleten oy kullanacak sayın bakanların, hangi bakana vekâleten oy kullandığını, oyunun rengini ve imzasını taşıyan oy pusulasını, yine aynı süre içerisinde, Başkanlığımıza ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısının yapılan açık oylamasına 378 milletvekili katılmış; 250 kabul, 127 ret, 1 mükerrer oy kullanılmıştır.

Bu sonuca göre, tasarı yasalaşmıştır. Hayırlı olsun diyoruz. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) - Sayın Başkana ve sayın milletvekillerine, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanununa vermiş oldukları destek ve katkıları için, hükümetimiz ve şahsım adına teşekkür ediyorum.

Kabul edilen bu yetki kanununun, ülkemize ve ülkemizdeki kamu görevlilerine hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelemesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları raporlarının görüşmelerine başlıyoruz.

9.-23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelemesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Raporları (1/792)(S. Sayısı:567)(1)(2)

(1) 564 S. Sayılı Basmayazı 8.12.2000 tarihli 27 nci Birleşim tutanağına ektir.

(2) 567 S. Sayılı Basmayazı bu birleşim tutanağına ektir.

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım; Raporun okunmasını kabul edenler... Etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerinde söz isteyen sayın üyelerin isimlerini okuduktan sonra, birleşime 10 dakika ara vereceğim.

Fazilet Partisi Grubu adına, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mustafa Kamalak; şahısları adına, Sakarya Milletvekili Sayın Nevzat Ercan, Aydın Milletvekili Sayın Ali Rıza Gönül, İçel Milletvekili Sayın Turhan Güven, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mehmet Sağlam, Antalya Milletvekili Sayın Kemal Çelik, Antalya Milletvekili Sayın Salih Çelen, Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük, Burdur Milletvekili Sayın Mustafa Örs, Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Gözlükaya, Kayseri Milletvekili Sayın Sevgi Esen, Samsun Milletvekili Sayın Erdoğan Sezgin, Çorum Milletvekili Sayın Bekir Aksoy, Tokat Milletvekili Sayın Ali Şevki Erek, Tekirdağ Milletvekili Sayın Nihan İlgün, Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya, Adıyaman Milletvekili Sayın Nedim Bilgiç, İstanbul Milletvekili Sayın Nazlı Ilıcak, İstanbul Milletvekili Sayın Erol Al, İstanbul Milletvekili Sayın Yekta Açıkgoz...

Bu arkadaşlar aynı saatte başvurdukları için, kura çekimiyle, birinci ve ikinci sıradaki konuşmacı sanıyorum belirlenecek.

...Rize Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu, Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu, Muş Milletvekili Sayın Zeki Eker.

Sayın milletvekilleri, birleşime, 01.35'te toplanmak üzere, ara veriyorum.

Kapanma Saati : 01.25

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 01.40

BAŞKAN: Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER: Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 37 nci Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.
Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

9. - 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Raporları (1/792) (S. Sayısı : 567) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Fazilet Partisi Grubu adına, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mustafa Kamalak, buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MUSTAFA KAMALAK (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlarken hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Anlatımda kolaylık sağlamak için, kanun hakkındaki görüşlerimi başlıklar halinde sunacağım.

Her şeyden önce, kanunun yapısı kanun tekniğine aykırı bir şekilde tanzim edilmiştir. Karma bir yapıya sahiptir. Bir bölümüyle şartlı tahliyeyi öngörürken, 2 nci maddesiyle ertelemeyi düzenlemekte. 4454 sayılı Kanunda değişiklik yapmaktadır.

İkinci olarak, kanun, birtakım çelişiklerle doludur. 1 inci maddenin ikinci fıkrası, bir sanık veya mahkûmun cezalarından toplam on yıl indirim öngörürken, aynı maddenin dördüncü fıkrası cezasının üst sınırı on yılı aşmayan her bir davanın ertelenmesini hükme bağlıyor.

Değerli arkadaşlarım, iki sanık düşününüz, birisinin cezası oniki yıl, on yıl indirildikten sonra iki yıl daha hapis yatacak demektir. İkinci bir mahkûm düşünün, onun da, on ayrı davası var. Birinden on yıla mahkûm olmuş, diğerlerinin cezasının üst sınırı da on yılı aşmıyor, sınırdadır. Kesinleşmiş olsa, her bir fiilinden dolayı yüz yıla mahkûm olacaktır; ancak, kesinleşen birisi, ondan dolayı 1 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine göre cezası erteleneceği için, zaten, ilk etapta on yıldan istifade ediyor, diğerleri de dördüncü fıkraya göre erteleneceği için, onlardan da istifade ediyor. Fıkra aynen şöyle: "23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsı hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen suçlardan dolayı -ara kısımları atıyorum- dosya ve deliller, bu bentte öngörülen sürelerin sonuna kadar muhafaza edilir." Yani, hükmü kesinleşmiş olanlar oniki yıla mahkûm olduğu takdirde iki yıl yatacak; ama, toplam cezası yüz yılı bulan, davasının sadece birisi kesinleştiği, o da on yılı aşmadığı için, tümünden istifade edecektir.

Değerli arkadaşlarım, diğer bir örnek: 1 inci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre "son soruşturmada, iddianamede yazılı suça veya değişen suç niteliğine göre kanunda belirtilen cezanın asgari haddi esas alınmak suretiyle, tabii oldukları infaz hükümlerine göre on yıllık indirim göz

önüne alınarak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde ..... tutukluluk halinin devamı veya kaldırılması hakkında karar verilir."

Aynı üçüncü fıkranın ikinci paragrafına göre ise: "23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş -ara kısımları atılıyor- ve üst sınırı on yılı aşan şahsi hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girilmiş olmakla beraber, dava açılmamış olan sanıkların yargılanmaları yapılır."

Anayasa Komisyonunda da soruyu yönelttik; ama, Sayın Bakanımız, Genel Kurula inme durumunda kaldıkları için sorunun cevabını alamamıştık. Şimdi, bu durumda, cezasının altsınırı on yılı geçmeyen; ancak, ağırlaştırıcı sebeplerden dolayı üstsınırı on yılı aşan birçok suç vardır. Bu durumda nasıl bir işlem tesis edilecektir; yani, altsınırı on yılı aşmadığından dolayı dava ertelenecek mi, yoksa ağırlaştırılmış şekilde üstsınırı on yılı aştığı için yargılanmasına devam mı edilecektir? Bu hususun da, kanaatimce açıklanması gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, üçüncü olarak; kanunun mahiyeti... Bu kanun, bir af kanunu mudur, bir erteleme kanunu mudur, bir şartlı tahliye kanunu mudur? Mahiyeti itibariyle Anayasa Mahkemesi kararlarını esas aldığımızda, bu kanun bir af kanunu değildir. Af kanunu olmaması, Anayasanın 87 nci ve 14 üncü maddesi bakımından önem arz etmektedir. Bilindiği gibi, Anayasanın 87 nci maddesinin yollamasıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasanın 14 üncü maddesi kapsamına giren fiillerden dolayı genel ve kısmi af çıkaramıyor. Halbuki, erteleme ve şartlı tahliye bakımından böyle bir engel yoktur.

Değerli arkadaşlarım, dördüncü olarak; özellikle kanunun 1 inci maddesi, birçok bakımdan Anayasaya aykırıdır. Anayasamızın 12 nci maddesine göre, herkes, temel hak ve hürriyetlere sahiptir.

13 üncü maddesine göre de, bu, temel hak ve hürriyetler, belirli şartlar dahilinde, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olmak kaydıyla, ancak kanunla düzenlenebilir. Başka bir ifadeyle, hukuken insan hür doğar, ne ki yasak değil, serbesttir. Eğer, hukuk devletinde kanun koyucu, bazı değerleri korumak istiyorsa, muhafaza altına almak istiyorsa, bunları önceden genel, objektif, soyut ve sürekli kurallarla belirtmek durumundadır. Masumiyet ve masumiyet ilkesinden istifade eden insanların önüne yasak alanı önceden koymak mecburiyetindedir. Bu yasak alanı ihlal eden kişiye sanık denir. Başka bir ifadeyle, yasak alana giren kişi, yeni bir statüye, sanık statüsüne girmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Anayasa Mahkememizin ifadesine göre, suçlu, topluma uyum zorlukları gösteren ve uyumsuzluğunu suç işlemekle açığa vuran kimsedir. Toplumun suça verdiği önem ve suçun ağırlığı, cezanın ağırlaştırılmasıyla kendisini gösterir. Bu alanda; yani, masumiyet alanı ile sanık statüsü arasında vatandaş, çeşitli müeyyidelere tabi tutulabilir. Burada, farklı muamele, farklı kural öngörülebilir; ama, sanık hüküm giyince veya mahkûm olunca, yeni bir alana girer, yeni bir statüye kavuşur. Bu, mahkûmiyet alanıdır, mahkûm statüsüdür, hükümlü statüsüdür. Devlet, burada, farklı davranamaz. İnfazı şahsileştiremez. Orada, herkese eşit muamele yapmak mecburiyetindedir. Halbuki, elimizdeki kanun, maalesef, şahsileştiriyor, ayırım yapıyor. Bu ayırımı yaparken de, hangi ölçüyü benimsediğini belirtmiyor. Gerçekten, hangi değere daha fazla önem verdiğini ifade etmiyor. Bu sebepten dolayı, bundan on gün önce yine burada, âdeta, yalvardım. "Arkadaşlar, bu kanun, son tahlilde, bu Meclisin bir eseri olacaktır. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bir kanunu olacaktır. Ne olur; gelin, mümkün mertebe düzgün bir kanun çıkaralım dedik; dinletemedik. Anayasa Mahkemesinden döner" dedik; anlatamadık. Anayasa Mahkemesine varmadan, köşkten döndü.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkanının belirgin vasfı, temel özelliği hukukçu olması değil mi? Hatta, bu niteliğinden dolayı, Türkiye'nin hukuk devleti alanında mesafe kat etmesinde hukukçu Cumhurbaşkanı önemli rol oynayacak demedik mi? Hatta, bu vasfından dolayı, Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı, Cumhurbaşkanlığına aday olarak gösterilmedi mi?

Değerli arkadaşlarım, öbür taraftan, Anayasamızın 8 inci maddesine göre, yürütme yetki ve görevi, Cumhurbaşkanı ile Bakanlar Kurulu tarafından Anayasaya ve kanunlara uygun olarak yerine getirilir.

Değerli arkadaşlarım, bizim sistemimize göre, Anayasamıza göre, yürütme iki başlıdır; bir tarafta Bakanlar Kurulu, diğer tarafta Cumhurbaşkanı. Bunlar, birbirleriyle çatışan organlar değil, birbirini tamamlayan mercilerdir. Değerli arkadaşlarım, Sayın Başbakanımız, ne olur, Cumhurbaşkanıyla bir araya gelirse, devletin iki yüksek organı arasında bir çatışma görünümü verilmese çok daha iyi olmaz mı?!

Bakın, bundan birbuçuk yıl önce, bu Meclise üç ayrı tasarı getirildi. Kanaatimce, bu üç ayrı tasarrın getirilmesini iyiniyetle bağdaştırmak mümkün değildi. İnfaz aşamasında farklılık meydana geleceği bilindiği için, Anayasa Mahkemesinden dönmesin, parçalayalım diye, üç ayrı tasarı getirildi. Bunlardan birine genel af kanunu, bir kısmına memur af kanunu, bir diğerine de basın af kanunu denildi. O zaman da çırpındık; bu uygulama, Anayasaya aykırıdır, eşitlik prensibine aykırıdır, insan haklarına aykırıdır, adalet ilkesine aykırıdır dedik; dinletemedik. Genel af kanunu diye bilinen kanun Çankaya'dan geri döndü. Basın af kanunu diye bilinen 4454 sayılı Kanunun bir kısmı Anayasa Mahkemesince iptal edildi. Şu an karşımıza bir hilkat garibesi getiriliyor. Birbuçuk yıl önce, ayrı ayrı getirilen tasarılar ne oldu da şimdi birleştiriliyor? Bundan birbuçuk yıl önce siz ayırmadınız mı; siz ayrı ayrı getirmediniz mi? Şu an, birbiriyle ilgisi olmayan kanunları birleştirmenin hukuk tekniği bakımından ne anlamı var? Deniliyor ki, efendim, yasama ekonomisinden dolayı böyle yaptık. Efendim, özden gelmeyen söz inandırıcı olamaz ve niyeti düzgün olmayanın da, sanıyorum, ameli düzgün olamaz.

Burada yapılması gereken, kanaatimce, iki maddeyi birbirinden ayırmaktır. Sayın Cumhurbaşkanının 2 nci maddeye herhangi bir itirazı yoktur. Zaten, Anayasa Mahkemesinin gereği de 2 nci maddeyi tanzim etmektir; fakat, şu an, yazık ki, Cumhurbaşkanına rağmen, kanun, olduğu gibi köşke gönderiliyor. Anayasa gereği, elbette, Cumhurbaşkanı imzalayacaktır; ama, bu imzalama, son tahlilde, devletin iki yüksek kurumu arasında bir çatışmanın olduğunu bariz bir biçimde gözler önüne sermeyecek mi?

Değerli arkadaşlarım, kanaatimce, Sayın Başbakanımız birçok konuda, özellikle bu kanun hususunda yanıltmıştır. Yoksa, böylesine çapraşık bir kanuna, kanaatimce, otur vermezdi. Mesela, geçenlerde de bahsettim, konunun bütünlüğü bakımından arz edeyim; Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesine göre tehdidin cezası, nihayet, altı aydan iki yıla kadar hapsi gerektiriyor. Kapsam dışıdır; burada kapsam dışı. 440'a göre adam öldürmek 24 yıla kadar hapsi icap ettiriyor, burada kapsam içidir.

Değerli arkadaşlarım, bir memurun, sıradan bir memurun görevini ihmal etmesi mi daha ağır, daha vahim bir suçtur, hatadır, yoksa, bir hâkimin görevini kötüye kullanması mı? Elbette, bir hâkimin görevini kötüye kullanması daha vahimdir. Bu kanuna göre, bir memurun görevini kötüye kullanması; yani, 240 kapsam dışı, hâkimin görevini kötüye kullanması ise, yazık ki, kapsama içidir.

Öbür taraftan, Türk Ceza Kanununun 343 üncü maddesine göre, işkence -ki, bütün ruhumla telin ediyorum- burada kapsam dışıdır; ama, Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin üçüncü

bendine göre, işkenceyle adam öldürmek, hem de birkaç kişiyi öldürmek kapsam içidir. Açın, bakın, 450/3... İşkenceyle adam öldürmek, burada kapsam içidir.

Değerli arkadaşlarım, bu hususu mutlak surette düzeltmek gerekiyordu; ama, sanıyorum, vakit çok geç. Fakat, ne olur?.. Olacak şey şudur: Anayasa Mahkemesi, öyle sanıyorum ki, cezasının üst sınırı 10 yılı aşmayan bütün fiilleri kapsama dahil edecektir. Şu an, Meclis, kanaatimce, dönüşü pek de mümkün olmayan bir noktaya gelmiş vaziyettedir; çünkü, cezaevlerinin durumu ortadadır, af, görebildiğimiz kadarıyla sosyal bir mecburiyet haline gelmiştir.

Şimdi, burada, beşinci fıkrada, birkısım maddeleri kapsam dışı tutmanın, istisna etmenin Anayasa bakımından hiçbir anlamı yoktur.

(Mikrofon elektronik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAMALAK (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Efendim, 403 ilâ 418 inci maddeleri, yani ırza tecavüzlü kapsam dışı tuttuk diyebilirsiniz; doğrudur, ama, bakın, Anayasa Mahkemesi, daha önce, 1991 yılında da bu maddeler kapsam dışı tutulmuştu, iptal etmiştir. 146 ncı madde 1991'de kapsam dışı tutulmuştur, burada da öyle, Anayasa Mahkemesi iptal etmiştir. Burada, kapsam dışı tutulan, yani, istisna edilen hükümleri de öyle sanıyorum ki, Yüksek Mahkeme yine iptal edecektir.

Sayın Başkanım, Sayın Başbakanım, değerli milletvekilleri; burada bir de tezatla karşılaşıyoruz. Bir tarafta idamlıklar af kapsamına alınırken, öbür taraftan, hukuku uygulayan, vicdani kanaatine göre karar veren, yani Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 138 inci maddesine göre hüküm tesis eden birtakım mahkemeler, daha doğrusu hâkimler hakkında da soruşturma açılıyor. Mesela, elimdeki belgeye göre, soruşturma maddesi...

BAŞKAN - Sayın Kamalak, toparlayacak mısınız efendim.

MUSTAFA KAMALAK (Devamla) - Teşekkür ederim, hemen toparlayacağım Sayın Başkanım.

7 hâkim hakkında soruşturma açılmış; sunuluyor. Soruşturma maddesinin izahı, eşlerinin kapalı ve başörtülü giyim tarzını benimsedikleri, kendilerinin toplu halde cuma ve teravi namazına gittikleri... (DSP sıralarından "Süre bitti" sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Bir dakika... Karşılıklı konuşmayın efendim. Sabahın bu saatinde... Lütfen, müsaade buyurun, idareyi bana bırakın efendim.

AHMET İYİMAYA (Amasya)- Sabredin canım.

BAŞKAN- Sabredin.

Sayın Kamalak, toparlar mısınız lütfen.

MUSTAFA KAMALAK (Devamla)- Teşekkür ederim Başkanım, bir cümleyle... (FP sıralarından "Mikrofon kapalı" sesleri)

BAŞKAN- Siz de müsaade edin bize yani. İstirham ederim.

MUSTAFA KAMALAK (Devamla)- Sayın milletvekilleri, cuma namazına tek gidildiğini veya tek başına cuma namazı kılındığını biliyor musunuz! Olmaz böyle şey. Yazık ki, bütün bunlar da "başörtüsü zulmünü biz halledeceğiz" diyen değerli dostlarımızın iktidarda bulunduğu bir dönem-de icra olunuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAMALAK (Devamla)- Hepinize arz ederim efendim.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kamalak.

Efendim, şimdi söz sırası Doğru Yol Partisi Grubu adına Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyımaya'da; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Malumumuz, süreniz 20 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA AHMET İYIMAYA (Amasya)- Uzatmalı bir hoşgörünüz olacak Başkanım, zannediyorum.

Değerli Başkan, Yüce Parlamentonun değerli üyeleri; görüşülmekte olan tasarıyla ilgili olarak Doğru Yol Partisinin görüşlerini arz ederken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada oturan bütün arkadaşlarımızın, vücutlarıyla burada olduğunda tartışma yok, kuşku yok. Aynı kesinlikte, ben dahil burada oturan bütün arkadaşlarımızın beyinlerinin ve ruhlarının en az 1 bölü 2'sinin de uykuda olduğu noktasında bir tartışma yok. (DYP sıralarından alkışlar)

Sorulmalıdır; bu, kamuoyunu, milletin hukukunu çok yakından ilgilendiren kanun için ayrılan müzakere süresinin şu saatlere tesadüf ettirilmesinin sebebi sorulmalıdır. Acaba, milletin önüne, kulağına Parlamentodan gerekli mesajlar ulaşmasın için mi bu yapıldı; ürküldüğü için mi bu yapıldı, sorulmalıdır.

Değerli arkadaşlar, şu anda yaptığımız iş "yasama psikolojisi" adı altında tarifi tektir; uyanık uykulu bir kanundur bu kanun. (DYP sıralarından alkışlar)

Neyi müzakere ediyoruz?..

Değerli arkadaşlar, kanun kılıfına büründürülmüş bir inadın müzakeresini yapıyoruz. Millî vicdanı kanatacak iradeyi tekrar kanunlaştıracak emrivakiyle karşı karşıyayız. Üçüncü defa aynı tasarıyı -şu anda kanundur- müzakere ediyoruz, 3 defa da partim adına geneli üzerinde söz aldım. Eski sözlerimi tekrarlayacak değilim; ama, o zaman, affın sosyal şartı yok, barışa hizmet etmez demiştik; kulak asılmadı. Hukuk askıya alınıyor demiştik; dinlenilmedi. Adaletle güven, devlete güven yok ediliyor demiştik, yabancılaşmanın tohumları ekiliyor demiştik; güvenilmedi çünkü, başka amaçlar vardı, başka hedefler vardı.

Doğrudur, suçluluk psikolojisini, tutukluluk ve hükümlülük psikolojisini anlamamak mümkün değil. Elbette ki onları kendi halleri içerisinde kararlarında makul kabul etmek mümkün; ama, 60 000 suçlu, mahkûm, katsayıyla çarpın, diyelim ki 600 000; Türkiye bundan ibaret değil. Mağdurları yok mu, millet yok mu? Bunları düşünmemeli miydik?.

Değerli arkadaşlar, belki dinlediniz, belki bakışlarımızla onayladınız; ama, gereğini yapmadınız. Çünkü, kanaatlerinizle kararlarınız, düşüncelerinizle oylarınız arasında dayatmanın duvarları örülmüştü. Haksız çoğunluk haklı azınlığın mesajının gereğini yapmamıştı.

Değerli Başbakanımız, özgün Türkçesiyle, mavi bir Türkiye tablosu çizdiler; ama, statik anlatımlar, Türkiye'nin içi.de var olduğu dinamik krizleri izah etmekten, onlara mazeret üretmekten tamamen uzaktır.

Değerli arkadaşlar, güzel Türkiyemiz, kaynakları bol, nüfusu dinamik Türkiyemiz bir krizler ülkesi haline gelmiştir. Tarif etmek istemiyorum; ekonomi kriz içerisinde, öteki Türkiye'yi, yoksul Türkiye'yi, aç Türkiye'yi düşünen yok. Yönetim kriz içerisinde. Bakınız, siyaset biliminin temel,

sloganlaşmış bir kavramı var "kullanılmayan iktidar, iktidar değildir" deniyor; hele, kullanılan iktidar, hiçbir zaman iktidar olamaz değerli arkadaşlar. (DYP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Başbakan olacak saygı duyduğumuz değerli bir zat, Başbakanlığa ramak kalmış günlerde "düdüğü çalanlar var" veya "düdük çalınacak" diyebiliyorsa; saygı duyduğumuz Başbakan "düg-meye basıldığı yönünde kaygılarım var" diyebiliyorsa, orada, yönetim krizinin inkâr edilmez açık itirafı var demektir. Hukuk kriz içerisinde arkadaşlar. Anayasası ayıplı, hukuku ayıplı bir ülkede, hangi milletvekili, hangimiz, hangi parti mutfaflık duyabilir!

Bugün, af, iddia ediyorum, Türk hukuk sistemindeki krizin dışı vurumudur. Şu anda yaptığımız, krizi derinleştirme çabasıdır, kriz mühendisliğidir, kriz müteahhitliğidir. Bir hukukçu ve siyasetçi olarak gerçekten kaygı duyuyorum.

Kutuplaşmaya yönelen bir Türkiye'nin yol taşlarını döşüyoruz, kamplaşmaya çanak tutuyoruz, hoşgörünün temelini yok ediyoruz. Türkiye, bunu hak etmiyor; bu kötü günleri aşacaktır.

Af konusunda, geçen, müzakere oldu; hayretle karşıladım; bu affı, duru şekilde, katıksız şekilde savunan tek bir partimiz var, DSP; ama, diğer partileri, sahiplenmeme anlayışı içerisinde gördüm, milletin kafalarını af karşıtı sözlerle karıştırabilecekleri inançları içerisinde gördüm. (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, millet kör, âlem serseri değildir. Bakınız, önceki değerli Başbakanımız Mesut Yılmaz ve Kabinedeki değerli arkadaşları, yani, bu tasarıya imza atanlar, Anavatan Partisinin bir unsuru değil mi? Değerli Başbakan Yardımcımız Devlet Bahçeli ve Kabinesindeki değerli arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisinin ayrılmaz unsurları değil mi? O zaman, bu tasarıya imza atarken, gerekçeleri yazarken benimsenen bu af tasarısı, nasıl olur da reddedilebilir parti sözcüleri tarafından, nasıl karşı mesajlar verilebilir?!. (DYP sıralarından alkışlar) Soruyorum değerli arkadaşlar; bu kanuna, bu partiden evet diyen arkadaşların parmakları, kendi parmakları değil mi? O üyeler, o partilerin üyeleri değil mi? Nasıl inkâr edilebilir? Ha, şu gerçeği inkâr etmeyelim; bu af partileri kategorize edecek olursak, sürükleyen parti, sürüklenen partiler var. (DYP sıralarından alkışlar) Sürükleyen vagon DSP; sürüklenen MHP, sürüklenen ANAP ve belli ölçüde de, itiraf edeyim ki, 1974 affında aynı hareket içerisinde olan Anamuhalefet Partisi.

Değerli arkadaşlar, yarın iptal durumu ortaya çıktığı zaman, iptalle umuma teşmil edilen af ortaya çıktığı zaman, şu savunmaya sığınmayınız: Anayasa Mahkemesi iptal etti, ne yapalım; değil; Anayasa Mahkemesinin, birden fazla, siyasete verdiği ders var; o dersten, elbette ki, siyasetin, ders çıkarması lazımdır. İşte, Anayasa Mahkemesinin muhtemel iptallerinin mimarları da, sorumluları da, şu anda affı, söylemleriyle değil, reyleriyle destekleyen iktidar çoğunluğu ve Parlatentonun diğer kanadıdır.

Bu af, affı destekleyenlerin yüce millete sunacağı ambalajlı bir bayram hediyesidir değerli arkadaşlar. (DYP sıralarından alkışlar) Bakınız, anayasal süreçler işliyor, her zaman Parlatentonun dediği olmayabilir, olmaması da doğaldır. İçinde bulunduğumuz krizden çıkmak için, Cumhurbaşkanımız hamlelere girişmiştir. Nasıl; düşük yoğunluklu demokrasiden beslenen saltanat savaşına son vererek hamlelere girişmiştir ve bu Kanunu, anayasal açıklık ve uyarı içerisinde Yüce Parlatentona iade ederek, kriz çözümlüğünde öncülük yaparak hamlelere girişmiştir.

Değerli arkadaşlarım, ne diyor Cumhurbaşkanımız: "Af Kanununuz, kapalı, duraksamalı ifadelerle tanzim edilmiştir; uygulamada tereddütlere yol açabilir. Toplumun huzuru bozulur, adalet anlayışı ve eşitlik çğnenmiş olur. Suçtan zarar görenleri de tatmin edin, ret hakkını verin."

Ölçütleri ne?.. Aynı fasılda düzenlenmiş; birisi af kapsamında, birisi dışında. Gerekeçede yok. Bakanımız, komisyonda açıklıyor. Bir veri değil, veri tabanı değil. Bu af, ölçütleri itibariyle, keyfi olan bir aftır. Bir madde affa girmiş, piyango ona vurmuştur, bir madde af dışında kalmış, piyango ona vurmamıştır; onun için, piyango af kanunu demekte bilimsel bir sakınca dahi olmadığını düşünüyorum sevgili arkadaşlarım.

Bakınız, bu iktidarın gerçekten övünebileceği bir eylemi, bir işlevi, bir tasarrufu olmuştur; devletin başına hukuku geçirme tasarrufu, hukuku seçme tasarrufu. Bugün Cumhurbaşkanımız, yükselen değerlerin yanında olarak, iktidarı da, Başbakanı da, çoğu siyasileri de geride bırakan bir kredibiliteye ulaşmıştır.

Bu mesajı öfkeyle okumamak lazım değerli arkadaşlar, hiddetle okumamak lazım. Anayasadaki süreçleri doğru okumak lazım. Denge-fren sistemidir. Parlamento kabul eder, Cumhurbaşkanı uyarır. Bu hava içerisinde değerlendirerek meseleye yaklaşmak lazım.

Siyaset ne yaptı? Üç değerli liderimiz toplandı ve bir gerekeç buldu yarım saat içerisinde; sosyal fayda, sosyal boyut, sosyal zaruret gerekeçsi. Kim ölçüyor? Hangi bilimsel veya siyasal derinlikle ölçülüyor?

Değerli arkadaşlar, Anayasa ile sosyal fayda çatıştığı zaman, hukuk devletinde, demokratik hukuk devletinde seçilecek tek seçenek Anayasadır. (DYP sıralarından alkışlar)

Rahmetli Özal "Anayasayı bir defa ihlal etmekle bir şey olmaz" dediği zaman, en fazla, Başbakanımız, ona karşı koymuştu. Bugün, Anayasa ile sosyal fayda çatışırken, aynen darbecilerin, aynen Refahiyol Hükümetinde iktidar devrini önleyen gerekeçde kullanılan motifle, sosyal faydaya dayanılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, nasıl bir terazi; bu sosyal faydada, hep sanıkların, hep onların yakınlarının ağırlığı mı olacaktır? Mağdurların nerede? Babaları mezarda olan küçüklerin feryadı nerede? Anayasa Mahkemesinin iptali halinde yaşayacağı toplumsal kaosun tehlikesi nerede? Millet in kendisi nerede? Böyle noksan ölçütlerle ne siyaset yapılır, ne millete hukuk uygarlığı, demokrasi uygarlığı tattırılabilir.

Ha, ok yaydan fırladı... Fırlatmasaydınız arkadaşlar. (DYP sıralarından alkışlar) Ok yaydan fırlasa bile, sosyal faydaya göre yapılacak bir tahlilde, akıl, ortak akıl, bu kanunun şu anda çekilmesinden yanadır.

Neden bu ısrar?! Görüntü açık. İptal yoluyla genişleteceksiniz, kamu yetkisini kişisel çıkarlara peşkeş çeken bürokratları, her kimse, siyasileri affedeceksiniz ve bu yetkiyi sömürerek Hazineyi söğüşleyenleri affedeceksiniz, (DYP sıralarından alkışlar) banka hortumcularını affedeceksiniz, havuz müteahhitlerini affedeceksiniz, çeteleri affedeceksiniz.

Doğru Yol Partisi, aynen 1974 yılındaki afta, Adalet Partisinin felsefesinde olduğu gibi, doğruyu yapmıştır, hukukun ve doğrunun yanında olmuştur ve komisyonlarda, Genel Kurulda önergeleriyle, oylarıyla, müzakereleriyle milletin sesi olmuş, milletin geleceğinin, istikbalinin teminatı olan bir tavrı sergilemiştir ve biz bu tavrı her halukârda devam ettireceğiz.

Değerli arkadaşlar, hukukçu olarak, ölüm cezasının infaz edilemeyeceğinin anlamı üzerinde bir cümleyle durmak isterim. Bu kural sürekli bir kuraldır, af kanunu geçici bir kanundur. Geçici kanuna koyacağınız sürekli kurallar sürekli yaşarlar, (X) kişi, (A) kişi, (B) kişi artık idam edilemeyecek demektir.

Ben, bir öneri geliştirdim, emek mahsulü bir öneri, çalışarak geliştirdiğim bir öneri, mukayeseli hukuku inceleyerek geliştirdiğim bir öneri. Yarattığınız krizden çıkışın bir yolu var; yürürlüğü dur-

durma kararı içtihatla geliştirilen bir formül; ama, şu ana kadarki uygulamaya göre, davanın açılmasından sonra ancak Anayasa Mahkemesinin karara bağlayacağı bir süreç, bir talep. Halbuki, tedbir, kurulan tasarrufun etkinliğe girdiği, yürürlüğe girdiği andan itibaren hüküm ve sonuçlarını doğuran hukuki bir kavram, üst kavram. Sorun, aynen bizde olduğu gibi, içtihatla, Alman Anayasa Mahkemesi içtihatla kurdu bunu, faşist Almanya'dan sonra, zannediyorum 1947 yılında, Alman Anayasa Mahkemesi, dava açmadan "ben tedbire karar verebilirim" dedi. Türkiye bunu daha tartışmadı; ama, her kim açacaksa, her kim Anayasa Mahkemesine gidecekse -parti olarak bizim gücümüz yok- temel maddeleri; yani, 1 inci maddenin birinci bendinden -Cumhurbaşkanı fıkra diyor- dördüncü bendine kadar temel maddeleri iptal için dava açmadan evvel, tedbir için rahat rahat başvurulabilir. Sık sık af, hukuk devletinin içini boşaltıyor. Hukuk devletinin içinin boşaltıldığı gerekçesiyle -Cumhurbaşkanının gerekçelerinden birisi o, benim geçende ortaya attığım gerekçelerden birisi o- rahat rahat bu tedbir kararını verebilir diye düşünüyorum.

Sevgili Bakanımız, bir talimat nitelemesinde bulundu. Bu Parlamento, millete ait bir kürsüdür, ne Anayasa Mahkemesine ne Cumhurbaşkanına talimat vermek gibi bir anlayışın içerisinde olmayız; ama millete, ama siyasete, ama yargı organlarına, bağımsız anlatım içerisinde, bireysel yaratıcılık içerisinde, formleri, bu kürsüden, millete ait olan kürsüden ifade etmek mümkündür. Anayasanın, derdest bir dava olmadığı için, 138 inci maddesinin de buna bir engel yapısının olmadığını düşünüyorum değerli arkadaşlar.

Geliniz, bu süreçten bir ders alalım. Cumhurbaşkanı, evet, geri gönderdi, yürürlüğü durdurma verdi, iptal etti, geri yürüdü, yürümedi... Bu tartışmalara son verecek bir hukuk ölçütü var arkadaşlar. Bu gibi temel konularda, kanun hükmündeki kararnemelerde, af, kamusal alandaki düzenlemelerde, yürürlük öncesi Anayasa denetimini -Fransa'da var, diğer ülkelerde var- getirelim ve bu na hoş tartışmaların, milattan önce, milattan sonra gibi, karardan önce, karardan sonra gibi adaletsizlikleri yaratmayacak uygulamaların önüne geçelim. Millet, ancak bu gibi kabulleri, bu gibi formleri sürece eklediğimiz, sisteme monte ettiğimiz zaman bizim itibarımızın yüceltiğini göreceğiz; Parlatmentonun itibarını yüceltebileceğiz değerli arkadaşlar.

Söylenecek çok şey var; üç oturum konuştuk.

Değerli arkadaşlar, bu af, sadece iktidar çoğunluğuna ve destekleyen iradeye değil, hukuka darbedir, Parlatmentonun itibarına darbedir. Doğru Yol Partisi, gizli oy önergesi verecektir. Biliniyor, komisyondaki çalışmalardan, milletvekilleri üzerindeki baskılardan -kamuoyuna yansıdı, basına yansıdı- herkesin haberi var; sözcüleri geldi. Geliniz, gizli oylamayı kabul ediniz ve millî iradenin, millî vicdanın tecellisine imkân sağlayınız. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, ayrıca açık oy isteyeceğiz ve milletin iradesinde olduğu gibi, onun kabulünde olduğu gibi, tertemiz bir ret oyu vereceğiz.

Bu konuşmayı tamamlarken, tarihimizden bir kesit vermek istiyorum, bize dersler akıtan bir süreç vermek istiyorum.

O, şimdi, Anıtkabirdeki mahsus mekânında yatıyor. Değerli Başbakanımız, siyasete onun himayesinde başlamış, siyaset pratiğine onun yanında gayret göstermişti. İnönü, ruhaniyetiyle, şu anda, âdeta Meclistedir. Türkiye'nin umumî manzarasını seyrediyor. Öğrencisi, Başbakanın vaziyetini müşahade ediyor ve diyor ki, kamu vicdanının, geçti sanılan her işte bir yargısı vardır. Onları, hep içine atar, birikir, birikir, sonunda kızgınlık oluşur. Kızgınlıklar, toplana toplana, günün birinde, çığ halinde öyle patlar ki...

Evet arkadaşlar, millet, zamanı ve yeri geldiğinde cevabını verecektir. Belki yarı, belki birilerine siyasî mezar olacak oy sandığında!..

Saygılar sunuyorum efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

Şimdi, şahısları adına, malumunuz, 20 üye söz istemişti; aynı anda, aynı saatte, kura çekeceğiz efendim.

Sakarya Milletvekili Sayın Nevzat Ercan.

Burdur Milletvekili Sayın Mustafa Örs.

Buyurun Sayın Ercan.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ve Türk insanı, çok ağır sorunlarla karşı karşıya. Ülkenin bu zor günlerinde, her şey bir kenara bırakılarak, afla uğraşmanın mantığını anlamak kolay değildir. Hele hele, iki yıla yakın bir süredir af konusunun Türkiye'nin gündemini işgal etmiş olmasını anlamak mümkün değildir.

Hükümet ve Meclis çoğunluğu, âdeta millete kulaklarını tıkamış, soyguncuyu, vurguncuyu, çete mensuplarını, hırsız, arsız, yolsuz, caniyi affetmek gibi bir modeli geliştirerek, Türkiye'nin gündemini işgal etmektedir. Türkiye, âdeta, bir açık cezaevine döndürülmenin gayreti içine sokulmuştur. (DYP sıralarından alkışlar) Elbette ki, bunun bir gün hesabı sorulacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu hükümet, bütün icraatlarıyla halkın çıkarlarına ters düşen bir hükümettir. Sadece af konusuyla ilgili bir değerlendirme değil bu, uygulanan bütün ekonomik politikalar, sosyal politikalar itibarıyla, bu hükümet, halkın çıkarlarına ters bir icraat sergilemiştir ve sonuç, yoksullaşan, fakirleşen bir halk, daralan bir ekonomi, küçülen bir ekonomi...

Değerli milletvekilleri, halk feryat ediyor, halk geçim sıkıntısı içerisinde ve insanlar işsiz, yoksul, perişan. Toplumun bütün kesimleri, hükümete karşı toplumsal bir tepki koyuyor ve meydanlara iniyor. Sokaklar, meydanlar, halkın çığlıklarıyla dolu; ama, dedim ya, bu hükümet, kulaklarını tıkamış, halkın eğilimlerine, isteklerine kulaklarını tıkamış; çünkü, bu hükümetin gündeminde halk yok, bu hükümetin gündeminde vatandaş yok, bu hükümetin gündeminde milletimiz yok. (DYP sıralarından alkışlar) Ya kim var; bu hükümeti besleyen çevreler var, devletin serasında beslenenler var. (DYP sıralarından alkışlar) Bu hükümetin gündeminde, devletle ortak çalışmaya alışmış, iki eli de devletin cebinde, devletten beslenen belli kesimler var. O bakımdan, bu hükümetin gündeminde vatandaş yok diyorum, halk yok diyorum. İşte, bu af yasası da öyle, bu af yasasının içeriği itibarıyla de öyle.

Değerli milletvekilleri, millet, kötü idareden şikâyetçi. O kadar şikâyetçi ki; hükümet Türkiye'yi iyi idare edememiş, hükümet meselelerin altında kalmış, sorunların altında kalmış, ezilmiş. Aslında, asıl sorun, bugünkü 57 nci hükümet, bundan önceki, 55 inci, 56 ncı hükümetler. Türkiye'nin asıl sorunu, halktan kopmuş, halkın sorunlarından kopmuş, sanal gündemlerle ülkeyi meşgul eden bugünkü hükümet. (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, şimdi, üç partili bir koalisyon, bir Af Yasası getiriyorsunuz; halk yok; halkın böyle bir talebi yok, halkın isteği yok. Halk, aksine, bütünüyle bu Af Yasasına karşı. Kamu vicdanı son derece rahatsız ve tepkili. Muhalefet tepkili ve devletin başındaki Cumhurbaşkanı bir hukuk dersi veriyor. Daha önceki Cumhurbaşkanı, yine, Af Yasasını iade ediyor, çok haklı gerekçeler ortaya koyuyor ve bu son iade, veto keyfiyetinde de çok haklı anayasal ve hukukî dayanaklar ortaya konuluyor; ama, sizin kılıntı kıpırdamıyor!..

TURHAN GÜVEN (İçel) - Bir inattır, bir inatlı.

NEVZAT ERCAN (Devamla) - Nedir acaba diye soruyorum. Burada bizim bilebildiğimiz açık birtakım hesapları görebiliyoruz; ama, bir parantez açıyorum; gizli hesaplar da var bunun içerisinde. (DYP sıralarından alkışlar) Evet, çok gizli hesaplar da var. Nasıl bir hesap var; değerli milletvekilleri, çok açık söylüyorum; 1 inci maddesinde yatıyor bunun gizli hesabı. Siz diyor musunuz ki, ölüm cezaları yerine getirilmez; diyorsunuz. Diyor mu ki, Sayın Cumhurbaşkanı, bu Af Yasası eşitlik ilkesine aykırıdır ve bu gerekçe, yarı, bu Af Yasasının bir Anayasa Mahkemesine gitmesi ve iptali halinde, teröristbaşı Apo'nun da içinde bulunduğu bir genel affa döndüğü takdirde, siz, bu teröristbaşını, 30 000 kişinin katilini, teröristleri de bu aştan yararlandırmak gibi bir büyük hataya düşmek noktasında mısınız ve bizi de düşürmek noktasında mısınız; öylesiniz. (DYP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ben soruyorum; DSP'ye soracağım da, öncelikle MHP'li arkadaşlarıma soruyorum. (MHP sıralarından "Sor" sesleri)

BAŞKAN - Bir dakika efendim...

NEVZAT ERCAN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, seçimden önce Apo'nun ipine sarılıp siyaset yapanlar, acı ve gözyaşı üzerine siyaset yapanlar ve Apo'yu malzeme kılıp, siyasi oya tahvil etmek gayreti içinde olanlar...

SEDAT ÇEVİK (Ankara) - Onu siz yapıyorsunuz...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karşılıklı konuşmayın lütfen...

NEVZAT ERCAN (Devamla) - ...bugün nasıl oluyor da, siz, bir parti taassubu içinde, anlayışı içinde bir dayatmaya boyun eğiyor, teslimiyet gösteriyorsunuz, baş eğiyorsunuz ve bu Af Yasasına oy veriyorsunuz. (DYP sıralarından alkışlar) Nasıl?!. Nasıl oy veriyorsunuz bu Af Yasasına?!..

Değerli milletvekilleri, ikna odaları devreye giriyor. Evet, vicdanınız sızlıyor biliyorum arkadaşlar, Anavatan Partili arkadaşlarım, buna vicdanınız razı değil, gönüllünüz rıza göstermiyor...

YEKTA AÇIKGÖZ (Samsun) - Nereden biliyorsunuz?..

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın efendim. Lütfen...

NEVZAT ERCAN (Devamla) - Ama, devreye giriyor liderler... Yeni oluştu bu, ikna odaları var, ikna odaları... Liderler bir araya geliyor, komisyonda serbest oylar üzerine ambargo uygulanıyor, tek tek komisyon üyeleri çağrılıyor "durun bakalım" deniliyor "şu istikamette oy vereceksiniz" diye emrediliyor, vicdanlara baskı uygulanıyor. (DYP sıralarından alkışlar)

Evet, son Adalet Komisyonunda, bir arkadaşımız, DSP'li arkadaşımız "ben, daha önce 'evet' dedim; ama, rahatsızım, vicdanen rahatsızım; şimdi, bugün "hayır" diyeceğim" diyor; dediği an, ikna odası devreye giriyor ve çağrılıyor, dikte ediliyor, dayatılıyor ve arkadaşımızın, ister istemez, oyuna ambargo konuluyor ve vicdanına aykırı arkadaşımızın dediği gibi, vicdanı başka- ama, oy, vicdanına aykırı bir biçimde tecelli ediyor.

Değerli arkadaşlar, tekriri müzakere yolu, sizin bu dönemde çok sık tekrarlandı komisyonlarda. Talimatlar geldi, telefon muhabereleleri, istişareler çalıştı, dayatmalar, baskılar ve ona göre oylar, o istikamette kullanıldı ve öyle geldi bütün tasarılar. Millet yok bu tasarıların yanında, içinde de yok, dışında da yok, yanında da yok.

Değerli arkadaşlarım, geçen konuşmamda söylemiştim, merhamet hisleriniz dorukta demiştim. Bakın, ben, birçok defa, Sayın Başbakan'a, Sayın Bahçeli'ye, Sayın Yılmaz'a, deprem bölgesi mil-

letvekilleriyle beraber gittim; dedim ki, bakın, bu bölge yıkıldı, ekonomi çöktü, bir büyük felaketi, asrın felaketini yaşadı bu insanlar, işini, aşını kaybetti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ercan, toparlar mısınız lütfen...

NEVZAT ERCAN (Devamla) - Bütün bölge milletvekilleriyle birlikte sayın liderleri ziyaret ettik, bir mali af talebinde bulduk. (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, çiftçiyle ilgili, esnafla ilgili, küçük tüccarla, sanayiciyle ilgili taleplerimizi ilettik. Geriye dönük vergi borçlarını terkin edin dedik. Belli bir süre ileriye dönük vergi muafiyeti, istisnalar getirin dedik. Çiftçilerimizin Tarım Kredi Kooperatiflerinden, Ziraat Bankalarından kullandıkları kredi borçlarının faizlerini erteleyin dedik, gecikme zamlarını erteleyin dedik. Vergi borçlarını, Bağ-Kurluların, sigorta primlerini ödeyemez durumda vatandaşlarımıza, gelin, bunlara, bir mali af getirin dedik.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI KORAY AYDIN (Ankara) - Deprem bölgesindekilerin hepsi ertelendi.

NEVZAT ERCAN (Devamla) - Bunlar hakkında, hükümet olarak şefkat elinizi uzatın dedik. Bunu esirgediniz insanlarımızdan!

BAŞKAN - Efendim, toparlar mısınız lütfen...

NEVZAT ERCAN (Devamla) - Ama hırsız, vurguncuyu, soyguncuyu, çeteciye, teröristi affetmek gibi, maalesef, bir yanlış içine düştünüz... Sizi millet affetmeyecek, ama, tarih de affetmeyecek...

Saygılar sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ercan.

Sayın Bakan, buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanının, bir kez daha görüşülmek üzere Yüce Meclise geri gönderdiği, 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanunu müzakere ediyoruz.

Söz alan grup sözcüleri ve şahsı adına konuşan arkadaşımız, kanunla ilgili çeşitli eleştirilerini dile getirdiler. Bu kanun, bir arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, bir af kanunu değildir; bir şartla salıverilme kanunudur. Anayasa Mahkemesi, 1991 yılında, Terörle Mücadele Kanununun geçici maddeleriyle getirilen benzeri bir düzenlemeyle yaptığı karşılaştırmada o düzenlemenin afa bazı ortak noktaları bulunmakla birlikte, bir şartla salıverilme olduğunu ifade etmiştir.

Gerçekten, şartla salıverilme, aslında, infaz hukukunun bir kurumudur; bunun koşulları, hükümlünün, cezanın belli bir süresini çekmiş olması, iyi hal göstermesidir. Oysa, burada, yasayla düzenlenen bir şartla salıverme vardır ve bu düzenlemede, belli bir sürenin geçmiş olması, işin doğasında bulunmakla birlikte, iyi hal gösterme koşulu aranmamaktadır. İyi hal gösterme koşulunun aranmaması, afa da ortak olan noktadır. Gerçekten, özel affın niteliği, bir suçun cezasının indirilmesi veya başka bir türe çevrilmesidir; genel af ise, bir suçla ilgili cezanın bütün hüküm ve sonuçlarıyla kaldırılmasıdır.

Demek ki, burada, özel afa bir benzerlik vardır; ama, afa farklı olarak, şartla salıverilme kurumunun özelliği, belli bir süre içinde; yani, bihakkın tahliye tarihine kadar, kasta dayalı bir fiilden dolayı, hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir cürüm işlendiği takdirde, şartla salıverilmenin

hükümsüz kalınması ve cezanın infaz edilmeyen kısmının infaz edilmesidir. Burada da, yapılan budur ve bu modelin seçilmesinin nedeni de, suçlarda tekerrürü önleme düşüncesi bakımından daha elverişli görülmesidir.

Bu kanunda, ayrıca, dava ve cezaların ertelenmesi de söz konusudur. Bu, 2 nci madde bakımından geçerlidir. Ayrıca, 1 inci maddede, üst sınırı 10 yıla kadar olan hürriyeti bağlayıcı cezalarla cezalandırılmış fiiller bakımından da bir dava ertelenmesi söz konusudur. Bu, Türk hukukunda ilk kez düzenlenmiş olan bir kurum değildir. Daha önce de, basın ve yayın yoluyla işlenmiş olan suçlardan dolayı sorumlu yazı işleri müdürleri hakkında çıkarılan kanunda ve son olarak, şimdi, Anayasa Mahkemesinin bir maddesinde yaptığı iptal dolayısıyla, yeniden, bir fıkrası düzenleme konusu olan 4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda benimsenmiş olan bir modeldir.

Burada, konuşan bazı arkadaşlarımız, infaz rejimine girildikten sonra, artık, bir ayırım yapılamayacağı, dolayısıyla, bir istisna konulamayacağı, bu yapıldığı takdirde, eşitlik ilkesine aykırı hareket edileceği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu görüş, hem Anayasa Mahkemesinin, 1991 yılında çıkarılan Terörle Mücadele Kanununun geçici 4 üncü maddesiyle ilgili bazı kararlarında hem Sayın Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde de vurgulanmıştır. Ancak, şunu belirtmekte yarar var: Her şeyden önce, gerek Anayasa Mahkemesinin gerek Sayın Cumhurbaşkanının da kabul ettiği gibi, yasa koyucu, bu çeşit uygulamalar, yani, başta, af olmak üzere, af sonucu doğuracak uygulamalar bakımından, suçlar arasında bir ayırım yapabilir. Nitekim, her suç için farklı cezalar öngörülmüştür. Anayasa, doğrudan doğruya, 87 nci maddede, 14 üncü madde kapsamına giren suçlar ile 14 üncü madde kapsamı dışındaki suçlar arasında bir ayırım yapmıştır. Yine, Anayasa, 169 uncu maddesinde, orman yakma veya yok etme fiilleri bakımından bir ayırım yapmıştır. Anayasanın, gerek 87 nci gerek 169 uncu maddeleriyle sözü edilen fiiller, af konusu olamaz.

Şimdi, bu, infaz rejimine yansıyacak mıdır? Anayasa Mahkemesi, bazı kararlarında, infaz rejimi başladıktan sonra, yeni bir statüye girildiği ve bu rejimde bulunanlar arasında bir ayırım yapılamayacağı görüşünü dile getirmiştir; ama, farklı düşünceyi de benimsediği kararlar vardır. Anayasa Mahkemesinin, benzeri davalar açılması durumunda, eşitlik ilkesinden hareket ederek, infaz rejiminde aynı konumda bulunduğu gerekçesinden yola çıkarak, şimdi, bu kanunla, şartla salıverilme ve erteleme uygulaması dışında bırakılan fiillerle ilgili maddeleri de iptal edeceğini dile getirmektedirler ve bu çerçevede içinde, burada, bölücübaşının cezasıyla ilgili Türk Ceza Kanunu maddesinin dahi iptal edilebileceğini ve bundan bölücübaşının da yararlandırılacağını söylemektedirler.

Her şeyden önce, şunu söyleyeyim ki, Anayasa Mahkemesi, bazı kararlarında, infaz rejiminde, eşit konumda bulunduğunu kabul etmekle birlikte, bazı kararlarında farklı görüşü benimsemiştir. Bu kararların hepsi de, Terörle Mücadele Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki fiillerle ilgilidir.

Şimdi, burada, Anayasa Mahkemesinin bu konudaki görüşünü belirtmekte yarar görüyorum. Bu madde, bölücübaşının da mahkûm edildiği Türk Ceza Kanununun 125 inci maddesi dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin verdiği bir kararla ilgilidir. Anayasa Mahkemesi, 31.3.1992 tarih ve esas 1991/18, karar 1992/20 sayılı kararında, konuyu değerlendirirken şöyle demektedir: "Anayasanın 38 inci maddesinde, ceza hukuku alanında yapılacak düzenlemelerde, yasa koyucunun suç ve cezalara ilişkin uyması gereken temel ilkeler belirlenmiştir. Suç ve cezalara ilişkin bu ilkelerin dışında ne tür eylemlerin suç sayılacağı, suç sayılan eylemlere ne kadar ve ne tür ceza verileceği, nelerin cezaayı ağırlaştırıcı ya da hafifletici neden sayılacağı, yasa koyucunun takdir alanı içindedir.

Suç ve ceza yönünden sınırları belirtilen bu takdir alanı, ceza sisteminin tamamlayıcı bölümünü oluşturan infaz hukuku için de geçerlidir. Bu nedenle, yasa koyucu, şartla salıvermede hükümlünün yararlanma koşullarını suç türüne göre ayırım yaparak, zaman içinde, toplumun gelişmesine göre serbestçe farklı biçimde takdir edebilir. Şartla salıverilmeye ilişkin geçici 1 inci maddede belirtilen sürelerle oranla, geçici 4 üncü maddede, Türk Ceza Yasasının 125 inci maddesinde belirtilen suçları işleyenler için, daha uzun süre cezaevinde tutulmalarının öngörülmesi, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaz. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği gibi, yasa önünde eşitlik, herkesin, her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmez. Anayasanın 10 uncu maddesinde öngörülen eşitlik, mutlak anlamda bir eşitlik olmayıp, haklı nedenlerin ve ayrı konumların bulunmaması durumunda uygulanacak bir ilkedir.

Türk Ceza Yasasının 125 inci maddesinde belirtilen suçları işleyenlerin, daha uzun süre cezaevinde tutularak, şartla tahliyesini öngören dava konusu kuralda, yasa koyucuyu farklı düzenleme yapmaya iten haklı nedenler vardır. Hükümlünün şartla salıvermeden yararlanabilmesi için gerekli olan iyi durumda olma ve cezaevi kurallarına uyma koşulları, maddede belirtilen suçları işleyenler için aranmamıştır. Toplum düzeni ve kamu yararı gözetilerek suç türüne göre ayırım yapılmış ve bazı hükümlülerin şartla salıverilmesi için, cezaevinde geçirecekleri süre daha uzun tutulmuştur."

Değerli milletvekilleri, görüyorsunuz ki, Anayasa Mahkemesi, infaz rejimi bakımından dahi suçlar arasında ayırım yapılabileceği görüşündedir. Terörle Mücadele Kanununun geçici 4 üncü maddesinde, 1 inci maddeye göre farklı hükme tabi tutulan, 1 inci maddede idam cezası yerine, öngörülen on yıllık ağır hapis cezası yerine, yirmi yıllık ağır hapis cezası öngörülen 125 inci madde bakımından böyle bir ayırım yapılabileceğini belirtmiştir.

Şimdi, Türk Ceza Kanununun 125 inci maddesi dolayısıyla verilen hükümler bakımından Anayasa Mahkemesinin bu içtihadı, geçmişteki uygulamaya baktığımız zaman, önemle dikkate alınması gereken bir içtihadır. Anayasa Mahkemesi, bu içtihadını, yine, 1991 ve 1992 yıllarında verdiği kararlarda, Türk Ceza Kanununun 202 nci maddesi ve Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun bakımından da ifade etmiştir. Dolayısıyla, infaz rejiminde eşitlik olduğu görüşü, doğrudan doğruya, Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarıyla tartışmaya açık duruma getirilmiş bir görüştür. Burada çok ucuz demagojilerle, insanlarımızın, şehit annelerinin duygularını istismar etmeye kalkışmak, Anayasa Mahkemesinin bu gerekçesine, bu görüşüne aykırı bir tutumu ifade etmektedir.

Şimdi, burada, bazı arkadaşlarımız, bir yandan, işkence af kapsamı dışında bırakılırken, Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin üçüncü bendinde, işkenceyle adam öldürmenin af kapsamı ya da şartlı salıverme kapsamı içinde olduğunu ifade etmişlerdir. Bu, gerçeği yansıtmamaktadır; çünkü, Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesindeki bütün fiiller için, bu arada, canavarca bir hissin tatmini veya işkenceyle adam öldürmek için öngörülen ceza idamdır. Bu kanunda idam cezası için getirilen hüküm, tıpkı, 1991 yılında çıkarılan Terörle Mücadele Kanununun geçici 1 inci maddesinde olduğu gibi, belli bir tarihe kadar işlenmiş olan suçlardan dolayı idam cezasının uygulanmayacağıdır; ama, 1991 yılındaki kanunda, idam cezası yerine on yıllık ağır hapis cezası öngörülmüştür. Burada ise, ilgili kanun hükümlerinin; yani, Cezaların İnfazı Hakkında Kanununun 19 uncu maddesinin veya Terörle Mücadele Kanununun 17 nci maddesinin uygulanması söz konusudur; ama, Türk Ceza Kanununun 125 inci maddesi, kesin olarak af kapsamı dışında bırakılmıştır.

Burada, ayrıca, Bankalar Kanununun af kapsamı dışında bırakıldığı, Türk Ceza Kanununun çetelerle ilgili 168 inci ve 313 üncü maddelerinin af kapsamı dışında bırakılmasına rağmen, ban-

kaları hortumlayanların ya da çetecilerin bu kanundan yararlanacakları söylenmiştir. Bunların hiçbirisi, gerçeklere uymamaktadır.

Öte yandan, burada, geçen sefer, Anayasa Mahkemesinin ne yolda karar vermesi gerektiğini, yürütmeyi durdurma kararı vermesi gerektiğini söyleyen arkadaşımız, şimdi, dava açılması gerektiği konusundaki düşüncesini açıklarken, bunun nasıl yapılması gerektiğini de ifade etmektedir. Şüphesiz, davayı açacak olanlar, bu değerli arkadaşımıza şükran borçlu olacaklardır; ama...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Bakan, herkesin bildiğini konuşuyor.

BAŞKAN - Sayın Yılmazyıldız... Sayın Yılmazyıldız... Sayın Bakanın ne konuşacağını siz mi takdir edeceksiniz.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Yasanın özüne gel, kimsenin kimseye öğrettiği bir şey yok. (DSP sıralarından "sen sus" sesleri, gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Yılmazyıldız lütfen!..

Siz susar mısınız efendim. Ben varken siz niye karışyorsunuz?! Hayırdır inşallah...

Devam edin Sayın Bakan.

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Devamla) - Şunu söylemek isterim ki: Anayasanın 138 nci maddesinde, yargıya, hiç kimsenin talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, telkinde bulunamayacağı söylenirken, bunun, mutlaka derdest bir dava olması koşulu aranmamıştır. Yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili olması yeterlidir.

Şimdi, bu Kanun, son 25 yılda Türkiye'nin geçirdiği evrim içerisinde, çeşitli nedenlerle suç işlemiş olan insanlara, şartla salıverme veya davaların ertelenmesi yoluyla yeni bir fırsat vermektedir, yeni bir şans vermektedir ve bunlar da, eğer, yararlananlar, tekrar suç işleyecek olurlarsa, bu olanaklar geçersiz kalacaktır. Dolayısıyla, bu şansın, bu fırsatın, bu kanundan yararlanacak olanlar tarafından çok iyi kullanılması gerektiğini buradan vurgulamak isterim.

Kanunun, Yüce Meclis tarafından kabul edilmesi durumunda, onu bekleyenlere ve bütün milletimize hayırlı olmasını dilerim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Efendim, Sayın Mustafa Örs, söz sırasını, Sayın Mahmut Nedim Bilgiç'e vermişlerdir.

Sayın Bilgiç, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

MAHMUT NEDİM BİLGİÇ (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu af kanunu üzerinde söylenebilecek çok şey söylendi; yalnız bir defa daha belirtmek isterim ki, bu yasa, Anayasanın eşitlik, adalet ve genellik ilkesine aykırıdır. Aynı zamanda, ülkenin hiçbir sosyal sorununu çözecek nitelikte değildir. Üstelik, ülkenin, birçok sosyal soruna daha gebe olmasına sebep olacaktır; ama, görüyoruz ki, muhalefete rağmen, bu af yarasını buradan geçirmekte.

Değerli milletvekilleri, bu tür af yasaları genel bir uzlaşmayla, genel bir sosyal uzlaşmanın ve talebin birleşmesiyle çıkar. Maalesef, bugün, ülkemizde, bu af yasasıyla ilgili genel bir uzlaşma, bir konsensüs yok. Tam tersine, bu talebin dışında, af yasasına karşı, kamuoyunda, çıkmaması yönünde bir uzlaşma var; ama, bu af yarasını, ısrarla, 1999 yılından bu tarafa, defalarca, Türkiye'nin gündemine ve Meclisin gündemine getirdiniz ve bugün de, maalesef, çıkaracaksınız.

Ümit ediyoruz ki ve temenni ediyoruz ki, 1974 yılında çıkarılan affın getirmiş olduğu sıkıntıları bu af yasası getirmez; o af yarasının getirmiş olduğu ve ülkenin yıllarca çekmiş olduğu sıkıntıları bu ülke insanı tekrar çekmez. Temennimiz bu. Çünkü, çıkaracaksınız, çaresi yok.

Değerli milletvekilleri, af yasasından ne bekliyorsunuz, anlamakta zorluk çekiyoruz. Siyasi bir prim bekliyoruz dersiniz, herhalde, siz de biliyorsunuz ki, vatandaş yanlışa prim vermiyor. Bundan da, bir prim alamayacağımız açık seçik görüldü; ama, ısrarla, af yasasına sarılmışsınız, af yasasını çıkaracağız diyorsunuz. Acaba, diyoruz, bu af yasası, ülkenin, sosyal, ekonomik meselelerini mi çözecek; yoksa, çiftçinin, esnafın, memurun, dulun, yetimin sıkıntılarını mı çözecek diye düşünmeye başladık; fakat, değerli milletvekilleri, bakıyoruz, meydanlar ve sokaklar, çiftçilerle, esnafı, memurla, işçilerle dolup taşıyor. Bunlara kulak vermek lazım, acaba, neden meydanları dolduruyorlar?! Tabii ki, bunlar, bir olayın neticesi olarak bu meydanlardalar.

Biz, kendi devlet geleneğimizde, bu tür çözümlerin sokaklarda ve meydanlarda olmasından yana olmadık. Bu tür sorunların, ekonomik, sosyal ve kültürel sorunların çözüm yeri, meşru zeminlerdir ve bu zemin de Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Tabii ki, biz de, ülkenin çoğunluğu da, bu sokak hareketlerinden rahatsızdır.

Hükümet, bu sokak hareketlerine kulak vererek, ne istediklerini dinleyip çözüm arayacağı yerde, af yasasına kafasını takmış, hep onunla uğraşiyor. Acaba, bunlar ne istiyorlar? Yani, bu çiftçi, memur, işçi, köylü, keyiflerinden mi meydanlara çıkıyorlar, yürüyüşler yapıyorlar; yoksa, açlık sınırına gelmişler, ondan mı yapıyorlar?.. Arkadaşlar, bu, bir olayın neticesidir, yani, bu sokak hareketleri, yapmış olduğunuz ekonomik ve sosyal politikalarımızın bir neticesidir; fakat, hükümetimiz, bunun teşvikçilerini arar duruma geliyor; acaba, bunları kim teşvik ediyor, meydanlara çıkarıyor diyor.

Değerli milletvekilleri, herhalde, bunların meydana çıkmasının sebebi, hükümetin uygulamış olduğu ekonomik politikalar olsa gerek. Vatandaş, canından bizar olmuş, Anadolu'nun her köşesinden feryatlar geliyor, can boğaza gelmiş, vatandaşın umudu tükenmiş, çaresizlik içerisinde bir güvensizlik ortamına doğru sürüklenip gidiyor.

Peki, nasıl oldu da bu noktaya geldik diye düşünürseniz; hiçbir cumhuriyet hükümetine nasip olmayan bir destekle, çok müsaıt bir ortam içerisinde, 18 ay önce, bugünkü cumhuriyet hükümetimiz, ülkenin idaresini ele aldı ve aldığı anda, genel bir kamuoyu desteği, Meclisin büyük bir çoğunlukla güvenoyu vermesi, medyanın desteği, iş dünyasının desteği ve hatta ve hatta, dışarıdaki bütün finans kuruluşlarının desteğiyle çok büyük bir rüzgâr almak suretiyle, ülkenin meselelerini halletmemesi için hiçbir sebep yokken ve bunları halletmek için doğru adımlar atması gerekirken, nedense, ülkeyi bu noktaya getirdi. Nedenini aradığımız zaman görüyoruz ki, geçen yıl buna ilaveten, IMF'yle yapmış olduğu stand-by anlaşmasının getirmiş olduğu dövizlerin de Merkez Bankasını rahatlattığını, bu arada, Avrupa Birliğine üye olma gibi, 11-12 Aralıkta ki manevî ve moral güç de hükümetin arkasına geçince, biz de, muhalefet olarak, inşallah becerirler başarırlar, bu ülke bizim ülkemizdir temennisinde bulunup bir marj verdik; yani, çalışanlar gayret etsinler, bu ülkenin insanı bizim insanımızdır, yirmi yıldır kronikleşen bu enflasyon inmelidir, gelir dağılımındaki sıkıntılar giderilmelidir, yaparlarsa memnun oluruz dedik; fakat, IMF'yle yapılan anlaşmanın temel meselelerde sıkıntılar yarattığını gördük ve bunu, Genel Başkanımız ve Partinin sözcüleri, hükümeti uyarı mahiyetinde, defalarca, çok açık seçik şekilde, çeşitli mahfellerde söylediler. Yani, bu anlaşmanın sosyal boyutu yoktur; bu IMF anlaşmasıyla, siz, çiftçiyi, esnafı, dargelirliyi ezersiniz, incitirsiniz, bu dar, bu sabit kur politikasıyla, çok kısa süre içerisinde cari açık artar, ödemeler dengesinde sıkıntı çıkar, bunun bedelini, daha fazla, daha ağır bir şekilde millete ödetirsiniz diye, çeşitli yerlerde uyarı mahiyetinde söylenildi; fakat, çok yıkıcı bir muhalefet yapılmadı. (DSP ve MHP sıralarından gürültüler)

Değerli milletvekilleri, buraya nasıl geldiğimizi anlatıyorum; yani, milleti buraya getirmek için çok becerikli olmak lazım. Hakikaten, bu kadar imkânla işe başlayan hükümetin, bu noktaya nasıl getirdiğini anlamakta güçlük çekiyoruz.

İlk altı aylık cicim ayından sonra, bakıyoruz, hükümet ayak sürümeye başladı. Bu temel sıkıntıların dışında, benim gözlemim o ki, nedense, sanki bir sihirli el bu işi sıkıntıya sokuyor hükümet içerisinde gibi geldi. Baktığımız zaman, hükümet içerisinde, halen, birtakım meselelere inançlı görülmediğini tespit ettim. Ne olabilir bunlar; mesela, özelleştirme. Hükümetin istikrar programının bir ayağı da özelleştirme. Özelleştirmeden Hazine'ye 7,2 milyar dolar para gidecek ve bu parayla da giderlerin bir kısmı karşılanacak; ama, bugün, bakıyoruz 8,2 milyar dolar Hazine'ye girmiş, 5 küsur milyar dolar girememiş. Neden diye baktığımız zaman, hükümet içerisine bakıyoruz ve eskiye gittiğimiz zaman, 1983 yılında televizyonlardan izlediğimiz "köprüyü sattırırım, sattırmam" iddialaşmasının, hükümet içerisinde de "Telekomu sattırırım, sattırmam" zihniyetiyle bağdaştığını görüyoruz. Yani, devletçi zihniyetle, piyasa ekonomisinin, liberal zihniyetin çatıştığını maalesef görüyoruz ki; bu zihniyetin dünyada iflas ettiğini ve bu devletçi zihniyetle, hiçbir ülkenin, kendi insanına yüksek hayat standardı sağlama imkanına sahip olmadığını görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, 1984'ten bu tarafa, Telekomun satılması için gayret ediliyor; ama, yine oünkü zihniyet, bu satışı da Anayasa Mahkemesinden durdurarak, 40 milyar dolara gibi bir fiyata gidecekken -çünkü, Telekomun değeri, daha, dünyada istenilen rakama gidecek noktada- ve Türkiye'nin içborcunu karşılayacak bir rakama gidecekken, bugün 3,5 milyar dolara rıza gösteriyoruz; fakat, maalesef, onda da ayak sürümek suretiyle, bunu satmayarak, satamayarak, herhalde, artık, GSM'lerin çıkmasıyla, modası geçmiş bir teknolojiyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilgiç, toparlar mısınız lütfen.

MAHMUT NEDİM BİLGİÇ (Devamla) - ...mahzene kaldırıp, bunu, gelinlik kız gibi evde bırakacağız; öyle görülüyor arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, ikinci şeye bakıyoruz, zenginleşen ülkeler sermaye terakümü olan ülkeler, yabancı sermayeyi çeken Uzakdoğu zenginleşmiş, yabancı sermaye çeken az gelişmiş ülkelerde kısa süre içerisinde atılım yapılmış. Yabancı sermayenin nasıl bir ortam istediğini sizler çok iyi bilirsiniz. Yabancı sermaye, mikro klima bir iklim ister; yeşereceği, göreceği, meyve vereceği bir iklim ister; huzurlu bir ortam ister, yabancı sermaye hassastır. Bakıyoruz, yabancı sermayenin bu hassasiyetine, bu hükümetimiz gerekli özeni gösteriyor ve dünyanın küçüldüğü, internet döneminin her tarafta çok rahat izlendiği dönemde, işadamlarının eli kolu bağlanmak suretiyle dünya ve dünya piyasalarına gösteriliyor ve kısa süre içerisinde bu yabancı sermaye 7 milyar dolarını alıp, ülkeden gidiyor arkadaşlar...

BAŞKAN - Bilgiç toparlar mısınız lütfen.

MAHMUT NEDİM BİLGİÇ (Devamla) - Ondan sonra da, hükümetimiz para toplamak için... (DSP ve MHP sıralarından "süre bitti" sesleri)

BAŞKAN - Sayın Bilgiç, bir dakika efendim.

Niye itiraz ediyorsunuz, herkese biraz uzatma verdik, 1 dakikada toparlayacak efendim.

Buyurun.

MAHMUT NEDİM BİLGİÇ (Devamla) - Beyler, sebebi bu; tabii ki, ekonomiyi de konuşacağız. Ondan sonra da, para toplamak için, ülke ülke geziyorsunuz; 4 milyar dolar, bu hafta sonunda para gelecek diye övünüyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, ülkede moral sıfırdır, ülkenin her kesiminde, insanlar, açlıktan sersefildir. Ondan da önemlisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilgiç, lütfen...

MAHMUT NEDİM BİLGİÇ (Devamla) - Güven ortamını yaratacak şartları yaratmak bundan sonra çok daha zordur, güven ortamını yaratacak şartlar gitmiştir. (DSP ve MHP sıralarından gürültüler) Bu hükümet, Yüce Meclisimizden aldığı iradeyi, getirip, teslim etmelidir. Bu yüce Meclisten başka alternatifler çıkacaktır... (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyoruz efendim.

MAHMUT NEDİM BİLGİÇ (Devamla) - Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım...

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Sorularımız var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Pardon efendim.

Ne yapalım, gecenin 3.30'unda müsaade edin de, biz de yanlış yapalım yani!.. Sırayla bu parayla değil!

Sayın Yönder, buyurun.

NECATİ YÖNDAR (Bingöl) - Sayın Başkan, delaletinizle, aşağıdaki sorularımın Sayın Adalet Bakanı tarafından cevaplanmasını arz ediyorum:

Soru 1- 3/b maddesinin son cümlesindeki tutukluluk halinin devamına başvuru hakları karar verilmesi Anayasanın 19 uncu maddesine aykırı değil midir?

Soru 2- Altıncı bentteki şartlı salıverilme hükümlerinden veya daha önce bir aylan yararlananların bu madde hükümlerinden yararlanamayacağı hususu; bu konuda sağlıklı adli sicil kayıtları bulunmadığına göre, uygulama nasıl yapılacak ve kanun karşısında eşitlik nasıl sağlanacaktır?

Soru 3- Ertelenen davalardaki maddi ve manevi tazminat istemleri ne olacaktır?

Soru 4- Ödenmeyen para cezalarının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmesi halinde, bu yasalardan yararlanmak mümkün olacak mıdır?

Soru 5- Para cezaları bu yasa kapsamında görülmemektedir. Bu husustaki görüşünüz nedir?

Arz ederim.

BAŞKAN- Sayın Paçacı, buyurun.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Sayın Başkanım, aracılığınızla ve tarihe not düşmek üzere (DSP ve MHP sıralarından alkışlar [!]) net ve kesin cevap verilmesini rica ediyorum.

BAŞKAN- Ne bu tezahürat! Hayırdır inşallah!

Buyurun efendim.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Milletın vicdanını rahatsız eden, Sayın Cumhurbaşkanından sokaktaki sade vatandaşa kadar her kesimin tüm uyarılarına rağmen, yasayı çıkarmak üzeresiniz. Sayın Bakan, Terörle Mücadele Kanunundaki suçlar, devlete karşı işlenen suçlardır.

Anayasaya göre, devlete karşı işlenen suçlar affedilemediğine göre, Sayın Cumhurbaşkanının bu konudaki vetosu da gözardı edilerek, siz, bu konuda işlenen suçları neden af kapsamına aldınız?

Ayrıca, yasanın 1 inci maddesinde yer alan "ölüm cezaları uygulanmaz" kuralı, suç ve ceza ile ilgili olmaktan çok, infaza ait bir hükümdür. Bugün İmralı'da hayatının en güzel ve rahat günlerini geçiren, binlerce güvenlik görevlisinin şehit olmasına ve 30 000 vatandaşımızın ölümüne sebep olan bölücübaşı Apo'nun bu hükümden yararlanacağını düşünüyor musunuz? Bu konuda, DGM savcılarının, basına yansıyan demeçleri yer aldı. Acaba onlar mı doğru düşünüyor, yoksa siz mi doğru düşünüyorsunuz?

Saygılarımla.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Paçacı.

Buyurun Sayın Zeki Ertugay.

Sayın Ertugay, kısa ve öz olursa minnettar kalacağım.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakana sorumu arz ediyorum: Bu soracağım soruya Sayın Bakan çeşitli vesilelerle muhatap olmuştur; ama, bir kez daha, millet önünde cevaplandırmasını arzu ettiğim için ifade ediyorum.

BAŞKAN - Demin de Sayın Bakan milletin önünde konuştu.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) - Çıkarılan yasa, üçüncü defa bu Yüce Mecliste görüşülen yasa, iki farklı açıdan meseleye bakan ve her ikisinin de veto gerekçeleri son derece güçlü ve haklı olan, iki Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından veto edilmiştir ve bu veto gerekçeleri de Türk Milleti tarafından, toplumun büyük kesimleri tarafından alkışlanmıştır; büyük hüsnükabul görmüştür...

BAŞKAN - Soru?..

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) - ...ve son derece objektif gerekçelerdir bunlar. Zaman zaman kamuoyuna yansıyan beyanatlarıyla Sayın Bakanın iyi bir hukukçu olduğunu düşünüyorum. Zaman zaman özleştirir yaparak bazı meseleleri kabulleniyor, bu tip açıklamaları var. Bu hukukçuluğuna güvenerek ifade ediyorum:

BAŞKAN - Hocam, lütfen, soruyu sorar mısınız?!

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) - Bu çıkarılan yasanın, toplum için yararlı olduğuna ve kamunun yararına olan bir yasa olduğuna, topluma huzur getireceğine gerçekten inanıyor mu? Hukuk ve halkın beklentileriyle çelişkili olmadığına Sayın Bakan inanıyorlar mı? Bunu açıklamasını rica ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Sayın Bedük, buyurun.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakanımıza şu sorularımı sormak istiyorum:

On yıllık indirim süresinin koşulsuz bir af niteliğinde olduğu muhakkak; çünkü, hem on yıl iniyor, arkasından da şartlı salıverme hakkını da yine kullanabiliyor.

Sayın Bakanımız, bütün bunlara rağmen "bu yasa bir af kanunu değildir, şartlı salıvermedir" diyor. Bu, hukukla bağdaşır mı? Birincisi sorum bu.

İkinci sorum: Affin doğusunda bir çocuğun etkisi olduğunu biliyoruz. Bu afta çocuklara ilişkin bir atfetin olmayışı acaba bir unutkanlıktan mıdır; yoksa esas maksat başka mıydı?

Üçüncü sorum: İnfaz sistemi, şartla salıverme hali, suçlu gözetilerek uygulanır, hukuk sistemi bunu gerektirir; bütün ülkelerde de bu böyledir. Oysa, bu tasarıyla, suçlu değil, suç esas almıyor. Bu, açık bir aykırılıktır, eşitsizlik nedenidir; çünkü, infazda, şahıslar arasında herhangi bir farklılık, eşitsizlik düşünmemeniz gerekir.

Son sorum: Anayasamızın 87 nci maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, şartla salıvermeyle ilgili af mahiyetinde bir kanun çıkarma hakkı yoktur; sadece af kanunu çıkarabilir. Bütün bunlara rağmen, af niteliğinde olan, gerçekten de af olan, teröristleri de içerisine koyabilecek kadar da düşünemediğiniz...

BAŞKAN - Efendim, soruyu sorsanız!..

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - ... bu Af Kanunuyla ilgili olarak, özellikle şartlı salıverme yetkisi olmayan böyle bir kanunu getirmeyi, acaba, hukuk anlayışıyla bağdaştırabiliyor musunuz?

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın İlicak.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakana aşağıdaki iki soruyu sormak istiyorum.

Ağustos 1999'da af çıkarılırken, 169 uncu maddeyi, yani çeteye yardım, yataklığı Pişmanlık Yasasına koymuştunuz, Af Yasasına koymamıştınız. O zaman, gerekçe olarak, Anayasanın 14 üncü maddesini gösteriyordunuz. Bu defa memnuniyetle gördük ki, 169 uncu madde şartla salıverme kapsamına alınabilmiş.

Şimdi, bu defa, biz, tekrar 168/2 için ısrarlı davrandık; yani, çetenin sair efradı, pankart asan veya afiş asan insanların da şartla salıvermeden yararlandırılmasını istedik. Bu defa, yine, siz, Anayasanın 14 üncü maddesini gerekçe olarak göstererek, 168/2'yi şartla salıverme kapsamına almıyorsunuz. Acaba, tıpkı 169 uncu maddede olduğu gibi, yine yanlış olmuş olamaz mısınız?

Bununla bağlantılı olarak, Meclisi 5 artı 5 ile meşgul ettiniz epeyce bir süre...

BAŞKAN - Efendim suale gelir misiniz.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Bununla meşgul olacağımıza, acaba, Anayasanın 14 üncü madde değişikliğini niye gündeme getirmediniz ki, bu engelleri aşalım diye ve Ağustos 1999'da çıkardığımız, işte, basın yoluyla işlenen suçları erteleme kanununda, bariz bir eşitsizlik vardı. Siz ki, bütün Anayasa Mahkemesi kararlarının hepsini aşağı yukarı biliyorsunuz ve tabii, son derece bilgili bir profesörsünüz; o zaman, acaba, bu eşitsizlik sizin gözünüzden kaçmış mıydı? Yoksa sizde mi, o zaman, ikna odalarında ikna edilmişsiniz?!

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Bakan.

ADALET BAKANİ HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sayın Necati Yıldar'ın sorularıyla başlıyorum.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 126 nci maddesine göre "cumhuriyet savcısı kamu davasını açmadığı veya sanığın tutukluluğunun devamına lüzum görmediği takdirde, tutuklama müzakeresi hükümsüz kalır. Bu hallerde cumhuriyet savcısı sanığı hemen salıverir" hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla, 4610 sayılı Kanunda, cumhuriyet savcılarını bakımından konulan hüküm bu çerçevede

düşünülmelidir. Burada, hâkimlerin kullanacağı bir yetkinin, cumhuriyet savcısı tarafından kullanılması söz konusu değildir. Anayasaya aykırı bir durum yoktur.

Daha önce bir aılan yararlanlar veya şartla salıvermeden yararlanların, yeni bir şartla salıvermeden yararlanamamaları hakkındaki hüküm, suçların tekerrürünü önleme düşüncesine dayanmaktadır. Bu hükmün işlerliği bakımından, elbette, adli sicil kayıtlarından yararlanılabilir, adli sicil kayıtlarımız gayet düzenlidir.

Ertelemeyle, özel hukuka ilişkin bir kurum olan maddî tazminat ya da manevî tazminat arasında herhangi bir ilişki yoktur. Burada, ceza hukuku bakımından getirilen hükümler söz konusudur. Özel hukuka ilişkin hükümler çerçevesinde, maddî ve manevî tazminat talepleri, elbette, öne sürülebilir ve bunlar da, mahkemelerce karara bağlanabilir. Bu konuda herhangi bir engel söz konusu değildir.

Burada, sadece, hürriyeti bağlayıcı cezalar bakımından bir uygulama yapılmaktadır. Para cezaları, şartla salıverme konusu olamaz. Eğer, bir af kanunu çıkarılsaydı, o zaman, para cezaları bakımından da hüküm getirilebilirdi; ama, bu, bir şartla salıverilme uygulamasıdır, bir erteleme uygulamasıdır. Erteleme çerçevesinde para cezası söz konusuysa, o da tabii, davanın ertelenmesiyle birlikte erteleme kapsamına girebilecektir; ama, temelde bu kanun, hürriyeti bağlayıcı cezalar bakımından getirilmiş olan bir kanundur.

Sayın Cihan Paçacı'nın sorusuna cevap veriyorum: Şimdi, Terörle Mücadele Kanununda, hangi suçların terör suçu olduğu ve hangi suçların terör amacıyla işlenmesi durumunda terör suçu sayılacağı gösterilmiştir. Şimdi, çıkarılmakta olan kanunda da, Türk Ceza Kanununun 125 inci maddesinden başlayan 172 nci maddesine kadar giden çeşitli maddeleri içeren hüküm, bu, Terörle Mücadele Kanununda terör suçu olarak veya terör amacıyla işlendiği takdirde terör suçu kabul edilen maddelerle ilgilidir. Bunların hemen hepsi burada yer almaktadır; dolayısıyla, ikinci kez, bu kapsamda Terörle Mücadele Kanununun belirtilmesine gerek görülmemiştir.

Şimdi, burada, bir kez daha, daha önce bir arkadaşımızın yaptığı gibi, yine, şehit annelerinin duyguları ucuz bir demagojiyle istismar edilmek istenmektedir.

TURHAN GÜVEN (İçel)- Şehit anaları da var Sayın Bakan!..

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon)- Öcalan, İmrah'da cezasını çekmektedir. Cezasını çekmektedir... (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, alkışlar (!)) Orada beklemektedir... Siz, o duyguları istismar ediyorsunuz.

NEVZAT ERCAN (Sakarya)- Ayıp, ayıp!..

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon)- Bu Kanun konusunda sizlerin söyleyeceği başka sözler olmasını bekledim; söyleyebileceğiniz, sadece, bu ve o da doğru değil; o da, gerçekdi. (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gültülüler; DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Yapmayın efendim...

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Halkın yüzde 95'i tasvip etmiyor bunu.

BAŞKAN - Sayın Gül, lütfen...

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Bölücübaşı hakkında uygulanması söz konusu olan madde hakkındaki Anayasa Mahkemesi kararını da burada kürsüden okudum, Sayın Cihan Paçacı'nın bunu, dinlemiş olmasını temenni ederdim. (DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar, DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gültülüler)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, teşekkür ederim.

MUSTAFA ÖRS (Burdur) - Ölenler ne olacak?

BAŞKAN - Soru-cevap kısmı bitmiştir efendim, teşekkür ederim.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakanın buradaki konuşmasında...

BAŞKAN - Efendim, duyulmuyor, afedersiniz...

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Benim burada ifade ettiğim, infazın durdurulması...

BAŞKAN - Efendim, burayı teşrif eder misiniz; meramınızı anlatır mısınız? (DSP sıralarından gürültüler)

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sayın Başkan. niye söz veriyorsunuz?

BAŞKAN - Bir dakika efendim... yerinden söz istedi, anlayacağım ne istediğini.

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Soru sordu, cevabını verdiler.

BAŞKAN - Söz vermiyorum Sayın Aydın: ne istediğini anlayayım.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Sayın Başkan, benim burada söylemek istediğimi, Sayın Bakan, herhalde anlayamamış...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Siz, söylemeyeceksiniz, soru soracaksınız.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Ben, infazı önleyen bir yasa olduğunu ifade ettim...

BAŞKAN - Efendim, siz, Sayın Bakanı dinlememişsiniz, Sayın Bakan, kürsüden onu ifade ettiler.(DYP sıralarından gürültüler, DSP sıralarından alkışlar)

Tamam, efendim anlaşılmıştır... Lütfen...

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) - Sayın Başkan sorularımız ne olacak?

BAŞKAN - Sayın Bakan yazılı cevap verecek efendim

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) - Olur mu ama, Sayın Başkan!..

BAŞKAN - Hocam, soru-cevap 10 dakika dedik... İstirham ederim... Yazılı cevap verecek. (DSP sıralarından alkışlar) Lütfen...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Niye bağıriyorsunuz efendim?

BAŞKAN - Size bağııradım efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Niye bağıriyorsunuz efendim?

BAŞKAN - Bağııradım.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Bizi azarlamaya hakkın yok.

BAŞKAN - Ben, sizi azarlamıyorum.

Sayın milletvekilleri, tasarının maddelerine geçilmesinde gizli oylama yapılmasına ilişkin bir önerge ile açık oylama yapılmasına dair bir önerge vardır. Tasarının maddelerine geçilmesine dair gizli oylama istemli önergeyi, İçtüzüğümüzün 147 nci maddesinin "açık oylamanın İçtüzük uyarınca istem üzerine yapıldığı hallerde, gizli oylama yapılmaz" hükmü karşısında işleme almam, koymam mümkün değildir.

Ayrıca, Dahili Nizamnamenin 138 inci maddesine göre, açık oylamanın mümkün olduğu hal-lerde gizli oylama şekline başvurmak mümkün idi. 1973 yılında yürürlüğe giren bugünkü iç-tüzüğümüzün gizli oylama şekliyle ilgili maddesinin gerekçesinde "açık oylamayı gizli oylamaya çevirme imkânı veren Dahili Nizamnamedeki tatbikatın tekrar edilmesinin önlenildiği" vurgulanmış-tır. Bu nedenle, gizli oylama yapılmasına dair önergeyi işleme koymayacağım.

Tasarımın maddelerine geçilmesinin açık oylama şeklinde yapılmasına dair önergeyi işleme alıyorum efendim. Önergeyi okutup, önergede imzası bulunan arkadaşların salonda olup olmadık-larını tespit edeceğim.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

567 sıra sayısıyla görüşülmekte olan kanunun maddelerine geçiş oylamasının açık oylamayla yapılması talep olunur.

Saygılarımızla.

Ali Rıza Gönül?.. Burada.

Nevzat Ercan?.. Burada.

Nevfel Şahin?.. Yok.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yılmazyıldız tekabbül etti efendim.

Ali Şevki Ereğ?.. Burada.

Mehmet Gözlükaya?.. Burada.

Kadir Bozkurt?.. Burada.

Hakkı Töre?.. (DSP sıralarından "yok" sesleri) Yok.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Tekabbül ettiler efendim "yok" demeyin. Sayın İyimaya tekabbül etti.

Murat Akın?.. Burada.

Mehmet Sadri Yıldırım?.. Burada.

Ali Naci Tuncer?.. Burada.

Mehmet Baysarı?.. Burada.

Yahya Çevik?.. Burada.

Kemal Çelik?.. Burada.

Zeki Ertugay?.. Burada.

Saffet Arıkan Bedük?.. Burada.

Erdoğan Sezgin?.. Burada.

Ramazan Gül?.. Burada.

Sevgi Esen?.. Burada.

(DSP sıralarından "yok, yok" sesleri)

Tamam efendim var, ben görüyorum... Rica ederim...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Var veya yok; oraya ne oluyor?!

BAŞKAN - İstirham ederim Sayın Başkanım...

Sabahattin Karakelle?.. Burada.

Mehmet Ali Yavuz?.. Burada.

Mehmet Salih Ensarioğlu?.. (DSP sıralarından "o da yok" sesleri)

TURHAN GÜVEN (İçel) - 50-60 kişi var; tekabül ediyoruz.

ÖMER BARUTÇU (Zonguldak) - Tekabül ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Barutçu tekabül etti efendim; yapmayın, istirham ederim.

Mehmet Yalçınkaya?.. Burada.

Mustafa Örs?.. Burada.

Nurettin Atık?.. (DSP sıralarından "o da yok" sesleri)

NECATİ YÖNDAR (Bitlis) - Tekabül ediyorum.

BAŞKAN - Tamam efendim.

Hacı Filiz?.. Burada.

Musa Konyar?.. Burada.

Mehmet Fevzi Şihanhoğlu?..

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Tekabül ediyorum.

BAŞKAN - Tamam efendim.

Açık oylamanın elektronik cihazla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Açık oylama için 2 dakika süre veriyorum.

Oy verme işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, görüşülmekte olan 567 sıra sayılı tasarının maddelerine geçilmesinin açık oylamasına 374 sayın milletvekili katılmış, 286 kabul, 86 ret, 1 çekimser, 1 mükerrer oy kullanılmıştır; böylece, tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir efendim.

1 inci maddeyi okutuyorum:

23 NİSAN 1999 TARİHİNE KADAR İŞLENEN SUÇLARDAN DOLAYI ŞARTLA SALIVERİLMEYE, DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİNE DAİR KANUN

Kanun No. : 4610

Kabul Tarihi :8.12.2000

MADDE 1. - 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle;

1. Verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu durumda olanlar hakkında tâbi oldukları kanunlardaki infaz hükümleri aynen uygulanır.

2. Müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanların çekmeleri gereken toplam cezalarından; şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilenler ile aldıkları ceza herhangi bir nedenle şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaya dönüştürülenlerin toplam hükümlülük süresinden on yıl indirilir. İndirim, verilen her bir ceza için ayrı ayrı değil, toplam ceza üzerinden bir defaya mahsus yapılır. Ancak bir kişinin muhtelif suçlarından dolayı cezaları ayrı ayrı tarihlerde verilmiş olsa bile, bu cezalarının toplamı üzerinden yapılacak indirim on yılı geçemez.

Tâbi oldukları infaz hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezalarından veya toplam hükümlülük sürelerinden on yıllık indirim yapıldıktan sonra ceza süresi veya hükümlülük süresi dolmuş olanlar, iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve istemleri olmaksızın derhal; toplam cezaları on yıldan fazla olanlar ise tâbi oldukları infaz hükümlerine göre fazla olan cezalarını çektikten sonra şartla salıverilirler.

3. 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle tutuklu olan sanıklardan;

- a) Hazırlık soruşturmasında, iddianameye esas olan suçun niteliğine,
- b) Son soruşturmada, iddianamede yazılı suça veya değişen suç niteliğine

göre kanunda belirtilen cezanın asgari haddi esas alınmak suretiyle, tâbi oldukları infaz hükümlerine göre on yıllık indirim göz önüne alınarak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde, kamu davası açılmamışlar için savcılıklarca, kamu davası açılan tutuklu sanıklar için mahkemelerce, dosyaları Yargıtayda veya Askerî Yargıtayda bulunanlar ilgili dairesince veya başsavcılıklarınca bu Kanuna göre hesaplamalar yapılarak; tutukluluk halinin devamı veya kaldırılması hakkında karar verilir.

23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde ölüm, müebbet ağır hapis ve üst sınırı on yılı aşan şahsi hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girilmiş olmakla beraber dava açılmamış olan sanıkların yargılamaları yapılır. Yapılan yargılama sonunda mahkûmiyetine karar verilenlere de hükümün kesinleşmesinden sonra bu maddedeki şartla salıverilme hükümleri uygulanır.

4. 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsi hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen suçlardan dolayı haklarında henüz tabikata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girilmiş olmakla beraber dava açılmamış veya son soruşturma aşamasına geçilmiş olmakla beraber henüz hüküm verilmemiş veya verilen hüküm kesinleşmemiş ise, davanın açılması veya kesin hükme bağlanması ertelenir; varsa tutukluluk halinin kaldırılmasına karar verilir. Bu suçlarla ilgili dosya ve deliller, bu bentte öngörülen sürelerin sonuna kadar muhafaza edilir.

Erteleme konusu suç, kabahat ise bir yıl, cürüm ise beş yıl içinde bu kabahat veya cürüm ile aynı cins veya daha ağır şahsi hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlendiğinde, erteleme konusu suçtan dolayı da dava açılır veya daha önce açılmış bulunan davaya devam edilerek hüküm verilir. Öngörülen süreler, erteleme konusu kabahat veya cürüm ile aynı cins veya daha ağır şahsi hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlenmeksizin geçirildiğinde, ertelemeyen yararlanan hakkında kamu davası açılmaz, açılmış olan davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir.

5. Ancak;

a) Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 157, 161, 162, 168, 171, 172, 188, 191, 192, 202, 205, 208, 209, 211 ilâ 214, 216 ilâ 219, 240, 243, 264, 298, 301 ilâ 303, 305 inci maddelerinde, 312 nci maddenin ikinci fıkrasında, 313 üncü maddesinde, 314 üncü maddesinin birinci fıkrasında, 339 ilâ 349, 366, 367, 383, 394, 403 ilâ 408, 414 ilâ 418 ve 503 ilâ 506 ncı maddelerinde,

b) Askerî Ceza Kanununun 54 ilâ 62, 69, 76, 78, 79 ilâ 82, 85, 87 ilâ 102, 118, 121 ilâ 129, 131, 134, 135, 140, 148, 153, 159 ve 160 ncı maddelerinde,

c) Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 26 ilâ 30, 33, ve 36 ncı maddelerinde,

d) Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda,

- e) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 12 nci maddesinde,
 f) Orman Kanununun 91 ilâ 94, 104 ilâ 114 üncü maddelerinde,
 g) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 inci maddesinde,
 h) Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda,
 i) Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 7 nci maddesinde,

i) Bankalar Kanununda,

j) Vergi, resim ve harçlara ilişkin kanunlarda

yer alan suçları işleyenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

6. Daha önce şartla salıverilme hükümlerinden yararlandığı halde yeniden suç işleyerek hüküm giyenler ile daha önce çıkarılmış bir aftan yararlananlar, bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

7. Bu maddeden yararlanacaklar hakkında 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesindeki indirim hükümleri uygulanmaz.

8. Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra, cezaevinin disiplinini bozucu hareketlerinden dolayı disiplin cezası alanlar, Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük hükümlerine göre disiplin cezaları kaldırılmadığı sürece, bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

9. Haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanlar bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde resmî mercilere başvurup teslim olmadıkları takdirde bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

BAŞKAN - 1 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Şeref Malkoç; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 567 sıra sayılı tasarının 1 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; Grubum ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu tasarının adına, ister dava veya cezaların ertelenmesi diyelim ister şartla salıverilme diyelim; netice itibariyle, vatandaşın zihninde, bu tasarının adı, af tasarısı veya af kanunudur. Af konusu, çok çetin, çok zor bir konudur. Eğer, af çıkarmak düşünülüyorsa -şu anda, toplumsal şartlar itibariyle çıkarma mecburiyeti durumuna gelmiştir Meclis- İşte, af çıkaracak olanlar, çok titiz davranmak zorundalar. Anayasada yazılı "adalet" ve "eşitlik" ilkesine uymak zorundalar. Objektif olmak zorundalar. Kamu vicdanını rahatsız etmemek için elden gelen çabayı göstermek zorundalar. Geniş bir uzlaşma, geniş bir mutabakat aramak zorundalar. Eğer dikkatli davranılmazsa, uzlaşma için diyalog kurulmaz, mutabakat aranmazsa, özellikle, toplumun geniş kesimlerine kulak verilmezse, muhalefetin sözü dinlenmezse -affın kendisi zaten bir sıkıntıdır- bunlar yapılmazsa, sıkıntı daha da büyük; âdeta, kaş yapayım derken göz çıkarılmış olur.

Değerli arkadaşlarım, bütün bunları şunun için söylüyorum: Hatırlanacağı gibi, 1999 yılının ağustos ayında, yine, bu Mecliste, bu konular tartışıldı ve konuşuldu. O dönemde, komisyonlarda günlerce konuşuldu ve Genel Kurulda konuşuldu. Muhalefetteki arkadaşlarımız bu kürsüden aflu ilgili tasarılar üzerinde çok güzel görüşler serdettiler. Gönül arzu ederdi ki, o zaman serdedilen bu

görüşler ve özellikle de verilen önergeler dikkate alınsaydı; keşke, 4453 sayılı Kanun, o zamanki Sayın Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından geri çevrilmemiş olsaydı; keşke, 1999'un ağustos ayında, muhalefet partilerinin burada verdiği önergeler dikkate alınsaydı, 4454 sayılı Kanun Anayasa Mahkemesinden dönmemiş olsaydı.

Bugünkü mevcut iktidarın gücü 350 kişilik çoğunluğundan geliyor. 550 kişilik Mecliste 350 kişilik çoğunluk önemli bir güçtür; ama, aynı zamanda da, bu, ciddi bir zaafıdır. Eğer, iktidara mensup olan partiler, iktidara mensup olan partilerin grup yöneticileri, sadece, parmak hesabına, oy sayısına güvenerek, burada, muhalefet sözcülerinin söylediklerine veya verdiği önergelere yeteri kadar kulak vermezlerse, netice itibariyle, iki yıl boyunca tartışılan, cezaevlerinde huzursuzluğa yol açan ve mağdurların, iki yıl boyunca affın her gündeme gelişinde vicdanlarını rahatsız eden, yaralarını belki de yeniden depreştiren olaylar meydana gelir.

Gönlül arzu ederdi ki, Ağustos 1999'daki bu tartışmalardan, bu çalışmalardan sonra, gerek Anayasa Mahkemesinden dönen, gerekse o zamanki Cumhurbaşkanı tarafından geri çevrilen bu kanunlardan, iktidar partileri gerekli dersi çıkarmış olsunlar. Ancak, gerekli ders çıkarılmadığı gibi, mevcut olan tasarı ilk sevk edildiğinde, yine Anayasa Komisyonunda, yine Adalet Komisyonunda, muhalefete mensup arkadaşlar, Anayasaya aykırılıkla, Anayasanın özellikle 2 nci maddesine, Anayasanın özellikle 10 uncu maddesindeki eşitlik ilkesine aykırılıkla ilgili sözler sarf ettikleri gibi, önergeler de verdiler; ancak, yine iktidar partileri, üzülerek ifade ediyorum ki, komisyonlardaki çoğunluğuna, Genel Kuruldaki çoğunluğuna güvenerek milletin sesine kulak vermediler, muhalefetin önergelerini reddettiler. Aynı yanlış sürdürmekte ısrar edildi. Yani, iktidar şunu söylüyordu: "Arkadaş, bizim çoğunluğumuz var; o açıdan, ne söylerseniz söyleyin, biz, bildiğimizi okuruz." Evet, belki bildiğinizi okuyabilirsiniz; ancak, bu kanun, Cumhurbaşkanı'dan dönerdi, Cumhurbaşkanı'nı aşmış olsaydı, mutlaka, Anayasa Mahkemesinden dönerdi.

Biz şunu arzu ediyoruz: Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen her kanun, Cumhurbaşkanı'dan da dönmessin, Anayasa Mahkemesinden de dönmessin; çünkü, bu milletin en güçlü kurumu, milletin iradesinin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Hâkimiyetin kayıtsız-şartsız olarak tecelli ettiği mekân, burasıdır. O açıdan, bu Meclisin yapmış olduğu çalışmaların, bu Meclisin yapmış olduğu kanunların hiçbiri, ne Cumhurbaşkanı tarafından veto edilsin ne de Anayasa Mahkemesinden dönsün. Bizim gönlümüz bunu arzu ediyor. Ancak, biz bunu arzu ederken, iktidara da önemli vazifeler düşüyor. En haklı önergeleri bile geri çeviriyorlar; hükümetin sevk ettiği tasarıların noktasına ve virgülüne dokunmadan, bu Meclisten geçirmeye çalışıyorlar.

Değerli arkadaşlarım, hatırlarsınız, bundan yirmi gün önce, burada, Meclis İçtüzüğüyle ilgili bir değişiklik tartışıldı ve Fazilet Partisine mensup olan arkadaşlar şöyle bir önerge verdiler: "Meclisin her açılışında, yasama yılının başında İstiklal Marşı okunuyor, bunu, İçtüzüğe koyalım" dediler ve burada tartışıldı; çok ilginçtir, bu kadar haklı bir önerge, iktidar partilerine mensup olan arkadaşlar tarafından reddedildi.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın, bu kanunu geri çevirme gerekçesi okunduğunda, çok açık olarak şu görünüyor: Âdeta, muhalefet partilerine mensup arkadaşların, özellikle Fazilet Partisine mensup arkadaşların bu kürsüden söylediklerini, Sayın Cumhurbaşkanı, geri çevirme gerekçesi olarak yazmış. Burada, aklın yolunun da bir, hukukun yolunun da bir olduğu açıkça görülmektedir. İktidara düşen görev, aklın yolunun bir olduğunu, hukukun yolunun bir olduğunu görmesi ve kabul etmesidir.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Aynı gerekçeler mi yazılmış?..

ŞEREF MALKOÇ (Devamla) - Evet, Sayın Grup Başkanvekilim, bizim, burada geçen sefer söylediğimiz sözlerle Sayın Cumhurbaşkanının geri çevirme gerekçelerini karşılaştırırsanız, aynı olduğunu çok açık ve net olarak görmek mümkün.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarrının 1 inci maddesinde çok açık haksızlıklar var. Affın kendisi zaten bir adaletsizliktir. Ne kadar tamir etmeye çalışırsanız çalışın, bunu düzeltmek zordur; ancak, keşke, şu olsaydı: 1 inci-madde ile 2 nci madde, ayrı ayrı tasarılar şeklinde gelseydi; çünkü, 1999 yılının ağustos ayında olan da buydu; fakat, nedense -sebebini biz, açıkça, anlayamadık- İktidar partileri tarafından, daha doğrusu, hükümet tarafından, 1 inci madde, çok geniş olarak -ben, burada, kâtip arkadaşım okurken zaman tuttum, tam 9,5 dakika sürdü- torba bir madde olarak düzenlenmiş. Anayasa Mahkemesinin bozma kararından haklı olarak konulması gereken 2 nci madde de getirilmiş, bu torbaya bitleştirilmiş.

Türkiye'de, fikir ve ifade hürriyetinin önündeki engellerin kaldırılması gerekir; ancak, bu tasarıyla birlikte, sadece, fikrini ifade eden, düşüncesini söyleyen insanlara verilen cezalar ertelenmektedir; sadece, bunlarla ilgili açılan davalar ertelenmektedir. Biz, şunu arzu ediyoruz: Türkiye, fikir ve düşünce hürriyeti açısından, uluslararası hukuk standartlarına, inşallah, bir an önce kavuşur. Bu, hepimizin temennisi. Türkiye'nin içerisinde bulunduğu zor durumdan kurtulmak için aranan çözüm yollarının başında bu geliyor.

Tasarının 2 nci maddesiyle ilgili, şunu da ifade etmek istiyorum: Değerli arkadaşlarım, bu tasarrının 2 nci maddesi, Anayasa Mahkemesinin bozma kararıyla birlikte, mecburen buraya konuldu. Dolayısıyla, bu 2 nci maddenin yürürlük tarihinin, asıl kanun olan 4454 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 3 Eylül 1999 olması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Malkoç, toparlar mısınız lütfen efendim.

ŞEREF MALKOÇ (Devamla) - Anayasanın adalet ve eşitlik ilkesi, hak ve nesafet kuralları, bunun gereğidir. Ben, umut ediyorum ki, 21 inci Dönemde bu Yüce Kurumda görev alan arkadaşlar, düşünce ve ifade hürriyetinin önündeki engelleri kaldırmak için çalışacaktır; yasal engellerin tümünü kaldırırken, başta 312 nci maddenin değiştirilmesi için çaba sarf edilecektir. Yine, bu meyanda, Siyasi Partiler Kanununun 11 inci maddesinin heşinci bendi, yine, Milletvekili Seçimi Kanununun 11 inci maddesinin (f) fıkrasının üçüncü bendi, Anayasaya açıkça aykırı olduğu için kaldırılacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, şahsım ve Grubum adına, tekrar hepimizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi, söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, İçel Milletvekili Sayın Turhan Güven'de.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu adına hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Aslında, şu anda, tabii, Meclisin büyük çoğunluğu ya istirahat halinde yahut da dışarıda, sadece oylama sonucunu bekleyecek, gelecek. Ben, o nedenle, şu anda televizyonları başında bizleri izleyen milyonlarca vatandaşta seslenmek istiyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

Bu Af Yasası kimin? Bu Af Yasası sizin mi? Sizin mi?..

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Hepimizin...

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Peki, bundan evvelki Af Yasası kimindi?

ZEKİ EKER (Muş) - O da bizim...

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Peki, hangisi doğru?

ZEKİ EKER (Muş) - İkisi de doğru...

TURHAN GÜVEN (Devamla) - O zaman, niye ikisini birlikte getirmediniz, birinden vazgeçtiniz de birini getirdiniz. Demek ki, birinci yanlıştı. Yanlış olduğu, zaten, Cumhurbaşkanından geri dönmesiyle belli oldu. İkincisi dersenez, o sizin değil. O, üç başkanın oturup kararlaştırdığı bir metindir. Siz, burada, sadece oylarınızla, parmağınızla ona evet diyorsunuz. O, sizin değil. Neden; çünkü, sahiplenen insan yok! Var mı birisi içinizde, çıkıp da bu Af Yasası benimdir diyen var mı?! (DYP sıralarından alkışlar) Yok!.. Yok!..

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Var.. Var..

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Hiç kimse üstüne almadı. Birinci Af Yasasında olduğu gibi, nesebi belli olmayan bir insan gibi, şu anda komisyonun raflarında bekliyor o, boynu bükük bekliyor.

Bakın, değerli arkadaşlarım, birincisi af yasası. Peki, bunun adına niye af yasası diyemiyorsunuz da, çok değişik yönlerden bir şeyler söylemeye çalışıyorsunuz?

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Üstünde öyle yazıyor.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Şartlı tahliye, erteleme falan filan... Neden?.. Onun sebebini ben size söyleyeyim de işin gerçeğini anlayın. Verilmiş olan bir sözün yerine getirilmesidir bu. Bu, bir teröristin asılmasının engellenmesi için, paket teslimi halinde Türkiye'ye verildikten sonra onun ölüm cezasının infazının ertelenmesidir. (DYP sıralarından alkışlar) 1 inci madde budur. Bunu bilin, bilin... Bakın, infaz hükümleri diyorsunuz; af demiyorsunuz 1 inci maddede, af demiyorsunuz. 125 inci madde affa girmez; doğru, affa girmez; ama, siz, affa infazı ayırt etmiyor musunuz? Edin, edin; infaz başka şeydir, af başka şeydir. 3713'te de aynı işlem yapılmıştır. Rahmetli Özal, o zekâsıyla, onu öyle getirmiştir. Ölüm cezalarının infazını ertelemiştir. Herkes yararlanmıştır. Bu da böyle olacaktır. Kaldı ki, bir an için böyle olmadığını düşündün; bir dava devam ederken, mahkeme...

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Öyle olmasını mı istiyorsunuz?

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Hayır, siz öyle olmasını istiyorsunuz. Sizi şunun için uyarıyorum, neye oy verdiğinizi bilin diye uyarıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Sayın Bakan dinlemediniz mi?..

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Çünkü, bunun vebali altında kalacak olan biz değiliz, sizlersiniz. Yarın...

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Sayın Bakan açıklamada bulundu.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Sayın Bakan, ben severim, takdir ederim; ama, bakınız, tıpta olduğu gibi, her iş uzmanlık ister.

NAİL ÇELEBİ (Trabzon) - Uzman o... Anayasa profesörü, Turhan Bey!..

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Bu kadar acayip, garaip bir kanunu Sayın Bakanın getirdiğine de inanmıyorum ben. Sırf bozulsun diye mi hazırlandı bu kanun acaba? Evet, bozulsun diye hazırlandı; yani, Anayasa Mahkemesine gittiği zaman, her maddesi, her fıkrası bozulsun diye hazırlandı. Hiçbir hukukçunun elinden çıkmışa benzemeyen bir tasarıdır bu. Hukukçu böyle tasarı hazırlamaz değerli arkadaşlarım. Biz de az çok orada bulduk; yıllarca, ben, genel müdürlük yaptım o

Bakanlıkta; hiç böyle bir kanun hazırlamadık ben Kanunlar Genel Müdürlüğünde çalışırken. Bunu, iyi bilin, iyi bilin; bu, sureti mahsusada, Apo'yu kurtarma yasasıdır; onun ötesindeki, ahmet, mehmet, hiç önem arz etmiyor. (DYP sıralarından alkışlar) Ahmet içeride kalmış, mehmet dışarı çıkmış... Rahmetli Faruk Erim'i şu anda saygıyla yâd ediyorum; çünkü, bize ceza dersinde öyle derdi, ahmet ile mehmet'i örnek verirdi. Şimdi, ben de size oradan bir örnek vereyim. Ahmet ile mehmet adam öldürüyor; ahmet kaçıyor, mehmet yakalanıyor. Mehmet cezasını çekiyor, meşruten tahliyeden çıkıyor. Ahmet duyuyor bu çıkaracağınız yasayı, geliyor, teslim oluyor. Mehmet hiçbir şeyden yararlanmadan çıkıyor. Ahmet de, sizin getirdiğiniz bu kanundan yararlanıyor. Siz, kaçığa prim veriyorsunuz! (DYP sıralarından alkışlar) Bunu bilin canım, ceza hukukunu bilin. Uzmanlık ister. Herkes kendi sahasında çalışmayı bilsin, uzmanlığını bilsin.

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) - Sayın Bakana güveniyoruz.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bakın, sizler...

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) - Ondan ders aldın... Ondan uzmanı var mı?!

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Olsa olsa, o, benim talebem olurdu canım, benim yaşıma da saygı duyun. Bilmediğiniz konuya da girmeyin, mahcup olursunuz; girmeyin...

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) - Hocamıza güveniyoruz.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Neye parmak kaldırdığınızı bilin diye anlatmaya çalışıyorum. Siz, Anayasayı Cumhurbaşkanından daha iyi mi biliyorsunuz?! (DYP sıralarından alkışlar)

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) - Hocamıza güveniyoruz.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Anayasaya göre, Cumhurbaşkanı bozdu. Siz, Anayasayı, Cumhurbaşkanından, Anayasa Mahkemesi Üyesi ve Başkanı olduğu zamandan daha mı iyi biliyorsunuz?! Hangi maddesini biliyorsunuz siz Anayasanın?! (DYP sıralarından alkışlar)

NAIL ÇELEBİ (Trabzon) - Hocamıza güveniyoruz.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Siz, kanunları daha mı iyi biliyorsunuz?!

Sabahki konuşmamda dedim ki, aceleniz niye, telaşınız niye?.. Bakın, değerli arkadaşlarım, bu kanun başlangıçta maluldür. Söyleyeyim, bakın. İçtüzüğü açın, çok açık hükümleri var içtüzüğün. 36 ncı maddesini açın, ne diyor; Başkanlık bir kanun tassa: sın sevk ettikten kaç saat sonra komisyon görüşmeye başlar; kırksekiz saat sonra.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) - Bağırma... Bağırma... Gecenin bu saatinde bağırılmaz.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Sesim gür de, ondan canım... Yani, alınma. O zaman, biraz arkada otursun.

Bakın, sevkinden itibaren...

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Sevkinden değil...

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Sevkinden itibaren... Açar, okurum; öğreneceğiniz daha çok şey var. Ben, az çok, bu içtüzüğü hazırlayanlardan biriyim. Onun için, müsaade ederseniz, bizim de bilgimize biraz itibar gösterin. Okuyalım o zaman... Okuyalım da, komisyonun, o yıldırım hızıyla geçirdiği şeyi, bir kere daha görün, anlayın.

Değerli arkadaşlarım "komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden başlayarak 48 saat sonra başlanır" deniliyor. Adalet Komisyonu ne zaman başladı, 48 saat sonra mı başladı; hayır, 48 saat sonra başlamadı, bir gün sonra götüştü bunu. Olur mu; olmaz, içtüzüğü ihlal ettiniz.

Sayın Başkan, bu kürsü de zaten çok berbat, onu söyleyeyim yani. Yani, ben, Başkana dönmek için, mikrofondan bir metre uzaklaşıyorum, Sayın Başbakana veya hükümete bir şey diyeceğim, mikrofondan iki metre uzaklaşıyorum. Değerli arkadaşlar, bunun için beş defa yazı yazdım. (DYP sıralarından alkışlar) Üç Meclis Başkanı değişti "bir şey yapamayız" diye daha dün bir cevap geldi. Yapın efendim, şu kürsünün mehabetini de kurtarın, kürsünün yerini de kurtarın; şuraya çıkarın canım, rahat rahat konuşalım. Olaylara el tutan, olaylara cevaz veren bir yapıdır bu. Onu geçiyorum.

Ha, demek ki, içtüzük bu kadar açıkken, siz, içtüzüğü ihlalle başladınız bu işe. Sabredin canım, 48 saat geçsin, ondan sonra görüştün, ne olur?! Yani, yarın görüşseydik ne kaybederdiniz?! Bu, acaba, bir an evvel tatile gitme arzunuzdan mı kaynaklanıyor?

Değerli arkadaşlarım, bakınız, Cumhurbaşkanını siz seçtiniz, biz de seçtik; oy verdik, gönülden oy verdik. Siz, iyi hukukçu olduğu için oy verdiniz, Cumhurbaşkanının hukukî değerlerine önem vermiyorsunuz. Eğer önem verseniz, bu kanunu virgülüne kadar bir daha getirmeziniz; siz önem vermiyorsunuz. Siz, Cumhurbaşkanının geri çevirdiği, hem de madde madde geri çevirdiği bir kanunu tekrar getirerek, Anayasanın arkasına saklanıyorsunuz; mecbur kalacak...

Peki, ne olacak?.. Ha, demek ki, siz, onun genişlemesini istiyorsunuz. Şu hazırlık, bu af kanununun bir genel af niteliğine dönmesi demektir. Yarın, her mahkeme, bakın, bunu, anayasaya aykırılıktan Anayasa Mahkemesine götürecektir, her madde iptal görecek ve sonunda, cezaevlerinde -ki, arzunuzun o olduğu anlaşılıyor- bir kişi kalmayacak; çünkü, zaten, gerekçede "cezaevlerinde çok adam var, bunu boşaltmak istiyoruz" deniliyor. Böyle gerekçe olur mu?! Cumhurbaşkanı ne diyor; bu kadar sudan gerekçeyle, bunu bana göndermeyin diyor. Hayır mı diyeceksiniz; açın da, Cumhurbaşkanının gönderdiği yazıyı okuyun canım! Ben demiyorum bunu, Sayın Cumhurbaşkanı söylüyor.

O nedenle, değerli arkadaşlarım, bakınız, kanunda çok şey var, kanunda hiçbir şey yok. Kanun düzenleme olayı bir uzmanlık işi idi; ama, görüyorum ki, bir süreden beri gelen kanunlar, yanlış veya kasıtlı hazırlanarak geliyor.

Şimdi örnekler vereyim mi ben size? Örnek mi istiyorsunuz; bakın, yaptığınız işlere bir bakın da, neye oy verdiğinizize bir kere daha dikkat edin... (DSP sıralarından "Biz biliyoruz" sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Bilmiyorsun... Bilsen, bana böyle cevap vermezdin; bilsen, bunları söylemezdin.

Dinle... Dinlemeyi bilmek de birinci bir meziyettir.

BAŞKAN - Sayın Güven, toparlar mısınız.

TURHAN GÜVEN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bakın, görevi kötüye kullanma; 228, 229, hatta 241 inci maddeler affın içerisinde. Tamam mı?.. Bunlar, görevi nitelikli olarak kötüye kullanmaktır değerli arkadaşlarım. Bir, görevi düz kötüye kullanma vardır; bir de, nitelikli olarak görevi... Bunlar affta; ama, öbürü affta değil. Niye diyeceksin; doğru, ona rufailer kaşır da, onun için. Ya?.. Demek ki, getiren bir şey var.

Bir şey daha var. Siyasetçinin kendisini affetmesi mümkün değildir arkadaşlar; siyasetçiyi millet affeder, sizi affetmeyecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, yine aynı yöntemi uygulayacağız. 20 arkadaşımız, aynı saatte söz istemişlerdir.

Birinci kurayı çekiyorum.

Eskişehir Milletvekili Sayın Sadri Yıldırım.

Sakarya Milletvekili Sayın Nevzat Ercan.

Buyurun Sayın Yıldırım.

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Eskişehir) - Sayın Başkan, söz hakkımı Bekir Aksoy'a veriyorum.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Ben de, söz hakkımı Kemal Çelik'e veriyorum efendim.

BAŞKAN - Peki efendim.

Buyurun Sayın Aksoy. (DYP sıralarından alkışlar)

BEKİR AKSOY (Çorum) - Sayın Başkan, muhterem milletvekili arkadaşlarım; şahsım ve Doğru Yol Partisi adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem arkadaşlarım, cumhuriyet hükümetlerinin vazifesi, şahsî inisiyatifleri öne çıkarmak değil, hukuku öne çıkarmaktır. (DYP sıralarından alkışlar) Bu dayatma kanunla hukuk, kamu vicdanı bir köşeye bırakılmış, Sayın Başbakanın şahsî inisiyatifi öne çıkarılmıştır. Şahsî inisiyatiflerin öne çıkarılması, rejim için tehlikelidir. Cumhuriyet hükümetlerinin vazifesi, devletle, milletle ve Meclisle inatlaşmak değil, uzlaşmaktır. (DYP sıralarından alkışlar) Bu kanunla, hükümet, devletle inatlaşmıştır; çünkü, iki Sayın Cumhurbaşkanı bu kanunu veto etmiştir. Bu vetoya rağmen, Meclisin önüne getirilmiştir. Bu kanunla, hükümet, milletle inatlaşmıştır; çünkü, milletin yüzde 80'i bu kanunun çıkmasını istemiyor ve nihayet, hükümet, bu kanunla, Meclisle inatlaşmıştır. Tek tek gizli oylama yapıldığında, bu Meclisin reddedeceğine eminim; fakat, parti disiplini nedeniyle, iktidardaki arkadaşlarımız, mecburen oy veriyorlar; bunun için inatlaşmıştır. Meclis, millet ve devletle inatlaşma, rejimi tehlikeye sokar.

Bütün bu inatlaşmalara rağmen, bu hükümet, gerek iktisadî alanda gerek siyasî alanda gerek idarî alanda bir oyun kurup, milletin önüne bir hedef de koyamamıştır.

En sıkıntılı olduğumuz alan, iktisadî alan. İktisadî alanda kendi ürettiği bir program yoktur; IMF'ye havale etmiştir; IMF, bir program hazırlamış, önüne koymuştur, hükümete de bekleme vermiştir. Hükümet, bu bekleliğin onikinci ayında, uyumustur nöbette; bir hafta içerisinde her şey allak bullak olmuştur; faizler yüzde 1 900'e çıkmıştır.

Siyasî alanda bir şey üretmemiştir; Avrupa Birliği, siyasî kriterlerle önüne koymuştur.

Nihayet, idarî alanda ülke bir kaos içerisinde; işçi yürüyor, memur yürüyor, sağlık personeli yürüyor, işi yavaşlatıyor; Sayın Sağlık Bakanı, personele diyor ki "İhtfen, bu işi vardiyalı yapın." Arkadaşlar, nihayet, polis yürüyor. Polisin yürüdüğü bir ülkede, tuz kokmuştur, tuz!.. Hükümet, tuzu kokutmuştur.(DYP sıralarından alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, polis yürüyor, düğmeye basanı arıyorlar, düğmeyi arıyorlar; niye yürüyor, bunun gerçeklerini araştırma lüzumunu hissetmiyorlar. Onsekiz aydır o düğmenin üzerinde siz oturuyorsunuz. O düğmeye basan da sizin beceriksizliğinizdir, hükümetin beceriksizliğidir. (DYP sıralarından alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, polis yürüyor, polisin yürüyüşünü içişleri kökenli, emniyet kökenli milletvekillerinin tahrikinde arıyorlar. Şapkanızı önünüze bir koyun da, polis ne durumda, niye yürüyor, ona bir bakın; polis aç, 250 milyon lira maaş alıyor, ev tutamıyor, ev tutamıyor...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Konumuz bu değil. Konumuz başka sayın konuşmacı.

BEKİR AKSOY (Devamla) - Konumuz bu kardeşim.

250 milyon lira maaş alan polis; bunun yanında, her demokrat geçinmek isteyen, polisin üzerine gidiyor, polisi tukaka ilan ediyor. Af Kanunuyla polis saf dışı bırakılıyor. Teröristlerle pazarlık yapılıyor, polis tukaka ilan ediliyor. Bunlar birike birike, birike birike, birtakım hadiseler ortaya çıkıyor.

Şimdi, polisin içerisindeki yönetim zafiyetini de dikkate almıyorlar. Eğer, İstanbul'da 4 000-5 000 polis yürüyecekse, bunun istihbaratını bir gün önceden alamayan bir yönetim, suçu, emniyet kökenli milletvekillerinde falan aramasın, kendi aczinde arasın, aczinde. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu kanun önümüze geldi. Bu kanunu, ne biz ne millet, kimse içine sindiremiyor, içine sindiremiyor..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aksoy, toparlar mısınız lütfen efendim.

BEKİR AKSOY (Devamla) - Bu kanun çıktığı zaman, herkesin pişman olacağına inanıyorum. Gelin, Meclis olarak, gerçekten, milli irademizi ortaya koyalım, bu akşam bu kanunu burada gömlim ve millet de rahat etsin, devlet de rahat etsin, Meclis de rahat etsin.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aksoy.

İkinci söz, Antalya Milletvekili Sayın Kemal Çelik'te.

Buyurun Sayın Çelik. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Çelik, süreniz 5 dakika efendim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, iki aftan beri izliyorum, bu affin gerekçesini bulamadım. Ülkemizde de bu affin gerçekten haklı bir gerekçesini bulamıyordum, bulabileceğini de zannetmiyorum.

Evet, bu affin mucidi var. Bu affin mucidi, geçmiş tecrübelerinden de biliyoruz ki, Sayın Ecevitlerdir; ama, bu affin sahibi sadece Ecevitler değildir. Bu affin sahipleri vardır; bu affin sahipleri de, maalesef, başta Sayın Başbakan olmak üzere, Sayın Yılmaz, Sayın Bahçeli; ama, kaderin bir cilvesi olarak da, üzümlere söyliyorum, Sayın Recai Kutan'dır.

Değerli arkadaşlarım, affin sonuçları olur; yani, bu aftan bir beklenen olur. Affin sonucu şudur: Aftan, bir toplumsal uzlaşma çıkar. Bu toplumsal uzlaşma, maalesef, çıkmayacaktır, çıkmayacağı da şimdiden anlaşılmıştır; daha, bu af çıkmadan, bu aftan toplumsal uzlaşma çıkmayacağı anlaşılmıştır. Arkadaşlarımız ifade ettiler; bunun sonuçlarını, burada bulunan arkadaşlarımız gayet iyi biliyor.

Demokratik ülkelerde af zaman zaman olur; ama, tam demokrasiye geçiş için olur, adalet reformu için olur, yapısal reformlar için olur. Bunlar için af daima çıkabilir ve bunun sonucunda da bir toplumsal uzlaşma vardır, demokratikleşme vardır, tam demokrasinin kurulması vardır; ama, geçmiş tecrübemizden görüyoruz ki, bu af, toplumsal uzlaşmaya neden olmayacaktır.

Buradaki arkadaşlarımız gayet iyi biliyorlar. 1974 affı, yapısal reformlarla birlikte, adalet reformuyla birlikte gerçekleşmediği için, toplumsal barışı sağlamamış, toplumsal barışı bozmuştur. Burada oturan arkadaşlarımız da, bu toplumsal barışın bozulmasından çok büyük sıkıntı çekmişlerdir. Bunu kimlere söylediğimi, herkes, gayet iyi biliyor.

Ama, bakınız ki, kaderin bir cilvesi, tarihe bir not düşüyoruz hep; ama, tarih hep tekerrür ediyor. Şu bir gerçek ki, biraz önce DSP'nin temsilcisi Sayın Halıcı güzel bir konuşma yaptı; konuşmalarının bazı yerleri çok güzeldi. Bilgi toplumundan bahsetti, bilgi teknolojisinden bahsetti, yeni yönetimden bahsetti; ama, bilgi toplumunda tarih tekerrür etmiyor artık. Ne yazık ki, bugün tarih tekerrür ediyor, bugün 1974 affı gibi tarih tekerrür ediyor. Sebebi de şudur: Maalesef, geleceğe dönün gözleriyle bakanlar, tarihi tekerrür ettirirler. İşin doğrusu ve aslı budur. (DYP sıralarından alkışlar) Bugün, geleceğe, dönün gözleriyle bakılmıştır. Dönün gözleriyle demeyelim, dönün gözlüğüyle bakılmıştır. Onun için, hiç şüphenez olmasın ki, şu affedilir mi, bu affedilir mi, bunu hiç düşünmeyin, tarih tekerrür edecek; 1974 ile 1980 arasında ne olduysa, benzer şeyler olmasından korkuyorum. Bizim tereddüdümüz budur, Doğru Yol Partisi olarak bizim üzerinde hassasiyetle durmamızın nedeni budur.

Buradan beklenen şeydi; bu Meclisten, 352 sandalyesi olan bu Meclisten beklenen şeydi: Yapısal reformları yapalım, şu çek-senet tahsilatını bir bitirelim, Sayın Bakan çek-senet tahsilatıyla ilgili bir düzenleme yapsın, Meclisin önüne getirsin, mafyanın kaynağı kurutulsun; ama, Sayın Bakan bunlarla meşgul değil. Sayın Başbakan yeni ekonominin temellerini atсын, yeni ekonomi için iş dünyasına ufuk versin, yeni ekonomi için bilgi teknolojisine geçsin, Avrupa ülkeleri gibi internetli eğitim projesi getirsin, anayasa değişiklikleri yapsın; ama, bu çoğunluk bu şekilde heba ediliyor, iki defa inatlaşarak af getiriliyor. Sonuçta da toplumsal uzlaşma hiçbir şekilde sağlanmayacaktır. Bunu bilmenizi özellikle istiyorum. Buradaki arkadaşların vicdanına sesleniyorum. Bu af, toplumsal barışı bozacaktır. Bu nedenle, lütfen elinizi vicdanımıza koyun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çelik toparlar mısınız lütfen.

KEMAL ÇELİK (Devamla) - ...bir kez daha düşünün.

İktidardaki bazı arkadaşlar, bana "telefonlarımız susuyor", daha çıkmadan iki gün önceden "telefonlarımız susmuyor" dediler. Bundan sonra telefonları değiştirmek zorunda kalacağımızı bir kez daha hatırlatıyor, hepimize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Çelik.

Efendim, madde üzerinde konuşmalar bitmiştir.

Şimdi sorulara geçiyoruz.

Sayın Mustafa Örs, buyurun efendim.

MUSTAFA ÖRS (Burdur)- Sayın Başkanım, aracılığımızla, Sayın Bakanıma aşağıdaki sorularımı yöneltiyorum.

Bilindiği gibi, 1974 affında mahkûmların, daha doğrusu, salıverilen mahkûmların yüzde 25'i, yani, yaklaşık 20 000 kişi -ki, çok büyük bir rakam- potansiyel suçlu olarak çıktıktan sonra, yine suç işleyerek geri girdiler. Şu anda bırakmak istedikleri mahkûmlar o güne göre çok daha eğitilmiş, çok daha güçlü ve çok daha tecrübeli olduklarına göre -bunların, daha önceki görüşmelerde sorduğum soruda içeride eğitilmediklerini, dışarıda da böyle bir sistem olmadığına göre- bunlarla ilgili emniyeti nasıl sağlayacak ve vatandaşları, bizleri nasıl koruyacaksınız? Birinci sorum bu.

İkincisi: Bundan önceki görüşmelerde sorduğum soruya karşılık, bu kişilere hükümlü kadrosuyla iş vereceklerini söylemişlerdi. Peki, bu kadar mazlum kişi varken, bu kadar dürüst ve masum insanlar varken, işsizken ve ayrıca, bu suçlu kişilerin öldürdüğü veya suç işlediği, mağdur ettiği kişiler açken, onlara iş vermezken, hem suçluyu affedip hem onlara iş vermek hangi vicdani kanaate sığacaktır? Suçlu olan bu kişilerin mağdur ettiği kişilerin hakkını nasıl ödeyeceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Sayın Bedük, buyurun.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara)- Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakanım şu sorularımı arz ediyorum:

Bu af kanunundaki ısrar neden? Anayasanın 14 üncü maddesinde, af kanunu var -biraz evvel sormuştum- şartlı salıverilme yok. Acaba, af kanunuyla, 87 nci maddedeki, devlet aleyhine işlenen cürümlerle ilgili af kanunu çıkarılamayacağı hükümlünden dolayı mı af kanunu demiyorsunuz, şartla salıverme diyorsunuz? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci sorum: Bir anayasa hukukçusu olan Cumhurbaşkanının, hukuka, eşitlik ilkeleri ve adalete ve toplumsal huzuru sağlamaya yönelik bulmadığı bu af kanununu ısrarla gündeme getirmenizin sebebi nedir ve Sayın Cumhurbaşkanımızın ileri sürdüğü, bizim de haklı bulduğumuz gerekçeler üzerinde neden durmaya lüzum görmüyorsunuz? Toplumsal barışı sağlayacağına inanıyor musunuz? Kamuoyu yoklamalarında, yüzde 90'ın üzerinde, vatandaşlar bu af kanununa karşı. Hatta, siz de karşısınız, biz öyle anlıyoruz konuşmalarımızdan ve hatta, sizin ve Komisyon Başkanımızın bulunduğu bir ortamda, televizyonların kapanmamış olan mikrofonlardan aldığı bilgilerle "bu af kanunu Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilecek" diyorsunuz. O halde, bunu tekrar gündeme getirmek neden? Sanığa, suçluya, hükümlüye affı kabul etmeme noktasında bir hükümlü niye getirmiyorsunuz? Bazı hükümlüler ve suçlulara "ben bu afftan yararlanmak istemiyorum" veya bir kısım siyasilere, bu af kanununun bazı maddelerine gireceği için, "ben bu yasadan istifade etmek istemiyorum" deme hakkını niye vermiyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çiçek, buyurun efendim.

MEHMET ÇİÇEK (Yozgat) - Sayın Başkanım, aracılığımızla, Sayın Bakanım suallerimi yöneltmek istiyorum.

Anlaşıyor ki, yasa çıkacak ve Cumhurbaşkanımızın imzasından sonra yürürlüğe girecek. Malumlarınız olduğu üzere, üç dört gündür emniyet güçleri cezaevinde mahkûmlarla savaşıyor. Hâlâ iki cezaevinde direniş sürüyor. Cezaevinde bu insanlarla başa çıkamayan hükümet, 40 000 civarında mahkûmu sokağa saldıktan sonra onlarla nasıl başa çıkacak; bu konuda hazırlıkları tamam mı?

İkinci sorum: Affedilen kişilerin mağdurları maddî ve manevî

zarara uğradılar; bu zararlarını hükümetimiz tazmin etmeyi düşünüyor mu? Bu konuda herhangi bir çalışması var mı?

Üçüncü sorum: Ülkemiz, topyekûn imkânlarıyla onsekiz yirmi yıldan beri, suçluları yakalayıp cezaevine koymak için maddî manevî fedakârlıkta bulundu; can verdi, mallar ziyana uğradı. Bu zarardide vatandaşların ellerinden, dünyada ve ahrette, bu insanları sokağa veren insanlar nasıl kurtulacaklar?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1974 affından yararlananlardan, tekrar suç işleyip cezaevlerine geri dönenlerin oranı yüzde 25 değil, yüzde 20'dir.

Yürürlükteki mevzuata göre, belirli büyüklükteki işletmeler yüzde 3 oranında eski hükümlü çalıştırmak durumundadır; yoksa, hükümetin, herkese iş vermesi gibi bir sözü yoktur, böyle bir yükümlülüğü de yoktur; ama, belirli büyüklükteki işletmeler için böyle bir yükümlülük vardır.

Sayın Bedük'ün sorusuna geçiyorum. Af Kanununun ne zamandan beri Türkiye gündeminde olduğu bellidir. Af Kanunu, büyük bir beklenti yaratmıştır; bu beklentiyi karşılamak durumundayız. O nedenle, Af Kanunu veya onunla benzer sonuçlar doğurabilecek bir şartla salıverme, erteleme kanunu çıkarılması bir sosyal zorunluluk haline gelmiştir.

Anayasanın 87 nci maddesindeki yasakları, biz, bu tasarıyı hazırlarken de, afa benzer sonuçlar doğuran bir tasarı hazırladığımız düşüncesiyle dikkate almış bulunuyoruz. O yasaktan kurtulma çabası söz konusu olmamıştır.

Sayın Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesindeki düşünceler, tarafımdan, gerek Anayasa Komisyonunda gerek Adalet Komisyonunda ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir; ama, buradaki sınırlı süre içerisinde böyle bir değerlendirmeyi yapma olanağı yoktur.

Ben, af kanunu veya onun yerini tutan bir şartlı salıverme ya da erteleme kanununun çıkmasının gerekliliğine, zorunluluğuna inanıyorum. Bu kanun çıktığı zaman, Anayasa Mahkemesi önüne gelecek olursa, bu konuda karar verme yetkisi Anayasa Mahkemesindedir. Ben, bu kanunu Anayasa Mahkemesi iptal eder şeklinde bir söz hiçbir yerde söylemedim. Basında yer alan haber, tamamıyla yanlıştır; söz konusu konuşmada da, böyle bir diyalog geçmemiştir.

Sanığın, affı kabul etmeme yetkisi, geçmişte iki kanunda kabul edilmiştir, bir de, 1999 yılında çıkarılan Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affı Hakkında Kanunda böyle bir hükme yer verilmiştir; ancak, böyle bir durumda, dava mahkûmiyetle de sonuçlansa yine af hükümleri işleyecektir. O bakımdan, zaten ağır bir iş vuku 'unda bulunan mahkemelerimizi, gereksiz bir yeni yük altında bırakmamak için, böyle bir hüküm bu tasarıda yer almamıştır. Zaten, af veya şartlı salıverme, zorunlu olarak uygulanacak olan bir işlemdir. Dolayısıyla, bu yönde bir hükmün, tasarıda veya kanunda yer almasına gerek görülmemiştir.

Şimdi, cezaevlerimizde sorunlar oldu ve iki gündür de, güvenlik güçlerimizin çok başarılı bir operasyonla, cezaevlerinde bir müdahale yürüttükleri bir gerçektir; ama, güvenlik güçlerimiz, sadece burada görev yapmıyor, güvenlik güçlerimiz dışarıda da görev yapıyor.

Ayrıca, biz, bu kanunla, insanlara yeni bir fırsat veriyoruz ve gerek bizde gerek başka ülkelerdeki deneyimler, suç işleme oranının en çok yüzde 20 dolayında olduğunu gösteriyor. Bu oran, cezasını tamamlayıp, dışarı çıkanlardaki mükerrerlik oranıyla da paraleldir. O bakımdan, burada farklı bir durum söz konusu değildir.

Cezalar infaz edilse de edilmese de, hükümetlerin, idarenin sorumluluğuna giren bir durum söz konusu olmadıkça bir tazminat ödeme yükümlülüğü söz konusu değildir; ama, bir kimseye zarar veren kimse, özel hukuk çerçevesinde, o zararı maddî ve manevî yönden ödemekle yükümlü kılınabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Madde üzerinde 18 adet önerge vardır.

Madde bir fıkra olduğundan, 4 önergeyi önce, geliş sıralarına göre okutacağım, sonra, ayrıntılılarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 567 sıra sayılı Kanun Tasarısının 5/a bendindeki "219" ibaresinden sonra gelmek üzere "230" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Nevzat Ercan	Ali Rıza Gönlül	Turhan Güven
Sakarya	Aydın	İçel
Mehmet Gözlükaya	Ali Şevki Erek	Kadir Bozkurt
Denizli	Tokat	Sinop
Hakkı Töre	Mehmet Sadri Yıldırım	
Hakkâri	Eskişehir	

BAŞKAN- İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 567 sıra sayılı Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin 3 numaralı bendinin b fıkrasında geçen "yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde" ibaresinin "yürürlüğe girmesinden itibaren kırkbeş gün içinde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Ocak	Salih Dayıoğlu	Abdülkadir Akcan
Bursa	İzmir	Afyon
Mehmet Hanifi Tiryaki	Şamil Ayrım	
Gaziantep	İstanbul	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan, 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin 2 nci bendinin sonuna aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Ayşe Nazlı Ilıcak

İstanbul

"Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce şartla salıverilenlere, şartla salıverme tarihinden iki yıl, mükerrirlere ise dört yıl içinde, iyi hal gösterdikleri takdirde, Türk Ceza Kanununun 121, 122 ve 123 üncü maddeleri gereğince memnu hakları iade edilir."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 567 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinin 5 inci bendinin son cümlesine "çiftçilerin, esnaf ve sanatkârların kredi borçları faiz ve gecikme cezalarıyla birlikte, belediyelerin ise sigorta prim ve vergi borçlarının faizleri affedilmiştir" hükmünün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İlyas Yılmazyıldız	Musa Konyar	Yahya Çevik
Balıkesir	Ağrı	Bitlis

Saffet Kaya
Ardahan
Ahmet İyimaya
Amasya
Ali Rıza Gönül
Aydın

Mehmet Sadri Yıldırım
Eskişehir
Sevgi Esen
Kayseri
Turhan Güven
İçel

Nevfel Şahin
Çanakkale
Nevzat Ercan
Sakarya

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime saat 04.50'ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati : 04.32

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 04.58

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Hüseyin ÇELİK (Van), Şadan ŞİMŞEK (Edirne)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 37 nci Birleşimin Yedinci Oturumunu açıyorum.
Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

9. - 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Raporları (1/792) (S. Sayısı : 567) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Önergeleri okutmuştuk. Şimdi, önergeleri aykırılıklarına göre tekrar okutup, işleme koyacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 567 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesinin 5 inci bendinin son cümlesine "çiftçilerin, esnaf ve sanatkârların kredi borçları faiz ve gecikme cezalarıyla birlikte, belediyelerin ise sigorta prim ve vergi borçlarının faizleri affedilmiştir" hükmünün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Musa Konyar

(Ağrı)

ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Konuşacak mısınız efendim?

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz, Sayın Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinin son cümlesinde "böyle bir yasanın yayımlanması 'devletin temeli adalettir' inancını yok edecek, toplum düzenini bozacak ve yurttaşların adalete olan güvenini sarsacaktır" diye, son derece veciz şekilde özetlediği gerekçeyle, bu af yasasına hiçbir şekilde katılmıyoruz. Zaten, sık sık af, hukuk devletinin içini boşaltmaktadır; ancak, bu adaletsiz affın, acaba bir kısmında bir düzeltme yapabilir miyiz diye bir önerge verdik. Türkiye

Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonunun kayıtlarına göre, 1999 yılı içerisinde 60 000 esnaf ve sanatkâr işyerini kapatmış; 2000 yılının ilk on ayında da 50 000'i aşmış.

Yine, Sayın Cumhurbaşkanı, burada, bu yasama yılının açılış konuşmasında, çiftçilerin yüzde 25 reel değer gelir kaybına uğradığını söylemişti.

Bir başka şey daha var, bunu özellikle göstermek istiyorum; Balıkesir'de yayımlanan bir gazetede şu manşet var: "Başkan Tan'ın mallarına haciz." Sayın hükümet de görstün, Sayın Bakanım da görstün. Sayın Başkan da "böbreğimi satacağım" diyor. Sebebi ne; sebebi, SSK'ya olan borçlarından dolayı, ödeyememiş. Sırf Balıkesir değil, Gönen de var. Niye özellikle Balıkesir'i söylüyorsunuz; çünkü, Balıkesir, Anavatan Partisinden bir belediye başkanına sahiptir. İktidarın belediye başkanı böbreğini satmak mecburiyetinde kalıyorsa, demek ki, bu hükümetin uygulamalarında yanlışlar var.

Bu gerekçeyle, hiç olmazsa belediye başkanlarımız sağlıklarını koruyabilsin, hizmet edebilsinler diye; hiç olmazsa çiftçilerimiz, esnafımız, son derece ağır ekonomik koşullar altında yıpranmaları sebebiyle, bir nebze olsun nefes alabilsinler diye, çiftçilerin, esnaf ve sanatkârların kredi borçları faiz ve gecikme cezalarıyla birlikte, belediyelerin ise sigorta prim ve vergi borçlarının faizlerinin affedildiğine dair bir cümle eklemek istedik. Ümit ediyorum ki -burada, hepinize bu şikâyetler geliyor- bunu destekleyeceksiniz. Pek çok örnek var; 3 000 esnaf kepenk kapatmış, zekâta muhtaç olmuşlar... Bunları tek tek söylemeyeceğim.

Kalan iki dakikamda da, özellikle bir konuya değinmek istiyorum; Sayın Bakan konuşmalarında "efendim, işte, şehit ailelerinin duygularını istismar ediyorsunuz" diyor. Daha önceki konuşmamda söylemiştim; hiç kimse, görmek istemeyen kadar kör değildir, duymak istemeyen kadar sağır değildir; İbni Sina'nın sözü. Sayın Bakanın da, anlaşılıyor ki, hem gözleri kör olmuş hem kulakları sağır olmuş, her şeyden önce, vicdanı mühürlenmiştir; şehit ailelerinin ıstırabını anlamamakta ısrar ediyor. Bakın, soruyor "eğer teröristleri affedecekseniz, eğer bu teröristlerin başını affedecekseniz, niye dağlarda benim çocuğumun canını almasına sebep oldunuz, şehit yaptınız" diyor. Ne gerek vardı o zaman?..

Şimdi, bu konuda çok yazı var. Sayın Melih Aşık, köşesinde diyor ki: "Tamam, inat ettiniz, bunu çıkardınız. Ahmet Necdet Sezer de, bunu, Anayasa Mahkemesine götürdü, kapsamını bir şekilde genişletti ve o istenmeyen neticeler çıktı. Mehmet Ali Ağca'dan Haluk Kırıcısına, Apo'ya kadar hepsi affedildi. Bunun suçu, Sayın Ecevit, Bahçeli ve Yılmaz'ın mıdır, Anayasa Mahkemesinin midir, yoksa Sezer'in midir? Hemen yakınımda oturan bir DSP'li milletvekili de cevap veriyor, diyor ki: 'Sorumlu, Cumhurbaşkanı olur; Meclis olarak, böyle bir sonucun faturasını ona çıkarırız.' İyi ama, bu, ahlaken doğru olur mu? 'Ahlaken doğru olmaz; ama, siyaseten doğru olur.' Samimi bir cevap."

İşte, Sayın Bakan da bunu biliyor. Biliyor; ama, kendisi de çok iyi bir bilim adamı; Türkiye'de, dünya çapında, hukukta kendini kabul ettirmiş anayasa profesörü. Bildiği bu gerçekleri, ne yazık ki "canım, bu affı ben mi istedim; kucağında buldum" diyecek kadar itiraf etmiş ve Cumhurbaşkanı'nın bütün iyi niyetine rağmen, söylediği hiçbir şey dikkate alınmamış.

İşte, hiç olmazsa, bu kadar adaletsiz affın kapsamında, hiç olmazsa, çiftçi, esnaf gibi kişileri de, belediye başkanlarımız gibi, hizmetini engelleyen borç batağından kurtarmak için, onların bu aldıkları kredilerin faizlerinin ve cezalarının affedilmesiyle ilgili bu önergemın kabulünü arz ederim.

Hepinize saygılar sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan, 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin 2 nci bendinin sonuna aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederim.

A.Nazlı Ilıcak

(İstanbul)

ve arkadaşları

"Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce şartla salıverilenlere, şartla salıverme tarihinden iki yıl, mükerrirlere ise dört yıl içinde, iyi hal gösterdikleri takdirde, Türk Ceza Kanununun 121, 122 ve 123 üncü maddeleri gereğince memnu hakları iade edilir"

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

ADALET BAKANİ HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Ilıcak, buyurun.

AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 567 sıra sayılı kanun tasarımasının 1 inci maddesine ilişkin değişiklik önergem üzerinde söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, çok sayıda önerge vermiştim -5 tane- fakat, maalesef, 1 inci madde bir fıkra biçiminde düzenlendiği ve bu şekilde muhalefetin de sesi kesildiği için, ancak 1 önergem işleme alınmak üzere kabul gördü. Ben, bunun sebebini daha önce Komisyonunda Sayın Bakanımıza sormuştum, o da "biz, yasama ekonomisi yapıyoruz, yani zamandan tasarruf ediyoruz" demişti. Halbuki, bu ne biçim zamandan tasarruf; ondört ay önce bir af kanunu çıktı, geri döndü, geçen haftalarda yine bir daha çıkardık, yine geri döndü. Oysa, bu birbuçuk yıl içerisinde, uzlaşarak, anlaşarak, herkesin kabul edeceği ve vicdanlara da sinecek bir kanun çıkarmak mümkündü.

Birbuçuk yıl önce yine bir geceyarısı bu af tasarısını kanunlaştırmıştık; şimdi yine geceyarısı çalışıyoruz. Acaba, bu bir tesadüf mü, yoksa milletten hicap duyulduğu için mi bu kanun tasarısı karanlıkta böylesine geçirilmek isteniyor? Doğrusu, bu soruyu sormak istiyorum.

Aslında, diğer önergelerim kabul görseydi, mesela bir Eşber Yağmurdereli meselesine çözüm getirmek; yani, kısa süreli, hürriyeti bağlayıcı bir ceza alan kişinin infazının tümüyle yanmamasını sağlamak mümkün olabilecekti.

168'in 2'sinden mahkûm olanların ceza indiriminden yararlanmasını sağlamak üzere de bir değişiklik önergesi vermiştim. Pankart asıyorsunuz veyahut duvarlara afiş asıyorsunuz; böyle, çok sayıda genç var, binlerce kişi bu nedenle hapiste yatıyor ve maalesef, terör liderlerinin eline geçiyor, orada eğitiliyor ve yüzde yüz terörist olarak çıkıyorlar. Onların yararlanmasını sağlamak üzere bir önerge vermiştim; ama, tabii, zaman darlığı ve bir tek fıkra olduğu için, o önergem de kabul görmedi.

Şimdi savunmakta olduğum önerge, memnu hakların iadesini süratlendiren bir önergedir; çünkü, bu kanundan, ilk aşamada 35 000 kişi yararlanacak, iyi hali olup olmadığına bakılmadan. Biz de diyoruz ki, hiç değilse, cezalarını çekenlere de bir imkân tanıyalım, hiç değilse, cezalarını çeken-

ler, iyi halli oldukları takdirde, Türk Ceza Kanununun 121, 122 ve 123 üncü maddeleri gereğince, memnu haklarının iadesinden daha süratle yararlısınlar.

Değerli arkadaşlar, şimdi, şu tenkit yapıyor kamuoyunda: Devlete karşı işlenen suçlar affedilmiyor... Elbette affedilemez; çünkü, Anayasanın 87 nci maddesi var, Anayasanın 14 üncü maddesi var; bunlar mâni. Esasında ne yapmamız gerekirdi; önce, Ceza Yasasını değiştirerek, ayıplı demokrasiden kurtulmamız gerekirdi. Sonra, Anayasanın 87 nci ve 14 üncü maddelerini değiştirerek, yasama organının af yetkisinin sınırlarını genişletmemiz gerekirdi. Bütün bunlardan sonra, bu ayıplı demokrasiden de kurtulduktan sonra, yaraları sarmaya sıra gelecekti; ama, maalesef, bu yapılmamıştır. Niçin yapılmamıştır; çünkü, ülkemizde tabular vardır, ülkemizde korkular vardır, ülkemizde konjonktür hazretleri vardır, ülkemizde vasiler vardır. Bu yüzden, Ceza Yasasını bir türlü değiştiremiyoruz; hep gündemde. Bu yüzden, bir türlü, Anayasayı daha demokratik bir anayasa haline getiremiyoruz. Bu yüzden, parti kapatma ayıbından kurtulamıyoruz. Tam tersine "aman, parti kapatmayı sakın zorlaştırmayın" gibi telkinler alıyoruz ve maalesef, bu telkinlere açık duruyoruz. Aslında, Avrupa Birliğine girmemizin önündeki engel Kıbrıs değil, Yunanistan değil; devleti, milletin sahibi gibi gören zihniyet.

Değerli arkadaşlar, sözlerimi birkaç cümleyle tamamlamak istiyorum. Esasında, bu tasarıda iyi noktalar var; 2 nci madde iyi, 169 uncu maddeyle ilgili bent iyi; fakat, hükümette, maalesef, iyi niyet yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İlicak, toparlar mısınız...

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) - Burada "kanun, hükümetten geldiği gibi Komisyonumuzca kabul edilmiştir" denilmekte; yani, bembeyaz bir sayfa var. Burada da hiçbir önerge kabul görmüyor. Demek ki, bir iyi niyet yok. Aslında, Komisyonunda arkadaşlarımız, burada diğer partilerden arkadaşlarımız önergelere destek vermeye çalıştılar; fakat, biraz önce de belirtildiği gibi, ikna odalarında ikna edildiler. Biz, ihtisas komisyonlarının ikna odalarıyla yönlendirilmesini değil, bilgiyle ve ortak akılla yönlendirilmesini talep ediyoruz.

Saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Komisyonun ve Hükümetin katılmadıkları önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 567 sıra sayılı kanun tasarısının 5/a bendindeki "219" ibaresinden sonra gelmek üzere "230" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Nevzat Ercan
(Sakarya)
ve arkadaşları

BAŞKAN - Önergeye komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Ercan?.. Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

TCK'nın 230 uncu madde hükmü, bürokrasi yolsuzluklarını cezalandıran bir hükümdür. Diğer yolsuzluk suçlarıyla bağlantılıdır. Söz gelimi, içi boşaltılan bankalara ilişkin denetim raporları üzerine işlem yapmayarak görevlerini ihmal eden bürokratlar ve varsa bakanlar, tasarıya göre affedilecektir. Yasama organı, siyasî yolsuzlukları örtecek bir af kuralına yol veremez. Bu tür kullar, temiz siyaset iddiasının içini boşaltır.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 567 sıra sayılı kanun tasarisının 1 inci maddesinin 3 numaralı bendinin (b) fıkrasında geçen "yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde" ibaresinin "yürürlüğe girmesinden itibaren kırkbeş gün içinde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Orhan Ocak

(Bursa)

ve arkadaşları

ORHAN OCAK (Bursa) - Önergemizi geri çekiyoruz efendim.

BAŞKAN - Efendim, Sayın Ocak önergesini geri çekti.

1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE2. - 28.8.1999 tarihli ve 4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelemesine Dair Kanununun 1 inci maddesinin Anayasa Mahkemesince bir bölümü iptal edilen birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

23 Nisan 1999 tarihine kadar sorumlu müdür sıfatı ile işlenmiş suçlar dahil, basın yoluyla veya sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla yahut miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açık oturum veya panel gibi her türlü toplantılarda yapılan konuşmalarla işlenmiş olup; ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı oniki yılı geçmeyen suçlardan dolayı oniki yıl veya daha az şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş bulunan kimselerin cezalarının infazı ertelenmiştir.

BAŞKAN - 2 inci madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Fahrettin Kucaracı. Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA FAHRETTİN KUKARACI (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yeniden görüşülmekte olan 4610 sayılı Kanununun 2 nci maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, çok kısa bir zaman önce bu kanun Meclisimizde görüşülmüş ve sonuçlanmıştı; ancak, Sayın Cumhurbaşkanı, özellikle ve öncelikle, eşitlik ve adalet prensiplerine aykırı bulduğu bu kanunu iade etmek zorunda kalmıştır.

Toplumda iç huzur ve güveni sağlamak, barış ortamı tesis etmek amacıyla çıkarılmış olan bu kanun, iki yıldan beri yılan hikâyesine dönmüştür. Bu nedenle, toplumun huzur ve barışını temin etmek şöyle dursun, hem mağdurların hem mahkûmların, hatta bütün milletin huzursuz olmasına neden olmuştur.

Af meselesinin iki tarafı keskin bir bıçak olduğu düşünülmeden, duygusal nedenlerle başlayan bu sorun büyüyerek bugünlere gelmiştir. Bunun sorumlusu, elbette bu hükümdettir. Kanunu hazırlayan Adalet Bakanlığında yeterli ve yetenekli hukukçu olmadığını düşünmek, elbette haksızlık olacaktır. Çok saygı duyduğumuz Sayın Bakanımızın ilmi hüviyetinden ve uzmanlığından asla şüphemiz yoktur. O halde, neden bu tasarı iade edilmiştir; bunun cevabını aramak lazımdır.

Meclisimize intikal eden tasarı, bir virgüldü dahi değiştirilmeden komisyonlardan ve Genel Kurulumuzdan geçirilmiştir. Gerek komisyonlarda gerekse Genel Kurulda muhalefet, kanun tasarisının sakatlıklarını madde madde göstermiş, geçmişten örnekler vererek, bu kanunun hukuka, Anayasaya, eşitlik ve adalet prensiplerine aykırı olduğunu ısrarla vurgulamıştır; ancak, parmak sayısı karşısında, maalesef, başarılı olamamıştır. Anlaşılan odur ki, iktidarı oluşturan üç partinin sayın liderleri, aralarında anlaştıkları konularda, kendi bakanlarının dahi fikrini alma ihtiyacı duymamışlar, uzman görüşüne itibar etmemişlerdir. Direktifle hareket eden bir oy çoğunluğuna sahip olmakla her istediklerini yapabileceklerini zannetmişlerdir. Muhalefetin bilgi ve birikiminden yararlanmadıkları gibi, Cumhurbaşkanından ve Anayasa Mahkemesinden dönen onlarca düzenlemeyi de dikkate almamışlardır. Hukukun üstünlüğüne inanmış bir Cumhurbaşkanının olduğunu da unutmuşlardır ve nihayet yanlış hesap, Çankaya'dan dönmüştür. Muhalefetin yardımına sırt çeviren, onun haklı düşünce ve taleplerine cevap vermeyen bu iktidar, her düzenlemesinde yara almakta, hata üstüne hata yapmaktadır. Buna rağmen, bu beceriksiz hükümetin ayakta kalması, her uygulamasını alkışlayan, çirkini güzel, yanlışını doğru, kötüyü iyi gösteren bir kısım medya, etkin güç odakları ve rantiyeler kesimi sayesinde mümkün olmaktadır. Ancak, bunun ilâhîhaye devam etmeyeceği bilinmelidir ve işte, yolun sonu görülmeye başlamıştır. Bütün işaretler bunu göstermekte, düğmeye basan parmağın sahibi aranmaktadır.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 2 nci madde, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle yeniden düzenlenmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bu kanun Meclisimizde görüşülürken, sözcülerimizin ısrarla "bu ertelemenin sadece basın yoluyla işlenmiş suçlara inhisar ettirilmesi, Anayasanın eşitlik prensibine aykırıdır; bir suçun basın yoluyla işlenmiş olması, ağırlaştırma sebebidir" demişler, bütün düşünce ve fikir suçlarının kapsam içine alınması gerektiğini ısrarla vurgulamışlardır; ancak, iktidar, muhalefete kulaklarını kapadığı için, yapılacak işi doğru yapmak mümkün olmamıştır.

Bu kanun, önce Anayasa Mahkemesi tarafından dava konusu düzenlemeyle, düşünceye açıklama özgürlüğü bağlamında, basın yoluyla, yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenen suçlar yönünden "erteleme" adı altında bir olanak getirilmiş; ancak, aynı tür suçların daha az cezayı gerektiren basın yoluyla yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenmemiş olanları kapsam dışı bırakılmıştır. Aynı tür suç işleyenler için farklı uygulama öngören bu düzenlemenin haklı bir nedeni bulunmadığı açıktır. Dava konusu düzenlemeyle, aynı tür suçun daha ağırını erteleme kapsamına alıp, hafif olanını bu olanaktan yararlandırmamanın adil olduğu ileri sürülemez gerekçesiyle, Anayasanın 2 nci ve 10 uncu maddesine aykırı bulunmuştur.

Şimdi, bu iptal kararıyla üzerimize yüklenen bir görevi yerine getirmeye çalışıyoruz. Yeniden kimseyi affetmiyoruz veya cezasını ertelemiyoruz, sadece, geciktirilmiş olan adaleti sağlamaya

çalışıyoruz. Tamamen ayrı bir kanunî düzenlemeyle bu boşluğun doldurulması daha uygun olacaktır. Cumhurbaşkanının iade ettiği 4610 sayılı Kanunun içine monte edilmesi de, haklı gerekçesi bulunmayan bir uygulamadır. Bu husus dahi, tarafımızdan vurgulanmış olmasına rağmen, itibar görmemiştir. Huzurunuzu tekrar işgal ederek zaman, işgücü ve efor kaybına sebep olmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, kanunun gerekçesinde "çağdaş toplumların anayasalarında güvence altına alınan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü, demokratik toplumu oluşturan en temel unsurlardan biridir. Bu özgürlüğün kullanım yollarından biri de, basın yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıdır. Bu araçların korunmaları asıl olup, basın ve yayın özgürlüğü önündeki engeller kaldırılarak, düşünceyi özgür kılmak hedeflenmektedir" denilmektedir.

Eğer, iktidar, bu gerekçede belirttiği, düşünceyi özgür kılma amacında samimî ise, tam zamandır. Hem Avrupa Birliği üyelerine, Kopenhag kriterine uygun olarak gereken düzenlemeleri yapalım hem de yazar çizerini, ilim ve fikir, sanat ve siyaset adamlarını, bakan ve başbakanlarını, sırf düşüncelerinden dolayı mahkûm eden demokrasimizi, bu ayıptan kurtaralım.

Geliniz, değerli arkadaşlarım, düşünceyi suç olmaktan çıkaracak tüm tedbirleri alalım. Çağdaş dediğimiz ülke insanların sahip olduğu bu tabii insan hakkını, kendi insanımızdan esirgemeyelim. Vehimlerimizi bir tarafa bırakıp, bize özgü şartlar anlayışından vazgeçelim. Bazı düşünceleri suç sayıp, birkısım insanları mahkûm ettikten sonra, af veya ceza erteleme kanunları çıkarmak gibi bir garabetten kurtulalım.

Değerli arkadaşlarım, açığa vurulan düşünceler, ancak, suçu övmesi, şiddeti teşvik etmesi, toplum ahlakını bozması söz konusu olduğu zaman cezaya muhatap olmalıdır. Zaten, bunlar da, ceza kanunlarında, fikir değil, suç olarak nitelendirilmektedir. Lahey Adalet Divanı "ifade özgürlüğü, demokratik bir toplumun en esaslı temellerinden birini oluşturur. Bu özgürlük, toplumda sadece beğeni ve hoşgörüyle karşılanan bilgi veya düşüncelerin açığa vurulmasını değil, devleti veya halkın bir kesimini rahatsız eden, şoka uğratan bilgi veya fikirleri de kapsar. Çoğulculuğun, hoşgörü ve açıkfikirlilik gereği olan bunlar olmaksızın, demokratik bir toplum düşünülemez" şeklinde karar vermiş, ifade özgürlüğünün kapsamını göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, Galileo'nun dediği gibi, dünya dönmeye devam ediyor ve biz, onun hızını sınırlamaya muktedir değiliz. Korkularımızla etrafına duvar örmeğe de çalışmış olsak, Türkiye'yi, dünyaya yine de kapatmamız mümkün olmayacaktır. Unutmayın ki, demirperdeler yırtılmış, Berlin duvarları yıkılmıştır. Düşünce sınır tanımaz. O nedenle, düşünce hapsedilse de, düşünce hapsedilemez. Düşünceye kapı kapatılmaz. Açık toplumdan kimseye zarar gelmez; çünkü, ataların dediği gibi, açık yara kurt tutmaz. Türkiye'nin, düşünceyi yasaklamakla, çağdaş dünyada varacağı hiçbir yer olmadığı gibi, düşünceden korkması, çekinmesi için hiçbir neden de yoktur.

Bu duygularla, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Şimdi, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Ali Naci Tuncer, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA ALİ NACİ TUNCER (Trabzon) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanunun 2 nci maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi Grubum ve şahsım adına selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, 2 nci maddeye başlamadan önce, kanunun geneli hakkında anayasal kısa bir tahlil yapmak istiyorum. Af, devletin bir atıftır ve Yüce Meclise bu görevi, Anayasanın

87 nci maddesi vermiştir. Anayasanın 87 nci maddesi, Yüce Meclisin genel ve özel af çıkaracağını vurgulamıştır, istisnalarını da 14 üncü maddede koymuştur. Genel affın ne olduğu, Ceza Kanununun 97 nci maddesinde belirlenmektedir ve orada, genel affı, bir suçun bütün neticeleriyle ortadan kaldırılmasıdır diye tarif eder. 98 inci madde de, özel affı tarif etmektedir; özel afı cezadan bir kısmı indirim yapmak, cezanın yerine başka bir cezayı kaim etmek gibi, tadaden saymıştır.

Hukuk mevzuatımızda, şartlı salıverme ve tecil, infaz hukukunda, 647 sayılı Kanunda ve bir de Terörle Mücadele Kanununda mevcuttur ve bu, tamamen yargıyı ilgilendiren bir husustur. 1924 Anayasasının 26 ncı maddesinde buna benzer hükümler vardı. 1961 Anayasası kabul edilirken, 62 nci maddede ve Anayasa Komisyonu raporunda şartlı salıvermenin, tecilin, yargının görevi olduğunu, kuvvet ayrılığı nedeniyle yargının görevine yasamanın müdahale edemeyeceği nedeniyle Anayasadan çıkarılmış ve 62 nci maddeye konulmamıştır; 1982 Anayasası da, bu çerçevede yapılmıştır. Şimdi, biz, hukukta olmayan bir kurumu yaratıyoruz. Sayın hocam, Bakanım, belki kızacak, ben, size anlatıyorum, yine anlamıyorsunuz diyecek; 1991'deki Anayasa Mahkemesi kararında bu belirlenmiştir diyecek. 1991 Anayasa Mahkemesi kararında, Terörle Mücadele yasasındaki daha ağırlı olarak infazla ilgili olan bir kısmı gündeme getirmiş ve onu Anayasaya aykırı bulmamıştır. Ayrıca, şimdi önümüze gelen 2 nci maddenin konulmasına neden olan Anayasa Mahkemesinin bozma kararının azımlık oylarında bu husus özellikle vurgulanmıştır ve biliyorsunuz, bu karar, 6'ya 5 olarak çıkmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Anayasa Mahkemesince bozulan -kısa geçiyorum; çünkü, zamanın az- basın affıyla ilgili bir kısma ilişkin anamuhalefet partisi müracaat etmiş ve Anayasa Mahkemesi de 1 inci maddenin bir cümlesini Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı bulmuş ve bozmuştur bunu. Bu müstakil bir kanun olarak gitmişti. Neden, şimdi, bu kanuna gelip monte edildi; bu, bir teknik zaruretten miydi; hayır; teknik zaruretten olsaydı, buraya gelemezdi. Zira, kanunlarda bütünlük yoktur. Basın Yasasında azami 12 yıla kadar olan suçlar tecile veya şartlı salıverilmeye tabi tutuluyor, diğerinde 10 yıldan fazla dahi olsa, 10 yıla indiriliyor. Peki, neden buraya getirilmiştir? Bir vefa borcu muydu; yoksa, bir şark kurnazlığı mıydı? Neden, vefa borcu dedim; hatırlayacaksınız - sayın DSP'li arkadaşların çoğu genç, MHP'lilerin de bir kısmı genç, belki, 1973 affını hatırlayamazlar- şurada bir gazeteden alıntı gösteriyorum "af kesinleşti" -Başbakan, Sayın Ecevit; Başbakan Yardımcısı, o zamanlar bir partinin genel başkanı olan Erbakan Hoca- ve "koalisyonu kurtaracak formülü MSP'liler buldu" diyor. Şimdi, acaba diyorum, o zamanın vefa borcu olarak mı buraya getirildi? O düşüncede değilim arkadaşlar. Buradaki gaye, bir eski genel başkanın mahkûm olmasına mâni olmaktır. Bugünkü partinin, tabii, o partiyle hiçbir ilgisi yok; ama, eski genel başkanlardır, bir vefa borcudur, belki oy verebilirler düşüncesiyle, hükümet kendi gruplarına güvenemediği için, onların desteğini sağlamak için bunu yapmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, affa bir zaruret var mıydı; kesinlikle yoktu. Kamuoyu yoklamalarında, yüzde 90'ın üzerinde halk buna karşı çıkmaktadır. Öyle bir kanun getiriyoruz ki, af kapsamına girerse, 14 üncü maddenin istisnalarını içine alamayacağı için, af kapsamında göstermiyoruz; bunu, şartlı salıverme ve tecile getiriyoruz. Anayasa Mahkemesi, Anayasanın 10 uncu maddesindeki eşitliğe aykırıdır diye bozarsa, dolayısıyla, onlar da -bu af değil; ama, kamuoyunda af olarak tanınan- bu kanun kapsamına girecektir.

Bugün, güvenlik güçleri ile makinelerle dışarı alamadığımız o teröristleri, bu yasayla dışarı bırakma imkânını sağlıyoruz. Zaruretimiz nedir arkadaşlar? Yasalar, kamunun huzuru için konular; kamunun huzurunu bozacak bir yasaya, bu Yüce Meclisten okey vermememiz lazım. Mahkûmu dışarı alamıyoruz biz, makinelerle duvarları yıkıyoruz; şimdi,onları dışarı salıvereceğiz ve onlara

dışarıda hâkim olacağız. İnfaz (!) hukukunun ana umdelerinden biri, mahkûmu rehabilite edip, sağlıklı olarak cemiyete iade etmektir.

Biz, koşullarına giremedik; biz, bu insanlarımıza gardiyanlarımızı gönderemedik, öğretmenlerimizi gönderemedik, psikologlarımızı gönderemedik, neyi rehabilite edip de bunları dışarı çıkaracağız? Daha dün, askerimi şehit etmişler... Nedir bu zaruret; bize de anlatın, biz de anlayalım, biz de oy verelim. (DYP sıralarından alkışlar)

Bunlara, bayramda, bayramın tadını tattıracaksınız, çocukları, kardeşleri ölenler de mezarlara gidecek, onlara ne vereceğiz saygıdeğer milletvekilleri?

Biz de bu topraklarda yaşıyoruz. Bir inatlaşmanın uğruna, toplumu bir kaosa sürüklemeyelim. Zaman da geçmedi. Fazilet Partisi temsilcisi arkadaşımız konuşurken "artık, ok, yaydan fırladı" dedi. Hayır, son dakikaya kadar, bu Meclis, bu kanun üzerinde, vicdanının sesini dinleyerek en isabetli kararı alabilir; hiçbir şey geçmemiştir.

Bu kadar insanı sokağa dökeceğiz, hangisinin işi, aşu var? Sayın Adalet Bakanı, bunları tahlil edip, bir rapor hazırladı mı, bir tedbir aldı mı? Sayın Hocam "böyle bir taahhüdüm yoktur" dedi. Sayın Hocam suallere cevap verirken kanunda olmayan hususları söyledi. Hocam, dersini çok iyi çalışın, öğrencisine de çok iyi öğreten bir hocadır, bu kanuna inanmadığı için çalışmadı.

"Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 126 ncı maddesine göre savcılar bırakabilir" dedi. Evet, bırakabilir; ama, kesinlikle suç mahiyeti olmayan, delil olmayan, takipsizlik kararı verilecek olan hallerde bırakır, bu yasayla ne ilgisi var?

Adli sicil kanunlarında, 1973'te, herhangi nedenle icraya gitmiş, mal beyanında bulunmamış, bir gün hafif hapis almış bir mahkûm, aften istifade etti diye, şimdi, otuz yıl mahkûmiyet almış, aften istifade edemeyecek. Nereden bulacağız dedik? "Adli sicilde vardır" dedi. Adli sicilde böyle bir kayıt yok arkadaşlar. Ben, oranın iki sene genel müdürlüğünü yaptım ve kayıtların hepsini oraya geçtim. Demek ki, Hocam, bu hususlara iyi çalışmadı; çünkü, buna inanmıyordu; Hocam, inandığını çok iyi getirir buraya. Benim hemşerimdir, yakın köylümdür, gayet iyi tanıyorum kendisini; ama, ne yazık ki, bazen insanlar, inanmadıkları şeylere de evet demek durumunda kalıyordur. Niye politika bizi bu duruma getiriyor? Okumuşsunuzdur, Kennedy'nin Fazilet Mücadelesi adlı kitabında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlar mısınız efendim, lütfen...

ALİ NACİ TUNCER (Devamla) - ...politikayı, en erdemli bir meslek olarak gösteriyordu ve bu, dünyada da böyleydi; ama, biz ne hallere düştük. İnşallah bundan sonra, o erdemli mesleğe yakışır bir politika güderiz, inandığımız gibi oy veririz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıstar için, yine, kura çekeceğim.

Sakarya Milletvekili Sayın Nevzat Ercan, Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Gözlükaya.

Sayın Ercan, siz mi konuşacaksınız efendim?

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Söz hakkımı Sayın Çelen'e devrediyorum efendim.

Sayın Çelen, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

SALİH ÇELEN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, önceki konuşmamda da açıkladığım üzere, adı, ister af olsun, ister şartla tahliye olsun, ister tecil, ister erteleme olsun, biz, Doğru Yol Partisi olarak, bu af kanuna, başından sonuna kadar karşıyız. (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, neden karşıyız; 1974 yılında çıkarılan affın da, 1991 yılında çıkarılan affın da, af kapsamı dışında bırakılan istisnai hükümleri, Anayasa Mahkemesi tarafından, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı bulunarak iptal edilmiş, af kapsamı genişletilmiştir.

Bakınız, hukukçu olmayanlar dahi anlayacaklardır, bu kanun iptal edilirse ne olur; bu kanunun 1 inci maddesinin birinci bendinde deniyor ki: İdam cezaları uygulanmaz. 2, 3, 4 üncü bentlerinde özetle deniyor ki, on yıllık hapis cezaları affedilmiştir; şartla tahliye veya af. 5 inci maddesinde deniyor ki, Türk Ceza Kanununun şu, şu, şu bentlerinde sayılan, şu, şu, şu maddelerinde tarif edilen suçları işleyen kişiler, bu afftan istifade etmezler; istisna edilmişlerdir.

Anayasa Mahkemesi, bu kanunun 1 inci maddesinin beşinci bendini Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı bulur da iptal ederse ne olur; Türkiye'de bulunan bütün mahkûmların idam cezaları infaz edilemez. Yani, af kanununun tamamından bütün mahkûmlar istifade eder. Ayrıca, bütün mahkûmların on yıllık hapis cezaları da affa uğramış olur.

Sayın Bakan diyor ki: Burada ucuz demagoji yapıyorsunuz. Hayır, Sayın Bakan, bız, burada ucuz demagoji yapmıyoruz. Eğer, bu kanunun 1 inci maddesinin beşinci bendi iptal edilirse, PKK da, Apo da...

BAŞKAN - Sayın Çelen, affedersiniz; görüştüğümüz madde 2 nci madde biliyorsunuz.

SALİH ÇELEN (Devamla) - Tamam efendim. 2 nci maddeyle ilgili de konuşacağım.

BAŞKAN - Lütfen...

SALİH ÇELEN (Devamla) - Bu kanun iptal edildiği zaman, 2 nci madde de iptal edilmiş olacaktır. 2 nci maddeyle ilgili olarak da af kapsamı genişletilecektir.

O yüzden, bu beşinci bent iptal edildiği takdirde, bundan, PKK da, bankaların içini boşaltanlar da, dolandırıcılar da, hırsızlar da, katiller de, hepsi istifade edecektir.

Sayın Bakanım, bu, bizim demagojimiz değil. Bu, Türk Milletinin endişesidir; bu, Doğru Yol Partisinin endişesidir; bu, Türkiye'nin en tepesinin endişesidir Sayın Cumhurbaşkanım dahi endişesidir. Sayın Cumhurbaşkanı, burada, demagoji mi yapıyor Sayın Bakan?! (DYP sıralarından alkışlar) Doğru Yol Partisi, işte, bu yüzden bu af kanununa karşıdır.

Dünkü gazetelerde Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sayın Şandır'ın bir açıklaması vardı, orada, Anayasa Mahkemesinin affı genişletmesi endişesi karşısında, halkın devreye girmesini ve Apo'yu nasıl çıkarırsın diye hesap sormasını istemiştir; bunu önermiştir Sayın Şandır.

Sayın Şandır, sizi şu an göremiyorum; ama, orman mühendisi olmanıza rağmen, siz eğitimcisiniz; böyle yanlış eğitim mi veriyorsunuz?! Burada, biz, şayet, Anayasa aykırı kanun çıkarırsak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasaya aykırı kanun çıkarırsa, Anayasa Mahkemesi üyeleri, hâkimler, kanunu uygulamakla yükümlüdürler, Anayasanın kendilerine vermiş olduğu bir görevi yerine getireceklerdir. Çıkarılmış olduğunuz kanun, kabul oyu vermiş olduğunuz kanun eğer Anayasaya aykırıysa, Anayasa Mahkemesi üyeleri bunu nasıl engellesinler, bunu engellemeleri mümkün mü Anayasa Mahkemesi üyelerinin?!

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan, kanun tasarısının geneli üzerinde, iktidar partisi mensupları, maalesef, söz dahi alamamışlardır. Neden alamamışlardır; kanunun geneli üzerindeki konuş-

malarda, genel olarak, kanunun ne kadar gerekli olduğu, ne kadar elzem olduğu, Türk Milletinin bu kanuna ne kadar ihtiyacı olduğu...

BAŞKAN - Sayın Çelen, bu, 2 nci maddenin neresine giriyor Allah aşkına!

SALİH ÇELEN (Devamla) - Kanunun 2 nci maddesi de kanunun geneli üzerinde etkili değil midir efendim?!

BAŞKAN - Sayın Çelen, lütfen, 2 nci madde üzerinde konuşun; sınırlar gergin...

SALİH ÇELEN (Devamla) - Sayın Başkanım, ben, şimdi diyorum ki burada, iktidar partisi milletvekilleri, kanunun geneli üzerinde konuşmamışlardır, söz almamışlardır, alamamışlardır. Kanunun geneli üzerindeki konuşmalarda, 2 nci madde bu kapsamda değil midir efendim?!

BAŞKAN - Efendim, isterse alır isterse almaz; söz hakkı herkesin... Anayasal hakkını kullanıyor yani.

SALİH ÇELEN (Devamla) - Efendim, ben de diyorum ki, kanunun geneli üzerinde de, 2 nci maddesi üzerinde de iktidar partisi mensuplarının söz alamamış olmaları, bu kanunun gerekli olmadığını bilmeleri anlamına gelir.(DYP sıralarından alkışlar) Bu kanun eğer gerekliyse, neden söz alıp da Türk Milletine bu kürsüden bu kanunun ne kadar gerekli olduğunu anlatmamışlardır? İktidar partisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH ÇELEN (Devamla) - Söz alamamalarından da bu kanunun gerekli olmadığına inandıklarını görüyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çelen.

Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Gözlükaya, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

2 nci maddeyi konuşuyoruz biliyorsunuz.

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 nci madde üzerinde söz aldım; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bu yasanın doğru olan yeri yok da, 2 nci maddenin, belki, bir dereceye kadar doğruluğu tartışılabilir; ama, bu yasanın tümü, gerçekten bir hukuk ucubesidir, bu, bir inat yasasıdır. Hükümetin inadı.... Yani, yanlış yere yola çıktılar, bu yanlışlıktan caymıyorlar ve inat ediyorlar. Bu yasayı, bu sabahın erken saatlerinde çıkarmaya çalışıyorlar.

Değerli arkadaşlarım, hükümetimiz, bu yasayı, belki, prestijini kurtarmak için çıkarmaya gayret ediyor, inat ediyor olabilir; ama, şunu gayet samimi olarak biliyoruz ki, bu yasa, ne hükümet ortaklarının ne Meclis üyesi arkadaşlarımızın -hangi partiden olursa olsun- içine sinmeyen, tasvip görmeyen, milletimizin de yüzde 93'ünün tepkisiyle, hayır oyuyla karşı karşıya olan bir yasadır.

Şimdi, köylü perişan olmuş, ekonomi felç olmuş, tüccar, memur, emekli, öğrenci sefil.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Sayın Başkan, maddeye gelsin maddeye...

MEHMET GÖZLÜKAYA (Devamla) - İşsizler dersiniz 10 milyonları geçmiş. Şimdi bu hükümetin prestiji mi var? Nereden gelmiş prestiji? (DYP sıralarından alkışlar)

Bu hükümetin yerine, bu ülkede konuşmaması gereken MİT konuşuyor, Cottarelli konuşuyor, asker konuşuyor, bugüne kadar bu hükümete kayıtsız şartsız destek veren oda başkanları konuşuyor, TUSİAD konuşuyor. Bu hükümetin prestiji mi kalmış? Bunlar niye konuşsunlar? Bugüne kadar

desteklemeye devam eden, Türkiye'yi güllük güllüştürme gösteren basın konuşuyor. Nerede bunun prestiji?

Değerli arkadaşlarım, partiler basılıyor, polisler şehit ediliyor, askerler şehit ediliyor ve polis sokakta. İşin en acı tarafı, erkekler ürkek olmuş, korkak olmuş. Nerede bu hükümetin prestiji?! (DYP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, gelin, yol yakinken, bu tasarımı geri çekin; çünkü, Yüce Allah diyor ki: "Bana kul hakkıyla gelmeyin. Ben, bana olan borçlarınızı affederim; ama, kul hakkı olanlarla helalleşin." Burada mağdurların ve Türk Milletinin hakkı vardır.

Onun için, gelin, bu yasayı çekin ve bu millet de, siz de, vicdan azabından kurtulun.

Saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gözlükaya.

Efendim, soru-cevap kısmına geçiyoruz.

Sayın Paçacı, buyurun efendim.

MUSTAFA CİHAN PAÇACI (Ankara) - Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakandan, cevaplanması amacıyla aşağıdaki soruyu soruyorum.

Sayın Bakan, bizler milletin vekilleriyiz ve milletin hassasiyetlerini dile getirmekle de yükümlüyük. Bu hassasiyet içerisinde soruyorum: Bilindiği üzere, 312 nci maddenin değiştirilmesini öngören tasarının mimarı sizsiniz. Bu tasarıdan vazgeçip, af ile yetinmeyi, bir hukukçu bakan olarak nasıl açıklıyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Paçacı.

Sayın Çelen, buyurun efendim.

SALİH ÇELEN (Antalya) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakandan sormak istediğim soru şudur: Şimdi, Sayın Bakanım iki suçluyu ele alalım. Bir tanesi beş ayrı suçtan, beş ayrı mahkemeden ceza almış, 5'er yıl, toplam 25 yıl. Bu kişi, af kanunundan istifade ettikten sonra ne kadar yatacaktır?

İkinci sorum; aynı suçları işleyip, aynı beş suçtan yargılanan; fakat, henüz yargılaması bitmemiş olan bir kişi, değişik şehirlerde yargılandığı takdirde, bu hangi suçlardan istifade edecektir, af tan nasıl etkilenecektir?

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Enginyurt, buyurun efendim.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) - Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakana sormak istiyorum. Biraz önce Ali Naci Tuncer bey "politikacıların faziletli olması gerektiğini söyledi" çok yerinde bir tespit. Geçen defa bu şartla salıverme oylanırken, başından sonuna kadar karşı oldukları af yasa tasarısına 83 milletvekilinden 42 tanesi ret vermiş, 4 tanesi kabul vermiş, 2 tanesi çekimser vermiş; bu, faziletli politikanın neresine sığıyor?

BAŞKAN - Bunu Sayın Bakana sorulmamış addediyorum efendim, sual bana sorulmuştur.

Sayın Bakan, bunu sorulmamış addediyorum.

Sayın Başkan, buyurun efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, işin ciddiyeti kalmıyor efendim, bunlar zabıtlardan çıkartılsın efendim. İşin ciddiyeti kalmıyor, evvela herkes bunu öğrensin.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Sayın Başkan, bu soruyu sorulmamış kabul edin.

BAŞKAN - Sorulmamış kabul ettim Sayın Güven.

Lütfen, siz müdahale etmeyin. Lütfen...

Sayın Güven, siz müdahale etmeyin efendim.

Sayın Güven soru için söz istediniz, sıra sizde efendim.

Buyurun sorun efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkanım, bu kanun düzenlenirken 2 nci madde özellikle "sorumlu müdür sıfatıyla işlenmiş suçlar dahil" diye başlarken, "sözlü veya görüntülü yayın araçları, yahut miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açikoturum ve panel gibi" demek suretiyle, izin alınmak suretiyle yapılan toplantılar mı kastediliyor? Yani, bunun dışında, bir kahvehanede bir sohbet anında yapılan konuşmalardan ötürü hakkında işlem yapılan ve hüküm giyen insanlar için de bu madde teşmil edilecek mi? Edilmeyecekse, sadece resmî izinle yapılan toplantılar için mi geçerlidir? Ben onu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Bedük, buyurun efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara)- Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakanım şu sorumu tevdi ediyorum:

İnfaz, yargıyı ilgilendiren bir konudur. İnfaz sistemiyle ilgili getirilen bu şartla tahliyenin, acaba yargıya müdahale anlamı yok mudur? Yasamanın yargıya müdahalesini bir hukukçu olarak Sayın Bakan nasıl değerlendiriyor?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Yilmazyıldız, buyurun efendim.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir)- Sayın Başkan, Sayın Bakanın aşağıdaki sorularımı yanıtlamasını rica ediyorum.

Sayın Bakan, ısrarla, bu affin teröristbaşını kapsamayacağını, banka soyguncularını kapsamayacağını, genişletilmeyeceğini iddia etti. Eğer bir şekilde Anayasa Mahkemesi bu af kapsamını genişletirse, Sayın Bakan ve hükümet, sorumluluğu alıp istifa edecek mi?

Teşekkür ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Böyle bir soru olmaz. Bu soruyu saymıyorum efendim. Cevap vermeyin Sayın Bakanım. (DYP sıralarından gürültüler)

Siz benim delaletimle soruyorsunuz efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel)- Öbürünü saydınız mı?

BAŞKAN- Efendim, o da yanlış yapmış.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir)- Sayın Başkan, İçtüzüğe uygun bir sorudur bu.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara)- Sayın Bakan biraz evvel "olmaz" dedi. Anayasa Mahkemesinin kararından bahsetti efendim. Yani, Anayasa Mahkemesini yönlendirici mahiyette açıklama yapan bir Sayın Bakana böyle bir soru tevehh edildiği zaman niye itiraz ediyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN- Şimdi, Sayın Bakan sorulara cevap verecek efendim.

Buyurun.

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20 nci Yasama Döneminde, Türk Ceza Kanununun bazı maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun bir maddesinin değiştirilmesi hakkında bir kanun tasarısı hazırlanmıştı. Bu tasarı, benim insan haklarından sorumlu Devlet Bakanlığım zamanında hazırlanmıştı; 312 nci madde konusunda da yeni bir düzenleme getirilmişti, bu doğrudur. O tasarı, milletvekili erken genel seçimi nedeniyle kadük olmuştur; ancak, bu dönem bir milletvekilimiz tarafından teklif olarak yenilenmiştir. Biz konuyu, şimdi, yeni Türk Ceza Kanunu tasarısı içinde ele alıyoruz. Hükümet olarak sunacağımız yeni düzenleme bu tasarı içerisinde olacaktır; ama, bir milletvekilimizin yenilemiş olduğu teklifi değerlendirmek ve kabul etmek Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirindedir.

Sayın Çelen'in sorusu aslında 1 inci maddeyle ilgilidir. 1 inci maddede, şartla salıverme bakımından, cezaların birleştirilmesi ve onun üzerinden 10 yıllık bir indirim yapılması söz konusudur. Kanunda öngörülen ertelemede ise davaların ertelenmesi, her bir suç bakımından ayrı ayrı değerlendirilecektir; ama, öngörülen süre içinde yeniden bir suç işlendiği takdirde, ertelenen suçların yargılama konusu olması ve ceza verilmesi ve onun sonucunda da bu cezaların birleştirilmesi, içtima ettirilmesi söz konusu olabilir.

Sayın Güven'in sorusuna gelince: 2 nci maddede "miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açık oturum veya panel" örnek olarak verilmiştir.

TURHAN GÜVEN (İçel) - "... gibi..."

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Daha sonra gelen "gibi" sözcüğü de bunu açıkça göstermektedir. Dolayısıyla, burada, izinli veya izinsiz her türlü toplantı kastedilmektedir. Maddede açık olarak, "her türlü toplantılarda" sözcüğüyle, bu durum belirtilmiştir.

Sayın Bedük'ün sorusuna geliyorum: Bizim hukukumuzda şartla salıverilme, infaz hukukunun önemli bir kurumudur; ancak, genel olarak yasayla da şartla salıverilmenin, Cezaların İnfazı Hakkında Kanunda düzenlenen şeklinden farklı olarak; yani, iyi haf koşulu aranmaksızın işletilmesi, gerek 1991 yılında kabul edilen Terörle Mücadele Kanununda, gerek bu kanunda öngörülmüştür.

Anayasa Mahkemesi, 1991 yılında, Terörle Mücadele Kanunu dolayısıyla bu şartla salıverilme ve af kavramlarını karşılaştırmıştır. Bunlar arasındaki karşılaştırmada, ortak noktaları ve farklı noktaları belirtmiş; sonunda, getirilen düzenlemenin bir şartla salıverilme olduğunu kabul etmiştir; ama, bunlarda, Anayasaya aykırı hiçbir yön görmemiştir.

Son soru kabul edilmediği için ona cevap vermiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - İçtüzüğe uygun soru soruyorum Sayın Başkan...

BAŞKAN - Efendim, var mı böyle bir şey?!

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Demagoji yapıyorsunuz diye burada milletvekillerini suçluyorlar.

Bunun sorumluluğunu alıp istifa edecekler mi etmeyecekler mi; yoksa, burada pişkin pişkin oturacaklar mı?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 4 adet önerge vardır; önergeleri, sahipleri geri aldığı için işleme koymuyorum.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni geçici madde eklenmesine dair bir önerge vardır; önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 567 sıra sayılı Kanun Tasarısının 2 nci maddesinden sonra gelmek üzere, aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla,

Nevzat Ercan	Ali Rıza Gönül	Turhan Güven
Sakarya	Aydın	İçel
Ahmet İyimaya	Mehmet Gözlükaya	Ali Şevki Erek
Amasya	Denizli	Tokat
Hakkı Töre	Saffet Arıkan Bedük	Kadir Bozkurt
Hakkâri	Ankara	Sinop

"Geçici Madde 1.- 21.7.1953 tarihli, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren amme alacakları ile 4.1.1961 tarihli, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren ve 31.12.1999 tarihinden önceki dönemlere ait veya bu tarihe kadar beyan edilmesi gereken vergi, resim ve harçlara ilişkin olarak;

a) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle vadesi gelmediği halde ödenmemiş bulunan amme alacakları asıllarının tamamı ile bunlara bağlı gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları ile diğer ceza mahiyetindeki amme alacaklarının yüzde 20'sinin; ilk taksiti bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihin izleyen aydan başlamak üzere 24 ayda üçer aylık dönemler itibariyle eşit taksitler halinde ödenmesi, ilk taksit ödeme süresinin son gününe kadar yazılı başvuruda bulunulması ve bu alacaklar için ihtilafa gidilmemesi veya ihtilafтан vazgeçilmesi şartıyla, gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları ile diğer ceza mahiyetindeki amme alacaklarının kalan kısmının tahsilinden vazgeçilir. Borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi hükmüne göre ödemekte olan mükellefler de diledikleri takdirde bu madde hükmünden yararlanabilirler.

b) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilmiş olup, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle yargı mercileri nezdinde ihtilafli hale getirilmiş ya da dava açma süresi geçmemiş bulunan vergi, resim ve harçların tamamı ile bunlara bağlı gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının yüzde 20'sinin; bu bentte belirtilen süre ve şekilde ödenmesi halinde, gecikme zammı, faizi ve vergi cezalarının kalan kısmının tahsilinden vazgeçilir. Bu takdirde, dava açılmaması ve açılmış bulunan davalardan vazgeçilmesi, buna ilişkin talebin başvuru süresi içinde yazılı olarak yapılması şarttır. Bu şekilde ödenen alacaklara maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra herhangi bir zam veya faiz uygulanmaz. Tarhiyata ilişkin ihtilaflarda alacak asılları; tarhiyatın bulunduğu en son safhadaki tutar, ancak bu safhada bozma ya da terkin kararı bulunması halinde ilk tarhiyat tutarı esas alınarak belirlenir. Bu hüküm, maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar uzlaşma talebinde bulunulmuş olup, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü verilmekle birlikte uzlaşma görüşmesi henüz yapılmamış alacaklar için de geçerlidir. Bu maddenin

yürürlüğe girdiği tarih itibariyle tahakkuk etmemiş vergi, resim ve harç asıllarına ilişkin tarhiyatta, gecikme faizleri maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanır. Asılları kısmen veya tamamen ödenmiş bulunan fer'i alacaklar ile bir asla bağlı olsun veya olmasın ceza mahiyetindeki alacaklar için de bu bent hükümleri uygulanır. Vergi Usul Kanunu kapsamı dışındaki diğer amme alacaklarının tahsilat işlemlerinden dolayı meydana gelen ihtilaflarda da bu bentte belirtilen şekilde işlem yapılır.

c) Bu maddeye göre ödenmesi gereken taksitlerin ödeme süresi içerisinde hiç ödenmemesi ya da eksik ödenmesi halinde, alacağın tamamı muaccel olur ve cebren tahsil olunur. Ancak, amme borçlularının alacağın tamamını muaccel kılan taksit tutarını; taksit ödeme süresinin son gününden itibaren geçen süre için tecil faizi oranında hesaplanacak bir faiz ile birlikte rızaen ödemeleri şartıyla, madde hükümlerinden yararlanılmaya devam olunur ve ödeme süresi geçmemiş taksitler sürelerinde ödenir. Bu madde kapsamına giren alacakların maddede belirtilen şekillerde tamamen ödenmemiş olması halinde, ödenen tutar kadar madde hükümlerinden yararlanır.

d) Devlete ait olup, vergi dairelerince tahsil olunan ve miktarı 5 milyon lirayı aşmayan asılları ödenmiş fer'i alacaklar ve cezalar ile aslı bu miktarı aşmayan amme alacaklarının, fer'ilerinin miktarına bakılmaksızın fer'ileri ile birlikte tahsilinden vazgeçilir. Tahsilinden vazgeçilecek amme alacakları nev'a ve dönemleri itibariyle ayrı ayrı dikkate alınır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan ödemeler her ne surette olursa olsun ret, iade ve mahsup edilemez. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, maddede belirtilen başvuru süresini gerektiğinde bir aya kadar uzatmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

e) 17.7.1964 tarihli, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve 2.9.1971 tarihli, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 17.10.1983 tarihli, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre prim, sosyal yardım zammı, idarî para cezası, gecikme zammı ve faiz borcu bulunan işverenler ile topluluk sigortasına ve isteğe bağlı sigortaya devam edenler ve sigortalılar ile ölen borçlu sigortalıların hak sahipleri; 31.12.1999 tarihine kadar tahakkuk etmiş olan prim ve sosyal yardım zammı borçlarının tamamı ile idarî para cezalarının ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki gecikme zammı ve faizlerinin yüzde 20'sini, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ay başından itibaren 24 ay içinde üçer aylık dönemler itibariyle eşit taksitler halinde ödedikleri takdirde, ilgili kurumların alacaklarından her birine ait kalan gecikme zammı ve faizleri ile idarî para cezalarının bakiyesi terkin edilir. Bu madde hükümünden yararlanmak üzere başvuranlardan taksitlerini süresi içinde ödemeyenlerin, süresinde ödenmeyen her bir taksiti bu kanunun uygulama süresinde rızaen tecil faiziyle birlikte ödemeleri halinde bu kanundan yararlanma hakları saklıdır.

f) Bu madde kapsamına girenlerden 31.12.1999 tarihine kadar tahakkuk etmiş prim, sosyal yardım zammı ile idarî para cezası bulunmayıp, sadece gecikme zammı ve faiz bulunanlar, bu borçlarının yüzde 20'sini bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri halinde kalan borçları terkin edilir. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş gecikme zammı ve faizleri iade ve mahsup edilmez.

g) Bu madde kapsamına girenlerden prim, sosyal yardım zammı ve idarî para cezası ile gecikme zammı ve faiz borçları için aleyhine icra takibi yapılanlar, yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre hesaplanacak borçların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren 24 aylık süre içinde ve üçer aylık dönemler itibariyle eşit taksitler halinde icra masraflarıyla birlikte icra müdürlüklerine veya kurumlara ödemeleri şartıyla, bu madde hükümlerinden yararlanabilirler. İcra

takibine konu olan borcun yirmidörtte birini bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren bir ay içinde ödeyenlerin hacizleri kaldırılır. Bu süreler içerisinde icra takipleri ile ceza ve hukuk davalarına devam edilmez, bu davalara ilişkin kanunî süreler işlemez.”

BAŞKAN - Önergeye Komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI EMİN KARAA (Kütahya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu efendim?

ADALET BAKANİ HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, gerekçesini okutun.

BAŞKAN - Sayın Güven ifade etmek istemedim; ama, ifade edeyim: Geçen sefer bendeniz yoktum burada, bu önerge alelacele verilmiş. Bu, geçen seferkinin aynısı ve 850 kelime; ama, bunu okuttum, tabii ki bir gerginlik olmasın diye.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Bu bir madde tedvididir, çiftçiyi, üreticiyi, esnafı kurtarma maddesidir, nefes aldırma maddesidir.

BAŞKAN - Okutuyorum efendim, ziyarı yok, 150 kelimededen bir şey çıkmaz. Peki efendim, doğrudur; ama, malumunuz, siz daha iyi biliyorsunuz; 500 kelimeyi geçmemesi lazım.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Geçebilir, olabilir efendim.

BAŞKAN - Ama, geçmiş; 800 kelime.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Komisyon 48 saat geçmeden götürüyor da, biz bunu vermişiz çok mu?

BAŞKAN - Peki efendim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gereke:

Bilindiği gibi, son yıllarda ciddi ekonomik sorunlar yaşanmakta, ülkemizin sanayi ve ticaret hayatı olumsuz etkilenmektedir. Özellikle geçtiğimiz yıl Türk ekonomisinde yaşanan durgunluk ve daralma sonucunda millî gelir büyümeyip, aksine küçülmüştür. Toplumda gelir dağılımı bozulmuş ve işsizlik artmıştır. Yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı sanayici, ticaret ve meslek erbabı, esnaf ve sanatkarlar, çiftçiler, dar ve sabit gelirli başta olmak üzere, toplumun bütün kesimleri ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır.

Bunun sonucunda vergi mükellefleri tahakkuk eden vergilerini zamanında ödeyemez duruma düşmüşlerdir. Aynı şekilde SSK, Bağ-Kur ve tarım kesimi sosyal güvenlik kurumuna tabi işverenler ve sigortalılar da prim ödeme yükümlülüklerini aksatmak zorunda kalmışlardır.

Öte yandan, ekonomik sıkıntılardan dolayı ödeme zorluğu çeken söz konusu kesimler, fiskal ve parafiskal yükümlülüklerini yerine getirememekten dolayı aylık yüzde 12'ye, yıllık yüzde 144'e varan gecikme zammına maruz kalmışlardır. Böylece milyonlarca ifade edilebilecek vatandaşımız ağır bir vergi ve sigorta primi ve cezasından kaynaklanan borç yükü altına girmişler ve haciz uygulamaları sonucu ticari faaliyetlerini idame ettiremez hale gelmişlerdir.

İşte, bu çarpık durumun giderilerek, vatandaşın devlete karşı ihtilafı olmaktan çıkarılması, sosyal barışın temini ve bunlara tekrar ödeme kabiliyeti kazandırılarak, yükümlülüklerini yerine

getirebilmeleri ve böylece ekonomik ve ticarî faaliyetlerini devam ettirebilmeleri imkânı sağlanmaktadır. Getirilen bu kolaylıklar sayesinde gerek vergi mükellefleri ve gerekse prim borcu olanlar, bir yandan birikmiş vergi ve sigorta primlerini taksitler halinde kolaylıkla ödeme imkânına kavuşacak, birikmiş gecikme zammı ve faizleri ile cezaların yüzde 80'inden kurtulmuş olacaklar; diğer yandan da, Hazine, birikmiş alacaklarını tahsil etme ve donmuş alacaklarını nakde dönüştürerek gelir elde etme imkânı sağlayacaktır.

Söz konusu önerge, bu amaçlara yöneliktir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 3 üncü madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Rıza Akçalı.

Sayın Rıza Akçalı, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA RIZA AKÇALI (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sabahın bu ilk ışıklarıyla beraber hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milletvekillерimiz, bu saate kadar af yasasıyla ilgili konuşular, milletin kanaatlerini ifade etmeye gayret ettiler. Ben de, doğrudan doğruya millet ne diyor, size onlardan bir demet sunmak istiyorum. Elektronik posta yoluyla Meclisteki milletvekili arkadaşlarımızın hepsine gelen e-mailler var ve burada, vatandaşlar, aftan mağdur olanlar, aftan rahatsız olanlar düşüncelerini, kanaatlerini ifade ediyorlar. Bunlarla ilgili çok kısa birkaç tanesini sizlere sunmak istiyorum.

Orta Doğu Teknik Üniversitesinden bir grup öğretim üyesinin gönderdiği bir elektronik posta: "Allah bile kul hakkını affedemiyor. Hiç kimsenin, bana karşı işlenmiş bir suçu affetmeye hakkı olmaz. Devlet, sadece, kendisine karşı işlenmiş suçları affetmelidir. Bizler, yargılanmış ve hüküm giymiş insanların, cezalarını sonuna kadar çekmelerinin taraftarı insanlarız. Lütfen, sizler de bize yardımcı olunuz. Öğrenci aflatıyla kalitesiz işgücünü oluşturanların, imar aflatıyla da yaptıklarını geçen sene depremde, hep birlikte gördük. Bunların faturasını hep biz ödemedik mi? Polisimizin, jandarmamızın binbir güçlölkle yakaladığı ve hatta, belki bizim huzurumuz uğruna o esnada şehitler verdiği, hâkimimizin, yargıcımızın suçlu bulunduğu ve dahi mahkûmken bile toplumun huzurunu bozmayı başarabilen bu canileri, ben, iyi bir vatandaş olarak büyüttüğümü düşündüğüm çocuklarımın yanında, oy verenler istiyor diye görmek istemiyorum. (DYP sıralarından alkışlar) Siz, değerli arkadaşlar, lütfen, bu kez, yine, katilleri, arz düşmanlarını, aykırı insanları, tekrar aramıza salmalarına mani olun. Bu ülkenin her şeyine zaten inancını yitirmiş olan bizleri adaletten de soğutmalarına karşı çıkın ve hâlâ, hür olduğuna inandığımız adaletten ellerini çekmelerini sağlayın. Uyuma Türkiye, ben uyuyamıyorum!" Evet, biz de uyuyamıyoruz. (DYP sıralarından alkışlar)

Yine, bir acılı anne "Kızımın Katilini Kimse Affedemez" başlığıyla bir başka e-mail göndermiş.

Yine, bir başka e-mailden "af yasası; bir kişi 'af' kelimesini telaffuz etti diye, cezaevlerinde yer kalmadı diye, cezaevlerinde tadilat yapılabilmesi için boşaltılması gerekir diye, mahkemelerde dosya sayısı milyonlara ulaştı, içinden çıkılmıyor diye, seçim yatırımı olsun diye, hele bazı kişilerin kayrılacağı kuşkuvarını toplayacak şekilde çıkarılmamalıdır. Sonuçta, bir kez daha cezalandırılan, dürüst, namuslu ve mağdur olan bizler olacağız. Kendi oylarımızla seçtiğimiz siz milletvekil-

lerimizin, dürtüst yurttaşı ve toplum düzenini korumanızı, kargaşalık ve isyan yaratacak bu Af Yasasının bahsedildiği şekilde kesinlikle geçmemesi için elinizden geleni yapmanızı istiyoruz -biz de bunu yapıyoruz- cezayı veren de devlet, affeden de devlet değildir. Devletimizin hukuk devleti olmasını istiyoruz.

Saygılarımızla."

Daha pek çok var, bir tanesinden daha kısa bir metin okuyacağım:

"Sonuç olarak, ülke gündemine yeniden getirilmekte olan af tasarısının hiç kimseye bir yararının olmayacağı, aksine, yurttaşların, devlete, yargıya ve adalete olan inancını zedeleyeceği, yurttaşlar arasında yeni kavgalara, öç alma eylemlerine neden olacağı ve bu şekilde toplumsal barışın daha çok zarar göreceği, yeni bir affin ileride de benzer af taleplerine zemin yaratacağı, afftan yararlanacak kişi sayısı ile söz konusu yasayla ilgisi bulunmayan toplumun diğer kesimlerinin sayısı kıyaslandığında, oluşacak toplumsal tepki nedeniyle af tasarısının siyasi partilere, seçim yönünden de bir getirisinin olmayacağı hususları göz önüne alındığında, af tasarısının süratle ülke gündeminden uzaklaştırılması gerektiği açıktır.

Af tasarısının yasalaşması halinde, yukarıda belirtilen sakıncalarının ve söz konusu tasarının vebalinin, söz konusu tasarımı ülke gündemine getirenlerin ve yasalaşmasını sağlayanların üzerinde kalacağı şüphesizdir.

Genel af tasarısıyla ilgili girişimlere destek olmayacağınızı umar, saygılar sunarım." (DYP sıralarından alkışlar)

Yine, Cumhuriyet Gazetesinde de yayımlanmış bir şiirin son üç satırını sizlere okumak istiyorum:

"Gökten üç af düştü;

Paylaştı yolsuzlar, soysuzlar, hırsızlar.

Ülkem üzgün, herkesin yüreği sızlar"

Değerli milletvekilleri, şimdi, bu katıksız, doğrudan doğruya Anadolu insanımızın kendi hissiyatları, düşünceleri ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bakarak, ondan talep ettikleri, istedikleri.

Bunları, gecenin bu saatinde, daha doğrusu sabahın bu saatinde, bir kere daha vicdanlarımıza sorarak, bir kere daha, bu acılı insanların ne demek istediğini değerlendirerek, düşünerek, bir nefes muhasebesi yapmak gerekmez mi diye düşünüyorum.

Af yasasıyla ilgili kanun Meclisten çıktıktan sonra, Sayın Başbakan, gazetecilere verdiği beyanatta, cezaevlerindeki aşırı izdihamın da bu sayede önleneceğini ifade etmişti. Daha sonra, af yasası veto edildiğinde "hukuk, tamam; ama, sosyal durum da önemlidir" diye ifade etmişti. Aşağı yukarı 45 000 kişi civarında bu afftan faydalanacağını düşünsek, yakınlarını da 10'ar kişi olarak kabul etsek 450 000, hadi 20'şer kişi kabul ettik, 900 000... 60 milyonluk bir sosyal durumla, 900 000'lik bir sosyal durumun muhakemesinde, muhasebesinde, bu affın buradan çıkması lazım. Meclisin buradaki kanaatinin ve kararının, milletin vicdanıyla örtüşmesi lazım.

Bu arada, tabii, af çıktıktan sonra, ne hikmetse, koro halinde "bu af, bizim affımız değil" şeklinde beyanlarla da karşılaştık. Hatta, işte, affın gerçek sahibi olan Raşan Hanımın da, bir beyanatıyla, bir basın toplantısıyla "bu af, benim istediğim gibi bir af değil" şeklindeki beyanını da gördük.

Bunları okuyunca, bir sindirim probleminin tekrar nüksettiğini ben sandım, hissettim burada. Böyle bir sindirim rahatsızlığı olabilir, bu son derece de doğaldır. Bundan kurtulmanın yolu, tabii,

parti disiplini ve parti hegemonyası altında burada oy vermek mecburiyeti söz konusuysa, bu sindirim rahatsızlığı bahane edilerek, arkadaşlarımız, evlerine istirahata çekilebilirler. Hiç merak etmesinler, biz buradayız ve affın reddedilmesi konusunda arkadaşlarımızla birlikte oyumuzu kullanacağız. Bu rahatsızlık, bütün milleti de, sizler ve bizler adına memnun edecek bir rahatsızlık olur. Bunu bir kere daha düşünmenizi rica ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Kura torbasını verir misiniz...

Sayın Turhan Güven...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Benim yerime Sayın Kaya konuşacaklar.

BAŞKAN - Peki efendim.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Nihan İlgün...

Nihan İlgün Bey yoklar.

Onun yerine başka bir tane daha çekiyorum: Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya...

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Benim yerime Sayın İlyas Yılmaz yıldız konuşacaklar.

BAŞKAN - Peki.

Buyurun Sayın Kaya. (DYP sıralarından alkışlar)

SAFFET KAYA (Ardahan) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; bugünkü gündemimizde yaklaşık olarak 10 saattir süregelen, af yasasıyla ilgili, Doğru Yol Partisi adına, tüm milletvekili arkadaşlarımızın özellikle vicdanına seslenerek, bu yasanın, gerçekten, Türkiye'nin sosyal barışına, toplumsal huzuruna çok büyük bir yara açacağını, buradan, hatip arkadaşlarımız gündeme getirdiler. Ben de, huzurunuzda bir kez daha, tüm değerli arkadaşlarımıza, buradan, halk adına, millet adına sesleniyorum; diyorum ki: Bu içinize sinmeyen, vicdanınıza sinmeyen bu yasayı, bugün, buradan lütfen çıkarmayın. İki yıldan beri süregelen ve iki Cumhurbaşkanımızın da sürekli olarak reddettiği, eşitlik ilkesine ters, hukuk normlarına ters olan bu yasanın, mutlak ve mutlak yeniden gözden geçirilmesi noktasında, Yüce Parlamenta sevkinden halen daha ilham alamıyorsa, ülkeyi iyiye sürüklüyoruz diyebilmek mümkün değildir.

57 nci hükümete tekrar sesleniyorum, Sayın Başbakan'a sesleniyorum, Başbakan Yardımcılarına sesleniyorum, sayın bakanlara ve milletvekillerine sesleniyorum: Yanlış yoldan dönmek fazilettir, erdemdir; bu kararlılığı gösterin lütfen. (DYP sıralarından alkışlar) Toplumun bugün nabzını tutup, nefesini tuttuğu şu ortamda, şu saatlerde tüm milletvekillerinin vicdanlarına seslenerek buradan haykırıyorum: Yanlış yapıyorsunuz; yanlışınızdan dönmek, sizin erdeminiz olacaktır; ülkenin geleceği ve bekası için, mutlaka ve mutlaka vicdanî bir kararınız olacaktır. Bu kararınızı, bugün, gerçekten, tarihî oylama süresi içinde vermeniz en doğru bir usuldür.

Bugün, Rahşan Hanım, reddettiği bu Af Yasasına, hepimiz çok açık olarak gördük ki "bu yasa benim istediğim gibi çıkmadı, bu Af Yasası benim istediğim gibi değil" diyor ve yine liderlerimizden "bu yasayı biz tasvip etmedik, bu yasayı içimize sindiremiyoruz" diyorlar. Halen, daha, yine MHP'nin çok değerli hatiplerinden, burada, geçen, İçel milletvekilimizin hitap ettiği şekliyle "bu yasayı kabul etmiyoruz. Bu yasa, 1974 yılında ve geçmiş dönemde yaşandığı gibi, vatan hainlerinin affıdır."

Sayın Bakana da buradan sesleniyorum, Sayın Bakana da diyorum ki: Yarın, bu yasa, eğer Anayasa Mahkemesinde genişletilirse; yarın, bu yasa, eğer gerçekten teröristleri dışarıya salmak olursa.... Bugün cezaevlerinde iki şehit daha verdik ve oradaki vatandaşlarımız, hükümlülerimiz ve tutuklularımız öldü. Bunlardan ders alarak, halen daha bu yanlışımızı bertaraf etmenin yoluna gitmeyecek miyiz; bu tarihteki sorumluluğu halen daha gözardı etmiş olacak mıyız diye, burada, huzurunuzda seslenmek istiyorum.

1974 yılında yapılan ve bugün vatan hainlerini gerçekten sokağa döken o yasa, Türkiye'yi ihtilallere götürmüştür. Türkiye'de kardeşin kardeşi vurmasına sebep olmuştur. Türkiye'yi kaosa sürüklemiştir. Halen daha 1974 yılında çıkarılan o afın, bugünkü milletvekili arkadaşlarımızın vicdanları rahat mı acaba? 1974 yılında yaşanan bu olumsuz badireyi, ülke, çok büyük bir bedelle ödemedi mi? O bedeli, yine, Türkiye'nin gündemine ıstarak getirmek, Türkiye'nin sosyal barışını, toplumsal barışını etkilemek acaba hangimizin vicdanıyla eşdeğer olacak?

Tüm milletvekili arkadaşlarımızın vicdanına sesleniyorum. Bakın, bu hükümet iki yıldan beri icraatlarında 204 tane yasa çıkardı. Çıkardığı 204 yasadın hiçbir tanesi -iddia ediyorum- kesinlikle bu ülkenin yararına olmamıştır. Acemi bir şoför olarak otobüsü bataklığa batırdınız ve sürekli olarak o otobüs o bataklıkta patinaj yaptıkça, ülkeyi de batırıyorsunuz, milleti de batırıyorsunuz.

İnat adına getirdiğiniz bu yasadın dönmeniz sizlerin vebalidir, tarihtir vebalidir. Bu vebali, mutlaka ve mutlaka yerine getirmeniz, gerçekten, yarın, sizin, tarih nezdinde en ciddi vicdanî rahatlığınız olacaktır; ama, eğer, kamuoyunun istemediği, halkın istemediği ve halkın vicdanında derin yaralar açan bu af yasasını, vicdanlarımızla bağdaştırarak bugün kabul ederseniz, yarın, Türkiye'nin, gerçekten, büyük sıkıntılarla karşı karşıya geleceğini hepimiz çok iyi biliyorsunuz.

Bu mantıktan yola çıkarak, cezaevlerinden bugün yaşanan olaylarda... Biz, geçmiş dönemlerde cezaevlerine gönderdiğimiz hırsızları, teröristleri ıslah ettik de mi, o insanları affediyoruz; ıslak etmedik o insanları. Cezaevine gönderdiğimiz o insanlar teröristse, cezaevinde daha azıllı terörist oldu; hırsızsa, daha çok hırsız oldu, profesyonel oldu ve o insanları 1974'te olduğu gibi sokağa saldırdığımız da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür edeceğinizi umut ediyorum efendim.

SAFFET KAYA (Devamla) - Sayın Başkan, tamamlayabilir miyim...

Bu yasanın, Yüce Parlamentodan çıkmamasını umuyor, Doğru Yol Partisi olarak bu yasaya ret oyu kullanacağımızı söylüyor; hepinize saygı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şahsınız adına aldınız sözü.

Şahsı adına Sayın Yılmazyıldız; buyurun.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce, çok değerli bir konuşmacımız Sayın Akçalı, dedi ki "Türkiye uyumuyor, biz uyumuyoruz; siz de uyumayın." Hakikaten, mağdur yakınları, mağdur aileleri uyumuyor, uykuları kaçmış. Dolayısıyla, tekrar tekrar düşünmemiz gerekiyor bu yasa üzerinde.

Ben, az önce, Sayın Bakana sormak istemiştım, olabilir, siyasilere bir karar alır, kanun çıkarır, çıkardığı bu kanunun neticesinde de şunlar şunlar olur der... Nitekim, Sayın Bakanın, bu Af

Yasasında polislerle ilgili bir konunun yer almaması için, istifa tehdidinde bulunduğu basında yer aldı; doğrudur yanlıştır, bilmiyorum, kendisi burada. Ben aynı şeyi sormak istiyorum, eğer bu Af Yasası Anayasa Mahkemesine gidip kapsamı genişletildiğinde, banka soyguncuları, hortumcular, tecavüzcüler, teröristler, ülkeyi yıkmaya çalışanlar, af kapsamına alındığı takdirde siyasi sorumluluğu alıp istifa edecek mi? (DYP sıralarından alkışlar)

Buraya çıkan hatipleri, soru soran milletvekillerini, millet adına kaygı duyan, milletin kaygılarını dile getiren hatipleri demagoji yapıyorsun gibi bir ifadeyle, bir Sayın Bakana hiç yakışmayacak bir ifadeyle itham etmesini de anlamak mümkün değil; ama, Sayın Bakan, ısrarla yaptığı hareketin, anayasa profesörü olduğu için, nereye gideceğini biliyor; bunu bildiği için de, bir türlü bu işin sorumluluğunu almak istemiyor. Eğer, öyle olmuş olsaydı "evet, bu yasa bunu kapsamaz, genişletilmez. Genişlerse, ben de istifa ediyorum; üstelik, siyasi hayattan da çekiliyorum" deyip, millete garantiyi vermesi lazımdı; ama, nerede o garanti?! Nerede o yük?! (DYP sıralarından alkışlar)

Yine, söylüyorum, önerge verdik; tamam, bu Af Yasası çıkıyor, adil değil. Gösterdim, Balıkesir Belediye Başkanı Anavatan Partisinden seçilmiş, haciz gelmiş bütün mallarına.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Balıkesir değil...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) - Yine, bakıyoruz, belediye başkanı diyor ki: "Böbreğimi satacağım." Yani, kendi belediye başkanınızı, böbreğini satmak mecburiyetinde bırakmışsınız.

Bakıyoruz, geçen yıl 60 000 esnaf, bu yıl ilk 10 ayda 50 000 esnaf kepenk kapatmış. Sayın Cumhurbaşkanının bu yılki Meclis açılış konuşmasında... Çiftçiler yüzde 25 reel gelir kaybına uğramışlar. TÜSİAD diyor ki "kapatıyorum dükkânlarımı, bütün fabrikalarımı." Nitekim, en son Sayın Bodur "Çanakkale Seramik Fabrikalarını 1 ay kapatıyorum, hiçbir şey satamıyorum" diyor.

İşte, bütün bunlara baktığımızda diyoruz ki, gelin, bu yasa kapsamında, hiç olmazsa çiftçilerin, esnafın aldığı kredilerin faizlerini affedelim; hiç olmazsa, belediyelerin aldığı borçları ve cezaları affedelim; hizmet edebilsinler.(DYP sıralarından alkışlar) Bunlar, sizin de belediye başkanlarımız; ama, ne yazık ki, maalesef, inadım inat, ille ben bunu böyle çıkaracağım...

HALİL ÇALIK (Kocaeli) - Bağırma...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Uyandırıyor...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki, "eğer, bu yasa, bu haliyle çıkarsa, devletin, temeli adalettir inancını yok edecek, toplum düzenini bozacak ve yurttaşların adalete olan güvenini sarsacaktır." Bunun hukuk bilgisine, adalet bilgisine güvendiğiniz için oy vermediniz mi; o halde, güvenerek oy verdiyseniz, şimdi dediğine niye itibar etmiyorsunuz?.. Niye; yoksa, bu toplumun huzurunu, güvenini sükûnunu bozmak mı istiyorsunuz? Yarı toplumda terör arttığı zaman, yarın soygunlar arttığı zaman, kime ne anlatacağısınız, nasıl anlatacağısınız?

Değerli arkadaşlarım, bütün bunları... Eminim ki, pek çoğunuza telefonlar geliyordu, telefonlarla da, ısrarla, affın çıkmaması gerektiği konusunda mesajlar geliyordu. (MHP sıralarından gürültüler) Kapatırsanız, gelmez! Benim telefonlarım susmuyor. Neyse...

Bunun dışında, yine şu kadarını söylemek istiyorum. Televizyon programlarında, ısrarla, yine bu konular dile getirilmektedir. Gelin, bu affı reddedelim diyorum, hayırlı bir iş yapalım diyorum içerisinde bulunduğumuz mübarek aya uygun olarak.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru kısmına geçiyoruz.

Sayın Enginyurt, buyurun.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakanım sormak istiyorum.

Muhalefet sözcüleri vicdanımıza seslendikçe, vicdanımızı dinlemek mecburiyetinde olduğumuzun farkına vardım ve hemen aklıma bir soru geldi, onu sormak istiyorum.

Köyden gelmediğim için, yani köylü olmadığım için, yalıda oturuyorum Boğazda. Yalı komsum, bir araziye, hazine arazisini... (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sorunuzu kesiyorum efendim... Sorunuzu kesiyorum Sayın Enginyurt.

Lütfen...

TURHAN GÜVEN (İçel) - Aynen Cemal'e yakışan bir soru!

BAŞKAN - Müsaade edin... Ben varım...

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu) - Tam adamına göre bir soru!

BAŞKAN - Efendim, tamam... Kestim sorusunu...

Sayın Cezmi Polat, buyurun efendim.

CEZMİ POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakana sormak istediğim sorularımı arz etmek istiyorum.

Terör akademisi haline dönüştürülen cezaevlerine yapılan operasyonlardan dolayı, başta hükümetimiz olmak üzere, zatâlinizi tebrik ediyorum. Basın ve televizyonlardan öğrendiğimize göre, cezaevlerine silah, uyuşturucu ve cep telefonlarının, infaz memurları tarafından sokulduğu veya menfaat karşılığı yaptıkları söylenmektedir; doğru mudur?

Bu personel, hangi iktidar döneminde göreve alınmıştır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

ADALET BAKANI HİKMET SAMİ TÜRK (Trabzon) - Görüşülmekte olan konuyla bu sorunun hiçbir ilgisi yoktur. Daha önce, cezaevlerinin durumu bir genel görüşme konusu olmuştu, bütün bunlar tartışılmıştı.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Soru kısmı da bitti efendim.

Önerge yok.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erdoğan Sezgin.

Buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA ERDOĞAN SEZGİN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; iyi sabahlar diliyorum ve yine, bu Mecliste affı konuşuyoruz. Yirmi ayı aşkın bir süreden beri, Türkiye'de bir af serüveni yaşanmaktadır. Cezaevleri de dahil toplumun bütün katmanları bir gerilim içerisine girmiştir. Türkiye, sanki bir korku filmi, bir gerilim filmi seyrederek hale gelmiştir. Siyasette bir ustalık vardır, gündem değiştirmek... Anladığımız ve gördüğümüz kadıyla, görünen ve yaşanan olaylar, bir gündem değişikliğinden ziyade, gerilimle, hırsla ve kinle bir yönetim tarzı sergilenmektedir. Bu gidiş, hiç kimsenin içine sinmeyen, tehlikeli, kör bir gidiştir. Buna birkaç örnek vermek istiyorum:

Meclis, tatile girdiği zaman, memur kıyımı kanunu diye ifade edilen kanun hükmünde kararname getirdiniz. Cumhurbaşkanı tafsilatlı gerekçelerle reddetmesine rağmen, Sayın Başbakan, iki tane Sayın Başbakan Yardımcısı, Cumhurbaşkanının şahsına ve makamına söylemedik laf bırakmadılar; "burası Anayasa Mahkemesi Başkanlığı değil hâkim bey" vesaire. Hükümet ile Cumhurbaşkanı arasındaki gerilimin, bu affın geri çevrilmesiyle devam ettiğini üzülerek görmekteyiz.

Türkiye'nin önemli devlet kurumlarından biri olan Millî İstihbarat Teşkilatının Başkanına, devlet politikasını yönlendirecek şekilde talimat veriyorsunuz; bu kurum ile milletin arasını, daha önemlisi, gözbebeğimiz olan Silahlı Kuvvetlerin arasını açıyorsunuz. Bu, gerilim değil de, nedir?

Devletin bekası ve milletin huzuru için çıkardığınız kanun gücünde karamameyi, neden zamanında Meclise indirmiyorsunuz? Argümanlarınızı söylemek şartıyla, bu Meclis, size, hangi kanunda zorluk çıkardı? Neden, gözbebeğimiz olan Türk Silahlı Kuvvetlerini görtüş belirtmek mecburiyetinde bırakıyorsunuz? Sizin bu politikalarımız yüzünden, Türkiye, artık, siyaseti arar hale geldi ve Türkiye'yi yüksek tansiyon hastası yaptınız.

Şimdi, bu af kanunu... Bir kere, Anayasanın 89 uncu maddesine göre, af yetkisi münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiştir. Siz ne yaptınız; üç lider bir araya gelerek, bir metin üzerinde mutabık kalıp, parafe ettiğiniz metni Bakanlar Kuruluna imzalatarak, komisyonlara ve Meclis Genel Kuruluna indirdiniz. İşin bu şekli, geliş bile, açıkça, Anayasa ihlalidir.

Şimdi, bu af kanunu komisyonlarda görüldü, bir virgülünü dahi değiştirmediniz. Şu anda, Meclis Genel Kurulunda görüldü, yine aynı şey. Bu Meclisi, bir siyasi heyet olarak ya kabul etmiyorsunuz ya da bu sıralarda oturanlar, kendilerini bir siyasi heyet olarak kabul etmiyorlar. Onun için, Yüce Meclise sesleniyorum; bu kırmızı koltuklarda oturanın bir mesuliyeti, bir vebali vardır. Bu koltuklar, demokrasilerde daimidir; ama, hiç kimse daimi değildir.

Ceza siyasetinde bir amaç vardır; o amaç, cezanın caydırıcı niteliğidir. İnfaz yasaları, ceza politikalarının sigortasıdır. Af çıkarabilirsiniz; ama, infaz sistemleriyle bu şekilde oynarsanız, devletin verdiği cezaların caydırıcılık vasfını elinizle heba etmiş olursunuz.

"Biz, cezaların on yıllık kısmını erteliyoruz" diyorsunuz. Bu, tamamen infazla ilgili husus olup, bir kere uygulanmaktadır. Bir kere uygulanan yasalara af yasası denilir. O nedenle bu yasa, örtülü af yasası niteliğindedir.

İnfaz hukukunda eşitlik vardır. Bu kanun, herkese eşit olarak uygulanır. Bu yasanın neresinde eşitlik?

Bir önceki yasada af kapsamına aldığınız bazı maddeleri, bu en son getirdiğiniz yasada, af kapsamı dışına çıkardınız. Türkiye'nin, iki ayda, bu kadar kabulünde, konjonktüründe hangi değişiklikler oldu?

Sayın Cumhurbaşkanı, bu konuyu, açık ve net bir şekilde ifade etmiştir, biz de çok kez ifade ettik; ama, siz ne diyorsunuz? Cumhurbaşkanının bu gerekçelerine, biz asla katılmayız ve hatta ikin-

ci kez veto hakkı olmadığı için ve bundan kurtulmak için, kanunun virgüllüne dokunmadan yine geçiriyorsunuz. İşte, bunun vebali, yalnız koalisyon partilerinin liderleri ve hükümete ait değil; siyasi heyet olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin de vebali olacaktır.

Diliyorum ve istiyorum ki, çıkardığımız bu af yasasının akıbeti 1974'te çıkarılan Sayın Ecevit'in affı gibi herkese şamil, üstü kapalı bir af olmasın ve bundan sonra bir hukuk reformu, bir değişim ve dönüşüm olmadan Türkiye bir daha bunları yaşamasın.

Evet, bu af yasasıyla eşitlik sağlanmıştır; 1974 affı, Sayın Ecevit'in affı olarak anılır. 2000 yılının şu son günlerinde çıkarılan bu af yasası da, Sayın Bayan Ecevit'in affı olacak ve böylece, eşitlik, aile içerisinde sağlanmış olacaktır.

Bu Yüce Parlamento huzurunda, af kanununun teknik, hukukî, anayasal kurumlarıyla ne şekilde özdeşleştiğini değerli arkadaşlarımız ifade ettiler, bunların hepsine katılıyorum. Eğer, Türkiye Büyük Millet Meclisi gelen yasaların virgüllüne dokunmadan bu şekilde geçirirse; bu, aynen şuna benziyor: IMF'nin ekonomik programı, bir paket olarak öntümüze geldi, sayın hükümet, bunu, bu konuya hiçbir katkısı olmadan harfiyen uygulamaya devam etmektedir. Bizim esas korkumuz, bu ekonomik paketin arkasından bir siyasi paketin geleceği ve nitekim Türkiye'nin korktuğu da başına gelmiştir. Nice Toplantısıyla her şey açıklığa kavuşmuştur. Daha dün, bu kürsülerde, en kısa zamanda Avrupa Birliği nağmeleri söyleyenler, nutuklar atanlar, bugün, bu siyasi paketle birlikte kaybolup gitmişlerdir.

SEDAT ÇEVİK (Ankara) - Sayın Başkan, maddeyle ne alakası var bunların? Demin soruyu kesmiştiniz...

ERDOĞAN SEZGİN (Devamla) - Onun için, paket programlara sakın ola ki inanmayın; iradenizi kullanın, aklınızı kullanın.

Bu yasanın hayırlara vesile olacağına sureti katiyede inanmıyorum; ama, temennim, devlete, millete, herkese hayırlı olsun.

Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

4 üncü madde üzerinde kişisel söz talebi?.. Yok.

4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

HASAN EKİNCİ (Artvin) - Sayın Başkan, biraz da bu tarafa bak.

BAŞKAN - Hep gözüm sizde zaten. Başka bir yere bakmıyorum ki! Ben bakıyorum efendim, hiç korkmayın; hiç korkmayın Sayın Bakanım. Kimin uyduğunu da gördüm, kim uyumuyor ona da baktım.

İçtüzüğün 86 ncı maddesine göre, aleyhte, Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle.

Buyurun Sayın Karakelle. (DYP sıralarından alkışlar)

SEBAHATTİN KARAKELLE (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu vicdanında, kader mahkûmlarını affetme adı altında, canileri affetme yasası olarak değerlendirilen af yasasının aleyhinde olmak üzere, söz almış bulunuyorum. Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyor, mimarı, Sayın Başbakanın eşlerinin olduğu af yasasına geçmeden, birçok ilkin sahibi olan hükümetten biraz söz etmek istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın, hemen hemen bütün ilkleri, devletin halk nezdindeki itibarını yükseltirken, 57 nci hükümetin bütün ilkleri de, devletle milleti karşı karşıya getirmiştir.

Cumhuriyet tarihinde, ilk defa, hapishanelerden, "basın yoluyla işlenen suçlar" adı altında PKK'lılar salıverilerek, onların yerine, Atatürk'ün "milletin efendisi köylüdür" dediği çiftçileri mahkûm ettiniz.

Cumhuriyet tarihinde, ilk defa, bir Sayın Başbakanın eşleri, hükümete af talimatı veriyor; alınan talimat üzerine hazırlanan ve çıkarılan af yasası, iki farklı cumhurbaşkanından, sayfalar dolusu gerekçelerle veto ediliyor. Hükümet, Anayasaya uymak yerine, cumhurbaşkanı olan Sayın Cumhurbaşkanımızla da âdeta restleşerek, Meclisin de gücünü kullanıp, Anayasa ile hukukun üstünlüğünü de çiğneyerek, "ben yaptım oldu. Ben ne dersem o olur" mantığıyla, af yasasını, yangından mal kaçırırçasına, virgülüne dahi dokunmadan, vicdanlara da dinamit koyarak, gecenin karanlığından istifade ederek çıkarmaya çalışıyor.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Sabah oldu, sabah!..

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, bu milletin gözüyüz, gönlüyüz. Bu milletin aleyhine kararlar almak gibi bir lüksümüz olamaz. Ben, sizlerin vicdanlarınıza sesleniyorum; virgülüne dahi dokunma hakkınız olmayan bu affa evet demeye mahkûm değilsiniz; yoksa, bu süreçte, çok kullanıldığı gibi, kader mahkûmu durumuna düşersiniz.

Değerli arkadaşlar, evlat acısı çekmeyenler, şehit analarının feryadını anlayamazlar. Onlar, bakkaldan ekmek almak veya okula gitmek için yola çıkan ve sapık canilerce tecavüz edilerek vahşice öldürülen 9 yaşındaki Hüseyin Akbaş'ın, 14 yaşındaki Hatice Başar'ın anne ve babalarının feryadını da anlayamazlar. Onlar, Türkiye'yi ağlatan Yıldız hemşirenin, kucağında askeri ölen komutanın da feryadından anlamazlar. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Ecevitler, bunu, hep böyle yaparlar. 1974'te kader mahkûmlarından ziyade, bütün vatan hainlerini, ihanet çetelerini serbest bıraktılar. Bugün de, aynı film yine gösterimde. (DSP sıralarından gürültüler, DYP sıralarından "Dinle, dinle" sesleri) Tarih tekrerr ediyor. 1974 affına imza atanlar, iki adım ötesini göremediler...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Amacımızı kimse bozamayacak...

BAŞKAN - Sayın Karakelle...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Eli silahlı binlerce katili, yasadışı örgüt militanlarını sokağa salıverdiler.

BAŞKAN - Sayın Karakelle... Sayın Karakelle...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Sonra, şehirlerde kurtarılmış bölgeler ilan edildi. (DSP sıralarından gürültüler)

Direklere, yasadışı örgütlerin orak-çekeçli bayrakları asıldı. Kimdi bunları yapanlar; afla cezaevinden çıkarılanlardı. 1974 affı, sonuçta 12 Eylül getirmiştir. Şimdi oy verdiğiniz affın neleri doğuracağını biliyor musunuz? İki adım ötesini görüyor musunuz?

İşte, 1974 affından hemen sonra Sayın Başbakanın hali; 16 Mayıs 1974 tarihli Milliyet Gazetesinde, Hasan Pulur "Olaylar ve İnsanlar" köşesinde, elleri çenesinde kara kara düşünen Sayın Başbakanın büyük fotoğrafını koymuş, altına da şunu yazmış:

MEHMET EMREHAN HALICI (Manisa) - Kendini bitiriyorsun, kendini...

BAŞKAN - Sayın Karakelle... Sayın Karakelle...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - "Alçaklara kar yağıyor üşümedin mi/ Sen bu işin sonunu düşünmedin mi"

HASAN GÜLAY (Manisa) - Saygılı ol saygılı...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Bugün de, 30 000 insanımızın katili Apo ve onun yandaşları affediliyor.(DSP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karakelle...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; millet iradesini, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını, Anayasamızı hiçe sayan, kamu vicdanını yaralayan bu af yasasını, gelin, mimarına geri gönderelim. (DSP sıralarından gürültüler)

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Başkan, sözünü kesin bunun...

BAŞKAN - Efendim, müsaade edin, toparlıyor, bitiyor.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Gelin, bu sefer, müjdeyi biz verelim; ama, farklı bir anaya, şehit analarına, mağdur analarına müjdeyi verelim.

Üstad Sezai Karakoç Hocamdan bir esintiyle...

BAŞKAN - Sayın Karakelle...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - ... bir kez daha vicdanlarınıza seslenmek istiyorum:

Siz sanıyorsunuz ki, Doğru Yol Partisi sussa mesele kalmayacak. Halbuki, biz sussak...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Kendini bitiriyorsun, yeter...

BAŞKAN - Siz bir Divan Üyesisiniz, sözünüzü kesmek istemiyorum. Toparlayın bitirin lütfen. Rica ederim... Beni çok müşkül duruma sokuyorsunuz.

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - ... tarih susmayacak; tarih sussa, hakikat susmayacak. Siz sanıyorsunuz ki, bizden kurtulsanız, mesele kalmayacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karakelle, lütfen... İstirham ediyorum efendim...

SEBAHATTİN KARAKELLE (Devamla) - Halbuki, bizden kurtulsanız, vicdan azabından kurtulamayacaksınız; vicdan azabından kurtulsanız, şehit analarının ahından kurtulamayacaksınız; şehit analarının ahından kurtulsanız, tarihin azabından kurtulamayacaksınız; tarihin azabından kurtulsanız, Allah'ın gazabından kurtulamayacaksınız.

Bu af yasasına ret oyu vereceğimi açıklıyor; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Lehinde, İzmir Milletvekili Sayın Hayri Dirî; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

HAYRİ DİRİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ne yazık ki, bugün, burada, altı saati aşkın bir süreden beri, bazı konuşmacılar, eşitlik ilkesi üzerine, Anayasa Mahkemesinin bazı kararlarını yok farz ederek, eksik beyanlarla, yanlış sözlerle, şehit kanları üzerine demagoji yapmışlar, mağdurların acılarını, siyasi istikrarları yüzünden, ağızlarında sakız yapmışlardır, duygu sömürüsü yapmışlardır. (DYP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler; DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, lütfen... Sayın milletvekilleri...

HAYRİ DİRİ (Devamla) - Biz, yedi saat dinledik, siz de dinleyeceksiniz efendim, saygılı olacaksınız. (DYP sıralarından "Sen saygılı ol" sesleri)

BAŞKAN - Efendim, lütfen...

HAYRİ DİRİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, sürekli, bir iki örnek üzerinde duruluyor; onbinlerce, pişmanlık duyan kader mahkûmu gözardı ediliyor. Anayasa Mahkemesinin işlerine gelen kararları, işlerine geldiği gibi yorumlanıyor. 125 inci madde hakkında, Anayasa Mahkemesinin 1991 yılında çıkan bir yasayla ilgili verdiği net bir karar var. Niçin bunu görmüyorsunuz?

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Biz görüyoruz... Biz görüyoruz...

HAYRİ DİRİ (Devamla) - Yoksa, Anayasa Mahkemesi üyeleri sizden daha az mı vatansever? Asla, böyle bir şey olamaz.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Karıştırma... 125 inci maddeyi nereden çıkardın?

HAYRİ DİRİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, hepimiz, mağdurlarımızın ve yakınlarının duygularını biliyoruz ve saygıyla karşılıyoruz. Ancak, gerçek dışı iddialarla kamuoyunu yanıltmak ve bu yasadan yararlanarak özgürlüklerine kavuşacak, yaptıklarından pişman olmuş...(DYP sıralarından gürültüler)

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) -Bırak demogoji yapmayı, burada demogoji yapıyorsunuz...

BAŞKAN - Lütfen efendim, hatibin sözünü lütfen kesmeyin efendim.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Katilleri affediyorsunuz.. Hırsızları affediyorsunuz...

BAŞKAN - Sayın Yılmazyıldız, lütfen, efendim...

HAYRİ DİRİ (Devam) - Ancak, gerçekdışı iddialarla kamuoyunu yanıltmak ve bu yasadan yararlanarak özgürlüklerine kavuşacak, yaptıklarından pişman olmuş onbinlerce kader mahkûmunu canı olarak göstermek gayretine bir anlam veremiyoruz. Bu şekilde davranarak, pişman olmuş bu insanları, daha özgürlüklerine kavuşmadan dışlarsanız, kamuoyunu bu yönde etkilerseniz, önyargılı bir toplum yaratmış olursunuz... (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Lütfen efendim...

HAYRİ DİRİ (Devam) -Bu takdirde onları yeniden kazanmamız çok daha zor olur. (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Bırakın efendim, hatip konuşsun...

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Devletin arabalarını yakıyorlar. Devletin binalarını yakıyorlar... Utan...

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Daha dün 2 erimiz şehit oldu, polisimiz şehit oldu, gencecik çocuklar bunlar...

BAŞKAN - Lütfen efendim... Sayın Gül, lütfen efendim.

HAYRİ DİRİ (Devamla) - Böyle bir durumda sizler kaybedersiniz. Zaten her zaman kaybetmeye alışkınsınız; ama, toplum da kaybeder, o mahkûmlar da kaybeder. (DSP sıralarından bir grup milletvekili ellerindeki pankartları gösterdiler)(DYP sıralarından gürültüler)

FETULLAH GÜLTEPE (Van) -Terbiyesiz... Terbiyesiz herif... Otur!.. Otur yerine!..

BAŞKAN - Lütfen, o pankartı indirin... Lütfen...

HAYRİ DİRİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri,...

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Terbiyesiz herif, otur yerine.

HAYRİ DIRİ (Devamla) - Biz yedi saat dinledik, siz de dinleyin... (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Lütfen efendim... Bir dakika efendim.

FETULLAH GÜLTEPE (Van) - Sayın Başkan, burası sokak değil, burayı sokak zannedenleri atın dışarıya...Sokak mı zannettiniz burayı...

BAŞKAN - Sayın Gültepe oturun... Oturun lütfen...

HAYRİ GÜL (Devamla) - Ben buraya milletin oyuyla geldim, beni buradan milletten başka kimse atamaz...

FETULLAH GÜLTEPE(Van) - Sokak mı zannediyorlar burayı?

BAŞKAN - Oturun lütfen... Oturun lütfen dedim size...

FETULLAH GÜLTEPE (Van)- Babasının yaylası mı burası?

BAŞKAN - Nerede sizin İdare Âmiriniz.

FETHULLAH GÜLTEPE (Van) - Yaylaya çık yaylaya... Seni yayla besler...

BAŞKAN- Sayın Gültepe, lütfen...

Sayın hatip, devam edin lütfen.

HAYRİ DIRİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bugün toplumumuzun ve bizler yasa koyucunun önünde iki büyük görev vardır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYRİ DIRİ (Devamla) -Toplumumuz şartla salıverilen, yalnızca özgürlüklerine ve yuvalarına kavuşan... (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Lütfen efendim...

RAMAZAN GÜL (Isparta) - Katilleri affedemezsiniz, bunları affediyorsunuz...

HAYRİ DIRİ (Devamla) - ... ama, işlediği suç nedeniyle...

BAŞKAN - Sayın Gül...

RAMAZAN GÜL (Isparta)- Onları affediyorsunuz.

BAŞKAN- Sayın Gül, lütfen... Sabahın seherinde yakışmıyor size. Lütfen... (DYP sıralarından gürültüler)

RAMAZAN GÜL (Isparta)- 20 yaşındaki şehitlerin katillerini affediyorsunuz...

BAŞKAN- Lütfen efendim... Sayın Gül... (DSP sıralarından gürültüler)

Siz de susar mısınız efendim. Lütfen...

HAYRİ DIRİ (Devamla)- Değerli milletvekilleri, bugün toplumumuzun ve yasa koyucunun önünde iki büyük görev vardır. Toplumumuz, şartla salıverilen, yalnızca özgürlüklerine ve yuvalarına kavuşan; ama, işlediği suç nedeniyle, ceza süresinin dolması, bir de üzerine, üç yılı daha, iyi hali geçirinceye kadar bazı haklarından mahrum kalan bu kişilerin ıslahına yardımcı olmak ve topluma kazandırmak için elinden geleni yapmalıdır. (DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN- Lütfen dedim.

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Kaç dakika konuşacak bu Sayın Başkan?

BAŞKAN- Sayın Karakelle'ye kaç dakika verdimse, o kadar verdim.

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Ver... Ver...

HAYRİ DİRİ (Devamla)- Bunun için, bu kişilere kucak açmalı, kucak açmasını bilmeyenler ise, en azından farklı gözle bakmamalı, önyargılı davranmamalıdır.

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Konuşsun... Konuşsun... Konuştukça battıyorsunuz, konuşsun...

BAŞKAN- Sayın Karakelle'ye kaç dakika verdimse o kadar, arkadaşım.

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Olur... Olur... Konuşsun.

HAYRİ DİRİ (Devamla)- Hükümetimiz ve yasa koyucularımız ise, derhal, yıllarca haklı eleştirilere maruz kalan Türk Ceza Kanununu değiştirerek, çağdaş bir ceza yasası haline getirmeli, suç ve ceza arasındaki dengeyi sağlamalıdır.

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Ne kadar çok konuşursa, o kadar iyi olur!..

HAYRİ DİRİ (Devamla)- Aynı şekilde, cezaların infazı hakkındaki yasa da, yeniden yapılandırılmalı, suçluları ıslah ve topluma kazandırma yönünde gerçekçi hükümler getirilmelidir.

BAŞKAN- Sayın Dirî, oyunuzun rengini açıklar mısınız artık. Lütfen...

HAYRİ DİRİ (Devamla)- Türk halkı, merhametli olmasıyla tanınır.

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Uçurma!.. Uçurma!..

HAYRİ DİRİ (Devamla)- Halkımız, merhameti ve sağduyusu sayesinde, bu onbinlerce yurtaşımızı ailesine kavuşturmakla kalmayacak, onları topluma yeniden kazandıracaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA GÜL (Elazığ)- Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN- Sayın Mustafa Gül, lütfen...

MUSTAFA GÜL (Elazığ)- Sayın Başkan...

NURHAN TEKİNEL (Kastamonu)- Yeni âdet mi bu?

BAŞKAN- Lütfen efendim... Sayın Gül, lütfen...

Efendim, görüşülmekte olan 567 sıra sayılı kanunun tümünün oylamasının gizli oylamayla yapılmasına dair bir talep vardır. Bu talebi işleme koyamayacağımı maddelere geçerken ifade etmişim, aynı gerekçeyle önergeyi işleme koymuyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, kanunun tümünün oylamasının açık oylama şeklinde yapılması için bir önerge vardır; önergeyi okuyup, önerge sahiplerinin salonda olup olmadıklarını tespit edeceğim.

Türkiye Büyük Millet meclisi Başkanlığına

567 sıra sayısıyla görüşülmekte olan kanunun tümünün oylamasının açık oylamayla yapılması talep olunur.

Saygılarımızla.

Turhan Güven?.. Burada.

Zeki Ertugay?.. Burada

Hacı Filiz?.. Burada.

Ali Rıza Gönül?.. Burada.
 Mehmet Gözlükaya?.. Burada.
 Bekir Aksoy?.. Burada.
 Erdoğan Sezgin?.. Burada.
 Mehmet Sadri Yıldırım?.. Burada.
 Nurettin Atik?.. Burada.
 Ramazan Gül?.. Burada.
 Necati Yönder?.. Burada.
 Sebahattin Karakelle?.. Burada.
 Nevzat Ercan?.. Burada.
 Saffet Arıkan Bedük?.. Burada.
 Nihan İlgün?.. Burada.
 Murat Akın?.. Burada.
 Mustafa Eren?.. Burada.
 Kamer Genç?...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Mehmet Gölhan?.. Burada.

Mehmet Salim Ensarioğlu?.. Burada.

Mehmet Ali Yavuz?.. Burada.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik cihazla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir; oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için 2 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun efendim.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Şu ana kadar, milletin sesi olarak, af yasasına karşı, millet için mücadele ettik; buna inanıyoruz, ama, iktidar ve iktidar partisi grupları, bizim bu haklı, milletin bu haklı sözlerine itibar etmedi. Vebal kendilerininindir, sorumluluk kendilerininindir. (DSP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürtültiler)

(DYP milletvekilleri Genel Kurul salonunu terk etti) (DSP sıralarından alkışlar[!])

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri... Lütfen... Sayın milletvekilleri...

Sayın milletvekilleri, görüşülmekte olan 567 sıra sayılı tasarının tümünün açıkoylamasına 370 milletvekili katılmış, 283 kabul, 85 ret, 2 çekimser oy kullanılmıştır; böylece, tasarı kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, Danışma Kurulunun bir önerisi vardır; okutup, oylarınıza sunacağım:

V. - ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1. - 21 Aralık 2000 Perşembe günkü Genel Kurul çalışmalarının yapılmamasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi

Danışma Kurulu Önerisi:

No. : 58

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

21 Aralık 2000 Perşembe günkü Genel Kurul çalışmalarının yapılmamasının Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

Ömer İzgi

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Avni Doğan

Aydın Tümen

Oktay Vural

DSP Grubu Başkanvekili

MHP Grubu Başkanvekili

FP Grubu Başkanvekili

Ibrahim Yaşar Dedelek

Ali Rıza Gönül

ANAP Grubu Başkanvekili

DYP Grubu Başkanvekili

BAŞKAN - Öneriyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, sözlü sorular ile diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için 2 Ocak 2001 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı bayramlar, hayırlı seneler efendim.

Kapanma Saati : 07.04

VIII. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış'ın, Nevşehir-Kozaklı-Çayırcı Köyünden geçen derenin ıslahına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın cevabı (7/2904)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorunun Sayın Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda ;

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Mehmet ELKATMIŞ

Nevşehir Milletvekili

11.12.2000

Nevşehir İli Kozaklı İlçesi Çayırcı Köyünün tam ortasından ıslah edilmemiş ve her yönüyle tehlike arz eden bir dere akmaktadır. Ayrıca fazla yağışlarda bu dereден taşan suların evleri basmaktadır.

SORU

Bu dereyi ıslah ederek kanala almayı düşünüyor musunuz?

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

SAYI :B.02.0.0101 031-6947
KONU:

7.12.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İLGİ:** a) TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 20.11.2000 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2904-7344/18493 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Gen. Müd. nün, 24.11.2000 gün ve B.02.0.KKG.0.12/106-331-10/5699 sayılı yazısı.

Nevşehir Milletvekili Mehmet ELKATMIŞ'ın; Nevşehir İli Kozaklı İlçesi Çayırcı Köyü Dere Islahı ile ilgili yazılı soru önergesine istinaden konu.Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce mahallinde tetkik edilmiştir.

Buna göre konu köy içi taşkın önleme projesi olup teşkilatımızın görev kapsamı dışında kalmaktadır.

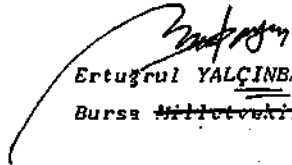
Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa KEMAL
Devlet Bakanı

2.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Futbol Federasyonu hakkındaki bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (7/3092)

TURKIYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Futbol Federasyonu ile ilgili olarak Başbakan tarafından yazılı cevaplandırılması istemiyle aşağıdaki sorularımı arz ederim.27/11/2000

Ertuğrul YALÇINBAYIR
Bursa Milletvekili

SORULAR :

Futbol Federasyonu eski yönetim kurulu üyelerinden Ufuk ÖZERTEN Futbol Federasyonunda kapalı kapılar ardında bir dizi dolap döndürüldüğüne dair somut iddialarla ihbarda bulunmakta ve bu iddialar spor basınında geniş bir şekilde yer almaktadır.

İddialar arasında;Trabzon'daki ihaleye fesat karıştırma,hakemlere veya gözlemcilere ödenen hayali ücretler,Futbol Federasyonu'nun tehdidi,kulüplere altyapıda kullanılmak şartı ile yapılan yardımların maksat dışı kullanımı,.yardımlarda yönetim kurulu üyelerinin geldikleri illere ayrıcalık tanıyarak kanun önünde eşitlik kuralının çiğnendiği,Başbakanlık Teftiş Kurulu raporunun yönetim kurulu üyelerinden saklandığı gibi hususlar bulunmaktadır.

1. Futbol Federasyonu Denetleme Kurulu ve/veya ilgili bakanlık iddialar üzerine ne gibi işlemler yapmışlardır?
2. Futbol Federasyonu hakkında başkaca iddialar hakkında ne gibi işlemler yapılmıştır? Açılan herhangi bir kamu davası var mıdır? Davanın konusu ve sonucu nedir?
3. Futbol Federasyonu Başkanı tarafından kurulun manevi şahsiyetini tahkir ve tezyip iddiasıyla kişiler aleyhine açılan ceza veya tazminat davaları var mıdır, varsa sonuçları nelerdir?

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.0.16/ 1561
KONU :

20/12/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 06.12.2000 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3092-7906/1934 sayılı yazısı.

b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 12.12.2000 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-347-8/6260 sayılı yazısı.

Bursa Milletvekili Ertuğrul YALÇINBAYIR tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve kendileri adına koordinatörlüğünde cevaplandırılması Sayın Başbakanımıza tensip edilen 7/3092-7906 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığınca incelenmiştir.

Türkiye Futbol Federasyonu; 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. Maddesinde belirtildiği gibi "özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve özerk" bir kuruluştur.

Kuruluş Kanununun 11. Maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde oluşturulan Denetleme Kurulu ise, federasyonun mali işlemlerini Genel Kurul adına denetlemek ve ayrıca her yıl hazırlayacağı yıllık denetleme raporunu Genel Kurulun onayına sunmakla yükümlüdür.

Ayrıca Federasyonun başta ulusal ve uluslararası karşılaşmalar olmak üzere bütün faaliyet ve işlemleri, aynı kanunun 31. maddesine göre Spordan Sorumlu Bakanın gözetim ve denetimine tabidir.

Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanı olarak göreve başladıktan sonra, Futbol Federasyonu ile ilgili olarak Bakanlığımıza çeşitli kişi ve kuruluşlardan, soru önergesinde de belirtilen iddialara benzer yoğun şikayetler gelmiştir.

Federasyon yönetiminin icraatlarına ilişkin olarak spor kamuoyunu rahatsız eden bu iddia ve şikayetler üzerine Bakanlığımız, 19.10.1999 tarih ve 01826 sayılı yazı ile Başbakanlığa başvurarak, 3813 Sayılı Kanun'un 31. Maddesi uyarınca, Futbol Federasyonunun tüm eylem ve işlemlerinin genel teftişinin yapılmasını ve gerekirse soruşturma açılmasını istemiştir.

Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı'nca yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda, Türkiye Futbol Federasyonu'nun Olağan Genel Kurulu'nda seçilen ve halen görevde bulunan Federasyon Başkanı ve diğer yöneticiler hakkında düzenlenen rapor, Bakanlığınca 29.05.2000 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, yapılan hazırlık soruşturması sonucunda Federasyon yetkililerini suçlu bulmuş ve cezalandırılmaları amacıyla 2000/24794 sayılı "iddianame" ile Ankara 13. Asliye Ceza Mahkemesine başvurmuştur.

Dava ile ilgili gelişmeler Bakanlığınca yakından takip edilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

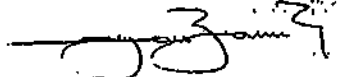

Fikret ÜNLÜ
Devlet Bakanı

3.- Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İlinde yürütülen projelere ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün cevabı (7/3102)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorunun Sayın Devlet Bakanı Fikret ÜNLÜ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini saygılarımla arz ederim.27.11.2000

Mustafa Niyazi YANMAZ
Şanlıurfa Milletvekili

Ülkemizin Futbolda son birkaç yıldır gösterdiği dünya çapındaki başarılar, Amatör takımlarımıza yeni bir ruh ve dinamizm kazandırmıştır.

Ancak gençlerimizi kahve köşelerinden ve kötü alışkanlıklardan uzak tutan bu önemli aktiviteye maalesef gereken önem verilmemektedir.

Şanlıurfamız Amatör takımlarla 1940 ılı yıllarda tanışmış o zaman 25.000 nüfusuyla bir tek futbol sahasına sahipken, aradan geçen 60 yıla ve 500.000 bine ulaşan nüfusa rağmen saha konusunda bir gelişme kaydedilememiştir.

100 ün üzerinde amatör takıma sahip Şanlıurfa'mız için bakanlığınız bu konuda ne gibi projeler ve çalışmalar yapmaktadır?

T.C.
DEVLET BAKANLIĞISAYI : B.02.0.0.16/1506
KONU :

29/12/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İLGİ : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği'nin 06.12.2000 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0:10.00.02-7/3102-7929/119404 sayılı yazısı.
b) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 13.12.2000 tarih ve B.02.1.GSM.0.65.00.01/MZ.02/793 sayılı yazısı.

Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi YANMAZ'a ait 7/3102-7929 esas sayılı yazılı soru önergesi, Bakanlığuma bağlı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nce incelenmiş olup, hazırlanan ilgi (b) yanıt yazısı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Fikret ÜNLÜ
Devlet Bakanı

T.C.
BAŞBAKANLIK
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜSAYI : B.02.1.GSM.0.65.00.01/MZ.02/793
KONU: Soru Önergesi

13.12.2000

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sn. Fikret ÜNLÜ)

İLGİ : 07.12.2000 tarih ve B.02.0.0.16/1506 sayılı yazınız.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mustafa Niyazi YANMAZ'a ait 7/3102-7929 sayılı yazılı soru önergesine esas teşkil edecek cevabımız aşağıda yer almaktadır.

SORU 1-Ülkemizin Futbolda son birkaç yıldır gösterdiği dünya çapındaki başarılar, Amatör takımlarımıza yeni bir ruh ve dinamizm kazandırmıştır.

Ancak gençlerimizi kahve köşelerinden ve kötü alışkanlıklardan uzak tutan bu önemli aktiviteye maalesef gereken önem verilmemektedir.

Şanlıurfa'mız Amatör takımlarla 1940'lı yıllarda tanışmış o zaman 25.000 nüfusuyla bir tek futbol sahasına sahipken, aradan geçen 60 yıla ve 500 bine ulaşan nüfusa rağmen saha konusunda bir gelişme kaydedilememiştir.

100'ün üzerinde amatör takıma sahip Şanlıurfa'mız için Bakanlığınız bu konuda ne gibi projeler ve çalışmalar yapmaktadır?

CEVAP 1-Şanlıurfa ilinin ihtiyaçları ve sporcu potansiyeli dikkate alınarak 30.000 seyirci kapasiteli "Şanlıurfa Merkez Stadyum İnşaatı" 1992 yılında yatırım programına alınmıştır. 1999 yılı sonuna kadar kümülatif 2.6 Trilyon TL. harcanan söz konusu projeye 2000 yılında 895 Milyar TL. ödenek tahsis edilmiştir. Stadyumun fiziki gerçekleşmesi yüzde 60 seviyesinde olup, 2002 yılında bitirilmesi planlanmıştır.

Ayrıca, Şanlıurfa-Suruç Spor Salonu inşaatına 2000 yılında 50 Milyar TL. ödenek tahsis edilmiştir. Fiziki gerçekleşmesi % 20 seviyesinde bulunan salon tamamlandığında önemli bir tesis gençlerimizin hizmetine sunulmuş olacaktır.

Şanlıurfa ilindeki mevcut spor tesislerinin bakım-onarım çalışmaları devam etmektedir. Bu amaca yönelik olarak üzere 2000 yılında il'e gönderilen tahsisat 16.5 Milyar TL.'dir. Şanlıurfa'da 16 adet açık spor sahası bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Kemal MUTLU
Genel Müdür

4.- Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Bursa ilindeki köy içme suyu yapımı projesine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz'ın cevabı (7/3052)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın yazılı olarak cevaplandırılmak üzere *ilgili*

Devlet Bakanı'na yöneltilmesini saygılarımla arz ederim.

Ertuğrul YALÇINBAYIR
Bursa Milletvekili

SORULAR :

KÖY HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN

Bursa ili yatırımları arasında yer alan aşağıda yazılı proje ile ilgili olarak:

1. Projeye başlangıcından bugüne kadar, 2000 yılı dahil, ne harcama yapılmıştır?
2. Proje hangi seviyededir? Nakdi ve fiziki gerçekleşme oranı nedir?
3. Projeye 2001 yılında ayrılan ödenek miktarı nedir?
4. Projenin gecikmesinin maliyete, sosyal ve ekonomik hayata etkisi nedir?

PROJE :

1.1991 Yılı Köy İçmesuyu Yapımı

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

SAYI :B.02.0.010/231-6936
KONU:

20.12/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 30.11.2000 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3052-7784/19120 sayılı yazısı.

Bursa Milletvekili Ertuğrul YALÇINBAYIR'a ait soru önergisi incelenmiştir.

Bursa ili 91 K 070 320 projesine yıllar itibariyle ayrılan ödenek miktarı aşağıda belirtilmektedir.

YILI	İSADEDİ	ÜNİTE ADEDİ	PROGRAM ÖDENEĞİ
1993	1	3	3.000.000.000 TL.
1994	27	69	49.625.000.000 TL.
1995	17	59	127.845.000.000 TL.
1996	13	7	19.525.000.000 TL.
1997	11	9	46.050.000.000 TL.
1998	7	6	59.000.000.000 TL.
1999	6	6	64.265.000.000 TL.
2000	2	1	100.000.000.000 TL.

2001 yılı bütçesi henüz gerçekleşmemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mustafa WILMAZ
Devlet Bakanı

5.- Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak'ın, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalara Ziraat Bankasından kredi verildiği iddialarına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Recep Önal'ın cevabı (7/3055)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Sayın Recep ÖNAL tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını dilerim arz ederim. 21.11.2000

SORULAR:

Halen tasarruf mevduatı sigorta fonuna devredilmiş bulunan 10/bankaya, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nden nakdi kredi, teminat mektubu ve benzeri şekillerde olmak üzere,

- 1- Hangi tarihlerde,
- 2- Hangi şartlarda ve
- 3- Ne miktarlarda imkan sağlanmıştır?

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZINE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI : B.02.0.1.HM.KİT.03.02.52321/1
KONU:

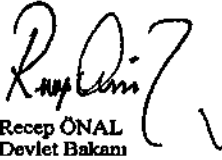
18.12.00-100991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: 30.11.2000 tarih ve 19123 sayılı yazısı.

Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak tarafından tevcih edilen soru önergisinde belirtilen hususlar hakkında hazırlanan not ekte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

SORU

Halen Tasarruf Mevduat Sigorta Fonuna devredilmiş bulunan 10 bankaya, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nden nakdi kredi, teminat mektubu ve benzeri şekillerde olmak üzere,

- 1- Hangi tarihlerde,
- 2- Hangi şartlarda,
- 3- Ne miktarlarda imkan sağlanmıştır?

CEVAP

İdaresi, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen 10 bankada devir tarihleri itibarıyla anılan Bankanın nakdi olarak 16 adet işlemde 14.928.640 ABD Doları, gayrinakdi olarak 51 adet işlemde 6.006.161 ABD Doları tutarında bakiyesi bulunmaktaydı.

7.12.2000 tarihi itibarıyla sözkonusu 10 bankada olan işlem toplamı nakdi 4.753.609 ABD Doları, gayrinakdi 1.116.392 ABD Doları'dır.

Soru önergisinde yer alan diğer hususlar Bankalar Yasasının müşteri sırları ile ilgili 22/8 maddesi kapsamında bulunmaktadır.

6.- Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata'mın, bakanlığın et alım ihalelerine ilişkin soruları ve Millî Savunma Bakanı Sabahattin Çakmakoglu'nun cevabı (7/2988)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Delaletiniz ile aşağıdaki sorularımın Millî Savunma Bakanı tarafından cevaplandırılmasını sağlamasını arz ederim.

HÜSAMETTİN KORKUTATA
BİNGÖL MİLLETVEKİLİ

1-Kaçak et operasyonu ile ilgili olarak, Millî Savunma Bakanlığı İçtedarik ve Jandarma Genel Komutanlığının son dört yılda yapmış olduğu et ihalelerini kazanan firmalar bu olaya bulagmışlar mı, Konu hakkında herhangi bir araştırma yapıldı mı?

2- Askeri depolardaki stok etlerden numuneler tahlil edildi mi?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
ANKARA

KAN.KAR. : 2000/7039-GK

18 ARALIK 2000

KONU : Yazılı Soru Önergisi.

İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM.Bşk.lığının 23 Kasım 2000 tarihli ve KAN.KAR.MD: A.01.0.GNS.O.10.
00.02-7/2988-7531/18767 sayılı yazısı.

Bingöl Milletvekili Hüsamettin KORKUTATA tarafından verilen; "Bakanlığın et alım ihalelerine ilişkin" 7/2988 sayılı Yazılı Soru Önergisinin cevabı Ek'te sunulmuştur.

Arz ederim.

Sabahattin ÇAKMAKOĞLU
Millî Savunma Bakanı

**BİNGÖL MİLLETVEKİLİ HÜSAMETTİN KORKUTATA TARAFINDAN VERİLEN,
7/2988 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

1. Kaçak et operasyonu ile ilgili soru önergesinin, Jandarma Genel Komutanlığını ilgilendiren bölümüne ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı ile yapılan yazışma sonucunda, son dört yıl içinde Jandarma Genel Komutanlığının et ihalelerini kazanan firmaların "Kaçak Et Operasyonu" olarak basın tarafından adlandırılan operasyonda ismi geçen firmalardan olmadıkları öğrenilmiştir.

2. Millî Savunma Bakanlığının, son dört yıl içinde et ihaleleri kazanan firmalardan birinin, bu konuda Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen hazırlık soruşturması kapsamında görülerek, sahiplerinin gözaltına alındıkları ve bilahare serbest bırakıldıkları, hazırlık soruşturmasının ise halen sürdürüldüğü belirtilmiştir.

Yargılama süreci henüz başlamamış olup, böyle bir sürecin başlatılması ihtimaline karşı olay, Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir.

3. Askerî birliklerin et ihtiyacı günlük olarak veya en fazla birkaç günde tüketilecek şekilde teslim alınıp, her türlü kontrol muayenesinden geçirilerek sarf edilmektedir. Şu anda depolarda et stoku olmadığı gibi, olayın ortaya çıktığı tarihte de stoklarımızda et bulunmadığı tespit edilmiş, olay tarihlerinde farklı birliklerde veteriner hekimlerce yapılan kontrol muayenelerinde de, teslim alınan etlerin şartnameye uygun olmadığı veya sağlık açısından yedirilmelerinde sakınca bulunduğu ilişkin bir tespit Bakanlığımıza iletilmemiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Şebahattin ÇAKMAKOĞLU
Millî Savunma Bakanı

7- Adıyaman Milletvekili Mahmut Gökse'nun, makam araçlarına, telefon görüşmelerine ve personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Ömer İZGİ'nin cevabı (7/3083)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın Ömer İZGİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.

Mahmut GÖKSU
Adıyaman Milletvekili

- 1- TBMM'de hangi makamlara araba ve şoför tahsisi yapılmaktadır?
- 2- TBMM'de toplam kaç personel görev yapmaktadır? Bunların statüleri nedir? (İşçi, memur, sözleşmeli, geçici)

- 3- Makama tahsisli araçların ortalama 1 yıllık akaryakıt, bakım ve onarım masrafları (mesela 2000 yılı için) ne kadardır?
- 4- TBMM'de limitsiz telefon görüşme hakkı olan var mı? Varsa kimlerdir?
- 5- TBMM telefonları yurtdışı görüşmelerine açık olan var mı? Varsa kaç kişi ve kimlerdir?
- 6- Tahsisli araçların kaçında araç telefonu vardır? Bu telefonlar yurtiçi ve yurtdışı görüşmelere açık mıdır? Açıkça belli bir görüşme limiti var mıdır? Varsa ne kadardır?
- 7- Halkımızın büyük bir ekonomik sıkıntı içinde olduğu şu günlerde TBMM'deki araç saltanatı ve telefon faturalarının kabarıklığı basında yer aldı. Kamuoyunun tepkisini çeken bu kullanım ve harcamalara çelki-düzen vermeyi düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız nasıl bir çözüm olacaktır?

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanıunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

KAN.KAR.MD:

Sayı: A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3083-7903/19247

Konu:.....

.....

20 AKA ....

Sayın Mahmut GÖKSÜ'
Adıyaman Milletvekili

ILGI: 24.11.2000 tarihli yazılı soru önergeniz.

Makam araçlarına, telefon görüşmelerine ve personele ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız aşağıda cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ömer İZGİ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Cevap 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'na 2, Başkanlık Divanı Üyeleri'ne 19, Denetçiyeye 1, Siyasi Parti Gruplarına 15, İhtisas Komisyonlarına 16, Uluslararası Komisyon Başkanlarına 7, Genel Sekretere 1, Genel Sekreter Yardımcılarına 3 olmak üzere toplam 64 adet araç ve şoför tahsis edilmektedir.

Cevap 2.- Bu sorunuza yanıt teşkil etmek üzere hazırlanan liste, Ek-1'de sunulmuştur.

Cevap 3.- Makama tahsisli araçların, 01 Ocak-30 Kasım 2000 tarihleri arasında ;
Akaryakıt Masrafı :134.446.201.000-TL.
Bakım ve Onarım Masrafları : 37.436.681.512-TL
Toplam :171.882.882.512 -TL 'dir.

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

Cevap 4- TBMM Telefon Yönetmeliği'nin 7 nci maddesine göre telefon görüşmeleri limitsiz olarak TBMM bütçesinden Ödenenler:

- a- TBMM Başkanı,
- b- TBMM Başkanlık Divanı Üyeleri,
- c- Siyasi Parti Grup Başkanı ve Başkanvekilleri,
- d- TBMM İhtisas ve Araştırma Komisyonları,
- e- Cumhurbaşkanlığı TBMM Çalışma Odası,
- f- Başbakan TBMM Çalışma Odası,
- g- Genel Sekreterlik ve Bağlı Birimler.

Cevap 5-Yurt dışı görüşmelere açık telefonların makam ve birimlere göre dağılımı şöyledir:

- a- TBMM Başkanı ve Özel Kalemi, 9
- b- TBMM Başkanlık Divanı Üyeleri, 19
- c- Siyasi Parti Grup Başkanı ve Başkanvekilleri, 19
- d- TBMM İhtisas ve Uluslararası Komisyonları, 15
- e- Genel Sekreterlik ve bağlı birimleri, 25
- f- Başbakanlık çalışma odası 3

Cevap 6-61 adet araç telefonu vardır. Bu telefonların tamamı sadece yurtiçi görüşmelere açık olup görüşme ücretleri TBMM Bütçesinden ödenmektedir.

Cevap 7- TBMM bünyesinde araç ve telefon kullanımında tasarruf ilkesine uygun hareket edilmesi, Başkanlığımızın titizlikle takip edeceği hususlardandır.

E K - 1

TBMM İDARİ TEŞKİLATINDA GÖREV YAPAN PERSONEL 11.12.2000

MERKEZ

STATÜSÜ	ÇALIŞAN PERSONEL
KADROLU PERSONEL (557 S.K. 4/A MD. TABİ)	2190
SÖZLEŞMELİ PERSONEL (557 S.K. 4/B MD. TABİ)	47
SÖZLEŞMELİ PERSONEL (557 S.K. 4/C MD. TABİ)	4
GEÇİCİ GÖREVLİ PERSONEL (557 S.K. 12/2 MD. TABİ)	556
ÖĞRETİM ÜYELERİ (557 S.K. 34 MD. ÖZEL)	1
GEÇİCİ İŞÇİ	481
Merkez Toplamı	3279

MİLLİ SARAYLAR

KADROLU PERSONEL (587 S.K. 4/A MD. TABİ)	446
SÖZLEŞMELİ PERSONEL (587 S.K. 4/B MD. TABİ)	4
GEÇİCİ GÖREVLİ PERSONEL (2910 S.K. 12/3 MD. TABİ)	4
ÖĞRETİM ÜYELERİ (1547 S.K. 31/MD. ÖÇRE)	
GEÇİCİ İŞÇİ	610
Milli Saraylar Toplamı	1064

YILDIZ ÇINI VE PORSELEN SANAYİİ KADROLU PERSONEL	165
HEREKE HALI VE İPEKLİ DOKUMA FAB. KADROLU PERSONEL	61
Yıldız Hereke Toplamı	226

GENEL TOPLAM 4569

2001 Mali Yılı Bütçe Kanununun Tasarısına verilen oyların sonucu:

Üye Sayısı : 550
Kabul edenler : 315 ✓
Reddedenler : 137 ✓
Mükerrer oylar: 1 ✓
Toplam : 453 ✓
Açık Üyelikler: 6

Birleşim: 37

SS:.. 552

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saat
Adana	BILDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Adana	BILICI	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:07
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:31
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:32:06
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:09
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:14
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:46
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:34
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:19
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:08
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:58
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:55
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:05
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:12
Adıyaman	GÜLER	Hasari	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:46
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:32:04
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:29
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:59

T.B.M.M.

B : 37

20 . 12 . 2000

O : 7

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:16
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:04
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:32
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:49
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Amasya	GÖLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:20
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:52
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:33
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:58
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:50
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:00
Ankara	BEDÖK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:03
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:53
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:54
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Ankara	IŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:20
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:54
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:25
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:41
Ankara	TÖMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:56
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:52
Ankara	ULUGBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Ankara	YAHNICI	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:44
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:49
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
Antalya	GÖRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:38
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:59
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:16
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Aydın	DİKMEN	Hafit	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:32:12
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Aydın	ONGUN	Bakir	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	PIŞKINSÖT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:44
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:21
Balıkesir	GÜLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:37
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:02
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:50

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:44
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:10
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:09
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:51
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:31
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Bitlis	GAYDALI	Edip Sadfer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:03
Burdur	ÇOŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:21
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:39
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:41
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:49
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:05
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:27

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:44
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:52
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:24
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:32:06
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:58
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:52
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:03
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:16
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:03
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:58
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:51
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:25
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:11
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:02
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:57
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:50
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:06
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:47

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	---	---
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:44
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:07
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Diyarbakır	ATIK	Nurettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:04
Diyarbakır	ENSARIOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdülbaki	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:54
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:02
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Diyarbakır	SÜMER	Salih	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	---	---
Diyarbakır	TURGUT	Abdülşamet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:22
Edirne	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:54
Edirne	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:06
Edirne	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	---	---
Edirne	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:06
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:30:42
Elazığ	GÖL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:18
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:43
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:32:16
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:46
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:43
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:37
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:11
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Eskişehir	BÜYÜKERMAN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:32:07
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:28
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:54
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:01
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:42
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Gaziantep	TIRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:02
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:56
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:40
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:54
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:05
Giresun	ZAIMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:52
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:33:14
Hakkari	PARLAK	Evliya	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Hakkari	PIRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:46
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:18
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:40
Hatay	ÇIRKIN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:20
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:53
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:57
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:20
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:33:15
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:13

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:56
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Isparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Isparta	GÖL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KABUL~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:48
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:34
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:45
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:42
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:59
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:53
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:12
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:47
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
İstanbul	AKARÇALI	Bülent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:08
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:17
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:37

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDICAN	Ahat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:42
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:05
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:33
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:56
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:09
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:50
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:07
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:57
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:34
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:07
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:58
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:53
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:55
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:01
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:53
İstanbul	İLİCAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:08
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:55
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:51
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:47
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:54
İstanbul	KOÇAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:18
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:41
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:04
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:40
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:12
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:00
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamettin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:38
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:22
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:46
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:26
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:54
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:17
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:08
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KABUL	--:--	--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:13
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:23
İstanbul	TÖRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:33:20
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:28
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nezhat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:48
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:48
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:54
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:24
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Surat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:50
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:02
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:41

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:00
İzmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:54
İzmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	---	---
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:41
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:49
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
İzmir	SAYGIN	Işıl	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:34
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:49
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:47
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:03
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:53
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Kars	AKÖZÜM	İhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:05
Kars	BILGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:42
Kastamonu	BAŞESGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:42
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:12
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:59
Kayseri	GÖL	Abdullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:57
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:10
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:46
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:27
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:06
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Kırklareli	TEKİN	Neçdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Kırşehir	MİRZAĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:02
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:56
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:27
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:58
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:41
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:49

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	IMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:42
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:50
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:32:37
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:32:37
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:59
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:34
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:00
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:45
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:21
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:49
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:56
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:04
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:34

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:32:15
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:52
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:50
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:44
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:55
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevâk	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:45
Manisa	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:20
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:44
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:46
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:52
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:00
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:56
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:54
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:45
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatli
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:51
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:53
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:49
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:13
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:54
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:45
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Muğla	DIKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Muğla	ERGÜN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:50
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:09
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Muş	YAVUZ	Mürtaç	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:44
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:46
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:01

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:14
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:46
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:20
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:12
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:49
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:33:06
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:32:42
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YÜRÖR	Şükrü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:48
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:13
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:55
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:59
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:32:06
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:52
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:13
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:06
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:08
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:27
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:32:28

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:44
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:38
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:40
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:47
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:57
Siirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:12
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:42
Sinop	BOZKURT	Kadrlr	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:32:18
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:58
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:51
Sivas	ŞENER	Abdülhalif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	SÜLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:58

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:04
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:45
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:08
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:44
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:41
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:41
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:28
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:45
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:42
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:12
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:12
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ŞİHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:15
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Uşak	ÖNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:59
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:00
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:01
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:33:15
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:49
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:51
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:00
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:01
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:56

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	ÜSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:30:55
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:53
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:45
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:48
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:50
Karaman	ÖNAL	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:06
Karaman	ÖNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:32:12
Kırıkkale	FILİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:42
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:48
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	HAMİDİ	Alaullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	20.12.2000	20:31:12
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:31:06
Şırnak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:41

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:31:17
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Iğdır	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Iğdır	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:30:47
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:43
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:30:52
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:31:37
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:31:05
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:55
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:50
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Biröl	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:52
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:30:45
Osmaniye	ÖNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:30:47

1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi İle 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısına verilen oyların sonucu:

Üye Sayısı : 550
Kabul edenler : 310 ✓
Reddedenler : 135 ✓
Mükerrer oylar: 3 ✓
Toplam : 448 ✓
Açık Üyelikler: 6

Birleşim: 37

SS:..564

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Adana	BİLDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:55
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:42
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:44
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:29
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:40
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:55
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:36
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:52
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:38:45
Adıyaman	BILGIÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:52
Adıyaman	GÜLER	Hasari	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:44
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:52
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:17
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:19

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Afyon	ÖZSOY	Hafil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:48
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Amasya	GÖLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:13
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:03
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:37
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:44
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:17
Ankara	BEDÜK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:00
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:54
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:14

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Ankara	İŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:57
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:01
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Ankara	TÖMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:48
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:53
Ankara	YAHNİCİ	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:48
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:44

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saat
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Antalya	ŞAHİN	Melin	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:59
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:38
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part.	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Aydın	DIKİMEN	Halit	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:54
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:37:00
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Aydın	PIŞKINSÜT	Sema	Demokratik Sol Part.	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	~~KABUL~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:02
Balıkesir	GÖKİMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Balıkesir	GÜLTEKİN	Nurman	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Balıkesir	GÜNER	Ağah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part.	KABUL	20.12.2000	20:36:40

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:46
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:36
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:50
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:03
Bitlis	GAYDALI	Edip Sadfer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:13
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HÖŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:01
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:59
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:53
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:03

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:03
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:52
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:38:22
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	SÜNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:38:46
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:38:47
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:52
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:45
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:02
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:22
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:45
Diyarbakır	ATİK	Nurettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:08
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Diyarbakır	ENSARIOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdulbaki	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:55
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:59
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	SÖMER	Salih	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdüsamet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Edirne	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:53
Edirne	ERTÖRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Edirne	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:19
Edirne	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:13
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Elazığ	GÜL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:54

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	AKSU	Mihreli	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:50
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:47
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:40
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:05
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:21
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:52
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Eskişehir	BÜYÜKERMAN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:36:55
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:56
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:57
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:39
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:47
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:52
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Gaziantep	TIRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:38
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:57
Giresun	ZALMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:49
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Hakkari	PARLAK	Evliya	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Hakkari	PİRÖZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:41
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:54
Hatay	ÇİRKİN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:32
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:00

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:26
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Isparta	AKSOY	Osman Gazı	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
Isparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:44
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:44
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:40
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:29
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:50
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
İçel	ÖKSÖZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İçel	SERİN	Akıf	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:50
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:55
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:46
İstanbul	ADAN	Celaî	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:50
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadlı	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İstanbul	AKARCALI	Bülent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:25
İstanbul	AKSU	Abdölkadir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:02
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:13

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDICAN	Ahat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:47
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:50
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:04
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:34
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:29
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:53
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:58
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:56
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Söleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÖL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:46

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatli
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ILICAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:08
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:43
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:54
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:52
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:52
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:11
İstanbul	KOÇAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:47
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:47
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:38
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:56
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamettin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:10
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:50
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:28

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:04
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:44
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:11
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:58
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:42
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:15
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:57
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ 220	--:--	--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:39
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ 220	--:--	--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:43
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:49
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:48
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:14
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ 226	--:--	--:--
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
İzmir	DIRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:51
İzmir	GÖREL	Şokrü Sina	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	---	---
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:39
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:50
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:58
İzmir	SAYGIN	İşıl	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:58
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:49
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:42
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:05
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:45
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:59
Kars	AKÖZÜM	İhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:10
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Kastamonu	BAŞEŞGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:54

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	BAKTİR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:12
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:43
Kayseri	GÖL	Abdullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:38:21
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:45
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:02
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:01
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Kırşehir	MIRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:52
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:44
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:52
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:25
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:48

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
Kocaeli	İMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:17
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:26
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:08
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:51
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:55
Konya	GÖNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:44
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:42
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:53
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:43
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:53
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:42

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:42
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Malatya	DURHAN	Namik Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:06
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tefik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:43
Manisa	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:42
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:23
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:59
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:38
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:44
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:42
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:17
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Öyu	Tarih	Saatı
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:18
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:59
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:49
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:42
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:43
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:21
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Muğla	DİKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Muğla	ERGÜN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:44
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:03
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:25
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:59
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:40
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:47
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:49

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:18
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:26
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:54
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:38:13
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:08
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YÜRÖR	Şükrü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:41
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:52
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:46
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:04
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:08
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:50

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:41
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:55
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:55
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:53
Sıirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:41
Sıirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:45
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:40
Sinop	BOZKURT	Kadrl	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:38
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:29
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:47
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:53
Sivas	ŞENER	Abdülhatif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:14
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	SÖLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:49
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:46
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:46

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:52
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:50
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:51
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:21
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:41
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:33
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:47
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:38:16
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:50
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ŞİHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:07

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Uşak	ÜNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:44
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:58
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:37:17
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:45
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:51
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:14
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:50
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:36

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saat
Zonguldak	ÖSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:37:00
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:45
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:39
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:46
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:54
Karaman	ÖNAL	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:38:20
Karaman	ÖNLO	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:38:20
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:50
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:37:21
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:36:41
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:37
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:07
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şımak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şımak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:42
Şımak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:11

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:37:10
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İğdir	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
İğdir	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:37:27
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:36:48
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:41
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:43
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:51
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Birol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:57
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:36:42
Osmaniye	ÖNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:36:43

2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısına verilen oyların sonucu:

Üye Sayısı : 550
Kabul edenler : 315 ✓
Reddenler : 140 ✓
Mükerrer oylar: 1 ✓
Toplam : 456 ✓
Açık Üyelikler: 6

Birleşim:37

SS:..553

Kanunlaşmıştır.

T.B.M.M.

B : 37

20 . 12 . 2000

O : 7

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatİ
Adana	BİLDİK	Ibrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:07
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:43
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:27
Adana	GÖLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:17
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:32
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:48
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:43:16
Adıyaman	GÜLER	Hasari	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:02
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:40
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:51
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:57
Amasya	GÜLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:47
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:02
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:05
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Ankara	BEDÜK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:08
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:46
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:19

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:55
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:46
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Ankara	İŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:59
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:07
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:07
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:28
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Ankara	TÜMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:20
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Ankara	YAHNİCİ	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:07
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:52
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:48
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:57
Antalya	ÖNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:40
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:44
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:56
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Aydın	PIŞKINSÖT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:55
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:07
Balıkesir	GÖLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:58
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:18
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:08
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:42
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:58
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:44
Bitlis	GAYDALI	Edip Sadıker	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:57
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:55
Bursa	GÜENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:32

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:57
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:55
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:48
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	SÜNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:46
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:54
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:41
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:02
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:42
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:06
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:48
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:12
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:07
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:43:13
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:55
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Diyarbakır	ATİK	Nurettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Diyarbakır	ENSARİOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdülbaki	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:52
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:55
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:48
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	ŞÖMER	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdülisamet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:03
Edirne	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Edirne	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Edirne	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Edirne	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:59
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Elazığ	GÖL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:41

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:52
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:43:09
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:42
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:11
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:13
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:55
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Eskişehir	BÖYÜKERMAN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:07
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:18
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:59
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:41
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:32
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Gaziantep	TIRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:56
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	---	---
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:40
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:12
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Giresun	ZAIMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:43:12
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Hakkari	PARLAK	Evliya	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Hakkari	PİRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	---	---
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Hatay	ÇIRKIN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:51
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:12
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:43:16
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:43:03

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI		
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:40
İsparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL		
İsparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:57
İsparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KABUL~~ KABUL		
İsparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:50
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI		
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:02
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:43:08
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:12
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL		
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:47
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:47
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:00
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:24
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI		
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:46
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45
İstanbul	AĞAOĞLU	Fatih	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:45
İstanbul	AKARÇALI	Bülent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:11
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:24
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:05

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDICAN	Ahat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:49
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:45
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
İstanbul	AYRIM	Şamîl	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:50
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:58
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:04
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:17
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:04
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Penhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:01
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:45
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:02
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:42
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:11

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ILICAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:43
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:43
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:41
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:50
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:45
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:56
İstanbul	KOCAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:03
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:27
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:59
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:59
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:22
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:48
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:43
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamet'in	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:02
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:21
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:46
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:45
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:18
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:38
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:44
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:05
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:56
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:41
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:05
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:43:04
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:45
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:49
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:05
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:50
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:42

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saat
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:20
İzmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:16
İzmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:46
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:49
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
İzmir	SAYGIN	İşıl	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:49
İzmir	ŞÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:52
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:43
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:48
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Kars	AKÖZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:06
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:57
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:40
Kastamonu	BAŞEŞGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:33

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:43:05
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:01
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Kayseri	GÖL	Abdullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:43:09
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:06
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:09
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:07
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:09
Kırşehir	MİRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:02
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:49
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:00

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
Kocaeli	İMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:01
Kocaeli	KÖSE	Kemat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:33
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:43:20
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:54
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:47
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:55
Konya	GÖNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:40
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:49
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:49
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:05
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--	--:--
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:52
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevfik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:46
Manisa	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:28
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:40
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:59
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:56
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:57
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:54
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:02
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:27
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:51
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:59
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:10
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:44
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:47
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Muğla	DİKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:24
Muğla	ERGÜN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:05
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:46
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:22
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:43
Muş	YILDIZ	Sabaheddin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:05
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:33
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:21
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:50
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:56
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:46
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:51
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YÜRÖR	Şükrü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:36
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:48
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:46
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:31
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:00
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:56
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:02
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:41

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:07
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:58
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:12
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Siirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:46
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:43:06
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:27
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:55
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:51
Sivas	ŞENER	Abdüllatif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:36
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:58
Tekirdağ	SÖLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:46
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:57
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:36
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:43:11
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:44
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:59
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:07
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:49
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:42:03
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:45
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:51
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:53
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:49
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	ŞİHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:54
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:43
Uşak	ONAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:00
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:37
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:43:21
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:52
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:03
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:24
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:56

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	ÜSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:51
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:41
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:48
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:49
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:50
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:42:06
Karaman	ÖNAL	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:55
Karaman	ÖNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:50
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:44
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:53
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:10
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	20.12.2000	20:42:24
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:41:41
Şırnak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:45
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:16

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:42:44
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İğdir	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
İğdir	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	~~KABUL~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:41:42
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:41
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:41:56
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:54
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Biröl	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:52
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:41:47
Osmaniye	ÜNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:42:15

1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi İle 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasansına verilen oyların sonucu:

Üye Sayısı : 550
Kabul edenler : 314 ✓
Reddedenler : 141 ✓
Çekimsizler : 1 ✓
Mükerrer oylar : 6 ✓
Toplam : 462 ✓
Açık Üyelikler : 6

Birleşim:37

SS:..555

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Adana	BİLDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:57
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:10
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:45
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Adana	YILDIRIM	Recal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:04
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:04
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	GÜLER	Hasari	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:06
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:08

T.B.M.M.

B : 37

20.12.2000

O : 7

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:51
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:00
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Amasya	GÜLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:07
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:11
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:47:06
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Ankara	BEDÜK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:56
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:20

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Ankara	İŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:58
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:21
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Ankara	TÖMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Ankara	YAHNİCİ	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:57
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KAB ✓	--:--	--:--
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:58
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:21
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:31
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Aydın	PIŞKINSÜT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:23
Balıkesir	GÖLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:09
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:08
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:54

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saat
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:07
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Bingöl	GÜLER	Mahtuz	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:10
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:10
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:55
Bitlis	GAYDALI	Edip Safder	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:40
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:35
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:08
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:57
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:33
Sayfa: 5	Sayfa devam ediyor					

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:01
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	SÖNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:56
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:52
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:09
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:26
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:06
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:00
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:10
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:01

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:08
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:01
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:52
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:03
Diyarbakır	ATIK	Nurettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:23
Diyarbakır	ENSARİOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdülbaki	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:08
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:58
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:12
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	SÖMER	Salih	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdülşamet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:12
Edime	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:15
Edime	ERTÖRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Edime	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:47:14
Edime	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:21
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Elazığ	GÖL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:10

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:03
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:04
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:13
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:30
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:26
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:06
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:47:07
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Eskişehir	BÜYÜKERMAN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:52
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	Ibrahim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:01
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:09
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Gaziantep	TIRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Giresun	ZAIMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:21
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Hakkari	PARLAK	Evliya	Bağımsız Milletvekil	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Hakkari	PIRÖZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Hatay	ÇİRKİN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:07
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:06
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:56
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:15

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Halay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Halay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Isparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Isparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:58
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:58
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:58
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:47:05
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:11
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
İçel	ÖKSÖZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:59
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:54
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:10
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:57
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadlı	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:52
İstanbul	AKARCALI	Bülent	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:59
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	ÇEKİMSER	20.12.2000	20:46:06

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDICAN	Ahat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:57
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:01
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
İstanbul	AYRIM	Şamî	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:32
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:37
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:47:27
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Söleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:58
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekil	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÖL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ILICAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:13
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:59
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:54
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:55
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:00
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:13
İstanbul	KOCAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:13
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:05
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:06
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:25
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:01
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:56
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsameddin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:19
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:16
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:07

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:17
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:01
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:03
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:19
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:11
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:22
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:55
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nezhat	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:54
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:47:23
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
İzmir	BİÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:25
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:21
İzmir	ÇELEBİ	İşin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:03
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatİ
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:58
İzmir	DIRI	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:59
İzmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:22
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:16
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:55
İzmir	SAYGIN	İşıl	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:59
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:57
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:02
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:59
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:53
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:02
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:09
İzmir	VURAL	Okta	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kars	AKÖZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:28
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:09
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Kastamonu	BAŞESGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:23

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:46
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Kayseri	GÖL	Abdullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:57
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Kırkareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Kırkareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Kırkareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Kırşehir	MİRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:31
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:26
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:11
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:19
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi,	RED	20.12.2000	20:46:02

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	IMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:33
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:01
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:14
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Konya	BILGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:13
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:47:01
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Konya	IZGI	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:10
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:55
Kütahya	KARA	Ermin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:05

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:47:04
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Malatya	ASILTÖRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:02
Malatya	ÇOŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:47:23
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:04
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tefrik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:54
Manisa	AKGÖL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:07
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:09
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:47:14
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:52
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:13
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:56
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:03
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:24
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:56
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Muğla	DİKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Muğla	ERGÜN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:21
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:12
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:00
Nevşehir	TASKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:14
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:11
Niğde	LEVENT	Mökerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:20
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:01
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:56
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YÜRÜR	Şökrü	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:01
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:51
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:50
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:30
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:06
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Samsun	CENGİZ	Tarık	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:53

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:38
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:38
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:57
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:00
Sıirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Sıirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:58
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:52
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:00
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:12
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:28
Sivas	ŞENER	Abdullahîf	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:15
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:26
Tekirdağ	SÜLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:57
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:26

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatİ
Tokat	CEYLAN	Lotfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:19
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:38
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:01
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:25
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:54
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:54
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:30
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:04
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:52
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:47:33
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ŞIHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:11

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Uşak	ÜNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:05
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:56
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:46:29
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:59
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:05
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:47:22
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:15
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	ÜSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:17
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:56
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:03
Karaman	ÖNAL	Zeki	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:47:05
Karaman	ÖNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:02
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:45:53
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ 250	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:46:15
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:55
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şımak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şımak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:14
Şımak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:58
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:14

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:30
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İğdir	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:59
İğdir	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	20.12.2000	20:45:57
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:45:59
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	20.12.2000	20:46:07
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:45:53
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:00
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:13
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Biröl	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	20.12.2000	20:46:04
Osmaniye	ÜNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	RED	20.12.2000	20:46:12

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu,
Tasarısına verilen oyların sonucu

Üye Sayısı : 550
Kabul edenler : 250
Reddedenler : 127
Mükerrer oylar : 11
Toplam : 378
Açık Üyelikler : 6

Birleşim: 37

SS.: 566

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Adana	BİLDİK	Ibrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:17
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:19:16
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:16
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:19
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Adıyaman	GÖLER	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:21
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:16
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14

T.B.M.M.

B : 37

20 . 12 . 2000

O : 7

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:46
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Amasya	GÜLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:07
Amasya	SARAY ALPHAN	Göndül	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:19
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Ankara	BEDÜK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:11
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:06
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:08

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:10
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:19
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Ankara	İŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:15
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Ankara	TÖMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:19
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:19:46
Ankara	YAHNICI	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:38
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:10
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:38
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:15
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:13
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:05
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	--:--	--:--
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:18
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Aydın	PİŞKİNSÜT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:21
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:16
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Balıkesir	GÜLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:19
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatİ
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:23
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:08
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:24
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Bingöl	GÜLER	Mahtuz	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:13
Bingöl	YÖNDAR	Necatİ	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:23
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Bitlis	GAYDALI	Edip Safder	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:19
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:19
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:07
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:06
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	KARAPAŞAĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:25

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çanakkale	ERSÖMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:30
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:13
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:21
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:41

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:19:06
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:13
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Denizli	GOZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:06
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Diyarbakır	ATIK	Nurettin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:19:16
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	ENSARIOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdulbaki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:16:18
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyit Haşim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:26
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebgatullah	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:37
Diyarbakır	SÜMER	Salih	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdülisamet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:04
Edirne	BULUT	Eyren	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Edirne	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:19:19
Edirne	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:42
Edirne	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:06
Elazığ	TAĞAR	Mehmet	Bağımsız Milliyetçiler	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	GÜL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:20

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:16
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:58
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:10
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:13
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:20
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Eskişehir	BÜYÜKERMAN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:17
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:19
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüşdü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	TİRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:05
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Giresun	ZAIMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Hakkari	PARLAK	Evlüya	Bağımsız Milletvekili	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Hakkari	PİRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:35
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Hatay	ÇİRKİN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:18
Hatay	GÖNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:20
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:56
Isparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:19:38
Isparta	GÖL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:19
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:44
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:13
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:22
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İçel	YÜCELEN	Rüşü Kazım	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:20
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadlı	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:05
İstanbul	AKARÇALI	Bülent	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:39
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:13

İlt	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDİCAN	Ahat	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:19
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:36
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:15
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:32
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:08
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:19:06
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:56
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÖL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:08
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:10
İstanbul	ILICAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:19:07
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:13
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:49
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
İstanbul	KOCAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:44
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:12
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:39
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamettin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:39
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:48

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:42
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:20
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	--:--	--:--
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:20
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:19:40
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:25
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:19:31
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:12
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÇÖMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
İzmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
İzmir	GÜREL	Şökrü Sina	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:07
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:23
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
İzmir	SAYGIN	İşıl	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:23
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:10
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Kars	AKÜZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Kastamonu	BAŞEŞGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:20
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:09
Kayseri	GÖL	Abdullah	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:31
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:19:17
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kırşehir	MİRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:24
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:16
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:36
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	İMAOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:31
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:20
Konya	BAL	Fanuk	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Konya	CANDAN	Veysef	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:18
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:17
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:16
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:13
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:17
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:54
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	---	---
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	---	---
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:10
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:27
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:23
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevfik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:22
Manisa	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:05
Manisa	ÇETINKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:50
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:33
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:59
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:19:12
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:54
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:51
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:19:17
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Muğla	DIKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Muğla	ERGUN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:19:00
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:09
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:05
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:13
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:22

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:43
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:23
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:25
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YÜRÜR	Şükrü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:10
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:14
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:06
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:06
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:36

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:11
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:44
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	SEZGİN	Erdogan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Siirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:37
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:27
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:21
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:23
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:07
Sivas	ŞENER	Abdülâtilif	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:26
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	İLGÖN	Nihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	SÜLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:31
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:07
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:11
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:19:34
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:55
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ (KABUL)	--:--	--:--
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:21
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:18
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:25
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:10
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:50
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:22
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:22
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Şanlıurfa	ŞİHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:43
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Uşak	ÜNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:15
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:29
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:15
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:32
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:38
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:19:01
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÖRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:12
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:18
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:08
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:19

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	ÜSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:06
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:24
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:13
Karaman	ÜNAL	Zeki	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Karaman	ÜNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:09
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:14
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:38
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	21.12.2000	01:19:32
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şımak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şımak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:12
Şımak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:07

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:55
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:18:17
İğdir	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
İğdir	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	~~KABUL~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	01:19:47
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	01:18:16
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:10
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:18
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Biröl	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:21
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	01:18:09
Osmaniye	ÖNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	01:18:11

23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Davası ve Cezalarının Ertelelemesine Dair Kanun Tasarısının maddelerine geçilmesine verilen oyların sonucu:

Öye Sayısı : 550
Kabul edenler : 286
Reddedenler : 86
Çekimsizler : 1
Mükerrer oylar : 1
Toplam : 374
Açık Üyelikler : 6

Birleşim: 37

SS.: 567

Kabul edilmiştir.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
Adana	BİLDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:41
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:25
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adana	YILDIRIM	Recal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:10
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:14
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:13
Adıyaman	GÜLER	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:13
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:08

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:31
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:38
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:09
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:13
Amasya	GÜLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞK	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:03
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:14
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Ankara	BEDÜK	Saffet Arkan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:13
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:07

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:03
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	RED	21.12.2000	03:30:10
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:03
Ankara	IŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:20
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:15
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:38
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:11
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Ankara	TÖMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:26
Ankara	YAHNİCİ	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:28
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:03
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:31:36
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:25
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
Antalya	ÖNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:29:59
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:31:17
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:15
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:39
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Aydın	PİŞKİNSÜT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:31:44
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	---	---
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:11
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Balıkesir	GÜLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:45
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:34
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:05

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI RED	--:--:--	--:--:--
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:05
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:40
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:27
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:10
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:31:13
Bitlis	GAYDALI	Edip Safder	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:09
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:02
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:31:13

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:23
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:43
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:38
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:03
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:11
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:56
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:17
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:40
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:08

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:31:31
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	--:--	--:--
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:03
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:15
Diyarbakır	AŞLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:15
Diyarbakır	ATIK	Nurettin	Doğruyol Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:13
Diyarbakır	DİLEK	Nurattin	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:20
Diyarbakır	ENSARIOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~ RED	--:--	--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdülbaki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:17
Diyarbakır	SÜMER	Salih	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdölsamet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Edime	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Edime	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:49
Edime	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Edime	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	GÜL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:21

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:46
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:04
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:05
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:02
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:32
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:16
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	--:--	--:--
Eskişehir	BÜYÜKERMEN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:04
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:14
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:05
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	TIRYAKI	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Giresun	ZAIMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hakkari	PARLAK	Evluya	Bağımsız Milletvekili	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Hakkari	PIRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:36
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Hatay	ÇİRKİN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--:--	--:--:--
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Isparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:56
Isparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:14
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	03:30:09
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:11
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:31:09
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:05
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:32
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadlı	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
İstanbul	AKARCALI	Bülent	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:16
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:07

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDİCAN	Ahat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:14
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:48
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:40
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:47
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:37
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:05
İstanbul	DÖZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	RED	21.12.2000	03:30:12
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:39
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:02
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:12

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:10
İstanbul	ILICAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:05
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	RED	21.12.2000	03:30:51
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:23
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:08
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:28
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
İstanbul	KOÇAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:07
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:01
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:12
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:07
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamettin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:24
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:09
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:10
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:50

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:32
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:08
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:15
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:04
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:31
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:18
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:45
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:02
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:21
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:07
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:03
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:18
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:44
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:35
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:08
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:31:05

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
İzmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
İzmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
İzmir	SAYGIN	İşlay	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:18
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:02
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:13
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:36
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:56
Kars	AKÖZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:15
Kastamonu	BAŞESGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:09
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:03
Kayseri	GÖL	Abdullah	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:13
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:10
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:22
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:17
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:31:04
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:39
Kırşehir	MIRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:31:28
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:02
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	GÖNÖL	Veddi Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	İMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:28
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:31:11
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI 250	--:--	--:--
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI KABUL	--:--	--:--
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:29
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:31:41
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:30
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:15
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:07

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:55
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:19
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:13
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:14
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevfik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:04
Manisa	AKGÖL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	CEKIMSER	21.12.2000	03:30:11
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:00
Manisa	ÇETINKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:22
Manisa	GÖLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:02
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:20
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:13
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	03:30:05
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:28
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:20
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:01
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:14
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Muğla	DİKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Muğla	ERGUN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:30
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--:--	--:--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:10
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:02
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:31:02
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:12

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:31:04
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:51
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ordu	YÜRÜR	Şükrü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:31
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:37
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:03
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:23
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Siirt	YARAYAN	Takıddin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:04
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	RED	21.12.2000	03:30:10
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:27
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:13
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Sivas	ŞENER	Abdülatif	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:03
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Tekirdağ	SÖLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:14
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:34
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:12
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:38
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:37
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:03
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:15
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	GÖNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:31
Şanlıurfa	ŞIHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Uşak	ÖNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:04
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:31:07
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:08
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:12
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:24
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÖRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	ÜŞENMEZ	Suayip	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:17

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	ÖSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:08
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	03:30:03
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:24
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Karaman	ÖNAL	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Karaman	ÖNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:09
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:45
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:27
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Şırnak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Şırnak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	03:31:18
Şırnak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:06
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	03:30:09
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:11

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:31:29
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:07
Iğdır	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:15
Iğdır	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:05
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:03
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	03:30:13
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:11
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	03:30:06
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:29
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:14
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Bırol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:10
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	03:30:07
Osmaniye	ÜNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	03:30:10

23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Davası ve Cezalarının Ertelemesine Dair Kanun Tasarısına verilen oyların sonucu:

Üye Sayısı : 550
Kabul edenler : 283
Reddedenler : 85
Çekimsizler : 2
Toplam : 370
Açık Üyelikler : 6

Birleşim: 37

SS:567.

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Adana	BİLDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:49
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Adana	GÜLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:50
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Adıyaman	BİLGİÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:48
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	CEKIMSER	21.12.2000	07:01:10
Adıyaman	GÜLER	Hasari	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:56
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:39

T.B.M.M.

B : 37

20 . 12 . 2000

O : 7

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Ağrı	ESİN	Celal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:46
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	GÖLLE	Akif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:01:05
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:49
Ankara	AYGÖN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Ankara	BEDÖK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:49
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	GÖRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	RED	21.12.2000	07:00:44
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Ankara	İŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:03
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:33
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:38
Ankara	SANAY	Eyyüp	Fazilet Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Ankara	TÜMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:11
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
Ankara	YAHNİCİ	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:57
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:37
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:54
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI RED	--:--	--:--
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saatı
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:52
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	~~KABUL~~ KABUL	--:--	--:--
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:07
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:55
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Aydın	PIŞKİNSÖT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:55
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Balıkesir	GÖLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:01:09
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:43
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:43
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:01:38
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	GAYDALI	Edip Safder	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLI/OĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Burdur	ÇOŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:01:46
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:33
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:47

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:35
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:08
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	SÖNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:00:39
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:39
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:55
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:42

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:34
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:42
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:37
Diyarbakır	ATİK	Nurettin	Doğruyol Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:52
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Diyarbakır	ENSARIOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~	--:--	--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdulbaki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:12
Diyarbakır	SÜMER	Salih	Doğruyol Partisi	~~KABUL~~	--:--	--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdülsemet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:33
Edirne	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Edirne	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Edirne	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Edirne	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	GÜL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:09

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:11
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:42
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:47
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:44
Erzurum	ESENGÖN	Lütfü	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:35
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:51
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Eskişehir	BÜYÖKERMAN	Mehmet Mail	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:48
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:46
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:25
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gaziantep	TİRYAKİ	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:42
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ k43 u	--:--	--:--
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ k43 u	--:--	--:--
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:49
Giresun	ZAIMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Hakkari	PARLAK	Evlıya	Bağımsız Milletvekil	KABUL	21.12.2000	07:01:10
Hakkari	PİRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:58
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Hatay	ÇIRKIN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:54
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:13
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ k46 u	--:--	--:--
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:19
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Isparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Isparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:43
Isparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Isparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:46
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:00:38
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:05
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:13
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:32
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	YÜCELEN	Rüştü Kazım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadıl	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
İstanbul	AKARCALI	Bölen	Anavatan Partisi	CEKIMSER	21.12.2000	07:01:03
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ANDİCAN	Ahat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:50
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:01:33
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:39
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:39
İstanbul	DÖZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	RED	21.12.2000	07:00:41
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:48
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:01:34

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:18
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	İLİCAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	RED	21.12.2000	07:00:39
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:51
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KAVAK	Cavil	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:54
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:03
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
İstanbul	KOCAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:34
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:45
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamedtin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:58
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:52
İstanbul	ÖZTÖRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:46
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:44

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:21
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:04
İstanbul	SİPAHİ	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:45
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:23
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:41
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:32
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:36
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:34
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÇÖMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İzmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:41
İzmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:35
İzmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:38
İzmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:46
İzmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
İzmir	SAYGIN	İşıl	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
İzmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
İzmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
İzmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:56
Kars	AKÖZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:35
Kastamonu	BAŞEŞGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:36

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:40
Kayseri	BAKTIR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:43
Kayseri	GÜL	Abdullah	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:39
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:01:15
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:00:41
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Kırşehir	MİRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Kocaeli	ÇALIK	Hafif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:10
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	IMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:51
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:38
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:48
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:47
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Kütahya	KARA	Ermin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:50
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:40
Malatya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	ASILTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:35
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Malatya	DURHAN	Namık Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:50
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevfik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:48
Manisa	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:21
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:49
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:55
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:01:00
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:35
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:48
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:54
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:49
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Muğla	DİKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Muğla	ERGUN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:52
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:33
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:01:18
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:32

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:38
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Niğde	LEVENT	Mökerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:38
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:01:01
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Ordu	YÜRÜR	Şükrü	Anavatan Partisi	RED	21.12.2000	07:00:37
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Rize	KABIL	Ahmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:02:15
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:39
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:50
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:16
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:42
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:06
Siirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:50
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:01:21
Sivas	DEMİRCİ	Musa	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:55
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:43
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Sivas	ŞENER	Abdülattif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:47
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	SÖLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:01:19
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:41
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:44
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:42
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:48
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:44
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:56
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:44
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zöfikar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	ŞİHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:35
Uşak	ÖNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:49
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ARVAS	Maliki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	~~KATILMADI~~ RED	--:--	--:--
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:43
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:42
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:00:37
Yozgat	ÜŞENMEZ	Suayip	Milliyetçi Hareket Pa	~~KATILMADI~~ KABUL	--:--	--:--
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:01:31
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:37
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	ÜSTÖNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadıf	Milliyetçi Hareket Pa	RED	21.12.2000	07:00:46
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:06
Karaman	ÖNAL	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karaman	ÖNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:36
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	RED	21.12.2000	07:00:41
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:49
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:01:53
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	ISEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:46
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şımak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şımak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	KABUL	21.12.2000	07:01:21
Şımak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:39
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KABUL	21.12.2000	07:00:50
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:34

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:43
İğdir	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:43
İğdir	GÜNER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yakova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Yakova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:38
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:35
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	21.12.2000	07:00:45
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:40
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	RED	21.12.2000	07:00:46
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:53
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Biröl	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:00:42
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	21.12.2000	07:01:04
Osmaniye	ÜNAL	Şökrü	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM : 21

YASAMA YILI : 3

37 NCİ BİRLEŞİM

20 . 12 . 2000 ÇARŞAMBA

Saat : 11.00

KISIMLAR

1

BASKANLIĞIN GENEL KURULUŞURUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİMİ

4

ÖZLAMAŞI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMAŞI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMAŞI
YAPILMAŞINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELEŞ

7

SOZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİŞYONLARDAN GELEN ÖĞERİŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. – 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin Özel Gündemde Yer Alacak İşler kısmının birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sıralarında yer alması; Bütçe görüşmelerine 11.12.2000 Pazartesi günü saat 11.00'de başlanması ve bitimine kadar, resmî tatil günleri dahil, hergün saat 11.00'den 13.00'e; 14.00'den 16.00'ya ve 18.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar devam olunması ve görüşmelerin 10 günde tamamlanması önerilmiştir.

2. – Başlangıçta Bütçenin tümü üzerinde Gruplar ve Hükümet adına yapılacak konuşmaların (Hükümetin sunuş konuşması hariç) birer saat (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların 10'ar dakika ile sınırlandırılması önerilmiştir.

3. – Bakanlık ve daire bütçeleri üzerindeki görüşmelerin 14 turda tamamlanması, 14 üncü turun bitiminden sonra Bütçe Kanunu Tasarılarının maddelerinin oylanması önerilmiştir.

4. – İhtüzüğün 72 nci maddesi gereğince yapılacak görüşmelerde her turda Gruplar ve Hükümet adına yapılacak konuşmaların 30'ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların 10'ar dakika olması; kişisel konuşmalarda her turda İhtüzüğün 61 inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin birden fazla turda söz kaydı yaptırılmaması önerilmiştir.

5. – Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin 20 dakika ile sınırlandırılması önerilmiştir.

6. – Bütçe görüşmelerinin sonunda Gruplara ve Hükümete 45'er dakika süre ile söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); İhtüzüğün 86 ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların 10'ar dakika olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30.11.2000 tarihli 23 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler

Komisyonu

20.12.2000 Çarşamba

Saat : 10.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

37 NCİ BİRLEŞİM

20 . 12 . 2000 ÇARŞAMBA

Saat : 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1. X – 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/764) (S. Sayısı : 552) (Dağıtma tarihi : 8.12.2000)

2. X – 1999 Mali Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/740, 3/462) (S. Sayısı : 554) (Dağıtma tarihi : 8.12.2000)

3. X – 2001 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/765) (S. Sayısı : 553) (Dağıtma tarihi : 8.12.2000)

4. X – 1999 Mali Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1999 Mali Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/741, 3/643) (S. Sayısı : 555) (Dağıtma tarihi : 8.12.2000)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

BUGÜNKÜ PROGRAM

Öğleden evvel

Saat : 11.00 - 13.00

Öğleden sonra

14.00 - 16.00

Gece

18.00 - Program bitimine kadar

40. – BÜTÇENİN TÜMÜ ÜZERİNDE SON KONUŞMALAR

(D.Y.P., F.P., M.H.P., D.S.P., ANA.P.)

- 2001 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarıları ile
1999 Mali Yılı Kesinhesap Kanunu
Tasarılarının açık oya sunulması
- Hükümet adına konuşma

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 566)

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/790)

T.C.

Başbakanlık

15.12.2000

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-135/6361

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.12.2000 tarihinde kararlaştırılan "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği gibi, Hükümet Programında, kamu yönetiminde ve kamu hizmetlerinde adaletli bir yönetim anlayışının benimseneceği ve aynı işi yapan personel arasındaki ücret farklılıklarının giderileceği; bu amaçla yapılacak düzenlemelerde iş, görev ve sorumluluk esasına göre "eşit işe eşit ücret" ilkesinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Kamu hizmetlerinde etkinliğin artırılması ve kamu kesiminde ücret adaletinin sağlanması amacıyla yürütülen çalışmaların tamamlanmasına kadar, kamu personelinin hakları arasındaki dengesizliklerin giderilmesi için bazı ivedi düzenlemelerin yapılmasında da zorunluluk bulunmaktadır.

Bu gereksinimin karşılanması amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan memurlarla diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal haklarına ilişkin olarak 657, 926, 2802 ve 2914 sayılı kanunlarla 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla ve diğer kanun ve kanun hükmünde kararname ile memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacı duyulmaktadır.

Ancak, özellikle TBMM'nin yoğun gündemi dikkate alındığında, birden fazla yasa değişikliğini gerektiren söz konusu düzenlemelerin ivedi olarak yürürlüğe konulması çok güç görünmektedir. Halen TBMM Genel Kurulu ile komisyonlarında görüşülmeyi bekleyen kanun tasarısı ve teklifi sayısı dikkate alındığında, kanun hükmünde kararname çıkarma yoluna başvurulmasının kaçınılmaz olduğu da ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, ivedi olarak yapılması gereken bazı düzenlemelerin kanun hükmünde kararname çıkarılması yoluyla gerçekleştirilmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

Tasarıyla, kanun hükmünde kararname çıkarma süresi de üç ayla sınırlanmakta ve Anayasa Mahkemesince belirlenen ölçütlere uygun olarak kısa bir süre içinde ve sınırlı bir konuda kanun hükmünde kararnameler çıkarılması öngörülmektedir.

Tasarı, daha önce hakkında Anayasaya aykırılığı ileri sürülerek iptal davası açılan ve Anayasa Mahkemesince iptal istemi reddedilen 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu gözönünde bulundurularak hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kanunun amacını ve kapsamını belirleyen bu maddede, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak, kamu hizmetlerinin düzenli ve hızlı bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla bunların idarî, malî ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verildiği belirtilmekte ve bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnamelerin, memurlarla diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin olarak 657, 926, 2802 ve 2914 sayılı kanunlarla 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede ve diğer kanunlarla kanun hükmünde kararnamelerin memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsadığı ifade edilmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile, kanun hükmünde kararnamelerin hazırlanması sırasında gözönünde bulundurulacak ilkeler belirlenmektedir.

Ayrıca, Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin süresinin üç ay olduğu ve yetki süresi içinde Bakanlar Kurulunun birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarabileceği açıklanmaktadır.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/790

Karar No. : 5

18.12.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça, 15.12.2000 tarihinde esas komisyon olarak Plan ve Bütçe; tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna gönderilen "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı (1/790)" Komisyonumuzun 18.12.2000 tarihli toplantısında Devlet Bakanı Sayın Hasan Gemici ve Başbakanlık temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile; kamu hizmetlerinde etkinliğin artırılması ve ücret adaletinin sağlanması amacıyla Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmekte; yetki süresi üç ay olarak tespit edilmekte, kanun hükmünde kararnamelerin hazırlanmasında göz önünde bulundurulacak ilkeler belirlenmektedir. Tasarının daha önce Anayasaya aykırılığı ileri sürülerek iptal davası açılan ve Anayasa Mahkemesince bu istemin reddedildiği 12.3.1986 tarihli ve 3268 sayılı "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu" göz önünde bulundurulmak suretiyle hazırlandığına gerekçede yer verilmektedir.

Devlet Bakanı Sayın Hasan Gemici Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin oldukça yoğun bir programı olduğunu, bu nedenle Hükümet programında belirlenen hedeflere ulaşmayı sağlayıcı düzenlemeleri bir an önce çıkarabilmek için kanun hükmünde kararname çıkarma yoluna başvurunun zorunlu hale geldiğini ifade etmiştir. Bu hedefler arasında kamu yönetiminde ve kamu hizmetlerinde adaletli bir yönetim anlayışının benimsenerek, personel arasındaki ücret farklılıklarının giderilmesi de bulunmaktadır. Bu dengesizliğin giderilmesi ve ücret adaletinin sağlanması için ivedi bazı düzenlemelerin yapılabilmesi zorunludur. Bu tasarı Anayasanın kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermeyi düzenleyen 91 inci maddesinde belirlenen esaslar doğrultusunda hazırlanmıştır. Önemli, ivedi ve zorunlu durumlarda Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilebileceği Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında da yer alan bir husustur.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde,

- Kamuda 1 900 000 memur, 200 000 sözleşmeli personel ve 600 000 işçi çalıştığı,
  - Amacın kamu çalışanları arasındaki ücret dengesizliklerinin giderilmesi olduğu ve bu amacı sağlayıcı düzenlemelerin kararnamelerle getirileceği,
  - Tasarının Anayasaya aykırılık yönünden incelenmesi gerektiği, yerindelik incelenmesinin doğru olmayacağı,
  - Kanun hükmünde kararnamelerle ilgili Anayasada reform yapılması gerektiği,
  - Anayasa Mahkemesi kararlarında getirilen ivedilik, zorunluluk gibi kriterlerin kararlarda tanımlandığı ve geniş kapsamlı olduğu,
  - Yetki istenen alan oldukça geniş kapsamlı olduğu için böyle bir yetkinin verilmesinin mümkün olmayacağı, Anayasada kamuya girişle ilgili bölümün kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilemeyecek bölümde olduğu, Tasarıyla öngörülen alanın iptal edilen 4588 sayılı Kanunun alanından daha geniş olduğu, oysa yetki kanununun alanının belli olması gerektiği,
  - Kamu personelinin durumunun üç ay içinde düzeltilmesinin mümkün olmayacağı,
- İfade edilmiştir.

İncelenmekte olan Tasarının Anayasanın 91 inci maddesinde belirtilen amaç, kapsam, ilkeler, kullanma süresi ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp, çıkarılmayacağı hususlarını içerdiği ve Anayasaya aykırılık içermediğine dikkat çekilmiştir. Kamu kesiminde ücrette adaletsizliği gidermek önemli, zorunlu ve ivedidir.

Tasarı ile ilgili çalışmaların ertelenmesi yolundaki öneri Komisyonumuzca oy çokluğu ile reddedilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra Komisyon Başkanlığına verilen bir önerge ile Anayasa Komisyonunun tali komisyon olması sebebiyle Tasarının maddelerine geçilmeyerek Anayasaya aykırılık yönünden incelenmesi ve sonuçlandırılması önerilmiştir.

Bu önerge Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Bu çerçevede maddelere geçilmemesi, Tasarının Anayasaya uygun olup olmadığı oya sunulmuş ve yapılan oylama sonucunda Tasarının Anayasaya aykırı olmadığına oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Turhan Tayan</i>	<i>N. Kemal Atahan</i>	<i>Mehmet Nacar</i>
Bursa	Hatay	Kilis
Kâtip	Üye	Üye
<i>E. Cenap Gülpinar</i>	<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Cemil Çiçek</i>
Şanlıurfa	Amasya	Ankara
Üye	(Muhalifim)	(Muhalifim)
<i>H. Tayfun İçli</i>	Üye	Üye
Ankara	<i>Salih Çelen</i>	<i>Şaban Kardeş</i>
Üye	Antalya	Bayburt
<i>Ismail Alptekin</i>	(Muhalifim)	Üye
Bolu	Üye	<i>Edip Özgenç</i>
(Muhalifim)	<i>Ayvaz Gökdemir</i>	İçel
Üye	Erzurum	Üye
<i>Cahit Tekelioğlu</i>	(Muhalifim)	<i>Necdet Saruhan</i>
İçel	Üye	İstanbul
Üye	<i>Osman Kılıç</i>	Üye
<i>Nevzat Yalçıntaş</i>	İstanbul	<i>Rahmi Sezgin</i>
İstanbul	Üye	İzmir
Üye	<i>Işın Çelebi</i>	Üye
<i>Mustafa Kamalak</i>	İzmir	<i>Mehmet Kundakçı</i>
Kahramanmaraş	Üye	Osmaniye
(Muhalif)	<i>Ismail Çevik</i>	
Üye	Nevşehir	
<i>Şeref Malkoç</i>	Üye	
Trabzon	<i>Ali Naci Tuncer</i>	
(Muhalifim)	Trabzon	
	(Muhalifim)	

KARŞI OY GÖRÜŞÜ

Çoğunluğun benimsediği tasarı ve rapor, Anayasamıza ve Yüksek Mahkemenin yerleşik iç-tihadına, açıkça aykırıdır.

1. Tasarının düzenleme alanı, “geniş kapsamlı, sınırsız ve belirsizdir.” (Tasarı, Mad. 1/a-h) Genel anlamda, “Kamu Personel Rejiminde Reform”u içeren bir geniş konuda yürütme organına yetki devredilemez (Anayasa Madde 7, 87, 91).

2. Düzenlemeye konu kılınan “İdarî Hak” kavramı, yasak alanda düzenleme yetkisini devretmektedir ki, bu mümkün olmaz (Anayasa 91. c.2):

a) “İdarî Hak kavramının yanlışlığı bir yana” giriş, -disiplin, -çıkarma gibi statüyle ilgisi belirgindir.

b) Anayasanın 38/8 c.1 ve 70 hükümleriyle doğrudan alakalı olan bu sahada, yürütme organına yasa gücünde kural koyma yetkisi verilemez (Anayasa Mad. 91/c.2).

3. Gerekçede atf yapılan 6.1.1987 t, 1/15-E/K sayılı Anayasa Mahkemesi kararından sonra, kriterlere tanınlar getirilmiş ve bu karar, pozitif hukuk yönünden atf niteliğini büyük ölçüde yitirmiştir. Konudaki en son kararında Yüksek Mahkeme, “niteliği itibarıyla uzun süreli ve çok yönlü çalışmayı gerektiren düzenlemeler ivedi ve zorunlu olarak nitelenemez” sonucuna ulaşmıştır. Tasarının “1/a-f” bentlerindeki sorunları üç ayda çözecek bir mucizevi hükümet nerede? Komisyonun bu kriter farklılaşmasını gözardı eden tutumu, kuşkusuz anayasa duyarlılığıyla bağdaştırılmaz. (Bkz. Bu karşı oy, no. : 4’teki Yüksek Mahkeme Kararı)

4. Yetki yasasının gizlenmeye çalışılan açık amacı, “Meclis Tatilde iken Yaşatılan Memur Kararnamesi Krizini Yeniden Üretmek ve Yaşatmaktır.” Bu amaç, Anayasa Mahkemesinin 5.10.2000 tarih, 27/45-E/K sayılı kararını etkisiz kılma hedefi ile de örtüşmektedir. (Anayasa Madde 153, 2, 7, 87, 91) Kamusal alan düzenlemesini tamamlayamamış ve 19 asır devlet formatlarına teslim olmuş siyasetin, bu katılık içinde yabancılaşması kaçınılmaz bir kaderdir.

5. Kamu görevlilerine tanınacak sosyal ve malî hakların her türfütüsünün yanındayız. Ancak bu alandaki yaşamsal düzenleme, anayasamıza uygun kural çıkarma sınırını aşmanın sebebi olamaz (Anayasa Mad. 11/2). “Haklar tanıyacağız” perdesinin arkasına, hukukun üstünlüğüne son verecek mekanizmaların saklanması onay verilemez. Bu anlamda tasarıdaki “idarî” teriminin çıkarılması, kapsam genişliği ve ivedilik-zorunluluk-önem ölçütleri dışındaki aykırılıkları gidericidir.

Ahmet İyimaya

Amasya

Ali Naci Tuncer

Trabzon

Ayvaz Gökdemir

Erzurum

Salih Çelen

Antalya

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

18.12.2000

Esas No. : 1/790

Karar No. : 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 15.12.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanunu Tasarısı" Komisyonumuzun 18.12.2000 tarihinde yapmış olduğu 18 inci birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Hasan Gemici, Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi kamu personeli arasındaki ücret dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesine, kamu hizmetlerinde etkinliğin artırılarak, kamu kesiminde ücret adaletinin sağlanmasına ihtiyaç olduğu değişik platformlarda sık sık vurgulanmaktadır.

Söz konusu sorunların çözüme kavuşması için oldukça kapsamlı düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç olduğu, bu çalışmaların da uzun zaman alacağı aşikârdır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yoğun gündemi dikkate alındığında, ivedi olarak yapılması gereken bazı düzenlemelerin kanun hükmünde kararname çıkarılması yoluyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; memurlar ve kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak, kamu hizmetlerinin, düzenli ve hızlı bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla; memurlarla diğer kamu görevlilerinin idari, mali ve sosyal hakları arasındaki adaletsizliği gidermek üzere, yeni düzenlemelerde bulunmak amacıyla Bakanlar Kuruluna üç ay süre ile birden fazla Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisinin verilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Devlet Bakanı Hasan Gemici tarafından Komisyonumuzda Tasarı ile ilgili olarak yapılan açıklamalarda;

– Hükümet Programında; kamu yönetiminde güven ve verimliliğin sağlanması için yeniden yapılandırılmaya ihtiyaç duyulduğu, aynı işi yapan personel arasındaki ücret farklılıklarının giderilmesinin gerektiği, bu amaçla yapılacak düzenlemelerde "eşit işe eşit ücret" ilkesinin uygulanacağı,

– Kamu personeli arasındaki ücret dengesizliğinin giderilmesi için uzun zaman gerektiren yasal düzenlemelerin, ağır çalışma yükü altında bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisince kısa sürede gerçekleştirilmesinin güç olduğu,

– Hükümetin bugüne kadar kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini, son derece sınırlı alanlarda ve Anayasa Mahkemesi kararlarıyla getirilen ölçütlere sadık kalarak kullandığı,

– Tasarının, Anayasa Mahkemesince 6.1.1987 tarihli ve E:1986/15, K:1987/1 sayılı Kararıyla iptal istemi reddedilen 12.3.1986 tarih ve 3268 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanununun gözönünde bulundurulması suretiyle hazırlandığı,

– Kamu kesiminde işçi-memur ve memur-memur arasında ücret farklılıkları olduğu,

– Tasarı ile kamu görevlilerinin ücretlerinde herhangi bir kesintiye yol açacak düzenlemelere gidilemeyeceği,

ifade edilmiştir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Tali Komisyon olan Anayasa Komisyonunun 18.12.2000 tarihli toplantısında, Tasarının Anayasaya aykırılık yönünden yapılan incelemesinde, Anayasaya aykırı olmadığına oy çokluğu ile karar verildiği,

– Kanun Hükmünde Kararnamelerin belirli durumlarda ve belirli konularda çıkarılması gerektiği, oysa, yetki istenen alanın oldukça geniş kapsamlı olduğu, özellikle, “idarî haklar” kavramının geniş bir kapsam ihtiva ettiği,

– Kamu Personeli arasındaki ücret dengesizliğinin olağanüstü boyutlara ulaştığı, bu durumun kamu personeli arasında huzursuzluğa yol açtığı, yapılan işin niteliği, öğrenim durumu gibi kıstaslara göre ücret rejiminin yeniden düzenlenmesinin kamu yönetiminde verimliliğin artmasına yardımcı olacağı,

şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

– Hükümetin, bugüne kadar kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini, son derece sınırlı alanlarda Anayasa Mahkemesi kararlarında yer alan önemli, zorunlu ve ivedi durumlarda aldığı,

– Kamu görevilerine ilişkin düzenlemelerde idarî, malî ve sosyal hakların bir bütün olarak değerlendirilmesinin gerektiği,

ifade edilmiştir.

Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

– “Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilâtlarının yürütme yetkilerinin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ait olması nedeniyle, “kamu kurum ve kuruluşlarında” ibaresinden sonra gelmek üzere, söz konusu teşkilâtların, Tasarının kapsamı dışındaki tutulmasına ilişkin bir hüküm ilave edilmesi suretiyle,

– “İlkeler ve yetki süresi” başlıklı 2 nci maddesi ile Yürürlük ve Yürütmeye ilişkin 3 üncü ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
Antalya	Ankara	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tuğfan Yazıcıoğlu</i>	<i>Gaffar Yakın</i>	<i>M. Zeki Sezer</i>
Bartın	Afyon	Ankara

Üye <i>Cengiz Aydoğan</i> Antalya	Üye <i>M. Güven Karahan</i> Balıkesir	Üye <i>Hüseyin Arabacı</i> Bilecik
Üye <i>Necati Yönder</i> Bingöl	Üye <i>Zeki Ergezen</i> Bitlis	Üye <i>Hayati Korkmaz</i> Bursa
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhi eklidir)	
Üye <i>Oğuz Tezmen</i> Bursa	Üye <i>Hakkı Duran</i> Çankırı	Üye <i>Hüseyin Karagöz</i> Çankırı
(Muhalefet şerhim eklidir)		(Muhalefet şerhi eklidir)
Üye <i>Aslan Polat</i> Erzurum	Üye <i>Mehmet Sadri Yıldırım</i> Eskişehir	Üye <i>Metin Kalkan</i> Hatay
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye <i>Mehmet Döner</i> Hatay	Üye <i>Masum Türker</i> İstanbul	Üye <i>Nesrin Nas</i> İstanbul
(Muhalefet şerhim eklidir)		
Üye <i>Hasan Çalış</i> Karaman	Üye <i>Arslan Aydar</i> Kars	Üye <i>Mehmet Serdaroğlu</i> Kastamonu
Üye <i>Necdet Tekin</i> Kırklareli	Üye <i>Kemal Köse</i> Kocaeli	Üye <i>Ahmet Derin</i> Kütahya
		(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye <i>Süleyman Çelebi</i> Mardin	Üye <i>Metin Ergun</i> Muğla	Üye <i>Ş. Ramis Savaş</i> Sakarya
Üye <i>Cevat Ayhan</i> Sakarya	Üye <i>Mehmet Çakar</i> Samsun	Üye <i>Kemal Kabataş</i> Samsun
(Muhalefet şerhim eklidir)		(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye <i>Lütfi Ceylan</i> Tokat	Üye <i>Bekir Gündoğan</i> Tunceli	Üye <i>Evllya Parlak</i> Hakkâri

KARŞI OY GÖRÜŞÜ

Çoğunluğun benimsediği tasarı ve rapor, Anayasamıza ve Yüksek Mahkemenin yerleşik iç-tihadına, açıkça aykırıdır.

1. Tasarının düzenleme alanı, “geniş kapsamlı, sınırsız ve belirsizdir.” (Tasarı, Mad. 1/a-h) Genel anlamda, “Kamu Personel Rejiminde Reform”u içeren bir geniş konuda yürütme organına yetki devredilemez (Anayasa Madde 7, 87, 91).

2. Düzenlemeye konu kılınan “İdari Hak” kavramı, yasadakı alanda düzenleme yetkisini devretmektedir ki, bu mümkün olamaz (Anayasa 91. c.2):

a) “İdari Hak kavramının yanlışlığı bir yana” giriş, -disiplin, -çıkarma gibi statüyle ilgisi belirgindir.

b) Anayasanın 38/8 c.1 ve 70 hükümleriyle doğrudan alakalı olan bu sahada, yürütme organına yasa gücünde kural koyma yetkisi verilemez (Anayasa Mad. 91/c.2).

3. Gerekeçde atıf yapılan 6.1.1987 t, 1/15-E/K sayılı Anayasa Mahkemesi kararından sonra, kriterlere tanınlar getirilmiş ve bu karar, pozitif hukuk yönünden atıf niteliğini büyük ölçüde yitirmişir. Konudaki en son kararında Yüksek Mahkeme, “niteliği itibariyle uzun süreli ve çok yönlü çalışmayı gerektiren düzenlemeler ivedi ve zorunlu olarak nitelenemez” sonucuna ulaşmıştır. Tasarının “1/a-f” bentlerindeki sorunları üç ayda çözecek bir mucizevi hükümet nerede? Komisyonun bu kriter farklılaşmasını gözardı eden tutumu, kuşkusuz anayasa duyarlılığıyla bağdaştırılmaz. (Bkz. Bu karşı oy, no. : 4’teki Yüksek Mahkeme Kararı)

4. Yetki yasasının gizlenmeye çalışılan açık amacı, “Meclis Tatilde iken Yaşatılan Memur Kararnamesi Krizini Yeniden Üretmek ve Yaşatmaktadır.” Bu amaç, Anayasa Mahkemesinin 5.10.2000 tarih, 27/45-E/K sayılı kararını etkisiz kılma hedefi ile de örtüşmektedir. (Anayasa Madde 153, 2, 7, 87, 91) Kamusal alan düzenlemesini tamamlayamamış ve 19 asır devlet formatlarına teslim olmuş siyasetin, bu katılık içinde yabancılaşması kaçınılmaz bir kadedir.

5. Kamu görevlilerine tanınacak sosyal ve mali hakların her türlü üstünün yanındayız. Ancak bu alandaki yaşamsal düzenleme, anayasamıza uygun kural çıkarma sınırını aşmanın sebebi olamaz (Anayasa Mad. 11/2). “Haklar tanıyacağız” perdesinin arkasına, hukukun üstünlüğüne son verecek mekanizmaların saklanması onay verilemez. Bu anlamda tasarıdaki “idarî” teriminin çıkarılması, kapsam genişliği ve ivedilik-zorunluluk-önem ölçütleri dışındaki aykırılıkları gidericidir.

Mehmet Dönen

Oğuz Tezmen

M. Sadri Yıldırım

Hatay

Bursa

Eskişehir

Kemal Kabataş

Necati Yönder

Samsun

Bingöl

MUHALEFET ŞERHİ

1. Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir yasa, iptal gerekçeleri dikkate alınmadan tekrar komisyona getirilerek çıkarılmak istenmektedir.

2. Anayasamızın 91 inci Maddesi KHK çıkarma yetkisini düzenlemiş olup, Anayasanın II nci kısım 1 ve 2 nci bölümlerinde yer alan temel haklar ile kişi hakları ve ödevleriyle 4 üncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler konusunda KHK çıkarılmamaz hükmü getirilmiştir. Yetki kanunları

amaç, kapsam, ilkeler, kullanma süresi ve bu sürede birden fazla kararname çıkarıp, çıkarmayacağı gösterilir denmesine rağmen, kapsam ve ilkeler belirlenmeden, sınırları çizilmeden, İdari, Mali ve Sosyal Haklarına ilişkin değişiklik için yetki verilmesi, Anayasaya aykırılığı gündeme getireceği kaçınılmazdır.

3. 23.6.2000 tarihli KHK yetkisi Meclisten istenirken, talep edilen yetkinin iyileştirme yerine memur kıyımı ile ilgili hukukî olmayan düzenleme yapılma girişimleri güvensizlik doğurmuştur.

4. Kamu görevlilerinin özlük haklarının nasıl tanzim edileceği, Anayasanın 128 inci Maddesinde belirlenmiş ve kanunla belirlenmesini amirdir. Bu açıdan da yetki yasası 128 inci Maddeye aykırıdır.

5. Hükümet, getirdiği bu tasarıda Memurların Mali, Ekonomik ve Sosyal haklarını iyileştirmede samimi olsaydı, 2001 yılı bütçesinde ödenek ayırması gerekirdi. Kime, ne kadar ücret vereceğini açıkça belirlemesi de mümkün idi.

Bu açılardan muhalif olduğumuzu arz ederiz.

18.12.2000

S. Metin Kalkan

Zeki Ergezen

Ahmet Derin

Hatay

Bitlis

Kütahya

Hüseyin Karagöz

Cevat Ayhan

Aslan Polat

Çankırı

Sakarya

Erzurum

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDAKİ BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YETKİ KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla bunların idarî, malî ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararname, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlarla diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin olarak;

- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda,
- b) 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda,
- c) 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda,
- d) 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununda,
- e) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname,

f) Diğer kanun ve kanun hükmünde kararname, memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde,

Yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar.

İlkeler ve yetki süresi

MADDE 2. — Bakanlar Kurulu 1 inci maddede ile verilen yetkiyi kullanırken kamu hizmetlerinin verimli ve etkin bir şekilde yürütülmesini; ülkenin ekonomik ve sosyal durumunu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDAKİ BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YETKİ KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla bunların idarî, malî ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararname, kamu kurum ve kuruluşlarında (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilât Kanunları ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararname, bu Teşkilâtlarla ilgili hükümleri hariç) çalışan memurlarla diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin olarak;

- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda,
- b) 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda,
- c) 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda,
- d) 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda,
- e) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname,

f) Diğer kanun ve kanun hükmünde kararname, memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idarî, malî, ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde,

yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar.

İlkeler ve yetki süresi

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

dikkate alarak, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin idari, malî ve sosyal haklarında hizmetin özellik ve gereklerine uygun olarak adaletsizlikleri giderecek düzenlemeler yapılmasını gözüönünde bulundurur.

Bu Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetki, Kanunun yayımından itibaren üç ay süre ile geçerlidir. Bu süre içinde Bakanlar Kurulu birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

Yürürlük

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürürlük

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı V.

H. Gemici

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrikulu

Turizm Bakanı V.

Y. Okuyan

Çevre Bakanı

F. Aytekin

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı V.

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 567)

23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 Tarihli ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanıca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Raporları (1/792)

Türkiye

Cumhurbaşkanlığı

B.01.0.KKB.01

KAN.KAR. : 39-18/A-1-2000-984

15.12.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 9 Aralık 2000 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-8039/19643 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisince 8.12.2000 gününde kabul edilen, 4610 sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun" incelenmiştir.

1. Yasanın 1 inci maddesinin 1 inci fıkrası, 23 Nisan 1999 günlüne kadar işlenen suçlar nedeniyle verilen ölüm cezalarının yerine getirilmeyeceğine ilişkindir. Aynı maddenin 2 nci fıkrasında, duraksamaya yol açacak, çelişkili ve karmaşık bir düzenleme öngörülmektedir. Bu fıkranın birinci bendinde, müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanların çekmeleri gereken toplam cezalarından, şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilentelerin toplam hükümlülük süresinden, bir defaya mahsus, on yıl indirileceği belirtilmektedir. Aynı fıkranın ikinci bendinde, yapılan on yıllık indirimden sonra, ceza süresi ya da hükümlülük süresi dolmuş olanların, iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın, derhal; tâbi oldukları infaz hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezaları on yıldan fazla olanların ise, fazla olan cezalarını çektikten sonra şartla salıverilecekleri kurala bağlanmıştır.

"Tâbi oldukları infaz hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezalardan" söylemiyle, on yıllık indirim hesaba katılmadan şartla salıvermeden yararlanmak için çekilmesi gerekli ceza süresinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Buna göre, hükümlünün on yıllık ceza indiriminden başka, süresi dolduğundan, ayrıca şartla salıvermeden de yararlanacağı, dolayısıyla on yıllık indirim süresinin koşulsuz bir af niteliğinde olduğu sonucuna varılmaktadır. Ancak, bu sonuç, on yıllık indirimle hükümlülük süresi dolmuş olanların şartsız salıverilmeleri yerine şartla salıverilmelerinin öngörülmüş olmasıyla bağdaşmamaktadır.

Yasanın 1 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında, üst sınır on yılı geçmeyen şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaları gerektiren suçlardan dolayı hakkında hazırlık ya da son soruşturma açılmış ya da hüküm verilip de kesinleşmemiş sanıkların davalarının açılmasının ya da kesin hükme bağlanmasının erteleneceği öngörülmüştür.

Yukarıda açıklanan duruma göre, Yasada üçlü bir sistem oluşturulduğu anlaşılmaktadır :

a) Hükümlülük sürelerinden on yıllık indirim yapılmasına karşın, çekmeleri gereken cezalar on yıldan fazla olanlar, on yıllık indirimden yararlanacakları gibi, çekilmesi gerekli ceza süresini tamamladıklarında, şartla salıvermeden de yararlanacaklardır.

b) On yıllık indirim yapıldıktan sonra hükümlülük süresi dolanlar, maddeye göre hükümlülük süreleri dolmasına karşın şartla salıverme rejimine tâbi kılınacaktır.

c) Cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen bir suç nedeniyle haklarında soruşturma başlatılanlar için de, dava açılması ya da davanın kesin hükme bağlanması ertelenecektir.

İlk iki sistemde çekilmesi gerekli ceza süresinin kısaltılması, üçüncü sistemde cezanın hiç çekilmemesi amaçlanmakla birlikte, bu sonuca, ilkinde, affa; ikincisinde, ceza indirimi sonucu şartla salıvermeden yararlanmak için çekilmesi gerekli ceza süresinde indirim yapılmasıyla; üçüncüsünde, davaların ertelenmesine olanak sağlanarak ulaşılmak istenilmiştir.

2. 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasasının, 8.4.1991 gününe kadar işlenen suçların failleri açısından şartla salıvermeden yararlanabilmek için çekilmesi gerekli ceza süresi konusunda suç türüne göre farklı düzenlemeler öngörülmüş olması, Anayasa Mahkemesince iptal nedeni sayılmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 19.7.1991 günlü, E.1991/22, K. 1991/15 sayılı ve 19.9.2000 günlü, E.1999/39, K. 2000/23 sayılı kararlarında şu değerlendirmeler yapılmıştır :

Suçlu, topluma uyum zorlukları gösteren ve uyumsuzluğunu suç işlemekle açığa vuran kimse- dir. Cezanın caydırıcılığı ve suçlunun topluma uyum sağlayabilmesi, başka bir deyişle topluma yeniden kazandırılması, ceza politikasının temel ilkesini oluşturur. Toplumun suça verdiği önem ve suçun ağırlığı, cezanın farklılaştırılmasına ya da ağırlaştırılmasına esas olur. Bu husus, devletin cezalandırma politikasına uygun olarak yasa koyucunun bu konudaki değerlendirmesine ve tak- dirine göre belirlenir.

Yasakoyucu kuşkusuz, Anayasanın ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla cezalandırmada güdülen amacı da gözetenek hangi eylemlerin suç sayılacağını ve bunlara verile- cek cezanın türü ve süresi ile artırım ve indirim nedenlerini saptayabileceği gibi, kimi suçları iş- leyenler için "şartla salıverme" ve "erteleme" adı altında düzenlemeler de öngörebilir.

Şartla salıverme, cezanın çektirilmesinin kişiselleştirilmesi, başka bir deyişle cezaevindeki tutum ve davranışlarıyla topluma uyum sağlayabileceği izlenimini veren hükümlünün ödüllendiril- mesidir.

Şartla salıverme, infaz hukuku ile ilgili bir kavramdır. Cezanın infazı, işlenen suçun türüne bağlı olmaksızın, suçlunun topluma uyum sağlamasını ve topluma yeniden kazandırılmasını amaç- lar.

Bu amacın gerçekleştirilmesi, suça bağlı olmadan ayrı bir programın uygulanmasını gerektirir. Tüm çabalar, suçlunun uyumsuzluğuna neden olan psikolojik, çevresel, sosyal ve kişisel etkenlerin belirli bir infaz programı içinde giderilerek, suça yeniden yönelmesini önlemektir. Bu program, suça göre değil, suçlunun infaz süresince gösterdiği davranışlarına ve gözlenen iyi durumuna göre düzenlenecektir. Bu da infazın, mahkûmların işledikleri suçlara göre bir ayırıma gidilmeden, aynı esaslara ve belirli bir programa göre yapılmasını ve sonuçlarının gözlenmesini gerektirir. Aynı süre ceza alan iki hükümlüden birinin, sırf suçunun türü nedeniyle daha uzun ceza çektikten sonra şart- la salıverilmesi, cezaların farklı çektirilmesi sonucunu doğurmakta ve bu iki mahkûm arasında eşit- sizliğe neden olmaktadır.

Böylece, infaz süresince eşit ve aynı durumda bulunan mahkûmlar arasında ayırım yapılması, Anayasanın, hukuk devleti ve yasa önünde eşitlik ilkelerine uygun düşmemektedir.

Aynı gerekçelerin bu Yasa yönünden de geçerli olması söz konusudur.

Anayasanın 87 nci maddesinde, 14 üncü maddedeki eylemlerden dolayı hüküm giyenler ayrık olmak üzere, genel ve özel af ilânına karar vermek yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ilişkin olduğu belirtilmiştir. Affın kapsamını belirlemek, kimi suçları işleyenleri aften yararlandırırken, kimilerini ayrık tutmak ya da daha az yararlandırmak yasa koyucunun takdirine bırakılmıştır. Ancak, bu yetki kullanılırken, Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan “toplumun huzuru”, “adalet anlayışı” ve “hukuk devleti” kavramlarının ve herkesin yasalar önünde eşit olup, kimseye ayrıcalık tanınamayacağı ilkesinin gözden uzak tutulmaması, affın, adil ve dengeli sonuçlar vermesine, suçtan zarar görenlerin olabildiğince incitilmemesine ve yapılan düzenlemenin Anayasaya uygun olmasına özen gösterilmesi gerekmektedir.

Buna karşın, Yasa'nın, aşağıdaki hukuka aykırı ve çelişkili kuralları kapsadığı görülmektedir:

a) Yasa'nın 1 inci maddesinin 5 inci fıkrasının (a) bendinde, Anayasa'nın 14 üncü maddesi kapsamında olması nedeniyle affedilmeyecek suç niteliğinde olan Türk Ceza Yasasının 125-157, 161, 162, 168, 171 ve 172 nci maddeleri ayrık tutulmuştur.

Ancak, 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasası'nın, Cumhuriyet'in niteliklerini, siyasal, sosyal ve ekonomik düzenini değiştirmeyi, Devlet'in ülkesi ve ulusuyla bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçlayan örgütleri kuranların, yönetenlerin ve Devlet'in ülkesi ve ulusuyla bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan propaganda yapanların cezalandırılmasını öngören kuralları ayrıklık kapsamına alınmamıştır.

b) Yasa'daki önemli bir çelişki, eylemlerin ağırlığı nedeniyle kamu düzenini bozup, kamu vicdanını incitici nitelikte olan ve karşılığında idam cezası öngörülen Türk Ceza Yasası'nın 450 inci maddesi; müebbet ağır hapis cezası öngörülen 374, 382, 439, 449 ve 499 uncu maddeleri; 24-30 yıl ağır hapis cezası öngörülen 448, 451, 452, 468, 470, 471, 497 nci maddelerinin yasa kapsamına alınmasına karşılık, Türk Ceza Yasası'nın birinci fıkrasında yedi günden altı aya, ikinci fıkrasında altı aydan iki yıla kadar hapis cezası, üçüncü fıkrasında yalnızca para yaptırımını öngörülen tehdit suçuna ilişkin 191 inci; ilk fıkrasında iki aydan altı aya kadar, ikinci fıkrasında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası öngörülen firara ilişkin 298 inci maddeleri gibi kısa süreli hürriyeti bağlayıcı yaptırım öngören Türk Ceza Yasası'nın çok sayıda kuralı kapsam dışında bırakılmıştır.

c) Yasa'daki bir başka çelişki, benzer nitelikte suçları birlikte kapsam dışında tutması ya da kapsam içine alması gerekirken, farklı uygulamalar öngörülmüş olmasıdır.

Türk Ceza Yasası'nın, ırza geçme ya da ırza tesaddi eylemleri nedeniyle mağdurun ölümüne sebebiyet veren faile müebbet ağır hapis cezası öngörülen 418 inci maddesi kapsam dışında bırakılırken, kaçırılan kimsenin ölümüne neden olanlar için müebbet ağır hapis cezası yaptırımını öngörülen 439 uncu maddeye aykırı davrananların, Yasa'dan yararlanmaları sağlanmıştır.

Yine, Türk Ceza Yasasının 240 inci maddesi kapsam dışında olduğu için memuriyet görevini köttüye kullananlar aften yararlanamayacak; buna karşılık, nüfuz ve tesir altında karar veren yargıçlar, 233 üncü madde kapsamı içinde olduğu için Yasa'dan yararlanabileceklerdir.

Yasa'da, buna benzer çelişkiler içeren pek çok örnek vardır.

3. Yasanın 1 inci maddesinin, 4 üncü bendinde, üst sınırı on yılı geçmeyen cezaları gerektiren suçlarda, dava açılması ve kesin hükme bağlanması ertelenmekte; ancak, ilgililere istemeleri durumunda, yargılanmalarının sürdürülüp aklanmaları olanağı tanınamamaktadır.

4. Yasanın 1 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının birinci bendinde, davanın açılması ve kesin hükme bağlanmasının erteleneceği; ikinci bendinde de, yeniden başka bir suç işlenmesi durumunda erteleme konusu suç için dava açılacağı ya da daha önce açılmış bulunan davanın sürdürüleceği belirtilmiştir.

Kapsamdaki tüm suçlar yönünden Yasada öngörülen "davanın ertelenmesi" kavramı hukukumuza ilk kez getirilmektedir. Ancak, Yasa'da "davanın ertelenmesi"nin koşulları belirlenmemiş, diğer yasa kurallarıyla uyumu gözetilmemiştir. Bu nedenle düzenleme, uygulamada farklılıklar ve eşitsizlikler yaratabilecektir. Bu da yargıya büyük yük getirecek ve adalete duyulan güvenin yıpranmasına neden olacaktır.

Ayrıca, "davanın ertelenmesi", Yasanın diğer düzenlemeleri ile de uyum içinde bulunmamaktadır. Gerçekten, Yasanın 1 inci maddesinin 2 nci fıkrasında, hükümlülük süresi toplamından 10 yıl indirim yapılması öngörüldürken, 4 üncü fıkrasında, bir kişi hakkında, suçlama ile ilgili maddelerdeki ceza süreleri toplamına bir sınırlama getirilmeden açılan davaların tümünün ertelenmesi olanağı yaratılmaktadır. Böylece kural, davası erken biten ve hükmü kesinleşen aleyhine sonuç doğuracaktır.

5. Yasanın 1 inci maddesinin 9 uncu fıkrasında, haklarında yakalama, tutuklama ya da mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanların madde hükmünden yararlanmaları bir ay içinde "resmî mercilere başvurup teslim olma" koşuluna bağlanmıştır.

Bu kural, Türk Ceza Yasasının 229 uncu maddesi uyarınca yalnızca sorgusunun yapılması için hakkında giyabi tutuklama kararı verilen ve bu durumdan haberi olmaması nedeniyle altı aylık mahkûmiyeti bulunan ve belki de beraat edebilecek kişinin, bir ay içinde başvurmadığı için Yasa'dan yararlanamamasına neden olacaktır.

6. Yasanın 1 inci maddesinin 6 ncı fıkrasında, daha önce şartla salıverme hükümlerinden yararlandığı halde yeniden suç işleyerek hüküm giyenler ile daha önce çıkarılmış bir aştan yararlananların, madde hükümlerinden yararlanamayacakları belirtilmiştir.

Geçmişte birkaç günlük cezayı gerektiren bir suçtan dolayı şartla salıverme ya da af hükümlerinden yararlananların, bu Yasa hükümlerinden yararlanmaları hukuka uygun düşmemektedir.

Ayrıca, iyi halli olmamaları nedeniyle şartla salıvermeden yararlanamayanlar Yasa kapsamına girerken bu kurala, iyi halli olmaları nedeniyle şartla salıverilenler Yasa'dan yararlanamamaktadır. Olumsuzluğun ödüllendirildiği bir haksızlık ortaya çıkmaktadır.

7. Yasa'nın 1 inci maddesinin 5 inci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde, Türk Ceza Yasası ile Askerî Ceza Yasasında öngörülen suçlardan kapsam dışında bırakılanlar belirtilmiştir.

Yasanın 1 inci maddesinin 5 inci fıkrasının (a) bendinde, Türk Ceza Yasasının 240 ncı maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçu kapsam dışında bırakılmıştır. Ne var ki, görevi savaştan ya da görevi kötüye kullanma suçunu askerî suç durumuna getiren Askerî Ceza Yasasının 144 üncü maddesi, Yasanın 1 inci maddesinin 5 inci fıkrasının (b) bendinde, Askerî Ceza Yasası ile ilgili kapsam dışı bırakılan maddeler arasında sayılmadığından, askerî yargıya bağlı kişilerin işledikleri görevi kötüye kullanma suçu kapsama alınmış olmaktadır.

Türk Ceza Yasasının 456 ncı maddesinde düzenlenen "müessir fiil" ve 452 nci maddesinde düzenlenen "kastı aşan adam öldürme" suçları 4610 sayılı Yasa kapsamına alınmıştır.

Buna koşut olarak, Askerî Ceza Yasasının 117 nci maddesinde düzenlenen "asta müessir fiil" suçu Yasa kapsamına alınmıştır. Ancak, Türk Ceza Yasasının "müessir fiilin" nitelikli durumlarını düzenleyen 456 ncı maddesinin 2 ve 3 üncü fıkraları ile Askerî Ceza Yasası'nın "kastı aşan adam öldürmeyi" düzenleyen 118 inci maddeleri kapsam dışı bırakılmıştır.

8. Yasada kapsam dışında bırakılanlar yönünden nasıl bir ölçüt kullanıldığı ya da değerlendirme yapıldığı saptanamamıştır. Yapılan incelemede, ceza süresi, hukuksal yarar, ihlâl edilen değer ve konu yönünden bir sıralama ya da tercih ölçütüne rastlanılamamıştır. Böylece, Yasada hukuk devleti ve eşitlik ilkesine aykırı düzenlemelere yer verilmiştir.

Ayrıca, yasakoyucunun suç türünden, suçlunun kişiliğinden ayrı, kesinleşmiş hükümden önceki evreye dönük suça ve suçluya göre uygulanma öngörmesi şartla salıverme ve erteleme kavramlarının hukuksal nitelikleri ile bağdaşmamaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında Yasa, Anayasanın eşitlik ilkesine, hukuka adalete, toplum huzurunu sağlamaya yönelik değildir ve toplum vicdanını incitecek içeriktedir. Cezaevlerinin mevcudunun azaltılması gibi hukuksal değerden yoksun düşüncelerle af yetkisinin kullanılması, toplumda adalete ve yasalara duyulan güveni azaltır.

Böyle bir yasanın yayımlanması “Devletin temeli adalettir” inancını yok edecek, toplum düzenini bozacak ve yurttaşların adalete olan güvenini sarsacaktır.

Bu nedenle, 4610 sayılı Yasa yayımlanmayarak, Anayasanın 104 üncü maddesi gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmek üzere ekte geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet Sezer

CUMHURBAŞKANI

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/792

Karar No. : 6

18.12.2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca, 17.12.2000 tarihinde esas komisyon olarak Adalet, tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen “23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair 8.12.2000 Tarih ve 4610 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi (1/792)” Komisyonumuzun 18.12.2000 tarihli toplantısında Adalet Bakanı Sayın Hikmet Sami Türk, İçişleri ve Adalet Bakanlıkları yetkililerinin katılımıyla görüşülmüştür.

Geri gönderme tezkeresinde; 4610 sayılı “23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun”un; Anayasanın eşitlik ilkesine, hukuka, adalete, toplum huzurunu sağlamaya yönelik bulunmadığı ve toplum vicdanını incitecek içerikte olduğu; böyle bir Kanunun yayımlanmasının “Devletin temeli adalettir” inancını yok ederek toplum düzenini bozacağı ve adalete olan güvenini sarsacağı gerekçelerinden hareketle Anayasanın 89 ve 104 üncü maddeleri uyarınca bir defa daha görüşülmek üzere iade edildiği belirtilmektedir.

Adalet Bakanı Sayın Hikmet Sami Türk, konu ile ilgili konuşmasında bir defa daha görüşülmek üzere geri gönderme yetkisinin Cumhurbaşkanına tanınan anayasal bir yetki olduğunu, belirterek şu hususları vurgulamıştır.

– 4610 sayılı Kanun koşulsuz bir af getirmemektedir. Anayasa Mahkemesi Terörle Mücadele Kanununun geçici 1 ve 4 üncü maddeleri ile ilgili değerlendirmelerinde şartla salıverme ile özel af arasında benzerlik olduğunu belirtmekle birlikte şartla salıvermenin ayrı bir kurum olduğunu ifade etmiştir ve bu düzenlemelerin de şartla salıverme olduğunu belirtmiştir. Şartla salıverme kendine özgü bir kurumdur. Ve burada da yasa ile gerçekleştirilen bir şartla salıverme söz konusudur.

– Eşitlik aynı konumda olanlar için söz konusudur. Farklı durumda olanlar için söz konusu değildir.

– Yasa koyucu suçun niteliği ile toplumda uyandırdığı vahamet nedeniyle takdirini farklı kullanabilir ancak infaz bakımından aynı durumda olanlar için farklı uygulama öngörülemez.

– Geri gönderme tezkeresinde şartla salıverilenler ile kapsam dışı kalanlar arasında bir karşılaştırma yapılmıştır. Bir bölümünde ise infaz hukuku açısından değerlendirme yapılmaktadır. Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında şartla salıverilmede suçlar bakımından ayırım yapılmamasını öngördüğü belirtilirken daha sonra şartla salıverilme kapsamına ilişkin suçlar açısından suçların niteliği ve toplum bakımından vahametiyile ilgili karşılaştırma yapılmaktadır. Şartla salıverilmede; kapsamda kalan suçların niteliği daha ağır bulunmuştur. Bu da geri gönderme tezkeresinde yer alan dikkate değer bir değerlendirmedir.

– Kanun hazırlanırken şartla salıverme kurumu, bundan önceki af yasaları ve toplumun beklentileri göz önünde bulundurulmuştur.

– Affi red hakkı pek az yasada yer almıştır. Çok sayıda af kanununda ise yer verilmemiştir. Bu kurumun uygulanması halinde öngörülen ceza sınırları itibariyle kanundan yararlanma olanağı getirdiği için mahkemelerin gereksiz yere uğraştırılmaması düşüncesi ağırlık kazanmıştır.

– Şartla salıverme normal süreçte iyi hali görülenlere yasanın tanıdığı bir imkândır.

– Davaların ertelenmesi kurumu 1997 yılında çıkarılan “12.7.1997 Tarihine Kadar Sorumlu Müddür Sıfatı ile İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun” ile 4454 sayılı “Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair” Kanunda öngörülmüştür.

Kanunun tümü üzerindeki görüşmelerde özellikle şartla salıverilme, dava ve cezaların ertelenmesiyle ilgili kriterlerin gerekçede açık olmadığı ifade edilmiştir.

Şartla salıverme, erteleme ve ceza indiriminin aynı Kanunda yer alması yasama ekonomisi ile ilgilidir. Üç modelin bir arada yer alması birbirleriyle çelişki taşıdığı iddialarını gündeme getirmiştir. Her biri ayrı kanunlarla getirilse idi bu tartışma söz konusu olmayacaktı.

Hukuk sosyal ihtiyaçların bir ürünüdür. Affa ilgili olarak toplumda bir beklenti oluşmuştur. Suç işleyenlerin toplumda bir yer alması ve uyumlu hale gelmelerinin sağlanması bir zorunluluktur. Bu kişilere kendilerini düzeltme ve toplumla uyumlu hale gelme fırsatı tanınmalı, hukuk bu sosyal ihtiyaca imkân vermeli.

Kanunun tek olumlu yanı 2 nci maddesidir. Burada kamuoyunun vicdanen rahatsız olduğu bir konuda düzenleme öngörülmektedir. Ayrı bir tasarı ile getirilmesi uygun olacaktır.

Affi red imkânı tanınmalı, tercih imkânı verilmelidir.

Bu Kanunun aleyhinde olarak özellikle Kanunun yayımlanması halinde toplumda huzuru bozacağı, en doğru hareketin iki maddenin birbirinden ayrılmak suretiyle 2 nci maddenin yasalaştırılması olduğu ifade edilmiştir. Parlatmentonun geri gönderme gerekçelerini dikkate alarak bu konuda yeni düzenleme yapması gereği belirtilmiştir.

Ertelme, şartla salıverilme hukukun temel kurumlarıdır. Kanunla getirilen ise bozucu şarta bağlı bir aftır. Anayasa değiştirilene kadar sosyal değer ya da faydadan daha üst bir değerdir. Bu nedenle aykırı hareket edildiğinde anayasal demokrasiden söz edilemez. Anayasa Mahkemesince muhtemel bir iptalin sonuçları Anayasa Komisyonunca iyi değerlendirilmelidir.

Kanunun tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra Anayasa Komisyonunun tali komisyon olması sebebiyle maddelere geçilmeyerek konunun sadece Anayasaya aykırılık yönünden incelenmesini içeren önerge Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Bu doğrultuda maddelere geçilmemesi, Tasarının tümünün Anayasaya uygun olup olmadığına tespit edilerek esas komisyon olan Adalet Komisyonuna bu yönde görüş bildirilmesi oya sunulmuş ve oy çokluğu ile kabul edilmiş, yapılan oylama sonucunda Kanunun Anayasaya aykırı olmadığına oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği esas komisyon olan Adalet Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Turhan Tayan</i>	<i>N. Kemal Atahan</i>	<i>Mehmet Nacar</i>
Bursa	Hatay	Kilis
Kâtip	Üye	Üye
E. Cenap Gülpinar	<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Cemil Çiçek</i>
Şanlıurfa	Amasya	Ankara
(İmzada bulunamadı)	(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalifim)
Üye	Üye	Üye
<i>H. Tayfun İçli</i>	<i>Salih Çelen</i>	Şaban Kardeş
Ankara	Antalya	Bayburt
Üye	(Tamamına muhalifim)	(İmzada bulunamadı)
<i>Ismail Alptekin</i>	Üye	Üye
Bolu	<i>Ayvaz Gökdemir</i>	<i>Edip Özgenç</i>
(1 inci maddeye muhalifim)	Erzurum	İçel
Üye	Üye	Üye
<i>Cahit Tekelioğlu</i>	<i>Osman Kılıç</i>	<i>Necdet Saruhan</i>
İçel	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Nevzat Yalçıntaş</i>	<i>Işın Çelebi</i>	<i>Rahmi Sezgin</i>
İstanbul	İzmir	İzmir
(Aynen geri gönderilmesine muhalifim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Kamalak</i>	<i>Ismail Çevik</i>	<i>Mehmet Kundakçı</i>
Kahramanmaraş	Nevşehir	Osmaniye
(1 inci maddeye muhalif, bütününe evet)		
Üye	Üye	
<i>Şeref Malkoç</i>	<i>Ali Naci Tuncer</i>	
Trabzon	Trabzon	
	(Muhalifim)	

KARŞI OY GÖRÜŞÜ

Tasarıya karşı olan görüşlerimiz, Anayasa Komisyonu Tutanaklarına intikal etmiştir. Sözlü geçen tutanak bölümleri, yoklama yoluyla "Karşı görüşümüzün" bir parçasıdır. Aşağıdaki düşünceler, tasarıya karşı anlatımların kısa ifadesidir :

1. a) Cumhurbaşkanlığının geri gönderme tezkeresindeki gerekçelere katılıyoruz. Anayasa ve Adalet Komisyonunun her gerekçeyi ayrı ayrı değerlendirerek uygun gördüklerini kanuna yansıtılmasını sağlaması, gündemine egemen yasamanın doğal gereğidir (Any. Mad. 7, 87). Aksine anlayış, anayasal organlara vücut veren anayasa hükümlerini ve denge-fren rejimini anlamsız kılar. Haklı, anayasaya aykırılık bakımından ağır gerekçelere parmakla karşılık verme tavırlardan hukuk ve adalet doğmaz.

b) Sık sık af, anayasamızın 2 nci maddesindeki değişmezlerden olan "hukuk devletinin içini boşaltır." Şimdiye değin bu yönde denetim yetkisini kullanmamasına karşın Yüksek Mahkemenin bu yolu seçmesi, af yetkisinin kötüye kullanılmasının önünü tıkayacaktır. (Yüksek Mahkeme, kamulaştırma yasasının beyan değeri ile ilgili denetiminde benzeri bir yolu işletmiştir.) Bu seçenekte denetim, af kanununun kapsam maddelerinin iptali sonucunu doğuracak, yasanın tümü hükümden düşecektir.

2. Meclisin en temel yetkisi olan af tasarrufunun toplumsal şartları gerçekleşmemiştir. Savaş, kalkışma gibi olağanüstü durumların, rejim değişikliği, çağa damga vuran önemli olay, köklü ve yaygın değişimin yaşanmadığı dönemlerde af, bu yetkinin tipik kötüye kullanılmasını oluşturur. Cezaların infaz edileceği yönündeki önleyici temel değeri çökertir, 2000 affı, 1974 af zihniyetinin tipik tekrarıdır.

3. Gün, büyük sayılar yasasının somutun özelliğini kapsamayan yasama kusurlarını giderecek, suç ve cezaları toplumsal değer ölçütlerine ve evrimin mukayeseli aklına göre yeniden tarif edecek; insan hakları, özgürlükler, siyasette-felsefede tarafsız ve fakat öz işlevine çekilmiş güçlü devlet vatanını gerçekleştirecek hukuk ve ceza reformunun yapılması gerektiği gündür. Parlamento, bir asırda ancak bir kez kullanabileceği af yetkisinin mahmurluğuna değil, çağdaş yapılanma standartları hedefine koşması gereken millî organımızdır.

4. Düşünce ve basın suçu, "somut ve yaygın/mevcut tehlike" evrensel ölçütü içinde yeniden tanımlanmalı, bu ölçütün kapsam alanında bulunmayan suç halleri, pozitif hukukumuzdan ayıklanmalıdır. Tabii olarak suçlu olmayanların, yasalarla suçlu kılınmaları; bir hukuk/demokrasi ayıbıdır. Düşünceyi ve ifadesini insandan ceza yetkisiyle sökmeye çalışanlar; zihniyetler, düzenler-yerleri ne olursa olsun-insanın yanı olamazlar.

5. Af yetkisi mutlaka kullanılacak ise, -makul istisnalar ayıracında- devlete karşı suçlar için kullanılmalıdır. Affı kullanan devletin kendine karşı ika edilen eylemlerde cimri; insana karşı suçlarda cömert davranması, bir devlet uygarlığının tezahürü olamaz.

6. Anayasa aykırılık yönünden, aşağıdaki argümanlar da gözardı edilemez :

a) Af, yürürlükteki (pozitif) ceza hukukuna göre belirlenen veya belirlenecek olan mahkûmiyet sonuçlarına yasama organının; kaldırma, indirme veya dönüştürme içerikli müdahalesidir. Bir tasfiye kuralı olan af cezayı belirleyecek genel kurallara ilişemez. Aksi takdirde zaman bakımından kapsamı dışında kalan dönem ile af dönemi arasındaki suçlular ve ölçme kuralları yönünden farklılık yaratılmış olur. Bu ise, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine aykırıdır (Any. Mad. 2, 10, An. Mah. 13.3.1979 t, 67/14-E/K. Amkd. S: 17. Shf. 100-124 özellikle Shf. 112, Dr. Öden, A. Merih Türk

Anayasa Hukukunda eşitlik ilkesi (yayımlanmamış doktora tezi) Shf. 257 ve Civ. ayrıca sözlü geçen eserdeki dip not 132'd yapılan atıflar). Komisyonun benimsediği metin; tecin, şartla salıverme gibi temel ceza hukuku (yasası) kurallarını ve yasaya özgü olarak genel yapılarından farklı biçimde ele almıştır. Hiçbir yasanın hukuku ve eşitliği çiğneyerek imtiyaz yaratma gücü olamaz. Böyle bir düzenleme, af tarihinden sonrası içinde etkili olacak sürekli bir normun konması (mevcudun ilga) yoluyla ancak sağlanabilir.

Tasarının adı ne olursa olsun, yasama organının yargı kararlarına müdahalesi, bir "Af" tir. Ad veya terim değişikliğiyle af nitelemesi yok edilemez. "Şartla Salıverme" adı bu şekilde anlaşılmalıdır. Affın kötü imajından ve toplumsal tepkiden kaçınmanın yolu, kılıf değiştirmek değil, doğru özde buluşmaktır. Halkın sesine kulak vermektir. (Any. Md. 2).

a) Bürokratik devletten anayasamızın 2 nci maddesinde yazılı demokratik devlete geçişin araçlarından biride, memur suçu kavramıyla izahı imkânsız bir sosyolojik gerçeğin kabulü ve yasalastırma bu kabulün gözardı edilmemesidir. Devletin bürokrasi aygıtı, görüntüleri her insafı insanı ürktüğü bir suçlar yumağı ile bağlantı ve iştirak içindedir. Nerede ise bu bağ, organik bütünlüğe doğru gitmektedir. Devletin işlevini felce uğratan ve gözler önüne seren bu bozulmadan, yargı işletilmeden kurtulamaz. Bürokrasi, bağırsaklarının taşıdığı kiri görüntüleyecek yegâne mercek, bağımsız yargıdır. Böyle bir af, zaman itibarıyla da demokratik hukuk devleti (Any. Mad. 2) ilkesini ihlaldir. Yasama, sosyolojik ve güncel gerçeğin anayasaya yüklediği bu anlama gözüntü kapayamaz.

b) Affı red hakkının tanınmaması, bir kusurdur. Bu anlayış, temiz siyaset, saydam yönetim, insan hakları ve hukukun üstünlüğü değerleri içinde savunulamaz. "Affın mecburiliği" klasik görüştü, aşılmaz ve yeni değerlere göre terk edilemez bir prensip değildir. Yasama, asli bir yetki olarak (Any. Mad. 7) ancak anayasa ile bağlıdır (Any. Mad. 11/1, 2).

c) Tasarı, gerek kapsam-dışı ve gerekse indirim kategorileri bakımından herhangi bir hukuki kriteri benimsemiş değildir. Bu keyfi düzenleme, genellik ve eşitlik prensiplerini çiğneyerek imtiyaz yaratma girişimidir (Any. 87, 2, 10). Tasarının yasallaşmasını izleyen günlerde sözlü geçen istisnaların Anayasa Mahkemesince iptali ve bu kapsamdaki tutuklular ile hükümlülerin salıverilmelerinin sorumluluğu, girişime omuz verenlerin olacaktır. Çünkü bu konuda Yüksek Mahkeme içtihadı açıktır ve yasamayı bağlayıcıdır. (Any. Mad. 153, An. Mah. 24.6.1976 t, 7/35-E 31.3.1992 t, 18/20-E/K; 19.9.2000 t, 39/23-E/K. TCK. 230 hükmünün af kapsamına alınması, siyasi yol-suzluğu korumaktır.)

d) Düşünce özgürlüğü ile ilgili suç ve cezaların (düşünceyi ve suç ve ceza ile bütünleştiren bu talihsiz kavramı kullanma ayıbını hiçbir zaman özümsemeyerek) af imkânsızlığı karşısında (Any. 87, 14) bu yöndeki suçların ceza yasalarından ayıklanması ve özürli anayasanın değiştirilmesi gereği açıktır ve gerek savsaklanamaz.

"Ana rejimler, özgürlükler sorununu, ara rejimlerin bunları tahrip hızının en az yarısı kadar bir süratle çözmek zorundadır." Aksi takdirde, ana dönemlerin de, siyasetlerin de "içi doldurulamaz." Biçimsellik ve seremoni, rejimin yegane karakterine dönüşür. Anayasal demokrasi, hiçbir zaman bu değildir.

Mevcut anayasal açıklık karşısında, toplumsal talep tabanından da yoksun bir girişimi -ne pahasına olursa olsun- sürdürme ısrarını izah edecek bir gerekçeyi bulmakta zorluk çektiğimizi; doğru yolun, tasarıyı geri çekme yoluyla karartmakta olduğunu düşünüyörüz.

Sayılarımızla.

Ahmet İyimaya
Amasya

Ayvaz Gökdemir
Erzurum

Ali Naci Tuncer
Trabzon

Salih Çelen
Antalya

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

19.12.2000

Esas No. : 1/792

Karar No. : 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 7.12.2000 tarihli 3 Karar No.lu raporu ile sonuçlandığı, "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun" Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8.12.2000 Tarihli 27 nci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Kanun, Anayasamızın 89 uncu maddesi gereğince yayımlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 9.12.2000 Tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8039/19643 sayılı tezkeresi ile Sayın Cumhurbaşkanlığımıza gönderilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Anayasamızın 89 ve 104 üncü maddeleri gereğince Kanunu, bir kez daha görüşülmek üzere geri göndermiş ve gerekçeli geri gönderme tezkeresi de Genel Kurulumuzun 16.12.2000 tarihli 33 üncü birleşiminde okunmuştur.

Komisyonumuz, 8.12.2000 tarihli ve 4610 sayılı "23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun"u, tali komisyon olan Anayasa Komisyonunun kanunun Anayasaya aykırı olmadığına oy çokluğu ile karar verdiği raporunu ve geri gönderme gerekçelerini de dikkate alarak, Adalet Bakanı Prof. Dr. Hikmet Sami Türk'ün ve Bakanlık temsilcilerinin katılmalarıyla ayrıntılı olarak bir kez daha inceleyip görüşmüş ve aynen kabul edilmesine oy çokluğu ile karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Emin Karaa</i>	<i>İ. Sühan Özkan</i>	<i>Salih Erbeyin</i>
Kütahya	İstanbul	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Yekta Açıkgöz</i>	<i>Müjdat Kayayerli</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Samsun	Afyon	Aksaray
		(Muhalifim)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Gözlükaya</i>	<i>Fahrettin Kukaracı</i>	<i>Ali Günay</i>
Denizli	Erzurum	Hatay
(Muhalifim, Şerhim eklidir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Erol Al</i>	<i>İsmail Aydınlı</i>	Mustafa Düz
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Mehmet Gül	<i>A. Nazlı Ilıcak</i>	<i>Mehmet Pak</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Toplantıya katılmadı) (1 inci maddeye kısmen muhalifim)		

Üye <i>Mehmet Ali Şahin</i> İstanbul (Birinci maddeye muhalifim)	Üye İşıl Saygın İzmir (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Edip Özbaş</i> Kahramanmaraş (Muhallifim. Şerh vereceğim)
Üye <i>Sevgi Esen</i> Kayseri (Muhallifim. Şerhim eklidir)	Üye <i>Cemal Özbilen</i> Kırklareli	Üye <i>Erdoğan Sezgin</i> Samsun (Muhallifim. Şerhim eklidir)
Üye <i>Yaşar Topçu</i> Sinop (Muhallifim)	Üye Mehmet Fevzi Şihanlıoğlu Şanlıurfa (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Orhan Bıçakçıoğlu</i> Trabzon
	Üye <i>Fethullah Erbaş</i> Van	

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA
MUHALEFET ŞERHİ

19.12.2000

23 Nisan 1999'a kadar işlenen suçlardan dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve cezaların ertelenmesine dair 8.12.2000 tarih ve 4610 sayılı Kanunun Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunun, hiç değişikliğe uğramadan aynen yüce meclisten geçirilip onaylanmasına, aşağıda sunduğum gerekçelerle karşıyım.

1. Söz konusu kanun kamu vicdanını derinden sızlatıcı mahiyettedir.

En azından Sayın Cumhurbaşkanının parmak bastığı gerçeklerin dikkate alınarak, eksikliklerin giderilmesi veya eklentilerin yapılması gerektiği halde bu yapılmamıştır.

2. Kanun Anayasamızın eşitlik ilkesini, birçok yönden ihlal etmiştir.

3. Aynı zamanda kanun Anayasamızın 14 üncü Maddesinde çerçevesi çizilen suçları işleyenleri, bu arada bölücü örgüte yardım ve yataklık yapanları da affetmektedir.

4. Çıkarılan kanun bir Af Kanunu olmayıp, infaz Kanununda bir değişiklik içermektedir. Kanunu bu anlamda değerlendirecek konuyla ilgili iptal davalarında Anayasamızın 87 nci Maddesinin devre dışı bırakılması ve dolayısıyla 14 üncü Maddede çerçevesi çizilen suçların suçlularına da iş bu kanun hükümlerinin genele teşmili endişesini taşıyorum. Böylelikle yasada istisna tutulan bütün suçları işleyen kişilerin cezaevlerinden çıkabileceği gibi böyle bir genelleşmede cezaevlerindeki bölücülerin ve idamla cezalandırılmış bölücü eşkiya yöneticilerinin de idamdan kurtulma ihtimali söz konusudur.

Devletimizin terörle mücadelede elde ettiği başarının bir anda heba olup gitmesinden endişe duyduğum için tarihe kayıt düşmek amacıyla bu karşı oy açıklamamı saygılarımla arz ediyorum.

Edip Özbaş
Kahramanmaraş

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

MUHALEFET ŞERHİ

19.12.2000

Görüşülmekte olan 8.12.2000 tarihli ve 4610 sayılı Kanuna Anayasa Komisyonunda muhalefet beyan eden ve karşı görüş bildiren (Sn. Ahmet İyimaya ve arkadaşlarının) görüşlerine aynen katıldığımızı beyan ederiz.

Saygılarımızla.

Sevgi Esen

Kayseri

Erdoğan Sezgin

Samsun

Mehmet Gözlükaya

Denizli

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

MUHALEFET ŞERHİ

19.12.2000

23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Sayın Cumhurbaşkanı tarafından tekrar görüşülmek üzere iade edilen kanunun ikinci defa görüşülmesinde, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından belirtilen ve "Eşitlik İlkesine" mutlak aykırı olan hükümler değiştirilmeksizin ve şartlı salıverilmeden yararlanma tarihi olarak "Bazı Suç ve Cezaların Affına İlişkin Kanun"un af için öngördüğü "Cumhuriyetin 75 inci Yılına rastlayan 23.4.1999"un esas alınmasına karşıyım.

"Şartlı Salıverme" herkes için haktır. Bu hakkın bazalarına tanınıp bazalarına tanınmaması eşitlik ilkesine aykırıdır.

Bu Kanunla 647 Sayılı Yasaya müdahale edilmektedir. O halde hürriyeti bağlayıcı cezaların önemi dikkate alınarak, kanunun yürürlük tarihi esas alınması yapılan düzenlemenin getirdiği zorunluluktur.

Bu nedenlerle yasanın tümüne karşıyım.

Yaşar Topçu

Sinop

ANAYASANIN 89 UNCU MADDESİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN

23 NİSAN 1999 TARİHİNE KADAR İŞLENEN SUÇLARDAN DOLAYI ŞARTLA SALIVERİLMEME, DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİNE DAİR KANUN

Kanun No. : 4610 Kabul Tarihi : 8.12.2000

MADDE 1. – 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle;

1. Verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu durumda olanlar hakkında tâbi oldukları kanunlardaki infaz hükümleri aynen uygulanır.

2. Müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanların çekmeleri gereken toplam cezalarından; şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilentler ile aldıkları ceza herhangi bir nedenle şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya dönüştürülenlerin toplam hükümlülük süresinden on yıl indirilir. İndirim, verilen her bir ceza için ayrı ayrı değil, toplam ceza üzerinden bir defaya mahsus yapılır. Ancak bir kişinin muhtelif suçlarından dolayı cezaları ayrı ayrı tarihlerde verilmiş olsa bile, bu cezalarının toplamı üzerinden yapılacak indirim on yılı geçemez.

Tâbi oldukları infaz hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezalarından veya toplam hükümlülük sürelerinden on yıllık indirim yapıldıktan sonra ceza süresi veya hükümlülük süresi dolmuş olanlar, iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve istemleri olmaksızın derhal; toplam cezaları on yıldan fazla olanlar ise tâbi oldukları infaz hükümlerine göre fazla olan cezalarını çektikten sonra şartla salıverilirler.

3. 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle tutuklu olan sanıklardan;

a) Hazırlık soruşturmasında, iddianameye esas olan suçun niteliğine,

b) Son soruşturmada, iddianamede yazılı suçta veya değişen suç niteliğine

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

23 NİSAN 1999 TARİHİNE KADAR İŞLENEN SUÇLARDAN DOLAYI ŞARTLA SALIVERİLMEME, DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİNE DAİR KANUN

MADDE 1. – Kanununun 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

göre kanunda belirtilen cezanın asgarî haddi esas alınmak suretiyle, tâbi oldukları infaz hükümlerine göre on yıllık indirim göz önüne alınarak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde, kamu davası açılmamışlar için savcılıklarca, kamu davası açılan tutuklu sanıklar için mahkemelerce, dosyaları Yargıtayda veya Askerî Yargıtayda bulunanlar ilgili dairesince veya başsavcılıklarınca bu Kanuna göre hesaplamalar yapılarak; tutukluluk halinin devamı veya kaldırılması hakkında karar verilir.

23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde ölüm, müebbet ağır hapis ve üst sınırı on yılı aşan şahsî hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girilmiş olmakla beraber dava açılmamış olan sanıkların yargılamaları yapılır. Yapılan yargılama sonunda mahkûmiyetine karar verilenlere de hükmün kesinleşmesinden sonra bu maddedeki şartla salıverilme hükümleri uygulanır.

4. 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen suçlardan dolayı haklarında henüz tabikata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girilmiş olmakla beraber dava açılmamış veya son soruşturma aşamasına geçilmiş olmakla beraber henüz hüküm verilmemiş veya verilen hüküm kesinleşmemiş ise, davanın açılması veya kesin hükme bağlanması ertelenir; varsa tutukluluk halinin kaldırılmasına karar verilir. Bu suçlarla ilgili dosya ve deliller, bu bentte öngörülen sürelerin sonuna kadar muhafaza edilir.

Erteleme konusu suç, kabahat ise bir yıl, cürüm ise beş yıl içinde bu kabahat veya cürüm ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlendiğinde, erteleme konusu suçtan dolayı da dava açılır veya daha önce açılmış bulunan davaya devam edil-

erek hüküm verilir. Öngörülen süreler, erteleme konusu kabahat veya cürüm ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlenmeksizin geçirildiğinde, ertelemeyen yararlanan hakkında kamu davası açılmaz, açılmış olan davanın ortadan kaldırılmasına karar verilir.

5. Ancak;

a) Türk Ceza Kanununun 125 ilâ 157, 161, 162, 168, 171, 172, 188, 191, 192, 202, 205, 208, 209, 211 ilâ 214, 216 ilâ 219, 240, 243, 264, 298, 301 ilâ 303, 305 inci maddelerinde, 312 nci maddenin ikinci fıkrasında, 313 üncü maddesinde, 314 üncü maddesinin birinci fıkrasında, 339 ilâ 349, 366, 367, 383, 394, 403 ilâ 408, 414 ilâ 418 ve 503 ilâ 506 ncı maddelerinde,

b) Askerî Ceza Kanununun 54 ilâ 62, 69, 76, 78, 79 ilâ 82, 85, 87 ilâ 102, 118, 121 ilâ 129, 131, 134, 135, 140, 148, 153, 159 ve 160 inci maddelerinde,

c) Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanununun 26 ilâ 30, 33, ve 36 ncı maddelerinde,

d) Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda,

e) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanununun 12 nci maddesinde,

f) Orman Kanununun 91 ilâ 94, 104 ilâ 114 üncü maddelerinde,

g) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 inci maddesinde,

h) Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda,

ı) Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 7 nci maddesinde,

i) Bankalar Kanununda,

j) Vergi, resim ve harçlara ilişkin kanunlarda yer alan suçları işleyenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

6. Daha önce şartla salıverilme hükümlerinden yararlandığı halde yeniden suç işleyerek hüküm giyenler ile daha önce çıkarılmış bir aştan yararlananlar, bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

7. Bu maddeden yararlanacaklar hakkında 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesindeki indirim hükümleri uygulanmaz.

8. Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra, cezaevinin disiplinini bozucu hareketlerinden dolayı disiplin cezası alanlar, Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük hükümlerine göre disiplin cezaları kaldırılmadığı sürece, bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

9. Haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanlar bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde resmî mercilere başvurup teslim olmadıkları takdirde bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

MADDE 2. — 28.8.1999 tarihli ve 4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunun 1 inci maddesinin Anayasa Mahkemesince bir bölümü iptal edilen birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

23 Nisan 1999 tarihine kadar sorumlu müdür sıfatı ile işlenmiş suçlar dahil, basın yoluyla veya sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla yahut miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açık oturum veya panel gibi her türlü toplantılarda yapılan konuşmalarla işlenmiş olup; ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı oniki yılı geçmeyen suçlardan dolayı oniki yıl veya daha az şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş bulunan kimselerin cezalarının infazı ertelenmiştir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 2. — Kanunun 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Kanunun 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanunun 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.